SEMJÉN ZSOLT

Igenis, szólnunk kell!

Ius Resistendi

Egyenes úton

SEMJÉN ZSOLT

Igenis, szólnunk kell!

Ius Resistendi

Egyenes úton

Budapest, 2009

A könyv az alábbi kiadások alapján készült:

Igenis, szólnunk kell!
(Márton Áron Kiadó, 2000)

Ius Resistendi
(Barankovics Alapítvány, 2007)

Egyenes úton
(Barankovics Alapítvány, 2008)

© Semjén Zsolt, 2009

ISBN 978 963 9848 15 3

Igenis, szólnunk kell!

A kereszténydemokrácia hangja

ELŐSZÓ

Egyedül a hit és a szellem erejével
felkészülten és elszántan.

A négy évtizedes idegen érdekeket szolgáló ateista diktatúra hazánkban kiirtotta vagy elüldözte a keresztény értelmiséget.

Az erőszakosan létrehozott szocialista gazdasági rend minden foltozgatása ellenére is *csődbe jutott*, s így a nyolcvanas évek legvégén lehetőség nyílott a kereszténydemokrata gondolatvilágnak is megszólalnia minden következmény nélkül. Az utat olyan hatalmas szellemi elődök mutatták, mint *Giswein Sándor, Prohászka Ottokár, Barankovics István*. Alig akadt valaki, aki mert és aki alkalmas lett volna arra, hogy nyomdokukba lépjen. A legértékesebbek már korábban is a *Márton Áron Társaságban* gyülekeztek, hogy amikor eljön az ideje, megalapítsák a Kereszténydemokrata Néppártot.

A kereszténydemokrata gondolkozású túlélők kezdeti lelkesedése nagyobbnak bizonyult, mint a lövészároki szolgálat mindennapos teherviselése a politikai életben.

A változás sem volt valódi. A rendszerváltás – mily szívesen használta e szót retorikájában az átmentett hatalom – demagógiával leplezett vagyonátmentést eredményező *vadkapitalizmust* hozott létre. Az elvallástalanodott szocialista és liberalista politikai erők biztos kézben tartották a tömeg infor-

mációs csatornáit, az elhallgatás és az egyoldalú tájékoztatás csak rájátszott a konzervatív felfogást képviselő politikusok naivságára vagy kényszerhelyzetére. Eredményeként négy év után a népi tömegek hátrafelé menekültek. Ugyanakkor sikerült az útkereső kereszténydemokrata politikusokat a belső bizalmatlanság keltésével szembeállítani egymással. A gazdasági-, hatalmi- és információs bázisokat biztosan birtokló szocialista-liberalista erők demagógiájukkal és szervezettségükkel maguk mellé állították az egyiptomi húsosfazekakat visszaálmodó, elvallástalanodott és nemzeti identitásuktól megfosztott, illúziókat kergető választókat.

Ebben a kaotikus állapotban szólalt meg egy új, fiatal hang. A kóros múlt öröksége nélkül, az Egyház szociális tanításán nevelkedve, a tisztségek és az anyagiak béklyójától mentesen, egyedül a hit és a szellem erejével, felkészülten és elszántan, fiatalosan és mégis mindig kellő bölcsességgel, bátran felvállalva a krisztusi értékrendet egyre népszerűbb lett dr. Semjén Zsolt országgyűlési képviselő, későbbi kereszténydemokrata frakcióvezető-helyettes, majd az Orbán-kormány Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának egyházi ügyekkel foglalkozó helyettes államtitkára.

Munkássága során még a határainkon túl is eredményesen emelt szót a trianoni utódállamokban Erdélytől Kárpátaljáig, a magyar egyházi ingatlanok visszaadásáért, és sürgette annak mielőbbi teljes végrehajtását. A magyar politikusok közül szinte egyedül mert állást foglalni – vállalva a szélsőséges liberális és vallásellenes erők támadásainak ódiumát – a Nitsch-féle, „akcionista művészetnek" nevezett, valójában a kereszténység és az emberi jóízlés elleni provokációval szemben.

Ugyanakkor elkötelezetten szolgálta és dolgozik a kereszténység egységéért, különösen is a katolikus–ortodox közeledésért. Erőfeszítéseit I. Bartholomaiosz konstantinápolyi patriárka a közelmúltban külön megnyilatkozásában méltatta, a keresztény egység rendkívüli munkálójának nevezve Semjén Zsoltot.

A sok év óta tudatosan átgondolt hazai és nemzetközi egyházpolitikájával nemcsak a katolikusok között lett népszerű, hanem a többi történelmi egyház is őszinte szimpátiával követi a nemzet hitét és erkölcsét a valós értékrend szolgálatába állító politikai törekvéseit.

E könyvében iránymutató beszédeit gyűjtöttük csokorba, melyekkel egyrészt bátran kiállt az Isten által teremtett értékrend mellett, másrészt feltárta az ún. utódpárt vallásszabadságot hirdető retorikájának valójában belső ellehetetlenítő szándékát. A könyv epilógusának tarthatjuk a közelmúltban megjelent írását, ahol végre összegezhette az elmúlt másfél év alatt elért nem csekély eredményeit. Ez fokozott reménnyel és bátorítással tölthet el minden jóakaratú embert, aki itt él hazánkban, és ennek kisugárzásaként az egész Kárpát-medencében honos magyarokat.

Odaadó munkásságát a Szentatya is értékelte, és a közelmúltban a világiaknak adható egyik legmagasabb kitüntetést adományozta számára.

Dr. Semjén Zsolt nem az elismerésért teszi azt, amit tesz, nem gyűjtött vagyont. Az ő kincse egyszerű polgári lakásában három gyermeke és az őt mindenben segítő felesége.

A másként gondolkodóknak lehet vele egyet nem érteni – mert mint mondotta egyszer: mi vagyunk a gondolkodók, és ők a másként gondolkodók, s mi

tudomásul vesszük őket –, de egyéniségének lelkisége és szelleme, közvetlensége és jóakarata, tudása és humora Isten adománya, s ezért becsülik őt mindazok, akik a társadalom értékrendjét az Istenből vezetik le.

Arató László

Parlamenti beszédek

1994–98

Dr. Semjén Zsolt képviselő beszéde a Kereszténydemokrata Néppárt szónokaként az Országgyűlés 1994. szeptember 14-ei ülésén.

A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK ÉRVÉNYESÍTÉSE AZ ÖNKORMÁNYZATOKBAN

A társadalom van az emberért
és nem az ember a társadalomért.
XII. Pius pápa

Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Szükségesnek látjuk alapvető elveink kifejtését, hiszen politikánkat ezek alapozzák és határozzák meg.

Minden politikai programot és politikai cselekvést a mögötte álló *emberkép* határoz meg, akkor is, ha ezeket megfogalmazzák és deklarálják, és akkor is, ha nem. Ha az emberről való felfogás egyoldalú, akkor a politikai gyakorlat is torz lesz. Az ember teljességére irányuló felfogásunk három pilléren nyugszik. Ezek: a *személy* feltétlen méltóságának elve, a *szolidaritás* elve és a *szubszidiaritás*, vagyis a kisegítés elve. A természetjogban gyökerező elvekről van szó, amely közvetlenül az ember természetéből fakad. Az alaphoz, azaz az ember méltóságához bensőségesen kötődik a szolidaritás és a kisegítés elve.

Az első erejénél fogva az embernek társaival együtt hozzá kell járulnia minden szinten a *társadalom közjavához*. Ezzel a keresztény-keresztyén tanítás ellentmond mindenfajta társadalmi és politikai individualizmusnak.

A másik erejénél fogva sem az állam, sem bármilyen más közösség nem helyettesítheti az egyének és a közbülső szervezetek *kezdeményezését és felelősségét* azon a területen, ahol ezek tevékenykedni tudnak, és nem rombolhatja le a szabadságuk számára szükséges teret. Ezzel a kereszténység társadalmi tanítása ellentmond mindenfajta kollektivizmusnak.

Az önkormányzati törvénnyel kapcsolatban a szubszidiaritás elve kerül előtérbe. Ez az az elv, amely Arisztotelésztől ered és Aquinói Szent Tamás filozófiájában bontakozik ki teljességében, korunkra vonatkoztatva pedig a *Quadrogessimo Anno…* című enciklikában, mely gondolat áthatja egész nyugati kultúránkat. Itt tehát nem íróasztaloknál kiagyalt spekulációról van szó, hanem bölcseletileg megalapozott és történetileg bevált princípiumokról.

A szubszidiaritás elve azt jelenti, hogy a szervezeti hierarchiában magasabb egység csak akkor vállalhatja magára az alsóbb egységek funkcióit, ha azok azt nem tudják ellátni. Mindazonáltal a hierarchiában magasabban álló egységnek kötelessége, hogy a hierarchiában alatta állónak segítséget nyújtson azon feladatok megoldásában, amelyeket az önállóan nem képes végrehajtani.

A Quadrogessimo Anno szavaival élve: „bizonyosan igaz és a történelem által is igazolt, hogy a körülmények változása folytán sok olyan feladat merülhet fel, amelyet csak nagyobb szerveződések képesek ellátni akkor is, ha ezt korábban kiskö-

zösségek tették. Viszont mindenképpen ragaszkodni kell a társadalomfilozófiához tartozó nagyon fontos elvhez, amely szerint ahogyan jogtalan az egyéneknek elvenni és a közösségre bízni azt, amit saját erejükkel és igyekezetükkel el tudnak végezni, ugyanúgy jogtalan átadni egy nagyobb és magasabb szintű közösségnek azt, amit a kisebb és alacsonyabb szintű közösségek is el tudnak látni.

Mindez egyszersmind a társadalom helyes rendjének felforgatása és súlyos megkárosítása. A társadalom bármilyen közbeavatkozásának természetes célja ugyanis a társadalmi test tagjainak támogatása, nem pedig azok elnyomása és beolvasztása." Ez a kisegítés, ha tényleg az akar lenni, nem alakulhat át egyének vagy a megsegített közösségek beolvasztójává vagy tagadójává: ennek a segítésnek – paradox módon – önmegsemmisítésre kell törekednie, mivel arra irányul, hogy a támogatott közösségek céljaiknak megfelelően megerősödjenek és önállósuljanak.

Az önkormányzatiság annál teljesebben önkormányzati, minél inkább megfelel ezeknek az elveknek. Az előttünk lévő törvényjavaslat minőségének mércéje tehát a szubszidiaritás. Az 1990-ben politikai konszenzussal megszületett önkormányzati rendszer, amely – számos hibájával együtt – megelégedésre szolgált, hiszen a demokratikus helyi hatalomgyakorlás képviseleti, intézményi, szervezeti alapjait vetette meg. A széles konszenzusi alapon kifejlesztett rendszer tehát alapvetően bevált, ugyanakkor világos volt az is, hogy előbb-utóbb, a hibákat kiküszöbölendő, átfogó módosításra lesz szükség.

Az elmúlt négy évben (1990–1994) lezajlott szakmai egyeztető fórumokon kikristályosodottak úgy

tűnt, jó alapot fognak nyújtani az új önkormányzati törvény megalkotásához. Az új kormánykoalíció (MSZP–SZDSZ) e széles körű párbeszéden alapuló és egyetértésre törekvő törvény-előkészítő folyamatot jórészt figyelmen kívül hagyta. A kidolgozott tervezet elemeit több részben kívánja a parlament elé vinni, kitéve ezáltal az egységes tervezetet a belső koherencia-megbomlás veszélyének, valamint pillanatnyi párt- és egyéb érdekeknek.

A szakmai szempontok szem elől tévesztése a közigazgatás működésének, hatékonyságának kárára van. Ez magában hordozza a közigazgatás első számú és végső címzettjei szempontjainak leértékelését. Ez nem az állampolgár elsődlegességét és célként való elismerését valló közigazgatás: *az egyént kiszolgáltatottá teszi az állammal szemben*, és így a nagy érdekek malomkövei között felőrlődik a helyi érdekérvényesítés. Noha az alapelv XII. Pius pápa szavaival: *a társadalom van az emberért és nem az ember a társadalomért.*

A részletes elemzésre térve – és itt a bőség zavarával küzdve – a megye, a főváros és a közigazgatási hivatalok köréből vett példákkal szeretném illusztrációszerűen megmutatni a szubszidiaritás elvének sérülését a törvényjavaslatban.

(…)

Végezetül: Összefoglalásképpen elmondható, hogy a szubszidiaritás elve érvényesülésének vizsgálatakor az előttünk fekvő törvénycsomag több esetben nem ment át a vizsgán szubszidiaritásból. Amennyiben fontosnak tartjuk ezt az elvet és az

ezzel szorosan összekapcsolódó, rá épülő demokratizmust és önkormányzatiságot, akkor javaslom a tisztelt Háznak, hogy vizsgáljuk felül alaposan, kapkodás nélkül.

Köszönöm a szót és a figyelmet. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt interpellációja a népjóléti miniszterhez (dr. Kovács Pál, MSZP) „Marihuana-ügyben” az Országgyűlés 1994. szeptember 20-ai ülésén

AZ ENYHÉBB KÁBÍTÓSZER ÚT A KEMÉNY DROGHOZ

Konrád György javaslata nem szolgálja a nemzet egészséges fejlődését.

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Dr. Semjén Zsolt képviselőtársunk, Kereszténydemokrata Néppárt, *interpellációt* nyújtott be a népjóléti miniszterhez *„Marihuána-ügyben”* címmel. Dr. Semjén Zsolt képviselőtársamat illeti a szó.

DR. SEMJÉN ZSOLT: Elnök Asszony! Miniszter Úr! Tisztelt Ház! Bizonyára nem kerülte el a miniszter úr figyelmét Konrád György 1994. augusztus 1-jén a Népszabadságban megjelent írása, amelyben javasolja a parlamentnek a marihuána szabad termelésének, kereskedelmének és élvezésének büntetőjogi szankcionálás alóli mentesítését. Nem tudom megítélni, hogy Konrád György mennyiben gondolta komolyan mindezt, de egy hónapos hallgatását követő, szeptember 3-ai újabb cikke ezt látszik megerősíteni; másfelől viszont, amennyiben valóban komolyan gondolta, kormányzati pozícióban lévő pártján – az SZDSZ-en – keresztül már megkísérelhette volna benyújtani a javaslatot a parlamenthez.

Nem tartom szükségesnek részletekbe menően kifejteni az e javaslattal szembeni érveket, hiszen ezt hasonlóképpen neves személyiségek már megtették bölcseleti, erkölcsi és tudományos szempontból egyaránt. Ezért mindössze két szempontra kívánok rámutatni:

Meggyőződésem szerint felelőtlenség azt hirdetni, hogy az enyhébb kábítószer nem út a kemény drogokhoz. *A marihuána huzamosabb fogyasztása függőséget eredményez, start-drog*, ami után egyre erősebb és pusztítóbb mérgek következhetnek.

A büntetőjogi szankciók nemcsak visszatartó erőt jelentenek, hanem azt a természetes erkölcsi igényt juttatják kifejezésre, hogy az igazságszolgáltatásban is nyilvánvaló legyen, mi a jó és mi a rossz.

Miután a marihuánával kapcsolatos szélsőséges álláspont nyilvánvalóan nem szolgálja a polgárok – és így a nemzet – egészséges jövőjét, megkérdezem a miniszter urat:

– szükségesnek látja-e a hatályos büntetőjogi szankciók módosítását?

– fel kíván-e lépni a kábítószer-propagandával szemben?

– milyen intézkedéseket tett és miket szándékozik tenni elsősorban a legveszélyeztetettebbek – a gyermek- és ifjúságvédelem – tekintetében?

Köszönöm a szót. *(Taps az ellenzék soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az interpellációra dr. Kovács Pál népjóléti miniszter úr válaszol.

DR. KOVÁCS PÁL *népjóléti miniszter*, az MSZP párt tagja: Köszönöm a szót, és köszönöm a képviselő úr interpellációját, hiszen módot ad arra, hogy a parlament nyilvánossága előtt beszéljünk erről a

társadalmilag rendkívül fontos kérdésről. Képviselőtársaim nyilván tapasztalják, hogy nemcsak a parlamenten belül, hanem a közvéleményben is egyre többen és többet mondanak a drogügyekről. Ez így helyes, hiszen Magyarország sajnos megszűnt már a drogforgalmazás tranzitországa lenni: *felhasználó országgá váltunk,* népegészségügyi kérdéssé kezd válni a kábítószer-ügy.

Természetesen én is olvastam az Ön által idézett írást, és a reakciókat is erre az írásra, a mellette és az ellene szólókat egyaránt. Eddig 170 ország iktatta törvénybe azt az ENSZ-konvenciót, az ENSZ által létrehozott szabályzatot, ajánláscsomagot, amelyet 1961-ben alkottak, és amely arról szól, hogy a kábítószernek nevezett, kábítószernek tartott anyagokkal kapcsolatban milyen legyen a törvényi és a jogi szabályozás. Ebben a konvencióban nagyon sok olyan anyagot felsorolnak, amelyet még gyógyászati vagy kutatási célra sem tartanak alkalmazhatónak. Az aláíró országok közé tartozunk mi is.

A nyolcvanas évek közepén kezdődött el egy, a szakma által antiprohibicionista mozgalomnak nevezett cselekvéssorozat, amely a kábítószerek forgalmazását, felhasználását, jogi szabályozását kívánta másként megoldani. Ennek néhány szélsősége megjelent különféle európai országokban. Az egyik szélsőség, hogy legalizálni, a másik pedig, hogy differenciálni kell ezek között az anyagok között a szabályozást illetően is. Mindent összevetve: ezek a mozgalmak a legkülönfélébb helyeken és időkben léptek fel. Azonban hatásuk a kábítószer-fogyasztásra – ezen keresztül a lakosság egészségi állapotára – enyhén szólva vitathatók.

A hazai jogi szabályozást illetően annyit lehet elmondani, hogy ez a jogi szabályozás megfelel a

nemzetközi kötelezettségeknek, nemzetközi ajánlásoknak. Ennek a szabályozásnak az az alapelve, hogy differenciál a fogyasztó, a terjesztő és a szervezett formájú forgalmazó között.

Mindent összevetve képviselő úr azon kérdésére, amely úgy szól, hogy szükségesnek látja-e a népjóléti miniszter a hatályos büntetőjogi szankciók módosítását, nekem az a válaszom, hogy nem látok erre elfogadható indokot; hozzátéve, hogy tudomásom szerint nem jutott még el ilyen javaslat sem a kormányhoz, sem a parlamenthez. Nem látok tehát indokot arra, hogy a mostani szabályozást ma Magyarországon megváltoztassuk.

Kérdezi a képviselő úr azt is, hogy milyen teendőket látok szükségesnek, illetve mi történt ebben a tekintetben. A népjóléti kormányzat szakemberek segítségével elkezdett egy *operatív mentálhigiénés programot* kidolgozni, amely nem szűkül le a kábítószerügyre, hanem magában foglalja a szenvedélybetegségek teljes körét – természetesen ezt is beleértve – és azt a teljes folyamatot, amely a szenvedélybetegségek kialakulásától a rehabilitáción, reszocializáción keresztül vezet. Ennek a programnak a munkaanyagai készültek el, illetőleg szerveződnek azok a szakmai csoportok, amelyek ennek a programnak a végrehajtásában részt tudnak venni.

Nagyon fontos megemlíteni azt, hogy egy ilyen programot nem lehet kizárólag intézményekre bízni, hanem *nagyon nagy szerepet kell ebben kapniuk különféle mozgalmaknak, civil szervezeteknek*; illetőleg azt is meg kívánom jegyezni, nagyon fontos, hogy ez a tevékenység sokszektorú legyen, nemcsak kormányzati tárcákat illetően, hanem olyan tekintetben is, hogy a társadalom érezze magáénak

mind a célt, mind pedig azt a programot, amelyet remélhetőleg hamarosan el tudunk készíteni.

Kérem ezért a képviselőtársaimat is – és különösen az interpelláló képviselő urat –, hogy adott esetben támogassa majd ezt a mentálhigiénés programot. Próbáljunk meg valamit közösen tenni a drogok, illetőleg a szenvedélybetegségek ügyében.

Köszönöm szépen. *(Taps.)*

DR. SEMJÉN ZSOLT: Megköszönöm miniszter úr válaszát, amely alapvetően ellene mond a Konrád György nevével fémjelzett javaslatnak és felfogásnak. A választ elfogadom.

Egyúttal kötelességemnek tartom felhívni képviselőtársaim figyelmét, hogy a válasz elfogadása kormányoldalon nem pusztán a kormányhűség, ellenzéki oldalon pedig a konstruktivitás deklarálását, hanem *a kábítószer-manipulációk elítélését* jelenti.

Köszönöm a szólás lehetőségét. *(Taps.)*

ELNÖK: Az interpelláló képviselő a választ elfogadta, s most kérdezem az Országgyűlést, hogy elfogadja-e a választ. Kérem szavazzanak!

(Szavazás.)

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a miniszteri választ 213 igen szavazattal, 3 ellenszavazattal és 2 tartózkodással elfogadta.

Dr. Semjén Zsolt képviselő kérdése az igazságügyi miniszterhez az Állatvédelmi törvénnyel kapcsolatosan az Országgyűlés 1994. október 4-ei ülésén.

AZ ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY SZÜKSÉGESSÉGÉT, SAJNOS, SZÁMTALAN SZÖRNYŰSÉGES ESET TÁMASZTJA ALÁ

A természetjogból eredően minden teremtményt megilletnek bizonyos jogok.

Elnök Úr! Államtitkár Asszony! Tisztelt Ház! A korábbi kormány és parlament ígérete és szándéka ellenére, akkor nem született meg egy méltó, az európai normáknak megfelelő *állatvédelmi törvény.* A törvény szükségességét sajnos számtalan szörnyűséges eset támasztja alá: a vágóhidakon okozott szükségtelen szenvedések, bizonyos megkérdőjelezhető indokoltságú állatkísérletek, lelketlen állattulajdonosok embertelenségei.

Noha kétségtelenül előrelépés is történt az utóbbi években, így az állatviadalok visszaszorítására tett határozottabb lépések, ezek azonban messze nem elégségesek.

A természetjogból eredően minden teremtményt megilletnek – a természet rendje szerint nekik kijáró módon – *bizonyos jogok.* Úgy hiszem, hogy *e jogok és normák törvényszintű rendezésével tartozunk a magunk emberségének is.* Továbbá, amikor oly

fontos számunkra, hogy mit gondol rólunk a civilizált világ, a fenti szempontból a jelen állapotok barbár képet festenek rólunk.

A kormány által ebben az évben meghozatni szándékozott törvények között nem szerepel ilyen törvényjavaslat. Meggyőződésem, hogy mindez nem oldható meg megnyugtatóan itt-ott való rész-szabályozással, hanem átfogó, az alapelveket világosan rögzítő, önálló törvényre van szükség.

Kérdezem az államtitkár asszonyt, hogy a kormány tervezi-e az állatvédelmi törvényjavaslat benyújtását a parlamentnek?

Köszönöm a megszólalás lehetőségét. *(Taps a jobb oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót dr. Szili Katalin államtitkár asszonynak.

DR. SZILI KATALIN *környezetvédelmi és területfejlesztési minisztériumi államtitkár*: Igen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Semjén Úr! Ha nagyon röviden szeretnék válaszolni e kérdésre, akkor csak annyit mondanék, hogy *igen*. Szeretném azonban beavatni Önt és tisztelt képviselőtársaimat abba a műhelymunkába, ami az állatvédelmi törvény, illetőleg az *állatok védelméről szóló törvény* készítése tárgyában a tárcán belül folyik.

Ez azt jelenti, hogy 1993 augusztusában már egy szakmai egyeztetés folyt – többek között a tárcák között –, és 1994 februárjában a civil szervezetek, társadalmi szervek bevonásával alakult egy grémium a szövegezés megtételére, ennek eredményeként született meg egyébként… *(Felmutatja a dokumentumot.)* a törvénytervezet. Én maximálisan egyetértek tisztelt képviselőtársammal, amikor azt mond-

ja, hogy az állatkísérletekkel kapcsolatos problémakör megoldást igényel, és azt gondolom – különösen a beérkezett véleményeket figyelembe véve –, hogy ez rendkívül alapos és konzekvens átgondolást igényel.

Szeretném azonban elmondani azt is, hogy tárcánknál több kodifikációs munka folyik folyamatosan, és e törvénytervezet harmonizálása is szükséges az egyéb törvényekkel, gondolok itt például a természetvédelem tárgyában készülő törvényre.

A parlamenti munkánk menetrendje szerint, de a kormányprogramhoz kapcsolódó törvényhozási menetrend szerint is '95 végére – és azt gondolom, hogy reálisan is '95 végére – várható a törvény beterjesztése.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a bal oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt felszólalása a társadalombiztosítási tartozások elengedésének tárgyában az Országgyűlés 1994. október 24-ei ülésén.

ERKÖLCSI ELVEK NÉLKÜL A GAZDASÁGI ÉLET IS LEHETETLENNÉ VÁLIK

Az özvegyek és árvák filléreinek elsikkasztásáról.

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Ház! Az előterjesztés szembeötlően a „jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok" logikája jegyében fogant, amelytől nehezen vitatható el bizonyos racionalitás, már csak azért is, mert ama túzok puskavégre kapásának vajmi kevés esélye van.

Kétségtelen, hogy *a társadalombiztosításnak pénzre van szüksége*. Kétségtelen, hogy a tb-alapok kintlévősége olyan méretűre nőtt, ami már veszélyezteti a gazdálkodást; és kétségtelen, hogy sok esetben a tartozás már elérte azt a lélektani határt, amikor az adósság törleszthetetlensége miatt az adós úgy látja, hogy kár is törődni az egésszel. Azonban mindezeket a szempontokat szem előtt tartva – és nevezzük így: a gyakorlatias beállítottságú logika korlátain belül is –, súlyos ellenérvek merülnek fel.

A javaslat – akárhogy forgatjuk is – mégiscsak a *törvényszegőket preferálja*, és a meg nem kapott kedvezmény következtében hátrányos helyzetbe

hozza azokat, akik becsületesen teljesítették kötelezettségeiket. Ráadásul nehéz a be nem fizetőkről a jóhiszeműséget feltételezni, hiszen ha most a kedvezményekért mégiscsak befizetik a tartozásukat, akkor abból egyenesen következik, hogy már korábban is lett volna módjuk törleszteni.

Mit üzen ez a javaslat a társadalomnak? Nem azt, hogy bolond volt, aki becsülettel befizette, és még bolondabb, aki ezek után befizeti? Hiszen az elengedés egyszeriségének és megismételhetetlenségének dörgedelmes deklarálásán és az általános fogadkozáson kívül – és még csak nem is a törvényben, hanem az indoklásban, aminek illuzórikus voltát azt hiszem, nem kell ecsetelnem – *semmiféle garancia sincs, ami biztosítaná a továbbiakban a törvényben foglalt kötelezettségek teljesítését.*

Megfelelő súlyú szankciók nélkül ez így kifejezetten arra bátoríthat, hogy a későbbi elengedés reményében – amire éppen ez a törvényjavaslat teremt precedenst – a most még fizetők is elcsúsztassák befizetéseiket.

A törvényjavaslat nemhogy megoldást, de elégséges eredményt sem fog hozni. Ehhez – nézetem szerint – szükség lenne egyfelől a nyilvánvalóan is szokatlanul magas – irreálisan magas – tb-járulék reálisabb mértékre való csökkentésére, másfelől viszont ennek drákói szigorral való behajtására.

Tisztelt Ház! A fenti gondolatmenetben bementem az előterjesztés logikájának utcájába. Most azonban szólni szeretnék a kereszténydemokraták eszmei megalapozottságú, erkölcsi szempontú felfogásáról. Meggyőződésem, hogy ez az átfogó, egységbe látó felfogás hosszú távon egyszersmind a leggyakorlatibb eredményeket is meghozza.

Társadalmunkban sajnos nem tudatosult, hogy miután a *betegek és öregek ellátása függ a tb-járulék becsületes befizetésétől*, annak meg nem fizetése – bibliai kifejezéssel – az özvegyek és árvák filléreinek elsikkasztását jelenti. Ha nem tudjuk világosan megláttatni a társadalommal, hogy *a tb-járulékkal való manipuláció* nem ügyesség, hanem *az elesettekkel szembeni bűn*, és így a társadalom maga nem fog a be nem fizetőkre pressziót gyakorolni, akkor semmiféle próbálkozás nem fog tudni megnyugtató megoldást adni. Tehát a törvényalkotásnál gondolnunk kell arra, hogy olyan szabályozást hozzunk, ami a társadalomnak ilyen üzenetet közvetít.

Hasonló nehézségek merülnek fel, ha a kérdést szélesebb társadalmi összefüggésben vizsgáljuk, és a tb-adósok körét összehasonlítjuk más adósokéval. Igazságtalannak tűnik számomra, hogy a mostani kedvezményekkel horribilis összegű tb-járuléktartozást enged el a parlament, ugyanakkor a kisember saját kis villany-, gáz- s a többi közműtartozására, noha ez közvetlen létproblémája, nem kap ilyen lehetőséget.

A törvényjavaslat kereszténydemokrata kritikájának summája, hogy az még saját logikai keretében sem nyújtja a megoldás reális reményét, garanciális, szankcionális szempontból nem elégséges. Ezen egyébként módosító javaslat beadásával próbáltam segíteni. A tb-járulék gyökérproblémájához hozzá sem nyúl, noha enélkül nyilvánvalóan lehetetlen érdemi megoldást találni. Egy szélesebb logikában pedig súlyos erkölcsi fenntartásaink vannak. *Meggyőződésünk, hogy az erkölcsi szempontok nem tehetők zárójelbe,* mert ha ez történik, akkor hosszú távon minden pusztán gyakorlati megoldáskísérlet –

amint ezt a történelem bizonyítja – csődöt mond. *Az erkölcsi aspektus komolyan vétele nélkül a gazdasági élet is lehetetlenné válik.*

Mindezek elfogulatlan megfontolását kérem képviselőtársaimtól.

Köszönöm a szót és a figyelmet. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő kérdése Horn Gyula miniszterelnökhöz „A kormány felelőssége az ifjúságpolitikában” címmel az Országgyűlés 1994. november 22-ei ülésén.

HORN GYULA BÍRÁLJA FODOR GÁBOR SZDSZ-ES MINISZTERT

„Nem képviselték a fiatalokat, miközben nagyon szép szavak hangzottak el.”

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Miniszterelnök Úr! Az ifjúságpolitikában uralkodó zűrzavar immár palástolhatatlanná vált, amint ez Deutsch Tamás kérdéséből és Fodor Gábor válaszkísérletéből is kiderülhetett. Ennek a zűrzavarnak egy jellemző „gyöngyszeme”, ahogy a sajtóban a szabaddemokrata vezetők a kormányszóvivővel vitatkoznak a kormányülésen történtekről…

Pár hete miniszterelnök úr is elégedetlenségének adott hangot a Művelődésügyi Minisztérium működésével kapcsolatban. Az események ebben igazolták önt. Meggyőződésem, hogy az ifjúságpolitika méltó művelését, a szerteágazó ifjúsági szervezetekkel való megfelelő kapcsolattartást nem lehet úgy biztosítani, hogy az az oktatásügy egy főosztályává lesz degradálva. Azt csak zárójelben említem meg, hogy ha a mostani feladatok is annyira terhelik miniszterét, hogy problémát jelenthet saját ágazata

költségvetési állásának pontos ismerete, akkor hogyan lehetne remélni, hogy figyelme marad még egy újabb szakterületre is?

Kérdezem miniszterelnök urat, hogy helyesnek tartja-e az ifjúságpolitikában uralkodó állapotokat? Milyen konstrukciót tart szerencsésnek és milyen lépéseket lát szükségesnek?

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a jobb oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miniszterelnök Úr válaszol.

HORN GYULA *miniszterelnök*: Képviselő Úr, én a tényekről kívánok beszélni, hozzátéve, hogy *az ifjúságpolitikában az elmúlt évek során is óriási problémák voltak, hogy hogyan és miként nem képviselték a fiatalokat, miközben e Ház falai között nagyon szép szavak hangzottak el,* kifejezések, hogy a képviselők, mármint a régi parlament képviselői mennyire szeretik a fiatalokat.

Mi azt mondjuk, hogy cselekedni kell ezen a téren. Több mint 150 ifjúsági szervezet delegáltjai kerestek meg november elején. Nagyon sok konkrét felvetést tettek, amely felvetésekkel érdemben foglalkozunk. Ennek egyik lépése az volt, hogy november 17-én döntést hoztunk arról, hogy felállítjuk a *gyermek és ifjúsági koordinációs tanácsot.*

Ez a lépés megtörtént, amit első helyen igényeltek az ifjúsági és gyermekszervezetek képviselői. Deutsch Tamás állításával ellentétben a kormánynak joga van tanácsot létrehozni, mert ez kormányhatározat kérdése, és nem parlamenti vagy egyéb fórum illetékességébe tartozó döntés. Tehát ez a tanács létrejött.

Azt is elhatároztuk ezen a kormányülésen, hogy most vasárnap, tehát november 27-én döntünk arról, hogy pontosan miként határozható meg ennek a működése, hogy ez a tanács ne kerüljön – hogy úgy mondjam – hatásköri villongásba a Művelődési Minisztérium ifjúságpolitikai főosztályával. Tudniillik lényeg az, hogy az ifjúságpolitikai főosztály a nevében is jelzett feladatokkal, ifjúságpolitikával foglalkozik, míg a *tanácsnak, amelynek elnöke a miniszterelnök, és tagjai az érintett tárcák vezetői, az ifjúságot érintő, sok ágazatot átölelő kérdések koordinálása lesz a feladata.* Ez nem jelent többletkiadásokat, viszont mindenképpen létre akarunk hozni – nekem elhatározott szándékom volt, és ezt meg is tettük – egy olyan tanácsot, egy olyan fórumot, egy olyan testületet, amely átfogóan foglalkozik az ifjúság problémáival. Ez történt, képviselő úr. *(Taps a bal oldalon.)*

ELNÖK: Viszonválaszra megadom a szót dr. Semjén Zsoltnak.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Megköszönöm, hogy Miniszterelnök Úr nem próbálta meg védeni a védhetetlent, nevezetesen azt, hogy a koalíciós pártok marakodása következtében *az ifjúságpolitika kaotikus helyzetbe jutott. (Felzúdulás, zaj a bal oldalon.)*

A konkrét konstrukcióra nem kaptam igazán választ, úgy gondolom, az ifjúságpolitika, a magyar ifjúság ügye megér akkora súlyt, hogy esetleg egy tárca nélküli miniszter vagy egy államtitkár álljon ennek az ügynek az élén. *(Zaj. – Dr. Pető Iván: Semjén Zsolt! – Derültség.)*

Egyetlen megjegyzést azonban engedjen meg a miniszterelnök úr. Számomra megnyugtató, hogy Ön foglalkozik ezzel az üggyel és elképzelése van a historikumáról és a jövőbeli tervekről is. Azonban ebbe a megnyugvásomba egy árnyalatnyi bizonytalanság vegyül, nevezetesen az, hogy az ön koalíciós partnere nem fogja-e esetleg – immár szokás szerint – már a ma esti tévé-híradóban megcáfolni azt, amit ön elmondott?

Köszönöm szépen. *(Taps, derültség a jobb oldalon.)*

ELNÖK: Viszonválasz illeti meg a Miniszterelnök Urat.

HORN GYULA *miniszterelnök*: Képviselő Úr! Azért nem tartottam fontosnak, hogy a kaotikus helyzettel kapcsolatos megállapításáról szóljak, mert ezt komolytalannak tartom. Nem amiatt van a mai ifjúság nehéz helyzetben, vagy nem amiatt vannak gondok, mert egy tanács vagy egy bizottság nem jött létre. Az ifjúság helyzete azért nehéz, amiért az egész ország helyzete nehéz: foglalkoztatási, bér-, iskolázási és egyéb problémák miatt, nem pedig amiatt, hogy egy tanács létrejött-e vagy nem.

Arról sincs szó, hogy az ifjúságpolitikai főosztály nem dolgozna; dolgozik, de úgy ítélem meg, hogy itt nagyobb feladatok ellátására van szükség, és ezért jött létre a tanács. Egyébként ilyen vitáink vannak, előfordulnak a koalíciós partnerrel, de ezzel együtt azt hiszem, jobb, ha nem a kulisszák mögött, kamarilla-politikában rendezzük a vitákat, hanem a nyílt színen, és ettől nem lesz gyengébb a koalíciós együttműködés. *(Taps a bal oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő felszólalása
az 1995. évi költségvetéshez
az Országgyűlés 1994. december 5-ei ülésén.

A VALLÁSOS EMBEREK NEM MÁSODRENDŰ ÁLLAMPOLGÁROK

A szocialista-liberalista kormány gazdaságilag megfojtja a katolikus egyetemet?

Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Magyarországon a kereszténység mind történelmileg, mind szociológiailag releváns. Ezért történelmi munkájuk és szolgálatuk felé megnyilvánuló társadalmi igény alapján a *Magyar Országgyűlésnek kötelessége megfelelő figyelemmel fordulni az egyházakat közvetlenül érintő kérdések felé.* Ez különösen igaz a költségvetés tárgyalásánál, hiszen a magyar társadalom döntő többségét kitevő vallásos emberek adófizető polgárok, akik joggal várják el, hogy az ő adójukból is fenntartott ország költségvetésében egyházi intézményeik méltó módon legyenek jelen. És ha valaki azt az ellenvetést tenné, hogy a vallásos emberek tartsák fenn saját intézményeiket, akkor ezzel dupla teherviselésre akarná kötelezni őket, hiszen egyfelől *fenn kell tartaniuk a világi intézményeket*, másfelől a jelentős mértékben *állami feladatokat átvállaló egyházi intézményeket is.* Ez pedig végső

soron azt jelentené, hogy *a vallásos embereket másodrendű állampolgároknak tekinti.* Remélem, hogy ez a szemlélet ma ebben a Házban föl sem merülhet. Egyébként például a pannonhalmi bencés apátság megőrzése és felmutatása nyilvánvalóan nem felekezeti kérdés, hanem az egyetemes nemzeti kultúra iránti elemi kötelesség.

Egyházi vonatkozásban benyújtott módosító javaslataink azt a minimális igényt jelentik és jelzik, amely az egyházak alapvető intézményeinek alapvető működéséhez szükséges. Ezek az igények nemcsak hogy megalapozottak és szükségesek, hanem szinte aszketikus önmérsékletet tanúsítanak.

Először szeretnék szólni Hegyi Gyula szocialista képviselőtársammal közösen benyújtott javaslatunkról. Ennek lényege, hogy az *„Egyházi alapintézmények működése, felújítása, beruházásfejlesztés, dologi kiadások"* részt… – 250 millió forinttal javasoljuk megemelni. Mégpedig azért, mert az árszínvonal általános emelkedése és az egyházi intézmények számának növekedése egyaránt indokolttá teszi, hogy az alapintézmények működésére szánt összeg legalább a módosításban megjelenő 12 százalékkal megemelkedjék az előző évből változtatás nélkül átvett keretösszeghez képest.

Hegyi Gyulával úgy látjuk – és megfelelő egyeztetések alapján látjuk úgy –, hogy ez az igen szerény támogatás-kiegészítés, noha az inflációhoz s a megnövekedett feladatokhoz képest csekély mértékű, de a legszükségesebb *a magyarországi egyházak működési feltételeinek megőrzéséhez.*

Meggyőződésem, hogy további javaslataink is mélységesen jogos igényeket jelenítenek meg, mindazonáltal, ha kormánypárti képviselőtársaim azok mindegyikét – valamilyen okból – nem is tud-

ják elfogadni, de legalább a legfontosabbakat, eminenter ezt a módosító javaslatot támogassák.

Úgy tudom, hogy az illetékes bizottságok – köztük a költségvetési bizottság – valamilyen formában elfogadták a mi javaslatunkat. Ha ez így van, ennek csak örülni tudunk, mert nem az a lényeg, hogy milyen néven szerepel, hanem az, hogy minél jobb esélye legyen a szavazásnál.

Több módosító javaslatot nyújtottunk be Csépe Béla kereszténydemokrata frakciótársammal együtt, aki előttem szólt ezek fedezetoldaláról, ezért ezeket csak röviden ismertetem.

„Az egyházi oktatási intézmények felújítása, dologi kiadásokat”… – javasoljuk 88 millió forinttal megemelni, mert az 1995-ben várható infláció és az áfa-visszaigénylés megszüntetése nyomán a törvénytervezetben szereplő *440 milliós támogatás reálértéke 45 százalékkal csökken.*

„Az egyházi oktatási intézmények támogatása, dologi kiadásokhoz”… – javasolt módosításunk indoklása az, hogy ezek az oktatási intézmények a normatív támogatás, illetve a közalkalmazotti illetményrendszer alkalmazásához kapott támogatás és a tényleges fenntartás közötti különbséget *csak ezzel a megemelt összeggel tudják fedezni.*

Az egyházi intézmények Kjt-vel összefüggő támogatását… – 242,2 millióval tartjuk szükségesnek emelni, hiszen az ez évben átvállalt és jövőre várhatóan átvállalásra kerülő önkormányzati oktatási feladatra jutó – közalkalmazotti illetményrendszer finanszírozására szolgáló – előirányzatot át kell csoportosítani az egyházi intézményekhez. Az oktatási intézmények alkalmazotti létszáma 1994. január 1-jétől ’95 végéig átlagosan 25 százalékkal nő. A nem közalkalmazotti munkaviszony beszámításának

többletkihatására a javasolt összeg 20 millió forintot tartalmaz. Ennek indoka az, hogy a költségvetési tervezet 132. oldalán szereplő, *„A közalkalmazottak esetében…”* kezdetű bekezdés szerint a központi és önkormányzati intézmények ilyen kiadásait is finanszírozza a költségvetés, összesen 7,4 milliárd forinttal.

Végül – a kérdés súlya és az esetleges félreértések elkerülése, illetve tisztázása végett – bővebben szeretnék szólni a *Pázmány Péter Katolikus Egyetem ügyéről*, amelyről Surján László kereszténydemokrata képviselőtársammal nyújtottunk be módosító javaslatot. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemet a Magyar Országgyűlés 1993. január 29-én ismerte el – egyetlenegy ellenszavazattal. Az egyetem az 1993. május 6-ai kormányhatározat alapján két fakultásból áll: *hittudományi és bölcsészettudományi* fakultásból. 1995 szeptemberében szándékoznak megindítani a bölcsészkar keretein belül a *jogi képzést*. Két év múlva a jogászok képzése majd önálló jogi karként kiválik a bölcsészettudományi karból.

A hittudományi kar pápai fakultás, Róma kizárólagos felügyelete alatt áll. A megszerzett diploma egyházi célokra használható. A *többi fakultás esetében* Róma felügyelete formális, az anyaország felügyelete a döntő, ezért *a diplomát az állam is elismeri*, világi munkahelyek betöltésére képesít. Tehát ezen a katolikus fakultáson világi tanárok világi tudományokat oktatnak világi diákoknak. Tevékenységük ebben a tekintetben teljesen azonos a világi egyetemekével. A katolikus fakultások a diákok felvételekor – a pápai rendelkezés alapján – nem tehetnek fel a diákok világnézetére, vallására vonatkozó kérdéseket. *A tanárok* legalább felének katolikusnak kell lennie, a többiek bármilyen világ-

nézetűek lehetnek, de *nem taníthatnak olyat, ami a katolikus tanítással összeegyeztethetetlen.*

Mindenkivel szemben érvényesek az erkölcsi elvárások és a tisztességes munka követelménye. A színvonalra jellemző adat, hogy az 1993-94-es tanévre felvett 250 diákból százat eltávolítottak, az előző évben 250-ből 50 bukott ki.

A Pázmány Péter Egyetem hittudományi karán öt évfolyamon 250 hallgató van, a bölcsészettudományi karon három évfolyamon 700. 1995 szeptemberében a létszám – a belépő jogászképzés miatt – várhatóan 1250 lesz. A működési költségeket – a felszólalásomban csakis az állami munkahelyekre felkészítő, világi tudományokat oktató bölcsészkarról beszélek –, tehát a mostani 700, valamint a szeptembertől várhatóan 1250-es létszámhoz viszonyítva kell vizsgálni.

A kar eddig a Ménesi úton egy apácazárda felében működött, ahol 500 diákra 410 négyzetméter jutott. Miután a bölcsészkar a harmadik évfolyammal már végképp nem fért el a Ménesi úton, kénytelenek voltak *Piliscsabára* költözni. A volt orosz laktanya állapotát, gondolom, nem szükséges ecsetelnem képviselőtársaimnak. Egyébként az egyetem kiköltözése nyilvánvalóan óriási mértékben hozzájárul a falu fejlődéséhez.

Az első két évben az egyetem csak a normatív támogatást kapta. Az első évben diákonként ez évente *72 ezer* forintot jelentett – csak összehasonlításképpen mondom: akkor a magyar felsőoktatásban az egy diákra egy évben kifizetett tényleges költség *320 ezer forint* volt –, *a második évben ez az összeg 92 ezer 400 forint volt*, ezzel szemben a magyar felsőoktatásban a *tényleges ráfordítás 350 ezer forint körül* alakult. A diákoktól évi *45 ezer*

forint tandíjat is szednek, amit a szükséges bútorok megvásárlására fordítanak; induláskor egyébként még székük sem volt.

Az új egyetem elkezdte magához vonni az egyházi kárpótlási összegeket. Számos, kevés és idős szerzetessel működő férfi és női rend kárpótlási összegeit a jövőben egyetemi kollégiumok építésére szeretné fordítani. Ezek mintájára a külföldiek, így a Notre Dame de Sion rend is tervezi, hogy itt ruház be egyetemi kollégium céljára. A számokból jól látszik, hogy jóllehet *a katolikus egyetem* első kétéves működésével meglehetős hírnévre tett szert, mégis a *szokásos költségek töredékéből oldotta meg feladatait.* Piliscsabára kiköltözve azonban a költségek ugrásszerűen megemelkedtek. Részben a terület őrzése, részben annak energiaigénye, részben az örökölt könyvtár munkatársakkal együtt történt átvétele és szükséges fejlesztése, részben a következő tanévben belépő új évfolyam tanárigénye és az újabb kollégiumok felszerelése és működtetése olyan terheket ró az egyetemre, amelyeket a jövőre tervezett 80 ezer forint/fő normatív támogatásból nem tudnak – mert nem is lehet – megoldani.

Az új felsőoktatási törvény rendelkezése, miszerint az 1995 januárjától szektorsemleges tevékenységet folytató, azaz világi tudományokat oktató egyházi intézmények a szektorsemleges oktatási pénzből az államiakkal azonos mértékben részesülhetnek, érvénybe lépett. Egyébként a diploma állami elismerése és a diplomások alkalmazása címén az állami szervek – a minisztérium, a Felsőoktatási Tanács, az akkreditációs bizottság – alaposan bele is szólnak az egyetem tevékenységébe.

Az egyetem vezetésének a művelődési kormányzat felelős vezetőivel, valamint tanácsadóikkal

jó előre folytatott megbeszélései alapján úgy látszott, hogy a szükséges pénzt meg fogják kapni. Sajnos, a *költségvetési tervezet nemhogy a szükséges emelést nem tartalmazza, hanem* – az infláció és a pénzleértékelés ellenére – *a normatív támogatás mértékét nominálisan is csökkentette.* Az említett számok és tények ismeretében bárki könnyen beláthatja, hogy az egyetemnek ilyen körülmények között be kell zárnia kapuit.

Aki mostanában járt Piliscsabán – különösen, ha ismerte a korábbi állapotokat is – az egyfajta csodát láthatott a szovjet kaszárnyát katolikus univerzitássá átváltoztató Makovecz-műben. Az építkezés folytatásához szükséges pénznek azonban a költségvetésben nagyjából a fele szerepel, noha az egyetem rekonstrukciója, ha nem áll mögötte megfelelő anyagi bázis, lényegesen nagyobb összeget emészt fel, mintha gyorsan lehetne előrehaladni az építkezéssel.

Nyilvánvalóan nem akarhatja a *szocialista-liberális kormány* még annak a látszatát sem, mintha ezekkel a költségvetési számokkal az lenne a célja, hogy nem vállalja valamiféle „betiltás" ódiumát, hanem most így, néhány hónapon belül *gazdaságilag megfojtja a katolikus egyetemet.* Mi természetesen nem feltételezzük ezt a kormánykoalícióról, éppen ezért bizalommal várjuk módosító javaslatunk megfontolását és elfogadását, ami egyúttal ékes cáfolatul is szolgálna az előbbi vádaskodásokkal szemben.

Hazánk nemzetközi megítélése szempontjából is megfontolandó, hogy *a katolikus egyetem létét a rendszerváltozás félreismerhetetlen bizonyítékaként értékelő külföld* miként vélekednék az egyetem anyagi tönkretételéről.

Úgy gondolom, hogy mi, képviselők – bármelyik frakcióban ülünk is – felelősek vagyunk az itt tanuló diákok sorsáért, akik a lelkük szerint való egyetemben az álmaik és hivatásuk megvalósulásához vezető utat látják. Az egyetem kényszerű bezárásával sokan közülük nemcsak hogy meg lennének nyomorítva jövendő életükre, de valószínűleg a számukra kifizetendő munkanélküli-segély összege is magasabb lenne, mint az egyetemnek kért támogatás összege.

Mindezek alapján Surján Lászlóval benyújtott módosító javaslatunk lényege, hogy a Pázmány Péter Egyetem rekonstrukciójára 260 millióval – és ami talán még fontosabb –, működésére 140 millióval emeljük meg a tervezetet.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem, hogy elfogulatlanul gondolják át az elmondottakat, nézzenek utána, és lelkiismeretük szerint szavazzanak.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő kérdése a népjóléti miniszterhez (MSZP) „A karitatív szervezetek ügyében" az Országgyűlés 1994. december 6-ai ülésén. A minisztert a jelenlevő dr. Kökény Mihály államtitkár (MSZP) képviselte.

NEM PÓTOLHATJA SEMMI A KARITATÍV EGYHÁZI ÉS VILÁGI SEGÉLYSZERVEZETEK TEVÉKENYSÉGÉT

Számol-e a népjóléti kormányzat a karitatív szervezetek munkájával?

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Államtitkár Úr! *Semmilyen állami, szociálpolitikai intézményrendszer nem pótolhatja, helyettesítheti a civil segélyszervezetek sajátos, a személyes kapcsolatig elérő szerepét, szolgálatát.* Ez akkor is igaz lenne, ha valami csoda folytán ezek a nagy állami rendszerek tökéletesen működnének. Országunk jelenlegi helyzetében pedig – mint korábban, és a belátható jövőben is – ezt a segítséget nélkülözhetetlennek tartom. Azt hiszem, nem szükséges fejtegetnem ezen *egyházi és világi segélyszolgálatok munkájának jelentőségét.*

Mindezek alapján kérdezem az államtitkár urat, hogy a *népjóléti kormányzat számol-e a karitatív szervezetek munkájával*, és milyen érdemi támogatást tart szükségesnek? *(Taps a jobb oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm. A kérdésre dr. Kökény Mihály államtitkár válaszol.

DR. KÖKÉNY MIHÁLY *népjóléti minisztériumi államtitkár:* Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Országgyűlés! *Egyetértek Önnel*, hogy a szociális ellátórendszerben *az egyházi és a világi karitatív szervezetek munkájának értéke felbecsülhetetlen.*

Ugyanis a civil szféra közreműködése nélkül az állami ellátórendszer a ma egyébként is ingatag szociális biztonságot megközelítően sem tudná fenntartani, és beláthatatlan hiányok keletkeznének. A karitatív szervezetek ebben az évben is már sok támogatást kaptak, például a szakmai programokra felhasznált keretek közel egyharmada a civil szférában kamatozik.

Csak példaként jegyzem meg, hogy a civil szervezetek a hajléktalan személyek ellátásában Budapesten a szolgáltatások 60 százalékát nyújtják, de említhetném az idős és fogyatékos személyeket gondozó szociális intézményeket: 140 ilyen, nem állami fenntartásban működő intézményt tartunk nyilván, és ezek ugyanazt az intézményi normatív költségvetési támogatást megkapják, mint a szociális intézményeket fenntartó önkormányzatok.

Meg kell ugyanakkor azt is jegyeznem, hogy a támogatási igények a lehetőségeket nagyságrenddel meghaladják, és fájdalmasnak érzem azt, hogy igen sok jó ötletet forráshiány miatt nem tudunk támogatni.

A szándékunk az, hogy a következő kormányzati ciklusban is kiemelten támogatjuk a karitatív szervezeteket. Jelenleg is a szociális ellátások közel 10 százalékát a nem állami szervek vállalják, és ezt az arányt a továbbiakban is folyamatosan emeljük,

mint ahogy erre a jövő évi költségvetési törvényjavaslat 32. szakasza szerint lehetőségünk van.

Köszönöm szépen. *(Taps a bal oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő nyilatkozata
a járulékfizetési kötelezettségeket szabályozó
törvényről
az Országgyűlés 1995. március 13-ai ülésén.

PIACGAZDASÁG NINCS VÁLLALKOZÁS NÉLKÜL

A szocialista párt a Marx korabeli kapitalizmust építi?

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! A kereszténydemokrata frakció nemmel szavazott a törvényjavaslatra, mégpedig azért, mert úgy gondoljuk, hogy így vagy úgy, ilyen vagy olyan hangsúllyal, de mindnyájan jól működő szociális piacgazdaságot szeretnénk hazánkban. Ha ebbe az irányba mutat egy javaslat, a parlamentnek támogatnia kell, ha nem ebbe az irányba, akkor nem kell támogatnia. Ez a törvényjavaslat megítélésünk szerint nem ebbe az irányba hat sem piacgazdasági, sem szociális szempontból.

A járulékfizetés új számítási módja egyértelműen hátrányos a kezdő vállalkozásokra. A korábbi, kedvezőbb számítást meghagyni javasló módosításunkat a kormánytöbbség erőből leszavazta anélkül, hogy álláspontját bármiféle gazdasági számítással alátámasztotta volna, noha piacgazdaság nincs vállalkozások nélkül, továbbá a csődbe ment vállalkozásoktól aligha fog társadalombiztosítási járulékot kapni.

Szociális szempontból sem jobb a helyzet. A baloldali kormány a most elfogadott törvénnyel történelmi munkásbiztosítási jogokat csorbít. Félreértés ne essék: mi örülünk annak, hogy a baloldali kormány és benne *a szocialista párt most a kapitalizmust építi*, de egyáltalán nem örülünk annak, hogy néha *úgy tűnik, valamiféle Marx korabeli kapitalizmust*.

Köszönöm. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő felszólalása a szocialista-liberalista kormány családromboló és a középréteget sújtó intézkedései ellen az Országgyűlés 1995. április 12-ei ülésén.

ÖNGYILKOS AZ A NEMZET, AMELYIK A JELEN SZORÍTÁSÁBAN FELÁLDOZZA A JÖVŐT

Mi ez, ha nem a családok bomlasztása és a középrétegek lecsúszásából következő társadalomszerkezeti torzulás?

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Ház! *Öngyilkos az a nemzet, amelyik a jelen szorításában feláldozza a jövőjét.* A kormány immár tételesen is benyújtott elképzelései között számos olyan elem van, amelyek ezt a kijelentést kikényszerítik, és az elvont igazságok világából napjaink aktualitásába hozzák. Ha a kormány ezen elképzelései megvalósulnak, a magyar nemzet életében emberöltőkre szóló torzulásokat okoznak. Mégpedig *demográfiai katasztrófát, a középrétegek lecsúszásával pedig társadalomszerkezeti deformációt.*

Milyen jövőt jelent a magyar nemzetnek a *család védelme helyett a család rombolása?* Oda jutottunk, hogy szembeötlő és elhazudhatatlan a kapcsolat a vállalt gyermekek száma és a szegénység mértéke között. *A családtámogatás biztonsága, az abba*

vetett bizalom most megrendül. A jövő ez irányú, hosszú távú kiszámíthatósága illuzórikussá vált. Ennek pedig tragikus népesedési következményei lesznek, mert a most meg nem született gyermeket nem lehet majd visszamenőlegesen megszülni; a most meg nem született gyermek nem fog húsz év múlva szülni; és a most meg nem született gyermek nem fog adót és tb-járulékot fizetni, nem fogja önöket, minket, a magyar nemzet ma fiatal és középkorú korosztályait öregségében eltartani.

Minden propagandisztikus fogadkozás ellenére és eminenter a nagycsaládosok esetében ez a *csomag* a társadalmi szolidaritás felbomlásának irányába hat. Akarva-akaratlanul a *hagyományos családmodell ellen irányul*, ahol az apa keres és az anya otthon gondoskodik a gyermekekről, hiszen ez a többgyermekes családok gyakori életformája, aminek további egyértelmű megterhelése minden bizonnyal hatni fog a szülési kedvre, tovább rontva az amúgy is rossz népesedési helyzetünket.

Erkölcsi szempontból is botrányosnak tartjuk, hogy a kormány tervezett intézkedéseivel mintegy arra presszionálja a szülőket, hogy ha meg akarják kapni azt a kis pénz, amit eddig kaptak, akkor formálisan el kellene válniuk. *Mi ez, ha nem a családok bomlasztása?*

A jövő feladásának másik jóvátehetetlen pontja a *középrétegek lecsúszásából következő társadalomszerkezeti torzulás.* A magyar nemzet történelmének egyik tragikuma éppen az volt – már 1848-ban is –, hogy nem volt megfelelő polgárságunk. Ami mégis létrejött, a középosztályt pedig a második világháború után minden eszközzel megpróbálták eltüntetni.

A rendszerváltoztatás idején a lassan-lassan bimbózó, kihajtó polgárságra úgy jön ez a márciusi csomag, mint virágzó fára a tavaszi fagy. Mi lesz a következménye annak, ha a most még tíz körömmel kapaszkodó, ereje végső megfeszítésével a fennmaradásért még küzdő középrétegek lezuhannak? Noha nyilvánvalóan sokkal könnyebb és olcsóbb a még kapaszkodó középrétegeket megtartani, mint a lecsúszottakat felhozni. Ennek gazdasági, szociológiai és pszichológiai okait azt hiszem, nem is szükséges fejtegetnem. Erős, anyagilag és erkölcsileg független, *domináns középrétegek, polgárság nélkül nincs civil társadalom*. Enélkül pedig valójában nincs reális, garanciális alapja magának a polgári demokráciának sem.

Milyen társadalomszerkezetet eredményez mindez? *Fent egy kis létszámú, szinte korlátlan hatalmú csoport, lent pedig a társadalom óriási többségét kitevő, egzisztenciálisan kiszolgáltatott tömeg*, valamiféle massa damnata. Ez pedig Dél-Amerikára emlékeztet, és nem Európára.

Természetesen mi nem vitatjuk, hogy szükséges szembenézni a realitásokkal, szükséges a határozott államháztartási reform, de *hol vannak a (szocialista-liberalista) kormány improvizatívnak tűnő ötleteit bizonyító erővel alátámasztó hatásvizsgálatok?* Hol van itt az átgondolt jövőkép? Hol van, nem is a mi ellenzéki, de legalább a kormánypárti Népjóléti Minisztérium által kidolgozott alternatíva meghallgatása, mérlegelése? És hol van József Attila ma is oly aktuális követelése, hogy a *„nép okos gyülekezetében / hányni-vetni meg száz bajunk”*? Remélem, tovább nem lesz szükséges idéznem.

Tisztelt Ház! Mi, kereszténydemokraták, a jelen szorításában, az immár valóban súlyos helyzetbe

sodródott ország szolgálatában nem félünk a népszerűtlen, de elkerülhetetlenül szükséges lépések iránti lojalitástól. De a magyar nemzet jövőjének bármi ürügyön való feladásának ellene mondunk.

Köszönöm. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő napirend utáni felszólalása, amelyben XIII. Leo pápa Rerum Novarum és II. János Pál pápa Centesimus Annus pápai enciklikák rendkívül időszerű társadalmi tanításaira hívta fel a figyelmet az Országgyűlés 1995. május 15-ei ülésén.

A SZOCIALISTA DOMINANCIÁJÚ KORMÁNY NEM A TÁRSADALOM ÁLTALÁNOS JAVÁT KERESI, HANEM EGY CSOPORT ÉRDEKEIT, MELYET ÁLTALÁNOS ÉRDEKNEK TÜNTET FEL

Az állam nem korlátozódhat arra,
hogy csak a gazdagokra legyen gondja.
II. János Pál

Köszönöm a szót, Elnök Asszony!

Tisztelt Ház! Meggyőződésem, hogy mindnyájunk számára *igen tanulságos* – különösen hazánk mostani helyzetében – egy szélesebb kitekintéssel élve *újraolvasni a keresztény társadalmi tanítást, a szociális enciklikákat.*

Száznégy éve annak, hogy ***XIII. Leó pápa*** az 1891. május 15-én kiadott ***Rerum Novarum*** nagy enciklikában megdöbbentő pontossággal felrajzolta

mind *a vadkapitalizmusnak*, mind a – akkor még csak a messze jövőben felrémlő – létező *szocializmusnak* az emberiség történetében *oly tragédiákat okozó tévedéseit*. Mert az antropológiai tévedések szükségszerűen okozzák a rájuk épülő társadalom embertelenségét. De *az enciklika* nem áll meg pusztán a kritikánál, hanem megtette azt az alapvetést, amely az ember természetéből levezetett antropológiai tények alapján, azokra épülve *lehetővé teszi az emberi személy valódi, teljes kibontakoztatását, a szeretet civilizációja felé történő mozdulás realitását*.

Egy hasonlattal élve: mindezt azért szükséges megfontolni, mert ha célba lövünk, és a célzógömb egy milliméterrel odébb áll, mint kellene, akkor a golyó a céltábla közepét araszokkal hibázza el. Ha pedig a célzógömb egy centivel van elcsúszva, akkor a golyó a céltáblát is elkerüli, nemhogy a közepét. Ugyanígy: miután minden politikai programot a mögötte álló emberkép határoz meg – akár tudatában van ennek, akár nem –, ezért az ennél az emberképnél megbújó egyoldalúság, tévedés a ráépülő politikai felfogás által létrehozott társadalom torzságát okozza.

Noha helyes és szükséges lenne, hogy legalább nagy vonalakban a magyar parlamentben is kifejtésre kerülhessen a keresztény társadalmi tanítás, erre most nincs lehetőségem. De lényegesnek tartom az arra való emlékeztetést, hogy az *évtizedeken át a létező szocializmusnak nevezett államkapitalizmust építők mint „középkori sötétséget" utasították el azt, amit azóta a történelem bizonyított be*.

A Rerum Novarum szavaival: *„A szocialisták, hogy meggyógyítsák ezt a rosszat, arra késztetik a szegényeket, hogy gyűlöljék a gazdagokat*. Azt állítják,

hogy minden magántulajdont meg kell szüntetni, és meg kell teremteni a javak közös birtoklását. De az ilyen elgondolás azon kívül, hogy nem képes megoldani a kérdést, árt a munkásoknak is. Nagyon igazságtalan továbbá, mert sérti a jogos tulajdonosokat, eltorzítja az állam funkcióit, és alapjaiban rengeti meg a társadalom építményét."

II. János Pál pápa Centesimus Annus kezdetű enciklikáját idézve: „Az előbbiekhez hozzá kell tennünk, hogy *a szocializmus alapvető tévedése antropológiai jellegű*. A valóságban az egyént egyszerű elemnek tekinti, a társadalmi organizmus egy sejtjének oly módon, hogy az egyén java teljes mértékben alá van rendelve a gazdasági és társadalmi mechanizmus működésének, miközben másrészről úgy véli, hogy az egyénnek ez a java elérhető az egyén szabad választásától függetlenül, hogy válasszon jó és rossz között. *Így az ember* nem lesz más, mint a társadalmi kapcsolatok egyik láncszeme, *eltűnik a személynek mint az erkölcsi döntés autonóm alanyának fogalma,* azé az alanyé, amelyik éppen ezzel a döntésével építi fel a társadalmi rendet. A személynek ebből a téves koncepciójából következik annak a jognak a torzulása, amely jog a *szabadság* gyakorlásának szféráját meghatározza, *és* ugyanígy ebből következik *a magántulajdon elutasítása* is. Az ember, akit megfosztottak attól, amit a magáénak mondhatna, valamint attól a lehetőségtől, hogy saját kezdeményezéséből keresse meg a kenyerét, függővé válik a társadalmi mechanizmustól és azoktól, akik azt ellenőrzik. Ez sokkal nehezebbé teszi számára, hogy felismerje saját személyes méltóságát, és gátolja a haladást egy hiteles emberi közösség létrejötte felé. Amit *az osztályharcban* elítélünk, az a konfliktusról alkotott

felfogás, amelyet nem etikai vagy jogi szempontok vezérelnek, amely nem hajlandó a személy méltóságát tiszteletben tartani a másikban – és következésképpen önmagában sem –, amely ezért kizárja az ésszerű egyezséget, és *nem a társadalom általános javát keresi, hanem egy csoport érdekeit, amelyet általános érdeknek tüntet fel, és meg akarja semmisíteni azt, ami szembehelyezkedik vele."*

Röviden arról van szó, hogy a társadalmi csoportok közötti belső ellentétek vonatkozásában felújítja a totális háború doktrínáját.

A létező szocializmus pápai kritikájának igazságát a történelem mára oly nyilvánvalóvá tette, hogy aligha lehet vitatni. Ugyanakkor *úgy tűnik, mintha a* – legalábbis számbelileg – *szocialista dominanciájú kormány most akarva-akaratlanul a vadkapitalizmust építené.* Ezért feltétlenül szükségesnek tartom néhány idevágó rész idézését erre vonatkozóan is.

„Az állam nem korlátozódhat arra, hogy csak az állampolgárok egy részére legyen gondja, nevezetesen a gazdagokra és a jólétben élőkre, és nem teheti, hogy elhanyagolja a másik részt, amely kétségtelenül a társadalom nagyobb többségét teszi ki. Ha mégis, akkor sérti az igazságosságot, amely azt diktálja, hogy mindenkinek megadják azt, ami megilleti. Ezzel szemben az államnak az egyének jogainak védelmében különös gondoskodást kell tanúsítania a gyengékkel és a szegényekkel szemben. A gazdagok osztályának, amely önmagában is elég erős, kevésbé van szüksége az állam védelmére. A munkásosztály, amelynek nincs saját támasza, mindenekelőtt az állam védelmére szorul. Az államnak tehát különleges védelemben és gondoskodásban kell részesítenie a munkásokat, akik gyengék, és a szükséget szenvedők közé tartoznak. A bérnek ele-

gendőnek kell lennie ahhoz, hogy a munkás és családja megéljen belőle. Ha a munkás a szükségtől kényszerítve vagy a még rosszabbtól való félelmében elfogad nagyon kemény feltételeket, amelyeket nem áll módjában elutasítani, mert a munkaadó, vagy az, aki a munkát neki felkínálja, kényszeríti rá, akkor erőszakot szenved, amely ellen az igazságosság tiltakozik. Adja Isten, hogy ezeket a szavakat, amelyeket akkor írtak le, amikor kifejlődött az úgynevezett vadkapitalizmus, ne kelljen ma ugyanolyan szigorral megismételni!"

A tegnapi osztályharcos doktrínával szemben a keresztény társadalmi tanítás a „*sem a munka tőke nélkül, sem a tőke munka nélkül fenn nem állhat*" szemléletét állította, védelmébe véve a magántulajdont. A mai vadkapitalista tendenciával szemben az áll, hogy a munka igenis elsődleges, hogy a javak egyetemes rendeltetéséből következően a magántulajdonnak közösségi vetülete is van, és – a szlogenszerű beállítás ellenére – nem szerepel a szentségek között.

Mindezeken túl látnivaló egy ördögi kör is. A vadkapitalizmus leplezhetetlenné vált alkalmatlansága és embertelensége tette annak idején a realitás illúziójává a marxizmus utópiáját; most úgy tűnik, mintha a marxizmus történelmileg is bebizonyosodott alkalmatlansága és embertelensége tenné ugyanezt a vadkapitalizmussal. *Megszenvedtük a létező szocializmust, aminek terheit ma is nyögjük,* mert az akkori hatalom nem akarta meghallani a tévedéseit kimutató kritikát, és az ember természetének megfelelő, a teljes személy kibontakozását lehetővé tévő társadalmi tanítást. Most – a vadkapitalizmus bűvöletében – úgy tűnik, nem akarja meghallani ennek kritikáját. Én úgy hiszem,

őrültség lenne újra belezuhannunk abba, amiről belátható volt, hogy alkalmatlan, hogy embertelen, és amiről – az enciklikákkal egybehangzóan – a történelem is kimondta az ítéletet.

Tisztelt Ház! Ezekkel a gondolatokkal szándékoztam tisztelegni a nagy pápa történelmi műve előtt. Köszönöm a megszólalás lehetőségét. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő kétperces hozzászólása a szocialista-liberalista kormány egészségügyi és szociális törvénykezésének életet veszélyeztető következményei ellen az Országgyűlés 1995. szeptember 26-ai ülésén.

MINDEN EMBERI JOG ALAPJA AZ ÉLETVÉDELEM

Amikor az áldozat és az útonálló
alig különbözik
a törvényekhez való viszonyában.

Köszönöm szépen, Elnök Úr. Selmeczi Gabriella által elmondottakkal egyetértve, ahhoz kapcsolódva szeretnék két reflexiót tenni.

Az anyagban és a vitában is többször szerepelt az a deklaráció, hogy az egészség érték. Az viszont teljesen elsikkad, hogy az *egészség azért érték, mert az élet, az emberi lét feltétlen érték.* Tehát az egészséghez való jog az élethez való jogból következik, és kizárólag ebben alapozható csak meg. Következésképpen, ha az élethez való jog nem abszolút, akkor minden más jog, így az egészséghez való jog is relatív. *Ha az emberi élet nem kap feltétlen védelmet, beleértve az emberi élet magzati korszakát, akkor minden további emberi jogról beszélni legalábbis illuzórikus.* Mert ha egy emberi életről például a kora ürügyén, azt lehet mondani, hogy értéktelen és ezért elpusztítható, és mivel elpusztítható, tehát értéktelen, akkor nincs lényegi, logikai

különbség eközött és aközött, ha embertársaink más részéről mondják ki, valami más fikció alapján, hogy értéktelenek és elpusztíthatók.

Ebben a kérdésben világosan lelepleződik a szélsőséges liberális – és ezért pontosabban: álliberális – oldalról annyit hangoztatott emberi jog, a humanista stb. tirádák legalábbis átgondolatlanságában illuzórikus, ha nem cinikus volta.

Még egy szélesebb összefüggésre szeretném felhívni a figyelmet. A (szocialista-liberális) kormány elsősorban egészségügyi és szociális intézkedései során sajnos nem döbbent rá, milyen tragikus következmények felé sodorják az országot például a társadalombiztosítási szolgáltatások további megtagadásai, *a társadalom egészségügyi és szociális kirablása*. Mert politikai, szociológiai és megkockáztatom: morális értelemben is aligha várható el a társadalomtól, hogy olyan törvényeknek engedelmeskedjen, amelyek szembeötlően és szemérmetlenül igazságtalanok. Ha pedig meginog a társadalom bizalma, hite a törvények igazságos voltában, akkor azok ésszerűként való feltételezése és tekintélye is összeroppan. És ekkor a felszínre fröccsen a legfőbb rossz, ami egy társadalmat csak érhet: a törvénytelenség, a káosz, az anarchia. Mert a rendezett társadalom, és ezzel az emberinek nevezhető élet feltétele a törvények tekintélye, a törvények ésszerűsége, tehát a törvények igazságos volta. Ha az állampolgár…

ELNÖK: Két perc, Képviselő Úr!…

DR. SEMJÉN ZSOLT: Egy pillanat, mindjárt befejezem… ha az állampolgár kénytelen úgy látni, hogy viszonya a törvényekhez alig különbözik az áldozat

és az útonálló viszonyától, akkor hogyan várhatnánk reálisan, hogy engedelmeskedjék azoknak?

Ezért az igazságtalan törvények, amelyeknek gyűjteménye például a Bokros-csomag, áttételesen és már-már szó szerint is az ember emberi életét veszélyeztetik.

Köszönöm. *(Taps a jobb oldalról.)*

DR. SEMJÉN ZSOLT KÉPVISELŐ KÉTPERCES HOZZÁSZÓLÁSA A MÉDIA FELELŐSSÉGÉRŐL A HELYES ÉRTÉKREND KIALAKÍTÁSÁBAN AZ ORSZÁGGYŰLÉS 1995. OKTÓBER 17-EI ÜLÉSÉN.

A MÉDIÁNAK AZ ÉRTÉKEK GAZDAGÍTÁSÁT KELL ELŐSEGÍTENIE A TÁRSADALOMBAN

Semmiféle szenzációra való hivatkozással nem szabad a magánélet intimitásába beletaposni.

Köszönöm szépen a szót, Elnök Úr. Én úgy gondolom, *Pokorni Zoltán* képviselő úr valóságos és súlyos problémákról szólt, különösen most, a médiatörvény huzavonájának idején.

Két vonatkozásban szeretnék szólni, amit, úgy gondolom, feltétlenül tiszteletben kell tartania *a médiának általában, és különösen a közszolgálati médiának.:* A médiának egyfelől a társadalom erkölcsi értékekben, általában *az értékekben való gazdagítására kell irányulnia,* ahol megkerülhetetlen az erkölcsi aspektus. Ezért nem szabad negatív jelenségeket úgy beállítani, hogy azok már szinte pozitív példának tűnhessenek. Botrányosnak tartom például, hogy a többszörös gyilkos Magda Marinkóról számos esetben úgy tudósított a televízió, hogy szinte tévésztárt faragott belőle, „Istenem, hát megölt egy-két embert hidegvérrel, de hát milyen

jópofa show-man". Én ezt súlyos felelőtlenségnek tartom a lehetséges következmények tekintetében.

És úgy gondolom másfelől, hogy *semmiféle közérdeklődésre* vagy szenzációra *való hivatkozással nem szabad a személyes lét belső világába, a magánélet intimitásába beletaposni*, belegázolni. És ez a mi felelősségünk is, Tisztelt Ház!

Köszönöm szépen. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő napirend előtti felszólalása II. János Pál pápa nemzetek és a kisebbségek jogairól szóló szavaival kapcsolatosan az Országgyűlés 1995. október 31-ei ülésén.

MINDEN NEMZETNEK ALAPVETŐ JOGA VAN NYELVÉHEZ, KULTÚRÁJÁHOZ ÉS GYERMEKEINEK NEVELÉSÉHEZ

II. János Pál pápa az ENSZ-ben a regionális autonómiáról beszélt.

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Ház! *II. János Pál pápa az ENSZ ünnepi közgyűlésén az egész emberiséghez intézve szavait, szót emelt a nemzetek és a kisebbségek jogaiért.* Nyilvánvaló mindezek fontossága: amit mondott és aki mondta.

Különösen számunkra, a szétszakított magyarság számára fontosak ezek a szavak, most, amikor a szlovák nyelvtörvénnyel, a román oktatási törvénnyel, a vajdasági etnikai tisztogatással felérő erőszakos betelepítésekkel több mint ezer éves Kárpát-medencei jelenlét és ezer éves államiság után *a magyarság nemzetrészeinek szülőföldjéről való eltüntetésére törekednek.* És tudjuk, hogy ezzel szemben döntő védelmet jelent az a szerep, amelyet

ezeken a területeken szolgáló egyházak vállalnak a magyarság megtartásában.

És fontos az, aki mondta: II. János Pál pápa, akinek szellemi, erkölcsi tekintélye – világnézeti beállítottságtól függetlenül – vitathatatlan. A pápa saját szavai szerint nem földi hatalom birtokosaként, nem is kiváltságokat kérő vallási vezetőként szólt, hanem tanúként: az emberi méltóság és remény tanújaként.

A pápa most is felemelte szavát az emberi jogok minden megtiprása, különösen a kisebbségek elnyomása ellen. Az ENSZ chartája azért született, hogy minden nemzetet és kultúrát megvédjen az erőszakos agressziótól, amit azonban napjainkban is durván megsértenek. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata ékesszólóan beszél ugyan a személyek jogairól, de nem született hasonló nemzetközi egyezmény a nemzetek jogairól. *A nemzetek jogait emberi jogoknak kell tekintenünk a közösség szintjén.* Minden nemzetnek joga van az élethez, senki, sem állam vagy más nemzet, sem nemzetközi szervezet nem jogosult annak kijelentésére, hogy bármely nemzet nem méltó arra, hogy létezzék. Minden nemzetnek alapvető joga van saját nyelvéhez, kultúrájához és ahhoz, hogy életét saját hagyományai szerint rendezze be és hogy a fiatal nemzedékeket megfelelő nevelésben részesítse.

Külön megerősítést kell, hogy jelentsen számunkra az, hogy *a pápa kifejezetten beszélt* – nemzeti vonatkozásban – az autonómiáról, *a regionális autonómiáról.*

Meggyőződésem, hogy békétlen világunkban és térségünkben a béke lehetősége ezeknek a gondolatoknak a megfogadása. Mert *a béke* nem pusztán a háború hiánya, hanem *az igazságosság gyümölcse.*

Az igazságosság pedig megköveteli az elszakított területeken élő magyarság jogainak is a tiszteletben tartását.

Mi, kereszténydemokraták, reméljük, hogy a pápa által vetett magvak meghozzák a maguk termését Komáromtól Jászvásárhelyig, és reméljük, hogy a magyar külügyi vezetés akar és tud élni ezzel a megerősítéssel, amely egybecseng a határokon túl élő magyar pártok által megfogalmazottakkal is. Ezzel a reménnyel köszönöm meg a Ház figyelmét. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő napirend előtti felszólalása a készülő gyermekvédelmi törvénnyel kapcsolatosan az Országgyűlés 1996. február 12-ei ülésén.

A CSECSEMŐGYILKOSSÁGOKNAK A TÁRSADALOMRA NÉZVE TRAGIKUS KÖVETKEZMÉNYEI VANNAK

Az elhagyott csecsemő
örökbefogadással kerüljön családba.

Köszönöm a szót, Elnök Úr.

Tisztelt Ház! Karácsony hetében jéggé fagyott csecsemőt találtak egy park közepén álló fenyőfa alatt. Pár nappal később egy három kilogrammos, élve született kisfiú nejlontáskába csomagolt holttestére bukkantak egy budapesti ligetben. A reklámszatyor felirata ez volt: Kellemes karácsonyi ünnepeket!…

Január második felében egy nő – mert anyának nem nevezhető – manikűrollójával százhuszonnégy szúrással megölte csecsemőjét, majd az udvari WC-be rejtette, azután fél órán belül ő is elvérzett.

Magyarországon minden második héten egy-egy szülő nő megöli újszülöttjét. Egyre több a felderített csecsemőgyilkosság, ráadásul a szakértők szerint ennél tízszerte több a fel nem derített esetek száma.

A közvélemény elborzadva értesül a női bűnözés e legszörnyűbb formájáról, és a legsúlyosabb büntetést követeli a magzatukat elpusztító nőknek. Mi nem ítélkezni akarunk, hanem olyan körülményeket teremteni, hogy életben maradhassanak a most még pusztulásra ítélt csecsemők, *az áldott állapotukat terhességként, teherként megélő nők pedig ne váljanak gyilkossá.* A rendelkezésemre álló néhány percben nincs módom a csecsemőgyilkosságok szerteágazó tudati és szociális gyökereit, a család erkölcsi és anyagi tartópillérei megrendülésének okait kutatnom, csupán a következményekről és a döbbenetes jelenség kezelésének lehetőségéről szeretnék elmondani néhány gondolatot a társadalom és a tisztelt Ház lelkiismeretére apellálva.

Az újszülöttek ellen elkövetett emberölésnél nem egyedül a csecsemő hal meg, hanem az esetek nagy százalékában a titokban lefolyó szülések orvosi ellátatlansága miatt – a súlyos szövődményeken túl – a nő élete közvetlenül is veszélybe kerül.

A csecsemőgyilkosságoknak a társadalomra nézve tragikus következményei vannak. Hiszen ez a bűncselekmény közvetlenül a társadalom legvédtelenebb és legártatlanabb tagja, a csecsemő, de közvetve az anyai szerep ellen is irányul, így az erkölcsi rend olyan alap-értéke kerül veszélybe, amelynek pusztulása során maholnap minden emberi élet értéktelenné válhat.

Meggyőződésünk, hogy *az eddig titokban zajló szülések helyett minden krízishelyzetbe került nő számára lehetővé kell tenni, hogy egészséges körülmények között, és kilétüket titokban tartva, anonimitást biztosítva hozhassák világra gyermekeiket,* és ezzel együtt azt is lehetővé kell tenni, hogy *a vér*

szerinti szülei által elhagyott csecsemő ne elsősorban intézetbe, hanem nyílt örökbefogadással családba kerüljön.

Feltétlenül szükséges, hogy a készülő gyermekvédelmi törvényben megfelelő hangsúlyt kapjon az állami ellátórendszerek által valóban nagyon nehezen elérhető, senki földjén lévő csecsemők védelme. Mindez nem csupán fikció, hanem civil és egyházi kezdeményezések révén létrejött alapítványi gyakorlat.

Egyetlen példát említenék, a Bölcső Alapítványt, amely 1995. április 11-e óta 16 csecsemőt mentett meg a kukától, ugyanennyi terhes nőt az emberölés bűnétől, és kétszer ennyi gyermekre vágyó szülőt tett boldoggá.

Tisztelt Ház! Mindezek mérlegelését és hathatós segítését kérem a kormánytól, az Országgyűléstől, a magyar társadalomtól. Mert lehet-e döbbenetesebb szimbóluma érték- és életvesztő társadalmunknak, mint a nemzet jövőjét, életét, célját jelentő újszülött a szemét helyén, a kukában?

Köszönöm. *(Taps az ellenzék padsoraiban.)*

DR. SEMJÉN ZSOLT KÉPVISELŐ HOZZÁSZÓLÁSA A CSALÁDI ADÓZÁSRÓL SZÓLÓ ÖNÁLLÓ INDÍTVÁNYA INDOKLÁSÁRA AZ ORSZÁGGYŰLÉS 1996. FEBRUÁR 19-EI ÜLÉSÉN.

A MAGYAR NEMZET 1996-BAN ÖNGYILKOSSÁGI ÁLLAPOTBA KERÜLT

Mi lehet fontosabb, mint a nemzet jövőjének letéteményese:a jövő generáció felnevelésének biztosítása?

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Ház! Egyetlen számadatot szeretnék csak elmondani javaslatom megalapozásaként. A szegények közé tartozik a gyereket nem nevelő háztartások 18 százaléka, a három gyerekesek 34 százaléka, a négy- és többgyermekesek 70 százaléka. Tehát *a gyerekszám a szegénység meghatározó oki tényezője.* Ez pedig egyenlő azzal, hogy a magyar nemzet az öngyilkosság állapotában van.

A jelenlegi (1996!) adórendszer a gyermektelen, eltartott nélküli kétkeresős családokat részesíti előnyben a gyermeket nevelő, eltartottjaikat támogató családokkal szemben. Ez nyilvánvaló méltánytalanság, ami a nemzet érdekeivel ellentétes.

A mostani adószisztéma előbb elveszi az állampolgároktól jövedelmeiket, tekintet nélkül gyermekeik számára, majd ezek egy részét költséges apparátus fenntartásával és alacsony hatékonysággal

visszajuttatja az állampolgároknak családi vagy szociális juttatás formájában.

Továbbá *abszurd ellentmondás*, hogy miközben *a személyi jövedelemadó-rendszer* különböző kedvezményeket juttat – egyébként igen helyesen – az alapítványok támogatóinak, és a beruházások egy részét is adókedvezményben részesíti, addig a legfontosabb hosszú távú beruházást, az *adózók saját gyermekeik eltartására fordított költségeit nem ismeri el.* Mi lehet pedig fontosabb, mint a nemzet jövőjének letéteményese: a jövő generáció felnevelésének biztosítása? Mindezek alapján az a jelenlegi gyakorlat, ami a társadalom tagjait atomisztikusan, mint egymástól teljesen független egyéneket kötelezi közteherviselésre, teljes joggal kritizálható, és ezért *szükséges* a jelenlegi *személyi jövedelemadó-rendszer átalakítása családi típusú adórendszerré.*

Javaslatom nem bonyolódik a családi típusú jövedelemadó-rendszer módozataiba, ezt a '97-es jövedelemadó-törvény során kell kimunkálnunk, hanem azt célozza, hogy ebbe az irányba mozduljunk el végre. Senkit sem kényszerít a családi adózásra, hanem a lehetőségét szeretné biztosítani annak, hogy az adófizető polgárok szabadon választhassanak a személyi jövedelemadózás és a családi típusú jövedelemadózás között. Ennek a lehetőségnek a támogatását kérem a Tisztelt Háztól.

Köszönöm. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes
a családok romló helyzetéről
az Országgyűlés 1996. március 12-ei ülésén.

A POLITIKA NE KÉNYSZERÍTSE A GYERMEK MEGSZÜLETÉSÉNEK ELHALASZTÁSÁRA VAGY NEM VÁLLALÁSÁRA A CSALÁDOKAT

A szocialista-liberalista kormány alatt elértéktelenedett még a legnagyobb gyermekszámú családok családi pótléka is.

Köszönöm a szót, Elnök Asszony. Tisztelt Ház! Azért kértem szót napirend előtt, mert idejekorán, még a jövő évi központi költségvetés tervezésének, az adórendszer átalakításának műhelymunkálatai során *szeretném felhívni a figyelmet a családokkal, különösen a nagycsaládokkal szembeni közös felelősségünkre és halaszthatatlan kötelességünkre.*

Az egy-két gyermekes családok távolról sem elhanyagolható hányada a jövőben sajnos nem kaphat családi pótlékot. Konokul remélem azonban, hogy a tapasztalat be fogja láttatni a jövedelemhatárhoz ma még ragaszkodókkal, hogy *a családi pótlék alanyi jogosultságának megszüntetése elhibázott lépés volt.*

Gondoljunk csak azokra a fiatal családokra, akiknek az átlagot messze meghaladó lakbér- vagy lakástörlesztési terheik vannak – mert valahol lakniuk kell –, vagy azokra, akiknek fél évet is kell várniuk, mire figyelembe veszik jövedelemcsökkenésüket, hiszen addig is élniük kell valahogy. De a legkiáltóbb igazságtalanság az, hogy a magasabb jövedelműektől így elvett összegek átadása nem történt meg a legrászorulóbb gyermekes családok részére.

Évek óta változatlan összegű, tehát végeredményben *elértéktelenedett még a legnagyobb gyermekszámú családok családi pótléka is, és nem nőtt a nevelési segélyre szánt költségvetési összeg sem.* Egyetlenegy lakossági csoportnak sem kellett ekkora reálérték-csökkenést elviselnie. Miközben közismert tény, hogy az áremelkedés éppen a gyermekek számára alapvető, nélkülözhetetlen cikkek körében volt a legbrutálisabb. Hölgyeim és Uraim! Az egész éves családi pótlék elmehet pusztán a gyermek cipőszükségletének fedezésére.

Bármelyik szociológiai módszerrel vizsgálták is, egy dolog biztos: *a legnagyobb szegénységi kockázata annak van, ha egy fiatal családban megszületik a gyermek, az újabb gyermek.* A nemzetnek legalapvetőbb – szó szerint – létérdeke, tehát nekünk elemi kötelességünk, garantálni a gyermekvállalás biztonságát. Ennek pedig minimuma az, hogy a családi pótlék összege minden esztendőben automatikusan emelkedjen, legalább a nyugdíjakéval azonos mértékben, mérsékelve a reálértékcsökkenést. A rászorultsági elvet nem megvonással járó jövedelemteszttel, hanem az alanyi jogon járó családi pótlék alapösszege melletti normatív kiegészítéssel kell érvényre juttatni a többgyermekes

családok, a fogyatékos gyermeket nevelők, az egy jövedelemből élő családok esetében.

Soha többé *nem szabad megtörténnie annak, hogy a politika kiszámíthatatlansága megingassa, a gyermek megszületésének elhalasztására vagy nem vállalására kényszerítse a családokat, ami oly sok esetben magzatgyilkosságot is jelent.*

Természetesen a családtámogatásnak több lábon kell állnia, mert még a legdifferenciáltabb családipótlék-rendszer sem elegendő megoldás önmagában. A segélyek tekintetében nyilvánvaló, hogy nem lehet egy egész országot segélyezni. Éppen ezért azokat, *akik önerőből képesek lennének eltartani a családjukat, nem lenne szabad a víz alá nyomni.* Az ő számukra igenis vissza kellene állítani az eltartotti kedvezményt a jövedelemadóban, és meg kell nyitni végre a lehetőséget a családoknak a családi típusú adózás választására.

Senki se higgye azt, hogy aki az általa eltartottakra tekintettel esetleg egyáltalán nem fizetne jövedelemadót, az nem is adózna. Dehogyis nem! Tanulságos kiszámolni, hogy mennyivel több forgalmi adót fizet, mint a hasonló jövedelmű, de eltartottak utáni terhet nem viselő honfitársunk. Tehát a költségvetésben családi pótlékra és rendszeres nevelési segélyre elkülönített összeg alatta is marad annak a bevételnek, amely a gyermekek létminimum-szintű fogyasztásából a költségvetésbe befolyik. Úgy gondolom, hogy *ha valamit nem volna szabad megtennie az államnak, akkor az a gyermeknevelés többszörös megadóztatása.*

Az Európai Unió – ahová be akarunk kerülni – országonként változó, sokféle családpolitikai gyakorlatot folytat. Egy dologban azonban egységes: azokban az országokban, ahol nem alanyi jogú a

családi pótlék, ott feltétlenül teljes körű a gyermekkedvezmény. Ebben kellene példát venni róluk. Különösen a mi születésszámaink mellett, és tudván, hogy hányan halnak bele, még nem is középkorúan, a család eltartásáért folytatott egyre kilátástalanabb hajszába.

Tisztelt Ház! Még egy őskori horda is tudta azt – ami a természet rendjéből következik –, hogy *minden közösségben a gyermek az első. És végzetes bűnt követ el önmaga ellen az a nép, amelyik erről megfeledkezik.* Ezért kérem a kormányt, hogy mindenben, de különösen a jövő évi költségvetés és adórendszer kialakítása során a gyermekek érdekeit a legfőbb prioritásnak tekintse.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a jobb oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes napirend előtti felszólalása az 1000 éves magyar iskoláról.

EL KELL GONDOLKODNI A PALÁSTOLHATATLANNÁ VÁLT KERESZTÉNYELLENES MEGNYILVÁNULÁSOKON

Az évtizedeken át tartó vallásüldözés,
a kultúrharcos tendenciák megteremték
a maguk sötét, mérgezett gyümölcseit.

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Ház! Ezekben a napokban emlékeztünk meg hazánk és egész Európa történelmét, életét formáló ünnepnapról, március 21-éről. *(Zaj.)* Le kell lohasztanom néhány képviselőtársam örömét, mert természetesen nem a Tanácsköztársaságról kívánok szólni *(Derültség.)*, hanem *a Nyugat atyjáról, Európa építőmesteréről és védőszentjéről, Szent Benedekről (Taps a jobb oldalon.), annak a bencés rendnek az alapítójáról, amelyik másfélezer éve Európa civilizátora, s amely pontosan 1000 esztendeje megteremtette az első magyar iskolát.*

Úgy gondolom, hogy a magyar iskola 1000 éves születésnapjáról a Magyar Országgyűlésen is méltó megemlékezni és *elgondolkodni az immár palástolhatatlanná vált keresztényellenes megnyilvánulásokon is.* Egyházi személyeket, hívőket érnek

atrocitások, templomokat, temetőket barbár, szentségtörő támadások.

Hogyan juthattunk idáig? Tudatosítják-e az oktatási intézmények az ifjúságban, hogy például a bencéseknek mi mindent köszönhet Magyarország, a Szent Koronát államalapító Szent István királyunknak hozó Asztriktól a dinamóelvet felfedező Jedlik Ányosig? *Tudatosítják-e a kulturális intézmények, a média a keresztény értékeket,* hogy Európa többek között éppen a bencések munkája folytán lett Európa, hogy az európaiság gyökerében és lényegében a keresztény értékekre, a keresztény kultúrára épül? Mert az Európába vezető út nem Szatymazon, hanem Pannonhalmán keresztül vezet! *(Taps a jobb oldalon. Ugyanonnan közbeszólás: úgy van!)*

Az évtizedeken át tartó vallásüldözés, kultúrharcos tendenciák megteremték a maguk sötét, mérgezett gyümölcseiket. És Debrecen, Szatymaz, Budafok után ki kell mondanunk, hogy keresztényellenes, antikrisztiánus jelenségek vannak. *Az Oltáriszentség összetaposása, nemzeti ereklyénk ellopása, feszületek összetörése, temetőink meggyalázása nem kozmetikázható puszta garázdaságnak, vagy úgynevezett megélhetési bűnözésnek.*

Pénzért a pénztárba törnek be, nem templomba. Nem beszélve arról, hogyha például a szatymazi templomba pusztán pénzért törtek volna be, akkor egyszerűen a perselyt törik fel, és nem az Oltáriszentséget tapossák össze, amiből 20 fillér hasznuk sincs, amint a budafoki templomból ellopott – forgalmi szempontból teljesen értéktelen – ereklyéből sem.

Ezek igenis antikrisztiánus bűntettek. Ezért a Kereszténydemokrata Néppárt nevében *követelem,*

hogy a – vallásos emberek adójából is fenntartott – rendőrség és ügyészség a leghatározottabban lépjen fel a kereszténységellenes, antikrisztiánus gyűlöletkeltéssel és megfélemlítéssel szemben.

Köszönöm. *(Taps az ellenzék padsoraiban.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes napirend előtti felszólalása a csecsemővédelem helyzetéről az Országgyűlés 1996. április 14-ei ülésén.

FELELŐSSÉGÜNK, HOGY A HALÁL KULTÚRÁJÁVAL SZEMBEN AZ ÉLET KULTÚRÁJÁT KÉPVISELJÜK

Magyarországon 1995-ben száz világra jutott magzat mellett 69 magzat megszületését a saját anyja akadályozta meg!

Köszönöm a szót, Elnök Asszony. Tisztelt Ház! *Egy alapvetően teljesítményorientált társadalomban a piacgazdaságra történő áttérésnek áldozatai vannak.* Különösen kiszolgáltatottak azok, akik képtelenek érdekeiket nyomásgyakorlással kikényszeríteni, akik számára az érdekérvényesítési rendszer nem épült ki. *A legkiszolgáltatottabb, jogfosztott kisebbségnek tekinthető ártatlan áldozatok, a meg nem születő magzatok, a megszületett, de meggyilkolt csecsemők* és ha más módon is, de veszélyeztetettek *maguk az anyák is.*

Tavaly (1995-ben) száz világra jött magzat mellett 69 magzat megszületését a saját anyja akadályozta meg – és ez az arány csak romlik –, és tragikusan magas a késői abortuszként értelmezhető csecsemő-

gyilkosságok száma is. Hölgyeim és Uraim! *Magyarországon átlagosan minden órában, így most ebben az órában is, kilenc, magzati korát élő honfitársunkat pusztítanak el, többnyire közpénzen!*

Tudatosítanunk kell magunkban és társadalmunkban, hogy *az anyák a legfőbb nemzetpolitikusok*, mert a nemzet megmaradásáért vívott küzdelem az ő méhükben dől el. A közteherviselés és a társadalmi terhek igazságosabb elosztása szükségessé teszi, hogy a jogalkotás alapvetően a család anyagi létalapjának megteremtésére fordítsa figyelmét. Ténylegesen támogatnunk kell azokat, akik hajlandóak az áldozatvállalásra, és azokat a civil szerveződéseket, amelyek szolgálatukkal és példájukkal jövőnket alapozhatják meg. Nemcsak egy-egy jogszabályban, hanem *az egész jogrendszer átalakításában képviselnünk kell azt a humanizmust, amelyet kezdettől fogva vallunk*, és azokat a családépítő ígéreteket, melyeket választóinknak tettünk.

Amikor a társadalom irányából érkeznek ilyen jelzések hozzánk, akkor közös kötelességünk – függetlenül attól, hogy a parlamenti patkó melyik oldalán ülünk –, hogy ezekre a társadalmi jelzésekre tisztességes választ adjunk. *Segítsük azok munkáját, akik hajlandóak önként, ingyen dolgozni azért, hogy emberi életeket mentsenek, hogy családok tragédiáját előzzék meg.* Ma már – a Schöpf–Merei Kórház újszülöttfogadása mellett – működik egy országos segélytelefonos szolgálat, és meggyőződésem, hogy ez a társadalomtól küldött jelzés olyan üzenet, amely nem maradhat visszhangtalan az Országgyűlésben sem. *A jövő iránti felelősség hozta létre az anyák napján megalakított Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermek- és Családvédelmi Szövetséget,* amely olyan civil szervezetek kezdeményezése,

amelyek a megfogant, magzati életkorukat élő gyermekek számára és a megszületett, de veszélyeztetett gyermekeknek szeretnének esélyt adni az életre, a bajba jutott anyáknak pedig segíteni az emberi kiút megtalálásában. Tizenkilenc megyében védőnők, szociális munkások, pszichiáterek, gyermekorvosok, szülészek, lelkészek, jogászok és más karitatív magánszemélyek részvételével életmentő bázisokat működtetnek. Mobiltelefonjaik *az ország egész területén éjjel-nappal hívhatók, a jelentkező Alfa-hang*ok *segítséget nyújtanak a válsághelyzetben lévő anyának, hogy a magzat biztonságban megszülethessék,* és ha vér szerinti szülei számára nemkívántként jönne a világra, örökbe fogadó családhoz kerülhessen.

Az Alfa név mint a görög ábécé első betűje, arra utal, hogy magának a társadalomnak alapfeltétele a megfoganó és fejlődése során megszületŏ élet. Mindezek alapján kérem, hogy a közjó érdekében és a közszolgálat jegyében a közszolgálati média főműsoridőben rendszeresen tegye közzé az életmentő mobiltelefonszámokat. Örömmel számolhatok be arról, hogy néhány megyei lap már vállalta, hogy minden héten közzéteszi a telefonszámokat. Az MTV első csatornáján a napokban bemutatott hívószámok nyomán máris befutottak az első segélykérő hívások, és így életeket sikerült megmenteni Soprontól Pécsig. Ezek között van az az édesanya, aki ennek segítségével lépett vissza az abortusztól, és az élet mellett döntve vállalta negyedik gyermekét.

Tisztelt Ház! Nincs döbbenetesen szörnyűségesebb szimbóluma érték- és életvesztő korunknak, mint a szemétkukába dobott csecsemő. *De szimbolikus erejű az új kezdet reményét és akaratát jelző*

társadalmi önszerveződés, az Alfa Szövetség léte is. A civil társadalom újra példát adott nekünk valóságos, belső rendszerváltásból. Nekünk, a Magyar Országgyűlés tagjainak felelősségünk, hogy a halál kultúrájával szembeszállva az élet kultúráját képviseljük, hogy Magyarország valóban anya-ország lehessen.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzék padsoraiból.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő napirend utáni felszólalása az önálló magyar Pálos rendtartomány újraindításáról az Országgyűlés 1996. június 3-ai ülésén.

A SZERZETESEK SZÉTSZÓRATÁSÁVAL EGYÜTT A PÁLOSOKAT IS INTERNÁLTÁK, SOKUKAT BEBÖRTÖNÖZTÉK, TÖBBEN VÉRTANÚSÁGOT SZENVEDTEK, DE A REND TITOKBAN ÉLT TOVÁBB

„Édes hazánk, Magyarország, a pálosokkal együtt fogsz növekedni és hanyatlani."

Köszönöm a szót, Elnök Úr. Tisztelt Ház! A millecentenárium évében, amikor a magyar nemzet számba veszi múlhatatlan értékeit, méltó, hogy az Országgyűlésben is *megemlékezzünk az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrendről, a pálosokról.* Mindennek külön aktualitást ad, hogy *ez év (1996) tavaszától* – 210 év után – *újra van önálló magyar pálos rendtartomány.* A pálosok története mindig szorosan összefüggött Magyarország történelmével. Ebből az immár hét és fél évszázados történetből szeretnék most néhány képet felmutatni, annak alapján, amit a magyar pálosok önmagukról a legfontosabbnak tartanak.

A szerzetesrendet Boldog Özséb alapította, aki éppen 750 esztendeje mondott le esztergomi kanonoki méltóságáról, és vonult remeteségbe a pilisi erdők mélyére. A tatárjárás után történt mindez, amikor újra kellett építeni az országot az iszonyatos rombolásból. Özséb atya Krisztus példájából pontosan tudta, hogy a fizikai munkán túl a szellem ereje, az imádságos, engesztelő lelkület is szükséges a nemzet boldogulásához.

1250 táján az éj sötétjében barlangja előtt imádkozva kicsiny lángokat látott fellobbanni, amelyek aztán egy nagy tűzgomolyagba olvadtak össze és bevilágították a magyar éjszakát. Akkor kapta az indíttatást, hogy *a külön-külön élő magyar remetéket egy közösségbe gyűjtse össze.* Példaképüknek az első remetét, Egyiptom Théba pusztájában élt Pált választották, innen származik a rend neve: Első Remete Szent Pál Testvéreinek Rendje, vagy röviden: pálosok rendje: *akik Remete Szent Pál és Esztergomi Boldog Özséb mintájára akarják szeretni és szolgálni Istent és embertársaikat és tisztelni a Boldogságos Szűzanyát*, aki a Magyarok Nagyasszonya, vagyis királynője első szent királyunk 1038-ban tett végakarata szerint.

Az új közösség a mai Kesztölc falu határában építette fel a Szent Keresztről nevezett templomát. A pálos rend fejlődését mutatja, hogy 1300-ig 18 kolostort alapítottak. Az Árpád-ház kihalása után a pápa követe, Gentilis bíboros a pálosok pilisszentlászlói házában tárgyalva tudta megnyerni Csák Máté oligarchát, hogy Róbert Károly pártjára álljon. A magyar eredetű rend, mint a közhangulat egyik tényezője, jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az Anjou-házi királyok hazánk felvirágoztatói lehettek.

1327-ben már kb. 40 pálos kolostorról tudunk 900 szerzetessel. Nagy Lajos uralkodása alatt további 23 kolostor létesült, köztük a híres – ma börtönként funkcionáló – márianosztrai rendház. *1382-ben* Opolei László herceg, *Nagy Lajos királyunk unokaöccse hívására Márianosztráról indult el 16 pálos, hogy megalapítsák a czestochowai Jasna Gora kolostort.* E kegyhely immár hat évszázadon át nemcsak Lengyelország lelki központja és a hagyományos lengyel–magyar barátság egyik forrása, hanem Európa népei megbékélésének is szimbóluma, hiszen a lengyel millenniumkor, 1966-ban Wyszynski bíboros, prímás és Wojtyla érsek, a későbbi II. János Pál pápa vezetésével a lengyel egyház itt hirdette meg a németek felé azt a történelmi megbocsátást, amely lehetővé tette az évszázadok óta szemben álló népek kibékülését és ezzel az egységes Európa megalapozását. *Nagy Lajos király* – a velenceiek elleni győztes hadjáratát lezáró béke alapján – Budára hozatta a pálosok névadó szentjének akkor Velencében őrzött ereklyéit, amit azután a török időkig a pálosok budaszentlőrinci főkolostorában őriztek, s *Thébai Remete Szent Pált Magyarország védőszentjének nyilvánította.*

Amint Magyarország, úgy a pálos rend is tovább fejlődött Mátyás alatt, aki számos adományozással és kolostoralapítással is kifejezte megbecsülését a rend iránt. Kinizsi Pál és Magyar Balázs által alapított vázsonyi kolostor szerzetesei írták a törekvő hős felesége számára azokat a magyar nyelvű imakönyveket, amelyek reneszánsz kori kincseink.

Ugyancsak Mátyás király kortársa volt az a *Báthory László*, hárshegyi remete, *aki* – a pálos hagyomány szerint – *magyarra fordította a Bibliát és magyar nyelven megírta a szentek életét.* Pálos

szerzetes volt a költő Csanádi Adalbert, a rendi történetíró *Gyöngyösi Gergely* és az államférfi *Martinuzzi Fráter György* váradi püspök, bíboros, kinevezett esztergomi érsek is, aki a független erdélyi fejedelemség megszervezéséért, és titokban az ország újraegyesítéséért harcolt. 1551-ben erőszakos elvesztése egyszerre jelezte rendje és az ország sorsát.

1526-ban nemcsak Mohács mezején harcoltak pálosok, de a *visegrádi és márianosztrai pálosok a környék népével együtt sikeresen megvédték a visegrádi várat és a benne őrzött koronát a portyázó törököktől.* A hódoltság idején a törökök mellett a protestantizmus ürügyén a feudális főurak is rabolták, pusztították a kolostorokat. Mindezek ellenére a ferencesek mellett a pálosok voltak azok, akik a hódoltsági sorsra jutott magyarság lelki gondozását vállalták. A katolikus megújulás korában pedig a jezsuitákkal együtt folytattak missziós tevékenységet. *Vértanúik között is kiemelkedik Csoppelényi György alakja, akit 1674-ben fejeztek le.*

A Budavár visszavételével kezdődő időben a rend is föllendült. Az 1700-as évek magyar hazaszeretete, barokk vallásossága, a szószék, a toll, a könyv, majd a katedra szolgálata egybeforrt a pálosok történelmével. 1773-ban Mária Terézia öt gimnáziumot bízott a pálosokra, tanáraik között olyan nevek szerepeltek, mint *Virág Benedek, Ányos Pál és Verseghy Ferenc.* Vezetésükkel 1772 és '79 között szervezték meg a Magyar Hazafiúi Társaságot, amely a kezdődő reformmozgalom, a magyar szellemi élet irányítója volt. A bécsi udvar ugyan megakadályozta az intézményesülést, ám a Társaság így is a Magyar Tudományos Akadémia előfutára, és a kezdeményezés kétségtelenül a pálosoké volt.

A *II. József* által képviselt, magát felvilágosodottnak hirdető, valójában egyház- és magyarellenes politika nem viselte el sem az imádkozó szerzetesek, sem a magyar karakter létét. A császár *1786-ban feloszlatta a pálos rendet is, amelynek ekkor a magyar rendtartomány 24 kolostorában 313 tagja volt.* A császár halála után sem került sor a pálos rend visszaállítására, aminek igazi oka a rendet jellemző magyar szellemiség volt, továbbá az a tény, hogy a Vallásalap nem akarta visszaadni a pálosok elvett javait.

Közel 150 éves távollét után sikerült Lengyelországból visszatelepíteni a rendet. *1934-ben Budapesten a gellérthegyi Sziklatemplomban kezdték meg szolgálatukat.* 1950-ben 4 rendházban 21 pálos pap és 20 testvér működött.

A szerzetesrendek szétszóratásakor a többi szerzetessel együtt a pálosokat is internálták, sokukat bebörtönözték, többen vértanúságot szenvedtek. A koncepciós Grősz-perben a szerzetestestvérek néhány civil ismerőssel együtt összesen 150 évet kaptak. *Pater Vezér Ferencet* halálra ítélték, és 1952. március 28-án a Kisfogházban *felakasztották.*

A Sziklatemplomot vastag betonnal befalazták. De *1989-ig titokban,* majd a rendszerváltozás után 4 kolostorban *14 pálos folytatta a közösségi életet.* 1992. február 17-én a Legfelsőbb Ügyészségen újratárgyalták a pálos rend ügyét, a felhozott vádakat alaptalannak, az eljárást törvénytelennek nyilvánították.

1996. március 6-án Czestochowában a pálos rend egyetemes káptalanja a magyarországi pálos kolostorok közösségét – amely eddig közvetlenül a Czestochowában székelő generális alá tartozott és ún. rendfőnöki megbízott vezetése alatt volt – most

„quasi-provincia" rangra emelte. A rendi tanácskozásnak ezzel a határozatával a II. József-féle 1786. évi feloszlató rendelet után *most újra van önálló magyar pálos rendtartomány, és így Pécsett, Budapesten, Márianosztrán és Petőfiszállás Pálosszentkúton újra fellendülőben van a népünkért imádkozó és engesztelő pálos szerzetesi élet.*

Úgy gondolom, hogy minden magyar – felekezeti hovatartozástól függetlenül – büszke lehet azokra az értékekre, amelyet az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a pálosok teremtettek. Van egy ősi pálos hagyomány, amely így szól: *„Te is, Magyarország, édes hazám, a pálosokkal fogsz növekedni és ugyanazokkal fogsz hanyatlani."* Adja Isten, hogy a pálos rend kibontakozása az ország sorsának jobbrafordulását is jelentse!

Köszönöm a figyelmet. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő kérdése Kuncze Gábor (SZDSZ) belügyminiszterhez a fokozódó gyermekprostitúció tárgyában az Országgyűlés 1996. június 4-ei ülésén.

MAGYARORSZÁGON KÜLFÖLDI BANDÁK BORDÉLYHÁLÓZATOT SZERVEZTEK GYERMEKPROSTITÚCIÓRA UTAZÓ PERVERZ, PÉNZES TURISTÁKNAK

Ezen bűncselekmény-típussal kapcsolatos esetek valóban léteznek…, de az esetek többségében a rendőrségnek nincs tudomása ezen bűncselekményekről.

Köszönöm a szót, Elnök Úr! Miniszter Úr! Tisztelt Ház! Az Európa Tanács és az UNICEF által szervezett strassbourgi konferencia megállapította, hogy *Magyarországon bandák bordélyhálózatot szerveznek gyermekprostitúcióra utazó, perverz, pénzes turistáknak*. Az Interpol kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekményekkel foglalkozó állandó munkacsoportjának magyarországi speciális összekötő tisztje, egy rendőr alezredes nyilatkozott, hogy *5-6 éves gyermekeket rabszolgaként adják-veszik*. Tényként állítja, hogy a rendőrségi ellenőrzések során a

masszázsszalonokban prostitúcióra kényszerített gyermekeket találtak, Budapestet pornó fővárosnak nevezi, ahol olasz pornómágnások olyan pornófilmeket forgathatnak minden következmény nélkül, amelyekben kiskorúakat kényszerítenek abberációkra, *és nem tud olyan esetről,* hogy gyermekprostitúció szervezéséért, fenntartásáért *Magyarországon bíróság elítélt volna ilyen gazembereket.* Kérdezem tehát: mit akar tenni a kormány a gyermekprostitúció felszámolására? Köszönöm. *(Taps az ellenzék soraiból.)*

ELNÖK: A kérdésre Kuncze Gábor (SZDSZ) belügyminiszter úr válaszol.

KUNCZE GÁBOR *belügyminiszter*: Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Először is, én a legfontosabbnak ezen kérdés tárgyalásakor azt tartom, hogy akkor, ha hazánkról ilyen képet alakítanának ki valahol külföldön, tiltakozzunk ellene. Mert egyszerűen nem igaz az az állítás, hogy Magyarország a gyermekprostitúciók központja vagy bármilyen fajta pornóközpont lenne. Ez egyszerűen nem igaz, és ezt ki kell kérnünk magunknak, nem lenne szerencsés, ha mi magunk asszisztálnánk egy ilyenfajta kép kialakításához.

Ettől teljesen független kérdés természetesen az, hogy *ezen bűncselekmény-típussal kapcsolatos esetek valóban léteznek,* most legutóbb, éppen a napokban folyik büntetőeljárás hasonló ügyben, *és az éppen gyermekprostitúcióra kényszerítés.* Azonban hangsúlyozni szeretném, hogy itt a szabályozás megfelelő Magyarországon, ezen a területen. Az igazi kérdés az, hogy milyen felderítési eredményességet mutathat fel a rendőrség. Tudni kell, hogy

azokban az ügyekben, amikor ilyen esetek a bűnüldöző hatóságok tudomására jutnak, nagyon határozottan és szigorúan lépnek fel. Sajnos azonban az *esetek döntő többségében vagy egy részében egyszerűen nincs tudomásunk ezen bűncselekmény-típusról,* mert az érdekeltek valamilyen okból, vagy azért, mert valóban kényszernek engedelmeskednek, vagy azért, mert egyszerűen nem szeretnék, ha ilyen ügyekben a nevük nyilvánosságra kerülne, nem fordulnak a bűnüldöző szervekhez. De abban az esetben, ha odafordulnak, biztosíthatom a képviselő urat és a tisztelt Országgyűlést is, hogy megfelelő eljárás végén elnyerik büntetésüket a tettesek, illetve másrészt a rendőrség más szervekkel együttműködve, fokozza felderítő tevékenységét ezen a területen, és ha esetek a tudomására jutnak, ugyanilyen módon jár el. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps.)*

ELNÖK: Viszonválasz illeti meg a képviselő urat.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen. Miniszter Úr, az *információmat a rendőrség illetékeseinek nyilatkozataiból merítettem. – Egyébként a napokban számtalan újságcikk szólt erről a témáról, és azt gondolom, hogy az a társadalom, amely ezt eltűri, az nem méltó a társadalom névre.* Ezért a Kereszténydemokrata Néppárt nevében a legkeményebb rendőri fellépést kérem és várom a helyi és külföldi maffiákkal szemben, és azt gondolom, hogy az Országgyűlésnek mindent meg kell tennie a prostitúcióra kényszerített gyermekrabszolgák felszabadításáért.

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Miniszter Úr kíván reagálni?

KUNCZE GÁBOR *belügyminiszter:* Tisztelt Képviselő Úr! Én persze egyet értek Önnel, csak azt a kérdést vitassuk még meg, hogy ez a társadalom eltűri ezt a jelenséget, és akkor én nem tudom hol él, vagy pedig mindnyájunk közös érdekében nem tűri el, és én azt szeretném…

(Közbeszólás az ellenzék soraiból: Szeretnéd!), ha abban értenénk egyet, hogy határozottan fellép ellene, a szabályozás megvan, a bűnüldöző szervek megvannak, és abban az esetben, ha ilyen ügy a tudomásunkra jut, akkor számon kérik.

Ön ezekben a kérdésekben *ne újságcikkek alapján tájékozódjon, mert természetesen azok egy kicsit torzítva jelenítik meg ezeket az ügyeket,* és ne is felelőtlen rendőrtisztek nem komolyan vehető nyilatkozatai alapján, én felajánlom önnek, hogy jöjjön el a rendőrségre, tekintse át az ilyen ügyekben szokásos eljárást, nézze meg, hogy milyen ügyek jutottak a rendőrség tudomására és ezek hogy állnak, és ilyen módon alakítsa ki ezen fontos kérdéssel kapcsolatban a véleményét.

Köszönöm a figyelmüket.

Dr. Semjén Zsolt képviselő felszólalása az alkotmánymódosítási koncepció vonatkozásában az Országgyűlés 1996. június 5-ei ülésén.

JELENTŐS KÁROKAT OKOZHAT A TÁRSADALOMNAK, HA A HELYES, EMBERSÉGES VISELKEDÉSRŐL KIALAKULT KÖZFELFOGÁS ALAPVETŐ NORMÁIT KORLÁTLAN MÉRTÉKBEN MEG LEHET SÉRTENI

A vallás szabad gyakorlása nem korlátozódhat csak a szertartások szabad gyakorlására.

Köszönöm a szót, Elnök Úr! Tisztelt Ház! *A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia kialakította állásfoglalását, és szükségesnek és szerencsésnek tartom, hogy ennek legfontosabb részei az Országgyűlésben is elhangozhassanak.*

Egyes alapvető jogok területén a koncepció szűkebb felsorolást látszik tartalmazni, mint a jelenlegi alkotmány. Ezt az indoklás ki is emeli – mondván –, hogy bár az alkotmány a hazánkra is kötelező nemzetközi szerződésekkel nem ellenkezhet, ezek megtartása, idézem: „nem kívánja meg a nemzetközi

egyezmények másolását, közvetlen követését". Ezen elvi megállapítás igazságának elismerésével a továbbiakban *különösen a lelkiismereti és vallásszabadságra*, a hozzá kapcsolódó jogok esetében szükséges tartalmi mélységre és pontosságra, valamint *a garanciák kérdésére térek ki.*

1. A II. rész 1. fejezet f) pontja említi a lelkiismeret és vallásszabadság jogát, leírva annak kiterjedését. Ebben csupán a *meggyőződés* szabad megválasztása, a *vallási szertartás* gyakorlásának szabadsága és *a hit tanításához való jog* szerepel. A vallásszabadság alapjoga azonban ennél tágabb. Célszerű lenne ezt a meggyőződés és a vallás „egyéb módon" való gyakorlásának jogával bővíteni, ahogyan ezt a jelenleg hatályos alkotmány teszi. Ezt ugyanis kifejezetten említi a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 18. cikkelyének (1) bekezdése. Ott tudniillik a szertartások útján való kinyilvánításról, valamint a vallásos meggyőződés gyakorlásáról mint külön-külön jogokról van szó. *A* ***gyakorlás*** nem vonatkozhat „csak" a szertartási cselekményekre, hiszen a vele egyenlő mondattani pozícióban álló tanítási jog is nyilvánvalóan túlmegy a szertartásokon. A mondat ugyanis így hangzik: „Ez a jog magában foglalja a vallás vagy meggyőződés szabad megválasztását vagy elfogadását és azt a szabadságot, hogy a vallását vagy meggyőződését vallásos cselekmények és szertartások útján, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy magánkörben kinyilváníthassa, gyakorolhassa és taníthassa." Az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Európai Konvenciója pedig ugyancsak kifejezetten garantálja – mégpedig a kultusztól és a rítusoktól különböző jogként a vallás tanításán kívül annak gyakorlását is – 9. cikkely.

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 18. cikkely (3) bekezdése *leszögezi, hogy a vallás* vagy meggyőződés kinyilvánításának *szabadsága csak a törvényben megállapított, meghatározott okból szükséges korlátozásnak vethető alá*. A cikkely (4) bekezdése a *szülők jogát* rögzíti, gyermekeik vallásos és erkölcsi nevelése saját meggyőződésüknek megfelelő biztosítására. Ezeknek a megállapításoknak az alkotmány szövegében való szerepeltetése garanciális okból szintén kívánatos lenne.

2. A II. rész 1 fejezet f) pontjában a *vallás szabadságával kapcsolatban elmarad a vallás vagy lelkiismereti meggyőződés, hovatartozás kinyilvánításának mellőzéséhez fűződő jog deklarálása*. Ez valóban nem szerepel a nemzetközi egyezményekben és alkotmányi kinyilvánítása sem szükségszerű. Ha azonban ezen a téren változás történne, az a mostanra kialakult magyar állami egyházjogi szisztéma egyik alapvető pontját érintené. Elhagyásával összefüggésben mérlegelni kellene annak rendszertani következményeit, különösen az állam és az egyház szétválasztása jelentésének nagymértékű változása miatt. Így az elhagyás esetén az elválasztás deklarálását is törölni lehetne az alkotmányból, hiszen annak deklarálása sem szükségszerű. Ezekkel azonban *megnyílna az út a felekezeti hovatartozás állami nyilvántartása,* a felekezeti tagság állami kritériumrendszerének kidolgozása *felé*, amely utóbbi szükségképpen ellenkezne bizonyos felekezetek saját kritériumaival. Mindez lehetővé tenné a németországihoz hasonló változásokat, például az egyházak köztestületté való nyilvánítását, mivel tagságuk nyilvántarthatóvá válna stb.

Sem az alkotmány koncepciójának egyéb pontjain, sem a készülő más új törvényekben – felsőoktatás, közoktatás, egyház-finanszírozás stb. – *nem látszik nyoma annak, hogy a Magyar Köztársaságban* valóban *politikai szándék lenne az egyházakat érintő jogterület ilyen alapvető átformálása.* Ha viszont ilyen szándék valóban nincs, akkor kár lenne a kinyilvánítás mellőzéséhez való jogot kihagyni az alkotmányból, mert ez a hiány félreértésekhez, szükségtelen vitákhoz vezethet.

3. Ugyanezen pontban szerepel annak kimondása, hogy az állam felügyeletet gyakorol az oktatás fölött. Az általános elvvel egyetértve javasoljuk, hogy *az alkotmány nevesítse az állami felügyelet korlátait is.* Az oktatás szabadságjogának világosabb garanciája lenne ez.

4. Ugyanezen pontban szerepel a közérdekű adatok és információk nyilvánosságához való jog. A tervezet a nyilvánosság korlátjaként egyedül az államtitkot említi. Szükségesnek látszik a *közérdekű információ fogalmának az alkotmányban való meghatározása és szoros korlátok között tartása.* Emellett fontos lenne e helyütt is megemlíteni, hogy a személyiségi jogok és a többi alapjogok szintén korlátozóan visszahatnak e jog gyakorlására. Külön figyelmet érdemel az Egyházakról és tagjaikról diszkrét információkat őrző egyéb szerveződések belső autonómiája is. Egészen sajátos módon ide tartozik a lelkészi – például gyóntató – titoktartás kérdése.

5. Ugyanezen pontban kerülnek említésre a *gyermekek jogai.* Ezeket úgy lenne kívánatos az alkotmányban kimondani, hogy *egyben a szülői felelősség és a szülői jogok is kerüljenek megfogalmazásra.*

6. A II. rész 1 fejezet g) pontjában állami kötelezettségvállalásként megfogalmazható *emberi jogként szerepel* többek között *a házasság és a család védelme,* illetve *a szülőknek a gyermeknevelés módjának megválasztására való joga.*

Ezeket a jogokat azonban bizonyos formában igenis alanyi jogként kell deklarálni, hiszen nem meglétük, hanem csak a velük való élés módozatai függhetnek az állam teherbírásától. Ezt kívánja a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 23. cikkelye, amely – éppenséggel az alapvető alanyi jogok között elhelyezve – a család jogát mondja ki a társadalom és az állam védelmére, a házasságkötésre alkalmas korú férfiak és nők házasságkötési és családépítési jogát deklarálja, megkívánja, hogy házasságot csak a felek szabad és teljes beleegyezésével lehessen kötni, végül lépéseket kíván a részes államok részéről a házasfelek jogi egyenlőségének biztosítására.

Ezek – az emberi méltóságból fakadó – emberi jogok sokkal elemibben tartoznak hozzá az emberi személyhez, mint más – egyébként szintén fontos – jogok, amelyeket a koncepció az emberi jogok között szabályozandó alanyi jogok sorában említ. Teljesen abszurd dolog lenne, hogy a sztrájkjog például, amely egy nagyon határozott formában intézményesült társadalom és gazdaság keretei között létezhet csupán, ilyen alapvető emberi jogként szerepel, míg a házassághoz és a családalapításhoz való jog nem. *Természetes dolog, hogy a család anyagi biztonsága, előrehaladása, támogatása a lehetőségeknek megfelelő állami kötelezettségvállalás körébe tartozik,* nem így azonban magához a házassághoz, a családhoz, a neveléshez való jog. Ha az alapvető emberi jogok között kerül kimondásra

például a szülők nevelési joga, ezzel még nem kényszerül az állam arra, hogy minden állampolgár minden nevelési igényét központilag finanszírozott különleges intézményben biztosítsa.

7. A II. rész 2. fejezet a) pontja beszél az emberi és az állampolgári jogok gyakorlásának általános korlátairól, de közöttük mások alapvető jogainak védelmét, bűncselekmény elkövetését, közegészségügyi vagy közrendvédelmi okokat kíván csak megjelölni.

Feltűnő módon *kimarad az erkölcs mint korlátozó tényező említése*, pedig ezt következetesen és kifejezetten tartalmazza a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya is. A *közerkölcs* említésének elkerülése valószínűleg azon a tévedésen alapul, hogy az erkölcs csupán egy meghatározott vallási csoport véleménye, és így abban az állam nem foglalhat állást. Itt azonban egyáltalán nem erről van szó, hanem olyan szociológiai tényről, amely az *emberek közötti együttélés rendjének tételes jogot megelőző struktúrái közé tartozik.*

Igen *jelentős károkat okozhat egy társadalomnak, ha a helyes, emberséges viselkedésről kialakult közfelfogás alapvető normáit korlátlan mértékben meg lehet sérteni,* egyoldalúan hivatkozva valamilyen – egyébként alkotmányos – jog gyakorlására. Az ilyen értelemben vett közerkölcs figyelembe vétele jelentős társadalmi közérdek, és nagyban hozzájárulhat a tételes jog társadalmi legitimitásának erősödéséhez, az önkéntes jogkövetés megszilárdulásához. Tehát a II. rész 2. fejezet a) pont (2) bekezdésében a korlátok között a közegészség szó után be kell iktatni a „közerkölcsöt illető" kitételt is.

8. A III. rész 1. fejezet d) pontja. A koncepció azt kívánja, hogy *a minősített többséggel elfogadandó*

törvények köre a jelenleginél jóval szűkebb legyen. Már a koncepció szintjén ki kellene nyilvánítani, hogy a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról való törvényhozás ilyen többséget kíván.

9. IV. rész 3. fejezet b) pont. *Örvendetes,* hogy a koncepció az *egyetemi tanárok kinevezését nem minősíti kategorikusan a köztársasági elnök jogkörének*, hanem alternatív lehetőségként említi a tisztségükben való megerősítést. Ez a változás korrekt módon számot vet azzal a ténnyel, hogy lehetnek olyan egyetemi tanárok, esetleg rektorok stb., akik nem állami intézményben működnek, és így kinevezőjük sem lehet az állam maga. A „megerősítés" kifejezés elfogadható, de bizonyos esetekben még ajánlatosabb az „elismerés" szó alkalmazása, amely kifejezi, hogy a jogosítványait nem az államtól nyerő autonóm jogi személy, illetve testület, egyház is adhat ilyen jellegű kinevezéseket. Köztestületek esetén a megerősítés kifejezés pontosnak látszik, ilyennek nem számító autonóm szerveződések – például *egyházak – esetében azonban az elismerés kifejezés használata a legmegfelelőbb.*

Természetesen az állam jogrendjében az ilyen elismerés hatásai hasonlóak lehetnek a megerősítés jogkövetkezményeihez. Tehát a koncepcióban az „illetve tisztségükben való megerősítése" után a „vagy elismerése" kitétel fűzendő a mondatba. A legideálisabb megoldás azonban az lenne, ha hittudományi intézetek esetén a rektor és a tanárok kinevezésében vagy akár megerősítésében sem venne részt az állam, hanem *magának az intézménynek az elismerésével ismerné el azokat az egyházi mechanizmusokat is, amelyek útján e személyek kinevezésre kerülnek.*

10. A IV. rész 5. fejezet c) pontjához: A koncepció gondosan rögzíti, hogy az ország területén a természetes és jogi személyek, valamint gazdasági társaságok jövedelem, bevétel, vagyon stb. címen adóztathatók és egyéb fizikai kötelezettséggel terhelhetők.

Még ebben a témakörben, ennek az elvnek a leszögezésével együtt volna *szükséges hangsúlyozni* azt az egyes alapjogokból – például az élethez való jogból – fakadó korlátot, *hogy az állam adó címén* – ellentételezés nélkül – *nem vonhatja el a természetes személytől a megélhetéshez szükséges minimumot, sem az állami megbízásból közfeladatot ellátó intézmény működéséhez szükséges minimumot.* Ez utóbbi témában a közfeladatra irányuló – nonprofit – tevékenység számára lehetne egyfajta védelmet garantálni.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a jobb és a bal oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes kétperces reagálása a gyermekvédelemre vonatkozóan az Országgyűlés 1996. június 27-ei ülésén.

NEM ZÁRHATÓ KI, HOGY A KÜLFÖLDRE KIKERÜLT GYEREK A SZÜLEIN ÉS MAGYARSÁGÁN KÍVÜL A SZEME VILÁGÁT VAGY AKÁR A FÉL VESÉJÉT IS ELVESZÍTHETI

A beígért 1000 dollárból 600-at kapásból levonnak.

Köszönöm szépen a szót, Elnök Asszony. Tisztelt Ház! Szeretnék csatlakozni ahhoz, amit Kelemen András képviselő úr elmondott. Különösen egy olyan ország helyzetében, amely évente 30000 emberrel fogy, ugyanakkor több ezer család szeretne örökbe fogadni gyereket. Azt hiszem, ebben a helyzetben József Attila sorai egy sajátos asszociatív tartalmat is kapnak: *„s kitántorgott Amerikába / másfél millió emberünk”*.

De ezen túlmenően, azon tv-nézők számára, akik esetleg hasonló helyzetben vannak, fontos, hogy a döntésük előtt néhány ténnyel tisztában legyenek. Nevezetesen azzal, hogy az ilyen gyerekekért beígért pénzt egyáltalán nem biztos, hogy megkapják,

hiszen teljesen kiszolgáltatott helyzetben mennek ki. A konkrét esetben is a beígért 1000 dollárból 600-at kapásból levontak az ellátási költségeikre. Ez az egyik.

A másik pedig, amelyre a képviselő úr is tett egy célzást, *a szervkereskedelem szörnyűségeiről sokan hallottunk.* És egyáltalán nem zárható ki – nem állítom természetesen, hogy a konkrét esetben is ilyen történt –, de egyáltalán nem zárható ki, miután az itteni hatóságok ellenőrzéséből kikerül a gyerek, az ottaniakba meg nem biztos, hogy bekerül, tehát nem zárható ki, hogy a szülein és a magyarságán kívül a szeme világát vagy akár a fél veséjét is elveszítheti.

Köszönöm szépen. *(Taps a jobb oldali padsorokból.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes napirend előtti felszólalása az egyházi felsőoktatás támogatásának ellentmondásairól az Országgyűlés 1996. szeptember 11-ei ülésén.

A SZOCIALISTA-LIBERALISTA KORMÁNY GONDOSAN KIFENT BOROTVÁT SZORÍT AZ EGYHÁZAK TORKÁNAK

Ezután már csak egy apró mozdulat
és vége az egyházi felsőoktatásnak.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! *A napokban köszönthettük Magyarországon II. János Pál pápát, aki személyes jelenlétével járult hozzá hazánk lelki, szellemi, erkölcsi megerősítéséhez, megújításához.* A nyilatkozatokból, a gesztusokból, a szavakból úgy tűnt, hogy a hatalom megértette és értékeli az egyházak szolgálatát. A világ figyelme ide irányult, és úgy látszott a kirakat reflektorfényében, hogy az egyházak oktatási szabadsága alapvetően azért megvan. Hogy *mi a kormány tényleges politikai szándéka, az persze majd most derül ki, amikor a nemzetközi figyelem már nem irányul ránk ilyen mértékben.*

Ezért különösen aggasztó *fenyegetés a művelődési és közoktatási miniszter* 600/1996. augusztusi *előterjesztés-tervezete* a kormány részére a képzési normatívák bevezetéséről a felsőoktatásban, ami azt

mondja, hogy *a nem állami felsőoktatási intézmények vonatkozásában „a finanszírozást állami megbízáshoz köti”*. Úgy gondolom, hogy az a leghelyesebb és az a legpontosabb, ha szó szerint ismertetem az összes egyházi felsőoktatási intézmény közös nyilatkozatát:

„A Magyar Rektori Konferencia és Főiskolai Főigazgatói Konferencia keretében működő Egyházi és Felekezeti Egyetemek és Főiskolák Kollégiumának 1996. augusztus 30-ai ülése a módosított felsőoktatási törvénnyel és a művelődési és közoktatási miniszter 600/1996. számú tervezett kormány-előterjesztésével kapcsolatban az alábbi ***állásfoglalást*** fogadta el:

1. A felsőoktatásról szóló 1996. évi LXXX. *törvény a demokratikus jogállamok gyakorlatával ellentétesen Magyarországon kizárja a hittudományok művelését és oktatását a tudományterületek sorából.*

2. A Magyar Rektori Konferencia és a Főiskolai Főigazgatói Konferencia keretében működő Egyházi és Felekezeti Egyetemek és Főiskolák Kollégiumának ülése az egyházi fenntartású felsőoktatási intézményekben jelenleg is folyó képzést – az 1993. évi LXXX. törvény és az 1995. évi CXXI. törvény értelmében – normatív támogatásban részesülő, a törvényi szabályozásnak megfelelő megbízás alapján folytatott képzésnek tekinti.

Rendkívül komoly a veszély, hogy a felsőoktatási törvény új 9/H §-a és a kormány-előterjesztésben szereplő kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján a *kormány minden jövőbeni támogatást előzetes állami megbízáshoz köt.* Erre utal dr. Magyar Bálint nevezett előterjesztésének 6. oldalán szereplő mondata, hogy „… a finanszírozást állami

megbízáshoz köti«. A fentieket a kormány – törvényellenesen – értelmezheti úgy is, hogy a jövőben minden egyházi felsőoktatási intézménnyel külön megállapodást köt, s csak ennek alapján támogatja az oktatást. *Az erre irányuló határozott kormányzati szándék ellen a legerélyesebben tiltakozunk,* mert annak lehetőségét jelenti, hogy a kormány az egyébként engedélyezett egyházi felsőoktatást egyáltalán nem, vagy csak diszkriminatív, szelektív módon támogatja. Ez *alkotmányellenes*, mivel az egyházak egyenjogúak.

3. A 600/1996. számú tervezet 1. § (2) bekezdés b) pontja érthetetlen módon *kivonja a kormányrendelet hatálya alól az egyházi felsőoktatási intézmények hitélettel összefüggő képzését.* Így a hivatkozott előterjesztés mellékletéből (pénzügyi besorolás) kimaradtak a következő szakok: *teológia, hittanár, hitoktató.* Megjegyzendő, hogy *ezek* a szakok a *korábban* elfogadott tervezetekben *támogatott képzésként* szerepeltek.

4. Tiltakozunk az ellen, hogy a *kormány tervezett intézkedései* az érdemi állásfoglalást lehetetlenné tévő késéssel, vagy egyáltalán *nem jutnak el intézményeinkhez.* A jelen kormány-előterjesztés tervezetét az egyházi felsőoktatási intézményekkel nem egyeztették."

Tisztelt Ház! Mindez a gyakorlatban azt jelenti, hogy alkotmányellenesen, a társadalmi igény figyelmen kívül hagyásával a *kormány gondosan kifent borotvát szorít az egyházak torkának.* Ezután már csak egy apró mozdulat, és vége az egyházi felsőoktatásnak.

A magunk részéről reméljük, hogy nem a kormány-előterjesztésben lévő fenyegetés, hanem a

Szentatya látogatásakor mondottak jelentik a kormány valódi szándékát. Ezért várjuk és elvárjuk a diszkriminációk visszavonását.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a teremben.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő napirend utáni felszólalása Márton Áron püspökről az Országgyűlés 1996. szeptember 11-ei ülésén.

A HIT ÉS A SZABADSÁG A LEGSZENTEBB ESZMÉNYEK VOLTAK MÁRTON ÁRON SZÁMÁRA, EZEK SOHASEM KÉPEZTÉK NÁLA ALKUDOZÁS TÁRGYÁT

Közel hat esztendőt töltött különböző börtönökben.
VI. Pál pápa elébe sietett…

Köszönöm a szót, tisztelt Elnök Asszony, és köszönöm a figyelmét azoknak a képviselőtársaimnak, akik itt maradtak, hogy meghallgassák napirend utáni felszólalásomat *Márton Áron püspökről.*

Tisztelt Ház! Ezekben a napokban – *augusztus 28-án – ünnepeltük Márton Áron születésének 100. évfordulóját.* Méltó, hogy – különösen a honfoglalás 1100. és a magyar kereszténység 1000. évében – a magyar Országgyűlésben is elhangozzék megemlékezés Erdély nagy püspökéről. Mert Márton Áron nem pusztán Erdély egy püspöke, hanem ő: ***Erdély Püspöke.*** Híveinek, magyar népének megtartója.

Ahogy a Márton Áron Társaságtól kapott dokumentumokból felszólalásomra készültem, egyre világ-

gosabbá vált számomra, hogy semmiféle retorika, semmiféle filológiai precizitás nem olyan hiteles, nem olyan pontos és nem olyan igaz, mint az, ahogy erdélyi egyházmegyéjének papjai, hívei, az ő népe látja és láttatja. Ezért a püspök úr életének-tanításának felvázolásában az ő utódjának, *dr. Jakubinyi György* érsek úrnak Márton Áron halála utáni napokban írt *megemlékezését* használom fel, szinte szó szerinti hűséggel.

Csíkszentdomonkoson, abban a hagyományőrző székely községben *született,* amelynek határában egykor Báthori Endrét, a fejedelem-bíborost megölték. Közel 300 év fordultával született ott Márton Áron, s akkor még senki sem sejtette, hogy a község az ő személyében engesztel majd a szomorú emlékért.

Azt mondják róla, olyan volt, mint a többi dolgos csíki gyermek. Érettségi után a frontra került, és hadnagyként tette le a fegyvert az első világháború végén. Még egy ideig a csíki hegyekben látták, kaszával a vállán, mint a többi legényt. A hívó szó egyre erősebb, egyre világosabb lett. *Látta népe nyomorát, látta a lelki szükséget is.* Nem tudott ellenállni a hívó szónak, s 1920-ban jelentkezett a gyulafehérvári papneveldébe. 1924. július 6-án szentelték pappá.

Következtek a papi állomáshelyek. Volt káplán és helyi lelkész, volt plébános és egyetemi szónok, volt katolikus népszövetségi elnök és népnevelő folyóirat alapító-szerkesztője. Munkás évei során volt alkalma megismerni nemcsak a katolikus tömegeket, de a szórványt is. *Kapcsolatba került minden társadalmi réteggel.* A gondviselés úgy intézte, hogy mire apostolutód lett, tapasztalatból ismerje az apostoli munka minden hazai lehetőségét. Még aulista is

volt, és Majláth püspök kíséretében jutott el „ad limina Apostolorum" *Rómába,* hogy aztán majd csak 1970-ben láthassa viszont az örök várost, harminckét évi püspökség után.

1938 karácsonyán bejelentették a lapok Márton Áron püspöki kinevezését. S akkor megvalósult százezrek régi óhaja: *a Székelyföld székely püspököt kapott.* 1939. február 12-én püspökké szentelték Márton Áron főesperes-kanonokot, a város plébánosát, a Szent Mihály templomban. Ő lett Erdély hetvennegyedik püspöke.

1940-ben a bécsi döntés őrhelyén találta a püspököt. Gyulafehérvárról román állampolgárként látogatta évenként többször is egyházmegyéjének Magyarországhoz visszatért részeit, a kolozsvári helynökséget is. Tudta, mi a kötelessége. 1944. május 18-án a papszentelés alkalmával a *kolozsvári Szent Mihály templom szószékéről tiltakozott a jelen lévő városi vezetőség előtt a zsidók elhurcolása ellen.* Értésére adták, hogy mint „külföldi" személynek, többé nemkívánatosnak tekintik látogatásait. Márton Áron akkor is tisztán látott.

Aki felemelte szavát 1944-ben a fasizmus ellen, annak *joga volt tiltakozni 1948-ban a testvéregyház, az erdélyi görög katolikusok megsemmisítése, az egyházi iskolák bezárása, az egyházi vagyon elkobzása ellen.* Aki kiállt egyszer az igazság mellett, az következetes maradt ehhez a lépéshez mindhalálig. *Bérmaútjai valóságos diadalmenethez hasonlítottak.* Mindenütt vigasztalt, tanított, bátorított. Amikor 1949 júniusában útra indult a főváros felé, zsebében az egyházat védő tervezettel, már nem ért célhoz. *Útközben letartóztatták.*

Közel *hat esztendő telt el különböző börtönökben,* kezdve a Tisza-parti Máramaros-szigettel, amit ő úgy

tekintett, mint hat évi lelkigyakorlatot. Tisztelői végre kieszközölték szabadon bocsátását, de a püspököt csak egy érdekelte: feltételek mellett még a szabadság sem kellett neki. Megkapta anélkül. 1955 vízkeresztje táján elhagyta börtönét, és gyümölcsoltóra visszatérhetett püspöki székhelyére.

Ismét járni kezdte egyházmegyéjét. Az eredmény óriási: mintha mindenki mély álomból ébredne – új élet, új lendület, itthon van a püspök. A kispapok is hazaszállingóztak, s ettől kezdve itt tanultak a szatmári, váradi, temesvári bezárt papneveldék növendékei is, sőt egy ideig a moldvai csángók is.

1957-ben Márton Áront rendelet zárja palotájába és székesegyházába. Kispapjai hozzá járnak órára, mert ő nem mehet át az öt percre fekvő szemináriumba. A fehérvári remete most sem pihent: irányított, embereket fogadott, írt és fordított. Kényszerlakhelyéről akkor sem mozdulhatott el, amikor egyik öccsét temették. Talán elmehetett volna a temetésre – ha kéri. De Márton Áron sohasem kért. *Szerinte az emberi jogok velünk születettek, nem a hatalmasok ajándéka, amelyért könyörögni kell.*

1967 őszén bíboros járt az országban, a bécsi Franz König. A román pátriárka vendége volt. Szerette volna meglátogatni az ország egyetlen katolikus megyéspüspökét is. Mivel nem volt a „programban", a vendégfogadó gazda nem teljesíthette a kérést, de *elrendelték, hogy jöjjön Márton Áron a fővárosba.* A püspök nem mehet – mondta –, hiszen kényszerlakhelyen van.

Autóval vitték fel Bukarestbe. Azonnal visszaadták polgárjogait, a szabad mozgási lehetőséget és személyazonossági igazolványt is kapott. S a püspök, amint 17 évvel azelőtt, ismét csak azt kérdezte: mik a feltételek? Mert feltételeket nem fogad el. S a

válasz: elfogadják őt úgy, amint van, mert tudták, hogy amit mond, azt is gondolja. S ez a legszebb elismerés azok részéről, akik ennek a nagy püspöknek a szenvedését okozták.

Mindezt Márton Áron maga mesélte el kispapjainak, mikor 1967. november 26-án először jelent meg körükben, 10 év után. Elejét akarta venni a rágalmazó híresztéléseknek, mintha szabadságának ára lett volna. *A hit, a szabadság, a legszentebb eszmények az ő számára szentek voltak, sohasem képezték alkudozás tárgyát.*

1968 tavaszától ismét megindult bérmaútjaira. Mint címerében a sziklára tapadó fenyő, olyan szívós volt az öreg püspök. Jelszava a Tours-i Szent Mártoné: *Non recuso laborem – nem futok a munka elől, nem utasítom el a szenvedést.* 1970-ben, 1971-ben és 1974-ben Rómában járt. *Az örök város élő vértanúként fogadta.* Segédpüspököt kapott – a maga jelöltjét –, de hivatalban kellett maradnia, mert neve varázsszóként hatott a hívek és a nemhívők körében.

Márton Áron már ekkor az, aki a történelem számára marad. Az ajánlott 75 éven túl még 9 évig kellett hordoznia a püspökség terhét.

1971. október 15-én a pápa magánkönyvtárában *VI. Pál pápa felállva fogadja, és elébe siet a püspöknek.* A körülállók – Rómában tanuló növendékei is – meghatódva nézik az ősz püspököt, amint letérdel Krisztus helytartója előtt. A 74 éves pápa magához öleli a 75 éves püspököt. S amikor a Szentatya arra inti a növendékeket, hogy mindenben kövessék püspöküket, mert szent, a pápai dicséret szavába belepirul a csíki püspök. Sohasem törekedett a nagyok elismerésére, de a pápai szó kötelez. Ezekben a napokban a szinódusra gyűlt püspökök

csodálkozva hallgatják a keleti vég ékes-latinul szóló püspökét.

1976. június 20-án a gyulafehérvári Szent Mihály székesegyház zsúfolásig megtelt. Márton Áron püspök utoljára szentelt papokat. Érezte ő is. Ismételten elcsuklott a hangja, sírás fojtogatta. A diakonátust már átadta segédpüspökének, de pappá ő akarta fiait szentelni.

Eljött 1980 tavasza. Súlyos betegen fekszik ágyában, s eddigi, többszörös lemondását nem fogadta el a Szentszék. A tavasz meghozta a nuncius látogatását, s a püspök ismét benyújtotta lemondását. A Szentatya április 2-i keltezéssel most már elfogadta, és személyesen táviratozott a püspöknek, ami a megtiszteltetés ritka jele. Sajnálatát fejezte ki a lemondás ténye fölött, de érveit elfogadta. S a táviratban megérdemelt méltatás közben elhangzott a legtalálóbb pápai elismerés: integerrinus Domini famulus – az *úr legbecsületesebb, kifogástalan szolgája.*

Székesegyháza búcsúnapján reggel halt meg, háromnegyed 9 lehetett. És Assisi Szent Ferenc napján temették el a stigmás kezű szent egyszerű fiát, a terciáriust. Temetése méltó volt hozzá. *Az esztergomi bíboros, öt katolikus püspök* – nem számítva a görögöket –, mintegy *450 pap s a hívek tömege kísérte el utolsó útjára a székesegyházi kripta ajtajáig.* Még többen is lettek volna, ha itt-ott – még szülőfalujában is – az utolsó pillanatban vissza nem mondja a turisztikai hivatal a megrendelt „társasutazást". A román ortodox egyházat, a magyar református, evangélikus és unitárius, a szász evangélikus egyházakat püspökeik képviselték. A helyi izraelita hitközség is lerótta a tisztelet adóját a nagy halottal szemben. Ott volt a Kultusz ügyosztály képviselete is, egyébként az államiak teljesen távol

tartották magukat. Ez is sokat mond a püspök szerepéről: ő az egyházé, ő a mi halottunk.

Azt mondják, annak idején érseki kinevezést is kapott, de ez a címe nem fordul elő a hivatalos szentszéki kimutatásokban. *Bíboros is csak azért nem lett, mert kisebbségi sorban élő nép fia és püspöke volt.* De mit számít a külső elismerés Isten előtt?

A gyulafehérvári érsekség az 1996-os esztendőt Márton Áron-évévé nyilvánította a nagy mártír püspök születésének 100. évfordulója tiszteletére.

Tisztelt Ház! Engedjenek meg nekem még egy idézetet, amely, úgy gondolom, hogy nagyon megszívlelendő mindannyiunk számára. Márton Áron a köz javának szolgálatáról így vallott: *„Csakis az erkölcsileg érett, lelkiismeretes és felelősségük tudatában lévő emberek tudják a köz javát őszintén, önzetlenül szolgálni, és csak az ilyen emberekből álló társadalom tudja az ember méltóságát és elidegeníthetetlen jogait tiszteletben tartani.* Aki a közügyek iránt közömbös, vagy emberi tekintetből vagy pillanatnyi haszonért azokkal üzérkedik, a saját becsületével együtt elárulja népe ügyét."

Erdély püspöke rendíthetetlenül kiállt az erdélyi magyarság sorsának igazságos rendezéséért, amikor a történelem meghamisításával, jogfosztással az erdélyi magyarság teljes elhallgattatására, ősi földjéről való eltüntetésére törtek.

Életében mindenkiben élt a tudat, hogy az ősi püspöki palotában, az egykori fejedelmi székhelyen él és imádkozik Erdély őrt állója. Befejezésül a csíksomlyóiak fohászát idézem: *„Márton Áron, Erdély püspöke, Isten szolgája, imádkozz nemzetünkért!"*

Köszönöm a figyelmet. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes napirend előtti felszólalása a koldusmaffiák kezében lévő bérkoldulásra kényszerített gyermekek ügyében az Országgyűlés 1996. október 29-ei ülésén.

BRUTÁLISAN SZEMBEÖTLŐ TAPASZTALAT AZ UTCÁN KÉREGETŐ – NEMEGYSZER MEGNYOMORÍTOTT – GYEREKEK, AKIKET KOLDULÁSRA KÉNYSZERÍTENEK A KOLDUSMAFFIÁK

A rendőrség eljuthatna ahhoz, aki elveszi tőle, amit összegyűjtött, és azokhoz is, akik a maffiát szervezik és a hasznot bezsebelik.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! *Immár mindennapos, brutálisan szembeötlő, szembetűnő tapasztalat az utcákon kéregető gyerekek, akiket koldulásra kényszerítenek a koldusmaffiák.* Ezeknek a gyermekeknek egy része fogyatékos, vagy fogyatékossá tették őket a nagyobb szánalomkeltés miatt, a nagyobb haszonért.

Szociológusok szerint a bérkoldulás Dél-Romániából előbb Erdélyre, majd a mai Magyarországra

terjedt át. Formálisan turistaként jönnek, Magyarországon korábban ismeretlen barbár és kegyetlen módszereiket terjesztve.

Meggyőződésünk, hogy *ezzel szemben az államhatalomnak kötelessége fellépni.* Nemcsak azért, mert az adófizető magyar társadalomnak joga van a védelemre az adójáért, amellyel fenn- és eltartja az állami intézményrendszert: nemcsak azért, mert 1100 éves európai voltunkkal ellentétes és *kompromittáló a tényleges turisták, és így* – bizonyos szempontból – *a külföld előtt a templomok környékét, a történelmi nevezetességeket, a belvárost ellepő koldusmaffiák látványa,* és nemcsak azért, mert mérhetetlen naivitás lenne azt vélni, hogy beérik csak kéregetéssel, mivel *mindez nyilvánvalóan a legsötétebb bűnözés melegágya,* hanem alapvetően azért, mert ezt követeli a legelemibb humánum a szerencsétlen, éheztetéssel, veréssel, csonkítással testileg, szellemileg, lelkileg megnyomorított gyermekekkel szemben.

Pontos fogalmam van az állami gondozottak helyzetéről, de a koldusmaffiák kezében rabszolgaként tartott gyermekek sorsához képest ez maga a Paradicsom, de legalábbis a túlélés lehetősége.

Nem kell Sherlock Holmesnak lenni ahhoz, hogy ha egyetlen napig, csak pár óráig megfigyelne a *rendőrség* egy ilyen bicebóca koldusgyereket, aki hetekig kéreget ugyanott – mint például a Parlamenttől pár száz méterre, a Margit hídnál, az aluljárónál az a mankós fiú –, akkor *eljuthatna ahhoz, aki elveszi tőle, amit összegyűjtött,* és aztán azokhoz is, akik a maffiát szervezik és a hasznot bezsebelik.

Ezeknek a nyomorult gyermekeknek a megnyomorítói ellen a Kereszténydemokrata Néppárt nevében a legkeményebb és a legszigorúbb fellépést,

a koldusmaffiák kezébe került gyermekek kimentésére pedig a gyámhatóságok hathatós közbelépését kérem.

Köszönöm a figyelmet! *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő felszólalása a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlása vonatkozásában az Országgyűlés 1996. december 2-ai ülésén

AZ EGY DARAB 1% SKIZOFRÉN HELYZETBE KÉNYSZERÍTI AZ ÁLLAMPOLGÁROKAT

Van, aki gyufásskatulyát gyűjt, és van, aki vallásos. Bauer Tamás bólogat. Ha így gondolja, ezt elég szomorúnak tartom.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ez a törvényjavaslat tipikus példája annak, amikor nem az a legérdekesebb és a leglényegesebb, ami benne van, hanem az, ami nincs benne. Ezt a törvényjavaslatot nyilvánvalóan egyház-finanszírozási szisztémának találták ki, majd az egyházak tiltakozása következtében az egyházat kivették, de előzőleg a társadalmi szervezetekkel körülcsomagolták ezt az egyház-finanszírozási szisztémát, majd kivették az egyházakat – úgy is fogalmazhatnék, hogy ez egy lekváros bukta, amiből kivették a lekvárt.

Mindenesetre a fenntartásaink alapvetően abból erednek, hogy ezt a szisztémát nem a civil szervezetek finanszírozására, támogatására találták ki, hanem egyház-finanszírozási szisztémának, és ezért ezt a ruhát lehet átszabni, lehet felhajtani, kiengedni, leengedni, de ezt akkor sem a civil szervezetekre

szabták. A példa, ami inspirálta ezt az egyszázalékos megoldást, nyilvánvalóan az olasz modell volt, azonban ez a modell nem vehető át minden további nélkül, különösebb analógia sincsen a magyar viszonyokkal, sem a történelmi múlt, sem a szociális szituáció tekintetében. *Egy ilyen finanszírozási szisztéma akkor életképes, hogyha erős középosztály van, erős polgárság, stabil középrétegek. Ezek nálunk nincsenek meg,* s egyre brutálisabban nincsenek meg.

A 4. § a társadalmi szervezetek és az alapítványok vonatkozásában azt mondja, hogy *azok kerülhetnek erre a támogathatósági listára, „amelyet* a bíróság magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább három évvel nyilvántartásba vett, ha alapszabálya, illetve alapító okirata szerint betegségmegelőző és gyógyító, szociális, kulturális vagy oktatási tevékenységgel, az időskorúak, a fogyatékosok, a hátrányos helyzetűek segítésével, a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek, illetve határon túli magyarság támogatásával, környezetvédelemmel, műemlékvédelemmel, természetvédelemmel, gyermek- és ifjúságvédelemmel, közlekedésbiztonsággal ténylegesen foglalkozik, *feltéve, hogy az említett három év valamelyikében az Országgyűlés által címzetten már támogatást kapott a központi költségvetésből…*"

Akkor kérdezem, hogy az olyan típusú alapítvány, mint például a Hazai Termék, Hazai Munkahely Alapítvány, amelyik nyilvánvalóan közcélú feladatot lát el, hiszen a hazai termékeket propagálja és a hazai munkahelyeket védi, nem fér bele ebbe a rendszerbe? Hiszen se nem természetvédelem, se nem műemlékvédelem, ráadásul nem is pályázott támogatásért, tehát nem is kapott. Amiből

az következik, hogy abszolút közcélú alapítványokat, szervezeteket zár ki ez a szisztéma a társadalmi szervezetek ilyen típusú finanszírozásának lehetőségéből.

Tisztelt Ház! Miután ennek a javaslatnak – genezisében – egyház-finanszírozási jellege van – ez a szó egyébként tételesen szerepel is a törvényjavaslatban –, és miután az SZDSZ hasonló témájú, egyházi vonatkozású sürgősségi javaslata bent van az Országgyűlés előtt – amiről holnap fogunk dönteni –, továbbá egy egyszerű módosítással bármikor visszacsempészhetők az egyházak – *az egyházak tiltakozása ellenére is* – ebbe a törvénybe, ezért megkerülhetetlennek tartom, hogy az egyházi vonatkozásokkal igenis foglalkozzunk.

A szöveg 10. §-a azt mondja, hogy „Az egyházakkal, egyházi intézményekkel, szervezetekkel, illetőleg azok által folytatott közcélú tevékenységekkel kapcsolatos kedvezményezés szabályairól külön törvény rendelkezik." Én megértem, hogy itt a kedvezményezés valószínűleg egy terminus technicust jelent, ugyanakkor kétségkívül egy olyan asszociációt sejtet, hogy itt az egyházak valami pluszt kapnak, valami pluszt kérnek. Azt gondolom, hogy senki sem ismeri úgy a társadalom helyzetét, mint az egyházak. Senki sem olyan szolidáris a szegényekkel, mint az egyházak. Ezt bizonyítja a püspöki kar körlevele is. Éppen ezért a leghatározottabban ki kell jelentenem, hogy az egyházak, *a történelmi egyházak semmiféle pluszra nem tartanak igényt. Semmiféle pluszt nem kérnek. Amit kérnek, az nem más, mint az, hogy a diszkriminációkat szüntessék meg velük szemben.*

Kérem: a kereszténység mind történelmileg, mind szociológiailag releváns valóság. Lakossági igény

alapján ha közfeladatokat vállal át, akkor mindenfajta finanszírozás alapjának annak kell lenni, hogy *ugyanazon közfeladat átvállalásáért ugyanazt a támogatást kapja meg, mint bármilyen állami vagy önkormányzati intézmény. Mert ha ez nem történik meg,* mint ahogy most nem történik meg, és *például a közoktatási törvény vonatkozásában egyre brutálisabban nem történik meg,* akkor nemcsak arról van szó, hogy egyházi és önkormányzati intézmény között tétetik különbség, hanem *arról van szó, hogy gyerek és gyerek között tétetik különbség, mégpedig vallási alapon.* Ezért mindenfajta egyházfinanszírozás alapja csak az lehet, hogy ugyanazért az általános iskolai vagy egyetemi képzésért, ugyanazért a szociális ellátásért vagy ugyanazért a vakbélműtétért ugyanazt a támogatást kapja meg, mint bármelyik más világi intézmény.

Mert ha ez nem történik meg, és gondoljuk végig, hogy most nem történik meg, akkor ezáltal az állam azt mondja, hogy kérem, ha a keresztények, a vallásos emberek, saját egyházi intézményeket akarnak, iskolát vagy kórházat, akkor mintegy pluszban tartsák fenn. De miután a vallásos, *a keresztény emberek is adófizető állampolgárok, ugyanúgy, mint bárki más, és ugyanúgy a mi adónkból is tartatnak fenn az összes állami intézmények, ezért ha nekünk saját intézményeinket most pluszban kellene fenntartani, akkor ez azt jelentené, hogy kettős adófizetésre vagyunk kényszerítve, ami egyenlő annak deklarálásával, hogy másodrendű állampolgárok vagyunk.*

Visszatérve ehhez a javaslathoz. Elfogadhatatlan, ha ennek a szisztémának egyházi vonatkozása van, mégpedig azért, mert egész egyszerűen egy kategóriába, *egy skatulyába gyömöszöli az egyházakat*

és a különböző társadalmi szervezeteket. A társadalmi szervezeteknek nagyon fontos értékteremtő és értékgazdagító munkájuk van, amelyről csak elismeréssel lehet szólni. De elfogadhatatlan, hogy azonos skatulyában legyen például a katolikus egyház és egy bélyeggyűjtő egyesület. Ez azt sugallja, hogy van, aki turista, van, aki gyufásskatulyát gyűjt, és van, aki vallásos. Bauer Tamás bólogat. Ha így gondolja, ezt elég szomorúnak tartom. Megjegyzem, hogy az európai és a magyar történelemből *már történelmileg is következik az a lényegi különbség,* ami az egyházak és a bélyeggyűjtő egyesületek között van.

Ezenkívül ez a szituáció óhatatlanul valami olyasmit implikálna, hogy aki erre az egy százalékra igényt tart, annak valamifajta kampányt kellene folytatnia. Az egyházaknak kampányt kellene folytatniuk egymással szemben? Hiszen ez *olyan döntés elé állítja az állampolgárokat, hogy választaniuk kell az egyháza és például a vak gyerekeket támogató egyesület között. Aminek támogatására pont a saját egyháza buzdítja,* hogy ezekben a karitatív munkákban vegyen részt. Egy lehetetlen, *skizofrén helyzetbe kényszeríti az állampolgárokat.* Ez a kampány méltatlan az egyházakhoz, amellyel nyilván nem fognak élni.

Azt is meg kell említenem, hogy a szociológiai helyzetből eredően a személyi jövedelemadó átutalásából lemérhető támogatottság nem azonos a társadalmi támogatottsággal. *A kettő összemosása durva csúsztatás,* és ezt előre szeretném már jelezni.

Elfogadhatatlan az állami nyilvántartás lehetősége is az egyházak vonatkozásában, már csak a négy történelmi egyház közötti szolidaritás alapján is. Kérem, vagy nincs nyilvántartás, és akkor nincs

ellenőrzési lehetőség. Ha pedig van ellenőrzési lehetőség, akkor így vagy úgy, de van állami nyilvántartás. Ez pedig az egyházak vonatkozásában megítélésem szerint elfogadhatatlan.

Befejezésül fel szeretném hívni azon képviselőtársaim figyelmét, akik azzal a gondolattal kacérkodnak, hogy mégiscsak az egyházakat egy módosító javaslattal becsempészik ebbe a törvényjavaslatba – az egyházak tiltakozása ellenére –, hogy a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék 1990. február 9-én megállapodást kötött a diplomáciai kapcsolatok helyreállításáról. Ennek záró része kimondja, idézem: *„A kölcsönös érdeklődésre számot tartó egyedi kérdéseket,* amelyekben kétoldalú megegyezést kívánnak, *a felek a jövőben közös megállapodás útján oldják meg."* Míg a többi felekezetnél a törvény meghozatala előtt a tárgyalásos megoldást a politikai bölcsesség követeli meg, a katolikus egyház esetében a nemzetközi jogi kötelezettség is. A kölcsönös megállapodás pedig semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az utolsó pillanatban egy már kész törvényjavaslatot próbáljanak az egyházra és a társadalomra ráoktrojálni.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő kétperces hozzászólásban reagált Bauer Tamás (SZDSZ) képviselő észrevételeire az Egyházzal kapcsolatosan, 1996. december 2-án.

AZ ÖNKORMÁNYZATOK PILLANATNYI POLITIKAI ÖSSZETÉTELÉNEK SZOLGÁLTATJÁK KI AZ EGYHÁZI ISKOLÁK LÉTÉT

Gazdaságilag lehetetlen helyzetbe hozzák az egyházakat.

Köszönöm szépen, Elnök Úr. Azt hiszem, két percben valóban nem lehet ezt a vitát lefolytatni. Nagyon röviden reflektálnék Bauer Tamás képviselő úr észrevételeire. Alapvetően filozófiai és történelmi felfogásbeli különbség van köztünk. Én azt gondolom, hogy *az egyház nem karitatív intézmény, nem egy társadalmi egyesület.* Ez következik szerintem egész egyszerűen az európai történelemből és az ezer éves magyar kereszténységből.

Azt is megmondom, hogy mi a félelmeim oka. Az, hogy semmi akadálya nincsen – és ez a mai vita sem győzött meg ennek ellenkezőjéről –, hogy egy módosító javaslattal egyszerűen becsempésszék az egyházakat ebbe a törvényjavaslatba. Utána úgy történne, hogy megmaradna a költségvetési támogatási

rendszer, és rájönne az egy százalék valahányad része. Utána szépen lassan az évek folyamán elcsúsztatják az egyház-finanszírozást e felé az egy százalék felé, és *ily módon gazdaságilag lehetetlen helyzetbe hozzák az egyházakat.*

A mi álláspontunk a közfeladatok tekintetében az, hogy *ugyanazért a közfeladat átvállalásáért ugyanazt a támogatást kapják meg függetlenül attól, hogy állami, önkormányzati vagy egyházi intézményről van szó.* Egyszerűen azért, mert ez az intézményválasztás szabadsága, és döntsenek ilyen értelemben az állampolgárok, hogy melyik intézményt választják; egyházi iskolát választanak vagy önkormányzati iskolát választanak.

Itt szeretnék reflektálni Schiffer képviselő úrra, hogy a közoktatási törvény módosítása – ellentétben a korábbival – azt mondja, hogy a normatív támogatás mellett a kiegészítő támogatás ezentúl az önkormányzat kegye szerint adható vagy nem adható. *Ez van a törvényben. Ugyanakkor… (Az elnök pohara megkocogtatásával jelzi a felszólalási idő leteltét.)* … egyetlen mondat még, elnök úr! – … *egyetlen egy iskolát nem lehet fenntartani pusztán a normatív támogatásból.* Ez, a közoktatási törvény módosítása, azt jelenti, hogy az *önkormányzatok pillanatnyi politikai összetételének szolgáltatják ki az egyházi iskolák létét* és azokat a diákokat és tanárokat, akik erre tették fel a pályájukat és a tanulmányaikat.

Köszönöm. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt képviselő hozzászólása az egyházat érintő adóból levonható 1%-os támogatásra vonatkozóan az Országgyűlés 1996. december 19-ei ülésén.

A SZOCIALISTA-LIBERALISTA KORMÁNY NEMZETKÖZI SZERZŐDÉST SÉRTVE KÉSZ HELYZETET TEREMTETT

Az 1% nem a társadalmi támogatottságot, hanem a pénzesebb rétegek általi kedveltséget mutatja.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A KDNP-frakció nemmel szavazott. A kormánytöbbség az eredeti törvényjavaslattal ellentétben, a módosító javaslatokról való szavazás előtt fél perccel elmondott pénzügyminisztériumi nyilatkozattal szemben – ha némileg enyhébbnek feltüntetett formában is, de – *egyházi vonatkozásokat csempészett be a törvénybe a történelmi egyházak tiltakozása ellenére.*

Ezzel a Szentszékkel való tárgyalásoknak mintegy elévágva – ráadásul *nemzetközi szerződést sértve* – kész helyzetet teremtett, ami a legenyhébb kifejezéssel élve is megkérdőjelezi a kormány hangoztatott tárgyalási szándékának őszinteségét és komolyságát. Mindez tovább erősíti ezt a félelmet, hogy a fogadkozások és nyilatkozatok ellenére itt igenis egy elfogadhatatlan egyház-finanszírozási diktátum első lépése történt meg.

A társadalmi szervezetek vonatkozásában is fel szeretném hívni a figyelmet arra a szociológiai tényre, hogy ez az *egy százalék nem társadalmi támogatottságot* – különösen nem a társadalmi hasznosságot –, *hanem a pénzesebb rétegek általi kedveltséget mutatja*. József Attila szavait úgy lehet alkalmazni, hogy aki gazdag, az a leggazdagabb.

Ez a törvény – a társadalmi szervezetek vonatkozásában is – elkapkodott, kiforratlan, már csak a nyilvánvaló végrehajtási problémák miatt is, a civil szervezetek tényleges megerősítését nem szolgálja megfelelően.

Köszönöm. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes napirend előtti felszólalása a génmanipulációkkal kapcsolatos szabályozás szükségességéről az Országgyűlés 1997. április 15-ei ülésén.

A GÉNMANIPULÁCIÓ VESZÉLYT IS JELENTHET MAGÁRA AZ EMBERRE

A génmanipuláció nem pusztán természettudományi szakkérdés – hanem filozófiai és morális kérdés.

Köszönöm szépen a szót. Elnök Úr! Tisztelt Ház! *Ismeretesek azok az állati klónozásra, mesterséges kromoszóma-előállítására, illetve különböző génmanipulációkra vonatkozó eredmények*, amelyeket a legutóbbi időben skóciai és amerikai tudósok elértek, amelyeknek emberre való alkalmazásának – úgy tűnik – nincsenek technikai akadályai.

Nyilvánvaló azonban az is, hogy ezek az eredmények az embert szolgáló távlatok mellett olyan *veszélyeket is jelenthetnek – éppen magára az emberre* –, amelyeket eddig csak a sci-fi-írók, pontosabban a horror-sci-fi-írók fantáziája volt képes kiagyalni. De gondolhatunk itt a géntechnológiával kezelt, vagyis génmanipulált élelmiszerekre is, amelyekkel a nagy élelmiszergyártók – megfelelő törvényi szabályozás hiányában – elárasztathatják a hazai piacot, és aminek lehetséges *következményeiről*

nemhogy a lakosságnak, de valójában a *tudománynak sincs fogalma.*

A génmanipulációk vonatkozásában a természettudomány jogos autonómiája elérkezett egy olyan határvonalhoz, amelynek átlépése nem lehet pusztán az illető természettudomány, jelen esetben a biológia és a biológusok belügye. Abból, hogy a valóság egy részével egy szempontból foglalkozó szaktudomány technikailag megtehet valamit, egyáltalán nem következik az, hogy azt meg is szabad tennie. Mégpedig azért nem – amint azt Martin Heidegger pontosan megfogalmazta –, mert egyetlen tudomány sem képes saját tudományos eszközeivel önmagáról, céljairól és határairól kijelentéseket tenni: hogy mi a matematika, nem mondható el matematikailag, hogy mi a nyelvészet, nem mondható meg nyelvészetileg, és hogy mi a biológia, sohasem mondható meg biológiailag. Tehát a *génmanipuláció* kérdése sem pusztán a biológia természettudományi szakkérdése, hanem *filozófiai és morális kérdés.* És ebben a vonatkozásban megkerülhetetlen feladatot jelent a törvényi szabályozás nyilvánvaló szükségességének következtében a törvényhozásnak is. Noha a magyar tudósoknak nincs meg az az anyagi lehetőségük, mint a brit és amerikai kutatóknak, mégis – egyfelől mint szellemi gesztus, amelyet a tudomány történetében meghatározó szerepet játszó magyar tudósok alapján is meg kell tennünk, másfelől különösen a magzati koruk kezdetét élő embertársaink vonatkozásában is – *fontos, hogy* a Magyar Tudományos Akadémia és más szervezetek bevonásával *megtörténjen a magyar állásfoglalás.*

A Kereszténydemokrata Néppárt nevében ennek szükségességére hívom fel az Országgyűlés és a

kormány figyelmét, hangsúlyozva, hogy megkerülhetetlennek tartjuk mindezen kérdések kapcsán is az emberi jogi szempontok maximális komolyan vételét.

Köszönöm figyelmüket. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes
napirend előtti felszólalása
„Kegyeletsértő állapotok a temetőkben” címmel
az Országgyűlés 1997. április 29-ei ülésén.

HULLARABLÓ MAFFIÁKNAK NEVEZHETŐ VÁLLALKOZÁSOK IS MEGJELENTEK A TEMETKEZÉSI BIZNISZBEN

Meg kell határozni a végtisztesség megadását célzó szolgáltatás etikai és szakmai követelményeit.

Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! A régészek egy civilizációt leginkább a feltárt temetők alapján ismernek meg, mert a temetők, a temetkezés kultúrája pontosan tükrözi egy nép kultúráját. Talán nem haszontalan megfontolni, hogy milyen képet festenének rólunk a jövő régészei, ha a mi temetőink alapján ítélnének meg minket.

Sajnos, sok család tragédiáját, gyászát súlyosbítják a sorozatos kegyeletsértések. *A kegyeleti szolgáltatások jogi szabályozásainak hiányosságait kihasználva, voltaképpen hullarabló maffiáknak nevezhető vállalkozások is megjelentek a temetkezési biznisben.* A kispesti temetőben egy korábban elbocsátott sírásó papnak öltözve temetett. Volt vállalkozó, aki a holttestet egy Trabant csomagtartójában

szállította a ravatalozóba. Oda jutottunk, hogy *sok hozzátartozó abban sem biztos már, hogy a temetésen egyáltalán szerette hamvait állják-e körül.* Számtalan esetben a temetkezési üzletben utazó ügynökök a kórházak elfekvőiben vadásznak az orvosi szempontból reménytelen állapotban lévő beteg emberek hozzátartozóira. A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség tavalyi jelentése megállapítja, hogy a temetkezési vállalkozások kórházakban történő működése az amúgy is pszichológiailag megrendült hozzátartozóknak nem ad teljes körű áttekintést a szolgáltatásokról, és mindenekelőtt nyilvánvalóan árt a betegeknek. A temetők vonatkozásában a *rendőrség gyakorlatilag tehetetlen a sírgyalázó vandalizmussal szemben.*

A mai magyar jogi szabályozás elavult. A temetkezést mint szolgáltatási tevékenységet egy 1970-es kormányhatározat és a hozzá kapcsolódó miniszteri rendeletek szabályozzák. Időközben azonban alapvetően megváltozott a teljes jogrendszer, így megváltozott a temetők tulajdonjoga, megváltozott a temetési tevékenység felügyeleti és irányítási rendszere, megváltoztak a temetkezési vállalatok működési formái. A magántemetkezési szolgáltatások ma nincsenek semmiféle szakmai feltételhez vagy képesítéshez kötve. A szükséges eszközök, a technikai infrastruktúra megléte sok esetben szinte teljességgel hiányzik, olykor olyan mértékben, hogy az már a kegyeleti kérdések mellett közegészségügyi kérdéseket is felvet.

Megítélésem szerint a megnyugtató *megoldás felé tett lépést jelentené a temetkezés helyzetét rendező törvényi szabályozás,* amire aztán ráépülhetne a szükséges helyi szabályozás. Pontosan *meg kell határozni a végtisztesség megadását célzó szolgál-*

tatás etikai és szakmai követelményeit, és ezek alapján újravizsgálni a már kiadott vállalkozási engedélyeket. Át kell gondolnunk és ki kell alakítanunk a holttest jogi helyzetét, különös tekintettel a holttest sajátos méltóságára, és erre a fundamentumra építeni a kegyeletsértő barbárságokat megakadályozni hivatott törvényt.

Mindezek megfontolását kérem a Tisztelt Háztól. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes kétperces felszólalása a máriaremetei Szűz Mária-szobor megrongálása vonatkozásában az Országgyűlés 1997. május 20-ai ülésén.

ELVÁRJUK A LEGHATÁROZOTTABB RENDŐRI FELLÉPÉST AZ EGYHÁZELLENES BARBÁRSÁGOK VISSZASZORÍTÁSÁRA, A VALLÁSOS EMBEREK VÉDELMÉBEN

Az elbagatellizáló válasz az volt, hogy ó, hát kérem, ez csak amolyan megélhetési bűnözés.

Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Amikor egy évvel ezelőtt a *szatymazi templomgyalázás* kapcsán itt, a Parlament falai között *felhívtam az ország és az Országgyűlés figyelmét a kereszténységellenes, antikrisztiánus jelenségekre, az elbagatellizáló válasz az volt, hogy ó, hát kérem, ez csak amolyan megélhetési bűnözés.*

Most újra kérdezem: mi a megélhetési bűnözés a stációk ledöntésében, a Szűz Mária-szobor ledön-

tésében vagy Szent István kútjának szétverésében? *(Közbeszólás az ellenzéki pártok soraiból: úgy van!)*

Üdvözöljük a különböző politikai erőknek az egyházellenes barbárságot elítélő nyilatkozatát, amelyet természetesnek tartunk. És *elvárjuk a leghatározottabb rendőri fellépést* és a gyűlöletellenes törvény szigorának alkalmazását az *egyházellenes barbárságok visszaszorítására, a vallásos emberek védelmében*.

Köszönöm. *(Taps.)*

Dr. Semjén Zsolt frakcióvezető-helyettes
napirend előtti felszólalása
„A francia érettségi szövege mint morális kórkép”
címmel az Országgyűlés 1997. június 3-ai ülésén.

A LIBERALISTA MINISZTÉRIUM VALÓBAN AZT AKARJA ÜZENNI AZ ÉRETTSÉGIZŐ LÁNYOKNAK: AZ AZ ÉLETKILÁTÁSUK, HOGY VÁLASZTHATNAK A PROSTITÚCIÓ ÉS A NYOMOR KÖZÖTT?

A francia nyelvi érettségi szövegének tanulsága mint kórkép.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Eredetileg arra gondoltam, hogy egy retorikailag cizellált beszédben ecsetelem az idei *francia nyelvi érettségi szövegének tanulságait mint kórképet.* De a szöveg önmagában olyan, hogy az nem igényel kommentárt. Most tehát szó szerint felolvasom az idei francia érettségi tanpéldáját.

„Fordítás magyarról franciára:
Pipacs
Molnár Erika vagyok, barátaim csak Pipacsnak szólítanak vörös hajam miatt. Érettségi után felvettek

az egyetemre, kitűnően tanultam, diplomát kaptam, egy bankban helyezkedtem el francia és angol levelezőként. Már három éve dolgoztam a bankban, amikor megismerkedtem Ferivel, aki egy export-import vállalat igazgatója volt. Azt képzeltem, hogy majd elvesz, de ő megrögzött agglegény volt, és nem is gondolt a házasságra. Aztán egyszer bemutatott egy idősebb úrnak, aki személyzeti főnök volt egy nagyvállalatnál. Felajánlotta, hogy külföldi vendégeit kísérgessem, és… teljesítsem kívánságaikat. A fizetés nagyon magas volt, elfogadtam az ajánlatot, és megváltozott az életem. De aztán találkoztam egy kedves fiúval, akibe beleszerettem. El akar venni, de kevés a fizetése, s én megszoktam a jólétet. Sajnos, senki sem segíthet, magamnak kell döntenem."

Hogy Pipacs végül is hogyan döntött, azt nem tudjuk. De a minisztérium úgy döntött, hogy ez a szöveg legyen a francia érettségi tanpéldája. A következő lépés az lesz, hogy a prostitúció műszavai is tananyaggá válnak? *Valóban ezt akarja üzenni a pedagógia minisztériuma az érettségiző lányoknak: az az életkilátásuk, hogy választhatnak a prostitúció és a nyomor között?*

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

Dr. Semjén Zsolt napirend előtti felszólalása
„A piliscsabai katolikus iskola ellen indított
támadás tanulságai” címmel
az Országgyűlés 1997. június 17-ei ülésén.

SZENT ISTVÁN ORSZÁGÁBAN NE LEGYEN HÁTRÁNY AZ, HA VALAKI KERESZTÉNY

Rágalmazó kultúrharcos támadás érte a piliscsabai Ward Mária Katolikus Iskolát.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Az utóbbi napokban *kultúrharcos támadás érte a piliscsabai Ward Mária Katolikus Iskolát.* Időzítve volt mindez a Szentszékkel való megállapodás elé. Az országos publicitást kapott, nyíltan egyházellenes levéllel két probléma van. Az egyik, hogy *az egyházi iskola elleni vádakból egy árva szó sem bizonyult igaznak.* Az egyházi iskola ugyanolyan – egyébként nulla forint – támogatást kap az önkormányzattól, mint az önkormányzati. A másik probléma, hogy az aláírások jelentős részét úgy szedték össze, hogy *az aláírók nem tudták pontosan, mit írnak alá,* nekik azt mondták, az önkormányzati támogatását, nem pedig az egyházi elleni támadást.

A becsapott szülők megjelentettek egy másik levelet, *Őszintén* címmel. Ebből idézek néhány sort: „Igen, segíteni akartunk, és erőnktől telhetően se-

gíteni akarunk a község önkormányzati iskolájának jelenlegi rossz helyzetén. E törekvéshez nevünket, aláírásunkat adtuk. És mi történt? *Visszaéltek bizalmunkkal,* azzal a hitünkkel, hogy a kimondott szónak becsülete van. *Félrevezettek, becsaptak bennünket.* Mi a csabai iskola helyzetének javítására irányuló törekvéseket támogattuk aláírásunkkal – szóban erre kértek bennünket –, és nem kívántunk részt venni egy, a ligeti iskola – ez az egyházi – elleni támadásban."

Az ügy hátterében nyilvánvalóan az van, hogy bizonyos egyházellenes körök nehezen viselik, hogy az idén iskolába lépő piliscsabai gyerekekből 45 iratkozott az egyházba és 15 az önkormányzatiba: hogy az egyháziakban országosan és átlagosan négyszeres a túljelentkezés, míg az önkormányzatiak jelentős része – sajnos a csökkenő gyerekszám miatt – küzd az elnéptelenedés ellen.

Tisztelt Ház! Ha van szabad iskolaválasztás, akkor a szülő oda íratja gyerekét, ahol jobban megbízik a szellemi szintben és az erkölcsi nevelésben. Mi semmi mást nem akarunk, mint a vallásos emberek diszkriminációjának lehetetlenné tételét – amit az alkotmány garantál, az alkotmánybírósági beadványunkkal kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapított, és amit a Szentszékkel való megállapodás lényegében tartalmazni is fog. Ha az *egyház* lakossági igény alapján közfeladatot vállal át, akkor *ugyanazért a munkáért ugyanazt a támogatást kapja*, mint a hasonló állami vagy önkormányzati intézmény. Ha nem ez történik, akkor nem pusztán intézmény és intézmény között tesznek különbséget, hanem gyerek és gyerek, állampolgár és állampolgár között, mégpedig vallási alapon; azt mondva ezzel, hogy „ha a keresztények keresztény iskolát

akarnak, tartsák fenn maguk." De hát mi is adófizető állampolgárok vagyunk! A mi adónkból is tartatik fenn az összes állami intézmény. Ha a közfeladatot átvállaló intézményeinket pluszban kellene fenntartanunk, akkor *kettős adófizetésre lennénk kényszerítve, ami annak a deklarálása lenne, hogy másodrendű állampolgárok vagyunk.*

Tisztelt Ház! Mi nem akarunk senkinek hátrányt. Mi csak azt akarjuk, hogy Szent István országában ne legyen hátrány az, ha valaki keresztény.

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

Beszédek, cikkek és interjúk

1991–2000

Dr. Semjén Zsolt előadása a Szociológia Műhely keretében hangzott el Piliscsabán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, 1998. március 31-én.

A NEW AGE ÉRTELMEZÉSE

A mai társadalomtudományi közgondolkodásban erősen tartja magát az az elképzelés, hogy a modern társadalom szekularizálódott. A világ deszakralizálását, a vallás és intézményeinek szükségszerű háttérbeszorulását hirdető elméletek a mai napig szerfölött népszerűek. Pedig már többen kimutatták a szekularizációs elméletek logikai problémáit (Shiner, Dobbelaere, Martin, Wilson) és inkább ideológiai, mint tudományos jellegét.*

Mára elérkeztünk oda, hogy a vallásszociológusok között sokkal kevésbé elterjedtek ezek az elméletek, mint a többi szakszociológus és értelmiségi között. Az utóbbi évtizedekben a szekularizációs elmélet kritikái mellett megjelentek azok az írások, amelyek a *vallás újraéledéséről* beszélnek (Beckford, Bell).

A felvilágosodás kora óta jelenlévő és a technikai forradalom óta a köztudatba is átitatódott „tudományhit", „tudományos messianizmus" nem oldhatta

** A vallásszociológiai, egyházszociológiai témák tárgyalásakor különösen bölcs dolog tudatosítani tudományunk korlátait, mindenek előtt azt, hogy a Szentlélek nem szociológiai kategória.*

meg az emberi egzisztencia feszítő kérdéseit. Mint várható volt, az eufóriát kiábrándulás követte. A posztindusztriális szekularizált társadalmakban *elemi erővel tört fel a transzcendencia iránti igény.*

A New Age problematikájának tárgyalásakor az alapvető kérdés az, hogy *mennyiben beszélhetünk itt vallásról* mint vallásról? Hiszen minden frazeológia ellenére a New Age lényegében az immanencia határain belül mozog.

Külön nehézséget jelent a kaotikusan sokféle jelenség közül eldönteni, hogy melyek sorolhatók a New Age körébe és melyek nem. Ez azért van így, mert a New Age voltaképpen valamiféle *életérzést jelent* és nem gondolatrendszert, és különösen nem intézményesülést.

A New Age az „új vallási jelenségek" kifejezésbe nem fér bele minden további nélkül – azon túl, hogy vallás volta is vitatható. A New Age és a szekták között – a megragadhatóság kedvéért némileg kiélezve – négy alapvető különbséget szükséges bemutatni. Az első különbség, hogy a szekták radikálisan közösségorientáltak, szemben a New Age *individualizmusával.* A második, hogy a szekta tanítása a szektatag egész életének horizontját átjárja, meghatározza, ezért a vallásosság különböző vetületei szoros összefüggést mutatnak; ellenben a New Age számára *az adott tan* nem, vagy csak *alig bír befolyással a többi területre.* A harmadik eltérés, hogy a szekták általános jellemzője, hogy egy-egy prófétikus, karizmatikus személy varázsa hívja létre és tartja össze, míg a New Age maghatározó alakjai nem valamiféle próféták, hanem elsősorban *publicisták* (pl. Ferguson, Capra). A negyedik eltérés, hogy amíg a szekták jellemzője a nonkonformitás, addig a New Age-„hívő" a *fogyasztói konformitás*

megtestesítője. És pontosan ebben van a New Age igazi újszerűsége: a fogyasztói környezet, amelyben él, s amelynek kifejezője lehetővé teszi számára – nemcsak átmeneti – fennmaradását. A tételek változhatnak ugyan, de a környezet életérzése állandósultnak tűnik. Így a New Age mint jelenség és mozgalom állandó változásban ugyan, de megmaradhat a fogyasztói társadalom vallási sajátosságának. Mindezek alapján a New Age nem egyszerűen a tradicionális vallások „bomlásterméke" (mint pl. a protestáns egyházakról leszakadó szekták), hanem – elemeiben nem, de lényegét tekintve – a vallásos igény valamiféle új kifejezési formája: a *tradicionális vallások és az ateizmusok között állók* – általuk vonzott és taszított – *igényeinek megfogalmazása*.

Ezek az új vallási kísérletek olyan eredményeket is hozhatnak, amelyek teológiai minőségűvé kristályosodva a tradicionális vallásosság számára is új formákat adhatnak. (Hasonló fejlődési lehetőségekre hívja fel a figyelmet Cox, Callahan, Schillebeeckx.)

A New Age elemzésénél nem használhatóak a vallásszociológiában többé-kevésbé bevált (pl. Fukuyama, Glock, Stark féle ötdimenziós) modellek. Ez semmiképpen sem e modellek kritikáját jelenti, sőt éppen azt mutatja, hogy általuk kimutatható a New Age sajátos mivolta. A hit, a vallásgyakorlat, a vallásos érzés és élmény, a vallási jellegű ismeretek és az életvitel *vallási motivációjának dimenzióiból a hit dimenziója* – a már említett vallásmivolt bizonytalansága miatt – *csak nehezen és nem egyértelműen értelmezhető*. Az intézményesülés hiánya miatt a liturgia és a morális normarendszer nincs meg. A vallásos érzés szinte kizárólag „spirituális élményt" jelent, s nem hozható analógiába a tradicionális vallásosság Isten-élményével. Döntő jelen-

tősége van viszont – végül is kizárólagos – a vallási ismeretek dimenziójának. Mindez azt mutatja, hogy *a tradicionális vallásoktól lényegileg eltérő, új jelenséggel állunk szemben.*

MEGHÖKKENTŐ JELENSÉGEK

A jelenség megragadásához a megmaradt dimenziót – az adott vallási ismereteket – kell nagyítólencse alá venni, ami sajátosságaival magyarázatot adhat, hogy miért nem hathat a többi dimenzióra, illetve, hogy hiányként hat azzal, hogy a vallási ismeretek dimenzióját kitöltve meggátolja, hogy oda olyan tanítás kerüljön, ami kihat a többire.

A mai ember számára meghökkentő és hihetetlen dolgok történnek. Eddig úgy vélte, hogy misztifikációktól mentes világban él, s most látnia kell, hogy tömegek fordulnak olyasmik felé, mint: reinkarnáció, kelet-ázsiai bölcselet, asztrológia, ezoterika, okkultizmus, pszichotechnikák stb. Mindezek annak az útnak a mentén vannak, amelyekkel az ember próbálja az életét megragadni. A vallási igény, a lét megérthetősége, az énnel és a kozmosszal való harmónia utáni vágy elementáris erővel tör fel: *miszticista robbanásról*, neognózisról beszélnek.

Könyvek és analízisek sokaságát hozták létre, mégis *szinte definiálhatatlan*, hogy mi is a New Age. A neves New Age-kritikus, Hansjörg Hemminger ironikusan jegyzi meg: „Jóga és joghurt, erdőfutás és boszorkányszombat, müzli-rajongók és mágusok, filozofáló fizikusok és kísérletező spiritiszták, süket meditálók és hangos szekták, nehéz ezeknek egy definíciót adni."

A New Age sikerének oka abban rejlik, hogy *az emberi természetben gyökerező vallásos igényt oly módon ígéri kielégíteni, hogy az nem jár sem szellemi erőfeszítéssel, sem erkölcsi konzekvenciákkal.* Itt nem az Igazság keresésén van a hangsúly. Egy olyan asztalhoz hasonlít, ahol a legkülönbözőbb dolgok vannak összehordva és mindenki azt válogatja ki belőle magának – ötleteinek és hangulatainak megfelelően válogatva és változtatva –, amit saját igényeinek szempontjából a legkellemesebbnek tart. Mélységesen igaza van Chestertonnak, hogy amióta az emberek nem hisznek Istenben, nem valamiféle semmire gondolnak, hanem mindenfélére.

Ez a mindenféle pontosan aligha definiálható, ami viszont szemmel látható: új életérzést követő tömegek keresnek új önismeretet, új rendszereket és új közösségeket, elhagyva a tradíciókat *azt a benső-séget keresik, amit az ipari civilizáció társadalma megtagadott tőlük.* Hogy itt nem perifériku s csoportokról van szó, azt jelzi, hogy az ezzel foglalkozó irodalom a könyvkereskedelem 10%-át teszi ki Németországban.

A NEW AGE GYÖKEREI

A New Age-jelenség mögött *stabil agnoszticizmus és szkepszis áll* a nyugati értékek iránt, a krízisjelenségeket látva, mint: természetpusztulás, technikai és szaktudományok általi uraltság miatt érzett tehetetlenség és orientációra való képtelenség zavarában kételkednek az eddigi eredményekben. Ezt erősíti a küszöbönálló *katasztrófától való rettegés.*

Ugyanakkor sokan „szent küldetéssel" lépnek föl, hangoztatva, hogy eljött a New Age, a Vízöntő Kor, az Ökologikus Kor, ahol majd az ellentétek kisimulnak.

A *„Nagy Átalakulás"* gondolata a New Age-rendszerek alappillére és mozgatórugója. A szinkretista szisztéma itt is megfigyelhető: a „Nagy Átalakulás" gondolatában együtt kavarog – a felismerhetetlenségig és szétválaszthatatlanságig összegyúrva – kelet és nyugat szinte egész gondolattermése: a keresztény eszkatológiától az új Buddha eljöveteléről szóló tanításig. A „Nagy Átalakulás" gondolata részint a lineáris történelemszemléleten (főként a kereszténység által ihletett rendszerek), részint a ciklikus történelemszemléleten (a keleti vallásokon nyugvó rendszerek) alapszik.

A New Age közvetlen előzményének az USA-ban és Nyugat-Európában végbement kultúrforradalmat, *a hippimozgalom szubkultúráját* tekinthetjük, akik megtagadták a hagyományos társadalmat és kivonultak abból.

Ezenkívül némi egyszerűsítéssel állíthatjuk, hogy *a New Age három forrásból merítkezik: az ezoterika széles köréből, az alternatív tudományok teóriáiból és a különböző vallásokból.*

A jövő kiszámíthatóságának és a jelen bizonytalansága leküzdésének szempontjából döntő jelentősége van az *asztrológiának*, melytől a meg-nemismerhetők megismerését remélik. (Bár az „ezoterikus" és „titkos" jelző sokszor pusztán címke az árucikken.) A New Age az asztrológiában látja az új kor bizonyítékát. E tanítás szerint ugyanis most éljük a Hal Korból a Vízöntő Korba való átmenetet. A Hal Kor krisztusiasan vésett, a most áttörő Vízöntő Kor a spirituális kiigazítás esélyét hozza magával. (A New

Age nem tisztázza azt a kérdést, hogy ez az Új Kor a kozmikus konstelláció determinizmusával, vagy az emberek New Age értelemben vett megtérésével valósul-e meg?)

A New Age előszeretettel utal vissza az antik *gnózisra.* Magukat úgy tekintik, mint pneumatikus arisztokráciát. A teológiai elemeket *teozófiai* elemekkel keverik, feloldják a történelmi vonatkozásokat és az üdvösséget mítosszá torzítják. Vonzóan hatnak a New Age-szerzőkre – miként egykor a gnosztikusokra – a zsidó apokaliptika sötét színei.

Az alternatív tudományos teóriák alapja az, hogy a tudomány specializálódása a gondolkodás széttöredezéséhez, orientációs vákuumhoz vezetett. Az „akadémikus" tudomány metódusaival a megérthetőség határához jutott. A szaktudományok részszemlélete a katasztrófa felé sodor. A New Age-szerzők meglátása szerint az *egészet szemlélő*, ökologikus és szent gondolkodásra van szükség. Az atomfizikus Fritjof Capra párhuzamokat fedezett fel az újabb tudományos eredmények és a régi keleti vallások között. Capra az atomfizika természetképéből és a nagy keleti vallási rendszerekből egy koherens, *személyes, misztikus világképet* alkotott. (Capra műveiben meg kell különböztetni a természettudós megállapításait a filozofáló értelmezéseitől.)

A New Age-gondolkodók bőségesen merítettek a különböző pszichológiai iskolákból, különösen a transzperszonális pszichológiából, mely az *élet transzperszonális oldalát a pszichológia segítségével próbálja megragadni.* Legfontosabb témái: az utolsó érték, a kozmikus öntudat, extázis és misztikus tapasztalat. (A New Age-dzsel kapcsolatban méltatlan misztikáról beszélni, pontosabb a miszti-

cizmus kifejezés.) A transzperszonális mint az Egy gondolható el, amivel az individuum egy *magasabb öntudati* állapotba tud feloldódni.

A vallási rendszerekkel kapcsolatban a New Age nem szívesen beszél vallásról, sokkal inkább vallásiról, bizonyos spirituális összefüggésekről. Marylin Ferguson adta könyve egy részének ezt a jellemző címet: *„Vallástól a spiritualitás felé"*. A New Age ebben az értelemben akar egységet hozni, ahol is az *egység szinkretizmust jelent*. Emögött az a réges-régi vágy áll, hogy világ-egység-vallás jöjjön létre, amelyben minden eddigi vallás részt kaphat. Isten ebben úgy szerepel, mint az univerzum rendező mátrixa (Ferguson), mint önrendelkező mechanizmus (Capra), vagy egyszerűen mint *a kozmikus energia összessége*.

Mindez azt jelenti, hogy *mindenki saját maga* vallásos autoritása, *papja*. A New Age tehát *önmegváltást* hirdet. Ez az a pont, ahol és amiért a New Age a kereszténységet támadja és próbálja meghamisítani, hiszen a keresztény teológia fundamentuma, hogy az autoszotéria lehetetlen, mivel a bűn nemcsak a világ immanens törvényeivel való szembeszegülés, hanem ezek Alkotójával szemben is, amiből következően szükséges az emberiség objektív megváltása egyfelől és az ebbe való bekapcsolódás – mint szubjektív megváltódás – másfelől.

A NEW AGE FAJTÁI

A New Age-ben – forrásaival analóg módon – *három erővonal* rajzolódik ki: az *ezoterikus-okkultisztikus, a filozofikus és a vallási irányzat,*

melyek erősen átfedik egymást. Az első irányzat jellemzője, hogy a mágikus hatalmat átélő *függetlennek érzi magát mind az erkölcsi törvénytől, mind az isteni hatalomtól.* Legjobb esetben is azt akarja, hogy tőle függjön az istenivel való találkozás.

A filozofikus irányzat, illetve a New Age megértése szempontjából a legcélravezetőbbnek itt is a „klasszikusok" tanulmányozása tűnik. Marylin Ferguson: „A szelíd összeesküvés. A személyes és a társadalom átalakulása a Vízöntő Korában." című könyve a „New Age Bibliája". A New Age-mozgalmat úgy látja, hogy egy vezető nélküli hálózat küzd radikális változásokért, amelynek tagjai felmondták a nyugati világ alapkoncepcióit és megtörik a történelem kontinuitását. Ennek az összeesküvésnek nincs politikai doktrínája, szellemi mozgalom, amely figyelmen kívül hagyja az eddigi tudományokat és gondolatokat. Sir George Travelyan úgy látja, hogy *civilizációnk a szó legteljesebb értelmében elérte mélypontját,* s az átváltozás lehetősége nagyobb, mint bármikor. Fritjof Capra talán a legtöbbet olvasott New Age-szerző. „A fizika Taoja", „A forduló időpont", „Az új gondolkodás" – mind bestseller lett. Nézete szerint összezavarodott világunkból *csak összefüggésekben gondolkodó, szent és ökologikus világkép jelenthet kiutat,* amellyel meghaladható az egyoldalú racionális gondolkodás és konkurenciaharc.

A vallási irányzat főként három forrásból merít: *a hinduizmusból, a buddhizmusból és a taoizmusból.* A hindu rendszerekből a korlátlan szinkretizmust, a lélekvándorlás gondolatát és a Minden-Egy tanát veszi át. A buddhizmusból – a lélekvándorlás tételezésén túl – az önmegváltás elképzelése és a különböző meditációs technikák hatottak ihletően a

New Age-szerzőkre. Az önmegváltás gondolatának sokat idézett megfogalmazása található a Mahávaggában (I. 6,7), ahol Buddha ezt mondja: „Én magam szereztem meg a tudást, ki követőjének nevezném magam? Nincs tanítóm, én vagyok a senkihez sem mérhető tanító". A taoizmusból kölcsönözte a New Age egyik sajátosságát: az abszolútum személyes vagy személytelen voltának lebegtetését. A New Age saját magát is úgy értelmezi mint küldetést, hogy a *különböző vallások különböző elemeit egymáshoz közelítse* és új kapcsolatba hozza. Erre – nézetem szerint – dilettantizmusa következtében abszolút alkalmatlan.

A DIABOLIZMUS EXTREMITÁSA

A New Age zavaros áramlataiban megjelenik a *sátánizmus* ősi jelensége is, bár ez inkább csak perifélikusan kapcsolódik a New Age-mozgalomhoz, mint annak negatív szárnya. A sátánizmus körén belül felosztásom szerint két disztinkciót szükséges tenni: meg kell különböztetni a *reflektálatlan divatot és a tényleges sátánimádást,* majd ez utóbbin belül a verbális és az ontológiai sátánizmust.

A reflektálatlan sátánizmust úgy is nevezhetjük, mint a divat ördögét, vagy az ördög divatját. Ezek a külsőséges és zavaros gondolatok bizonyos heavy metal zenekarok repertoárjában szöveggé leegyszerűsödve terjednek. Ezek az okkultisztikus vonások azonban többnyire pusztán show-business. ***A verbális sátánizmus*** nem tagadja a jót mint jót, hanem megjelenési formákat – *rend, törvény, egyház stb.* – *utasít el mint rosszat.* Az intézményesülésben lévő emberi bűnök láttán nemcsak ezeket, hanem

ezek alapját is elutasítják. A rossznak tapasztalt rend által rossznak mondott Sátánt, a jónak vallott Krisztus helyére tették elgondolásukban. Végül is felcserélték a neveket, de csak a neveket. Nem akarják a rosszat jónak, és a jót rossznak mondani, nem igenlik a rosszat mint rosszat. (Az egyháztörténelemben ilyen jellegű eretnekség volt a luciferiánusok szektája. Az ő mai megfelelőik azok, akik a családot – sőt akár a templomot – úgy élik meg mint elutasítást, mint rosszat, ezért annak ellenkezőjét hangoztatják, noha valójában a jóra vágynak.) ***Az ontológiai sátánizmus*** a tényleges sátánimádók mintegy antivallása. *Jellemzője a destrukció, a pusztítás és önpusztítás, az anarchia és a káosz*. A dolog illegitim természetéből következően (hiszen rájuk semmiképpen sem vonatkozhatnak a vallásszabadságot biztosító jogok) a jelenség tanulmányozása és kezelése rendkívül nehéz, egy megfogalmazás szerint nem is a pasztoráció, hanem az excorcizmus, a pszichiátria és a karhatalom körébe tartozik.

A NEW AGE TÁMADÁSA A KERESZTÉNYSÉGGEL SZEMBEN

Azzal *vádolják a kereszténye*ket, hogy egyáltalán nem látszanak rajtuk a megváltottság jelei, és hogy amikor az embereknek igényük volna a szakrális dolgokba való beavatásra, akkor ehelyett egy patriarkális hivatal instrukcióit kapják, egy intézményét, amely uralkodni akar a gondolat fölött, és csak saját magával van elfoglalva.

A nyugati filozófia és a keresztény teológia által kidolgozott *fogalmakat* a New Age elveti és definiálatlan, megragadhatatlan fogalmakkal igyekszik

helyettesíteni. A jezsuita Bernhard Grom így jellemezte a New Age világképét: „*Az egész valóság egyetlen szellem-energia-erőtér,* amiben az isteni, a materiális kozmosz, a növény- és állatvilág és az ember csak graduálisan, mint különböző sűrűség és emanációs-sík különbözik egymástól."

A New Age igazolja azt a megfigyelést, hogy *ahol csökken a vallásosság, ott nő a babonaság*. Ez a minduntalan felbukkanó új-babonaság úgy értelmezhető, mint a szekularizáció okozta frusztráció visszahatása.

Megjegyzendő, hogy a New Age-ben, mint a privatizált vallás legszélsőségesebb esetében, végletes formájában találkozik az *individualista vallási tradíció* és a szekuláris értelmiség „vallás magánügy"-et propagáló törekvése, hogy a vallás társadalmi, politikai relevanciáját tagadva *kiszorítsa* hagyományos ellenfelét, az *egyházias értelmiséget*.

Nyilvánvalóan a New Age a kereszténység számára se nem teológiai, se nem filozófiai kihívás, mindazonáltal szükséges kimutatnunk a N*ew Age-rendszerek bölcseleti abszurditásait és erkölcsi hiányosságait,* a keresztények figyelmét pedig fel kell hívni arra, hogy még az ártalmatlannak tűnő magazinok horoszkópjaival való kacérkodás sem egyeztethető össze az Evangéliummal.

A NEW AGE-JELENSÉG TRANSZCENDENCIA-ÉHSÉGKÉNT VALÓ ÉRTELMEZÉSE

Nézetem szerint a New Age transzcendencia-éhségként való értelmezése a pasztoráció lehetőségének a feltétele.

Ki kell mutatnunk az ember eredendő, és éppen a lényegét megadó transzcendens nyitottságát, majd pedig azt, hogy a *New Age nem más, mint éppen ennek a nyitottságnak elfojthatatlan felszólítására adott elégtelen válasz.* Ezen a kapun át juthatunk el a nyitottság valódi tárgyának bemutatásához.

Mert a keresztségben kapott küldetésünk, hogy a kihívásokat lehetőséggé változtassuk!

Dr. Semjén Zsolt MDF–KDNP–FKgP frakcióvezető beszéde Budapest II. kerületi önkormányzat képviselőtestületi ülésén, 1994. március 1-jén

A POLGÁROK KAPHASSANAK IGAZI ISKOLAVÁLASZTÁSI SZABADSÁGOT!

Mit jelent az, hogy világnézetileg semleges?

Tisztelt Polgármester Úr! Képviselőtársaim! Jelenlétükkel megtisztelt Érdeklődők!

Egy kérdés megközelítése legcélravezetőbb módjának az tűnik, ha a mindnyájunk által elfogadott elveket összevetjük a tényekkel, s így jutunk el a konklúzióhoz.

Nézzük tehát az elveket: mindnyájunk szándéka a kerület oktatásának gazdagítása, sokszínűvé tétele, színvonalának növelése. Mindnyájan ismerjük a keresztény iskolák – történelmileg bizonyított – magas színvonalát, kimagasló nevelési eredményeit.

Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy hazánkban a kereszténység mind történelmileg, mind szociológiailag reveláns társadalmi igényt jelent.

Mindnyájan tiszteletben tartjuk az iskolaválasztás szabadságát, így a keresztény gyerekeknek is azt a jogát, hogy – aránytalan megterhelés nélkül – ilyen iskolába járhassanak.

Mindnyájan elismerjük az egyházi ingatlanok visszaigénylésének jogosságát.

Ezek után nézzük a tényeket: a felmérés adatai ismertek. Azonban ezeknek a számoknak tényként való értelmezése nehézségekbe ütközik. A felmérés névtelensége miatt annak ellenőrzése lehetetlen. Számomra érthetetlen, hogy miért maradtak ki a hidegkútiak és azok a II. kerületi gyerekek, akik nem II. kerületi iskolába járnak (pl. a közel eső Batthyány iskolába), valamint – legalább a nagycsoportos óvódások? Ismert továbbá bizonyos tanárok – helyzetükből adódóan pszichikai pressziótól sem mentes – ellenpropagandája. Nem akarom kihegyezni ezeket a visszásságokat, de le kell szögeznem, hogy mindezek legalábbis bizonytalanná teszik a felmérés értelmezhetőségét.

Ismert továbbá a Polgármester úr előterjesztése. Alapgondolata az, hogy a szülői igény szerint, annak arányában történjen a megosztás. Ebből olyan következtetésre jut, és olyan javaslatot tesz, miszerint az Adyt 2/3–1/3 arányban ossza meg az önkormányzat és az egyház.

Polgármester úr! Ön pontosan tudja, hogy ez a lépés nyilvánvalóan logikai falzum. Mert a kiinduló elvből az következik, hogy vagy a kerület összességében tekintjük a szülői igényt, és akkor az iskolák közül az igény arányában a megfelelő számú iskolát kell átadni, vagy pedig külön-külön tekintjük az iskolákat, és akkor viszont minden iskolát a szülői igény szerinti hányadban kell megosztani. De így a szülői igény az egyházi iskolára egyszerűen negligálva van.

Nem szeretnék ideológiai pengeváltást indikálni, de miután a kérdés az, hogy legyen-e egy egyházi iskola, vagy csak kizárólag „világnézetileg semleges”

önkormányzati, nem tudom megállni, hogy néhány megjegyzést ne tegyek ez utóbbival kapcsolatban. Mit jelent az, hogy „világnézetileg semleges"? (Már a kifejezés önellentmondás. Különben is világnézetileg legfeljebb egy döglött ló semleges.) Ez három dolgot jelent:

1. Jelentheti az igazságnak, vagy annak megismerhetőségének tagadását. Tehát valamiféle agnoszticizmust. Ez eleve ellentétes minden tudományos és nevelési feltétellel.

2. Jelentheti azt, hogy a kérdésnek nem tulajdonít jelentőséget, vagy hogy el sem jut a kérdésfeltevéshez. Ez is nyilvánvalóan ellentétes az ember szellemi természetével.

3. Jelentheti azt, hogy mindez csak blöff, szlogen, amely a marxista beidegződések fedezékéül szolgál. E három közül bármelyik áll fenn, mindhárom elfogadhatatlan.

Meggyőződésem, hogy az intellektuális becsületesség alapján sokkal tisztább és tisztességesebb lenne, ha a családoknak meg volna a reális választási szabadsága, hogy a nekik megfelelő iskolába adhassák gyermekeiket, tehát világos és garantált legyen, hogy ez katolikus, ez református, ez pedig akár marxista világnézet szellemében tanít. Ellenkező esetben az egész szisztéma végső soron valamiféle „zsákbamacska".

Mit kérünk tehát? Nem azt, hogy annyi egyházi iskola legyen, mint amennyire csak igény van, hanem pusztán annyit, hogy a 18-ból legalább egyetlen egy legyen egyházi.

Hogy a Katolikus Egyház és a Ferences Rend a maga értékeivel gazdagíthassa és emelhesse kerületünk oktatását, és polgáraink igazi iskolaválasztási szabadságot kaphassanak. Ennyit akarunk mind-

össze, amikor arra kérem a Testületet, hogy mindezt támogassa.

Persze vannak ellenvetések, amelyeket szintén komolyan kell venni, lássuk ezeket:

1. Az első típusú kifogások, vélekedések lényege: „ha a keresztények keresztény iskolát akarnak, tartsák fenn maguk", vagy „ha az önkormányzat visszaadja az egyháznak az iskolát, akkor előtte építsen egy másikat". Az efféle ellenvetés abszurd, illetve irreális. Először is ugyanúgy adófizető állampolgárok vagyunk, mint bárki más. Ugyanolyan jogunk van a szabad iskolaválasztáshoz, mint bárki másnak. Ha tehát az önkormányzati iskolák mellett még az ugyanolyan képesítést adó felekezeti iskolákat is nekünk kellene fenntartanunk, úgy ez dupla terhet jelentene. Miután pedig attól, hogy egy iskola egyházi lesz, még nem lesz több gyerek (sajnos, az általános iskolás gyerekek száma amúgy is csökken), ezért tehát nem feltétlenül szükséges új iskolát építeni, hanem az igényeknek megfelelően kell átrendezni.

2. Ennek során persze ebben az egy iskolában közösségek válhatnak szét, osztálytársak válhatnak külön, aminek nehéz voltát messzemenően átérzem. De állítsuk e mellé azt, hogy az egész kerületben a keresztény gyerekeknek egyáltalán még a lehetőségük sincs meg, hogy szívük szerinti iskolába járhassanak.

Az asztal másik oldalán ülő Kedves Képviselőtársaim!

Kerületünk gazdagodását vagy megszegényesülését jelentette-e az, hogy van református Baár–Madas Gimnáziumunk? Liberális képviselőtársaim liberalizmusára apellálok, aminek fundamentuma a sokszínűség élni engedése kell, hogy legyen. Nem

gondolják, hogy az lenne a valóban liberális döntés, ha nem megfojtanák, hanem segítenék ennek itt és most a megszületését?

Tisztelt MSZP-s Képviselő Hölgyek! A szocializmus atyamestere, Marx is a jezsuitáknál tanult.

Tisztelt SZDSZ-es Képviselő Urak és Hölgyek! Az SZDSZ két legprominensebb pártpolitikusa, Kuncze Gábor miniszterelnök-jelölt és Dornbach Alajos az Országgyűlés alelnöke büszkén vállalja, hogy piarista diák volt. Ártott ez nekik?

Befejezésül mindnyájunk gazdagodásának jegyében és reményében kérem Önöket, kérlek benneteket, hogy támogassátok a ferences iskola megszületését. *

** Budapest II. kerületi Önkormányzata aznap éjszakába nyúló, viharos, drámai fordulatokat sem nélkülöző testületi ülésén megszavazta az Ady iskola visszaadását az Egyháznak, amit azóta a ferencesek Orsolya Rendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium néven közmegelégedésre, nagy elismertséggel működtetnek.*

Dr. Semjén Zsolt cikke megjelent a JEL spirituális és kulturális folyóirat 1993. áprilisi számában

GONDOLATOK AZ EGYHÁZRÓL ÉS A POLITIKÁRÓL

„Az a keresztény, aki lemond arról a feladatáról, hogy a világot krisztusivá formálni törekedjék, lemond egyszerűen a kereszténységről."
Rónay György

Az Egyház társadalmi tanítása része a teológiának. Ez a pápai kijelentéssel is megerősített tétel rendkívüli lehetőségű és felelősségű fundamentum. Nem pusztán azt jelenti, hogy nem lehet számunkra közömbös e világ berendezése, hanem azt is, hogy az ebben való részvételünk ténye és – az enciklikák által meghatározott – iránya hitünkbe, következésképp üdvösségünkbe vágó kérdés.

Mindezek alapján szembe kell néznünk egy széltében-hosszában hangoztatott mítosszal: az „egyenlő távolságtartás" követelésével. (Ami egyébként eredetileg pusztán azt akarta kifejezni – ami önmagában igaz is –, hogy az Egyház pl. Ausztriában politikailag sem feltétlenül azonos az Osztrák Néppárttal.) De ha hajlandóak vagyunk a teológia és a józan ész alapján megfontolni ezt a követelést, akkor nyilvánvalóvá válik téves, pontosabban abszurd volta.

Mert mit jelent az *Egyházzal szemben az egyenlő távolságtartás követelménye?* Először is azt, hogy az Egyháznak kellene változnia a politikai pártok

programjai és programváltozásai szerint. Tehát az Egyháznak kellene lesni, hogy melyik párt mikor mit talál ki, hogy az „egyenlő távolságtartásnak" megfelelően jobbra-balra sasszézva mindig mindenkivel szemben meglegyen az „egyenlő távolság". Ezzel szemben a valóság pont fordított.

Az Egyház a hit sziklaalapján áll (ami természetesen nemhogy kizárja, hanem feltételezi és lehetővé teszi a reflexiót), és a politikai pártok ehhez a szilárd ponthoz képest mozognak: közeledhetnek vagy távolodhatnak. És az Egyház a maga társadalmi tanítása alapján, abból következően, a világ megfelelő berendezéséért (ami a szeretet társadalma felé irányul, az eredeti bűn következményeinek és a világ szituációjának tudtával és mérlegelésével, a *keresztény realizmus* alapján) együttműködik politikai pártokkal ott, akkor és annyiban, ahol, amikor és amennyiben azok szisztémái és törekvései erre irányulnak és ebbe az irányba is hatnak. Ahol ez így van, ott együtt kell működni, és ahol ez nincs így, ott nem kell együttműködni.

Ezek után aligha lehet érdektelen a dolgok mögé is vetni egy pillantást: mi célból és kik által sugalltatnak és hangoztattatnak ezek a szlogenek?

A cél: az Egyház társadalmi és politikai *relevanciájának* megkérdőjelezése, tagadása, majd kiküszöbölése. Eszerint az Egyház foglalkozhat pl. karitatív ügyekkel, de nem lehet történelmi tényező kulturális és – különösen nem – politikai értelemben. Miért? Mert ha a vallásnak, pláne a katolicizmusnak társadalmi, politikai relevanciája van, akkor az *egyházias értelmiségnek* is van ilyen legitimációja. Ez pedig a legérzékenyebben érinti hagyományos ellenfelét, *a szekularista értelmiséget*, akik a „szakértői" mítosz ürügyén korlátlanul és

konkurencia nélkül akarják uralni politikai monopóliumukat.

Tehát: „a vallás magánügy" (kommunista és liberális) követelés a szekularista értelmiség létérdeke. Ezért az individualista vallási hagyományok felmelegítése és propagálása, mivel mindez relativizálja az Egyház politikai relevanciáját.

Ők pontosan tudják: az Egyház és az egyházias értelmiség nemcsak hitbeli (szervezeti, szellemi) egységben, hanem érdekbeli közösségben is van. Ha ugyanis az Egyház politikai relevanciáját kétségbe lehet vonni („egyenlő távolságtartás", „a vallás magánügy", szektásítással való relativizálás), akkor az egyházias értelmiséget ki lehet szorítani. És ahogy az egyházias értelmiséget kiszorítják, úgy válik egyre illuzórikusabbá az Egyház politikai relevanciájának megjeleníthetősége.

Mit kell tennünk? Minden katakombákba való visszavonulást sugalló kishitűség ellenére igenis, egyszerűen ki kell mondanunk és meg kell jelenítenünk az Egyház társadalmi tanítása alapján a politikában is a keresztény realitás alternatíváját. Ehhez az Egyháznak – megkockáztatom: harcosan – képviselnie kell a maga társadalmi tanítását, és ehhez a kánonhoz kell mérnie és megítélnie a politikai eseményeket és tényezőket.

Az egyháziak feladatának első prioritása természetesen a lelki, szellemi hátország megteremtése. De a világiakat egyértelműen biztatni kell (már csak a hiteles tájékozódás és tájékoztatás miatt is) a megfelelő politikai részvételre. Tudatosítva: mindezzel nemcsak az Egyház és a világ javát, hanem *személyes üdvösségüket is munkálják.*

Dr. Semjén Zsolt országgyűlési képviselő előadása a Batthyány Lajos Alapítvány konzervatív alternatíva konferenciáján, 1996. május 11-én.

A MAGYAR KERESZTÉNYDEMOKRÁCIA ELVEI

Minden politikai program
a mögötte álló emberkép függvénye.

Először is szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy itt lehetek, és néhány gondolatot megoszthatok Önökkel. A téma, amit feladatul kaptam: a *magyar kereszténydemokrácia elvei,* a dolog természetéből eredően filozofikus, úgyhogy én is ilyen szempontból közelítem meg, de természetesen a végén megkísérelem az egész kérdéskört kifuttatni a praktikus kérdések felé. Három részre gondoltam osztani, amit el szeretnék mondani Önöknek: egy bizonyos *filozófiai* megközelítést, egy *szociológiai* és egy *politikai* megközelítést. Miután itt hasonló gondolkodású konzervatív beállítottságú körben vagyunk – némileg talán provokatívan is –, a szociális kérdésre szeretném az elmondandómat kihegyezni, mert ebben látom az egyik döntő kérdést, ahol a konzervatív oldal politikai sikere eldől.

Néhány bevezető megjegyzést tennék: világviszonylatban is, de Magyarországon különösen, egy sajátos zsonglőrködés folyik a fogalmakkal. A *sze-*

kuláris értelmiség kezében tartva a médiapozíciókat, médiamonopóliumot, ennek segítségével az egyes fogalmakat önkényesen definiálja, majd egy *torzított definíció* értelmében sulykolja a társadalomba. Ennek egyik legpregnánsabb esete Tamás Gáspár Miklós, aki hol patrióta, hol republikánus, hol neokonzervatív jelzővel tiszteli magát, mint a bűvész: a mandzsettába bedugom a kártyát és a cilinderből kiugrik a kisnyúl. Olyan definícióval ruházza föl az adott fogalmat, például a patriotizmus fogalmát, amely annak legfeljebb csak járulékos jegyeit tartalmazza, a lényegi jegyeket elhagyja, majd az így csinált – teljesen önkényes – definíciót már köznyelvi értelemben használva, egészen meglepő és bizarr konklúziókra jut. Ezért létfontosságú, hogy fogalmilag tisztázzuk a saját eszmerendszerünket, hogy a mi fogalmainkat mi definiáljuk, mert ellenkező esetben végképp kiszolgáltatjuk magunkat annak a szekularista médiaértelmiségnek, aki ezeket a fogalmakat úgy alakítja és úgy formálja, ahogy az ő politikai érdekeinek megfelel.

A kereszténydemokrácia Magyarországon megítélésem szerint sajátos kettősség feszültségét hordozza. Ez a sajátos probléma pedig az, ami 1989-ben merült fel, hogy mit értünk kereszténydemokrácián? Azt értjük, ahol 1947-ben megszakadt, vagy pedig azt, ahol a világ kereszténydemokráciája – a kereszténydemokrácia mint politikai felfogás – ma tart. Leegyszerűsítve: mik az alapdokumentumaink? Giswein Sándor, Prohászka Ottokár, Barankovics István írásai, vagy pedig a CDA, OVP, CDU programja? Nyilvánvaló, hogy erre nem lehet vagy-vagy választ adni. A magyar kereszténydemokrácia lényegéhez tartoznak mind a saját gyökerei, mind pedig az, amit a nemzetközi kereszténydemokrácia

mokrácia mint eszmerendszer, a világban elért. *A mi feladatunk az, hogy a saját, magyar gyökereinkből táplálkozva a Nyugaton elért eredményeket átvegyük, és ezt egységes magyar kereszténydemokrata felfogásba tudjuk ötvözni.* Tehát szükségünk van mind a sajátosan magyar tradíciókra, mind a modern kereszténydemokráciára.

A kereszténydemokrácia lényeges vonása, hogy *a nemzeti sajátosságokat* – a marxizmussal ellentétben – egyáltalán nem teszi zárójelbe. Nyilvánvaló, hogy más a német CDU és más a holland CDA, de nyilvánvaló az is, hogy ugyanannak a kereszténydemokráciának – a különböző országok sajátosságainak megfelelő – megfogalmazásai. Egy zárójeles mondattal hadd utaljak ennek alátámasztására természetesen egy egészen más problémakörben: talán a legnyilvánvalóbb példa az ortodox kereszténység és a nyugati kereszténység politikai értelmezése. Amikor például a román kereszténydemokrata parasztpártról beszélünk, kétségkívül, hogy keresztény emberek, de az ortodox kultúrkör, a bizánci hagyományok alapján egy egészen másfajta felfogást képviselnek. Ami a nyugati kultúrkörű – katolikus, protestáns — területeken történelmi evidencia, az a keleti pravoszláv kultúrájú ortodox országokban egyáltalán nem az.

Még a bevezetésben meg kell említenem egy sajátos kérdést a magyar kereszténydemokrata hagyományban, gondolkodásban: a protestáns – de távolról sem csak a protestáns – gondolkodókra erősen hatott a népi írók mozgalma, s ezért bizonyos *harmadikutas gondolatok* mindenképpen benne vannak a magyar kereszténydemokrácia gyökereiben. Egyetlen példával illusztrálnám ezt katolikus részről, hogy Wilhelm Röppke: *Harmadik út* című megha-

tározó művének előszavát Barankovics István írta. Ez is egy olyan szempont, amit a rendelkezésemre álló szűk időben nem tudok kifejteni, csak jelzésszerűen említeni.

Minden politikai program a mögötte álló emberkép függvénye. Ha az emberkép torz, akkor a ráépülő politikai program és a politikai gyakorlat is torz és embertelen lesz. Ezt bemutatta ebben a században a nácizmus és a bolsevizmus.

A kereszténydemokráciának filozófiai értelemben – és a mi mostani összefüggésünkben nézve – a három nagy alappillére a *perszonalitás*, vagyis a személyiség tiszteletének elve; a *szolidaritás* mint a közösség elve; és a *szubszidiaritás* mint a kölcsönös kisegítés elve, amely az első kettőt képes egységbe rendezni. *A személyiség tiszteletének elve bizonyos átfedésben van a liberális felfogással. Nyilvánvaló, hogy kritikát gyakorol a liberalizmusra, mint egyoldalúságra, mint az individualizmus túlzására, de kétségtelen, hogy bizonyos átfedés van az értékrendszerünkben. Másik oldalon ugyanúgy van – a szolidaritás alapján, a közösség elfogadása alapján – bizonyos átfedés a szociáldemokrata felfogás és a kereszténydemokrata felfogás között. Mindig kritikát gyakorol a szocializmus és a szociáldemokrácia egyoldalúan eltúlzott közösségfelfogására, ami szélsőséges formájában az egyénből már csak egy csavart csinál a gépezetben, de kétségkívül van bizonyos átfedés. Ezért a kereszténydemokrácia filozófiai alapon talál kapcsolódási pontot a liberalizmussal és talál kapcsolódási pontot a szociáldemokráciával is. Ezért szellemi értelemben egy kereszténydemokrata párt mindenképpen középpárt.* Nem beszélve arról, hogy ezek a fogalmak, amelyekből a liberalizmus és a szocializmus alapértékei lettek – a francia forra-

dalom szabadság, egyenlőség, testvériség követelései – gyökerükben és lényegükben keresztény fogalmak. Az más kérdés, hogy szekularizálták és utána egyoldalú túlzásokba vitték, de azért ezek alapvetően keresztény értékek, keresztény gyökerekből valók, ezért nekünk kereszténydemokratáknak ezeket a gondolatokat értékként kell elfogadnunk, és – a helyükre téve azokat, a teljes emberkép összefüggéseibe visszaállítva – saját értékünkként kell felmutatnunk.

Ebből ered, hogy a kereszténydemokrata-kereszténységszociális felfogás – az egyik oldalon a liberális értékekkel, a másik oldalon a szociáldemokrata értékekkel való kapcsolódás alapján – olyan sajátos lehetőséget biztosít a kereszténydemokráciának, hogy mind a két irányba képes bizonyos kapcsolódásokra. Ezért megkockáztatom azt a megjegyzést, hogy a kereszténydemokrácia képes egy bizonyos, talán úgy fogalmaznék, hogy helyváltoztatás nélküli mozgásra aszerint, hogy a hangsúlyt a liberális értékekkel való kapcsolódásra, vagy a szociáldemokrata értékekkel való kapcsolódásra helyezi-e, anélkül, hogy bármelyiket is fel kellene adnia, és hogy belső ellentmondásba kerülne önmagával. Sajnos a rövid idő miatt ezt sem tudom most részletesen kifejteni, csak jelezni szeretném ezt a sajátos lehetőséget, amely egyedül a kereszténydemokrata-kereszténységszociális felfogás sajátja.

Megkerülhetetlen – főleg ma a szociális kérdésekben – a pápai enciklikák témája, az, hogy az *egyházaknak, a maguk sajátos küldetéséből, a társadalomhoz, mint társadalomhoz is van küldetésük, üzenetük.* A pápai enciklikákat olvasva nyilvánvaló, hogy ez a felfogás lényegi kritikát gyakorolt a létező szocializmusra, védve a magántulajdont, az egyén

szabadságát, de az is tény – és ezt különösen most fontos hangsúlyozni –, hogy igenis kritikát gyakorol a vadkapitalista tendenciákkal szemben, a szélsőségesen liberális felfogással szemben. Világosan kimondja, hogy *sem a tőke munka nélkül, sem a munka tőke nélkül fenn nem állhat.* Nem konfliktuselméletet állít föl, amely a munka és a tőke konfliktusával operál, hanem konszenzusos elméletet, amely egységben látja a tőkét és a munkát, de éppen a személyből kiindulva hangsúlyozza, hogy *a munka* igenis *elsődleges a tőkével szemben.* Azt hiszem, hogy ez egy hallatlanul fontos, és a társadalom számára – megkockáztatom, hogy – meglepő dolog, amit különösen most az MSZP–SZDSZ-es kormány idején nem árt hangsúlyozni.

A szociális kérdés vonatkozásában most áttérnék röviden a szociológiai részre, aminek talán a legfelszínesebb rétege az, hogy kénytelenek vagyunk tudomásul venni azt, hogy negyven év szocializmusa után bizonyos egalitariánus reflex beleivódott a társadalomba. Nem mintha a létező szocializmus egalitariánus lett volna, talán nem is az államkapitalizmus a jellemző kifejezés, hanem valamiféle bizarr *feudalizmusra emlékeztető nómenklatúra-rendszer,* de ezeket a beivódásokat nem lehet nem észrevenni.

Egy teljesen másfajta értelemben a kereszténydemokrata néppárt szimpatizánsai körében – de azt hiszem, ugyanezt elmondhatom az MDF és a kisgazdapárt szimpatizánsai jelentős részéről is – bizonyos antikapitalista plebejus reflexek is élnek. Ez részint persze abból adódik, hogy ezen pártok tagsága és szimpatizánsai jelentős részben a szegényebb és az idősebb rétegekből valók, akik a kapitalizmus vesztesének érzik magukat és bizonyos

értelemben azok is. Van természetesen egy erős antikommunista reflex a volt ateista állammal szemben, de életérzés szempontjából antikapitalista beállítottság van, amellyel mindenképpen számolni kell a piacgazdaságra való áttérés során és voltaképpen azt kell mondanunk, hogy ez az életérzés azért a kereszténységből következik. Gondoljunk csak arra, hogy keresztény alapon nem mondhatjuk azt, hogy a „magántulajdon szentsége". Keresztény alapon nem mondhatjuk azt, hogy a magántulajdon korlátlan. Azt kell mondanunk, hogy *a magántulajdonnak igenis közösségi vetülete van.* Természetesen joga van az egyénnek a magántulajdonra és ezért konfrontálódunk a szocializmussal, de a keresztény felfogás nem ismerheti el a magántulajdon korlátlan voltát, abszolutizálását, a közösségi vonatkozásoktól és rendeltetéstől való elszakítását. Amikor keresztény politikáról beszélünk, akkor ezekkel a gondolatokkal mindenképpen foglalkoznunk kell, különösen amikor a szociális kérdés felől közelítjük meg.

Miután időm fogy, kénytelen vagyok rátérni a harmadik részre: a politikai megközelítésre. A kereszténydemokrácia elveinek, politikai lehetőségeinek a szociális kérdés felől való megközelítése folytán rögtön fölmerül a kérdés, hogy a magát baloldalinak nevező oldalon, a szocialista párt oldalán, ott vannak-e valóban a baloldali értékek? Azt kell mondanom, hogy nincsenek. Brutálisan nincsenek. *A szocialista párt az új burzsoázia nómenklatúrája, amely balos frázisai ellenére kifejezetten vadkapitalista érdekeltségű,* melynek politikai húzásai nyilvánvalóan szöges ellentétben vannak balos frazeológiájával. Ennek tragikomikus példái a miniszterelnök egymásnak teljesen ellentmondó nyilatkozatai

aszerint, hogy a világbank képviselőivel való tárgyaláson, vagy egy szakszervezeti gyűlésen van-e. Ebben az értelemben – csak egy zárójeles megjegyzés – én nem gondolom azt, hogy a szocialista párt bármifajta visszarendeződést akarna a szónak a szocializmus értelmében, hiszen ez az új burzsoázia a legtávolabbról sem érdekelt semmifajta államosításban, vagy proletárdiktatúrában vagy ilyesmiben. Úgy gondolom, hogy az MSZP-ben alapvetően a nómenklatúra logikája érvényesül, és a nómenklatúra – a maga reflexeivel – rendeződik vissza. A szocialista párt két szempontból sem szociáldemokrata párt: egyfelől reflexeiben tetten érhetően posztkommunista, másfelől nem képviseli a szociális igazságosságot, nem képvisel valódi baloldali értékeket, hanem *egy újburzsoá nómenklatúra vadkapitalista érdekeit szolgálja ki.*

Most már az aktuálpolitikai részre kifuttatva: meggyőződésem, hogy a konzervatív oldalnak – és ez a mondandóm summája – nincs reális esélye a győzelemre, a többség megnyerésére, hogyha nem tud megnyerni magukat szociális értelemben baloldali érzelműnek vélő szavazókat is. Ha nem tudjuk a baloldali reflexekkel átitatott társadalmat megnyerni, nem tudjuk rábizonyítani a jelenlegi hatalomra, hogy nem képviseli ezeket az értékeket, akkor nincs esélyünk arra, hogy többséget szerezzünk. Tudom, hogy ez egy súlyos állítás, de ez politikai meggyőződésem. A többség megnyerése nem képzelhető el természetesen – és ezt gondolom nem kell részletesen kifejtenem – a szociális demagógia útján. Nyilván, hogy ez sem az elveinkkel, sem a beállítottságunkkal, sem a felelősségünkkel, sem politikai ízlésünkkel nem fér össze, és ebben konkurencia-képesek sem vagyunk.

De ugyanakkor nem járható az az út sem, hogy a klasszikus konzervatív érvrendszerrel pusztán jobboldalról támadjuk ezt a szocialista pártot, azzal, hogy a szocialisták a szociális ellátó rendszerek irreális kiszélesítésével, túlfeszítésével a gazdaság működésének alapjait rendítik meg. Ezt a klasszikus konzervatív érvrendszert ma Magyarországon nem lehet használni, hiszen *a szocialista párt* – nyilván az SZDSZ intenciójára – *bontja le legbrutálisabban a szociális ellátó rendszereket a társadalom tűrőképességének határa alá* és már éppen azzal fenyegetve a gazdaságot is. Ezért Magyarországon a volt kommunista nómenklatúrával szemben a konzervatív pártoknak akkor van esélyük a győzelemre, *ha a klasszikus konzervatív értékrend mellett különösen nagy hangsúlyt helyeznek a szociális igazságosság kérdésére,* és a szociális igazságosság területét – mind politikailag, mind kommunikációsan – nem engedik át a médiaértelmiség manipulációja következtében ennek a „szocialista" újburzsoá nómenklatúrának.

A szociális piacgazdaság az, ami körül a jobbközép ellenzéki pártok együttműködése, programja kikristályosodhat és ebből kiindulva tudjuk a többséget megnyerni. Konzervatív értékeinket akkor tudjuk ma Magyarországon megvalósítani és a szociális piacgazdaságot létrehozni, ha a szociális piacgazdaságban ugyanakkora hangsúlyt helyezünk a szociális szóra, mint a piacgazdaságra. A konzervatív együttműködésen belül a kereszténydemokrata-keresztényszociális gondolat az a politikai felfogás, amelyik képes a szociális alapon magukat baloldalinak vélő szavazókat a konzervatív szavazótáborba hozni.

Interjú Dr. Semjén Zsolt országgyűlési képviselővel.
Magyar Nemzet, 1997. május 24.

MATRÓZ VAGY KAPITÁNY?

Az utakról és az Isten békéjéről
a KDNP-ben.

A Kereszténydemokrata Néppárt belső válságának újabb fejleménye, hogy körvonalazódni látszik egy harmadik, a válságból kivezető út esélye. A pártelnöki székben harmadik személyként sokan Semjén Zsoltot látnák szívesen, ő azonban közvetlenül a javaslat megtétele után – a politikai életben szokatlan módon – megfogalmazta önmaga elleni érveit. A KDNP-s politikust arról kérdeztük, változott-e a véleménye, s miként látja a kivezető utat.

– Eddig soha nem nyilatkozott a párt belső ügyeiről…

– Nyilvánvaló: a társadalmat nem érdekli a KDNP belső marakodása. Az embereket alapvető létproblémák gyötrik és egy politikai pártnak nem az a feladata, hogy belső ügyeivel traktálja a társadalmat, hanem az, hogy jövőképet és kiutat mutasson az ország válságából. Meggyőződésem: a KDNP számára *a szociális igazságosság* az a járható út, amelyet határozottan és következetesen fel kell vállalni. Egyfelől ez felel meg a kereszténydemokráciának, másfelől pedig ez ad választ a társadalom kérdéseire, s ez az a pont, ahol a párt különböző csoportjai összefoghatók.

– Több oldalról is felmerült a közelmúltban, hogy harmadik személyt kell állítani a párt élére, s itt elsősorban az Ön neve került szóba a párt mindkét oldaláról. Akkor Ön azonnal megfogalmazta ellenérveit; mi azonban most az álláspontja egy esetleges elnökjelöltségről, hiszen a párttagság oldaláról igen nagy a bizalom Ön iránt.

– Kétségtelen, amennyiben személyek körül széles alapokon nyugvó konszenzus alakult ki, akkor az morális értelemben is jelent bizonyos kötelezettséget. Ma az alkalmasság egyenesen arányos az *integrálóképességgel*. Érzékelem a felém megnyilvánuló bizalmat, bízom magamban, de reálisan ítélem meg önmagamat, hiszen nem mondható, hogy egy harmincezres taglétszámú pártban csak egyvalaki alkalmas pártelnöknek, vagy bármely más vezető posztra. *A KDNP-ben legalább ezer ember van, aki potenciálisan alkalmas arra, hogy vezető tisztséget lásson el.* Mindenekelőtt azonban csapatban gondolkodom, s nem azon az alapon, hogy ki melyik oldalon áll, hanem úgy, tud-e szerepet vállalni az illető a párt egybentartásában.

– Mi lenne az új csapat feladata?

– Úgy látom, három lehetséges út áll a KDNP előtt. Az első az *erő politikája,* amikor az egyik oldal a másik fél teljes kiszorítására tör. Ez az út járhatatlan, mert pártszakadáshoz, a KDNP öt százalék alá csökkenéséhez vezethet, amely végső soron a kereszténydemokrata párt eltűnésének kockázatát jelentené. A másik út egyfajta *kiegyezés* lenne a két tábor között. Ez politikailag kétségtelenül megoldás lenne, pszichológiailag azonban sajnos nem sok realitása van. Végül pedig: *az egyetlen járható út egy olyan csapat felállítása lenne, amelyben mindkét oldalról részt vesznek politikusok, akik tudnak*

egymással dolgozni, képesek integrálni és együtt tartani a pártot. Úgy gondolom, a különböző hangsúlyt képviselő csoportoknak garanciát kell adni, hogy nem lesz kiszorítás. Egy kereszténydemokrata pártban – ellentétben a marxista pártokkal – lehetséges, sőt szükséges, hogy legyenek különböző hangsúlyok, amelyek egyúttal a párt mozgásterét jelentik. Ha valami nem kereszténydemokrata, akkor az az uniformitásra való törekvés.

– *Van esélye annak, hogy kialakuljon és megerősödjön a harmadik út?*

– Szerintem valamiféle *treuga Dei*-t – az Isten békéjét – kellene kötni, amely a középkorban azt jelentette, hogy egy napra felfüggesztették az öldöklést a harcoló felek. Ugyanerre lenne szükség most a KDNP-ben is, legalább az országgyűlési választásokig és mindenképpen még a nyári szünet előtt.

– *Úgy tűnik, több párt is új arcokkal kíván nekivágni a parlamenti választásoknak. Nem érezi, hogy a KDNP-nek is szüksége lehet egy új vezetésre?*

– Egy pártnak szüksége van arra, hogy mindig legyenek olyan fiatal, új arcok, akiket a megfelelő pillanatban elő lehet venni. Ezért legalább nyolc-tíz potenciális frontembert kellene folyamatosan felépíteni, hogy ők a párt szükséglete szerint kerülhessenek előtérbe. *A magam részéről inkább vagyok matróz egy olyan hajón, amely biztosan halad a tengeren, mint kapitány egy elsüllyedt roncson.* Ezt a párton belül mindenkinek be kellene látnia, s éppen azért, hogy a hajó ne süllyedjen el, kellene időről időre új frontembereket felépíteni.

– *Kikből állhat az új testület?*

– Mindkét oldal józanjaiból, akik nem koptak meg a harcokban és akik mindenekelőtt képesek integráló erőként fellépni. Mindennek széles konszen-

zuson kell alapulnia, hogy a párt irányzatai számára olyan garanciát adhassanak, hogy sem szellemi irányvonalukban, sem személyükben nem szorítják ki őket.

– *Megfogalmazódtak éles kritikák is Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspöknek a KDNP vezetőihez írt levelével kapcsolatban, s elhangzott, hogy a püspök beleavatkozott egy párt belső életébe…*

– *Gyulay Endrének* mint püspöknek az is küldetéséhez tartozik, hogy *a keresztény szó tisztaságát védje.* A Püspök Úr mindig is meghatározó figyelmet szentelt a társadalmi kérdéseknek, amit a püspöki kar körlevelében vállalt szerepe is bizonyít. Minden KDNP-s köszönettel tartozik neki azért, hogy nem közömbös számára a Kereszténydemokrata Néppárt sorsa. Levele igen súlyos figyelmeztető jel, amely lelkiismeret-vizsgálatra kötelezi a párt minden vezetőjét.

– *Eljutott-e mára a pártvezetés odáig, hogy egyeseknek terhes legyen a keresztény szó használata egy párt nevében?*

– Óriási felelősséget jelent, ha egy politikai erő zászlajára tűzi a keresztet, s ezzel nem egyeztethető össze, hogy a párton belüli kereszténydemokraták ne tudjanak békében lenni egymással. Harmincezer kereszténydemokrata néppárti tag kereszténydemokrata volta nem vonható kétségbe. A kereszténydemokráciát nem ma kell kitalálni, csak hűségesnek kell lenni ahhoz a politikához, amit a nagy kereszténydemokrata politikusok folytattak *Adenauertől kezdve Schumanon át Barankovicsig*, s ettől nem szabad elcsúszni sem jobbra, sem balra.

Weinwurm Bence

Interjú Dr. Semjén Zsolt országgyűlési képviselővel.
Magyar Nemzet, 1997. június 14.

A KDNP-NEK HATÁROZOTT CENTRUMPÁRTNAK KELL LENNIE

A szolgálatról, a kampányról
és a pártszakadás veszélyéről.

Mindenkit meglepett a hír a hét végén, hogy Semjén Zsolt, a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti képviselője mégis vállalja a megmérettetést a pártelnöki posztért a június 21-i választmányi ülésen. A politikust arról kérdeztük, mi befolyásolta abban, hogy ilyen hirtelen változtasson az elmúlt időszakban sorozatosan hangoztatott kijelentésén: nem kíván pártelnök lenni.

– Még a közelmúltban is határozottan visszautasította a felvetést, miszerint elindul Giczy György pártelnök ellenében a Kereszténydemokrata Néppárt elnöki posztjáért. Most azonban hirtelen úgy gondolta, hogy mégis ringbe száll. Miért döntött így?

– Korábban úgy fogalmaztam, hogy amennyiben a KDNP megmaradásában szerepet kell vállalnom, akkor ezt megteszem, ha ezzel *a párt erősödését és békéjét* szolgálom. A KDNP tagsága – elsősorban a vidéki tagság – és meghatározó személyiségei részéről olyan bizalom árad felém, amelyet *morális*

alapon nem lehet nem tudomásul venni. Ha valóban szerepem lehet a kereszténydemokrata párt megmaradásában és a kereszténydemokrácia magyarországi küldetésében, akkor lelkiismeretem nem engedi, hogy kitérjek előle.

– *Úgy tudni, hogy bizonyos egyházi körökből is elég erőteljes nyomás nehezedett Önre, hogy vállalja.*

– Az egyházi személyiségeket és vonatkozásokat semmiképpen sem szeretném belekeverni a napi politikába, de nekem mint katolikus teológusnak és kereszténydemokrata politikusnak természetesen rendkívül fontos az egyházi személyiségek véleménye. A politikában az egyház szabadságának biztosítása mellett az egyház társadalmi tanításának – a püspökkari körlevélre gondolok – politikai megvalósítását igyekszem szolgálni. Ilyen értelemben a kereszténységből adódó *kötelezettség* a politikai szerepvállalás.

– *Mi késztethette a másik két jelöltet, Surján Lászlót és Harrach Pétert, hogy visszalépjenek az Ön javára?*

– Úgy érzem, hogy a helyi, megyei szervezetek, valamint a kereszténydemokrata közéleti személyek támogatása volt az az erő, amely alapján sokan bennem látják azt az embert, aki a párt jelenlegi helyzetében egyfajta *alternatívát* jelenthet.

– *Milyen alternatívára gondol?*

– Egy politikai pártnak politikai kérdésekkel kell foglalkoznia. Amikor a társadalom nagy része nem tudja kifizetni a villanyszámláját, nem tudja beiskolázni a gyermekét, nem lesz tényleges kórházi ellátása, ezekre a *létkérdésekre* kell választ adni, jövőképet kell felvázolni, és ennek megvalósításához kell programot nyújtani. Nem lehet a társadalmat a párt belső ügyeivel tovább traktálni. Én tudatosan

nem foglalkoztam a sajtóban a pártügyekkel, mert úgy vélem, hogy nekünk elsősorban a szociális igazságossággal, az oktatással, és az egészségüggyel kell törődnünk. *Nekem a politikai ellenfelem nem Giczy György, hanem elsősorban Horn Gyula.*

– Képes Ön meggyőzni az országos választmány tagjait arról, hogy a pártnak alternatívára van szüksége?

– Engem az esélyek tekintetében alapvetően a kereszténydemokrácia magyarországi esélyei érdekelnek, vagyis az, hogy *megmarad-e, hangsúlyos lesz-e a KDNP vagy nem.* Most ez a legfontosabb kérdés, s ennek minden személyes szempontot alá kell rendelnünk. Amikor ezt a programomat a nagyválasztmány bölcsességére bízom, akkor nem a pártelnöki szék megkaparintását tűzöm ki mindenek fölötti célnak, hanem szolgálni akarom a KDNP megerősödését, integrációját és békéjét. A párton belüli problémákat a június 21-i ülésen *véglegesen le kell zárni,* s azután az egységes pártnak – amelyen belül szükség van a különböző hangsúlyokra, mert ezek értékgazdagodást és politikai mozgásteret jelentenek – a jövőkép kialakítására, a választásokra és a programalkotásra kell koncentrálni.

– Mit tud ígérni a párttagságnak a választmányon?

– Sokan azt mondták nekem, hogy győzelmem esetén *csődbiztosi* szerepre rendezkedjek be. Azt gondolom, hogy a párt bármilyen helyzetben legyen is most, *a kereszténydemokráciában van annyi fantázia, hogy ez a politikai felfogás nem fog eltűnni a magyar politikából*, hanem hangsúlyos szerepet fog kapni. Ehhez azonban nem most kell kitalálni a kereszténydemokráciát, ezt megtette előttünk *Schumann, Adenauer* és *Barankovics.* Nekünk ezen az

alapon, *centrumpártként határozottan kell képviselni saját álláspontunkat, sem jobbra, sem balra nem szabad elcsúsznunk, kiszámítható politikát kell folytatni.*

– Ha már a fantáziát említette: nem fél-e attól, hogy ha nem nyer, vége a pártbeli karrierjének, nem kerül listára, s valószínűleg nem kerül be a parlamentbe sem?

– Nem dől össze a világ, ha valaki nem nyer meg egy választást, és akkor sem, ha nem lesz képviselő. Én pusztán alternatívát és szolgálatot kívánok nyújtani a pártnak, s ebbe beletartozik az is, hogy ha én nyerek, *nem lesz kiszorítás*, sem személyek, sem áramlatok tekintetében, a különféle irányzatok garanciát kapnak arra, hogy a KDNP-n belül helyük van s szerepük lesz. Alapvető feladatunk, hogy *elkerüljük a pártszakadást* vagy egyes csoportok leszakadását. Ezért én hangsúlyozottan minden kereszténydemokrata politikussal együtt kívánok működni. *A korábbi szembenállásokat meghaladva új csapatra szeretnék támaszkodni, amely bizonyított, az önkormányzatokban már tapasztalt, nem elkopott politikusainkból áll.*

– Akkor tehát attól sem fél, hogy az esetleges kudarccal igen fiatalon derékba törhetik a politikusi karrierjét?

– Nem, ugyanis nem feltételezem ezt a KDNP tagságáról. De ha mégis így történne, akkor sem tehetek másként, mint *elfogadom,* mert lelkiismereti alapon úgy látom, hogy azt a politikai felfogást, amit képviselek, a párt, az ellenzék és az ország jelenlegi helyzetében fel kell kínálnom az országos választmánynak. Mindenesetre akármilyen döntés szülessék is, tudomásul veszem.

– Említette az ellenzék helyzetét. Programjában milyen szerepet kap az ellenzéki együttműködés, és hová helyezi a hangsúlyokat?

– A jelenlegi kormánykoalíció leváltásának feltétele az ellenzék egysége. Ez pedig nem állhat pusztán üres retorikából, hanem reális *programegyeztetésekre* épülő megállapodásokon kell nyugodnia. Azzal kell tehát választási együttműködést kötni, akivel ezt a programok egyeztetése lehetővé teszi, és aki erre hajlandó. Mindenekelőtt tehát a Magyar Demokrata Fórummal, amely kereszténydemokrata jellegű, megállapodásra kell jutnunk a Fidesszel, és – legalább a második fordulóban – meg kell egyeznünk a Független Kisgazdapárttal. Ahhoz azonban, hogy megállapodhassunk, világos, *kiszámítható politikát* kell folytatnunk.

– Giczy György erre azt mondta, hogy azért politizál cikcakkosan, mert maga a politika is ilyen.

– Kétségtelen, hogy a politikában vannak nyomások és ellennyomások, de a kereszténydemokrácia elvi politikát tesz szükségessé. Ez nem áll ellentétben a szükséges kompromisszumokkal, amelyek elengedhetetlenek az ellenzéki együttműködéshez. De a világos és kiszámítható politika létfontosságú.

– Visszatérve az elnökválasztáshoz, az elmúlt év decemberében a belső kampány nem volt mentes olykor a személyeskedésektől sem. Mire számít most?

– A személyeskedések legnagyobb vesztese nem ez vagy az a kereszténydemokrata politikus, hanem maga a párt. Minden eshetőségre felkészültem, s a magam részéről *csak pozitív kampányt vagyok hajlandó folytatni*. A korábbi időszakban nagyon súlyos veszteséget okoztak a pártnak az ellenfelek lejáratására tett kísérletek, amikor a politikai kije-

lentések beléptek a magánszférába, és *rágalmazássá* korcsosultak. Ez nemcsak azért katasztrófa, mert egyes politikusokat besároz, hanem azért, mert a közvélemény általánosít, s azt mondja, hogy ilyenek a kereszténydemokraták. Őszintén remélem, hogy tiszta kampány lesz, mert a negatív kampány annak a közös hajónak a padlójába üt lyukat, amelyben mindannyian ülünk.

– *Hogyan védekezik majd, ha esetleg mégis megtámadják?*

– Nem akarok a személyemet érő támadásokkal foglalkozni, *nem veszem fel a kesztyűt*, inkább azt tartom fontosnak, hogy a párt megismerje a programomat és a már említett megoldási javaslataimat. Be kell bizonyítanunk június 21-én, hogy mindnyájan kereszténydemokraták vagyunk, és tudunk tisztességes, korrekt választmányi ülést tartani, *utána együtt dolgozni*, végre a jövőről beszélni, és cselekedni.

Weinwurm Bence

DR. SEMJÉN ZSOLT ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ NYILATKOZATA. NÉPSZABADSÁG, 1997. OKTÓBER 7.

SEM JOBBRA, SEM BALRA NEM CSÚSZUNK EL

A lényeg a keresztény értékrend és a hangsúlyozott nemzeti elkötelezettség

A Kereszténydemokrata Unió (KDU) megalakítása a történelem parancsa. Ellenkező esetben a kereszténydemokrácia nem, vagy legalábbis nem meghatározó erővel lesz jelen a magyar belpolitikában – nyilatkozta lapunknak Semjén Zsolt, a Kereszténydemokrata Néppárt alelnöke. A 35 esztendős politikus elképzelése szerint az unióban a két párt megőrizné önállóságát, de közös testület intézné a szervezeti és választási ügyeket. A miniszterelnök-jelölt, az országgyűlési frakció, az egyéni és a listás képviselőjelöltek is közösek lennének.

– *Kinek az ötlete a Kereszténydemokrata Unió?*

– Már Antall Józsefnek is az volt a felfogása, hogy a német CDU–CSU mintájára létre kell hozni a két kereszténydemokrata párt, az MDF és a KDNP unióját. A gondolat az 1994-es választási vereség után került újra előtérbe, majd Lezsák Sándor javasolta a két parlamenti frakció egyesítését. Most azonban egyenesen *a történelem parancsa az unió megteremtése.* Ellenkező esetben ugyanis reális a veszély, hogy a kereszténydemokrácia a jövőben nem, vagy

nem meghatározó erővel jelenik meg a magyar belpolitikai életben. Egyébként minden józanul gondolkodó politikai erőnek és az országnak is érdeke, hogy a kereszténydemokrácia ne hiányozzék a politikai palettáról.

- Hogyan képzeli el az unió működését?

– A KDNP és az MDF tengelyszerű együttműködése – amelynek szerintem a legjobb elnevezése a *Kereszténydemokrata Unió* lenne – azt jelentené, hogy a két párt megmaradna, de paritásos alapon létrejönne egy közös testület, amely a szervezeti és választási ügyeket intézné. Közös egyéni jelölteket, megyei és országos listákat állítanának, közös miniszterelnök-jelölttel és parlamenti frakcióval. Ennek a konstrukciónak nagy előnye, hogy nem kellene külön-külön elérni az öt százalékot, hanem elég lenne együttesen átlépni a parlamenti küszöböt. Egy ilyen unió új minőség lenne, megteremtené egy új kezdetnek, a kereszténydemokrata kabát újragombolásának lehetőségét. Meggyőződésem szerint ez bőven tíz százalék fölötti eredményt hozhatna a választásokon.

– Az egyik probléma azonban éppen a választások közelsége. Lehet, hogy önöknek már nincs idejük a potenciális választók megszólítására?

– Az idő tényleg nagyon kevés, de éppen ezért nem lehet tovább tétovázni: meg kell kötni az uniót. Egyébként akkor is meg kellene kötni, ha itt két, egyenként tíz százalékos pártról lenne szó. Ugyanis mára az MDF maradt Magyarországon az egyetlen nemzetközileg elismert, az Európai Kereszténydemokrata Unióban is jelen lévő kereszténydemokrata erő. A közös program, a közös felfogás lehetővé teszi az uniót, az MDF pedig folyamatosan kinyilvánítja készségét.

– Nem is az MDF-fel van a baj. A KDNP-ből ki követné Önt az unióba és ki választaná az inkább a kisgazdákkal szövetkező másik szárnyat?

– Úgy gondolom, hogy a KDNP-n belül a legszélesebb támogatottsága messze az MDF-fel kötendő uniónak van. Két, azonos politikai filozófiát valló pártról van szó. Szövetségük fő támogatói a helyi szervezetek, a polgármesterek és az önkormányzati képviselők, akik már évek óta jól együtt dolgoznak az MDF-es képviselőkkel. Számos településen a helyi unió gondolata is fölmerült. A KDU létrehozását nem akadályozhatják meg az első vonalbeli politikusok vélt vagy valós személyes sérelmei. Az unió garantálná a kereszténydemokrácia, azon belül is a Konrad Adenauer és Barankovics István nevével fémjelzett irányzat megmaradását. Nem csúszunk el sem jobbra, sem balra.

– A neveken túl mi jellemezné a KDU politikai programját?

– A lényeg *a keresztény értékrend,* a hangsúlyozott *nemzeti elkötelezettség,* a szociális piacgazdaság és a növekedésorientált gazdaságpolitika. Olyan, amilyennek a szükségességét például *Kádár Béla* is hangoztatja. Ezenkívül fontos *a szociális igazságosság* elve, valamint az, hogy a tőke és a munka konfliktusával való operálás helyett a tőke és a munka konszenzusára építenénk. Úgy, ahogy azt a *Rerum Novarum* című pápai enciklika megfogalmazta. Új stílust képzelek el, amely nem „kontrázást" jelentene, hanem reális jövőképet kínálna.

– A KDNP-ben az MDF-fel való unió hívei mellett a Fidesszel és az FKGP-vel kötendő szövetséget támogató irányzatok is léteznek..

– Kétségtelen, hogy a Fidesz pozitív változáson megy át, de még nincs az út végén. Ha le akarjuk

váltani a jelenlegi kormányt, nem szabad visszautasítani a kinyújtott kezüket. Az is kétségtelen, hogy vannak a soraikban kereszténydemokrata politikusok. De maga a Fidesz – tiszteletre méltó – szabadelvű párt. Ezért a KDNP természetes szövetségese a Magyar Demokrata Fórum. A Független Kisgazdapárt tagsága és történelmi tradíciója kétségkívül nem áll távol a kereszténydemokráciától. Annál inkább azonban a jelenlegi stílusa, programjának retorikai jellege. Ezért számomra nem vállalható, hogy a KDNP tárgyaló küldöttsége felkérte Torgyán Józsefet, gondoskodjék ő a kereszténydemokrata értékek megjelenítéséről az Országgyűlésben. A KDNP-ből és az MDF-ből álló KDU, mint külön politikai entitás, természetesen nyitott maradna *további választási szövetségekre a Fidesz és a Kisgazdapárt felé.* Akivel lehet, meg kell állapodni már az első fordulóban, akivel nem, azzal legalább a kölcsönös visszalépésről a másodikban. De a KDU önmagában is garancia lenne, hogy a kereszténydemokrácia 1998 után is jelentős szerepet játsszon az Országgyűlésben.

– *Csakhogy az MDF már megállapodott a Fidesszel.*

– Ha létrejön a Kereszténydemokrata Unió, úgy a Fidesz és az MDF megállapodása is új dimenzióba kerülne.

– *A KDNP tagsága a felmérések szerint a második helyen a kisgazdákat támogatja.*

– Azzal lehet választási szövetségre lépni, akivel a programunk harmóniába hozható és aki akar velünk szövetséget kötni. A kisgazdapárt éveken át következetesen azt hangoztatta, hogy az első fordulóban egyedül indul.

– Pártjának vezetése jelenleg nem támogatja a kezdeményezését.

– A KDNP-ben két markánsan megjelenő felfogás alakult ki. Az egyik a *Füzessy Tibor* és *Giczy György* nevéhez kapcsolható kisgazda-orientáció. A másik az általam képviselt és az MDF által ajánlott Kereszténydemokrata Unió. A Fórum a tárgyalások során azt javasolta, hogy három kérdésben, a szervezeti problémákat, a jelöltállítást és a közös parlamenti frakció működését illetően kellene még egyeztetni. Ezeket a részleteket a közeli napokban kimunkáljuk. Az MDF választmánya október 19-én dönt, s számomra nyilvánvaló, hogy maga a párt, tagságának nagy többsége támogatja ezt a koncepciót. A KDNP országos választmányának rendkívüli ülését az összegyűlt aláírások miatt az alapszabály szerint legkésőbb október 22-ig össze kell hívni. A racionális időpont október 19-e lenne, akkor a két párt egy napon mondaná ki az uniót.

Horváth Gábor

Beszélgetés Dr. Semjén Zsolt helyettes államtitkárral. Reformátusok Lapja, 1998.szeptember 20.

A KERESZTYÉNEK SE LEHETNEK MÁSODRENDŰ ÁLLAMPOLGÁROK

Kövületek, akik egyházellenes reflexekkel vannak átitatva

Semjén Zsolt, a Nemzeti Kulturális Örökség minisztériumának egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkára az új kormány egyházpolitikájáról, a hitoktatás megnyugtató rendezéséről, az egyházak közszolgálati küldetéséről, az állammal való európai viszonyuk kialakításáról, az egyházalapítás körüli visszaélésekről és a magyar reformátusság nemzeti feladatairól nyilatkozott lapunk főszerkesztőjének.

Orbán Viktor miniszterelnök még a választás második fordulója előtt, debreceni látogatása alkalmával kijelentette, hogy amennyiben a Fidesz meghatározó kormányzati tényező lesz, szerződést köt a történelmi egyházakkal. Elég sokat bírálták viszont a Vatikánnal kötött megállapodást. Mit szándékozik cselekedni az új kormány?

– Nem az volt a probléma, hogy a Horn-kormány megkötötte a szerződést a Vatikánnal, hanem hogy ehhez hasonló szerződést nem kötött a többi tör-

ténelmi egyházzal és nem vette figyelembe a többi történelmi egyháznak az egyházszervezeti és tulajdonszerkezeti sajátosságait. A kormányprogramban szerepel és elkötelezett szándékunk, hogy a többi történelmi egyházzal is hasonló szerződéseket kössünk, mint amilyen a vatikáni megállapodás. A törvény által visszaadandó, de az egyház által természetben vissza nem kért volt egyházi tulajdonról az egyház lemond, és ennek a vagyontömegnek a fejében örök járadékot kap az illető egyház. Ez a *járadékkonstrukció.* Példaként mondom: a MAZSIHISZ esetében *13 és fél milliárd forintnyi* a vagyontömeg, amiről lemondanak. Ennek az évi örök járadéka 4 és fél százaléka az ingatlantömegnek, tehát *600 millió Ft évente.*

A protestáns egyházak esetében azonban két ok miatt nem járható a puszta járadékkonstrukciós megoldás. Az egyik ok az, hogy más a belső egyházszerkezetük. Amíg a katolikusoknál hierarchikus az egyház, és így ha az egyes szerzetesrendek, plébániák, egyházmegyék lemondanak az ingatlanokról, a járadékot a Magyar Katolikus Egyház, végeredményben a püspöki kar kapja és dönt a további szétosztásról, *a református egyházban minden gyülekezet önálló.* Nehéz megoldani, hogy ha a gyülekezetek lemondanak a tulajdonukról, a Zsinat, a közegyház is megfelelően kapjon ebből pénzt. Ez olyan belső egyházszervezeti sajátosság, amit az államnak tiszteletben kell tartania, amikor a megállapodást kidolgozza. Ennél még nagyobb nehézséget jelent, hogy pl. az a vagyontömeg, amelyről a MAZSIHISZ le tudott mondani, 13 és fél milliárd, a katolikus 42 milliárd forint értékű, ezzel szemben *a református vagyontömeg mindössze 6 és fél milliárd, az evangélikus pedig 4 milliárd.*

Ennek történelmi okai vannak. Ha ez a megállapodás Erdéllyel és a Felvidékkel együtt történne, nem ilyenek lennének az ingatlani arányok. Ráadásul a református egyház vagyonának egy nagyon jelentős része bérházakban volt – a családos lelkészek nyugdíjbiztosítása miatt –, amire viszont nem vonatkozik az 1991-ben megalkotott ingatlanrendezési törvény, tehát erről az egyház le se mondhat, mivel vissza sem kapta, így ezek után járadékot sem igényelhet. Ezért sem lehet pusztán a járadékkonstrukcióra szűkíteni a két protestáns egyházzal való megállapodást. Nemcsak az ingatlantömeget kell alapul venni, amiről lemondanak és aminek a járadékát kapják, kell egy másik részének is lennie a megállapodásnak. Figyelembe kell venni *a közfeladat átvállalásának mértékét, tényleges társadalmi támogatottságát, történelmi munkáját* és ennek alapján már meg lehet állapítani egy olyan reális járadékösszeget, amely *biztosítja a közegyház működését is.*

– Hogy áll az egyháznak természetben visszaadandó ingatlanok ügye?

– Ha az egyház természetben visszakér egy intézményt, mondjuk iskolát, azért az állam fizet az önkormányzatnak, hogy pótolni tudja a neki esetleg hiányzó iskolát. Tehát ezeket a pénzeket nagy részben nem az egyház kapja, hanem az önkormányzat. A törvény eredetileg azt írta elő, hogy 2001-ig rendezni kell ezeknek a természetben visszakért ingatlanoknak a sorsát…

– Az elmúlt négy évben viszont alig adtak vissza ingatlanokat.

– Így van. Mégpedig azért, mert a költségvetés nem biztosította erre a fedezetet. Aztán a határidőt elhalasztották 2011-re. Ezzel viszont az a probléma,

hogy mivel ezek elég rossz állapotban levő ingatlanok, az önkormányzat már nem költ rájuk, mivel nem lesznek az övéi, az egyház sem, mivel *még* nem az övéi, 2011-re maradnak a romok, ami kár hívőnek és nem hívőnek egyaránt. Négy milliárd az az összeg, amit a költségvetés évente betervez. Ez nominálisan változatlan az Antall-kormány óta. Ugyanakkor *ennek a 4 milliárdnak a negyedét elvitte az ÁFA-törvény módosítása. A többit elvitte az infláció, a forintleértékelés.* Nem is beszélve arról, hogy elődöm már 2001-ig el is költötte ígérvényekben ezt a pénzt. Azért ígérvényekben, mert az évi 4 milliárd a tényleges teljesítést nem tette lehetővé. Ezért jelentősen növelni szeretnénk ezeket az összegeket még akkor is, ha ez átmenetileg terhet ró a költségvetésre.

– Belekerül-e az évi költségvetésbe a hittanóra-díj, amit a Horn-kormány idején megszüntettek, s ami talán nem csupán anyagi kérdés?

– Szándékos dezinformálás folyik ebben az ügyben is. Jajveszékelnek kötelező hittantól kezdve mindenfélét. A kormányprogram azt mondja ki, hogy *a hittan ugyanolyan finanszírozásban részesüljön, mint bármely más fakultatív tárgy,* és védett időben biztosítsák a hittan taníthatóságát.

–Tehát az órarendbe beépítve?

– Ma Magyarországon bármely fakultatív tárgyat finanszíroz az állam, a portugál nyelvtantól a furulyaóráig, egyetlenegy kivétel van, a hittan. Ezt mi teljes mértékben alkotmányellenesnek tartjuk, hiszen az állampolgár hadd döntse el szabadon, gyermeke milyen fakultatív tárgyat kíván tanulni. Nem beszélve arról, hogy szabad foglalkozásválasztás van. Ha nekem jogom van gépészmérnöknek, zongoristának, kertésznek lennem, akkor jogom van

papnak is lennem. Ebből következik, hogy az állam finanszírozza a teológus-, a hitoktató-képzést, ugyanúgy, mint a nyelvtanár-képzést. Akkor pedig milyen alapon lehet azt mondani, hogy a nyelvtanár nyelvóráját finanszírozzák, a hittantanár hittanóráját nem finanszírozzák. Nonszensz. Ezért *mi már vissza is állítottuk másfél milliárd körüli összegben a hitoktatók díjazását,* vagyis a hittant ugyanúgy fogjuk finanszírozni, mint bármely más fakultatív tárgyat. A védett idő azt jelenti, hogy a hittanórát ne lehessen nulladik órára tenni, vagy pl. este 8-ra, hanem véleményem szerint, a legszerencsésebb első, vagy utolsó órának, hogy aki nem akar maradni, annak ott ne legyen lyukas órája. Megjegyzem, az épeszű iskolaigazgatók esetében ez probléma nélkül meg is valósul a kölcsönös jó szándék alapján.

Vannak azonban olyan kövületek, akik az egyházellenes reflexektől átitatva adminisztratív módon akadályozzák a hittanórák megtartását. Ezért fontos, hogy a kormány garantálja a védett időt. Ennél kicsit tovább megy az, amit én hosszú távon szeretnék elérni. A korrekt és végleges megoldás az *etika tantárgy* lenne. Mindenki szabadon döntse el, hogy polgári filozófiát és etikát kíván-e tanulni, vagy pedig felekezeti hit- és erkölcstant. Persze nagyon kell vigyázni arra, hogy ez a polgári etika először is ne legyen ellenhittan, másodszor pedig, ne legyen vallástörténet, mert az hitellenes színezetű is lehetne. De, ha valaki valamiért idegenkedne is a hittantól, annak sem fog ártani, ha hall valamit Szokratészről, Senecáról, vagy Kantról.

– *Valamelyik napilapban olvastam a napokban, az SZDSZ tiltakozik az ellen, hogy etika tantárgy legyen az iskolákban a hittan mellett.*

– Erre annyi reflexiót hadd tegyek, *önmagát minősíti az a politikus és az a párt, amelyik ellenségesen viszonyul ahhoz a gondolathoz, hogy etikai alapokat adjunk,* mert nyilvánvaló, hogy egy ország megújulása, jövője elképzelhetetlen erkölcsi megújulás nélkül. *Erkölcsi megújulás nélkül sem gazdasági, sem társadalmi megújulás nem lehetséges.*

- Említette, hogy figyelembe veszik a közfeladatok ellátását. Ezen a téren eddig nagyon sok ellentmondás volt. Önök hogyan gondolják?

– Tisztában vagyok azzal, Jézus Krisztus nem azért alapította az egyházat, hogy a Népjóléti Minisztérium hiányosságait pótolja. De miután a világban él az egyház is, az *Örömhír* hirdetéséből következik a karitatív, kórházi, oktatási szolgálat vállalása. Ezek közfeladatokat jelentenek, hiszen *az egyház az államtól vállal át lakossági igény alapján terheket.* A kormányprogram fundamentuma az, hogy ha az egyház lakossági igény alapján közfeladatokat vállal át, legyen az kórház, iskola, muzeális, vagy szociális intézmény működtetése, akkor a közfeladat ellátására fillérre ugyanazt a költségvetési részt kapja meg, mint bármely más állami vagy önkormányzati intézmény. Mert, ha nem ez történik, akkor nemcsak arról van szó, hogy állami, önkormányzati, illetve egyházi intézmény között tesz különbséget az állam, hanem arról, hogy gyermek és gyermek, magyar állampolgár és magyar állampolgár között, mégpedig vallási alapon, ami nyilvánvalóan a hátrányos megkülönböztetés alkotmányi tilalmába ütközik.

Az előző ciklusban ezt ki is mondták, hogy ha a vallásos emberek közfeladatot átvállaló egyházi intézményt akarnak, akkor részben vagy egészében tartsák fönn maguk. Ez azért elfogadhatatlan, mert a

vallásos ember ugyanolyan adófizető polgár, mint bárki más. A vallásos ember adójából is tartják fenn az összes állami és önkormányzati intézményt. Ha ezek után a lakossági igény alapján közfeladatot átvállaló egyházi intézményt mintegy pluszban kellene fönntartania a vallásos embernek, akkor ezáltal kettős adófizetésre lenne kényszerítve, ami annak a deklarálása, hogy másodrendű állampolgár.

– Mi a véleménye a személyi jövedelemadó 1%-ának egyházi célra történő befizetéséről? Pontosan arról a struktúráról, ahogy ez működött a közelmúltban, illetve mennyiben változtatná ezt a jövőben?

– Az előző kormány azt harsogta, hogy itt egy európai mintáról van szó, az olasz modell átvételéről. *Ez egyszerűen nem igaz.* Ugyanis Olaszországban az állam beszedi a személyi jövedelemadót, és annak mintegy 1%-át olyan arányban osztja szét az egyházak között – megjegyzem, hogy néhány történelmi egyház, nem pedig nyolcvan között –, amilyen arányban az állampolgárok erről véleményt nyilvánítanak. Tehát Olaszországban a nyugdíjas néninek a voksa pontosan ugyanannyi lírát jelent az adott egyháznak, mint egy nagytőkésé. Nálunk ez ravasz módon nem így van. Itt mindenki a saját SZJA-jának 1%-át utalhatja át, következésképpen a történelmi egyházak alapbázisát jelentő nyugdíjasok, fiatal értelmiségi pályakezdők, földművesek, nagycsaládosok részben vagy egészében ki vannak zárva abból a lehetőségből, hogy az egyházukat ilyen módon támogatni tudják. Egy tollvonással 3 millió nyugdíjas kiesik ebből a lehetőségből. Ezért az így befolyó összeg nem egy egyház tényleges társadalmi támogatottságát, társadalmi súlyát, társadalmi szolgálatát és különösen nem történelmi munkáját mutatja, hanem pusztán és kizárólag a

pénzes rétegek általi kedveltséget. Biztosítani kell tehát a lehetőséget arra, hogy az SZJA-t nem fizető állampolgárok, tehát pl. a nyugdíjasok is véleményt nyilváníthassanak, hogy mely egyházat kívánják támogatni. *Lehetetlen, hogy a társadalom egy nagyon nagy részét a jövedelmi helyzete alapján kizárja a törvény abból, hogy állami közpénzek felett rendelkezzen*. Ez végeredményben ugyanolyan, mint ha cenzushoz kötné a választójogot.

– Igen nagy a visszaélés ma Magyarországon a vallásszabadság terén. Terveik szerint mi a teendő? Számíthatunk-e törvénymódosításra?

– Magyarországon olyan szélsőséges szabályozás, illetve szabályozatlanság van, ami példa nélküli Európában. Száz ember minden érdemi kontroll nélkül alapíthat „egyházat". Úgy gondolom, hogy az egyház név nem tetszés szerint felvehető címke, hanem társadalomszolgálat és történelmi munka révén kiérdemelhető rang. Abszurd helyzet az, hogy azonos jogi státuszban kénytelen lenni az esztergomi érsek, a református zsinat lelkészi elnöke és a boszorkányegyház főboszorkánya. *Ez nem liberalizmus, hanem anarchia.* Ténykérdés, hogy a magukat egyháznak nevező csoportok egy részének köze nincs a valláshoz, *egész egyszerűen üzleti tevékenységet folytatnak, amit vallásinak álcáznak.* Egy nyilvánosház tulajdonosa azt mondhatja, hogy ő nem fog adót fizetni, mert nem egy nyilvánosházat tart fenn, hanem egy templomot, amelyben nem prostituáltak vannak, hanem papnők, itt nem prostitúció folyik, hanem termékenységi liturgia, neki nem üzleti bevétele van, hanem stólapénze, és ő Ízisz egyházának főpapja.

Egy magát természetgyógyásznak nevező sarlatán azzal bújik ki az Egészségügyi Minisztérium ellen-

őrzése alól, hogy ő nem természetgyógyász tevékenységet folytat, hanem vallási szertartást. És senkinek semmi köze nincs ahhoz, hogy mit csinál. Másfelől pedig igenis vannak olyan destruktív csoportok, amelyek az emberi méltóság elleni, társadalomellenes tevékenységet folytatnak, van példa arra is, hogy gyűlöletkeltés folyik a történelmi egyházakkal szemben. A kormányprogram annyit mond, hogy az egyházalapítást tényleges társadalmi súlyhoz kell kötni, tehát nem 100 főhöz. Európában ez a legalacsonyabb küszöbszám, az utánunk következő is a hússzorosa ennek. A történelmi honosságot is figyelembe kell venni. Európában mindenütt figyelembe veszik azt, hogy egy adott egyház mennyiben járult hozzá annak a nemzetnek a szellemi, kulturális gazdagodásához.

– Lát esélyt arra, hogy ez realitássá válik?

– Igen, mert ezt megköveteli az európai uniós jogharmonizáció, ki fogja kényszeríteni a társadalom akarata. A társadalom nem-hívő része is joggal félti például a gyermekét attól, hogy egy destruktív szekta beszipkázza, pszichésen megnyomorítja, anyagilag kirabolja stb. Szerintem a rendőrség egy tornatermet meg tudna tölteni aktákkal, hogyan nyomorítottak meg embereket ezek a destruktív szekták. Meg kell kérdezni az adóhatóságot, mi a véleménye arról, ha egy kft. egyházként működik. Azt gondolom, ez nem vallási kérdés.

– Balatonszárszón úgy fogalmazott, hogy ma nem az állam és az egyház szétválasztásán kell munkálkodnunk, hanem meg kell keresni, ami összeköt bennünket ezen a területen is. Ebben az összefüggésben hogyan látja, mi a református magyar ember feladata ebben a hazában, illetve Európában?

– Valóban így van, ma nem az egyház és az állam elválasztása a feladat, hanem *az egyház, az állam, a társadalom minél szorosabb együttműködésének a megteremtése.* Azok, akik ma az állam és az egyház elválasztásáról beszélnek, valójában az egyház és a társadalom elválasztására törekednek. Ami nyilvánvalóan abszurd törekvés, hiszen egyszerre vagyunk polgárai a magyar hazának, és tagjai az egyházunknak. A kettőnek nem a szembeállítása a járható út. A filozófiai kiindulópontunk az, hogy mind az állam, mind az egyház sui generis valóság, vagyis *az állam és az egyház viszonyában nem képzelhető el alá- és fölérendeltség, hanem csakis szigorú mellérendeltség.* Erre a fundamentumra épül az egész egyházpolitikai programunk.

Európa – keresztyén Európa. Akár akarja, akár nem, a keresztyénséggel át van itatva. Kultúrfilozófusok gyönyörűen leírják azt, hogy Európa határa, szellemi értelemben addig terjed, ameddig a protestantizmus elért. Meg kell nézni a brassói fekete templomot. Ebből következik az, hogy ehhez a keresztyén Európához csak egy, az évezredes keresztyén értékeit ismerő, tudó, vállaló Magyarország kapcsolódhat szervesen.

A magyar reformátusságnak mindig volt egy szimbolikusan a templomtorony csillagára figyelő szerepe. Van felettünk egy védőpajzs, a szellemi, az örök magyarság, Szent István, Bocskai, Mindszenty bíboros, Ravasz püspök, Ordas püspök, Pázmány, Bethlen… Ezek a csillagok a nemzetnek mindig utat mutatnak. A reformátusságnak változatlanul megvan az a történelmi feladata, hogy ezekre a csillagokra figyeljen. Ez őrzött meg az elmúlt évtizedekben, hogy ne a Szamuely- és a Münnich-féle Lenin-fiúk kolhozországa legyünk. De nem lehet a magyar tör-

ténelem célja az sem, hogy a Dallas-bámulók, és hamburger-falók országává váljunk.

– *A kormányváltást követően lehet-e bizakodó egyházunk a jövőt illetően?*

– Felelősséggel állíthatom azt, hogy *a mostani kormányprogram megvalósulása biztosítja az egyház szabadságát, mind törvényi, mind anyagi értelemben*. A mostani költségvetésben, noha visszaállítottuk a hitoktatást és számos módon igyekszünk csökkenteni az egyházakkal szembeni diszkriminációs megkülönböztetést, és az *előző kormány kifejezetten egyházellenes intézkedéseit igyekszünk korrigálni*, mégis az a helyzet, hogy az előző kormány által hozott törvények, a közoktatási törvény, a felsőoktatási törvény, amelyek számos pontja alkotmányellenes, igazságtalan, méltánytalan, de most még hatályosak és így kötnek minket. A Parlament törvényátteresztő képessége korlátozott. Az említett törvények korrekcióját elkezdtük és folyamatosan végezzük, de a költségvetési törvényben való pontos tükröződésük 2000-re lesz teljes.

Addig is igyekszünk megtenni mindent, amit lehet.

Nagy Lenke

Beszélgetés dr. Semjén Zsolt egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkárral.
Kis Újság, 1999. júniusi számaiban.

AMI JÓ AZ EGYHÁZNAK, AZ JÓ AZ ORSZÁGNAK, ÉS AMI JÓ AZ ORSZÁGNAK, AZ JÓ AZ EGYHÁZNAK

Megszüntettük a vallásos emberek döbbenetes mértékű diszkriminációját.

Több mint egy év telt el az Orbán-kormány felállása óta. Néhány hete, hónapja tart az egyes minisztériumok értékelése. A kulturális tárcához tartozó egyházi ügyek hivatala kiemelkedő munkát végzett. Megszüntették a kommunista rendszerben és a Horn-kormány ideje alatt kialakult diszkriminációkat, megkötötték a történelmi egyházakkal a szerződéseket és gyors ütemben halad az ingatlanrendezés is. Az egyházi ügy sikerágazat. „Az egy év alatt nagyon világos kormányprogram alapján, határozott és gyors intézkedésekkel, emberöltőkre rendeztük az egyházi ügyek kérdését filozófiai, törvényi és anyagi értelemben is" – nyilatkozta lapunknak Semjén Zsolt, az egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkár.

– Először történt meg, hogy egy kormányprogram filozófiai értelemben is tisztázta az állam és egyház egymáshoz való viszonyát. Kezdetben ezeket az ala-

pokat kellett pontosan tisztáznunk és ezekből levezetni a konkrét egyházpolitikai lépéseket. Kiindulási pontunk szerint az egyház sui generis valóság, vagyis nem az állam kegyelméből létezik, amint az állam sem létezhet az egyház kegyelméből. Ezért állam és egyház viszonyában nem fogadható el semmifajta alá-fölérendeltség, csak a legszigorúbb *mellérendeltség*. A másik alapvető állításom: aki ma, 1999-ben az állam és az egyház elválasztását erőlteti, és ezt ragozza a végtelenségig, az valójában nem az állam és egyház szétválasztását, hanem az egyház és a társadalom elválasztását akarja elérni. Ami abszurditás, mert *egyszerre vagyunk tagjai az egyházunknak és polgárai a magyar hazának.* A kettő szembeállítása tehát nem járható út. A társadalom javát a kettő harmonikus együttműködése szolgálja. Ez tehát az a fundamentum, amelyből kiindul az egész egyházfinanszírozási gondolatkör, mégpedig azon az alapon, hogy *az állam garantálja az egyház szabadságát,* mind törvényi, mind politikai, mind anyagi értelemben.

Első feladatként megszüntettük a diszkriminációkat. Mert úgy gondoljuk, ha az egyház közfeladatot vállal át, legyen az akár iskola, szociális intézmény vagy kórház, akkor a közfeladat ellátására ugyanaz a költségvetési rész illesse meg, mint bármely más hasonló állami vagy önkormányzati intézményt. Korábban sajnos ez nem így történt: különbséget tettek állami, önkormányzati, illetve egyházi intézmény között, ezáltal gyermek és gyermek között, beteg és beteg, rászorult és rászorult között, méghozzá vallási alapon. Ez pedig az Alkotmány hátrányos megkülönböztetésről szóló tilalmába ütközik. Ezért elfogadhatatlan az, amit Fodor Gábor tételesen ki is mondott, és a korábbi kormány a gyakorlatában

művelt, vagyis hogy ha a vallásos emberek egyházi iskolát vagy szociális intézményt akarnak, akkor részben vagy egészében tartsák fönn maguk! Ez számunkra azért elfogadhatatlan, mert a vallásos ember ugyanolyan adófizető állampolgár, mint bárki más. Ugyanúgy a vallásos emberek adójából is tartatik fönn az összes állami és önkormányzati intézmény. Vagyis, ha a közfeladatot átvállaló egyházi intézményeket a vallásos embereknek pluszban kell fönntartaniuk, *akkor kettős adófizetésre kényszerítik őket*, ami annak a deklarálása, hogy másodrendű állampolgárok. Miután *az új magyar kormány nem tekinti másodrendű állampolgároknak a vallásos embereket,* ebből következik, hogy nem kényszeríthetők kettős adófizetésre! És csak akkor nincsenek kettős adófizetésre kényszerítve, ha az állam a közfeladatot átvállaló egyházi intézményeket ugyanúgy finanszírozza, mint a hasonló feladatot ellátó államiakat vagy önkormányzatiakat.

Az egy éves cselekvéssorozatunk egyetlen ívet alkot, amely három fő pilléren nyugszik. Az első pillér: a korábbi diszkriminációk megszüntetése.

– *Mekkora volt a diszkrimináció mértéke?*

– Döbbenetes mértékű volt! Ebből a teljesség igénye nélkül csak három elemet emelek ki. Az egyik: egy átlagos bölcsészkar évente hallgatónként kb. 400–450 ezer forintos támogatást kapott a Horn-kormány alatt. Ugyanakkor a Pázmány Péter Katolikus és a Károli Gáspár Református Egyetem *csupán nyolcvanezer* forintot. Holott ugyanolyan világi tanárok tanítottak világi diákoknak világi tudományt, pontosan ugyanolyan akkreditációval, sok esetben lényegesen magasabb színvonalon, mint a többi egyetemen. Mégis 400–450 ezer forint állt szemben a nyolcvanezerrel. Ez a két egyházi egyetem,

hogy a pusztai létét fenntarthassa, 70 ezer forintos tandíjat volt kénytelen szedni. Ilyen esetekben nem beszélhetünk az intézményválasztás szabadságáról, amikor a keresztény szülők azért nem írathatják gyermekeiket egyházi iskolákba, ahová szívük és tehetségük szerint járnának, mert nem tudják a tandíjat fizetni. Ezért az új magyar kormány első lépésként 1998. szeptember 1-jére visszamenőleg külön kompenzációs keretből biztosította az egyházi felsőoktatási intézményekbe járó diákok tandíjmentességét, pontosan ugyanúgy, mint az állami felsőoktatási intézményekbe járó társaikét.

– *A hitoktatás is hátrányban részesült a Horn-kormány alatt csakúgy, mint az egyházi intézmények?*

– Igen. A Horn-kormány ideje alatt bármely fakultatív tárgyat állami pénzből finanszíroztak, a portugál nyelvtantól a furulyaóráig, kivéve a hittant. De milyen alapon? Ha más gyermeke az én adómból tanulhat flamand grammatikát, vagy hárfaórára járhat, akkor az én gyermekem miért ne tanulhatna katolikus vagy református hittant? Ezért *az állampolgári jogegyenlőség alapján visszaállítottuk a hitoktatás állami finanszírozását,* 1,7 milliárd forint értékben. Vagy egy másik példa: a Horn-kormány alatt minden tankönyv áfamentes volt, kivéve a hittankönyvek. Mi ezen is változtattunk. Amely könyvet az egyház megjelöl hittankönyvként, az tankönyvnek számít.

– *A hitoktatás finanszírozása ugyanakkora összeget jelent, mint más fakultatív tárgy esetében?*

– Pontosan. De szeretném hangsúlyozni, hogy nem az állam tanít hittant. Sőt, még csak arról sincs szó, hogy az állam megbízná az egyházat a hitoktatással, hanem a vallásszabadság alapján az egyház

szabadon tanítja a hittant, az állam pedig az állampolgári jogegyenlőségből eredően ugyanúgy finanszírozza azt, mint bármely más fakultatív tárgyat.

A korábbi diszkriminációkra példa még a műemlékek kérdése. Korábban itt is brutális diszkriminációk történtek. Az egyházi műemlékek sokkal rosszabb eséllyel pályázhattak állami költségvetési támogatásra, mint a hasonló állapotú vagy értékű világi műemlékek. Én viszont állítom: nincs különbség az állami kötelezettség szempontjából a Mátyás templom, a Deák téri evangélikus templom, a debreceni református Nagytemplom, vagy bármilyen állami műemlék, például a Halászbástya, az Egri vár vagy a Parlament között. Mindegyik épület a magyar nemzeti épített örökség alapvető része. Arról már nem is beszélve, hogy ezen épületek idegenforgalmi bevételét nem az egyház kapja meg, hanem a magyar állam, illetőleg az önkormányzatok. Tehát a legtermészetesebb, hogy *az államnak ugyanúgy kell az egyházi műemlékeket fönntartatnia és finanszíroznia, mint az államiakat.*

Második lépésként megkötöttük a történelmi egyházakkal a szerződéseket, ezek örök szerződések, tehát a járadékok és a járadékkiegészítések is az idők végezetéig szólnak.

– Vagyis – esetleges kormányváltáskor – ezek a szerződések nem bonthatók fel!?

– Ezek hazai és nemzetközi bíróságok előtt érvényesíthetőek, és csak a felek együttes akaratából változtathatók meg. Fontos látni, hogy *a Horn-kormány ugyan megkötötte a vatikáni szerződést, de nem tartotta be.* Mi betartjuk, ezért a vatikáni–magyar vegyes bizottság keretén belül betű szerint átalakítottuk és átalakítjuk az összes hatályos belső törvényt a vatikáni szerződésnek megfelelően. Ez

alkotmányos kötelezettség, mert az alkotmány kimondja: nemzetközi szerződéssel nem állhat ellentétben belső törvény. Tehát mi betartjuk azt, amit Hornék nem tartottak be.

– *Mondana egy konkrét példát?*

– A vatikáni szerződésben szerepel, hogy további támogatást az Országgyűlés adhat. Például a katolikus egyetem építésére stb. A Horn-kormány úgy módosította az adott belső törvényt, hogy *további támogatást nem adhat*. Ami teljesen abszurd. Hornék aláírták a vatikáni szerződést, majd homlokegyenest ellentétesen módosították például a közoktatási és a felsőoktatási törvényt. Mi betartjuk a vatikáni szerződést, és megkötöttük a többi történelmi egyházzal is a vatikáni szerződéshez hasonló szerződéseket. Így a református, az evangélikus egyházzal, a Zsidó Hitközségek Szövetségével, a baptista és a szerb-ortodox egyházzal. Maximálisan figyelembe vettük az egyházak szervezeti és a tulajdonok szerkezeti sajátosságait. Sőt, a formális szerződés-megkötésen messze túlmentünk, mert például a református egyház további egymilliárd forint évi járadékkiegészítést, az evangélikus egyház félmilliárd forintnyi járadékkiegészítést kap, mégpedig úgy, hogy a járadékkiegészítést és magát a járadékot is valorizálva fizetjük ki, tehát minden évben fölszorozzuk a forintleértékeléssel és az inflációval.

– *A harmadik nagy feladat az ingatlanügyek rendezése volt.*

– Gyakorlatilag a végére értünk. A kormány működésének nyolcadik hónapjában zártuk le a katolikus ügyeket. Igaz az az állítás, jogi értelemben, hogy *több ingatlant rendeztünk nyolc hónap alatt, mint az elmúlt nyolc évben*. Az összes református, evangélikus, izraelita és ortodox ingatlanügy lezá-

rása küszöbön áll. Két problémánk azonban adódott. A *Horn-kormány* 1994 és 1998 között egy árva fillérrel nem emelte a négymilliárdos évi keretet. Vagyis *nem hajtotta végre a törvényt,* amely kimondja az egyenletes, értékarányos ütemezést. Hornék hagyták ezt a négymilliárdot, *aminek 25 százalékát elvitte az Áfa-törvény módosítása, a többit pedig a forintleértékelés és az infláció.* Ráadásul 2001-ig előre elköltötték ezt a négymilliárdot. Mit tehettünk? Az Orbán-kormánytól 1998-ban először kaptunk ötmilliárd forintot, mely a törvény szerint emelkedni fog, tehát 2011-ig végrehajtjuk a törvényt.

– Az is nehezítette az önkormányzatok és az egyházak helyzetét, hogy az ingatlanrendezést 2011-ig kitolták.

– Ez *az előző kormány további súlyos bűne volt.* A volt egyházi ingatlanok ugyanis lepusztult állapotban vannak. Az önkormányzatok már nem költenek rájuk, hiszen nem lesznek az övék, az egyházak még nem költenek rájuk, hiszen még nem az övék. Így 2011-ig maradnak az alapokig lepusztult romok, ami kár hívőnek és nem-hívőnek egyaránt. Mi két dolgot tehettünk: egyfelől jogilag rendeztük az összes ügyet, ezzel megteremtettük a jogbiztonság és a kiszámíthatóság lehetőségét. Másodszor, az évi keretet évről évre emeljük, és ezáltal a 2011-es határidő tartható. A diszkriminációk megszüntetésével, a történelmi egyházakkal való szerződések megkötésével, illetve az ingatlanrendezéssel lehetővé tettük, hogy *emberöltőkre, garanciális alapokon biztosítottuk az egyház szabadságát.* Hiszem, hogy ez nemcsak az egyháznak, hanem az országnak is javára válik, mert Szent István óta evidencia, hogy ami jó az egyháznak, az jó az országnak, és ami jó az országnak, az jó az egyháznak is.

*

***– Nekünk nem a cselédlépcsőn kell bekullognunk az Európai Unióba, hanem a történelmi munkánk révén kiérdemelt helyünket kell méltósággal elfoglalni* – nyilatkozta lapunknak Semjén Zsolt helyettes államtitkár a vele készített beszélgetésünk második részében. A politikus elmondta: az Orbán-kormány első útja a Vatikánba vezetett, de nem úgy, mint korábban, hogy elmentek az olasz államfőhöz Rómába és mellékesen beugrottak a Vatikánba is, hanem az egy éve alakult új magyar kormány a Szentatya és a Vatikán szellemi és morális segítségét kérte az európai uniós csatlakozási törekvéseinkhez.**

– Sokat hallani arról, hogy bizonyos szekták visszaélnek a vallásszabadsággal. Mit tudnak tenni?

– Az egyházalapításról szóló törvény módosítását az élet kényszeríti ki. Mert nyilvánvalóvá vált: nem járható az az út, amelyen az utolsó reformkommunista Parlament járt, hogy száz ember alapíthat a katolikus egyházzal azonos jogi státuszban lévő egyházat. Nem hiszem, hogy felekezeti elfogultsággal lennék vádolható, amikor azt állítom: az esztergomi érsek és a református zsinat lelkészi elnöke vagy az országos főrabbi jogi státusza nem lenne szabad hogy azonos legyen a Boszorkány-egyház főboszorkányával. Az is tény, hogy *számos destruktív „társulat" működik egyházi fedőnév alatt,* illetőleg gazdasági vállalkozások álcázzák magukat egyháznak. Ez a probléma az Egyesült Államokban és egész Európa-szerte ismert. Azáltal a nem is liberális, hanem anarchista szabályozás vagy inkább szabályozatlanság által, mely szerint száz fő alapíthat

egyházat, gát és zsilip nélküli teret, nem is kiskaput, hanem *nagyajtót nyitottak a visszaélések lehetőségének*. Minden ellenkező rémhírrel szemben fontos hangsúlyoznom, hogy senkinek a vallásszabadságát nem akarjuk korlátozni. De nem lehet azonos jogszabályokat vonatkoztatni a magyar államnál is régebbi egyházra, hiszen Magyarország nem jött volna létre a katolikus egyház, vagy az Erdélyi Fejedelemség a reformáció nélkül. Tehát hatalmas közfeladatot átvállaló intézményrendszert fönntartó, nagy tömegekkel, nagy tradíciókkal rendelkező egyházak és egy tegnap alapított vallási jellegű kísérlet között nem lehet egyenlőségjelet tenni. Tomka Miklóstól származik az a zseniális hasonlat, miszerint kétségkívül közlekedési eszköz a kerékpár és egy Boeing utasszállító repülőgép is. Mégis őrültség lenne a kerékpárra vonatkozó KRESZ-szabályokat a repülőre vonatkoztatni vagy fordítva, mert ez szerencsétlenséghez vezetne. Az Alkotmány határain belül vallásszabadságát minden kis közösség úgy gyakorolja, ahogy akarja. De ez nem jelenti azt, hogy ugyanolyan adó- és vámkedvezményeket kellene biztosítani számukra, mint azoknak a *nagy történelmi egyházaknak*, amelyek már bizonyították az évszázadok során, hogy az egész ország javát szolgálják.

– Mikor kerül ez a törvénymódosítás a Parlament elé?

– A törvényjavaslat kidolgozása most folyik a legszélesebb egyeztetéssel, az egyházak, a vallásszociológusok és az alkotmányjogászok bevonásával az európai tradícióknak megfelelően. Szeretném, ha az ellenzék megértené, hogy *a különbségtétel nem azonos a megkülönböztetéssel*. Én számítok az ellenzék felelősen gondolkodó tagjainak

támogatására. Nem értem egyébként, hogy a libertiniánus ellenzék képviselői miért kérik rajtunk számon az amerikai szisztémát? Ez azért nonszensz, mert mi nem az Egyesült Államok tagállamai közé kértük a felvételünket, hanem az Európai Unióba. Ezért nekünk nem az amerikai, hanem az európai szisztémát kell átvennünk. Az amerikai viszonyok egyébként sem vonatkoztathatók az európaiakra, mert teljesen más történelmi környezetben születtek. Az amerikai jogrend sem kompatibilis az európai, kontinentális jogrenddel. Nem beszélve arról az apróságról, hogy az Egyesült Államok történetében soha nem államosítottak egyházi ingatlant. Ha Magyarországon nem uralkodott volna II. József vagy Rákosi Mátyás, akkor itt is más lenne a helyzet. Nekünk az európai szisztémát kell átvennünk és nem az amerikait. A másik probléma: azok az ellenzéki képviselők, akik szektázással vádolják a kormányt, akarva-akaratlanul *segítik a destruktív csoportok kalózkodását.* Sajnos, amint a világban, úgy Magyarországon is megfigyelhető, hogy *a történelmi egyházak ellen gyűlöletkeltés folyik bizonyos, magukat vallási csoportoknak nevező társulatok keretében,* amihez felelős állam nem asszisztálhat.

– A kormány logikus érvelésére sem csitult az ellenzéki vélemény?

– A felelősen gondolkodó ellenzék belátta, hogy a problémával valamit kezdeni kell. Azt is elismerik, hogy valóban súlyos visszaélések történnek, mind destruktív, mind üzleti vonatkozásban. Én tisztában vagyok azzal, hogy önmagában az egyházalapítás szigorítása nem fogja megoldani ezt a kérdést. Ehhez szükséges számos részletszabályozás és sokkal keményebb fellépés az adóhatóságoktól a rendőrségen keresztül a gyámhatóságokig. A törvény-

módosítás önmagában nem elégséges, de szükséges feltétel.

– *Hogyan készül a millenniumi 2000. évre az Egyházi Kapcsolatok Titkársága?*

– A magyar állam számára nem közömbös, mennyire képes tudatosítani a világban azt, hogy mi ezer éven át a kereszténység és ezáltal Európa védőpajzsa voltunk a különböző keleti pogányságokkal szemben. Nekünk nem a cselédlépcsőn kell bekullognunk az Európai Unióba, hanem a történelmi munkánk révén kiérdemelt helyünket kell méltósággal elfoglalni! *A magyar kultúra elválaszthatatlan az európai kereszténység áramlataitól*, a katolicizmustól vagy a reformációtól. Ezért a miniszterelnök úrral egyeztetve a világ legjelentősebb egyházi személyiségeit hívtuk meg erre az alkalomra, elsőként II. János Pál pápát. Az új magyar kormány egyik első útja a Vatikánba vezetett, de nem úgy, mint korábban, hogy elmentek az olasz államfőhöz Rómába, és ha már ott jártak, mellesleg beugrottak a Vatikánba is. Hanem *a mi utunk kifejezetten az Apostoli Szentszékhez vezetett és a római pápa személyének szólt.* Ahogy ezer évvel ezelőtt a pápaság tette lehetővé Magyarországnak az európai keresztény országok közösségéhez való kapcsolódást, úgy most az új magyar kormány a Szentatya és a Vatikán szellemi és morális segítségét kérte európai uniós csatlakozási törekvéseinkhez.

A Szentatya valószínűleg a 2000. nagy jubileumi évben nem hagyja el Rómát – a kifejezett zarándokutakon kívül –, hanem *Sodano bíboros,* a Vatikán „miniszterelnöke" képviseli majd augusztus 20-án. A miniszterelnök úr nevében meghívtam *I. Bartholomaiosz konstantinápolyi egyetemes pátriárkát,* aki elfogadta a meghívást, és örömmel jelenthetem,

hogy 2000. augusztus 20-án itt lesz Magyarországon. Érdekességként említem, hogy amikor Konstantinápolyban jártam nála, megtette azt a gesztust, hogy a Fanarionban, a pátriárkák rezidenciáján – először a történelem folyamán –, a könyörgések magyarul hangzottak el. *II. Alekszij, Moszkva és minden oroszok pátriárkája* szintén örült a meghívásnak. Részvétele az oroszországi programjaitól függ, de már most biztosra vehető, hogy vagy ő vagy Kyrill metropolita itt lesz. Protestáns részről három személyiséget hívtunk meg: *a canterbury érseket, a Rajnai Protestáns Szövetség elnökét és az Egyházak Világtanácsának főtitkárát.* Ez a hat személyiség mind a katolicizmus, mind a protestantizmus, mind az ortodoxia magyar történelmi hagyományokban való szerepét reprezentálja. Természetesen még jelentősen *bővülni fog azon egyházi személyek névsora, akik itt lesznek 2000. augusztus 20-án, de a további meghívásokat már nem a miniszterelnök úr, hanem az egyházak teszik meg, amihez az Egyházi Kapcsolatok Titkárságán minden segítséget megadunk.*

Az egyházak elkészítették saját programtervezetüket. A kormány, illetve az Országgyűlés illetékes bizottsága is foglalkozott a programsorozat kérdésével. Külön lesznek egyházi rendezvények, de a történelmi egyházak és a magyar állam ünnepségsorozatai egymásba kapcsolódnak majd. Jó példa erre a 2000. augusztus 20-i szentmise és körmenet, amely szorosan véve katolikus szertartás. Mégis a Szent Jobb körmenet nem kizárólag katolikus liturgia egy ereklye előtt, hanem hasonlóan a Szent Koronához, a Szent Jobb mindenképp Szent Istvánt, a magyar államiság ezer évét, a magyar történelmi folytonosságot, a történelmi, kulturális sorsközösséget szimbolizálja. Vagyis, ha például Tőkés László

püspök úr, mint református püspök részt vesz a szentmisén és a körmeneten, akkor nem kizárólag egy katolikus szertartáson vesz részt, hanem *a magyar államiság megszentelt hagyományai előtt tiszteleg.*

– Az új kormány hivatalba állása óta eltelt egy év. Milyen minősítést kapott az Egyházi Kapcsolatok Titkársága Orbán Viktor miniszterelnöktől?

– Az egyházi ügyek a dolgok természetéből eredően az Örökkévalóságra irányulnak, ezért a végső bizonyítványt is ott állítják ki. De hogy válaszoljak a kérdésre, úgy tudom, amikor a miniszterelnök úr áttekintette a tárcák működését, a kulturális minisztérium jó minősítést kapott, és *az egyházi ügy „sikerágazatnak" minősült. Az egy év alatt nagyon világos kormányprogram alapján,* határozott, egyértelmű, gyors intézkedésekkel emberöltőkre rendeztük az egyházi ügyek kérdését, filozófiai, törvényi és anyagi értelemben egyaránt.

Frigyesy Ágnes

Dr. Semjén Zsolt helyettes államtitkárról írt cikk
a Keresztény Élet 1999. december 26-ai számában.

OTHMÁR ATYÁTÓL A PÁPÁIG

„Hát, helyre voltam téve…”

Az egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkár, dr. Semjén Zsolt majd' négy évtizede lakik ugyanabban a házban Budán, a Keleti Károly utcában. Gyermekkorában innen indult el délutánonként a közeli ferences templomba, a hittanórákra.

– Aki jól felelt, az szentképet kapott – emlékszik vissza. – Mi tagadás, ennek azért nem igazán volt ösztönző ereje! A barátok kis idő múltán rágógumival is próbáltak jutalmazni bennünket, de ez sem vált be. Faddy Othmár ferences atya viszont előállt egy, szerintem zseniális ötlettel: az arra érdemesek felmehettek a templomtoronyba megnézni a harangozást. Aki pedig igazán jó volt hittanból, azt az atya levitte a kriptába. Számomra az a hely olyan volt, mintha a kalandregények kincses szigetén lettem volna!

– Noha a kis Zsolt szerette a harangozást a toronyban és a barangolást a kriptában, hittanórai igyekezetét jobban tudta befolyásolni a nagymamája.

– Egy húszast adott nekem minden hittanóráért. Csak most vagyok ezért igazán hálás neki.

– A perselyezés rejtelmeibe is Othmár atya avatta be a lelkes gyereket.

– Akkortájt még hosszúnyeles, csengős, kis bársonyzsák volt a persely. Othmár atya így oktatott: fiam, addig rázod, amíg bele nem tesznek valamit!

– *A gyerekből kamasszá érő ifjú nyaranta a Balatonra indult a család távoli rokonához, Júlia nővérhez.*

– Nagyon sokat imádkozott értem. Apáca-lelkületével próbálta ellensúlyozni az én rosszaságomat.

– *Amire igencsak szükség volt, hiszen a rokongyerek szinte heti vendég volt a marcali baleseti sebészeten.*

– Együtt horgásztunk Júlia nővérrel. Sokszor azt vacsoráztuk, amit kifogtunk.

– *Ugyancsak a Keleti Károly utcai házból indult el a gimnazista fiatalember az iskolába, ahol udvarolni kezdett a majdani feleségének.*

– Ő Pesthidegkúton lakott és az ottani templomban kántorkodott. Én meg szerelmes szívvel fújtattam a levegőt az öreg orgonába.

– *A Semjén szülők azt szerették volna, hogy a fiukból jogász legyen, ő azonban nem így képzelte el a jövőjét.*

– Az egyik nyáron, Júlia nővérnél átgondoltam a továbbiakat. Nem akartam az egyszeri és megismételhetetlen életemet azzal tölteni, hogy mit mondott a felperes az alperesnek. Lényegi kérdésekkel, filozófiával és teológiával akartam foglalkozni!

– *Beiratkozott hát, civil hallgatónak a teológiára.*

– A családom stabil őrültnek tartott, én viszont a saját bőrömön tapasztaltam: aki Krisztust követi, az már ebben a világban százannyit kap…

– *Persze, papi hivatást nem érzett.*

– Aki 6 évig tanul teológiát, és ráadásul abból is doktorál, természetesen elgondolkozik azon, hogy van-e papi hivatása vagy sem. Én is megtettem ezt

számtalanszor. Török professzor úr egyszer azt mondta nekem: ez nem akarat kérdése, hanem az elhivatottságé. Majd hozzáfűzte: jobb egy jó világi, mint egy hivatás nélküli pap. Most úgy látom, a jelenlegi pozíciómban valóban sokat tehetek az egyházért.

– Az évek múlásával kereszténydemokrata országgyűlési képviselővé növekedő Semjén Zsolt egy másik professzora, Bolberitz Pál biztatására került kapcsolatba a formálódó politikával, a '80-as évek vége felé. Az 1990-es választások után a II. kerületi önkormányzat MDF–KDNP–FKgP-frakciójának vezetője lett. Később nem kis meglepődéssel fogadtuk az örömteli hírt, hogy meghívást kapott az Egyesült Államok elnökéhez, egy reggelire.

– Ez egy imareggeli volt Clinton elnökkel, amire a világ különböző keresztény politikusait hívták meg. Így jutottam el én is Washingtonba mint a magyar Országgyűlés tagja. Rettentően büszke voltam! Még indulás előtt azonban, az egyik reggeli szentmisén belém nyilallt: ugyan ki az Egyesült Államok elnöke a teremtő Istenhez képest, aki minden protokoll és felhajtás nélkül, naponta hív meg asztalához? Ráadásul nála, nem vajas-dzsemes kenyeret kapok, a végtelen Isten önmagát adja nekem. Amikor ezt belátja az ember, akkor kerülnek helyükre a dolgok.

– Az elmúlt évtől Semjén Zsolt helyettes államtitkári rangban irányítja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma keretében működő Egyházi Kapcsolatok Titkárságát.

– Nemrégiben az egyik újságíró azt kérdezte tőlem: hogyan értékelte a miniszterelnök, miután átvizsgálták a minisztériumot, a kulturális tárca „sikerágazatának" számító egyházi ügyeket? Mit felelhettem? Természetesen jólesik az elismerés, de az

egyházi ügyek az Örökkévalóságra irányulnak, ezért a végső bizonyítványt ott fogják kiállítani és nem itt.

– II. János Pál pápa nem egy alkalommal fogadta kihallgatáson, és többször áldásában részesítette a magyar politikust.

– A másik megrendítő élmény az volt számomra, amikor az egykori Bizáncban, I. Bartholomaiosz konstantinápolyi pátriárka vendége lehettem: a rezidenciáján, Aranyszájú Szent János liturgiája közben, mintegy gesztusként, magyarul hangzottak el a könyörgések. Hálát adok az Istennek azért, hogy ilyen személyes kapcsolataim alakulhattak ki.

– Nem lehet megfeledkezni a családról sem. Azokról, akik abban a már sokat emlegetett Keleti Károly utcai lakásban várják haza.

– A politikai élet hozadékát, azt, hogy az ember tulajdonképpen lövészárokban él és nemegyszer az autó hátsó ülésén alszik, nem lehetne elviselni stabil családi háttér nélkül. Igazából mindazt, amit elértem, a feleségemnek köszönhetem. Ő a harmadik gyerekünk megszületése után határozta el végleg, hogy több zeneakadémiai diplomája ellenére nem a művészi pályáját építi tovább, hanem elsősorban feleség és anya lesz. Ez az a családi háttér, ami hozzásegít a feltöltődéshez. Sajnos, nem tudok velük annyit együtt lenni, mint szeretnék. Ezt azért igyekszem nyaranta, a Balatonnál pótolni.

– A megfelelő családi háttér arra is jó, hogy a politikus ne szálljon a fellegekbe, hanem itt maradjon közöttünk, a földön.

– Az előző ciklusban, országgyűlési képviselőként elmondtam egy beszédet az egyházfinanszírozásról, ami egyébként ma szinte betű szerint azonos a kormányprogram vonatkozó részével. A beszéd előtt egy hétig bent ültem a könyvtárban, több doku-

mentumot is átolvastam. Tényleg jól sikerült felszólalás volt, ami után egyházi méltóságok, professzorok és politikusok telefonáltak, hogy kifejezzék elragadtatásukat.

Nagyon büszkén mentem hazafelé a Keleti Károly utcába, amikor láttam, hogy szembe jön velem az édesanyám. Még jobban kihúztam magam. „Láttalak a tévében – mondta –, majd' elsüllyedtem szégyenemben! Nem volt begombolva a zakód! Hát mit mondanak az emberek, milyen anyja van ennek a gyereknek!?" – Jaj, Édesanyám, nem ez a lényeg!… Otthon a feleségem kinézett a konyhából: „Te, Zsolti! Láttalak a tévében! Azt hittem, a föld megnyílik alattam! Hogyan állhattál oda fésületlenül!? Ráadásul, borostásan! Hát mit mondanak, milyen felesége van ennek az embernek!?" – Jaj, Gabikám, nem ez a fontos… Beljebb megyek a lakásban. Csípőre tett kézzel állt az akkor 4-5 éves kislányom, Emese, és azt mondta: „Papa, láttalak a tévében! Annyi butaságot összehordtál! De azt egy szóval sem mondtad, hogy milyen tündéri kislányod van!" – Hát, helyre voltam téve…

Ef Nándor

Beszélgetés dr. Semjén Zsolt egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkárral.
Új Ember. 2000. január 30.

AZ EGYHÁZPOLITIKA SIKERES MÁSFÉL ÉVE

Pontosan fogalmazzuk meg értékeinket!

– Idén a keresztény államiság ezer esztendős évfordulóját ünnepeljük. Ám a legtöbb politikai megnyilatkozásban, illetve a tömegtájékoztatás túlnyomó részében az ezer esztendős államiságról beszélnek. Vajon tudatosulhat-e kellőképpen így az ország lakosságában, hogy mit ünneplünk valójában 2000-ben? Ha ez sikerülne, talán jobban érthetővé válna a nemzet számára az ünnep igazi tartalma.

– Sajnos nyilvánvaló mesterkedés folyik annak érdekében, hogy amint a magyar nemzettől 1996-ban elrabolták a honfoglalás 1100. évfordulójának nemzetépítő, identitásunkat, önbecsülésünket megerősítő ünnepét, úgy már most megindultak a fanyalgások, a relativizálások *a keresztény magyar állam megalapításának ünneplésével* kapcsolatban azért, hogy ezt az ünnepünket is elsikkasszák. Ennek a törekvésnek tragikomikus kísérlete volt az a provokáció, amelyet szélsőséges libertiniánus csoportok műveltek a Szent Korona kapcsán. Föllépésük jelentéktelensége akkor vált nyilvánvalóvá, amikor néhány tucat ember volt csak hajlandó arra,

hogy a Szent Koronával szembeni demonstrációjukon részt vegyen.

A magyar nemzet *egészének* szeretete nyilvánult meg ugyanakkor január elsején, a Szent Korona átszállításakor. A nemzet pontosan tudja, *mit jelent számára a Szent Korona* múltjában, jelenében és jövőjében. Akik a Parlament előtt álltak a hidegben, fagyban, akik végigkísérték a Szent Koronát, akik az ország távoli részeiből, a határon túlról – sokszor mostoha körülmények között – utaztak Budapestre, hogy jelen legyenek, a nemzet egészséges életösztönéről tanúskodtak, s ez az, ami a jövőre vonatkozóan az igazi reménységet jelenti.

Látnunk és láttatnunk kell: nem pusztán a magyar állam adminisztratív kezdetéről, hanem *a keresztény magyar államiság születéséről* van szó. A magyar nemzet azért maradhatott meg, mert Szent István a kereszténység alapjaira helyezte az országot. Az ország sorsa mindig akkor vett katasztrofális fordulatot, amikor a Szent István-i alapoktól jobbra vagy balra csúszott az ország.

Szent István keresztény Magyarországot hozott létre, s éppen ezért volt toleráns más nemzetiségűekkel és más vallásúakkal szemben. Ha volt a földön befogadó ország, ez éppen a Szent István-i Magyarország, éppen mert keresztény volt. Antall József ugyanezt a gondolatot fogalmazta újra nevezetes szellemi végrendeleteként: *Keresztény Magyarországot akartam, mert csak ennek van jövője.* Magyarország jövőjét ma is a keresztény Magyarország jelenti. Elegendő Orbán Viktor miniszterelnök beszédére vagy Seregély István érsek, a püspöki kar elnöke szentbeszédére emlékeztetni január elsején. Pontosan megfogalmazták a Szent Istvánnal indult keresztény Magyarország eszméjét és valóságát.

– Vajon a médiában miért nem kaphat ez jelentőségének megfelelő hangot?

– Egy magát „szabadgondolkodó értelmiséginek" nevező csoport monopol módon akarja uralni a médiát. A kezükben lévő hatalom birtokában önkényesen osztogatják a címkéket: nem értelmezik, hanem átértelmezik a valóságot. Elveszítjük értékeink és érdekeink megvalósításának lehetőségét, ha manipulációiknak engedve valamiféle rosszul értelmezett szemérmességből lemondanánk a keresztény Magyarország kifejezés használatáról. Számomra tanulságos volt, amikor a közelmúltban megtámadták Spányi Antal püspököt, mert *keresztény Magyarországról* beszélt. Kérdezem tisztelettel: mit kellene a támadók szerint kívánnia egy katolikus püspöknek? Krisnás Magyarországot?! Vagy eklektikus szubkultúrák halmazát?

– Hogyan küzdhetünk a téves, hamis, illetve gyakorta rosszindulatú nézetek ellen?

– *Ne hagyjuk megfélemlíteni magunkat*, ugyanakkor pontosan fogalmazzuk meg értékeinket. Ha a „médiaértelmiség" manipulációjának, ízlésének engedve saját alapszavainkat sem merjük használni, akkor ők mindent megkérdőjeleznek. Szent Pál azt mondotta: ha a trombita bizonytalan hangot ad, ki indul csatába? Ezért nem lehet maszatolnunk, *világosan meg kell mondanunk, mit akarunk*, pontosan azt, amit Szent István: keresztény Magyarországot.

– Az államtitkárság részt vesz a millenniumi rendezvények szervezésében. A programok alkalmasake arra, hogy az ezer esztendős keresztény magyarságunkból következő tanulságokat és jövőre vonatkozó föladatokat a nemzet egésze elé tárják? Az ünneplés gesztus a múlt iránt, ám erőforrás kell legyen az előttünk álló időre.

– A millennium kapcsán a kereszténység különös hangsúlyt kap. A miniszterelnök úr a hat legjelentősebb egyházi személyiséget hívta meg az augusztus 20-i központi rendezvényre. *II. János Pál pápa képviseletében Angelo Sodano* bíboros (a pápa a jubileumi évben csak a szentföldi zarándokút idejére hagyja el Rómát), *I. Bartholomaiosz*, konstantinápolyi egyetemes pátriárka (ez természetes, ha arra gondolunk, szent életű Hyerotheosz püspök személyében előbb volt bizánci püspöke a Kárpát-medencének mint latin), *II. Alekszij* orosz pátriárka *képviseletében* valószínűleg *Kyrill metropolita*, a canterbury érsek, a Rajnai Protestáns Szövetség elnöke, *Manfred Koch*, és az Egyházak Világtanácsának főtitkára, *Konrad Reiser* látogat el Budapestre. Rajtuk kívül még számos meghatározó egyházi személyiséget hívtak meg az egyházak vezetői, s ehhez a magyar állam minden segítséget megad.

– A kormány másfél esztendei munkája alatt hogyan alakultak az időről időre visszatérő – 1994–98 között mélypontra süllyedt – egyházpolitikai kérdések? Legutóbbi értékelésében a kormány sikeresnek ítélte az egyházi ügyekkel foglalkozó államtitkárság munkáját.

– Az elismerés persze megerősítést jelent számomra, de *az egyházpolitika végső soron az Örökkévalóságra irányul*, ennek megfelelően az igazi bizonyítványt „odafönn" állítják majd ki. A kormányprogram idevonatkozó részének – amelyet annak idején lényegében én dolgoztam ki, s így nem nehéz azonosulnom vele – lépésről lépésre való végrehajtása folyik. A lényeg: az egyház nem az állami intézményrendszer valamilyen alrendszere, hanem sui generis valóság, ezért állam és egyház viszonyában nem fogadható el semmiféle alá-fölérendelő

deltség, csak *mellérendeltség*, s az állampolgári jogegyenlőségből következően *az egyházi intézményeknek ugyanolyan mértékű finanszírozást kell kapniuk,* mint a hasonló feladatokat ellátó államiaknak. Nem privilégiumok osztogatásáról, hanem a korábbi diszkriminációk megszüntetéséről van szó.

Az egyházi ügyek három pilléren nyugszanak. Az első a korábbi *diszkriminációk megszüntetése* volt jogi és pénzügyi téren is. Hogy csak néhány példát említsek: 1998. szeptember elsejétől biztosítottuk, hogy az egyházi felsőoktatási intézményekbe járó diákok ugyanolyan tandíjmentességet élvezzenek, mint az állami egyetemeken vagy főiskolákon tanulók. Visszaállítottuk a hitoktatás állami finanszírozását. Részletkérdésnek tűnik, de fontos: most már az egyházi intézmények ugyanolyan feltétellel pályázhatnak tornaterem építésére, mint az önkormányzatiak.

– Hogyan működik a pótlás ott, ahol a helyi önkormányzat, bár odavalósi gyerekek járnak az iskolába, nem részesíti kiegészítő támogatásban az egyházi iskolát?

– A normatív támogatást, *a „fejkvótát" minden iskola megkapja a gyerekek után.* Ezt követően fölmérjük, hogy az előző évben az ország önkormányzatai mennyit költöttek iskoláikra, majd ezt az összeget elosztjuk az önkormányzati iskolába járó gyermekek számával. Így megkapjuk, mekkora átlagos támogatást kapott egy önkormányzati iskolás gyermek. Ezt beszorozzuk az egyházi iskolába járó gyermekek számával, a valorizációval felszorozzuk az értéket, s az összeget megkapják az egyházi iskolák fenntartói.

– Az egyházi ügyek második pilléreként az egyházakkal kötött szerződéseket szokták említeni.

– Az előző kormány a katolikus egyházzal (az Apostoli Szentszékkel) megkötötte *a szerződést*, de a többivel nem kötött hasonlót. Mi ezt a mulasztást pótoltuk. Megjegyzem, hogy a Horn-kormány *a katolikus egyházzal kötött szerződést sem tartotta be* a közoktatási, a felsőoktatási és az egyházfinanszírozási kérdésekben… Ennek rendezésére jött létre a magyar–vatikáni vegyes bizottság. A korrekció a közoktatási törvénnyel kapcsolatban megtörtént, a felsőoktatási törvény esetében a megállapodás szövege megszületett, ez évben a parlament elé kerül, ugyanígy az adótörvényekre vonatkozóan is. De minden szerződés vagy törvény gyakorlatilag annyit ér, amennyi megvalósul belőle. *Az államigazgatás és a helyi közigazgatás alsóbb szintjein,* a bürokráciában *kísértenek még az egyházellenes reflexek*, ezek szabotálásával szemben sziszifuszi állóháborút vívunk Balog Zoltán miniszterelnöki főtanácsadó úrral együtt.

A harmadik pillér az *ingatlanrendezés lezárása*. Az előző két kormány mintegy ezer ügyet rendezett kormányhatározattal, mi másfél év alatt több mint ezerhétszázat. Ezzel – minden egyház tekintetében, jogi értelemben – lezárult az ingatlankérdés, 2011-ig a végrehajtás van hátra, amelynek pénzügyi feltételei biztosítottak. Fontos garancia, hogy a kormányhatározat kimondja, hogy a kifizetések évről évre aktualizált értékben történnek, mind az egyházak, mind az önkormányzatok felé. Az előző kormány 4 éve alatt változatlanul 4 milliárd volt erre a célra. Tavaly ötmilliárdra, idén hatmilliárdra emeltük az összeget, jövőre szeretnénk hétmilliárdra. 2011-ig még hatvankét milliárd forintot kell *ingatlankiváltásra* fordítani, ebből látható, hogy ezekkel az összegekkel a törvény végrehajtható. Probléma, hogy az

előző kormány 1999-re 4 milliárd, 2000-re ugyancsak 4 milliárd, 2001-re 2 milliárd értékben előzetes kötelezettséget vállalt. Az összesen tízmilliárdos örökölt „kifizetetlen számla" idén még igen megnehezíti a mozgáslehetőségünket. Ide tartozik az is, hogy miként az egyházi műemlékek egy része, a visszaadott épületek különösen romos állapotban vannak. *Ezek felújítása* és fenntartása nem hitbuzgalmi feladat, hanem *megkerülhetetlen állami kötelezettség*. Megjegyzem, ezek idegenforgalmi bevétele sem az egyházaknál, hanem az államnál és az önkormányzatoknál csapódik le végeredményben. Ezért idén 4 milliárdos keret van egyházi épületek rekonstrukciójára, a Szent István-bazilika felújításán felül. Ennyi pénz még soha nem volt…

– *Tárgyalások folytak a Magyar Televízióval az egyházi műsorok időtartamáról, illetve sugárzási idejéről.*

– *Az egyházi műsorok ideje jelentősen nőtt*, s garanciát jelentő szerződés rögzíti, mikor milyen egyházi műsort sugároz a közszolgálati televízió. A műsorok elkészítése az adott egyház bevonásával és jóváhagyásával történik, így *biztosított teológiai minőségük is.*

– *Külön főosztály működik Schanda Balázs vezetésével, amely az egyházalapítási – a gyakorlatban visszaélésekre módot adó, alkalmatlannak bizonyult – 1990-es törvény módosításának tervét dolgozza ki. Mára körvonalazódott az elképzelés…*

– Az egyházalapítási törvény szigorításának *szükségességét* többször hangsúlyoztuk. A törvény kétharmados, tehát annak megszavazásához az ellenzékkel, pontosabban az ellenzék egy részével kompromisszumot kell kötni. Magam szigorúbb törvénymódosítást szerettem volna, gondolom, a szocia-

listák enyhébbet. Kósáné Kovács Magda nyilatkozatából úgy tűnik, a koncepció – legalábbis részeiben – számukra is elfogadható. A kormánypártok és az MSZP szavazataival a kétharmados többséget elképzelhetőnek vélem.

– *Melyek a tervezet lényegi pontjai?*

– *A nem vallási szervezeteket az ügyészség, illetve a bíróság törölje a nyilvántartásból.* Gazdasági tevékenységet folytató társulatok, természetgyógyászok vagy áltermészetgyógyászok, parapszichológiát vagy destruktív tevékenységet folytató csoportok ne kerülhessenek vallási kategóriába, s az ezzel járó kedvezményekkel ne élhessenek vissza.

– *Ki dönti el, mely közösség nevezhető vallási szervezetnek, hiszen az egyházak és vallási csoportok önmeghatározását említik lényegi tényezőnek.*

– A korábbi gyakorlattal ellentétben úgy tervezzük, hogy *kizárólag a Fővárosi Bíróságon lehessen egyházat bejegyezni,* mégpedig néhány olyan bírónál, akik képzettséggel, megfelelő ismeretekkel rendelkeznek ezen a téren is, munkájukat pedig megfelelő szakértők segítik. Ezáltal megoldható, hogy egy-két szó megváltoztatásával ne lehessen újból bejegyeztetni ugyanazt a – lényegét tekintve – nem vallási szervezetet.

– *A már bejegyzett „egyházak" meglehetősen vegyes képet mutató palettáján hogyan lehet rendet teremteni?*

– Az egyházakat, vallási közösségeket *egyenlő szabadság illeti meg* a vallásszabadság elve alapján, *ez nem jelenti* azonban azt, hogy az adó-, vám- és egyéb kedvezmények tekintetében az államnak *azonosan kell támogatnia* egy tegnap kitalált *vallási kísérletet*, mint egy évszázadok óta működő, a nemzetet szellemileg, lelkileg, kulturálisan gyarapító,

meghatározó vallásszociológiai realitást jelentő, *közfeladatot átvállaló intézményrendszert* fenntartó történelmi egyházat.

– *Az egyházak támogatására szolgáló egyszázalékos törvény is korrekcióra szorul.*

– Erre azért van szükség, mert a személyi jövedelemadót nem fizető honfitársaink – a nyugdíjasok, a földművesek, a nagycsaládosok – részben vagy egészben ki vannak zárva abból, hogy egyházukat ilyen módon támogassák. *A személyi jövedelemadó egy százalékának átutalása nem az adott egyház tényleges társadalmi támogatottságát, hanem pusztán a pénzes rétegek általi kedveltségét mutatja.* Ezért olyan igazságos modellt szeretnénk bevezetni, amellyel minden felnőtt állampolgárnak biztosítjuk a lehetőséget, hogy nyilatkozhassék arról, mely egyházat kívánja támogatni. Így a kiegészítő támogatás elosztásánál valóban a társadalom egészének véleményét vehetjük figyelembe. Ez is meglesz ebben az évben, és ezzel minden igazán lényeges kérdést megoldottunk. Én nem akkor kezdtem el töprengeni mindezekről, amikor a kinevezésemet átvettem, hanem tíz évet gondolkodtam azon, hogy pontosan mit kell tenni lépésről lépésre az egyház törvényi és anyagi szabadságának visszafordíthatatlan biztosítására. Mert ennek az egyházpolitikának a lényege nem a méricskélő paktum az adott kormány és az egyház között, hanem a Szent István-i tanulság tudata, hogy *ami jó az egyháznak, az jó az országnak, s ami jó az országnak, az jó az egyháznak.*

Elmer István

Ius Resistendi

„Ha a trombita bizonytalan
hangot ad, ki indul csatába?”

(Szent Pál, 1Kor. 14,8)

I. A katedrán

ELŐADÁSOK

A KERESZTÉNYDEMOKRÁCIA ETHOSZA

Főtisztelendő Atya! Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves Barátaim!

Keresztény körökben is elterjedt az a felfogás, hogy a politika, a politikusi lét, a politikusi hivatás egy sikamlós, csúszós terület, hogy tisztességes keresztény ember jobb, ha távol tartja magát ettől az egésztől. Ha azonban a tisztességes keresztény emberek távol tartják magukat a politikától, a politikai hivatástól, az egész terület marad a hiénáknak. Ennek pedig nagyon szomorú következményei vannak az általunk vallott értékek és érdekek, és az egész társadalom szempontjából is.

A keresztény politikának és a keresztény politikusnak két dolgot kell egyszerre megvalósítania: ez a tisztesség és a hatékonyság. A tisztesség azért, mert ha egy keresztény politikusnak valamilyen morális stiklije van (nem arra gondolok, amikor a sajtó megpróbálja besározni, mert bizonyos értelemben a politikai tisztességnek éppen az a jele, hogy megpróbálnak valakit besározni, mert ha nem próbálják meg, akkor vagy nem képviseli valóban a keresztény értékeket, vagy pedig nem teszi olyan hatékonyan, hogy érdemes legyen besározni), ezzel nem csak saját magát és a pártját járatja le, hanem a keresztény missziónak, az evangelizációnak is árt. Tehát ezért az alapvető, hogy a keresztény politikus legyen tisztességes.

A másik, hogy legyen hatékony. A politika ugyanolyan mesterség, mint az, hogy valaki matematika tanár, zongorista, vagy mérnök. Ha a mesterségbeli tudása nincs meg, ha az Isten adta talentuma nincs meg

ehhez a hivatáshoz, akkor nem tudja hatékonyan képviselni ezeket az értékeket, és nem tud megfelelő eredményeket hozni. Jámbor emberekkel tele van például a ferences rendház is. Nem következik ebből az, hogy a drága jó ferences atyák mindegyikének képviselőnek, államtitkárnak, miniszternek kellene lennie. Tehát tisztességesnek, jámbornak kell lenni egyfelől, másfelől pedig hatékonynak, vagyis a politikai mesterséget professzionálisan kell művelni.

A keresztény politika lényege az, hogy valóban keresztény legyen. A keresztény politika nem zsákbamacska. Intellektuális becstelenség, hogy ha kiírom a cégérre, hogy keresztény politika, aztán a saját ötleteimet megpróbálom úgy eladni, mint a keresztény tanítás részét. Ha a keresztény politikus azt mondja magáról, hogy ő keresztény politikus, akkor az egyház társadalmi tanításából következő keresztény politikát kell képviselnie. Erről szeretnék most néhány gondolatot mondani. Kierkegaard azt mondja, hogy a szellemi élet hasonló ahhoz a tévedéshez, mint amikor azt látta kiírva egy táblára, hogy „mángorlás". Bevitte a ruhát, hogy mossák, és vasalják ki. Akkor derült ki, hogy ott nem mosnak vagy vasalnak ruhát, hanem a mángorlás című táblákat árulják, hogy akik ezzel foglalkoznak, azt kirakhassák. Azt hiszem, hogy a szellemi, politikai életben is hasonló a helyzet. A keresztény politika lényege, hogy keresztény politika. Regnare Christum volumus. Azt akarjuk, hogy Krisztus uralkodjék. Ezért keresztény politika. Ha ebben lavírozik az ember, akkor mitől keresztény ez a politika? Amikor azt akarjuk, hogy Krisztus uralkodjék, azt is mondjuk, hogy a kereszténység üzenete egyetemes térben, időben és témájában, a kereszténységnek üzenete van a tudományhoz, a kultúrához és a politikához. Ha ezt tudatosít-

juk, és kimondjuk, akkor abban a pillanatban beindul velünk szemben a kórus, hogy „az egyház ne politizáljon". Gondolom, mindnyájan százszor hallották ezt a balliberális oldalról.

Nézzük meg egy reflexió erejéig ezt az egész kérdéskört! Ki az egyház? Az egyház mi vagyunk, mindannyian. Amikor azt mondják, hogy az egyház ne politizáljon, akkor ezzel végeredményben azt mondják, hogy mi mindannyian fogjuk be a szánkat, hogy ők monopol módon országoljanak. Pont az ellentéte igaz annak, hogy „az egyház ne politizáljon". Az egyháznak küldetése van a társadalomhoz, küldetése van a politikához is, és nekünk, világban élő kereszténeknek az a feladatunk, hogy megjelenítsük az egyház társadalmi tanítását, ami része a teológiának. A tanítás hirdetése alapvetően a papság feladata, de nekünk, világban élő kereszténeknek kell megvalósítanunk a társadalmi-politikai élet különböző helyein, ott, ahova a Gondviselés állított minket.

A másik ilyen mániákusan ismételt bal-liberális követelés az, hogy „az egyház tartson egyenlő távolságot" a különböző politikai erőkkel, politikusokkal szemben. Az már önmagában elég furcsa elvárás, hogy a történelmi egyházak olyan távolságot tartsanak a keresztény értékeket képviselni akaró polgári pártoktól, mint mondjuk a kifejezetten egyházellenes, más irányú politikai formációktól. Ennél még abszurdabb, hogy az *egyház* tartson egyenlő távolságot. Ezek szerint az egyháznak kellene lesnie, hogy mikor melyik politikai párt éppen mit talál ki, és aszerint sasszézni jobbra, vagy balra, hogy mindig egyforma távolságra legyen a különböző politikai pártoktól. Ezzel szemben a valóság pont fordított. Az egyház a maga társadalmi tanítása alapján sziklaszilárdan áll. Ehhez a szilárd ponthoz képest a különböző politikai

pártok szabadon közeledhetnek, vagy távolodhatnak. Az egyház pedig ott, akkor és annyiban működik együtt valamelyik politikai erővel, ahol, amikor és amennyiben keresztény értékeket képvisel. Ha ilyet képvisel, együttműködik, ha nem képvisel ilyet, akkor nem működik együtt. Tehát nem az egyház mozog a pártokhoz képest, hanem a politikai pártok mozoghatnak szabadon az egyházhoz képest.

Tisztán alkotmányossági szempontból egy egyháznak ugyanolyan alkotmányos joga van akár direkt pártpolitikai véleményét is kifejteni, mint egy szakszervezetnek, egy egyesületnek vagy bármely más jogi személynek. Tisztán alkotmányossági szempontból egy papnak, például Zoltán atyának, pontosan ugyanolyan alkotmányos joga a politikai véleményét kifejteni, mint nekem, vagy bárki másnak itt a teremben. Más kérdés, hogy a katolikus egyház kánonjogilag, a református egyház pedig zsinati határozattal úgy döntött, hogy papjaik, lelkészeik ne induljanak országgyűlési képviselő választásokon, és ne vállaljanak szerepet politikai párt vezetésében. De az egyházak önkorlátozó módon, lelkipásztori megfontolásból döntöttek így, nem pedig külső diktátum elfogadásából következően. Tisztán alkotmányossági szempontból tehát egy egyháznak, egy papnak ugyanúgy joga van politizálni, mint bárki másnak. Ha azonban egy pap mégis direkt pártpolitikai vizekre tévedne, az is egyes egyedül a püspökére tartozik, nem pedig az egyházügyi államtitkárra, a szocialista pártra, vagy a kormányra.

Ez után az alapvetés után néhány, filozófiainak tekinthető, de gyakorlati következményeit tekintve is nagyon fontos kérdést szeretnék tisztázni. A keresztény politika lényege az, hogy keresztény politika. A keresztény tanítás adva van az egyház társadalmi ta-

nításában, ami katolikus részről a pápai szociális enciklikák, protestáns részről a társadalometika. Ez természetesen nem azonos egyetlen egy politikai pártnak sem a politikai programjával. Pontosan meghúzható azonban az a kör, amelyen belül a világban élő keresztények kereshetik a társadalom kihívásaira adandó választ: ez a kör pedig az egyház társadalmi tanítása. Vannak olyan alapvető tételek, amelyeket ha egy párt, vagy egy politikus nem vállal, akkor nem nevezheti magát keresztény politikusnak. Az egyház társadalmi tanítása és a pártpolitikai programok nem azonosak, de nem is függetlenek egymástól, mert a keresztény politika attól keresztény politika, hogy elfogadja mérceként az egyház társadalmi tanítását. Ennek filozófiailag pedig három alapvető pillére van:

– a perszonalitás, vagyis a személyiség tisztelete;

– a szolidaritás, vagyis a közösség elfogadása;

– és a szubszidiaritás, vagyis kölcsönös kisegítés elve, ami azt jelenti, hogy a problémákat ott kell megoldani, ahol keletkeznek, és egy magasabb szint ezt nem vonhatja el.

Nézzünk egy példát, ahol megragadhatjuk, mi a különbség a keresztény felfogás, illetve a szocialisztikus, és a liberális felfogás között. Keresztény alapon azt mondhatjuk, hogy neked, liberális barátom, igazad van akkor, amikor az emberi személy méltóságát hangsúlyozod. Bár mi többet állítunk, mint a leglibe-rálisabb liberális, mert mi azt mondjuk, hogy az emberi jogok, az ember méltósága nem abból ered, hogy egy parlamenti határozat, vagy az ENSZ közgyűlése ezt megállapította, hanem abból, hogy a teremtő Isten képmására vagyunk alkotva. Ezért mindenki, legyen szegény vagy gazdag, fiatal vagy öreg, egészséges vagy beteg, azért végtelen érték, mert Is-

ten képmása. Az emberi jogokat nem az országgyűlés adja és nem is a különböző nemzetközi szervezetek, hanem azok a teremtés rendje által eleve adottak, amit a parlament vagy egy emberi jogi nyilatkozat felismer és elismer. A keresztény felfogás ugyanakkor mindig kritikát fogalmaz meg a liberálisokkal szemben, mert ők a személy méltóságát úgy értelmezik, hogy elszakítják a közösségtől, ezáltal individualizmussá deformálják, ami a teljes emberi személyiség megcsonkítását jelenti, mert elszakítják a közösségi vonatkozástól. Ezért a liberálisok individualitás fogalmával szemben a kereszténység a perszonalitás fogalmát állítja, amely mindig utal az emberi személy közösségi aspektusára.

A másik oldalon hasonló egyoldalú túlzással találkozunk. A szocialisztikus felfogásról – és itt szeretném hangsúlyozni, hogy most a klasszikus szocialistákra gondolok, Marxra és a klasszikus baloldalra – azt mondhatjuk, hogy neked szocialista barátom igazad van akkor, amikor az ember közösségi természetét hangsúlyozod. Sőt, mi többet állítunk, mint a szocialisták, mert mérhetetlenül nagyobb szolidaritás a másik emberben Krisztust látni, mint azt gondolni, hogy majd az állami szociális ellátó rendszerek oldják meg az emberi egzisztencia problémáit. A keresztény felfogás egyúttal kritikát is gyakorol a szocializmus irányába, mert – legalábbis a klasszikus szocialisták – annyira túlhangsúlyozzák az ember közösségi voltát, hogy az egyes ember már nem lesz más, mint egy jelentéktelen csavar a gépezetben. A személy elveszíti jelentőségét. Gondoljunk a marxizmus osztályfelfogására, ahol az egyes ember önmagában nem is jelenik meg, csak mint az osztálynak a tagja. Ugyanennek a nemzetiszocialista kiadása, ahol a fajban feloldódik, elveszik az egyén. Ezért a keresztény

felfogás mindig kritikát gyakorol a szocialisztikus felfogással szemben, mert kollektivizmusba csúszik, és elveszíti az egyes ember, a személy jelentőségét.

Filozófiatörténetileg mindig is az volt a probléma, hogy a liberális individualizmus és a szocialista kollektivizmus nyilvánvalóan a teljes emberi személy megcsonkítása, egyoldalúság. A kérdés az: a személyiség és a közösség elve hogyan hozható egységbe? Erre a keresztény társadalmi tanításban Aquinói Szent Tamás adta meg a megoldást a szubszidiaritás, a kölcsönös kisegítés fogalmával, amikor azt mondta, hogy a természet rendjéből eredően, amit egy kisebb közösség megtehet, azt egy nagyobb nem veheti el. Tehát, ami a család sajátos, a természet rendjéből következő feladata, azt nem veheti el egy falu. Ami egy faluközösség feladata, azt nem veheti el egy ország. A gyereknevelést a családtól nem veheti el az állam. Viszont, ha valami tragédia történik (pl. árvaságra jut egy gyerek), akkor az államnak kötelessége fölnevelni azt a gyereket. Ha egy falut valamilyen természeti csapás ér, akkor nem hagyható sorsára, hanem ki kell segíteni, mégpedig olyan módon, hogy a későbbiekben képes legyen önmagán segíteni. A szubszidiaritás fogalma tehát azt mondja, hogy ott kell megoldani a problémákat, ahol azok a természet rendje szerint vannak, de ha nem tudja megoldani, akkor viszont ki kell segíteni. Ez a gondolat elutasítja azt a liberális felfogást, ami azt mondja, hogy mindenki oldja meg a saját problémáját, aki pedig nem tudja, az magára vessen. Ugyanakkor elutasítja azt a szocialisztikus felfogást is, ami infantilis módon úgy akarja berendezni az ember életét, hogy majd állami segélyekből elvegetál. Ezért tehát a perszonalitás, a szolidaritás és a szubszidiaritás az a hármas társadalmi tanítása az egyháznak, amin belül lehetséges

a keresztény politika. Aki ezt a hármat nem vallja, filozófiai értelemben az nem lehet keresztény politikus.

Egy ilyen szellemi műhelyben, mint a KÉSZ, hadd mondjak még egy filozófiai történeti gondolatot, melyből megérthető, hogy a keresztény politikai, társadalmi felfogás nem utópisztikus, sőt éppen az a lényege, hogy elutasítja az utópiát! A probléma gyökere Platónnál van, aki minden utópia atyja. Platón azt mondja – némileg leegyszerűsítve –, hogy az állam, a strukturált emberi közösség úgy jött létre, hogy az emberek beláttak egy gondolatmenetet, mely úgy szól, hogy igazságtalanságot elkövetni jó. Nem morális, hanem hedonisztikus értelemben: kellemes dolog, hogy én basáskodom másokon. Igazságtalanságot elszenvedni rossz, nyilvánvalóan kellemetlen dolog, hogyha felettem basáskodnak. Az emberek belátták, hogy miután nagyobb rossz igazságtalanságot elszenvedni, mint amilyen jó igazságtalanságot elkövetni, ezért létrehozták az államot, hogy megakadályozza az igazságtalanság elkövethetőségét. Platón tehát kitalált egy mítoszt, és azt mondja, hogy úgy jött létre a strukturált emberi közösség, hogy az emberek leültek, logikai alapon beláttak valamit, és megkonstruálták az államot. Tehát az emberi társadalom kitalált, következésképpen újra és újra kitalálható. Ezzel szemben Arisztotelész azt mondja, hogy ez egy mítosz, mert soha nem volt valamilyen közösségi struktúra nélküli ember, mert antropológiai természetében adva van, hogy társadalmi struktúrában képes létezni.

A Platón által kitalált utópisztikus felfogás és az arisztotelészi, a természet rendjére épülő gondolkodás párhuzamosan halad a történelemben. E tekintetben Szent Tamás Arisztotelészre épített gondolkodá-

sával tette filozófiailag is nyilvánvalóvá a kereszténység természetjogi elkötelezettségét. A szocialisztikus felfogás a pesszimista utópiahagyományra építve azt mondja, hogy az ember egy eredendően rossz állat, amiből a szocialista államnak kell kiidomítania a szocialista embertípust. A liberális optimista utópia, ami Rousseau-tól ered, azt mondja, hogy az ember eredendően jó, csak a társadalom rontja meg. Tehát ha megszüntetjük az iskolát, a nevelést, a családot stb, akkor mindenki szép, okos és jó lesz, mert eredendően jó. A kereszténység immunis az utópiával szemben. Mégpedig azért, mert két dologról tudunk eredendően a kinyilatkoztatásból, és az ember antropológiájából is. Az egyik, hogy Isten képmására teremtettünk. Ezért bármilyen rosszak és igazságtalanok a társadalmi struktúrák, mindig meglesz a jóra való irányultság. A marxista utópia azért nem válhat be és azért emberellenes, mert nem képes felismerni, hogy az emberben mindig megvan a jó. A liberálisok optimista utópiájával pedig az a probléma, hogy nem tud az eredeti bűnről, amiről pedig a keresztény kinyilatkoztatás szól, s amire tanúbizonyság az egész emberi történelem. És miután az ember természete megromlott, hajlamossá vált a rosszra. Ezért utópia azt gondolni, hogy az ember önmagától szép, okos és jó lesz. Ezért szükséges a nevelés. Ezért kellenek az iskolák, a jó társadalmi struktúrák. A keresztény realizmus tud az ember Isten-képmásiságáról, tudja, hogy az ember jó, de tud az eredeti bűnről is, hogy az ember hajlamossá vált a rosszra. Ez a kiegyensúlyozott gondolkodás a keresztény filozófia jellemzője, amin az egyház társadalmi tanítása nyugszik. Ez a filozófia teszi lehetővé a teljes ember kibontakozását, beleértve annak – éppen a lényegét adó – transzcendentális nyitottságát. Végső soron minden politikai program,

minden politikai filozófia a mögötte álló emberkép függvénye. Ha az emberkép torz és egyoldalú, akkor logikailag szükségszerű, hogy az arra épülő társadalom is torz, egyoldalú és embertelen legyen. A keresztény emberkép nem csonkítja meg a valóságot, hanem figyelembe veszi az ember személyiségét, az ember közösségi voltát, a kettő egymásra vonatkoztatottságát és transzcendens nyitottságát. Ezért a keresztény emberkép az, amire fel lehet építeni egy valóban emberi társadalmat.

Itt jutunk el oda, amit Lábady professzor úr elmondott: a keresztény felfogás – most jogi értelemben – és a liberális felfogás között – némi leegyszerűsítéssel – a lényegi különbség az, hogy a keresztény felfogás természetjogon nyugszik, a liberális és a szocialisztikus felfogás pedig jogpozitivizmuson. Keresztény alapon csak olyan törvényeket lehet hozni, amelyek a természet rendjéből – legalább áttételesen – levezethetőek. Nézzük például az abortuszt. Sem természettudományos, sem logikai, sem filozófiai, sem semmiféle különbség nincs aközött, hogy az a magzat két hónapos, négy hónapos, nyolc hónapos, a hasfalon belül, vagy a hasfalon kívül van. Ha pusztán a kora alapján a magzati korukat élő embertársaink elpusztíthatók, akkor ugyanilyen alapon bármely más emberi élet elpusztítható: az öregek, a fogyatékosok, a betegek, vagy a társadalom bármely más csoportja. Ezért a kereszténység soha nem tudja elfogadni azt a jogpozitivizmust, ami például a náci Németországban volt, ahol eljárásjogilag többé-kevésbé szabályos módon ítélték halálra a társadalom különböző csoportjait. Azért nem tudjuk elfogadni, mert a – teremtés rendjét tükröző – természet rendjéből következik az emberi élet szentségének feltétlensége. Tisztán formai-logikai értelemben, tehát a

fenti gondolatmenet összefüggésében állítom: nincs különbség a liberálisok abortusz-pártisága és a náci Németország törvényei között. Jogpozitivista alapon mind a kettő a társadalom valamely csoportját, valamilyen akcidentális jegy alapján halálra ítéli: legyen ez a kora, az egészségi állapota, a fajisága vagy bármi más. Ezért keresztény alapon nem fogadható el a jogpozitivizmus. (A nürnbergi perben sem fogadták el a náci Németország vezetőinek azt a jogpozitivista védekezését, hogy a birodalmi törvényeknek engedelmeskedtek. A természetjog felette áll a pozitivista jognak.)

A keresztény politikában az emberi élet szentsége, abortusz, eutanázia, tekintetében nem lehet maszatolni, még ha ennek szavazatvesztés vagy egyéb politikai következményei vannak. Keresztény politikus a természetjoggal ellentétes dolgot nem fogadhat el. Ha ugyanis elkezd maszatolni, és elsődleges szempontként a szavazatokat számlálni, akkor a keresztény küldetés lényegét adja föl. A természetjog tekintetében tehát igenis ki kell mondanunk, hogy nem korlátlan a parlament szuverenitása, nem korlátlan, hogy milyen törvényeket hoz. A parlament nem játszhat Istent! Ellene kell mondanunk minden olyan dolognak, ami nem a természet rendjéből, végeredményben nem a teremtés rendjéből következik.

A keresztény politikának fontos aspektusa a nemzeti elkötelezettség. Azt látjuk, hogy a nemzeti gondolat tekintetében folyamatos támadás éri a patrióta beállítottságú keresztény politikát. Ha az ember kiejti azt a szót, hogy nemzet, magyarság, akkor beindul a verkli, hogy nacionalista stb. A nemzet tekintetében érdemes elgondolkodni azon, hogy az összes európai nemzet, ami ma van, mindegyik fiatalabb, mint a katolikus egyház. Az európai országok többsége fiata-

labb, mint a protestantizmus egyházai. Ebből logikailag következik, hogy a kereszténység nem megfojtotta a nemzeti létet, hanem éppen a megnemesítésével lehetővé tette a nemzetek megmaradását, kibontakozását, gazdagodását. Magyar példa: ha Szent István nem a kereszténység fundamentumára építi fel a magyar nemzet katedrálisát, akkor ma nem ülnénk itt, nem beszélnénk magyarul, és a magyarság ugyanúgy eltűnt volna a történelemből, mint a hunok, az avarok, a besenyők vagy a hozzánk hasonló többi keleti nép. A kereszténység mindig tisztában volt azzal, hogy Isten az égi haza mellett földi hazát is adott nekünk, és valamiképpen az égi hazától is dezertál az, aki a földi hazájához hűtlen. Látjuk, hogy a nemzeti gondolatot két oldalról támadják.

A szocialisztikus felfogás az internacionalizmus jelszavával, államhatalmi eszközökkel próbálta eltüntetni a nemzeti létet. A liberálisok pedig megfogalmazták azt a felfogásukat, ami a kozmopolitizmus, ami provinciális mucsaiságnak sajnálja le a nemzeti létet. Ezzel szemben a kereszténység mindig tudta, hogy az ember közösségi természetéből eredően a nemzettől kapjuk a nyelvünket, a gondolkozásunkat, a kultúránkat. Ezért a nemzeti lét és a kereszténység nemhogy nem áll szemben egymással, hanem lényege szerint egymásra utal.

Befejezésül egyetlenegy személyes dolgot szeretnék elmondani Önöknek. A politikai életben sok olyan embert láttam lassan másfél évtized során, akinek megvolt a talentuma, tisztességes, keresztény embernek indult. Amikor aztán fölkerült egy polcra, akkor olyan mániákusan kezdett ragaszkodni ahhoz, hogy szép lassan megideologizált magának mindent. Először csak kisebb stikliket, utána nagyobbakat, utána már alapértékeket, elvi dolgokat is elkezdett

föladni csak azért, hogy kapaszkodjon a bársonyszékbe. Amikor még Clinton volt az Egyesült Államok elnöke, meghívást kaptam hozzá egy imareggelire. Mi tagadás, nagyon meg voltam magammal elégedve, hogy no, azért Semjén Zsolti nem akárki, hogy az Egyesült Államok elnökével fog reggelizni. Elmentem reggel a hetes misére a ferences atyákhoz, és akkor átjárt a Jóistentől egy felismerés: igen, nagy dolog az Egyesült Államok elnökével reggelizni, de micsoda ahhoz képest, hogy a teremtő Isten minden áldott nap meghív az asztalához. És nem egy ócska lekváros szendvicset ad, hanem saját magát. Bennem ekkor kerültek helyére a dolgok.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

(Elhangzott a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének Kongresszusán, 2004. október 15-én)

EGYHÁZPOLITIKA, EGYHÁZ ÉS POLITIKA

Tegnap és ma

Excellenciás Érsek Atya, Főtisztelendő Atyák, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ma este az egyházpolitika, illetve az egyház és politika körében áttekintem azokat az eredményeket, amelyeket elértünk, és azt a szituációt, amelyben éppen vagyunk. Ahhoz, hogy a jelenlegi szituációt meg tudjuk ragadni, összefüggéseiben tudjuk értelmezni, ahhoz pontosan látni kell azokat az erőfeszítéseket és eredményeket, amelyeket az Orbán-kormány idején tettünk és elértünk.

Az egyházpolitika is olyan, mint az élet többi dolga: először a filozófiai alapokat kell tisztázni, és ha ezt pontosan átgondoltuk, akkor ebből lehet levezetni azt a gyakorlatot, ami megtermi a maga gyümölcseit.

A szűkebb értelemben vett egyházpolitikán túlmenő alapállásunk az a gondolat, hogy Szent István Magyarországában a kereszténység nem szubkultúra, nem egy vagyunk a szubkultúrák közül, nem vagyunk valamiféle „másság". Más lehet más – de hozzánk képest más!

A konkrét egyházpolitikai felfogásunk három alapvető tételen nyugszik. Az első az, hogy az egyház sui generis valóság. Tehát nem az állami intézményrendszer valamely alrendszere, hanem az állammal azonos rangú valóság. Két tökéletes társaság (societas perfecta) van: az egyház és az állam, hiszen létük nem vezethető vissza egy másik, eredendőbb közösségre,

és a sajátos céljaik eléréséhez szükséges eszközökkel mintegy önmaguktól rendelkeznek, nem pedig egy másik kegyelméből. Tehát az egyház a létét nem az államtól vette, sajátos céljához, az üdvösség szolgálatához való eszközeit nem az államtól kapta (dogmatika, szentségtan, liturgia, kánonjog), hanem végső soron isteni alapítójától. Ezért állam és egyház kapcsolatában nem fogadható el semmiféle alá-fölérendeltség, csak a legszigorúbb mellérendeltség.

A második ilyen alapvető állításunk az, hogy az állam és az egyház elválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom szétválasztását, hiszen egyszerre vagyunk tagjai az egyházunknak és polgárai a magyar hazának. Nem a kettő szembeállítása a járható út, hanem a kettő harmonikus együttműködése az egész társadalom javára. Ezen a ponton szeretnék egy rövid reflexiót tenni a „világnézeti semlegesség" mítoszára. Az, hogy az állam a társadalomban lévő világnézetek tekintetében semleges – azaz mint állam nem azonosítja önmagát valamelyik lehetséges világnézettel –, nem feltétlenül jelenti azt, hogy azokat azonos értékűnek kellene, hogy tekintse, és egyáltalán nem jelentheti azt – mint azt néhány libertiniánus doktriner véli – hogy valamiféle semleges világnézete kellene hogy legyen, vagy pláne, hogy azt propagálja. Nem is beszélve arról, hogy világnézetileg legfeljebb egy döglött ló semleges.

A harmadik állítás, hogy teljességében akarjuk elismerni az egyház szolgálatát. Ha megnézünk egy egyházi intézményt, mondjuk a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet, a Piarista Gimnáziumot, a Bethesda Református Gyerekkórházat, akkor azt látjuk, hogy egy valóság, de két aspektusa van. Egyfelől, mint egyházi valóság – amely az üdvösség jele és eszköze – a transzcendenciára irányul. Ebben a tekintetben

az immanens, világi államnak egyetlen feladata lehet: a vallásszabadság biztosítása a maga teljességében. Nyilvánvaló, hogy a profán állam nem illetékes abban, hogy teológiai kérdésekben állást foglaljon. Nincs joga ahhoz, hogy bármilyen módon beavatkozzon az egyház autonómiájába. Tehát a szorosan vett transzcendentális aspektus tekintetében, ha az egyházat úgy fogom fel, mint vallásos közösséget, akkor ebben a tekintetben az állam feladata a vallásszabadság biztosítása. De éppen transzcendentális lényegéből következően, és miután az egyház a világban él, ezért közfeladatokat vállal át. Amennyiben pedig közfeladatokat vállal át, annyiban ezt az államnak el kell ismernie, és nem mondhatja azt, hogy „drága barátaim, én biztosítom a vallásszabadságot, ti meg tartsátok fenn az intézményeiteket, ahogy tudjátok", hanem az állami-önkormányzati intézményrendszerrel teljesen azonos módon kell finanszíroznia az egyházi intézményrendszert, mivel az közfeladatokat vállal át. Tehát az egyházi intézmény egyfelől vallásos közösség, itt az állam feladata a vallásszabadság biztosítása, másfelől közfeladatot átvállaló intézmény, amelynek finanszírozása az állam feladata.

Itt még csak jelzésszerűen érintem, hogy van egy harmadik aspektusa is az egyház teljességében való elismerésének, nevezetesen az, hogy az egyháznak van küldetése a tudományhoz, a – legszélesebb értelemben vett – politikához, tehát ami nem a szorosan vett vallási aspektus, és nem is kifejezetten a közfeladatot átvállaló intézményrendszer. Mondok egy példát: Heideggertől származik az a gondolat, hogy egyetlen szaktudomány sem képes arra, hogy meghatározza önmagát, módszertanát, és illetékességének határait. Tehát az, hogy mi a matematika, ez nem matematikai kérdés, hogy mi a kémia metodo-

lógiája, ez nem kémiai kérdés, és hogy meddig tart a biológia illetékességének területe, ez már nem biológiai kérdés. Ezek teológiai, filozófiai, etikai kérdések. Ugyanez igaz a társadalomtudományok esetében is. Tehát az egyháznak van egy sajátságos prófétai szerepe és tanító feladata ebben a tekintetben is, és hogy ha mondjuk a klónozásra, génmanipulációkra, ilyesmikre gondolunk, akkor láthatjuk, hogy az emberiség katasztrófáját jelenti, ha a részterületek jogos autonómiájának félreértéséből kifolyólag negligálni akarják az egyháznak ezt a sajátos küldetését. Abból, hogy technikailag meg tud csinálni valamit az adott résztudomány, egyáltalán nem következik, hogy azt meg is szabad tennie! Természetesen a természettudományoknak, a társadalomtudományoknak, a politikának megvan a maga jogos autonómiája, de ez az autonómia soha nem lehet az erkölcstől való autonómia. Ezért kell ellene mondanunk annak, amikor a parlament – bevallottan, nem bevallottan, vagy talán észre sem véve – Istent akar játszani, és jogpozitivista beállítottságtól vezérelve – szemben a teremtés rendjéből eredő természetjoggal – sérti az élet szentségét. Egyetlen példát mondok: attól, hogy formális jogi szempontból szabályosan fogadják el például az abortusztörvényt, abból egyáltalán nem következik, hogy azt el kellene – vagy el szabadna – fogadnunk! Hiszen nincs sem logikai, sem természettudományos, sem semmilyen lényegi különbség a között, hogy az a magzat kéthónapos, három-, öt-, vagy nyolchónapos, a hasfalon belül vagy a hasfalon kívül van. Ha ilyen alapon, pusztán a kora alapján a magzati korukat élő embertársaink elpusztíthatók – és mert elpusztíthatók, tehát értéktelenek, és mert értéktelenek, ezért elpusztíthatók –, akkor ennyi erővel kilövési engedélyt lehet adni a megunt nagyma-

mákra, ugyanezen az alapon elpusztíthatóak az öregek, a fogyatékosok vagy az emberiség bármely más csoportja. Az ultraliberális doktrína itt esik egybe a náci felfogással. Megjegyzem, a nürnbergi perben sem fogadták el azt a védekezést, hogy "a Harmadik Birodalom törvényei szerint cselekedtem". Az ilyen végső pontokon nem szabad maszatolni. Ha mindent megtettünk az élet védelmében, és leszavaznak, akkor is megmarad az ellene mondás prófétai jele. Az egyház és politika témakörére még majd az előadásom végén külön kitérek, itt most csak filozófiai aspektusból, jelzésszerűen említettem.

1998-ban azt a célt tűztük magunk elé – amin legalább tíz évet gondolkodtam – hogy olyan egységes, több lábon álló, szervesen összefüggő, garanciális és történelmi távlatokra szóló modellt alkossunk, ami egyfelől jóváteszi – amennyire lehet – az évtizedeken át tartó egyházüldöző rezsim pusztításait, másfelől elkerüli azokat a zsákutcákat, amelybe némely nyugati ország szekularista mítoszoktól vezérelt egyházpolitikája tévedt. A konkrét egyházpolitikánk egyetlenegy ívet alkot, de három jól elkülöníthető pillérre épül, és ezt a koherens egyházpolitikai rendszert nevezzük magyar modellnek.

Első nagy pillérét az egyen1ő finanszírozás fogalmával lehet a legpontosabban jelölni. Ennek az a lényege, hogy elfogadhatatlan az, amikor azt mondják, hogy „ha a vallásos emberek egyházi intézményeket akarnak, akkor részben vagy egészben tartsák fenn maguk". Ez azért elfogadhatatlan, mert mi vallásos emberek ugyanolyan adófizető polgárok vagyunk, mint bárki más. Ugyanúgy a mi adónkból is tartatik fönn az egész állami és önkormányzati intézményrendszer. Ha ezek után a közfeladatokat ellátó egyházi intézményeket nekünk, vallásos embereknek

mintegy pluszban kellene fönntartanunk, akkor ezzel végeredményben kettős adófizetésre lennénk kényszerítve, ami annak a deklarációja lenne, hogy másodrendű állampolgároknak tekintenek minket. És miután a polgári kormány nem tekintette másodrangú állampolgároknak a vallásos embereket, ebből következik, hogy nem voltunk kettős adófizetésre kényszerítve, és azáltal volt ez lehetséges, hogy az állam pontosan ugyanúgy finanszírozta a közfeladatokat ellátó egyházi intézményeket, mint a hasonló feladatokat ellátó államiakat vagy önkormányzatiakat.

Mindennek részletes kidolgozása, mintegy matematikai képlet alapján való biztosítása szerepel abban a szerződésrendszerben, amelyet a történelmi egyházakkal kötöttünk és természetesen az ezeknek megfelelő törvényekben. Nyilván most nem lenne szerencsés untatni a hallgatóságot számszaki adatokkal, de mintegy érzékeltetésül egyetlenegy számot hadd mondjak: a Horn-kormány idején például bármely állami bölcsészkar hallgatónként évente 400-450 ezer forintos állami támogatást kapott. Ugyanez a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Károli Gáspár Református Egyetem bölcsészkarai esetében 80 ezer volt. Holott világi tanárok világi tudományt tanítottak világi diákoknak – az esetek jó részében – magasabb színvonalon, mint az állami egyetemeken. Ezért az egyházi egyetemek – hogy a puszta létüket fenntartsák – kénytelenek voltak tandíjat szedni. De hát akkor hogyan beszélhetünk szabad intézményválasztásról, ha a keresztény szülők jelentős része azért nem tudta a tehetsége és szíve szerinti egyetemre íratni a gyerekét, mert egyszerűen nem tudta kifizetni a tandíjat? Akkor így blöff a szabad intézményválasztás, és ócska lózung az állampolgári jogegyenlőség. Éppen ezért

minden területen (természetesen az egyes területek sajátságainak megfelelően) biztosítottuk mind a normatíva, mind a kiegészítő támogatás, mind pedig az egyenlő pályázati feltételek és lehetőségek tekintetében a teljesen egyenlő finanszírozást az egyházi intézményrendszer és az állami-önkormányzati intézményrendszer között.

Meg kell említenem egy nagyon fontos és veszélyes tévedést, melyre széltében-hosszában hivatkoznak, nemcsak nálunk, hanem Nyugat-Európában is. Ez a felfogás azt mondja, hogy az intézményrendszer – mondjuk az iskolák esetében – két részre osztható: állami és nem állami. Az államiba tartozik az állami-önkormányzati, a nem államiba az egyházi és az alapítványi. Következésképpen az állami teljes finanszírozású, a nem állami részfinanszírozású. Ez azért teljesen helytelen megközelítés, mert a vallásszabadságból következik az, hogy katolikus emberként katolikus iskolába járjak. Ez emberi jogom. Márpedig egy emberi jog megvalósulását nem lehet anyagi feltételekhez kötni. Tehát a helyes felosztás az, hogy van – maradva az iskolák példájánál – public school, tehát nyilvános iskola, amibe tartozik az állami-önkormányzati és az egyházi, mert ez emberi jogi alapon van, és van a privat school, vagyis a magániskola, amibe az alapítványi tartozik. Mégpedig azért, mert az alapítványi iskola voltaképpen egy vállalkozás, ahol valamilyen speciális szolgáltatást nyújtanak – például különleges módszerek, délutáni teniszezés, vagy nyelvkurzus Oxfordban – amit az azt igénybe venni kívánók megfizetnek. Az első esetben, a nyilvános iskola esetében tehát – ami lehet állami, önkormányzati, egyházi –, az állam teljes finanszírozást köteles biztosítani, a magániskolák esetében pedig részfinanszírozást. Ez egy nagyon fontos distinkció, mert

ha itt elcsúszunk, akkor ennek nagyon komoly és hosszú távú negatív következményei lehetnek.

Az egyenlő finanszírozáshoz tartozik még a hitoktatás kérdése is. Ezt sajnálatos módon 1997-ben megszüntették. A polgári kormány idején természetesen visszaállítottuk, mégpedig azon az alapon, hogy elfogadhatatlan az, hogy bármelyik fakultatív tárgy oktatása állami finanszírozásból történt, a portugál nyelvtantól a furulyaóráig, kivéve a hittan. Milyen alapon? Ha más gyereke az én adómból tanulhat flamand grammatikát, vagy hárfázni, akkor az én gyerekem, az én adómból miért ne tanulhatna katolikus, református vagy evangélikus hittant? Éppen ezért visszaállítottuk – az állampolgárok szabad döntése alapján – a hitoktatás állami finanszírozását, és örömmel jelenthetem Önöknek, hogy ma Magyarországon több mint félmillió gyerek jár államilag finanszírozott hittanra jórészt az iskolai oktatás keretében. Itt szeretném megjegyezni, hogy nem arról van szó, hogy az állam tanítana hittant, vagy hogy az állam megbízná az egyházat a hitoktatással. Hanem a vallásszabadság és a szabad tantárgyválasztás alapján az egyház szabadon tanítja a hittant, amit az állampolgárok szabadon választhatnak, és ezt az állam köteles ugyanúgy finanszírozni, mint bármely más fakultatív tárgyat. De nem az állam kompetenciája az, hogy az egyház ki által tanítja a hittant, tehát a hittanárt nem az állam fogja kiválasztani, hiszen ehhez nemcsak tárgyi tudás kell, hanem tanúságtétel is. Ez az ordinárius feladata, és nem tartozik az államra az sem, hogy mi az a hittartalom, amit az egyház tanít. Tehát a finanszírozás tartozik az államra, nem pedig a hittan tartalma, vagy az azt tanító személy meghatározása.

Hittanügyben a továbblépést is kidolgoztuk, most persze nyilván a meglévő védelme van napirenden,

de jelzem, hogy alkalomadtán a továbblépést sem felejtjük el. Tehát azt állítom, hogy nem normális állapot az, hogy úgy le lehet érettségizni, hogy a gyerek esszét tud írni arról, hogy mondjuk a kovalens kötésben erre vagy arra pörögnek az elektronok, vagy hogy milyen az erdei pajzsika spórás szaporodása, de arra nincs intézményesen tanított válasza, hogy miért ne fojtsa meg a szomszédját, ha haragszik rá. Amikor nyilvánvalóan sokkal fontosabb az emberi egzisztencia szempontjából az a kérdés, hogy például „miért van valami és miért nincs inkább semmi, amikor sokkal egyszerűbb lenne, hogy ne legyen semmi, mint hogy legyen valami", vagy az, hogy „miért vagyok, és miért nem inkább nem vagyok, és mi végre vagyok?", vagy „miért tegyem a jót és kerüljem a rosszat"? Ez végtelenszer fontosabb, mint az, hogy mi van a kovalens kötéssel vagy az erdei pajzsikával. Vagyis intézményesen kell biztosítani az etika tanítását azoknak is, akik valamilyen ok miatt nem akarnak hittant tanulni. Nekik sem árt, ha hallanak valamit Szókratészről, Senecáról vagy Kantról. A kulcsfogalom a kötelezően választható etikaoktatás. Tehát a gyerek vagy felekezeti hit- és erkölcstant tanul, vagy ilyen etikatárgyat, de valamelyiket tanulnia kell. Ugyanúgy, ahogy nincs vita azon, hogy nyelvet tanulni kötelező, aztán mindenki szabadon eldönti hogy angolt, németet, franciát vagy olaszt akar tanulni, de valamelyik nyelvet kötelező. Ugyanígy gondolom a hittan vagy etika tárgy esetében is. Ez egyúttal megoldaná a hittan órarendbe való illesztésének minden problémáját, és azt is, hogy a hitoktató tagja lenne a tantestületnek. A teljes képhez tartozik, hogy némi időre még szükségünk van ahhoz, hogy kellő számban legyenek olyan hitoktatóink, akiknek megfelelő képzettsége van, beleértve a pedagógiai képzettséget

is. Várható, hogy a hitoktatók a hittan mellett nagy számban jelentkeznének az etikatanítási kurzusra, aminek előnyös voltát aligha kell ecsetelnem. Hadd tegyek ezen a ponton egy személyes vallomást is. Annak idején a nagyanyám 20 forintot adott minden hittanóra után, amiért most vagyok igazán hálás neki, és nem a húszasért. Szóval, ha a mostani szituációban visszagondolok kisiskolás kori magamra, és az lenne a kérdés, hogy hittanon ülök vagy a grundon focizom, hát bizony nagy lenne a kísértés. De ha a kérdés úgy van feltéve, hogy hittanon ülök vagy etikaórán, akkor már egész más a helyzet! Persze nagyon kell vigyázni, hogy ez az etika tárgy nem lehet valamiféle ellen-hittan vagy vallástörténeti – indifferenciát vagy szinkretizmust sugalló – massza, hanem a klasszikus filozófiai-etikai hagyomány bemutatása. Tehát a kötelezően választható hittan, illetve etika tárgy törvénymódosító javaslatát részletesen kidolgoztuk, de a 2002-es választási vereség – és némileg a minisztériumi apparátus szabotálása – miatt megcsinálni már nem tudtuk, de ami késik, nem múlik!

A második pillér az a szerződéssorozat, amelyet a történelmi egyházakkal kötöttünk. 1997-ben a Horn-kormány megkötötte a vatikáni megállapodást, ami derék dolog volt, de két probléma volt vele: pro primo: nem tartotta be, pro secundo: nem kötött hasonló szerződést a többi történelmi egyházzal. Hogy miért nem, ennek a boncolgatása nem az én feladatom, de az „oszd meg és uralkodj" motivációjának a felmerülését nehezen tudom elhessegetni magamtól. Mindenesetre ránk az a feladat hárult, hogy egyfelől tartsuk be azt, ami a vatikáni szerződésből következik, másfelől a többi történelmi egyházzal is kössünk hasonló szerződéseket, messzemenően figyelembe véve a protestáns és ortodox egyházak és izraelita fele-

kezet sajátos egyházszervezeti és tulajdonszerkezeti adottságait. Egyfelől tehát létrehívtuk a vatikáni–magyar vegyes bizottságot, amelynek keretében a vatikáni szerződés betűjének és szellemének megfelelően átalakítottuk az összes releváns törvényt, másfelől pedig a Református Egyházzal, az Evangélikus Egyházzal, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségével, a Szerb Ortodox Egyházzal és a Baptista Egyházzal is kötöttünk – különböző volumenű – megállapodásokat, tehát mindazon egyházakkal, akik arra jogosultak voltak és azt óhajtották. Ezek a megállapodások természetesen különböznek, hiszen különbözőek az egyházak sajátosságai, de egységes értelmezési horizontot jelentenek, kölcsönösen erősítve egymás jogi és bizony politikai garanciáit. Ennél a pontnál jelzem, hogy minden formális és informális eszközzel igyekeztem erősíteni a történelmi egyházak szolidaritását, mert ez az érdekérvényesítésünk záloga.

Ezeknek a szerződéseknek egyik hangsúlyos pontja az örökjáradék. Ez azt jelenti, hogy mindaz a vagyontömeg, amit a kommunista rendszer elrabolt az egyházaktól, és amely az 1991-es törvény alapján visszajár az egyházaknak, de az adott egyház nem kérte vissza természetben, átalakul járadékalappá, és ennek a vagyontömeg értékének az 5%-át kapja az illető egyház évről évre valorizálva, az idők végezetéig. Különösen fontosnak érzem megemlíteni még az örökjáradék tekintetében, hogy a protestáns egyházak részére igen nagy összegű járadékkiegészítést is biztosítottunk az Orbán-kormány idején, és itt és most szeretném deklarálni azt, hogy ilyen kiegészítéssel a mindenkori kormány tartozik még a Katolikus Egyháznak. Hiszen a Katolikus Egyház óriási feladattömeget vállalt át, ezért kérte vissza ezeket az intézményeket – iskolák, szociális intézmé-

nyek, kórházak –, de ennek a feladatátvállalásnak megfelelő kiegészítést nem kapott. Tehát a protestáns egyházak felé ez rendezve van, a Katolikus Egyház felé ez még hátra van.

Fontos látni azt is, hogy ezek a szerződések csak a felek együttes akaratából módosíthatók, és végső soron akár bírói úton is érvényesíthetők.

A harmadik nagy pillér az ingatlanrendezés. Az ingatlanrendezési törvényt még az Antall-kormány alkotta meg. Nem állítom, hogy kodifikációs remekmű, de az biztos, hogy megindította ezt a folyamatot, és most már ennek a nyomdokán kell végigmenni. A probléma abból adódik, hogy 1994 és 98 között lényegében leállt az ingatlanrendezés. Ennek az oka az, hogy miközben az Antall-kormány évről évre milliárddal emelte ezt a keretet, hasonlóképpen az Orbán-kormány is, addig a Horn-éra négy éve alatt ugyanaz a négymilliárd forint volt, holott akkor volt a legnagyobb az infláció, és a legsúlyosabb a forintleértékelés. De nemcsak anyagi értelemben, hanem jogi értelemben is leállt egy időre a folyamat. És amikor ez ellen tiltakoztam, hogy ez törvénysértés és egyben szerződésszegés is – hiszen a hatályos törvényben és az Apostoli Szentszékkel kötött megállapodásban is benne van, hogy a kormány egyenletes értékarányos ütemezésben köteles visszaadni az ingatlanokat –, Horn Gyula miniszterelnök válasza az volt, hogy ő nem sért törvényt, mert igaz ugyan, hogy az van a törvényben meg a szerződésben is, hogy egyenletes értékarányos ütemezésben kell visszaadni, de az nincs benne, hogy ő köteles egyházügyi államtitkárt kinevezni. És miután nem volt egyházügyi államtitkár, nem volt, aki összehívja az ingatlanrendezési egyeztető bizottságot, és miután nem volt, aki összehívja az egyeztető bizottságot, jogi ér-

telemben is leállt az ingatlanrendezés. Végül is, nem kevés huzavona után kinevezésre került egy címzetes államtitkár, aki aztán összehívhatta a bizottságot, és így aztán, ha döcögve is, de azért az ingatlanrendezés folytatódott, sajnos annak a realitásával, hogy 1994 és 98 között ugyanaz a 4 milliárd forint volt, egy árva fillérrel sem emelkedett.

Ránk hárult az a feladat, hogy utolérjük magunkat, ezért évről évre milliárdos összeggel emeltük az ingatlanrendezési keretet. Fölment egészen 6,2 milliárd forintig, és igen verejtékes munkával az összes egyház összes ingatlanügyét végigtárgyaltuk, jogi értelemben rendeztük, és kormányhatározattal lezártuk. Ez megteremtette a kiszámíthatóságnak és a jogbiztonságnak a feltételét, tehát ettől kezdve nincs más feladat a mindenkori kormány előtt, mint aktualizálni ezt az összeget, és évről évre az egyház által megjelölt sorrendben az ingatlanokat visszaadni. Mindezek alapján felelősséggel állíthatom, hogy a teljes ingatlanrendezés a 2011-es törvényi határidő előtt befejezhető.

A szisztéma megértéséhez, a pontosság kedvéért: az 1991-es ingatlanrendezési törvény nem a reprivatizáció, hanem a funkcionalitás alapállásából indul ki – ezért nem érinti például a földtulajdont –, így alapvetően három lehetőség közül választ az egyház. Az első lehetőség az, hogy az visszakéri az eredeti ingatlanját, ekkor funkciókiváltás címén az önkormányzat az államtól megkapja a pénzt, hogy – azokra tekintettel, akik nem akarnak az újra egyházivá lett iskolába járni – bővítse a meglévő önkormányzati iskola épületét. Tehát a funkciókiváltás költségét az állam megtéríti az adott önkormányzatnak. Ha viszont nincs szükség funkciókiváltásra, akkor az állam kifizeti az önkormányzatnak azt a pénzt, amit az

épületbe invesztált. A második lehetőség az, hogy az egyház nem kéri vissza az épületet, akkor viszont megkapja az államosításkori értékét mai áron, hogy abból építsen helyette egy új iskolát, kórházat, szociális otthont, parókiát, vagy amire éppen szüksége van. A harmadik lehetőség pedig, hogy az előbb említett örökjáradék-listára teszi az adott ingatlant, ami után valorizálva kapja az ingatlan értékének az 5%-át évről évre. És most egy nagyon fontos mondat következik, amit ugyan nem lenne szerencsés most részletesebben kifejteni, de jelzem, hogy hosszú távon pontos elképzelésem van e tekintetben is. Abban egyeztünk meg, azt írtuk alá – sem többet, sem kevesebbet –, hogy a fenti három lehetőség teljesülését követően az egyháznak *az ingatlanrendezési törvény által érintett ingatlanok tekintetében* további követelése nincs.

Logikáját tekintve ehhez a témakörhöz tartozik az is, hogy egyházi műemlék-rekonstrukcióra soha nem látott összeget fordítottunk, évi 4 milliárd forintot. Nyilvánvaló igazságtalanság, hogy miközben annak idején nagyon jó állapotú ingatlanokat vettek el az egyháztól, most romokat kap vissza. Ezért is helyes, hogy legyen egy külön keret egyházi műemlékek, épületek rekonstrukciójára. Tisztában vagyok azzal, hogy négy év alatt nem lehetett negyven év pusztításait jóvátenni, de aki Záhonytól Hegyeshalomig végigutazik az·országon, az láthatja az egyházi épületek megújulását. Elvi jelentősége is van annak a deklarált felfogásunknak, hogy az egyházi műemlékek fenntartása alapvetően nem a hívek hitbuzgalmi feladata, hanem megkerülhetetlen állami kötelezettség. Mégpedig azért, mert ez a magyar nemzeti épített örökség meghatározó része. Ebben az értelemben – az állam műemlék-fenntartói kötelezettsége tekinte-

tében – nincs különbség a parlament és a Szent István-bazilika, a budai vár és a Mátyás-templom, az egri vár és akár egy kis falu barokk temploma között.

Ide tartozik még egy fontos dolog, ami nem volt a programunkban, hanem pluszként sikerült megvalósítani: a kistelepülésen élő lelkészeknek, egyházi szolgálattevőknek tisztes jövedelemkiegészítést tudtunk biztosítani, ami azért is fontos, mert a kistelepülésen való életminőség alapvetően annak a függvénye, hogy van-e helyben pap.

Egyetlenegy olyan terület van, ahol nem sikerült eredményt elérnünk. Ezt úgy kell szépen mondani, hogy az 1990. évi IV. törvény szükséges módosítása az egyházalapítás tekintetében. A köznyelv ezt nevezi szektatörvénynek. Azért nem sikerült módosítanunk, mert ehhez kétharmados parlamenti többség kellett volna. Most ebbe a részbe nem bonyolódnék, mert akkor ez egy külön előadásnyi időt venne igénybe, hogy precízen kifejtsem ezt a problematikát, ezért most csak annyit szeretnék leszögezni, hogy ma Magyarországon a vallásszabadságot egyetlenegy dolog fenyegeti: a vallásszabadsággal való visszaélés korlátlan lehetősége. Az, hogy egyszerűbb egyházat alapítani, mint egy bélyeggyűjtő egyesületet. Az, hogy ma Magyarországon jogi értelemben, azonos státuszban van az esztergomi érsek, a református zsinat lelkészi elnöke és a boszorkányegyház főboszorkánya. Ez nem vicc. Ez nyilvánvalóan nem normális állapot. Egy reflexió erejéig említem, hogy teljesen megalapozatlanok azok a vádak, amelyek úgy szólnak, hogy mi a vallásszabadságot akarjuk korlátozni. A vallásszabadság megvalósulása nem azonos az egyházi jogi státuszba való vétellel. A vallásszabadság emberi jog, velünk született valóság, ezt nem az állam adja, hanem felismeri és elismeri. Viszont az

egyházi státuszt, mint jogi kategóriát és az ezzel járó konkrét kedvezményeket és támogatásokat az állam adja, mégpedig ésszerű okok alapján, a társadalom java, a közjó érdekében. Tehát attól, hogy valakinek nincs egyházi jogi státusza, attól még korlátlan a vallásszabadsága, mert – az alkotmány határain belül – olyan kultuszt talál ki, amilyet csak akar. De ebből nem következik, hogy egy tegnap kitalált vallási kísérletnek pontosan olyan kedvezményeket kelljen biztosítani, mint egy sok évszázados, nagy társadalmi támogatottságú, intézmények tömegét fenntartó történelmi egyháznak. Tomka Miklóstól hallottam egy találó hasonlatot azoknak az álláspontjáról, akik azt mondják, hogy „ez is vallás, az is vallás, tehát azonos jogi kategóriát és azonos támogatást kell biztosítani". Ez pontosan olyan abszurditás, mintha azt mondanák, hogy közlekedési eszköz egy utasszállító repülőgép és közlekedési eszköz egy bicikli is, ezért azonos jogszabályoknak kell vonatkozni mind a kettőre. Nyilvánvalóan lezuhanna az a repülőgép, amelyik a KRESZ szabályai szerint próbálna repülni, és őrültség lenne a biciklistákat a légi közlekedés szabályainak betartására kényszeríteni. Mind a kettő közlekedési eszköz, de egész egyszerűen más valóság. Ugyanúgy más valóság egy sok évszázados történelmi egyház a maga hívőtömegeivel és intézményrendszerével, és egészen más egy tegnap kitalált vallási kísérlet.

Sajnos – pártpolitikai elfogultságok miatt – meghiúsult a törvény minimális módosítása is, holott alkotmányjogászok, vallásszociológusok bevonásával a legvégső kompromisszumig elmenő törvényjavaslatot készítettük el. Bár két dologban azért már kezdett kialakulni a konszenzus: az egyik az, hogy ne bármelyik megyei bíróságnál lehessen bejegyeztetni,

hanem csak a fővárosi bíróságnál, ahol olyan bíró van, akinek legalább elemi ismeretei vannak a tárgykörben, a másik pedig az, hogy a hitvallást be kelljen nyújtani a bejegyzéshez. Nem azért, mintha az állam minősíteni akarna teológiai tételeket, hanem azért, hogy elbírálhassa – tekintélyes teológusokból, filozófusokból, vallásszociológusokból álló szakértői grémium segítségével –, hogy egyáltalán vallási jellegű-e az a tevékenység, amelyre az illető az egyházi státusz bejegyzését kéri.

Még egy zárójeles megjegyzést hadd tegyek ezzel kapcsolatban. Az akkori ellenzék, a mostani kormánypártok állandóan az amerikai modellre hivatkoznak. Ezt két szempontból sem értem. Először is az Egyesült Államokban sem úgy van, mint ahogy az itteni liberálisok mondják. Nekem volt ugyanis alkalmam végignézni az Egyesült Államok különböző államaiban, hogy hogyan működik ott az egyházak finanszírozása, és egyáltalán nem úgy van, mint ahogy ezt itt beállítják. De van egy döntő különbség: az Egyesült Államokban nem volt Rákosi Mátyás, de még II. József sem. Tehát egészen más mind az intézményrendszert működtető vagyoni, mind a társadalmi szituáció. Ezenkívül pedig, akik állandóan az amerikai modellre hivatkoznak, azok elfelejtik, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unióba kérte a felvételét, nem pedig az Egyesült Államok tagállamai közé. Következésképpen nem az amerikai, hanem inkább az európai országok szisztémáira kellene figyelni, amik ugyan eléggé különbözőek, de egyben azért biztosan van közös vonásuk, éspedig abban, hogy mindenütt figyelembe veszik azt, hogy az adott egyház a történelem során mennyiben járult hozzá annak a nemzetnek a szellemi, kulturális gazdagodásához.

Noha szorosan véve nem egyházpolitika, hanem inkább egyház-diplomácia, de nekem személy szerint a legtöbbet az jelentette, hogy szerepem lehetett abban – eszközszerű szerep, mert az voltaképpen a Szentlélek műve –, hogy 2000. augusztus 20-án a Szent István Bazilika előtt I. Bartholomaiosz Konstantinápoly egyetemes patriarchája – egyetemünk díszdoktora – bejelentette, hogy a bizánci Szent Szinódus szentnek ismeri el a mi Szent István királyunkat. Erre, hogy egy az 1054-es egyházszakadás után Nyugaton kanonizált szentet elismerjenek Keleten, vagy egy keletit Nyugaton, ilyenre nem volt precedens. Így az egyházszakadás óta Nyugat és Kelet első közös szentje: Szent István király. A magyar kereszténység ezzel újabb szolgálatot tett az egyetemes kereszténységnek, hűen ahhoz a történelmi küldetéséhez, hogy Magyarország, noha egyértelműen a Nyugat része, mégis híd a Kelet felé. A mi keresztény őseink ezer évvel ezelőtt az egyházszakadás bűnével elszakították Krisztus varratlan köntösét. És itt és most, ezer évvel később, a Magyar Millenniumkor, Budapesten tettünk egy öltést, hogy összevarrjuk azt, ami akkor elszakadt. És – Balog Zoltán nagytiszteletű úrral, akinek kulcsszerepe volt abban, hogy a magyar modell valósággá válhatott – az ökumené jegyében olyan szimbólumokra is figyeltünk, mint hogy a Bizánci Patriarcha és Sodano bíboros, pápai legátus a Szilágyi Dezső téri református templomban találkozott, kifejezve ezzel hazánk történelmében és életében a kereszténység mindhárom ágának – a katolikusságnak, az ortodoxiának és a protestantizmusnak – meghatározó szerepét.

A magyar modell ihletettsége valóban Szent Istvánra megy vissza, akinek egyházpolitikai tanulságát – ha szabad ezt a szót használnom – talán így lehet

összefoglalni: ami jó az egyháznak, jó az országnak, és ami jó az országnak, jó az egyháznak.

Nos, így érkeztünk el 2002-höz, ahol az én zárómondatom az Egyházi Kapcsolatok Titkárságának vezetői székében a balliberális kormány egyházügyi illetékesei felé ez volt: van egy francia mondás, amit mindig tartsanak szem előtt, amely szerint: aki az egyházba harap, annak előbb-utóbb kitörnek a fogai. Nos, egy ideig csend volt, a kormányprogramban egy árva érdemi mondat nem volt az egyházpolitikáról, és noha Szalay István államtitkár úr lassan egy éve ígéri, hogy elkészíti a kormány egyházpolitikai programját, eddig mindössze annyi derült ki belőle, hogy a „Kenyeret és békét" címet viselte volna, de ebből egy sor sem készült el, és úgy tűnik, hogy már nem is fog. Ebből viszont az a probléma adódott, hogy mivel a jelenlegi kormánynak nincs egyházpolitikai programja és nincs normatív egyházpolitikai személyisége, ezért bizonyos képviselők a saját privát ötleteiket és elfogultságaikat úgy tudják beállítani, minthogyha az kormányálláspont lenne, és ebből következnek azok az ámokfutásszerű dolgok, amiknek tanúi lehetünk.

Nagyon fontos látni és láttatni: nem pénzkérdésről van szó. Bár bizonyos médiaorgánumok úgy próbálják beállítani, hogy az egyház egy olyan intézmény, amit csak a saját finanszírozása érdekel. Az igazság az, hogy nem pénzről van szó, Isten országa nem pár százmillió forinton múlik. A vallásszabadságról van szó. Hogy mennyire nem pénzkérdés a vita lényege, azt hadd támasszam alá azzal, hogy a történelmi egyházak nem tiltakoztak a költségvetési törvény megismerésekor. Akkor barokkos mondatokat hallottunk kormányzati részről, hogy mennyire nőtt az egyház támogatásának költségvetési összege. Ez-

zel szemben a helyzet az, hogy csak ott nőtt ez az összeg, ahol a polgári kormány idején törvényileg és szerződésileg ezt biztosítottuk, és ezt hajtotta végre a jelenlegi kormány. De mindenütt, ahol diszkrecionális joga volt, ott bizony csökkent. Hogy hol nőtt? Például a hitoktatás területén. Miért? Mert kikötöttük törvényben és a szerződésekben, hogy a hitoktatói bért az átlagos pedagógus bér alapján kell megállapítani. Tehát ha nő a pedagógusbér, akkor automatikusan nőnie kell a hitoktatási pénznek is. Nőtt az ingatlanrendezési pénz is. Egy fillérrel sem nőtt jobban, mint amennyivel az infláció emelkedett. Nőtt az egyszázalékos költségvetési keret, de azért, mert mi 0,5-ről 0,8-ra emeltük a kiegészítés mértékét. Viszont minden olyan területen, ahol a kormány dönthette el, hogy ad vagy nem ad, ott bizony csökkent, például az egyházi műemlékek rekonstrukciós kerete négymilliárdról egymilliárdra csökkent. Ha mindent összevetek, akkor azt kell mondanom, hogy az egyházi felsőoktatási beruházási keret a felére csökkent. A szociális és egészségügyi beruházási keret megszűnt. Nem is beszélve a megfojtott Széchenyi-tervről, amiben jócskán voltak egyházi célok. Sorolhatnám ezeket, de talán nem lenne szerencsés. Látható, hogy ahol végrehajtotta a jelenlegi kormány a polgári kormány szerződéseit és az általunk hozott törvényeket, ott nőttek az összegek, azokon a területeken pedig, ahol diszkrecionális joga volt, ott csökkentették. Ebben a tekintetben a történelmi egyházak nem tiltakoztak. Tehát nem pénzről van szó. Akkor miről? A vallásszabadság kérdéséről. Két ilyen terület van, ahol komoly konfliktusra került sor: az egy százalék kérdésében, és a szociális törvény módosításának tekintetében.

Ahhoz, hogy az egyszázalékos problémát pontosan meg tudjuk ragadni, ahhoz 1997-ig vissza kell lépnünk az időben, amikor az egyszázalékos modell bevezetésére hivatkozva megszüntették a hitéleti támogatást, sőt akkor még a hitoktatás állami finanszírozását is. Ez a konstrukció eredetileg úgy nézett ki, hogy mindenki annak az egyháznak utalhatja a saját személyi jövedelemadója egy százalékát – mármint csak az, akinek annyi jövedelme van, hogy szjafizető –, amelyiknek óhajtja, és ezt az állam az összes személyi jövedelemadó 0,5%-áig kiegészíti. A '97-es törvényben még úgy volt, hogy ebben az egyszázalékos konstrukcióban az egyházak és a társadalmi szervezetek egyben voltak, amiben az az abszurditás, hogy különböző valóságokat gyömöszölnek egy skatulyába. Én tisztelem a társadalmi egyletek szerepét, de más műfaj egy társadalmi egyesület, és más egy egyház. Ezeknek így, egy skatulyában, az az üzenete, hogy: van, aki bélyeget gyűjt, van, aki horgászik, és van, aki katolikus. Akkor egyházi tiltakozásra sikerült elérni, hogy külön lett egy százalék az egyházaknak, és egy százalék a társadalmi egyesületeknek. És azt hallgattuk, hogy ez milyen európai szisztéma, ez az olasz modellnek az átvétele. Nos, ez nem az olasz modellnek az átvétele, az olasz modell irányába mi mozdultunk el. A különbség a kettő között az, hogy Olaszországban úgy működik a rendszer, hogy az olasz állam beszedi az országban a személyi jövedelemadót, majd ennek 0,8%-át olyan arányban osztja szét az olaszországi egyházak – megjegyzem, az olaszországi történelmi egyházak, és nem mindenféle tegnap kitalált vallási kísérlet és álegyház – között, amilyen arányban az állampolgárok véleményt nyilvánítanak. Tehát Olaszországban a nyugdíjas néninek a voksa fillérre ugyanannyi eurót

jelent az egyházának, mint egy nagytőkésé. Nálunk ez nem így van, hiszen kizárólag csak az szja-t fizetők utalhatják át adójuk egy százalékát, tehát mindazok a honfitársaink, akik nem szja-fizetők, így hárommillió nyugdíjas, az összes földműves, a nagycsaládosok és a fiatal pályakezdő értelmiségiek, részben vagy egészben ki vannak zárva abból a lehetőségből, hogy egyházukat ilyen módon támogassák, pusztán jövedelemviszonyaik alapján, csak azért, mert nem szja-fizetők. További szociológiai tény, hogy amíg a tegnap kitalált vallási csoportok tagjai zömmel aktív korúak, addig azoknak az egyházaknak a tagsága, amelyek emberöltők óta léteznek, azok aktív–inaktív kiegyenlítettséget mutatnak. Magyarul arról van szó, hogy mivel a nyugdíjasok eleve ki vannak zárva, ez a szisztéma a katolikus és református egyházat sújtja, a szektákat meg pénzeli. Tehát a magyar szisztéma, ellentétben az olasz modellel, nem egy egyház tényleges támogatottságát mutatja, hanem pusztán a pénzes rétegek általi kedveltségét.

Éppen ezért mi azt mondtuk, hogy ez így nem igazságos. Rendben van, maradjon meg az, hogy az szja-fizetők annak az egyháznak utalhassák egy százalékukat, amelyiknek akarják, de a kiegészítést (amit mi 0,5%-ról 0,8%-ra emeltünk) ne az szja-rendelkezők alapján osszuk el, hanem a népszámlálási tények alapján. És pedig azért, mert a népszámláláskor 9 millió ember nyilatkozott vallási hovatartozása vonatkozásában, és több mint a teljes lakosság háromnegyede megjelölt felekezetet. A népszámlálás fekete–fehéren megmutatta (nem véletlen, hogy mind szekularista, mind szektás részről mindent megpróbáltak, hogy megfúrják magát a kérdés feltevését), hogy Magyarországon van 7,5 millió olyan em-

ber, aki önmagát a három keresztény történelmi egyház valamelyikéhez tartozónak deklarálta. Tisztában vagyok vele, hogy ez a 7,5 millió ember nem mind az apostoli hit oszlopa, de egy dolog kétségtelen tény, hogy a legerősebb identifikációs tényező Magyarországon a történelmi egyházakhoz való kötődés. Ebben az értelemben Magyarország nemcsak történelmileg, hanem szociológiai értelemben is keresztény Magyarország. Akkor is, ha ez egy hangos politikai kisebbségnek nem tetszik. Nyilvánvaló, hogy ez sokkal pontosabb szám, mint az, hogy négy-egész-valahány millió szja-fizetőből alig több mint félmillió jelölt meg felekezetet. Tehát, amíg a jelenlegi kormány csak a jobban szituáltak, a gyakorlatban pusztán félmillió ember véleményére kíváncsi, addig a mi szisztémánk a népszámlálási adatok alapján minden magyar állampolgár véleményére figyelemmel van. Nem nehéz belátni: a 7,5 millió sokkal pontosabban mutatja a társadalom vallásos tagozódását, mint a 0,5 millió. Nem beszélve arról, hogy ez az egész egyszázalékos szisztéma a hitéleti támogatást váltotta ki. Márpedig hitélete annak is van, aki nem szja-fizető. A hitélet és a vagyoni helyzet nincs összefüggésben. Ezért nemcsak igazságtalan, de teljesen értelmetlen is, hogy kizárólagosan az szja-fizetőkhöz kössük az egyház-finanszírozásnak az egyik leghangsúlyosabb elemét.

A jelenlegi kormány önkényesen, a két legnagyobb egyház tiltakozása ellenére megváltoztatta az általunk hozott, a kiegészítést a népszámlálási adatok alapján elosztó törvényt, és ezért kénytelen voltam az Alkotmánybírósághoz fordulni, mégpedig három érvvel. Az első az, hogy a törvény megváltoztatása sérti a katolikus és református egyház közjogi várományát. Mégpedig azért, mert volt egy elfoga-

dott törvény, amely a népszámláláshoz kötötte volna a kiegészítést. Erre az egyházak felkészültek, mivel ez 2003. január 1-jén lépett volna hatályba. Ezt a jelenlegi kormány 2002. december 31-ével megszüntette. A Bokros-csomag idején az Alkotmánybíróságnak volt már egy precedens jellegű döntése, amely kimondta, hogy ha van egy elfogadott törvény, amelynek a kedvezményeire természetes vagy jogi személyek felkészültek, akkor azt nem lehet úgy megváltoztatni, hogy legalább egy költségvetési éven keresztül ne valósult volna meg. Itt pontosan ez történt. A másik: nemzetközi szerződés megsértése, hiszen az 1997-es vatikáni megállapodás előírta azt, hogy a felek négy év múlva áttekintik a tapasztalatokat, és pontosítják a szerződésben foglaltakat, nyilván, ahogy az élet változik, úgy szükséges ennek a finomítása, precizírozása. Ez meg is történt, a magyar—vatikáni vegyes bizottság keretében ezt a kérdést is megtárgyaltuk, én a kormány felhatalmazása alapján, a nuncius úr pedig a Szentszék nevében ezt a jegyzőkönyvet aláírtuk. És hogy ez nemcsak szándék, nemcsak egy papírdarab volt, azt bizonyítja, hogy ennek alapján a polgári kormány támogatta a népszámlálási adatok alapján történő módosítást, és az országgyűlés ebből törvényt alkotott. Így a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék közötti megállapodást negligálta a szocialista–liberális kormány a mostani törvénymódosításával, ezért állítom, hogy ezzel nemzetközi szerződést sértett. Az alkotmányosság követelménye pedig kifejezetten tiltja azt, hogy bármilyen belső jogszabály ellentétben álljon nemzetközi szerződéssel. De a legfontosabb a harmadik érv, az, hogy diszkriminatív. Hiszen például hárommillió nyugdíjast egy tollvonással kizár abból a lehetőségből, hogy alkotmányos jogával élhessen. Hi-

szen ez a támogatási forma, az egy százalék és annak a kiegészítése, végül is egy állami adóbevétel átengedése. Közpénzről pedig csak az állampolgári jogegyenlőség alapján lehet dönteni. Na most, hogyha a jövedelemviszonyai alapján a társadalom nagy részét kizárják ebből a jogból, akkor ez olyan, minthogyha cenzushoz kötnék a választójogot, vagy bevezetnék a virilizmust. Ezért tehát súlyosan diszkriminatív.

Még egy gyakorlati szempontot is említenék zárójelben, amire a sajtóban külön is fölhívtam a figyelmet, nevezetesen arra, hogy ez a szisztéma egy soha nem látott eklézsia-biznisznek a veszélyét rejti magában, amelyet az etno-bizniszhez tudok csak hasonlítani. Mondok néhány konkrét példát. Nem akarom Önöket számokkal terhelni, csak érzékeltetésül említem: ha ugyanezt a kiegészítő támogatást a népszámlálási adatok alapján osztom vissza, akkor egy emberre 882 Ft jut. Ha ezt az szja-rendelkezők alapján osztom vissza, akkor 12 496 Ft. Ehhez jön, hogy Magyarországon irreálisan könnyű egyházat alapítani, voltaképpen semmi sem kell hozzá. Ráadásul minden ilyen társulat automatikusan jogosult arra, hogy miután az „egyházát" bejegyezték, annak átutalhassák az egy százalékot, és minden egyes rendelkező után megkapja a kiegészítést is. Ezért, ha a népszámlálási adatok alapján nézem, akkor például a Fény Lovagjainak és Testvériségének Egyháza, miután 10 ember mondta a népszámlálásnál, hogy ehhez a társulathoz tartozik, kapna kiegészítésként 8820 Ft-ot. Igen ám, de ha az szja-rendelkezők alapján számolunk, akkor már hogy, hogy nem, 79 ember utalta át az 1%-át a Fény Lovagjainak és Testvériségének Egyházának, s így csak kiegészítésként ezután mintegy 1 millió Ft-ot kap. Vagy nézzük a következőt: Emberi Lehetőség Függet-

len Szellemi Rend Egyháza. Heten mondták a népszámlálásnál, hogy ide tartoznak, s így 6174 Ft-ot kapnának. Ha az szja-rendelkezők, tehát a jelenlegi kormány szisztémája alapján nézem, akkor hogy, hogy nem, már 33-an utalták ide az egy százalékukat, és ebben az esetben azért félmillió forintot csak felmarkolnak.

Az Életenergia Közösség Független Szellemi Rend Egyháza esetében egyetlenegy ember sem volt, aki a népszámlálás során ide tartozónak vallotta volna magát, következésképpen nem is kapnának ezen az alapon semmit. Ellenben, csodálatos módon, amikor az szja-rendelkezés volt, akkor az Életenergia Közösség Független Szellemi Rend Egyháznak 65-en utalták az egy százalékukat, és ily módon azért 812.288 Ft-ot fölvesznek csak kiegészítésként, plusz még egy egész szép summát, hiszen még az egy százalékukat is visszakapják. Tehát miután irreálisan tág tere van a fiktív egyházalapításnak, következésképpen, ha valaki alapít egy ilyen fiktív egyházat, és utána rábeszéli a haverjait és a rokonságát, hogy az egy százalékukat ide utalják, akkor igen komoly összeget tud kivenni – minden elszámolási kötelezettség nélkül – a rendszerből. Amivel két probléma van: részint nyilván nem ez volt a jogalkotó szándéka, hiszen ezzel végeredményben közpénzeket csakliznak el, részint pedig a valódi egyházaknak járó keretet ezáltal csökkentik. Ha pedig ez tömegessé válik – és miért ne válna – akkor ennek már komoly anyagi tehertétele is lehet.

Meg kell mondanom, hogy én személy szerint soha nem lelkesedtem az egyház-finanszírozás szja-hoz kötéséért, mert bizonytalan hogy az egy százalék minek az egy százaléka. Hiszen minden egyházpolitikai szándéktól függetlenül, tisztán gazdaságpolitikai megfontolásból bármely kormány dönthet úgy, hogy

az államháztartás bevételi oldalán növeli, mondjuk a társasági adót, a forgalmi adót, a vámbevételeket, vagy amit akar, és csökkenti a személyi jövedelemadót. Akkor ennek az egy százaléka már nem ugyanaz! Vagy bevezetnék a családi jövedelemadózást – amit én lelkesen támogatnék, mivel ez figyelembe veszi az eltartottakat is –, ami maga után vonná a személyi jövedelemadó-bevétel radikális csökkenését. Nem beszélve arról a szerencsétlen összefüggésről, hogy ha az állam – nagyon helyesen, és az egyház helyeslésével találkozva – családtámogatást épít be a rendszerbe, azzal hogy a gyerekek után adókedvezményt biztosít, akkor ezzel végül is – akaratlanul – az egyház támogatását csökkenti, mert magát az összes szja-t, s így annak egyszázalékos átutalható és kiegészítő részét is csökkenti. Ezért mondtam én kezdettől, hogy jobb lenne a GDP-hez kötni, mert akkor együtt sírunk, együtt nevetünk, hiszen ha nő az ország gazdasági teljesítménye, akkor nő az egyház támogatása is, azon kívül ez a szisztéma manipulálhatatlan, és a mindenkori kormány gazdaságpolitikáját nem terheli ilyen egyházpolitikai vetület. Nem ide tartozik, és erre most még nem is szeretnék bővebben kitérni, de körvonalazódik a fejemben egy olyan további konstrukció, aminek a tekintetében jól használható lesz hosszú távon a GDP-s szisztéma. Ennek is el fog jönni az ideje.

Nézzük a szociális törvénynek a kérdését. Itt az a probléma, hogy azt mondja a mostani módosítás: valójában csak akkor alapíthat, tarthat fenn az egyház szociális intézményt az alapellátás tekintetében, akkor kap erre finanszírozást, ha a területileg illetékes önkormányzattal megállapodik. Miközben a jelenlegi kormány is elismeri, hogy a 3100 valahány önkormányzatból 2000 önkormányzat semmiféle, vagy legalább-

is nem elégséges szociális ellátást biztosít. Így a polgármesteri hivatal mechanikusan megkapja az államtól a lakosságarányos normatívát, aztán, ha a hivatal feléli, akkor feléli. Viszont, ha megállapodik az egyházzal, akkor ezt az összeget át kell adnia. Tehát érdekellentét van az ilyen felfogású és gyakorlatú önkormányzat és az alapellátást – például házi gondozást – biztosító egyházi intézmény között. Már csak ezért is elfogadhatatlan az, hogy a törvény az önkormányzatok pillanatnyi hangulatának szolgáltatja ki az egyházi alapellátást, holott az egyházaknak alanyi joga, hogy akár szakellátást, akár alapellátást biztosítsanak, hiszen a vallásos emberek vallásszabadságából következik, hogy egyházi intézményt vehessenek igénybe. Ezt nem lehet további feltételekhez kötni, nevezetesen az önkormányzatok tetszéséhez. Megmondom, hogy a legfőbb félelmem az, hogy ez bizony a trójai faló lehet, mert ha itt át lehet törni az egyház alanyi jogát az intézményalapításhoz és finanszírozáshoz – ha ezt ma megcsinálják a szociális intézmények tekintetében –, akkor holnap meg lehet csinálni az iskolákkal is. Gondoljunk bele: mi történik, ha az egyház csak akkor tarthatna fenn például iskolát, vagy csak akkor kapná meg az azonos finanszírozást, ha a területileg illetékes önkormányzat kegyeskedik hozzájárulni? Remélem, hogy ez csak az én félelmem – adja Isten, hogy így legyen –, de potenciálisan benne van, hogy ez a módosítás a trójai faló szerepét töltheti be.

Mikor szembekerülök ilyen esetekkel, mindig eltűnődöm azon, hogy miért jó az bárkinek is, hogy egyházellenes reflexektől vezérelve akadályozza az egyház szolgálatát? Mert már csak pragmatikus megfontolásból az ateista embernek is az az érdeke, hogy öregségében, betegségében, halálos ágyán olyan

apáca ápolja, aki Isten és ember iránti szeretetből erre tette föl az életét, mintsem olyan szociális otthoni vagy kórházi alkalmazott – nagy tisztelet a kivételnek –, aki azért csinálja ezt a munkát, mert éppen nem talált jobb állást.

Van egy további probléma is. A „bajszos püspök" intézményének quasi visszaállítása. A bajszos püspök volt az a figura, aki az ateista, egyházüldöző állam komisszárjaként benn ült a püspökségen, és onnan machinált az egyház ellen. Most analóg módon valami hasonlóról van szó. Van ugyanis egy olyan munkakör, hogy ellátottjogi képviselő. Önmagában érthető, hogy van ilyen, hiszen itt krízishelyzetben lévő emberekről van szó, helyes, hogy ez az ellátott jogi képviselő figyeli az ő jogaik érvényesülését. Ez olyasmi, mint a kórházak esetében a betegjogi képviselő. Igen ám, de a törvény úgy csűri-csavarja a szöveget, hogy az egyházi intézményben dolgozó ellátottjogi képviselőnek a munkáltatója nem az egyházi intézményfenntartó lesz, hanem valamilyen formában az állam. Holott az egyháznak is megvan az az intézményrendszere, ahol állami akkreditációval ilyen ellátott jogi képviselő munkatársakat képez. A jelen szisztémában az egyháznak még csak beleszólása sincs abba, hogy az állam kit ültet be az egyházi intézménybe. Erre mondom, hogy ez bizony a bajszos püspök rossz emlékű figuráját idézi.

Ennek az egész törvénymódosításnak akarva-akaratlanul, tudva-tudatlanul, két nagyon kellemetlen stichje van. Az egyik az, hogy a civil szférával helyezi egy szintre az egyházi intézményeket. Összemossa az egyházi és a civil szférát. Megjegyzem, hogy ez a szabadkőműveseknek volt a klasszikus ötlete, hogy úgy lehet az egyházat relativizálni, hogy beso-

rozzák egynek a civil szférába. És akkor van a Katolikus Egyház, és vannak a filantróp egyletek, és a kettő egy kategória. A bajszos püspök pedig ebben az újabb kiadásában is a legrosszabb bolsevik hagyományokat idézi. Az, hogy egy állami embert beültetnek egy egyházi intézménybe, ráadásul anélkül, hogy ebbe az egyháznak bármilyen beleszólása lenne, ez sérti az egyház autonómiáját. A Magyar Katolikus Püspöki Kar az Alkotmánybírósághoz volt kénytelen fordulni, nemzetközi jogi vonatkozásban pedig Salamon László és Balsai István képviselő urakkal hármasban fordultunk az Alkotmánybírósághoz azzal, hogy mindez sérti a vatikáni megállapodást, ami egyértelműen rögzíti, hogy az egyháznak alanyi joga az intézményalapítás és a feladatarányos egyenlő finanszírozás, legyen az szakellátás vagy alapellátás. Nem privilégiumokat kérünk, hanem a diszkriminációk megszüntetését és alkotmányos autonómiánk tiszteletben tartását.

De hogy ne a kritika legyen a végkicsengés, a megoldási lehetőséget is felvázolom, mert meg lehet találni a megoldást ezekre a problémákra, és szerencsés lenne minél hamarabb megtalálni, mielőtt végképp elmérgesedik a helyzet.

Az egy százalék esetében van egy nagyon egyszerű és korrekt megoldás. Az egyesületek vonatkozásában olyan elképzelés körvonalazódik – amit a hírek szerint a kormány is támogat –, hogy a teljes egy százalékot oda kell adni az egyesületeknek, tehát nemcsak azt a részt, amiről ténylegesen rendelkeztek az szja-t fizető polgárok. Diszkriminatívnak tűnik, ha az egyházak esetében ugyanez nem történik meg. Tehát az egyházak esetében is, ha a kiegészítés mértéke valóban az összes szja egy százalékáig lenne, akkor minden további nélkül meglenne arra a költségvetési

fedezet, hogy mindegyik egyház mondja meg, hogy a népszámlálási adatok alapján, vagy az szja-rendelkezők alapján kéri-e a kiegészítés elosztását. Ebben a pillanatban mindenkinek a kívánsága megvalósulna és gyakorlatilag az alkotmánybírósági beadványok – pró és kontra – elvesztenék a jelentőségüket. Persze ebben a szituációban is álegyházak pénzeket tudnak elszélhámoskodni, de ez a kompromisszum még kezelhető, hiszen akkor legalább a katolikus és református egyház esetében a népszámlálási elosztás érvényesül, ami azért már összegszerűen olyan, hogy jóval reálisabb képet mutat, mintha pusztán az szja-rendelkezők szerint történne az elosztás. A javaslat Mádl Ferenc köztársasági elnök úrra megy vissza, és többek között az a nagy előnye, hogy nem jelent vállalhatatlan költségvetési terhet, hiszen jelenleg is van egy bizonyos kompenzáció, amelyet legalábbis ígér a kormány a katolikus és a református egyháznak, mivel ők rosszul járnak az szja-alapú elosztással, amit persze csak egy évre garantálnak, de mégiscsak van egy ilyen keret. Én azt mondom, hogy nem szerencsés megoldás önmagában sem egy ilyen kompenzációs toldozás-foltozás, hiszen tényleg rosszízű az, hogy valakit kompenzálnak, de különösen furcsa, ha nem egy kisebbséget kompenzálnak valamilyen méltányolható okból – az egyébként jól működő rendszer kisebb korrekciójaként – hanem a társadalom abszolút többségét, jóval több, mint 7 millió embert. Mondjuk ki azt, hogy az egy százalék, valóban egy százalék, és akkor egyáltalán nincs szükség ilyen kompenzációs keretre, és mindegyik egyház nyilatkozzon, hogy az ő esetében melyik szisztémával számoljunk.

Pusztán a precizitás kedvéért említem, hogy a jelenlegi kormánypártok azzal támadták a népszámlá-

lás alapú elosztást, hogy az sérti a statisztikai törvényt. Ez tévedés, mert akkor sértené a statisztikai törvényt, ha visszakereshető lenne, hogy X katolikus, Y református, Z meg izraelita. De ezek összesített statisztikai adatok, tehát ez semmilyen módon nem sérti sem a statisztikai törvényt, sem az adatvédelmi törvényt, sem semmi mást.

A szociális törvény esetében pedig az lenne a megoldás a legsúlyosabb problémára, hogy ne több ezer önkormányzat pillanatnyi politikai hangulatának szolgáltassák ki az egyházi szociális alapellátást vállaló intézményeket – és ezzel az ott dolgozó és az ezt igénybe venni akaró állampolgárokat –, hanem a minisztériumnak kelljen megállapodást kötni az egyházzal. Mindezt azért éreztem fontosnak elmondani, hogy lássák, van a jelen pillanatban is olyan kompromisszumos lehetőség, amivel még rendezhetők ezek a problémák.

■

Az egyház és politika tekintetében is szeretnék néhány gondolatsort kifejteni Önöknek, mert bizony ezek is belejátszanak a jelenlegi egyházpolitikai helyzetbe. Nagyon rossz ízű volt az, amikor Szalay István egyházügyi államtitkár neki támadt Veres András püspök úrnak, a Püspöki Kar titkárának, kifejezve maga és kormánya rosszallását – és ez enyhe kifejezés volt –, azért, hogy Mayer püspök úr augusztus 20-án milyen prédikációt mondott. Kérem szépen, nem tartozik az államtitkár úrra, sem a kormányára, de még magára az államra sem, hogy egy püspök milyen prédikációt mond. Olyat mond, amilyet akar. Persze ennek is volt előzménye. Emlékszünk arra, amikor Gyulay püspök úr le-

velet írt a papságának, amelyben a csak önmagával foglalkozó szélsőséges liberális felfogástól óvta a híveket. Akkor nagyon éles támadás érte a püspök urat, hogy hogyan mert ilyen levelet írni. Hát először is, a püspök úrnak igaza van a levél tartalmát illetően. Másodszor is, elmúltak azért már azok az idők – legalábbis remélem –, amikor egy pártközpontból akarták megmondani, hogy egy püspök milyen levelet írjon a papjainak. Olyat ír, amilyet akar. Ezek után Horn Gyula ex-miniszterelnök azzal a kijelentéssel döbbentette meg a magyar társadalmat, hogy ő tudja, hogy a gyóntatószékekben Fidesz-propagandához kötik a feloldozást. El nem tudom képzelni, hogy Horn Gyulának milyen személyes tapasztalata lehet a gyónás tekintetében... De akár van, akár nincs, az ember ilyet józanul nem mond. Mert ezzel végeredményben azt állítja, hogy a Katolikus Egyház a bűnbánat szentségének kiszolgáltatását politikai feltételekhez köti, ez pedig azt jelenti, hogy szentségtöréssel és istenkáromlással vádolja az Egyházat. Ezek után a Szocialista Egyetemisták Szövetsége még gyorsan rátett egy lapáttal, bejelentették, hogy figyelni fogják, hogy melyik templomban melyik pap, mikor, mit mond, és aztán meglesz ennek a következménye. Nagyon rossz történelmi tapasztalatokat idéz fel az a fenyegetés, amikor egy pártvezér azt mondja, hogy az egyház ne merészeljen politizálni, és utána figyelteti, hogy politizál-e az ő felfogása szerint az adott lelkész. Bizony, bizony ez a legsötétebb bolsevik és náci időket idézi, például amikor Adolf Hitler megüzente, hogy az egyház ne merészeljen politizálni, és utána a Hitler-jugenddel figyeltette, hogy melyik pap mikor, mit mond. Nem állítok persze direkt analógiát a kettő között – már csak azért se, amit úgy lehet

érzékeltetni stílszerűen Marxot idézve, aki azt mondta, hogy: „a történelem megismétli önmagát: egyszer mint tragédia és egyszer mint bohózat" –, de ilyen átélt évtizedek után különösen is érthető a vallásos emberek felháborodása. Ezért nagyon fontos egyszer s mindenkorra tisztázni, hogy a vallásszabadságból, az egyház autonómiájából következően sem az egyházügyi államtitkárnak, sem pártpolitikusoknak, sem magának az államnak semmi köze ahhoz, hogy egy püspök vagy pap milyen prédikációt mond.

Az egész vita hátterének megvilágítására hadd kockáztassak meg egy gondolatmenetet. Évszázadok óta van egy bizonyos szembenállás az egyházias értelmiség és a szekularista értelmiség között. A szekularista értelmiség évszázadok óta próbálja kiszorítani hagyományos ellenfelét, az egyházias értelmiséget a politikai és a társadalmi életből, mégpedig oly módon, hogy megpróbálja relativizálni az egyház társadalmi tanítását. Mert ha az egyháznak nincs releváns társadalmi tanítása, akkor az egyházias értelmiségnek sincs politikai legitimációja, ha pedig nincs politikai legitimáció, akkor le lehet minket söpörni a politikai élet színpadáról, akkor viszont nincs, aki megjelenítse az egyház társadalmi tanítását, és az egyházat visszanyomták a sekrestyébe. Ezért állítom, hogy az egyházias értelmiség, és a hierarchia értelmében vett egyház nem kizárólag a közös hit és közös szervezet, hanem a közös érdek egységében is van. Mert az egyházias értelmiség számára az egyház társadalmi tanítása jelenti a legitimációt, és ennek a társadalmi tanításnak a reális megjelenítése az egyházias értelmiség által lehetséges. Ha viszont relativizálni lehet az egyház társadalmi tanítását, akkor kétségbe lehet vonni az egyházias értelmiség politikai legitimációját,

ha pedig kétségbe lehet vonni az egyházias értelmiség politikai legitimációját, akkor nincs, aki megjelenítse az egyház társadalmi tanítását, következésképpen az egyházat visszanyomták a sekrestyébe. Ez az az összefüggés, ami – hol bevallottan, hol ködösítve – az események mögött áll. Így érthető meg, hogy miért van az, hogy a legagyafúrtabb szlogenek manipulációival próbálják periférikusnak beállítani az egyház társadalmi tanítását és ezáltal elbizonytalanítani az egyházias értelmiség társadalmi-politikai szerepvállalását.

Az egyik ilyen kedvenc szlogenjük: az, hogy „az egyház tartson egyenlő távolságot a különféle politikai pártok között". Ezzel nemcsak az a probléma, hogy elég furcsa elvárás, hogy az egyház azonos távolságra legyen a keresztény értékeket képviselni akaró és több-kevesebb sikerrel képviselőktől, mint a kifejezetten egyházellenesektől, hanem van ennek egy ennél még abszurdabb aspektusa is. Mit mondanak? Azt, hogy az egyház tartson távolságot. Tehát szerintük: az egyháznak kellene lesni, hogy mikor melyik párt éppen mit talál ki, és a szerint sasszézni jobbra vagy balra, hogy mindig egyforma távolságra legyen a különböző politikai pártoktól. Ezzel szemben a valóság pont fordított: az egyház a maga társadalmi tanítása alapján sziklaszilárdan áll. És ehhez a szilárd ponthoz képest a különböző politikai pártok szabadon közeledhetnek vagy távolodhatnak. Az egyház pedig ott, akkor, addig és annyiban működik együtt valamely politikai párttal, ahol, amikor, ameddig és amennyiben keresztény értékeket képvisel. Ha ilyet képvisel, együttműködik, ha nem képvisel ilyet, akkor nem működik együtt. Tehát nem az egyház mozog a politikai pártokhoz képest, hanem a politikai pártok mozoghatnak szabadon az egyházhoz képest!

A másik ilyen lózungjuk az, hogy „az egyház ne politizáljon”. Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ki az egyház? Mi vagyunk az egyház, mindannyian! Tehát ebben a megfogalmazásban, hogy „az egyház ne politizáljon”, az is benne foglaltatik, hogy mi – úgy, ahogy vagyunk – ne politizáljunk. Vagyis, hogy ők monopol módon uralkodjanak a társadalmi és politikai szférán. Ezzel szemben a valóság megint fordított. Kétségtelen tény, hogy a Katolikus Egyház kánonjogában, a Református Egyház zsinati határozattal – nagyon bölcsen – kimondta azt, hogy klerikusok, lelkészek nem vállalhatnak szerepet politikai pártok vezetésében, és nem indulhatnak országgyűlési képviselő-választásokon. Igen, de ezt teológiai és lelkipásztori megfontolásból mondja az egyház, nem pedig azért, mintha bármiféle külső diktátumot elfogadna. Mert alkotmányossági szempontból nézve az egyháznak ugyanolyan joga van akár a politikai véleményének kifejtéséhez is, mint a társadalomban működő bármely más jogi személynek. Egy papnak pontosan ugyanolyan alkotmányos joga a politikai nézeteit kifejteni, mint nekem, vagy bármelyikünknek. Hogy az egyház ezt nem teszi, ezt teológiai és lelkipásztori megfontolásból következő önkorlátozásból nem teszi, nem pedig azért, mintha az államnak vagy politikai erőknek a diktátumát elfogadná. Egyébként is: ha egy pap direkt pártpolitikai vizekre tévedne, az egyes-egyedül a püspökére tartozik, nem pedig a pártokra vagy az államra. Nagyon fontos ezt a distinkciót megtenni!

Az egyház társadalmi tanítása része a teológiának. A szociális enciklikák, az egyház társadalmi tanítása, mint a teológia része: a szószékről hirdethető és hirdetendő. Ismerjük az egyház társadalmi tanítását: perszonalitás, szolidaritás, szubszidiaritás, közjó, igazsá-

gosság, ami által az egyház a személy védelmében, a közösségek védelmében, a teremtés rendjét tükröző természet rendjének megfelelően, az embernek éppen a lényegét megadó transzcendenciára való nyitottságának hangsúlyozásával, a kinyilatkoztatás fényében a keresztény bölcselet segítségével felvázolja a maga társadalmi tanítását. Ez a teológiai része. Ez a papság feladata. Az egyház társadalmi tanítása nem azonos egyetlen politikai párt programjával sem. De az egyház pontosan tudja, hogy minden társadalomvízió, minden politikai program végső soron a mögötte álló emberkép függvénye. Ha ez egyoldalú, akkor az erre épülő társadalom is a teljes ember kibontakozását megcsonkító, embertelen lesz. Ezeknek az új-pogány mítoszok alapján való kísérleteknek szomorú illusztrációja a XX. század története. És tanulsága az is, hogy az istentelen rendszer embertelen és az embertelen istentelen, tehát nekünk, világban élő kereszténynek a feladatunk az, hogy az egyház társadalmi tanításának fényében, a lelkiismeretünk alapján, ezt a társadalmi tanítást konkretizálva – az adott társadalom adott szituációjának kihívásaira választ adva – megvalósítsuk.

Befejezésül Platónt idézem, aki azt mondotta: „Ha a bölcs és becsületes polgárok lemondanak arról, hogy maguk irányítsák a polisz életét, akkor az lesz a büntetésük, hogy ostobák és gazemberek fognak uralkodni rajtuk."

Köszönöm, hogy meghallgattak!

(Elhangzott: a „Haza a magasban" előadás-sorozat keretében, a Szent István Társulatnál, 2003. március 31-én)

„Nagyon érdekes és logikus képet kaptunk arról az egyházpolitikáról, amelyet az államtitkár úr eddig is képviselt, és amely öröm számunkra, hogy jelenleg is képvisel.”

Dr. Erdő Péter esztergom-budapesti érsek,
prímás zárszavából

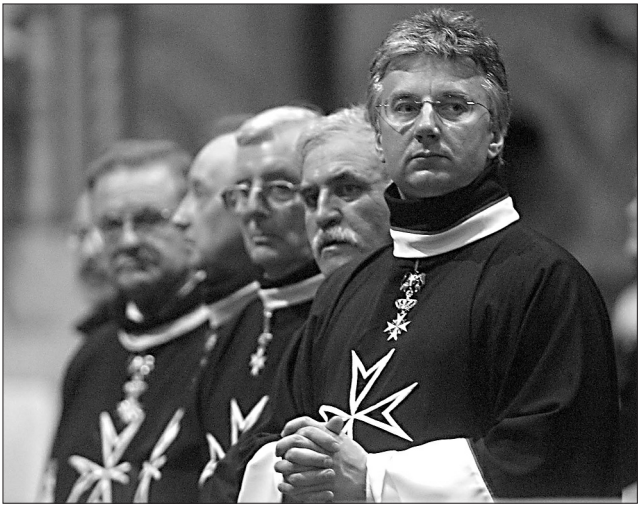

Fotó: MTI

II. A politika lövészárkában

INTERJÚK, CIKKEK

RENDHAGYÓ SZEMÉLYES BESZÉLGETÉS SEMJÉN ZSOLTTAL

– Önt tartják a keresztény oldal filozófiailag legfelkészültebb, nyelvi kifejezéseiben pedig a legerőteljesebb képviselőjének. Egy elemző azt írta, hogy nyelvezete Aquinói Szent Tamás és Rejtő Jenő szerencsés ötvözete.

– Érdekes meglátás. Az intellektuális becsületesség követeli meg a pontos filozófiai megalapozást, a politikai szempont pedig azt, hogy ezt bárki által könnyen megragadható és átélhető, plasztikus módon fogalmazzam meg.

– Honnan ez a vitakészség? Talentum vagy tanulás?

– Nyilván mindkettő szükséges. A tanulás tekintetében mindig hálás leszek az Alma Maternek, a Hittudományi Akadémiának. Fila Béla professzor úr dogmatika órái között volt egy óra, amit disputának nevezett. Minden hallgató szemeszterenként felkészült egy gondolkodóból – sokszor olyanból, aki részben vagy egészben szemben állt a katolikus tanítással –, oly mértékben, hogy végigolvasta a műveit, tanulmányozta a vitáit, mintegy beleélte magát az illető gondolatvilágába, így annak belső logikájából olyan kérdésekben is ki tudta következtetni az álláspontját, amilyen kérdésben nem is volt kifejtett álláspontja. Majd ennek a gondolkodónak a nézeteit meg kellett védenie a professzorral és az egész évfolyammal szemben. Ez a disputa óriási élmény volt és óri-

ási tanulság. Részint azért, mert megtanított belehelyezkedni olyan gondolkodásmódba is, ami nem az enyém, sőt akár ellentétes az enyémmel, így adott egyfajta nyitottságot, részint mert felkészített olyan vitatechnikára, amiben ki lehetett próbálni a különböző gondolatok érvanyagát, meggyőző erejét.

– *Hogyan kapcsolódik mindez a politikához?*

– Például úgy, hogy Nyíri Tamás filozófia professzorom olyan mélységben ismertette meg velünk Marxot (és nem a marxizmust), hogy a keresztény–marxista vitában – amit ő szenvedélyesen űzött – felkészültebbek legyünk Marxból, mint a marxisták. Marxon ugyan túllépett az idő, de mindennek hasznát veszem nap mint nap a politika lövészárkaiban is, mert akkor tudok ellenfeleinkkel vitatkozni, ha kipróbálom nem csak a saját, de az ellenfelek érveinek is az erejét, mind az igazságtartalom, mind a meggyőzőerő tekintetében. A szélsőbaltól a libertiniánuson át a szélsőjobbig ki kell próbálni, mintegy belehelyezkedve a felfogásuk belső világába, logikájába, nyelvezetébe. Családomat és barátaimat rettenetesen fel tudom idegesíteni, amikor rajtuk próbálom ki ezeket, mint ahogy az ember kipróbál egy új kardot, hogy milyen a fogása, hogy lehet vele suhintani, stb. Bizonyára ketté állna a füle annak, aki kihallgatná, hogy miket mondok ilyenkor… De aki nem vállalja ezt a szellemi kalandot – akár olyan nézetek tekintetében is, amitől zsigerileg irtózik – az nem ismeri meg az ellenfél belső logikáját, és nem fogja tudni kiszámítani a következő lépését, érveit, nyelvi erejét, szuggesszióját, tehát végeredményben azt kockáztatja, hogy alulmarad a rábízott értékek és érdekek védelmében. Aki nem próbálta ki jó alaposan az ellenfél kardját, az nem fogja tudni igazán használni a saját pajzsát.

– Azt még ellenfelei is elismerik, hogy a magyar közéletben egyedülálló következetességről tett tanúbizonyságot. Összefoglalná röviden, hogy végül is miért csinálja mindezt, mi a célja?

– Regnare Christum volumus. Azt akarjuk, hogy Krisztus uralkodjék.

(Hungaria Christiana, 2000. július 31.,
Loyolai Szent Ignác ünnepén)

PÉLDA NÉLKÜLI PILLANAT

Szent István és Hierotheosz keleti kanonizációja

– Példa nélküli egyháztörténelmi pillanatnak lehetünk tanúi, amikor az ortodox egyház feje egy katolikus szentet – a mi Szent Istvánunkat – fogad el sajátjának. Ilyen eseményre a nagy egyházszakadás, 1054 óta nem volt példa, jelentősége a katolikus-ortodox párbeszéd szempontjából szinte beláthatatlan – nyilatkozta Semjén Zsolt, a kulturális tárca egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkára az Új Ember katolikus hetilapnak I. Bartholomaiosz, Konstantinápoly egyetemes pátriárkájának magyarországi látogatása előtt.

– Őszentségét, I. Bartholomaioszt egy éve hívtam meg Konstantinápolyban, Orbán Viktor miniszterelnök úr nevében. Konstantinápoly egyetemes patriarchája elfogadta a meghívást, és augusztus 20-án a bazilika előtt celebrált szentmise keretében Angelo Sodano bíboros pápai legátus jelenlétében jelenti be a kanonizációt.

– A Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Szent Szinódusa két kanonizációs határozatot hozott.

– Valóban, Szent István királyunkat és Hierotheoszt, a honfoglalás utáni Kárpát-medence első térítő püspökét emelte a szentek közé. Szent István személye mintegy szimbolizálja a keleti és nyugati egyház békés együttélését, hiszen ő alapított és támogatott bizánci kolostorokat így a veszprémi görög apácakolostort, ahol a koronázási palást is készült, és nagyszerű templomot emelt Konstantinápolyban.

Hierotheosz volt az a püspök, aki megkeresztelte Saroltát, Szent István édesanyját. A magyar keresztény-

ség alapja Hierotheosz Bizáncból indult missziója, amelynek folytatása és betetőzése a nyugati misszziók Szent István nevéhez kapcsolódó tevékenysége. A két magyarországi keresztény hagyomány, a bizánci és a római évszázadokon keresztül harmonikusan élt együtt, s az ország görög műveltségű monostorai folytatták spirituális és kulturális küldetésük teljesítését a túlnyomórészt már latin környezetben is.

– Különösen szép gesztusa a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátusnak, hogy mindkét szent ünnepét – figyelembe véve a magyar katolikus hagyományt – augusztus 20-ára tette. Ön is folytatott ennek érdekében tárgyalásokat?

– Kereszténységünk botránya, hogy „elszakítottuk Krisztus varratlan köntösét". Hálát adok Istennek, hogy összevarrásáért magam is tehettem egy öltést. Azt gondolom, hogy mindez – ami a világ figyelmét is hazánkra irányítja ezekben a napokban – nem kizárólag a magyar katolikusoknak és ortodoxoknak, hanem minden kereszténynek fontos.

(Új Ember, 2000. augusztus 20.;
Az interjút készítette: Csallóközi Zoltán)

ELŐSZÓ

Tempfli József nagyváradi megyés püspök könyvéhez

Életében legendává vált. Aligha van olyan Egyházzal s Nemzettel sorsközösséget vállaló és megélő ember ideát és különösen odaát, akinek Tempfli püspök nevének említésére ne jutna eszébe számos – az évek során szájhagyomány által szinte irodalmi formára csiszolódott – történet: egy abszurd kor abszurd helyzeteiben végtelenül szelíd, de a végsőkig következetes és konok küzdelme a szekuritátés gonoszsággal és a bürokrata packázással; vagy egy-egy személyes emlék, ahogy a püspöki hivatalnak használt régi kanonokházban – a román állam által bitorolt püspöki palota árnyékában – zavarba ejtő természetességgel saját kezűleg szolgált fel a hozzá bekopogtatóknak.

Miben áll Tempfli püspök tempflipüspöksége? Mi a sajátos lényege személyiségének sub specie aeternitatis? Az, hogy az ő váradi püspöksége nem csak abban áll, hogy egy személy hivatásként hordoz egy kegyelmi és történelmi tényt, hanem hogy ez a személy, Tempfli József habituálisan azonosult, mintegy eggyé vált a nagyváradi püspökség kegyelmi és történeti tényével, annak minden kihívásával és karizmájával. És ebben áll a titok, amit soha nem érthet meg a szekuritátés gonoszság és a bürokrata packázás evilági/alvilági logikája: ezen a kicsi, törékeny emberen hogyan törhetett meg a magát mindenhatónak képzelő és hirdető ügynök–propaganda–erőszak gépezet? Úgy, hogy Ceausescu rettegett terrorgépezetével szemben Tempfli József valóban szinte

semmi. De Tempfli József és az Isten minden, amivel szemben Ceausescu és rendszere semmi.

Jézus a Jó Pásztor, akinek meghallott hívószavára és elfogadott ajándékaként Tempfli József Nagyvárad megyés püspöke – egész személyiségének karakterét megadó módon – jó pásztora Isten váradi nyájának. Miben áll Tempfli püspök jópásztorságának lényege? A jó pásztor nevén szólítva szelídíti a juhokat, kosokat és bárányokat, tiszta forrásból itatja és zöld legelőkre vezetve dús fűvel eteti, és élete árán is védi rablótól, farkastól. Pontosan ezt teszi Tempfli püspök. A nevén szólítás és szelídítés lelki, papi szolgálatának akár csak jelzésszerű felvázolása is szétfeszítené egy előszó terjedelmi korlátait; hasonlóképpen az a reális lehetőségeket messze meghaladó napról napra való „kenyérszaporításos" csoda, ahogy a maga szűkösségéből gondoskodik magyar, román, cigány szegényekről, kiszolgáltatottakról, nyomorgókról. Ezért csak a harmadik aspektusról, nyáját a rablóktól és farkasoktól védelmező pásztorról szólnék néhány szót.

A rabló nem bocsátja meg a megrablottnak, hogy zsákmánya újra és újra emlékezteti: rablott holmi, ő maga pedig rabló. Ezért akarja javainak elrablása után elrabolni a megrablott emlékezetét is, ezért akarja öntudatából, lelkéből is kiforgatni. Ezért az elszakított és kifosztott magyar nemzetrész iránti patologikus gyűlölet, ezért a közel évszázados lélekrablás. Vannak ennek a lélekrablásnak – koronként változónak tűnő – primitív és kifinomult módszerei. Primitív a leplezetlen sovinizmus, ami egy nemzet – vélt érdekében – megtagadja egy másik nemzet vagy nemzetiség létezési jogát. És vannak kifinomultabb módszerek: a – különben egy tőről fakadó – internacionalizmus és kozmopolitizmus, ami irracionálisnak, történelmi sa-

laknak, illetve lesajnálandó provinciális mucsaiságnak sulykolja a nemzeti, nemzetrészi létet és kultúrát. Kelle mondani, hogy ezen izmusok frázisai mögül újra meg újra kilóg a primitív sovinizmus lólába? Mindezeknek ellentéte a kereszténység egyetemessége, amely nem megfojtotta, hanem megnemesítésükkel éppen lehetővé tette a nemzetek, kultúrák születését és kifejlődését a maguk sokszínű gazdagságában. Elég csak arra a tényre gondolni, hogy minden mai európai nép nemzeti létében fiatalabb, mint az Egyház. Minden nemzet egyszeri és megismételhetetlen érték, egy-egy sajátos arc, egy-egy sajátos dallam, Isten egy-egy gondolata. Senki sem adhatja az egyetemes emberiségnek azt a gazdagságot, ami a magyarság, csak a magyarság, ami a románság csak a románság, ami a németség, csak a németség. Éppen ezért minden nemzet legalapvetőbb küldetése – éppen az egyetemes emberiség felé –, hogy saját magát, sajátos kultúráját megőrizze, kimunkálja és felmutassa. Mert ez az az ajándék, amit ő, és csakis ő adhat az egyetemes emberiségnek. Isten az égi haza mellett földi hazát is adott nekünk. És valamiképpen az égi hazához is hűtlen az, aki földi hazájától dezertál. Ez az a keresztény fundamentum, ami megadja a szellemi alapját Tempfli püspök heroikus életharcának a váradi és egyetemes magyarság megmaradásáért. Mert nem jó pásztor az, aki kegyes vallásgyakorlatokra korlátozza feladatát, amikor a rábízottaktól nemzeti létüket, kultúrájukat, múltjukat és ezzel jövőjüket akarják elrabolni. A lélekrabló hatalom bármely nemzetet sújtja is, embertelen és istentelen – mert embertelen, ezért istentelen, és mert istentelen, ezért embertelen –, amelynek ellene kell mondani.

Persze ilyenkor felüvölt a rajtakapottak farkaskórusa: „Ez politika! A püspök politizál! Az Egyház ne

merészeljen politizálni!" Először is: ez teológia, mert az Egyház társadalmi tanításának hangsúlyos része a nemzetek és nemzetiségek jogai, s ez része a teológiának. Másodszor, ha emberi jogokat sértenek, akkor az ennek való ellenemondás nem csak lehetőség, de kötelesség! A XX. század történelmében is hányszor volt ez a vértanúságig menő súlyos kötelesség!

Tempfli József alkatát tekintve a legbékességesebb, legszelídebb emberek egyike, s mégis – mint egykor Jeremiás prófétát – a kegyetlen történelmi szituációban rábízott küldetés az ellentmondás emberévé tette. Ő vállalta a küldetést, s miközben emberileg szinte felőrlődött benne, Isten felragyogtatta az emberi gyöngeségben a karizma erejét, s ő eggyé vált a küldetéssel. S mint ahogy Jeremiásnak az Isten annak idején ígérte és beteljesítette, úgy most Tempfli püspökre lehet alkalmazni az Írás igéit: „Ne félj tőlük, mert veled vagyok és megoltalmazlak (…) erős várossá teszlek, vasoszloppá és ércfallá az egész ország ellenében. (…) Harcolni fognak ugyan ellened, de nem győznek le, mert veled vagyok és megszabadítalak."

Tempfli püspök nincs egyedül. Szervesen illeszkedik azok sorába, akiket Isten erdélyi, váradi, szatmári, temesi népének őrállóivá rendelt. Márton Áron, Scheffler János, Bogdánffy Szilárd, Tőkés László és Tempfli József, ismert és ismeretlen, katolikus és protestáns őrállók hosszú-hosszú sora! Weöres Sándor írja egy helyen: érdekes, hogy birodalmak, amiket szinte korlátlan fegyver, pénz, propaganda támogat, alig élnek túl néhány emberöltőt, a szerzetesrendek pedig örökök, noha csak egy-két imádkozó koldus alapította őket. Milyen mélységesen igaz ez a mi őrállóinkra, munkájuk maradandóságára is! Hol van

ma Ceausescu egyházüldöző, magyar- és emberellenes terrorrendszere? Kiszolgálóitól is vállalhatatlanként le- és megtagadva a történelem szemétdombján! És hol van, akit üldözött? A pre-Ceausescu, Ceausescu és post-Ceausescu érák szenvedéseit túléli ez a nép; Márton Áront, Erdély püspökét – reménységünk szerint – rövidesen oltárainkon tiszteljük és tiszteli az egész Egyház; s Tempfli József váradi püspök már életében ott van – mint megtartó hit, mint életpélda, mint azért is megmaradás – a magyar nemzet legendáriumában.

2003. augusztus 20-án, Szent István királyunk ünnepén.

(Tempfli József: Horgony és vitorla, 2004.)

A KERESZTÉNYDEMOKRÁCIA JÖVŐJE

Az újjászerveződő KDNP-ről és a hiteles politizálásról

Azért szervezzük újjá a KDNP-t, hogy legyen markáns képviselete annak az eszmerendszernek, amit a kereszténydemokrácia jelent. Ez az eszmerendszer építette újjá Adenauerrel és Schumannal a háború romjaiból Nyugat-Európát, és meghatározó erő ma is. Hűségesek vagyunk Varga László bátyánkhoz, aki egyszerre volt a megalkuvás nélküli kereszténydemokrácia és a szövetségesi hűség szimbóluma. Ő százszor is elmondta nekünk: aki a politikában nem tud kompromisszumot kötni, az szakmailag alkalmatlan, aki pedig elveket ad fel, az morálisan alkalmatlan a politikára.

– Mekkora terhet jelent önnek Varga Laci bátyánk örökébe lépni?

– Inkább megtiszteltetés és rendkívüli felelősség. 1997-ben, amikor Giczy Györggyel szemben indultam az elnökségért, Varga László írt nekem egy levelet, amiben kifejezetten kért, hogy vállaljam el a jelölést. Akkor két alternatíva volt a KDNP előtt: a polgári szövetséghez való közeledés, amit én képviseltem, és egy teljesen más irányzat, aminek Giczy György volt a szószólója. Néhány szavazattal akkor ő győzött, és ezután elindult a KDNP történetében egy olyan korszak, amelyben a követhetetlen politikai cikcakkok után eljutottak odáig, hogy felajánlkoztak a szocialista pártnak, és a Centrum nevű trójai faló keretében beálltak statisztának az MSZP mögé. Jómagam ugyanazt a gondolatot képviselem ma is, mint akkor, és most megadatik az, hogy visszatér-

hetünk oda, ahol '97-ben elrontottuk. Varga László két szempontból is nagyon fontos a párt megújulása tekintetében. Egyfelől ő volt az, aki mindennek dacára hitt abban, hogy a Legfelsőbb Bíróság, ha sok év múlva is, de visszaállítja a párt törvényes működését. És amikor 2002. november 2-án ez végre bekövetkezett, Laci bátyánk lett az elnök. A KDNP az ő morális és politikai örökségét viszi tovább.

– *Az ötéves pereskedéssel, a Giczy–Bartók–Mizsei vonallal nemcsak hitelét vesztette a párt, de a parlamentből is kibukott. Van visszaút?*

– Van. Nem szívesen bonyolódnék bele az előzmények taglalásába, de a következményeket nem lehet figyelmen kívül hagyni: a párt kiesett a parlamentből, kizárták a nemzetközi szervezetekből, az egyházakkal, illetve a nyugat-európai testvérpártokkal megszakadtak a kapcsolatok és anyagilag teljesen kirablott állapotba került. A legsúlyosabb probléma mégis morális természetű, mert magának a keresztény szónak ártott az a botránysorozat, ami a KDNP-ben volt. Ezt egyszer s mindenkorra le kell zárni! Meg kell követni a magyar társadalmat, és még egyszer bizalmat kérni arra, hogy újra felépíthessük ezt a pártot. Mert a Giczy–Bartók-féle korszak veresége nem a kereszténydemokrácia és nem a KDNP veresége.

– *Mi a teendő? Pénzük nincs.*

– Ez a párt már négyszer képes volt a semmiből talpra állni: 1944-ben, a nyilas terror idején egyetlen fillér nélkül alakult meg Varga László lakásán, a háború után, az egyre szorongatóbb kommunista diktatúra alatt Barankovics István vezetésével '47-ben megnyerték a választást, amit a kommunisták a hírhedt kékcédulás csalással tudtak csak negligálni. '56-ban és '89-ben úgyszintén pénz nélkül szervező-

dött újjá és vált rendszerváltoztató parlamenti erővé. Ráadásul ez a párt volt 1947 után, amelynek egyetlen egy képviselője sem volt hajlandó a kommunista koalícióba belépni. Inkább felfüggesztette a párt a működését, tagjai vagy börtönbe mentek, vagy az emigrációba. Ezt a morális és szellemi gazdagságot nem hagyhatjuk pár év ámokfutása miatt kihullni a történelemből! Vissza kell találnunk az autentikus kereszténydemokrata-keresztényszociális hagyományokhoz, és ettől se jobbra, se balra nem szabad elcsúsznunk.

– *A választmányi ülésen elhangzott programalkotó beszédében karakteres keresztényszociális párt kialakítására tett ígéretet. Mit ért ez alatt?*

– Hogy következetesen, tételesen vállaljuk a történelmi egyházak társadalmi tanításának politikai képviseletét. Ez alapvetően két irányultságot jelent: egyfelől a tradicionális értékek védelmét, másfelől a szociális igazságosság képviseletét. Az előbbiekhez tartozik az egyházak szabadságának biztosítása, a nemzeti identitás megerősítése, a család támogatása, az emberi jogok tisztelete. Mi ezt olyan következetesen képviseljük, például az emberi jogok tiszteletét, hogy ebbe beleértjük a magzati korukat élő honfitársaink életének védelmét is.

– *A szociális igazságosságról viszont folyamatosan és hosszú ideje a baloldal papol. E két szó lassan elveszíti eredeti tartalmát, hitelét, s aki mégis kiejti, az előbb-utóbb számíthat arra, hogy rálegyintenek.*

– Nem arról van szó, hogy mi most kitalálunk egy lózungot, és azzal megpróbálunk szavazókat fogni, hanem arról, hogy van egy tanítás, a kereszténydemokrata tanítás, aminek nagyon súlyos eleme a szociális igazságosság. Ennek gyökereit XIII. Leó pápa nagy szociális enciklikájában, a Rerum Novarumban

találjuk meg, ennek lényege, hogy sem a tőke munka nélkül, sem a munka tőke nélkül fent nem állhat, de a munka elsődleges a tőkével szemben, mert jobban hozzátartozik az ember személyiségéhez. Ez a társadalmi tanítás nem a munka és a tőke konfliktusával operál, hanem a munka–tőke konszenzusára épít. A feladat a tőke humanizálása. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy ugyanazok a közgazdászok, akik tizenöt évvel ezelőtt – mint „jobboldali elhajlást" – azért támadták az egyház tanítását, mert jogosnak mondja a magántulajdont, most pontosan ugyanezek a figurák „baloldali elhajlással" vádolják az egyházat, amiért azt tanítja, hogy a magántulajdon nem korlátlan, mert a közjó szempontja igenis korlátozhatja, nem valamiféle „szentség", és a munka elsődleges a tőkével szemben.

– *Lefordítaná ezt a gyakorlati életre, pontosabban a mai politikai viszonyokra nézve?*

– Nap mint nap azzal kell szembesülnünk, hogy a magát szocialistának mondó kormány és párt nem képviseli a szociális értékeket. Az újburzsoá klientúra országol. Ők azok, akik a Kádár-rendszerbeli gyárigazgatói pozícióikat „tőkésítették", és most gyártulajdonosok lettek. Az MSZP ellenzékben szociális demagógiára – lásd a ránk özönlő 23 millió román munkavállalóval való rasszista ízű félelemkeltést –, kormányon pedig csak a brutális vadkapitalizmusra képes. Lásd Bokros-csomag vagy most a kórház-privatizáció, aminek az a következménye, hogy lesznek elsőrendű ellátottak és másodrendű ellátottak. Hogy van az, hogy a magát szocialistának mondó kormány, miközben halálra adóztatja a munkajövedelmeket, addig adómentessé teszi a tőkejövedelmeket? Azt a melóst, aki dolgozik egy gyárban vagy azt a tanárt, aki tanít egy iskolában, keményen megadóztatják.

Aki viszont vagdossa a részvénycetlijeit, meg ilyen-olyan pénzügyi tranzakciókkal seftel, annak a jövedelme adómentes. A szemfényvesztésre még egy példa: reggeltől estig szónokolnak az esélyegyenlőségről, PR-fogásként minisztériumot is csináltak hozzá. Nagyon derék dolog, hogy foglalkozunk a nők, a kisebbségek, a fogyatékosok esélyegyenlőségével. De hol van a magyar társadalom 99 százalékának egyenlő esélye azzal a Gyurcsány-típusú szocialista milliárdossal szemben, aki nem tudom honnan gründolta össze a vagyonát? Erről is kellene beszélni! Meg a multimilliárdos bankár-kormányfő szociális érzékenységéről. Anélkül, hogy a személyét akarnám érinteni, a jelenség szimbólumára szeretnék rámutatni: az, hogy egy szocialista kormány feje egy multimilliárdos bankár, pont olyan abszurd, mintha egy keresztény párt miniszterelnök-jelöltje Ciccolina lenne.

–- Egy televíziós nyilatkozatában mondta, hogy a jelenlegi kormánynak a társadalom, mi polgárok csak biodíszlet vagyunk gátlástalan vadkapitalizmusa folytatásához. Mitől ragadtatta magát ilyen éles kritikára?

– Mondok egy konkrét példát: önmagában bizarr az, hogy egy baloldali kormány kórházat privatizál. Ezt lehet csűrni-csavarni, de nyilvánvaló, hogy a tőkés azért fektet be valahová, hogy a piacot monopolizálja és végeredményben a profitot kivigye. Ezt a profitot valakinek ki kell fizetnie. Az államnak nincs pénze erre – hiszen a kormány azért akar magántőkét bevonni, ezzel indokolja az egész kórház-privatizációt –, és az állampolgárok jelentős részének sincs. Ebből az következik, hogy az ellátás minősége a betegek pénztárcájától függ majd. A gazdagnak minőségi, a szegénynek olyan-amilyen, ami marad. Ez településszerkezetileg is így lesz, mert nyilván a

jó fővárosi kórházakat fogják privatizálni, és nem a szegényebb vidéki kórházakat. Elhatározták, keresztülvitték és fütyültek az orvosi kamara szakmai tiltakozására, de még a saját szakszervezeteik véleményére is. A köztársasági elnök észrevételeit pedig egyszerűen lesöpörték, a megfontolásra visszaküldött törvényjavaslatot megfontolás nélkül – egyébként házszabályellenesen –, még aznap újra megszavazták, és annyira nem adtak még a formára sem, hogy a köztársasági elnököt az ülésre meg sem hívták. Ha ezt tették a legfőbb közjogi méltósággal, akkor mit várhat egy mezei állampolgár? Még szolidan is fogalmaztam, amikor azt mondtam, hogy biodíszletnek tekintik a társadalmat.

– Még beszéljünk egy kicsit a mi oldalunkról is: átfedések vannak a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség (MKDSZ) vezetése és tagsága, valamint a KDNP között. Mikola István már áprilisban lemondott pártbéli elnökhelyettesi posztjáról, Harrach Péter a következő választmányi ülésen szándékozik ezt megtenni. Isépy Tamás külön frakciót sürget, a Fidesz nem annyira. A szövetség az MKDSZ-szel deklarálta a viszonyát, a KDNP-vel nem.

– Amikor a KDNP politikája vállalhatatlanná vált '97-ben, megalakítottuk a Barankovics-platformot, és ebből nőtt ki az MKDSZ, mintegy szükségmegoldásként. Végül is az MKDSZ mentette át a kereszténydemokrácia politikai képviseletét. Most, amikor helyreállt a párt törvényes működése, egyfelől természetes, hogy a két szerveződés a legszorosabb egységben van, másfelől nem lehet egy tollvonással egyesíteni a kettőt, hiszen az MKDSZ-nek számos olyan tagja lett időközben, aki soha nem volt KDNP-s, és nem is akar politikai pártnak tagja lenni. De inkább az a jellemző, hogy az MKDSZ-tagok és politikusok

szinte kivétel nélkül visszaállították KDNP-s párttagságukat. Nem politikai spekulációról van szó, hanem egy történelmi kényszer szülte helyzet feloldásáról. A két szervezet közelit egymáshoz, össze fog érni, végeredményben egységes kereszténydemokrata mozgalom van, ami két szervezetben áll fönn, egy politikai-társadalmi szervezetben: az MKDSZ-ben és egy politikai pártban: a KDNP-ben. Az MKDSZ-nek a Fidesz-frakcióban betöltött szerepe és súlya arra a feladatra jelöli ki a Kereszténydemokrata Szövetséget, hogy híd legyen a Fidesz és a KDNP között. Nem véletlen, hogy a Fidesz–MKDSZ szerződésben van egy mondat, miszerint a Fidesz nyitott a KDNP felé is. Nekünk persze még idő kell, hogy a romokból újraépítsük a pártot, de nagyon fontos gesztusnak tartom a Fidesz részéről a nyitottságukban megnyilvánuló szimpátiát irányunkban. Mikola István kereszténydemokrata beállítottságú volt és marad. Az, hogy a pártpolitizálás helyett a szakmai politizálást választotta, érthető és elfogadható, Harrach Péter, mint az MKDSZ elnöke nem akarja a pozíciókat halmozni. A legszorosabb együttműködésben – igen régi és kipróbált személyes barátságban – dolgozunk, és meggyőződésem, hogy hosszú távon még inkább egységes lesz a kereszténydemokrácia képviselete.

– Meg tud annyira erősödni a KDNP, hogy bejusson önállóan a parlamentbe?

– Nincs ember, aki ma meg tudná mondani, akár választási-matematikai szempontból, akár politikai aspektusból, hogy mi az a konstrukció, amivel leginkább maximalizálni lehet ennek az oldalnak a szavazatait. Nekünk olyan bizalmi, intézményes és garanciális együttműködést kell kialakítani, ami biztosítja azt, hogy az adott pillanatban, amikor felismerhető, hogy mi az optimális konstrukció, akkor abban a fel-

állásban tudjunk viták nélkül nekimenni a 2006-os választásoknak. Nekünk két feladatunk van: egyfelől a kereszténydemokrata értékrenddel minél inkább átitatni ennek az oldalnak és az egész magyar társadalomnak a felfogását, másfelől pedig meg kell nyerni a választásokat. Mert az értékeinket és érdekeinket igazából kormányra kerülve tudjuk megvalósítani. Bekiabálni lehet a pálya széléről, de gólt rúgni csak a pályán lehet. A KDNP alkalmas lehet arra, hogy saját természetes táborán kívül is megszólítson szavazókat, és ne hagyja elveszni azok szavazatait sem, akik vélt vagy valós sérelmek miatt nem szavaztak 2002-ben. Különösen fontos ez a mostani kiélezett szituációban, amikor néhány ezer szavazaton dől el, hogy milyen kormánya lesz az országnak. Sajnos volt és lesz példa arra, amikor néhány politikus irreális ambíciótól hajtva összeáll, és keresnek működésükhöz valami ideológiát. Én éppen fordítva gondolom. Mi azért szervezzük újjá a KDNP-t, hogy legyen markáns képviselete annak az eszmerendszernek, amit a kereszténydemokrácia jelent. Ez az eszmerendszer építette újjá Adenauerrel és Schumannal a háború romjaiból Nyugat-Európát, és meghatározó erő ma is. Hűségesek vagyunk Varga László bátyánkhoz, aki egyszerre volt a megalkuvás nélküli kereszténydemokrácia és a szövetségesi hűség szimbóluma. Ö százszor is elmondta nekünk: aki a politikában nem tud kompromisszumot kötni, az szakmailag alkalmatlan, aki pedig elveket ad fel, az morálisan alkalmatlan a politikára.

(Demokrata, 2003/28;
Az interjút készítette: Kántor Yvette)

Fotó: MTI

MAGUNKAT BÜNTETNÉNK, HA…

Megvallom, botránynak érzem, amikor nekünk, magyaroknak brüsszeli bürokratáktól és honi csinovnyikoktól azt kell hallgatnunk, hogy mi „Európához akarunk csatlakozni". Először is: mi az Európai Unióhoz csatlakoztunk, másodszor pedig: hol lennénk 1100 éve – vagy ki tudja mióta –, ha nem Európában? És megfordítva: hol lenne ez az Európa, ha mi nem lennénk benne Szent István óta minden szellemi gyökerünkkel? Mert mi védtük ezt az Európát egy évezreden keresztül a tatártól, töröktől, és – hogy diplomatikusan fogalmazzak – a keleti pogányság más formációitól. Ezért nekünk nem a cselédlépcsőn kell bekullognunk ebbe az Európai Unióba, hanem a történelmi munkánk jogán minket megillető helyet méltósággal kell elfoglalnunk.

Fájdalmas tapasztalat volt a keleti bolsevik keresztényüldözés túlélése után szembesülni azzal a nyugati szabadkőműves beütésű antikrisztianizmussal, azzal az „Európai Alkotmánytervezet" címet viselő provokációval, amely az Európaiság alapértékei tekintetében hivatkozni akart a görög-latin civilizációra és a felvilágosodásnak nevezett irányzatra, miközben említést sem volt hajlandó tenni a kereszténységről. Ez nyilvánvaló történelemhamisítás. Hiszen a gyökerek tekintetében ott van a görög kultúrán és a római jogon kívül az őszövetségi etika és a germán államszervezés – gondoljunk csak Nagy Károlyra –, de ezekből az építőkövekből, a kereszténység emelt katedrálist: azt a csodát, melyet európai civilizációnak nevezünk. Ez az Európa, ha akarja, ha nem: keresztény civilizáció, mert – paradox módon – még a tagadása is – Voltaire-től Marxig – csak a keresztény kul-

túrkörben értelmezhető. A „felvilágosodást" sem véletlenül próbálták kitüntetett módon megnevezni, noha az pusztán egy a számos európai eszmei áramlat közül. Nehezen tudom elhessegetni magamtól a gondolatot, hogy az egyházellenes, jakobinus hagyományok iránti kötődés a magyarázat. Világosan kell látnunk és láttatnunk, hogy a kereszténységre való hivatkozás kérdése annak a kérdése, hogy az Európai Uniónak lesz-e lelke. Szellemi-kulturális közösség lesz-e vagy pusztán gazdasági vállalkozás? Márpedig – és erre a történelem a bizonyíték – jövője csak akkor lesz, ha van szellemi tartalma. A kereszténység és Európa egymástól elválaszthatatlan. Pontosabban fogalmazva: a kereszténység létezhetne Európa nélkül, de Európa nem létezhetne a kereszténység nélkül!

Az Unió tekintetében is történelmi tény, hogy az alapító atyák: Robert Schuman, Konrad Adenauer és Alcide de Gasperi mélységesen elkötelezett katolikusok voltak – Schuman boldoggá avatása folyamatban van –, akik keresztény Európában gondolkodtak. Ez akkor is így van, ha a mostani brüsszeli bürokrácia olyan alma, amelyik messze elgurult az alapítók almafájától…

Az európai parlamenti választások során két zsákutcát kell elkerülni. Az egyik: a jelenlegi hatalom szervilizmusa, amely nemzeti érdeket ad fel. Tudni és tudatosítani kell, hogy a mindenkori magyar kormány, először, másodszor és harmadszor a magyar nemzetnek felelős, nem pedig Brüsszelnek, Washingtonnak, Moszkvának, a Világbanknak vagy bárki másnak. Az EU nem a magyarság történelmi célja, hanem a magyarság életérdekének egy lehetséges eszköze. Tehát az Európai Unióhoz is úgy kell viszonyulnunk, azt úgy kell alakítanunk, hogy a magyar megmara-

dás eszköze legyen. A másik zsákutca: az unióellenesség. Tagságunk immár befejezett tény. Duzzogó félrehúzódással még a lehetőségét is elveszítenénk annak, hogy olyanok képviseljenek minket Brüsszelben, akik ott nemzeti érdekeinket védik, Európa egészét pedig a keresztény értékek szerint formálják. Nekünk arra a kérdésre kell válaszolnunk, hogy mi milyen Európai Uniót akarunk. Milyen legyen a mi Európánk? A mi válaszunk: hűség az alapítók örökségéhez: a keresztény civilizációra és az európai nemzetek gazdagságára épülő Európát akarunk!

Európában a kereszténység nemcsak történelmi, hanem szociológiai realitás. Nem szubkultúra. Mi, magyar, német, olasz, spanyol, ír, lengyel keresztények a saját Európánkban nem egy vagyunk a szubkultúrák közül! Amint mi keresztény magyarok Szent István országában nem vagyunk valamiféle „másság". És – ha az bizonyos érdekcsoportoknak vagy akár az általuk manipulált közízlésnek nem tetszik is – jogunk és küldetésünk kiállni értékeink mellett: az emberi élet szentségétől a házasság – teremtés és természet rendje szerinti – védelméig. Hiszen oda jutottunk, hogy a normalitás utolsó bástyájaként az egyháznak már azt kell védeni, ami a pogány római jogban is evidencia volt, hogy a házasság egy férfi és egy nő között lehetséges… Nem hallgathatunk, hanem ellene kell mondanunk annak, amikor közpénzekkel kistafírozott rádióadó tényleges következmények nélkül játszadozhat el kiirtsunk ötletével; amikor egy miniszter katolikusok millióit sértegetheti Mária Országán élcelődve; amikor egy másik odáig jut, ami az Állami Egyházügyi Hivatalnak a legvadabb álmaiban sem jutott eszébe, hogy egy testvéregyházra olyan figurát erőltessen lelkésznek, aki hirdeti, hogy nem vállalja egyházának erkölcsteológiai

tanítását; amikor egy uniós képviselőjelölt a Vatikánt Európa „lenyúlásával" vádolhatja, miközben párhuzamot von a katolikus értékek vállalása és az iszlám fundamentalizmus között vallásháború rémével riogatva; vagy amikor egyház- és alkotmányellenes törvényeket erőltetnek a parlamentre és az országra, megkísérelve az egyház szociális szolgálatának ellehetetlenítését. Szerencsére mindenki számára van egy egyszerű módja ellene mondani mindezeknek az egyházellenes támadásoknak és provokációknak: a józan ész és a felelős lelkiismeret alapján leadott szavazat!

Most, a választások előtt különösen szükséges megszívlelni Platón szavait, aki azt mondotta: ha a bölcs, becsületes polgárok lemondanak arról, hogy saját maguk irányítsák a polisz életét, akkor az lesz a büntetésük, hogy ostobák, és gazemberek fognak uralkodni rajtuk.

(Új Ember, 2004. június 6.)

VALLÁSSZABADSÁG – KÉRDŐJELEKKEL

Tizenöt éve fogadta el az 1990. évi IV., a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvényt – még az utolsó reformkommunista – országgyűlés. Nekünk mindenekelőtt azt kell tisztán látnunk, hogy az emberi jogokat, így a vallásszabadságot, nem az állam adja, hanem az eredendően adva van a teremtés és a természet rendje által, amit a törvényhozó csak felismer és elismer. Minden ilyen évforduló alkalom arra, hogy bizonyos távlatból ítélhessük meg, hogy mi bizonyult pozitívnak, és mi negatívnak. A törvény alapvetően kiállta az idő próbáját, azonban nyilvánvalóvá váltak a gyenge pontok is.

Miközben a preambulum reálisan szól az egyházak társadalmi súlyáról, mondván, hogy az egyházak „a társadalom kiemelkedő fontosságú, értékhordozó és közösségteremtő tényezői, a hitélet körébe tartozó munkálkodásuk mellett kulturális, nevelési-oktatási, szociális-egészségügyi tevékenységükkel és a nemzeti tudat ápolásával is jelentős szerepet töltenek be az ország életében”, addig a konkrét egyházalapításnál a fentiekkel ellentétesen egyháznak azt tekinti, amit száz személy alapít. Tehát a vallás lényegétől, az egyház történelmi munkájától, társadalmi támogatottságától függetlenül, egy szabadidős egyesület szabályozását alkalmazza az egyházra, aminek így akarva-akaratlanul az az üzenete, hogy van, aki bélyeget gyűjt, van, aki horgászik, és van, aki katolikus. Nem véletlen, hogy a liberálisok eredetileg tíz főben akarták meghatározni az egyházalapítást, mert az egyesület alapításához is ennyien kellenek. Innen

erednek a problémák. Egyszerűen nem normális, hogy például a Boszorkány Egyház azonos jogi státusban van, mint a Katolikus vagy a Református Egyház. A több száz „egyház" nem jelentéktelen része puszta adócsalás, szélhámosság. De még ennél is ártalmasabb, hogy az egyházellenes politikai erők ezeket az álegyházakat és destruktív szektákat politikai céljaik érdekében támogatják – mit sem törődve az ellopott adóforintokkal és a szekták által tönkretett gyerekekkel, családokkal –, azért, mert ezzel válik relativizálhatónak a történelmi egyházak társadalmi tekintélyét. Évről évre megpróbáltuk reális feltételekhez kötni az egyházalapítást, amit a balliberális oldal – kétharmados lévén a törvény – másfél évtizede megakadályoz.

Pozitív pontja a törvénynek, amiben kimondja, hogy az állam a közfeladatot átvállaló egyházi intézményeknek „a hasonló állami intézményekkel azonos mértékű költségvetési támogatást nyújt". Hiszen ha nem így történne, akkor – miután mi, vallásos emberek ugyanúgy fizetjük az adókat, mint a nem vallásosak, amiből fenntartják a teljes állami és önkormányzati intézményrendszert –, azért, hogy emberi jogunkkal élve egyházi iskolába járathassuk a gyermekeinket plusz anyagi tehervállalásra, vagyis kettős adófizetésre lennénk kényszerítve, ami azt jelentené, hogy másodrendű állampolgároknak tekintenek minket. Mindez különösen tanulságos az idei költségvetési törvény diszkriminatív passzusai tekintetében…

Fontos azt is világosan látni és láttatni, hogy mit jelent, és mit nem jelent az, hogy „az egyház az államtól elválasztva működik". Nyilvánvaló, hogy a világi, profán, immanens állam nem illetékes teológiai, szakrális, transzcendens kérdésekben. Vagyis az államnak

tiszteletben kell tartania az egyház szabadságát, autonómiáját. De miután az egyház tagjai állampolgárok is, ezért az állam köteles akceptálni társadalmi súlyuknak megfelelően azokat az értékeket, amelyeket képviselnek. Tehát az egyház és az állam elválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom elválasztását! Az állam „világnézeti semlegessége" kizárólag annyit jelenthet, hogy az állam nem azonos valamely lehetséges vallással vagy világnézettel, de semmiképpen sem lehet ezt úgy értelmezni, hogy az államnak valamiféle „semleges világnézete" kellene, hogy legyen, vagy pláne, hogy ilyen fából vaskarikát propagálhatna!

Sem az alkotmány, sem a törvény nem korlátozza, nem korlátozhatja azt, hogy az egyház milyen kérdésben szólalhat meg. Hiszen az Evangélium küldetése térben-időben-témában egyetemes. Az egyháznak van üzenete a művészethez, hiszen maga a kultúra is a kultuszból ered. Van üzenete a tudományhoz, hiszen attól, hogy valami technikailag megtehető, abból nem következhet, hogy azt meg is szabad tenni, mert ha függetleníti magát a filozófiai, erkölcsi szempontoktól, akkor a horror sci-fi kategóriájába zuhan. És az egyháznak van társadalmi tanítása, amely része a teológiának, és aminek a hirdetése küldetéséhez tartozik. Ennek a szabadságnak a megkérdőjelezése egyenlő a vallásszabadság megsértésével.

A törvény tizenöt éves történetének ugyanaz a tanulsága, mint minden törvénynek: annyit ér, amennyi megvalósul belőle, és annyi valósul meg belőle, amennyinek érvényt szerzünk.

(Új Ember, 2005. január 23.)

KÜLÖNBSÉG

„Szavazzon nyugodtan az SZDSZ-re, aki azt szeretné, hogy a tizenéves fia első szexuális tapasztalatait egy szakállas bácsitól szerezze; azt akarja, hogy gyermeke szájába az iskolában marihuánás cigarettát nyomjanak; azt szeretné látni, hogy gyermeke extrém szekták szeánszán veri magát a földhöz; aki az eutanázia és az abortusz halálkultúráját képviseli" – jelentette ki a KDNP elnöke. A balliberális kórus azonnal azt követelte Semjén Zsolttól, mondjon le a parlament emberi jogi, vallásügyi és kisebbségi bizottságának alelnöki posztjáról.

– Másfél évtizedig kedves, kissé unalmas, illemtudó kereszténydemokrata képét mutatta. Most Orbán Viktor is keménynek és harcosnak minősíti kijelentését. Mi történt?

– Nem én változtam, hanem a körülmények. Szélsőséges és az élet minden területét érintő frontvonalakat nyitottak az egyház ellen.

– Sorozatban sérti a kormánykoalíció a kereszténye-ket. De hogy jön mindez az ön megjegyzéséhez?

– Ha lángol a ház, és benne van a gyermekem, nem azt fogom mondani: szomorúan kell megállapítanom, hogy rövidesen oxidációs folyamat során porrá és hamuvá válik, hanem segítségért ordítok, feltépem az ajtót, és kimentem a gyermeket.

– Égne a ház?

– Ég. Gyurcsány Ferenc először Mária országával poénkodott, majd szitokszóként használja a klerikális jelzőt, amire Rákosi óta nem volt példa. A pápai audiencián kétségbe vonta, hogy az egyház társadalmi kérdésekben is megnyilvánulhat, majd a költségvetési törvényben Magyar Bálint oktatási miniszter

megpróbálta megfojtani az egyházi intézményrendszert. Gyermek és gyermek között tesz elfogadhatatlan különbséget. Például az egyházi iskolásoknak – ellentétben az önkormányzati iskolába járókkal – nem jár napközi és bejárói támogatás.

– *Mégsem emiatt emelte fel a szavát.*

– Emiatt is, hiszen Alkotmánybírósághoz fordultam. Eközben az SZDSZ megszüntetné a hitoktatás állami támogatását, és a vatikáni szerződés felmondását javasolja.

– *Megbánta, amit mondott?*

– Egyáltalán nem.

– *És azt, ahogy mondta?*

– Azt sem. A képszerű megfogalmazás miatt sikerült eljuttatnom az üzenetemet olyanokhoz is, akik eddig nem hallották meg. A kereszténydemokratáknak a legfontosabb a család, mert rajta múlik a nemzet jövője. Az SZDSZ 44 pontjával – amelyből hét foglalkozik a homoszexuálisokkal – teljes ellentétét fogalmazta meg annak, amit mi értéknek tartunk.

– *Miért baj az? Az egyik liberális, a másik kereszténydemokrata álláspont. Az SZDSZ ötszázalékos párt, súlyán kell kezelni…*

– Az SZDSZ kormánypárt, amely – miközben ezer sebből vérzik az ország – egyetlen pontot sem szán például a mezőgazdaság helyzetére, ehelyett megtámadja a házasság szentségét, amely természetszerűleg egy férfi és egy nő között lehetséges. Az egyneműek házasságával és azzal, hogy örökbe fogadhatnának gyermekeket, szabadon választható társadalmi modellé tennék a homoszexualitást. Ennek veszélyeire világítottam rá.

– *Azzal vádolják, hogy pedofíliával gyanúsította meg az SZDSZ-t.*

– Ez belemagyarázás.

– Nehezen viseli a támadásokat?

– Persze, hogy keresztút, de ez nem áll ellentétben azzal, hogy sikerként élem meg. Mindössze hatszáz aláírást tudtak összekaparni ellenem, miközben a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének hatezres tábora állt ki mellettem. Erről persze a balliberális médiában elfelejtettek hírt adni.

– Meleg helyzetbe került. Egy Terry Black nevű transzvesztita még azzal is megzsarolta, hogy nyilvánosságra hozza a homoszexuális képviselők nevét.

– Ennél továbbment, pedofileket is említett. Szili Katalin házelnöknek az országgyűlés tisztessége érdekében pert kellene indítania, mert Terry Black vagy hazudott, vagy bűnpártolást követ el.

– Csak nem a magyar Rocco Buttiglione akar lenni?

– Nagy tisztelője vagyok a professzornak, aki annak köszönheti végzetét, hogy kijelentette: a keresztény lelkiismeret alapján létezik bűn. A liberális doktrina pedig apriori tagadja a bűn létezését.

– Keresztútról, végzetről, bűnről beszél. Nem tart attól, hogy támadhatóvá válik, ha politikusként bibliai nyelvezetet használ?

– Ellenfeleim kizárólagossá teszik a felfogásukat és nyelvezetüket, és kirekesztik a keresztény felfogást és nyelvezetet. Tíz körömmel ragaszkodom ahhoz, hogy jogom legyen keresztény álláspontomat elmondani.

– Gondolta volna, hogy ekkora hatása lesz a beszédének?

– Álmomban sem. A szabad demokraták most úgy érezték, fogást találtak rajtam. Az emberi jogi bizottság alelnökeként eddig sok egyházellenes mesterkedésük lepattant rólam, a legfontosabb csatákat megnyertem a nyilvánosság és az Alkotmánybíróság se-

gítségével. Már a családomat is fenyegetik, de nem hagyom magam megfélemlíteni.

– *Ön szerint létezik homoszexuális lobbi?*

– Igen, s bár nem lelkesedem a céljaikért, jogukban áll, hogy a célkitűzéseiket megfogalmazzák. De nekem is jogom van hozzá, hogy azt mondjam, nem diszkriminálni vagy büntetőjogilag szeretném elmarasztalni őket, de a homoszexualitást bűnnek tartom. Egyébként nem a homoszexuálisok szervezeteivel van a baj, hanem az SZDSZ-szel, mert nehéz élethelyzetben lévő társadalmi csoportokat gátlástalanul eszközként használ fel, hogy megszerezze az öt százalékot. Emellett álhumanista nézeteket képvisel.

– *Miért álhumanista a homoszexuálisok ügyének képviselete?*

– Mert az örökbe fogadandó gyermek alkotmányos jogait alárendelik a homoszexuális párok gyermek iránti igényének.

– *Miért tagadná meg tőlük a gyermeknevelés jogát?*

– Nem én tagadom meg, hanem a természet.

(Heti Válasz, 2005 március 31.;
Az interjút készítette: Élő Anita)

EGY LÉPÉST SEM HÁTRÁLNI

Az újjáalakult KDNP erkölcsi mércévé akar válni

A nemzeti gondolat meghatározó eleme minden keresztény pártnak. Isten az égi haza mellett földi hazát is adott nekünk, ezért aki a földi haza sorskérdései elől dezertál, az hűtlen lesz az égi hazához is.

– Botrányok sorozata, majd hosszú csend után talpra állt a KDNP. Mi adott okot a párt újraalakítására?

– A magyar társadalom, a magyar keresztény-keresztyén választók igénylik egy olyan világnézeti párt létét, amely markánsan védelmezi a kereszténységhez kötődő tradicionális értékeket, és a politika színpadán képviseli a történelmi egyházak társadalmi tanítását. Nagyon hiányzott egy ilyen párt eddig is. Névleg létezett ugyan a KDNP, de a Giczy–Bartók-féle ámokfutás kompromittálta a pártot, ami így politikai és morális értelemben is megsemmisült. Kizárták a nemzetközi szervezetekből, az egyházak sem álltak szóba vele, régi 40 ezres tagságából egyetlen ember sem fizetett tagdíjat… 2002. november 2-án Varga László, a parlament korelnöke, az 1947-es nemzetgyűlés Barankovics-párti képviselője a Legfelsőbb Bíróságon megnyerte a pert, megszüntettük a törvénytelenségeket, s ettől kezdve jogi értelemben újra legitimmé vált a párt. Varga László halálát követően – politikai testamentumának megfelelően – én vettem át a KDNP vezetését, és újraszerveztük a pártot. Ma több, mint 10 ezer tagunk és félezer szervezetünk van. Folyamatban van visszavételünk a nemzet-

közi kereszténydemokrata szervezetekbe, s rendeztük az egyházakhoz fűződő viszonyunkat is.

– *Hogyan mutatkozik meg ez az újjáéledés a Parlamentben, illetve a politika nagyszínpadán?*

– A KDNP-nek több mint 20 képviselője ül az Országgyűlés soraiban, a Fidesz-frakción belül. De már elmondhatjuk, hogy nemcsak parlamenti képviselőink vannak, hanem parlamenti párt is vagyunk, hiszen két képviselőnk Fidesz–KDNP-támogatással szerzett mandátumot az időközi választásokon. Nagy Andor Szécsényben, s Firtl Mátyás Sopronban. Firtl Mátyás az első körben Fidesz-jelöltként indult. Győzött, de eredménytelen volt a választás az alacsony részvétel miatt. A második körben azonban már Fidesz—KDNP-jelöltként indult, s ekkor jóval több soproni járult az urnákhoz. Firtl Mátyás végül 72 százalékos elsöprő győzelmet aratott, s parlamenti képviselő lett.

– *Azt akarja mondani, hogy Firtl Mátyás győzelmében szerepe volt a KDNP névnek?*

– Igen, azt. Döntő fontosságú volt, amikor átfogó megállapodást kötöttünk Orbán Viktorral, s létrehoztuk hivatalosan is a Fidesz és a KDNP szövetségét. A német CDU–CSU-kapcsolat adott példát ehhez.

– *Mi lesz ebben a szerkezetben a KDNP szerepe?*

– A Fidesz széles gyűjtőpárt, a KDNP pedig világnézeti párt. A KDNP a radikális keresztény gondolat képviselőjeként, konzervatív irányba szélesíti a Szövetség táborát és védi a Fidesz hátát. Ezzel a kommunikációban is tehermentesíti bizonyos kényes kérdésekben a Szövetséget, így Orbán Viktoréknak nagyobb mozgásterük nyílik a bizonytalan szavazók elérésére.

– *Ha a KDNP markáns módon védelmezi majd a hagyományos keresztény értékeket akkor előfordul-*

hat, hogy vitába keveredik a Fidesz egyes csoportjaival. Nem borul majd föl ettől a közös csónak?

– Mi világnézeti alapon állunk, már csak ezért sem engedhetünk a keresztény tanításból, s ha kell, azt prófétai jel módjára kisebbségben is képviseljük. Például az egyneműek házassága, az abortusz, vagy az eutanázia kérdésében. Ha már kisebbség: a KDNP az egyetlen párt ma Magyarországon, amely következetesen kiáll a legkiszolgáltatottabb és jogfosztottabb kisebbség: a magzati korukat élő ember- és polgártársaink védelmében. Ez nem taktikai kérdés számunkra, hanem küldetés. Természetesen megvan a megfelelő egyeztetési fórum, a Szövetségesek Tanácsa, amely a különböző szempontokat és hangsúlyokat meghagyva a szükséges politikai egységet biztosítja, úgy hogy semmiféle felborulástól nem kell félni. Varga László azt mondta: aki a politikában nem tud kompromisszumot kötni, az szakmailag alkalmatlan, aki pedig elveket ad fel, az morálisan az.

– Mi a KDNP programjának lényege?

– Amikor a nemrég a Győrben rendezett Barankovics-emlékünnepségen kibontottuk a Fidesz és az újraépített KDNP szövetségének zászlaját, akkor Orbán Viktor ott azt mondta, hogy kell egy olyan párt, amely erkölcsi mércét ad. Mindenkinek a lelkében ott szunnyadnak az igaz értékek, csak ezeket naponta tudatosan relativizálják és rombolják. Heller Ágnes például egyszerűen kijelentette, hogy én a parlamentben nem használhatok keresztény szavakat, különösen azt nem, hogy bűn. Jellemző az álliberális voltukra, hogy miközben én nem vonom kétségbe, hogy olyan marxista és libertiniánus fogalmakat használhatnak, amilyet akarnak, addig ők ideológiai alapon kirekesztenének abból a jogomból, hogy Szent István országában keresztény fogalmakat használjak.

Nem az a legnagyobb rossz, hogy bűnöket követnek el, hanem az, hogy a devianciák pártfogolásával a bűnt erénynek állítják be, és ezzel társadalmi normává teszik.

– Ez a morális és világnézeti harc az egyetlen fő probléma, amely a KDNP-t foglalkoztatja?

– Nem. A szociális igazságosság értelmében a baloldali emberek számára is programot kell adnunk. Ez következik az alapelveinkből is, hiszen a keresztény szociális tanítás világosan kimondja, hogy sem a munka tőke nélkül, sem a tőke munka nélkül fenn nem állhat, de a munka elsődleges a tőkével szemben, mert jobban hozzátartozik az ember személyiségéhez. A kereszténységszociális tanítás alapján a feladatunk a munka jogának védelme a tőke diktatúrájától. A mai politikai életben a legzavaróbb probléma a jobb és bal fogalmának tudatos manipulálása. Az MSZP legnagyobb blöffje az, hogy szocialistának mondja magát. Köznyelvi értelemben a Kereszténydemokrata Néppárt természetesen jobboldali párt. A valóság azonban az, hogy itt nem egy politikai koordináta-rendszerről – azaz nem a jobb- és baloldal leegyszerűsített sémájáról van szó –, hanem kettőről. Az első koordináta-rendszerben a hagyományos értékeket – a házasságot, a családot, az egyházakat és a nemzeti értékeket – találjuk a jobboldalon, vele szemben pedig ott van mindezek anarcho-nihilista tagadása baloldalon. Ebben a koordináta-rendszerben a KDNP határozottan jobboldali, míg az SZDSZ szélsőbaloldali párt. De a második koordináta-rendszerben viszont a KDNP – mivel a munkát tartja elsődlegesnek a tőkével szemben –, mérsékelt baloldali pártként, az SZDSZ viszont szélsőjobboldaliként mutatkozik, mert a multinacionális, globalista tőke abszolút prioritása alapján lényegében tagadja a munka jo-

gát, azt, hogy az államnak feladata a munka jogának biztosítása, ha szükséges, a tőke érdekeinek korlátozásával is.

– Ön hisz abban, hogy sikerül majd sok tisztességes baloldali embert kiragadni az MSZP fogságából ezzel az egyébként rendkívül tiszta és világos gondolattal?

– Igen. A szocialista elit naponta leplezi le önmagát, ezt egyre több baloldali érzelmű ember látja, csak nem volt eddig olyan erő, ami a keresztényszociális alternatívát biztosította volna. A szocialista párt annak a klientúrának a pártja, amely a Kádár-rendszerben meglévő politikai privilégiumait átváltotta gazdasági tőkére, s a gyárigazgató elvtársból gyártulajdonos úr lett. Talán könnybe lábad a szemük az Internacionálé hangjaira, de valójában a legvadabb kapitalizmusban érdekeltek, hiszen ők az új burzsoázia. Az is szimbolikus jelentőségű, hogy a szocialista párt miniszterelnöke először egy multimilliárdos bankár, majd egy szintén multimilliárdos seftelő. Ez körülbelül olyan, mintha a KDNP miniszterelnök-jelöltje Cicciolina lenne. Vagy mondok egy másik példát: olyanra sem volt példa, mint amit az MSZP december 5-én művelt, amikor egy kormány a saját nemzete ellen kampányolt, és amikor egy magát szocialistának nevező párt a nagytőke strómanjaként a kórház-privatizáció mellett, aminek a következménye az, hogy a milliomosoknak osztályon felüli ellátás jut, a népnek meg marad, ami marad. Erre mondtam, hogy ezek után a Magyar Szocialista Pártnak a nevéből ki kellene venniük azt, hogy magyar, azt, hogy szocialista, és maradjon az, ami volt: a Párt.

– A radikális keresztény program eséllyel szólíthatja meg a jobboldal ma elveszettnek hitt részét, az FKGP, az MDF és a MIÉP egykori táborát. De vajon

mit kezd a párt a vidékkel, amely erősebb politikai képviseletért kiált?

– Turi-Kovács Béla vezette kisgazdákkal a Szövetségen belüli szövetségben vagyunk, és kisgazda barátainkkal együtt járjuk az országot. Egyrészt történetileg a kisgazdák mindig közel álltak a kereszténydemokratákhoz, másrészt a KDNP igen markáns agrárprogramot alkotott. Agrárprogramunk lényege a magyar termőföld védelme, nehogy gyapotszedő rabszolgák legyünk saját országunkban. Fő törekvésünk a magyar vidék életminőségének védelme, ezért minden eszközzel tiltakozunk a falusi posták, a volánjáratok, vonatjáratok megszüntetése, a kistelepülések iskoláinak bezárása ellen. A vidéki élet ellehetetlenítésével, a gazdák kivéreztetésével ugyanis így készítik elő a terepet a nagybirtokosoknak, akik fillérekért felvásárolják a tönkretett magyar gazdák földjét. Szeretnénk végre létrehozni olcsó hitelekkel dolgozó agrárbankot, hogy a magyar gazdák tőkéhez jussanak. És szeretnénk megteremteni egy EU-pályázatok lehívását segítő rendszert, ami az egyszerű gazdáknak segít, akiktől aligha várható el az abszurditásig bonyolult pályázatok elkészítése és finanszírozása. Az unióban agrártámogatási verseny van, s más országok tíz körömmel védik a saját mezőgazdaságukat.

– *Miként ápolják majd a nemzeti gondolatot?*

– A nemzeti gondolat meghatározó eleme minden keresztény pártnak. Isten az égi haza mellett földi hazát is adott nekünk, ezért aki a földi haza sorskérdései elől dezertál, az hűtlen lesz az égi hazához is. Érdemes megfontolni, hogy a katolikus egyház régebbi, mint bármelyik európai ország, a protestantizmus egyházai régebbiek, mint az európai országok többsége. Tehát az egyetemes kereszténység nem megfojtotta a nemzeti létet, hanem lehetővé tette a meg-

születését, kibontakozását. A kereszténység tudatában van annak, hogy a nemzeti lét az emberiség természetes termőformája, sokszínű gazdagsága, ezért nemzeti alapon áll, szemben a szocialisták internacionalizmusával, és a liberálisok kozmopolitizmusával.

– *Nemzeti gondolatról beszéltünk, de lesz-e nemzet, hiszen lassan elfogyunk…*

– Nagy fájdalmunk nemzetünk katasztrofális demográfiai állapota. Mi azt mondjuk, hogy a jelenlegi kizárólagos személyi jövedelemadó-rendszer igazságtalan, mert csak az egyes embert nézi, elszakítva a családtól, holott a család az ember természet rendje szerint való egysége. Szeretnénk elérni, hogy a hazai adózók szabadon választhassanak a személyi jövedelemadózási forma és a családi jövedelemadózás között. Franciaország is bevezette családi jövedelemadózás lehetőségét a személyi jövedelemadóval szemben, s ezzel sikerült megfordítania a demográfiai fogyást. A másik pedig egy sajátos KDNP-s program, amelynek az a lényege, hogy az egyes ember által befizetett jövedelemadó 10-10 százaléka automatikusan kerüljön vissza a felnevelő szülőkhöz. Nem kegyből, hanem jogból. Ezáltal fejezhetné ki az állam, hogy a gyermeknevelés a legértékesebb munka, amit a társadalomban végezni lehet. Jellemző a mai gyerekellenes állapotra, hogy ha például egy kft. tulajdonosaként disznókat nevel valaki, akkor nyugdíjjogosult, ha gyerekeket, akkor nem.

– *Sok munka vár a KDNP-re. Itt van például egy aktuális probléma, a vatikáni szerződés, amelyet módosítani akar Göncz Kinga miniszter asszony. És nemcsak az egyházi iskolák támogatását akarja megvonni ezzel, de az egyházi szociális intézményekét is.*

– Ebből is látható, hogy ideológiai alapon szisztematikus támadás zajlik az egyházak ellen. Az Orbán-

kormány idején az egyenlő finanszírozás elve érvényesült, a Gyurcsány-kormány viszont el akarja venni az önkormányzati átlagnak megfelelő úgynevezett állami kiegészítést az egyházi intézményektől. A Medgyessy–Gyurcsány-kurzus már így is 100 ezer forintot vett el minden egyházi iskolába járó gyerektől. Például az a diák, aki kistelepülésről jár be önkormányzati iskolába, az kap bejárói támogatást, ha egyházba jár, akkor nem. Tizenhárom pontban adtam be beadványt az Alkotmánybírósághoz, csak a 2005-ös költségvetés tekintetében, és az idei még tragikusabb… Hasonló a helyzet a szociális intézményeknél. Ezen a téren az MSZP mesterségesen szembefordította az önkormányzatokat a feladatot átvállaló és ténylegesen ellátó egyházi intézményekkel. A vesztesek a rászoruló idős emberek lettek. Korábban ebben a kérdésben is az Alkotmánybírósághoz fordultam, a testület megsemmisítette az idevonatkozó egyházellenes passzust. Göncz Kinga most újra próbálkozik vele.

– A vatikáni szerződés felbontása ellen Horn Gyula is tiltakozik, hiszen még ő kötötte a szerződést, miniszterelnökként. Van-e még ország, amelynek annyi összetűzése volt mostanában a Vatikánnal, mint nekünk? Gyurcsány Ferenc számonkérő panaszáradata a politizáló magyar püspökökről és papokról igencsak lejáratta az országot…

– Kezdjük ott, hogy Rákosi Mátyás óta nem volt példa arra, amit ma Gyurcsány Ferenc csinál, aki a parlamentben is szitokszóként használja azt, hogy „klerikális". Gyurcsány Ferenc egyébként hiányos teológiai felkészültségével valósággal rátámadt a pápára, hogy szerinte a magyar püspökök politizáltak december 5-én. Nem állítok direkt analógiát, de tanulságos, hogy ilyenre XI. Pius pápa idején volt precedens, amikor Göring kijelentette, hogy Hitler megbí-

zásából jött Rómába, hogy panaszt tegyen a pápánál azért, mert a német püspökök a nemzetiszocialista párttal szemben politizálnak…

– Nemcsak ön, de a Demokrata is kapott egy szakállas bácsi-díjat. Bennünket többek között nőgyűlölettel és homofóbiával vádolt az adományozó SZDSZ.

– Először is köszönettel tartozom az SZDSZ-nek, mert egy országban tudatosította, hogy míg ők a devianciák propagátorai, addig mi a normalitás védelmezői vagyunk. Mi azt mondjuk a homoszexualitásra, hogy mindenki azt tesz a magánéletében, amit akar, de azt ne hívják házasságnak, és a homoszexuális párok ne fogadhassanak örökbe gyereket. A házasság megszentelt intézmény, egy nő és egy férfi kapcsolata. Egyébként már maga a római jog is egy férfi és egy nő törvényes kapcsolatát nevezte házasságnak. A másik pedig, hogy a gyerek egészséges fejlődéshez való joga erősebb jog, mint a homoszexuálisok gyerekre való igénye. Azt mondta nekem egy SZDSZ-es képviselő, hogy én megfosztom az egynemű párokat a gyerektől. Mire azt válaszoltam, hogy nagyon téved! Nem én fosztom meg őket, hanem a természet rendje.

– Még ma is különösnek és érthetetlennek tűnik, hogy miért nem került bele az EU alkotmányába a „keresztény" meghatározás. Mi az oka ennek?

– Mi, kereszténydemokraták a parlamentben ezért szavaztunk nemmel a dokumentumra. A keresztény szó kihagyása egyrészt történelemhamisítás, másrészt pedig, ha az uniónak nem lesz lelke – és mi más lehetne Európa lelke, ha nem a kereszténység –, és nem lesz egyéb az unió, mint gazdasági seft, akkor a történelem első zökkenőjén szét fog esni. Mi a nem szavazatunkkal az alapító atyák, Schumann, Adenauer, De Gasperi iránti hűségünket is ki akar-

tuk fejezni. Ők a keresztény civilizációra és az európai nemzetek sokszínűségére épülő Európát álmodtak meg. Ha viszont a mostani brüsszeli bürokráciát nézem, akkor azt kell mondanom, hogy ez egy olyan alma, ami nagyon messze gurult az alapító atyák almafájától.

– *Ha már szavazás, hogyan voksoltak a kereszténydemokraták most, Románia EU-csatlakozásával kapcsolatosan?*

– Jelen voltunk, de nem nyomtuk meg a gombot. Ez fejezte ki azt, hogy tiltakozunk a kormány nemzeti érdekeket feladó politikája ellen, hiszen most lett volna történelmi alkalom egy diplomáciai offenzívával kikényszeríteni a Székelyföld autonómiáját. Az sem hagyható szó nélkül, hogy egy kétharmadosnak meghirdetett szavazás előtt öt perccel közli a levezető elnök, hogy feles a szavazás, továbbá szerintem külön kellett volna voksolni Romániáról és Bulgáriáról, mert a két ország két külön ügy, különösen magyar szempontból. Ugyanakkor az is megkerülhetetlen szempont, hogy nem büntethetjük mindezekért az erdélyi magyarságot azzal, hogy miután nem kaptak magyar állampolgárságot, a magyar országgyűlés elveszi tőlük az uniósat is. Mind a határon kívüli, mind a határon belüli magyarság életérdekeit csak egy nemzeti alapon álló kormány tudja biztosítani. Ennek a szolgálatára építettük újjá a KDNP-t és kötöttünk szövetséget a Fidesszel. Mert ahogy Varga László mondta: a pálya széléről lehet bekiabálni, de gólt rúgni csak a pályán lehet.

(Demokrata, 2005. október 13.;
Az interjút készítette: Sinkovics Ferenc)

SZEMBEN ÁLLNI A VADKAPITALIZMUSSAL

A hívő embereknek joguk van ahhoz, hogy a katolikus-protestáns társadalmi tanítás megjelenjen a politikai életben. Semjén Zsolt tapasztalata szerint egyre több nem kifejezetten vallásos, sőt magát baloldali érzelműnek valló ember is szimpátiával fordul a KDNP felé. A párt 2005. december 10-ei nagygyűlésén – amelyen jóváhagyták a Fidesszel kötött választási szerződést – felszólalt Orbán Viktor, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség elnöke is.

– A Kereszténydemokrata Néppárt létjogosultsága önmagában keresendő vagy a Fideszben, vagy inkább a történelmi egyházakban?

– A kereszténységben. A KDNP eszköz, és nem önmagáért való cél, a keresztény értékek politikai érvényre juttatásáért. A magyar kereszténydemokrácia történetének hatvan éve feljogosít és kötelez minket arra, hogy ma is betöltsük ezt a szerepet. Egyrészt védelmeznünk kell a hagyományos értékeket – e tekintetben a család, a nemzet és az egyház a kulcsszavak –, másrészt a kereszténységszociális tanítás alapján ki kell állnunk a szociális igazságosságért, a munka jogáért a korlátlan és gátlástalan tőke diktatúrájával szemben. Ez következik abból, hogy világnézeti párt vagyunk, vállalva a keresztény egyházak társadalmi tanításának politikai képviseletét.

– Tehettek volna másként a párt helyreállítása után pár évvel, mint hogy választási szövetséget kötnek a fő ellenzéki erővel?

– Az bizonyos, hogy sem most, sem máskor nem megyünk bele olyan kalandorságba, ami azzal a veszéllyel fenyeget, hogy szavazatok vesznek el erről az oldalról. Súlyos felelősséget vesz a történelem szí-

ne előtt a nyakába, az aki ezt megkockáztatja… Arra, hogy van-e értelme a KDNP talpra állításának, Varga László bátyánkkal azt a választ adtuk: igen, mert a magyar politikai paletta csonka lenne, ha nem volna egy világnézeti értelemben vett keresztény párt. Igen, hogy soha többé ne történhessen meg az, amit a Centrum nevű trójai faló művelt, amikor kereszténydemokrata színezettel is kacérkodva megtévesztette a választópolgárokat, és szavazatokat vitt el a polgári oldalról. Végül: igen, mert ezzel növelni tudjuk a szövetség táborát. A Fidesz nagy gyűjtőpárt, a KDNP világnézeti párt, a kettő CDU–CSU típusú szövetsége a megoldás.

– *Az MDF külön indulása nem veszélyezteti e cél teljesülését?*

– Nem rajtunk, nem a szövetségen múlik az oly szükséges egység! A mi kezünk ki volt és ki van nyújtva. De azt is látni kell, hogy a Fidesz–KDNP lényegileg más minőség, mint a Fidesz–MDF volt. Mégpedig azért, mert a Fidesz sikeres, nagy gyűjtőpárt, amihez harmonikusan illeszkedik a tőle ideológiai szempontból más hangsúlyokat képviselő KDNP. Az MDF ideológiai és szociológiai értelemben ugyanolyan gyűjtőpárt volt, mint a Fidesz, de mára diszfunkcionálissá vált, lényegében nem gyűjt szinte senkit. A mi szövetségünk nem valamiféle alku, hanem a jobboldal végleges felállása. A KDNP feltámadása szélesíti a szövetség szavazóbázisát, a Fidesz–KDNP konstrukció képes maximalizálni azt.

– *Kikkel?*

– Elsősorban nyilván azokkal, akik hitben és magyarság tekintetében elkötelezettek lévén joggal elvárják, hogy a kereszténységből és a nemzeti hagyományunkból következő értékeket konkrétan viszontlássák a politikai élet porondján. De azokkal is, akik

nem kifejezetten vallásosak, de felismerték, hogy a tízparancsolatra épülő erkölcsi mérce nélkül nem létezhet normális társadalom. Nem az a legnagyobb baj, hogy bűnök vannak, hanem az, hogy a devianciákat propagáló extrém liberálisok magát a bűnt tagadják, sokszor kifejezetten jóként állítva be a rosszat. És azokra is számítunk, akik komolyan gondolják a szociális igazságot. A baloldalon is vannak szép számmal, akik emiatt kapcsolatot keresnek velünk. Ma a világon egyetlen komolyan vehető, koherens társadalmi tanítás áll szemben a vadkapitalizmussal és a tőke-globalizmussal, és ez a kereszténységé. II. János Pál mondta a „létező szocializmus" kelet-európai összeomlása után, hogy ez nem jelentheti a vadkapitalizmus megdicsőülését.

– A jelenlegi közös frakcióban nemmel szavaztak az uniós alkotmányra – ellentétben a fideszesek zömével –, de mit értek el vele? Nem „szelepszerep" hárul önökre?

– Ha az uniós alkotmányban nincs említés a kereszténységről, akkor az részint történelemhamisítás, részint az alapító atyák – Adenauer, Schuman – örökségének megtagadása, hiszen ők a keresztény civilizációra épülő Európát álmodtak meg, nem pedig azt a bürokráciát, amelyik ma Brüsszelben országol. Ebben a tekintetben inkább prófétai jelnek nevezném a mi kisebbségi megnyilvánulásunkat, nem pedig szelepnek. Ugyanez más oldalról nézve értelmezhető a Fidesz bizonyos tehermentesítésének is, amely fontos eszköz lehet a választások megnyerése szempontjából. A közös kormányzáskor jön majd el az ideje az általunk vallott értékek fokozatos érvényre juttatásának.

– A családi adózás mégsem valósult meg 1998 és 2002 között.

– Az Orbán-kormány családpolitikája azért elindult ebbe az irányba. Magam a Horn-kormány idején benyújtottam a javaslatot, amit – mondanom se kell – leszavaztak akkor. A kizárólagos személyi jövedelemadó azért igazságtalan, mert ugyanúgy adózik, aki három–négygyerekes családról gondoskodik, mint aki „szingliként" csak saját magáról. Mi azt mondjuk, hogy legyen meg a családi jövedelemadózás választhatóságának lehetősége, vagyis az, hogy a szülők jövedelmét adjuk össze, és ha mondjuk három gyermeket nevelnek, akkor azt osszuk el öttel… Franciaországban ezzel megfordították a demográfiai trendet! A nemzedékek szolidaritásának jegyében pedig az a programunk, hogy az egyes ember által az államnak fizetett jövedelemadó néhány százalékát automatikusan kapják meg az őt felnevelő szülők. Ezzel fejezi ki a társadalom, hogy a gyereknevelés a létező legértékesebb munka, és aki gyerekeket vállalt, és tisztességgel dolgozó-adózó embereket nevelt belőlük, méltó arra, hogy munkája gyümölcseiből ilyen módon is részesedjen.

– Igaz, hogy mintegy húsz egyéni és tíznél több listás helyet kap a KDNP?

– Arról számolhatok be, hogy lényegesen több mandátumunk lesz, mint amennyihez önálló indulás esetén, az ötszázalékos küszöböt átlépve juthatnánk.

– Rebesgetik, hogy miután az egyik hetilap egy némileg Semjén-ellenesnek is felfogható Harrach Péter-interjút közölt, önök az esztergom-budapesti érsekségen engesztelődtek ki egymással…

– Az újságírók fantáziája határtalan. A valóságmag ennyi: egy KDNP–MKDSZ-vezetőségi küldöttség tett tisztelgő látogatást Erdő Péter bíboros érseknél. Ami az állítólagos kibékülést illeti, arra nem volt szükség. Részint, mert régi barátság és kipróbált bajtársiasság

fűz össze minket Harrach Péterrel, részint mert az említett cikk értelemzavaró kihagyásai miatt félreérthetővé torzult a MKDSZ elnökének üzenete, amit aztán a balliberális média kipécézett, megkísérelve szembeállításunkat.

– *Amíg Ön a pártelnök, a volt szociális miniszter pedig egyelőre akár légüres térben is érezhetné magát.*

– Az MKDSZ történelmi érdeme, hogy a Giczy–Bartók-féle ámokfutás idején átmentette a kereszténydemokrata értékeket az Orbán-kormány országépítő munkájába. Miután sikerült visszaszereznünk és újjáépítenünk KDNP-t, nyilvánvaló, hogy a két kereszténydemokrata szervezet politikai egysége után a szervezeti egységet is helyre kell állítanunk, mégpedig közvetlenül a 2006-os választásokat követően. Harrach Péternek bizonyosan fontos szerepe lesz a KDNP vezetésében. De a fontos nem az, hogy kinek milyen tisztsége lesz, hanem az, hogy megnyerjük a választásokat.

(Magyar Nemzet, 2005. december 10.;
Az interjút készítette: Joó István)

„NEM ÉN LETTEM HARCIASABB, HANEM A POLITIKA BIZARRABB"

Az egyházak szabadságáért politizál a Kereszténydemokrata Néppárt. A párt irányultsága idegen a „neopogány nacionalizmustól". Kormányra kerülve szociális ügyekkel, egyházpolitikával és egészségüggyel foglalkoznának.

– *Volt szerepe Horn Gábor SZDSZ-ügyvivő önnek írt levelének abban, hogy a XII. kerületi KDNP holnap mégsem Budapest elestéről, hanem a kerület második világháborús áldozatairól emlékezik meg?*

– A KDNP demokratikus párt: a helyi eseményeket a helyiek szervezik, így ezt sem egyeztették, és nem is kell hogy egyeztessék velem. Nem politikai rendezvényről, hanem ökumenikus imádságról van szó, és nem hiszem, hogy Horn Gábornak kellene megmondania, hogy ki miért imádkozhat. Bizonyos megfogalmazásokat persze magam sem tartottam szerencsésnek, de visszautasítom, hogy a KDNP-t szélsőjobboldali gondolattal hozzák összefüggésbe.

– *Mégis úgy tűnik, hogy a KDNP elsősorban a Fidesztől jobbra állóktól vár szavazatokat.*

– A KDNP nem szélsőjobboldali, hanem keresztény világnézeti párt: a kettő ellentéte egymásnak. Keresztény pártként nem mondhatunk mást, mint ami a keresztény tanításból következik. A radikális jelzőt annyiból vállalom, hogy azokban az ügyekben is megszólalunk, amelyekről a többségi társadalom hallgat. De a neopogány nacionalizmus idegen a kereszténydemokráciától.

– *Közelmúltbeli megszólalásait viszont a szokottnál is radikálisabb hangnem jellemezte. Ön vélasz-*

totta ezt a stílust, vagy a Fideszben osztották önre ezt a szerepet?

– Valóban többen mondták, hogy jámbor ministránsgyerekből harcos keresztes lovag lettem tíz év alatt, de úgy érzem, nem én lettem harciasabb, hanem a politika ennyivel bizarrabb. Kinek jutott volna eszébe tíz évvel ezelőtt olyan törvényt hozni, hogy a tanár nem szólhat a szülőnek, ha észreveszi, hogy egy gyerek narkós. Kinek jutott volna eszébe követelni az egyneműek házasságát, vagy hogy meggpengesse egy rádióban a keresztények kiirtását. Következetesen képviselem a keresztény felfogást, és ne csodálkozzanak, ha az elveinkkel szembeni éles támadásokra élesek a reakciók.

– Vagyis a jövőben is örök háborúban áll az SZDSZ-szel.

– A keresztény etika alapszabálya szerint – a bűnös emberben meg kell különböztetni az embert, akit szeretek és a bűnt, amelyet elítélek – én igyekszem szeretni például Horn Gábort mint embert, de ez nem jelenti azt, hogy ne tegyem szóvá azt az értékrombolást, amelyet művel.

– Támogatóik körében nem kelt visszatetszést, hogy olyan párttal vállalnak értékközösséget, amellyel mondjuk az abortusz kérdésében különböznek a nézeteik?

– Pártként kompromisszumokat kell kötnünk, tudomásul véve a politikai realitásokat. De keresztényként alapvető világnézeti kérdésekben nem maszatolhatunk. Abortuszügyben egyértelmű, hogy kiállunk a legkiszolgáltatottabb kisebbség, a magzati korukat élő embertársaink jogai mellett, de tudomásul kell venni a Fidesz álláspontját: a társadalmi szituáció nem érett meg, hogy ezt jogilag is formába lehessen önteni.

– Egy választási Fidesz-sikerben Ön szerint mekkora szerepe lehet KDNP-nek?

– Nem akarok találgatni. A Fidesz és a KDNP együttes támogatottsága nagyobb, mint önmagában a Fideszé és a KDNP-é. A soproni időközi választáson Firtl Mátyás első körben csak Fidesz-jelöltként indult, és az érvénytelen fordulóban hatvan-valahány százaléknyi szavazatot kapott. A második körben, Fidesz–KDNP-jelöltként a stabilan érvényes választáson 72 százalékkal nyert.

– A többletet a KDNP-nek tudja be vagy annak, hogy esélytelen szocialista jelölt indult.

– Sok olyan választó van, aki ilyen-olyan okból önmagában nem szavazna a Fideszre. A KDNP soha nem volt olyan erős, mint most: tizennégyezer tagja, ötszáz szervezete van.

– Sokan nyilván a Fidesz-tagságuk mellett léptek be a kereszténydemokratákhoz. Mit gondol, lehet egyszer annyira erős a pártja, hogy önállóan induljon a választáson?

– A megoldást az adott helyzet dönti el, mindig olyan konstrukciót fogunk támogatni, amely a jobbközép erejét maximalizálja. Kalandor akcióba nem megyünk bele.

– Mi a jelentősége akkor a tervezett önálló frakciónak?

– Markánsabban fejezhetnénk ki a keresztény álláspontot. De ez csak olyan formában működhet, hogy ne veszélyeztesse a kormányzáshoz szükséges szavazati fegyelmet.

– Milyen tárcákra tartanak igényt, ha a Fidesz győz?

– Vannak területek – a szociális ügyek, az egészségügy, az egyházpolitika –, amelyek hagyományosan közel állnak hozzánk, de most nem a tárcaosztogatás a feladat, hanem a választás megnyerése.

– Kizárásokkal, felfüggesztésekkel végződött a hódmezővásárhelyi ellenjelölt ügye. A kampány miatt van ilyen szigor, vagy a szervezetekre amúgy sem jellemző a demokrácia?

– Szó sincs ilyenről. Mióta 2002-ben Varga László KDNP-elnök lett, a pártból nem zártak ki senkit. Hódmezővásárhelyen a 137 tagú KDNP-szervezetben tizenheten döntöttek úgy, nem fogadják el a Fidesz által is jóváhagyott jelöltünket. Aki ellenjelöltet állít, az a baloldal malmára hajtja a vizet. Nincs az a párt, amelyik ezt kampányidőszakban megengedhetné.

– Eldőlt már, hogy az országos listán hány pozíció jut a KDNP-nek?

– Beszélgetések voltak, de Orbán Viktornak igaza van: nem kell holnap listát hirdetni.

– Nem tapasztalja, hogy féltékenyek azok a fideszes képviselők, akik elől elveszik a helyet?

– A jelölt- és listaállítás mindig konfliktusokkal jár, de a sértődötteknek meg kell érteniük, az összefogás az egyetlen módja, hogy maximáljuk a jobboldali szavazatokat. Ha győzünk, azok is kaphatnak lehetőséget, akik nem fértek fel a listára.

– Miként látja a szintén Fideszen belüli, volt KDNP-sek által alapított Magyar Kereszténydemokrata Szövetség helyzetét? Harrach Péter az MKDSZ önállósága mellett érvel, ön szerint nincs szükség párhuzamosságra.

– Az MKDSZ része a KDNP hatvanéves történetének, a Giczy–Bartók-féle ámokfutás idején az MKDSZ mentette át a kereszténydemokráciát. Amikor Varga László helyreállította a KDNP törvényességét, megszűnt az ok, amiért létrehoztuk az MKDSZ-t. Május körül, a politikai egység után helyre kell állítani a szervezeti egységet is. Civil szervezetként lesz szükség az MKDSZ-re, hogy azok is kaphassanak

közéleti lehetőséget, akik – köztisztviselőként vagy lelkészként – pártban nem vállalhatnak szerepet.

– Mit gondol arról, ha az egyházi szereplők pártok – többnyire a Fidesz – támogatására buzdítanak?

– Tiszteletben kell tartani az egyházak autonómiáját, alkotmányos joguk olyan kérdésben megszólalni, amilyenben akarnak. Ha egy pap a politika vizeire téved, az csak a püspökére tartozik, nem az államra, a politikára vagy rám. A szocialisták azt mondják, az egyház tartson egyenlő távolságot a pártoktól, pedig a helyzet fordított: a pártok mozoghatnak szabadon az egyházakhoz képest. Az MSZP-t sem akadályozzák, hogy keresztény értékeket képviseljen. Ha így tenne, az egyházak hozzáállása is más lenne hozzá.

– Győzelem esetén megelégedne korábbi egyházügyi államtitkári tisztségével, vagy más posztot nézett ki magának?

– Azért vágtam bele az egész politikába, hogy az egyházak szabadságát szolgáljam – ehhez hű maradok. De pártelnökként azon kell dolgoznom, hogy felépítsem pártomat, és hogy megnyerjük a választást.

(Magyar Hírlap, 2006. február 11.;
Az interjú készítette: Joó Hajnalka)

HA ÉG A HÁZ

A liberalizmus álarca

„Az amerikai elnök évről évre meghívja a világ keresztény politikusait egy imareggelire. Van azért ennek egy sajátos lelkisége, és annyi gyakorlati haszna is, hogy a világban üldözött, bebörtönzött keresztény emberek kiszabadítása érdekében Amerika nyomást tud gyakorolni, különösen akkor, ha az nem keresztezi gazdasági érdekeit. Én is hivatalos voltam egy imareggelire. Mi tagadás, meg voltam elégedve magammal, hogy Semjén Zsolti azért nem akárki, hogy Clinton elnök látja vendégül a szenátoraival. Aztán a budai ferenceseknél a reggeli misén átjárt a felismerés: persze mindez fontos, de ki az a Clinton elnök, ahhoz képest, hogy a teremtő Isten mindennap meghív az asztalához, és nem egy ócska lekváros szendvicset ad, hanem saját magát?"

– Nehéz lehet politikusként a média figyelmének fókuszában lenni. Pláne, ha az ember vállalja, hogy keresztény politikus, hiszen nagyon hamar megkaphatja a „jó kis keresztény" pejoratív jelzőt.

– Egy keresztény politikusnak egyrészt tisztességesnek, másrészt hatékonynak kell lennie. Ha morális stiklijei vannak, azzal nemcsak a pártjának árt, hanem az evangelizációnak is. Persze ha valakit támadnak, az nem feltétlenül azt jelenti, hogy az illető nem feddhetetlen. Sokszor inkább azt, hogy olyan hatékonyan képviseli a keresztény értékeket, ami már veszélyes az egyházellenes érdekcsoportokra. Ha az ember nem hatékony, mert nem tudja jól a saját politikusi mesterségét, akkor végeredményben elfoglalja a helyet anélkül, hogy képviselné a választók értékeit és érdekeit.

Sajnos, keresztény körökben is elterjedt az a felfogás, hogy a politika egy zavaros, sikamlós valami, és tisztességes keresztény ember jobb, ha kimarad belőle. Ez tévedés. Ugyanúgy lehet valaki tisztességes politikus, mint tisztességes tanár vagy mérnök. Ha az elhivatott keresztény emberek emiatt nem vesznek részt a politikában, átadják a helyet a hiénáknak. A Miatyánkban imádkozzuk: „Jöjjön el a Te országod". Ez a mondat azt is jelenti, nem élhetek úgy, hogy keresztény vagyok vasárnap a templomban, otthon a családomban, azután fütyülök rá, mi történik a városommal, az országommal, a világommal. El kell mozdítanom a világot az Evangélium értékeinek irányába, azon a helyen, ahová a Gondviselés állított. Ebben az értelemben minden embernek van bizonyos politikai küldetése.

– *Mi szúr szemet a kereszténységben az ellenfeleinek?*

– Amikor az egyneműek házasságáról, az eutanáziáról, az abortuszról, a drogliberalizációról volt szó, és én ezeket a kereszténydemokraták nevében elutasítottam és bűnnek neveztem, Heller Ágnes megtámadott a sajtóban, mondván, hogy ezt a szót, hogy „bűn", a templomban használhatom, de a parlament falai között nem. Én nem vonom kétségbe, hogy Heller Ágnes olyan marxista vagy liberális terminológiát használ, amilyet akar, de nem tűröm, hogy Szent István országában ne használhassak keresztény szavakat!

Minden politikai program a mögötte álló emberkép függvénye, ha ez torz és egyoldalú, akkor az erre épített társadalom is szükségszerűen torz és egyoldalú lesz. Erre a huszadik század bőven szolgáltatott példát, a vadkapitalizmussal, a nácizmussal és a kommunizmussal. Mi a teremtés rendjéből következ-

ző, a természetjogon alapuló politikát folytatunk, nem pedig rágjuk a toll végét, és kitalálunk ideológiákat. Az abortuszkérdésben például a természetjogból következően nem mondhatunk mást, mint hogy a parlament nem játszhat Istent, és csak olyan törvényeket hozhat, amelyek megfelelnek a természet rendjének. Ezzel szemben a jogpozitivista szemlélet azt mondja, hogy valami pusztán attól törvényes, ha azt eljárásjogilag szabályosan hozták. Mi kiállunk a legkiszolgáltatottabb és jogfosztottabb kisebbség, a magzati korukat élő embertársaink élethez való joga mellett. Mert ha pusztán a kora alapján a magzati élet elpusztítható, akkor ilyen logikai alapon halálra ítélhetik az öregeket, a betegeket és a társadalom bármely más csoportját.

– Az egyházak elleni támadás az intézmények ellen zajlik, és kommunikációs hangulatkeltésről van szó. Miért hullik ez olyan termékeny talajra?

– Az egyház elleni támadás sokkal összetettebb, mint ahogyan a sajtóból kiderül. Tudatosan és szisztematikusan próbálják ellehetetleníteni az egyházi iskolákat, a szociális otthonokat, kórházakat. Oda jutottunk, hogy ma Magyarországon Göncz Kinga leírhatja azt egy Gyurcsány Ferencnek szóló levélben, hogy nem kívánatos, hogy több egyházi intézmény legyen. Tehát ideológiai alapon államhatalmi eszközökkel, anyagi presszióval korlátozni akarja az állampolgárok szabad intézményválasztását.

A miniszterelnök megtámadta II. János Pál pápát azzal: micsoda dolog az, hogy a püspökök politizálnak. Mellesleg ez a „politizálás" az volt, hogy december 5-én a szolidaritás teológiai elvének megfelelően azt mondták: a nemzeti szolidaritás alapján a határon túli magyarok kapják meg az állampolgárságot, és a társadalmi szolidaritás alapján ne privatizálják a kór-

házakat, mert annak az lesz a vége, hogy a gazdagoknak luxusellátás jut, a népnek meg az, ami marad. Akkor egy éles parlamenti szóváltásban azt mondtam, hogy amire Gyurcsány Ferenc vetemedett, arra még nem volt példa a történelemben. De a vatikáni barátaim találtak precedenst a Vatikán évkönyveiben. Így szól a bejegyzés XI. Piusz pápa idejéből: Göring kijelentette, hogy Hitler megbízásából érkezett Rómába, azért, hogy panaszt tegyen a pápánál amiatt, hogy a német püspökök a nemzetiszocialista párttal szemben politizálnak.

Az egyházellenesség zászlóshajója az SZDSZ, és ez náluk nemcsak valamiféle krisztofóbia, hanem aktuálpolitikai megfontolás is. Nyilvánvaló, hogy az a bizonyos öt százalék, akikre számíthatnak, több mint bizonytalan, mert a neoliberális Gyurcsány-vonal elszívta őket. Ezért tudatosan megcélozták azokat a szerintem deviáns szavazókat, akiknek hívó szó az egyneműek házassága, a drogliberalizáció, az antikrisztianizmus. De azt a kereszténységet, amelyik túlélte a történelem egyházüldözéseit Nérótól kezdve a jakobinusokon át a bolsevizmusig, az SZDSZ mesterkedése sem fogja megrendíteni. Végül is mi ez Diocletianushoz képest?

– A keresztény értékek több párt programjában is szerepelnek, de egyes politikusoknál, úgy tűnik, csak politikai aduként…

– Természetesen több párt is keresheti a megoldásokat a társadalom problémáira a keresztény tanítás ihletettsége alapján. De valójában csak az a párt keresztény, amelyik olyan kérdésekben is vállalja a keresztény álláspont politikai képviseletét, amelyekben kisebbségben vagyunk a társadalomban.

– A bűnös emberben a bűnt utálni kell, de az embert szeretni. Nem könnyű ez egy választási kam-

pány idején. Lehet indulatok nélkül átélni egy kampányidőszakot? Akár csak magánemberként is?

– Azért egy választás nem olyan, mint egy Fradi–Dózsa meccs. Itt a mi, a gyerekeink, a nemzetünk életéről, jövőjéről van szó. Erről kötelességünk elgondolkodni, és a felismert igazságot a barátainknak, ismerőseinknek elmondani. Ha ez vitákkal jár, hát vitákkal jár. Nekem éles pengeváltásaim vannak például SZDSZ-es képviselőkkel, de nem azért, mert én lettem harcosabb, hanem azért, mert a szituáció, amelyet ránk kényszerítenek, vált tűrhetetlenné, és ez kényszerít ki markánsabb reakciókat. Mert arról tudunk érzelemmentes, akadémikus beszélgetést folytatni, hogy az égés folyamata során hogyan zajlik le az oxidáció, és a molekulákban milyen változások jönnek létre. De elmebeteg lennék, ha miközben ég a házam, és bent vannak a gyermekeim, kimért stílusban kifejteném, hogy meghatározott időn belül gyermekeim az oxidációnak nevezett folyamat során olyan kémiai reakción mennek át, amelynek végeredménye oxigén és szénatomok ilyen és ilyen molekuláris változása lesz. Ilyenkor az a normális, ha felsikoltok, segítségért kiáltok, feltépem az ajtót, és kimentem a gyerekeimet.

Én igyekszem imádkozni Horn Gáborért vagy Gusztos Péterért, de ettől még, sőt éppen ezért, ki kell mondanom, hogy károsnak tartom a tevékenységüket a nemzet egésze szempontjából. És természetesen mindent megteszek, hogy az általuk elkövetett értékrombolást megakadályozzam.

– Határozott, kérlelhetetlen elvek és szeretet. Ez a gyermeknevelés két fontos szabálya is. Otthon könnyebb követni vagy a politikában?

– Nagy bűnöm, hogy keveset vagyok a családommal, feleségem joggal politikai özvegynek nevezi

magát. Sokszor, amikor elmegyek, a gyerekek még alszanak, amikor hazamegyek, már alszanak. Ennek megvan az a következménye, hogy bizony jóval többet megengedek nekik otthon, mint kellene. Feleségem szerint a politikában konzervatív vagyok, de a gyermeknevelésben liberális…

Múltkor, amikor Botondnál nem tudtam elérni, hogy megcsinálja a leckéjét, végül azzal próbáltam fenyegetni: „megmondalak anyádnak!" Tudom, hogy a természet rendje az volna, hogy az apa legyen szigorú és az anya engedékenyebb, de valószínűleg van bennem egy kis bűntudat, amiért keveset tudok velük lenni. De az nagyon fontos, hogy érezzék, mindig számíthatnak rám, és hogy az iskolai szünetből minél többet együtt töltsünk. Botonddal és Álmossal sokat járunk focizni, biciklizni. Csodálom a feleségem – bár ezt nehezen vallom be neki –, hogy amikor megszületett harmadik gyermekünk, akkor három zeneakadémiai diplomája ellenére úgy döntött, hogy a család az első, értünk lemond a karrierről, és csak félállásban dolgozik.

A gyerekemnek akkor tudok segíteni a problémái megoldásában, ha az ő szintjén el tudom mondani neki az én életem morális határhelyzeteit. Megtapasztaltam, hogy a rendszeres lelkiismeretvizsgálat az, ami meg tud tartani, az a tudat, hogy végeredményben az Úristennek kell elszámolnunk.

Meg kell vallanom, hogy legfőbb kritikusom a családom. Évekkel ezelőtt mondtam egy parlamenti beszédet. Nagyon fölkészültem rá, és úgy éreztem, igazán jól sikerült. Püspökök és teológiai professzoraim gratuláltak, mi tagadás, büszke voltam magamra. Hazafelé az Országgyűlésből találkoztam édesanyámmal, aki azzal fogadott:

„Te, én azt hittem, elsüllyedek! Nem volt begombolva a zakód. Mit mondanak, milyen anyád van, hogy nem tanított meg arra, be kell gombolnod a zakód, ha a Parlamentben beszélsz?" Otthon a feleségem kilép a konyhából: „Te, néztelek a tévében. Kifejezetten borostás voltál! Mit mondanak, milyen feleséged van, hogy így engedett el?" Emese lányom – aki akkor ötéves lehetett – kipördült a szobából csípőre tett kézzel: „Papa! Láttalak a tévében. Annyi hülyeséget beszéltél, de azt egy szóval sem mondtad, milyen tündéri kislányod van."

(Képmás, 2006. január;
Az interjút készítette: Szám Katalin)

Fotó: Képmás – Hortobágyi Lilla

IN NOMINE SANCTI HUBERTI

– Elnök úr esetében szerepet játszott-e a családi kötődés, a személyes indíttatás a vadászatban? Magánemberként mit jelent a politikus számára a természet, a vadászat?

– Őszintén szólva, én a vadászatot nem választottam – a vadászat választott engem. Édesapám, nagyapám, dédapám – de ugyanez a rokonságra is vonatkozik – valamennyien vadásztak; a család hajdani tagjai Felső-Ausztriában már századokkal ezelőtt hivatásos vadászok és vadászmesterek voltak, s jómagam beleszülettem ebbe az örökségbe. Számomra gyerekkorom óta természetes volt, hogy dédapám, nagyapám és apám vadászati tárgyú rézmetszetei, trófeái ott lógnak a falon, s Széchenyi Zsigmond művei „kötelező olvasmány"-nak számítottak. Nagyapám díszkötéses vadásznaplóját – aki „civilben" Gyékényes állomásfőnöke volt 1945-ig – máig őrzöm. Mint ebből kiderül, akkoriban a vadászatot előzőleg napokon át, részletekbe menően tervezgették, helyszínrajzot készítettek, utána pedig elemezték az eredményt. Nagyapám – aki éppúgy sokat vadászott Hohenlohe herceg társaságában, mint a helyi parasztemberekkel – minden tapasztalatot filológiai precizitással feljegyzett, valósággal művészi tökélyre fejlesztve a vadászat tudományát. Élete végéig a fontos családi eseményeket is vadásznaplójában örökítette meg: így került bele az a bejegyzés is, mely szerint „1962. augusztus 8-án megszületett Zsolt". Nagyapám, apám, nagybátyám történeteit, kalandjait, anekdotáit hallgatva, már kisgyerekként a vadászat ezerféle hangulatát szívtam magamba, egyúttal persze nagyon sokat tanulva belőlük. A Vértes hegység-

hez, a gánti és csákberényi területhez köt a legtöbb régi-új vadászélmény. E hihetetlenül túlfeszített életstílus mellett, amely a politika sajátja, a vadászat, az erdő, a vízpart, egyszóval a természet nyújtja számomra a lelki-szellemi és fizikai feltöltődés lehetőségét: a vad elejtése tulajdonképpen csak másodlagos. Engem mindig és mindenben a teológia, a filozófia érdekelt a legjobban (doktorátusom is e tudományterületről való), s ez a dolgok természetéből eredően egyfajta spekulatív elmélyültséget feltételez: a teológia és a filozófia kérdéseiről odakint a vízparton, az erdőn vagy egy vadászház magányában tudok elgondolkodni a legjobban.

– *Hogyan látja a vadászat, vele a természet mai helyzetét?*

– Személyes felfogásom szerint, miként a kereszténység tanítja, a vadászathoz való viszony alapja értelemszerűen a teremtett világhoz való viszonyulás, amelynek lényege szerint úgy tekintünk a világra, mint egy kertre, amit az Isten a teremtésben az emberre bízott, hogy őrizze és gondozza azt. Ahogy egy fa vagy egy virág, úgy a vad is Isten teremtménye, amely csodálattal tölt el minket, és a mi feladatunk, hogy ezt a teremtett világot, benne a vadat, mint annak részét, tiszteljük és gondozzuk. A teremtés, és ebből következően a természet rendjében mindennek megvan a maga helye. Ebből két dolog következik. Ellentmondunk a kizárólag anyagi szempontokat érvényesítő, kizárólagosan profitorientált felfogásnak, amely nem törődik a világ teremtett voltával, s nem annak megőrzésére, művelésére, hanem gátlástalan kizsákmányolására törekszik. E környezetszennyező, pusztító ipari lobbinak ellene vagyunk. Az érem másik oldalán olyan szélsőséges, mondhatnám „sötétzöld” törekvéseket is tapasztalhatunk,

amelyek a környezetvédelem túlhajszolása, félreértése révén, a dolgok természetes rendjét felborítva, már-már emberellenes tendenciákat érvényesítene.

– *A mai világban mennyire sikerül érvényesíteni ezt a felfogást?*

– Nyilván nagyon nehéz, mert egyrészt a különféle ipari-pénzügyi érdekcsoportok lobbija nyomasztóan erős, s erőfölényüket – sokszor magának az embernek a létét is veszélyeztetve – világszerte érvényesítik. Van egy másféle probléma is: igazán örvendetes és csak támogatható, hogy egyre több emberben van meg a környezetvédelem iránti készség, s egyre több szervezet, egyesület, csoport alakul magának a természetnek vagy egyes különleges növény- és állatfajoknak a védelmére. Azonban azt kell látnunk, bizonyos esetekben olyan médiasúlyt képviselnek, hogy – és ezt szeretném aláhúzni – szakmai hozzáértés híján az ilyen típusú beavatkozás a legjobb szándékkal is súlyos károkat okozhat, és komoly veszélyeket rejthet magában. Magam is tapasztaltam, hogy olyan emberek, akiknek a jó szándékát nem vonom kétségbe, de akik életükben nem mentek két kilométert erdőben, annak alapján, hogy a belvárosi könyvtárakban elolvastak pár könyvet, ex cathedra feljogosítva érzik magukat, hogy ítélkezzenek olyan erdészek felett, akik egész életüket az erdőn töltötték. Szerintem nyilvánvalóvá kell tennünk a társadalom felé, hogy az erdészetnek és a vadászatnak is megvan a tudománya és a maga sajátos ethosza.

– *Mennyire van ma jelen a vadászat a politikában, illetve a politika a vadászatban?*

– Ez nagyon nehéz kérdés, mert maga az egész kérdéskör, azaz maga a vadászat politikailag terhelt. Ennek egyik oka – kár tagadni, hiszen ez történelmi tény –, hogy általában a társadalom, a gazdasági élet,

a politika vezetői vadásztak, sokszor nem is belső késztetésből, szenvedélyből következően, hanem bizonyos társadalmi elvárásoknak eleget téve. Ma is számos olyan ország van – miként ez a múltban szinte általános volt –, ahol a vadászaton való részvétel a társadalmi érintkezés egyik sajátos formája, nem pedig a szoros értelemben vett vadászszenvedély megnyilvánulása. Tény, hogy a vadászatnak ma is megvannak e társadalmi, társasági elvárásoknak megfelelő „ritualizált" formái. A magyar történelem hullámveréseiből következően hazánkban a „vadászat" szót három dolog is terheli. A második világháború előtt értelemszerűen az arisztokrácia, illetve a felső középosztály volt az, amelynek tagjai a vadászatot gyakorolták, s átvették-kialakították a magyar vadászati kultúrát. A „létező szocializmus" évtizedei alatt e tevékenység a közvélemény szemében elsősorban ezen időszak szocialista vezetőihez, egyes „elvtársak" nevéhez fűződő botrányos esetekhez kapcsolódott, jelentősen rontva a vadászat megítélését az egész társadalomban. A rendszerváltoztatás után mindezt egy harmadik negatív tapasztalathullám tetézte, jobbára az olyan, e korszak teremtette „újgazdagok" sorából kikerülő „puskások" révén, akiknek sem a kellő tudása és tapasztalata, sem pedig a szükséges kultúrája nem volt meg hozzá – viszont temérdek pénzzel rendelkeztek –, s úgy gondolták, gondolják, hogy a vadászat státusszimbólum. E három korszak között persze nagyon nagy a különbség, mert a háború előtt vadászó nemzedékeknek – von Haus aus – kétségkívül megvolt hozzá a műveltsége, a kultúrája, az etikája. Miként azt sem lehet és kell tagadni, hogy bár a szocializmus évtizedeiben az „elvtársak" nem elhanyagolható része borzasztó dolgokat művelt, de azért az állami erdő- és vadgazdál-

kodás nemcsak túlélte mindezt, de igen magas szintre jutott: a magyar vadgazdálkodás és vadászat például éppen ekkor, az 1971-es Budapesti Vadászati Világkiállítás megrendezésében csúcsosodott ki. Széchenyi Zsigmondnak és a honi vadászattörténet többi „nagy öregjének" köszönhetően, a korszak közepére a Kádár-rendszer vezetőinek egy része – legalábbis vadászati szempontból – többé-kevésbé kikupálódhatott…

Nekünk, akiknek fontos a magyar vadászkultúra, és jól felfogott közös érdekünk ennek a társadalomban való tudatosítása, az a közös feladatunk, hogy éppen Széchenyi Zsigmond, Fekete István, Sütő András, Wass Albert és többi nagyjaink életművén, szellemi hagyatékán keresztül, ha nem is megtanítsuk, de megéreztessük a társadalommal, mi is valójában a vadászat kultúrája, ethosza. A magyar vadászati kultúra ugyanolyan hungaricum, mint mondjuk a tokaji borkultúra! Szimbolikus értelemben Hunor és Magor idejétől kialakult, őseinktől öröklött vadászati kultúránkat veszítjük el, ha nem értjük meg ennek hungaricum-jellegét, vele együtt pedig gazdasági előnyeit is, hiszen a magyar vadásztatásból, hazánk vadászati kultúrájából az ország egészének van szellemi és anyagi haszna.

– Hogyan tervezik a jövőt? A nemzeti pártok választási győzelme, illetőleg kormányalakítása esetén számíthatunk-e változásokra akár a vadászterületek kialakításában, a fegyver- és egyéb törvények, gazdálkodási irányelvek stb. módosításában? Miként látja Ön és pártja a vadászat jövőjét és szerepét az uniós kereteken belül?

– Két dolgot szeretnék mondani. E kérdéskör szakmai részét illetően, a Fidesz és a KDNP már elvégezte az erre vonatkozó programok részletes egyezteté-

sét, amelyek kidolgozása és – remélem – majdani végrehajtása Szabó Ferenc képviselőtársunk feladata. A vadászterület nagyságára vonatkozóan az az álláspontom, hogy a jelenleg megszabott minimális területnagyságok tovább nem csökkenthetőek, mert ellenkező esetben ellehetetlenülne a vadgazdálkodás. A fegyvertörvénnyel kapcsolatban tisztában vagyok azzal, hogy a társadalom – elsősorban a média laikus és szenzációhajhász tálalása folytán – szigorításokat és további szabályozókat várna el e tekintetben. Meglátásom szerint viszont a hatályos törvényeket kell betartani, hiszen a vonatkozó jogszabályok rendszere már így is sokkal szövevényesebb és bonyolultabb, mint az EU többi országában. Irreális, betarthatatlan szabályoknak nincs semmi értelme vagy haszna.

– *Értékvesztő, sőt értékromboló, haszonelvűséget hangoztató mai világunkban milyen kilátásai vannak vadászati kultúránk, hagyományaink fennmaradásának? Hogyan lehet mindezt megóvni?*

– Én bízom az ember antropológiai természetében – abban, hogy az ember önnön lényegéből fakadóan olyan lény, aki nyitott az értékekre. Ezt manapság sok minden torzítja, kísérti, de azért az ember eredendően és alapvetően fogékony a természet és a valódi kultúra értékeire. Ma mindezt veszélyezteti a vadászatban is eluralkodó materialisztikus, fogyasztói-vásárlói attitűd. Az olyan mentalitású embert, aki úgy tekint a vadászatra – főleg a trófeára –, mint a villája előtt álló luxusgépkocsira, nagyon nehéz meggyőzni arról, hogy egy öreg, visszarakott, négykilós villás bika jobb, fontosabb és több lehet, mint egy nyolckilós, koronás, hat-hét éves szerencsétlen fiatal bika trófeája. A vadászati kultúra mostanság ugyan háttérbe látszik szorulni az üzleti szempontokhoz képest, legalábbis vannak ilyen tendenciák, mégis azt gondo-

lom, hogy néhány év vagy évtized alatt ismét át fogja itatni a magyar vadásztársadalmat – az igazi kérdés csak az, hogy ezt az átmeneti időszakot túléli-e a vadállomány. S szerintem éppen ebben rejlik az állam felelőssége. Hogy ne aprózza tovább a területeket, hogy ne lehessen mindent a puszta licitnek alárendelni, fütyülve minden más szempontra. Fontos, hogy mindazon közismert és köztiszteletnek örvendő személyiségek – tudósok, művészek, írók, színészek, sportolók, különböző pártállású politikusok, az élet legkülönbözőbb területein kiemelkedőt alkotó emberek –, akik vállalják vadász mivoltukat, vagy értéknek vallják a magyar vadászati kultúrát, ezen értékek hordozóiként, terjesztőiként kiállásukkal normatívvá tegyék azt a vadászati ethoszt, ami kiveti magából mindazokat, akik fütyülnek erre. A társadalom egészével pedig képesek legyenek legalább megsejtetni, hogy mi a különbség egy finom művű vésetekkel díszített billenő csövű vadászpuska és egy Kalasnyikov között.

(Nimród, 2006/4;
Az interjút készítette: Gellér Tibor)

A KERESZTÉNYSZOCIÁLIS ESZME APOSTOLA

Giesswein Sándor emlékezete

Az egyháztörténelemben járatosaknak se sokat mond Giesswein Sándor prelátus neve. Pedig érdemes felidéznünk alakját és tanítását, nem pusztán azért, mert ezt születésének százötvenedik évfordulóján így kívánja a kegyelet, hanem mert életének és eszméinek tanulsága aktuálisabb, mint valaha. Giesswein Sándor volt a magyar kereszténységszociális gondolkodás és politika megteremtője. Ő ezt kereszténységszocializmusnak nevezte, de azóta a „szocialista" szót a szocialisták végletesen és véglegesen kompromittálták.

Giesswein Sándor tudós volt – teológus, filozófus, történész, nyelvész, szociológus –, de mégsem így emlékszünk rá. Igazi papi lélek volt, és ha nem is magyarázkodásra, de magyarázatra szorul a hierarchiával való viszonya. Politikus volt, országgyűlési képviselő, pártelnök, a magyar politika történetében példátlan szellemi felkészültséggel és eszmei következetességgel, mégis zavarba ejtőek pártpolitikai vargabetűi. Giesswein Sándor történelmi tette abban áll, hogy először kapcsolta össze a keresztény társadalomfilozófiát a gyakorlati politikával.

Mindennek jelentőségén nem változtat, hogy nem volt – talán nem is lehetett – sikeres politikus. Igazsága akkor szinte felőrlődött a diadalmasnak tűnő liberális kapitalizmus és a szocializmus illúziójának malomkövei között. Korának társadalma nem ment át azokon a történelmi tapasztalatokon, ami beláttatta volna, hogy az ő kereszténységszociális tanítása az az

iránytű, amivel el lehetett volna kerülni a XX. század társadalmi tragédiáit. Korának egyházában is kisebbségben voltak – mint Prohászka Ottokár püspök –, akik felismerték az idők jeleit. És mégis: bár paradoxonnak tűnik, de a keresztény realizmus alapján, a keresztény bölcselet fényében vaslogikával gondolta végig a társadalom folyamatait, és felismerései valóban prófétai meglátások voltak. „Egyik természetellenes bűn a másikat nemzi. A vadkapitalizmus téves birtoklási elméletéből származott a téves kommunista elmélet." „Csak egy dologgal nem fér meg az igazi keresztény szellem s ez a társadalmi igazságtalanság, akár a kollektivizmus, akár az individualizmus leple alatt történjék is meg;" Gondolatainak sajátos perspektívát adnak II. János Pál pápa szavai, aki a „létező szocializmus" bukása után figyelmeztetett, hogy a szocializmus történelmi csődje nem jelentheti a vadkapitalizmus megdicsőülését.

Giesswein gondolatai is arra tanítanak, hogy minden politikai ideológia és program a mögötte álló emberkép függvénye. Ha ez az emberkép egyoldalú és torz, akkor az erre épített társadalom torz és embertelen lesz. Az elmúlt évszázad szörnyű tragédiái bizonyították, hogy a vadkapitalizmus, a kommunizmus vagy a nácizmus neopogány, antikrisztiánus ideológiáinak, azok „történelmi kísérleteinek" a vége megnyomorított és elpusztított emberi életek százmilliói. Mert az az ideológia, ami istentelen az embertelen, és ami embertelen az istentelen.

(Új Ember, 2006. február 5.)

HAZÁNK SORSÁVAL TÖRŐDNI KÖTELESSÉG

Isten az égi haza mellett földi hazát is adott nekünk, ezért valamiképpen az égi hazához is hűtlen az, aki földi hazájának sorskérdései elől dezertál. A földi haza sorskérdéseivel való törődés tehát hitünkből következő kötelesség. Ennek módját tekintve pedig az egyház társadalmi tanítása az eligazító kánon. Nem katolikus az, aki csak a templomban katolikus, esetleg a családjában, de fütyül az egyház szavára a közélet kérdéseiben. Természetesen az egyház társadalmi tanítása nem azonos a pártpolitikai programok valamelyikével. De vannak pártprogramok, amelyek összhangban vannak a pápai szociális enciklikákkal, és vannak, amelyek ezzel összeegyeztethetetlenek. Ezért katolikus ember – amennyiben valóban katolikus – nem támogathat a katolikus társadalmi tanítással ellentétes, illetve az egyház ellen mesterkedő pártot és programot!

A keresztény társadalmi tanítással ellentétes: mindaz, ami élet- és családellenes; ami a házasság megszentelt fogalmát természetellenes módon kiterjeszti az egyneműek kapcsolatára; ami drogliberalizációt propagál; ami a munka jogát alárendeli a tőke diktatúrájának; ami rombolja a nemzeti szolidaritást – és mindezt oldalakon át folytathatnánk a mai politikai élet keserves tapasztalatai alapján. Az egyház szabadságával pedig ellentétes: mindaz, ami hátrányosan különbözteti meg az egyházi iskolába járó gyermeket és az ott tanító tanárt; az a politika, ami az utóbbi években átlag kétszázezer forintot vett el minden egyházi iskolába járó gyermektől; ami megsérti az Apostoli Szentszékkel kötött megállapodást;

ami hecckampányt folytat az egyház ellen – és sorolhatnám még nagyon sokáig.

Katolikus ember nem szavazhat ilyen politikát képviselő politikusra. Olyanra: aki az ötvenes éveket idézve szitokszóként „klerikálisozik" a parlamentben; aki Mária országán poénkodik; akik olyan rádiót pénzelnek, amelyik a keresztények kiirtásának gondolatával játszadozik; vagy akik legszentebb imádságunk, a miatyánk istenkáromló eltorzításával provokálnak minket óriásplakátjaikon – és sorolhatnám…

Hála Istennek, van egy egyszerű és hatékony módja annak, hogy ne kelljen másodrangú állampolgárokként élnünk; hogy ne legyünk diszkriminálva; hogy megvédjük iskoláinkat, intézményeinket; hogy ne törölhessék belénk a lábukat; és hogy igazságosabb és testvériesebb világ jöjjön el; hogy a halál kultúrája helyett végre az élet és szeretet civilizációja érvényesüljön; hogy újraépíthessük Szent István Magyarországát – az, hogy jó helyre kell tennünk április 9-én a keresztünket. Ha pedig az utóbbi évek brutális tapasztalatai ellenére akad olyan, aki nem jó helyre teszi a maga keresztjét, az utólag ne jajgasson!

(Új Ember, 2006. március 26.)

ISTEN KÖZÜGY

Semjén Zsolt szerint Brüsszelben is új életet kell kezdeni

Fekete János kitüntetése Gyurcsány nyers arroganciájának megnyilvánulása volt, meg akarta mutatni, hogy ő ezt is megteheti. De nyilván szellemi rokonságot is érez Fekete Jánossal, mert Fekete hasonlóképpen adósította el az országot a Kádár-rendszer idején, mint ahogy most ő.

– A KDNP nagygyűlésén ön azt mondta többek között, a hitleri és a lenini diktatúra is azzal kezdte a vallásüldözést, hogy magánügynek nyilvánította a vallást…

– Mindez történelmi tény. Úgy tudták kiépíteni a totális hatalmukat, hogy szétverték a civil szerveződéseket, ezáltal szétesett és így kiszolgáltatottá vált a társadalom. A vallást azért nyilvánították magánügynek, mert így ideologizálták meg azt, hogy ha egyszer magánügy, akkor nincs szükség egyházi egyetemekre, iskolákra, és ezért az egyházaknak nincs joguk társadalmi kérdésekben megnyilvánulni, a keresztényeknek politizálni. Miután így visszaszorították az egyházat a sekrestyébe, államosítva az intézményeket és betiltva az egyházi szervezeteket, a védtelenné vált hívőket ideológiai alapon a magánéletükben is figyelték, zaklatták, üldözték. Ezért a tanulságért idéztem Mindszenty bíboros úr 60 éve kimondott, profetikus szavait, aki úgy fogalmazott, hogy „ahol a vallás magánügy, ott korrupcióba, bűnbe, kegyetlenségbe fordul az élet. Hitlerék is magánügynek tekintették a vallást, jött is utána a Gestapo,

Auschwitz, a börtönbirodalom." Eddig az idézet. A hercegprímás figyelmeztetése igaznak bizonyult, mert jött a kékcédulás csalás, a Rákosi diktatúra, a szerzetesek deportálása, a recski tábor. Ezért is idéz rossz emlékeket Gyurcsány Ferenc, amikor arról szónokol, hogy mivel a vallás magánügy, ezért az egyház ne merészeljen politizálni. A KDNP álláspontja szerint a vallás személyes ügy abban a tekintetben, hogy jár-e valaki templomba. De az egyházi iskolák léte, az egyházak megnyilatkozási szabadsága, a keresztény politika legitimitása már közügy.

– *Gyurcsány Ferenc katolikus lenne?*

– Én azt hittem, hogy nem, mert pápa még nem akart lenni… De egy televíziós műsorból arról értesülhettünk, hogy ő hívő katolikus, sőt ahogy mondta, rendszeresen bérmálkozik… Ehhez képest a Gyurcsány-kormány 200 ezer forintot vett el minden egyházi iskolába járó diáktól, 250 ezret pedig minden idős embertől, akit valamilyen egyházi intézményben ápolnak. Ráadásul – a Rákosi-időket idézve – szitokszóként használta a „klerikális" kifejezést a parlamentben, és nem átallott Mária országán poénkodni.

– *Mi lenne, ha a Lamperth-féle rendőrséghez fordulnának a hívők, közösség elleni izgatásért? Bár a KDNP-nek nincs szerencséje ezzel a rendőrséggel, hiszen a hatóság hosszú évek után sem akarja kinyomozni, hová tűnt a párt vagyona Bartók Tivadar és Giczy György irányítása idején. Bartók Tivadar pártot is alapított azóta, sőt indul a választásokon…*

– Nagy bajban lehet Gyurcsány Ferenc, ha olyan zsoldosokat kell felhasználnia, mint a Bartók Tivadar-félék. Ezek az emberek tönkretették és kifosztották a KDNP-t, majd szégyenteljes szerepet vállaltak az MSZP segédcsapataként megismert Kupa Mihály-féle Centrumban. Hogy kiknek a zsoldjában állnak,

jól mutatja Bartók Tivadar nemrég történt lebukása is: Lentiben az általa leadott kopogtatócédulák között ott volt az MSZP helyi kampányfőnökének cédulája is… Bartóknak vissza kellett lépnie, a rendőrség pedig nyomoz az ügyben.

– *Vajon eredménnyel?*

– Csak reménykedni tudunk. Eddig ugyanis mintha kettős mérce lett volna. Feljelentést tettünk a párt vagyonának visszaszerzésére, illetve e vagyon sorsát igazoló iratok előkutatására, de érdemben semmi sem történt, már évek óta. Berkecz Máriának, a Millenáris egykori vezetőjének viszont megalázó módon a testnyílásait is azonnal átkutatták, elég volt ehhez a Bartók-párti Mizsei Zsuzsa vádaskodása.

– *Sokak szerint az is tanulságos, ahogy Gyurcsány a szerencsétlen Medgyessy Péter helyére furakodott…*

– Gyurcsány Medgyessy tanácsadója volt. Medgyessy csúfosan megbukott, ebből pedig két dolog következik a logika törvényei szerint. Az egyik, hogy Gyurcsány nem tudott jó tanácsokat adni, ebben az esetben szellemileg alkalmatlan. A másik lehetőség, hogy bár tudott volna, de nem akart jó tanácsokat adni, szándékosan vitte jégre a jótevőjét, hogy aztán egy puccsal a székébe üljön, ekkor viszont erkölcsileg alkalmatlan.

– *Vajon miért akarta mindenáron kitüntetni Gyurcsány Ferenc Fekete Jánost, Mosonyi Emilt és Marjai Józsefet? Mi volt ennek a politikai üzenete?*

– A nyers arrogancia megnyilvánulása volt, hogy ő ezt is megteheti. De nyilván szellemi rokonságot érez például Fekete Jánossal, mert Fekete hasonlóképpen adósította el az országot a Kádár-rendszer idején, mint most ő. Igaz, Feketének harminc, Gyurcsányéknak viszont csak három év kellett ehhez. Tehát mintegy saját előképét ünnepli Fekete Jánosban.

– Mekkora szerepe lehetett abban Fekete Jánosnak, hogy a rendszerváltás idején nem tudtuk átütemeztetni, illetve elengedtetni a magyar államadósságot úgy, ahogy a lengyelek tették?

– Még 1990-ben a KDNP felvetette, hogy kezdeményezzük az adósság elengedését, hiszen azt nem a magyar nép vette fel. Ha a lengyelek megtehették, hogy tárgyaljanak az adósságról, akkor mi miért nem? Antall József azt válaszolta nekünk, hogy a lengyelek nyugati állami pénzintézetektől vették fel a kölcsönöket, Fekete János viszont olyan bankoktól, amelyeknek később éppen az lett a fő referenciájuk a pénzügyi életben, hogy a Magyar Népköztársaság az adósuk… Velük aligha lehetett tárgyalni. Ráadásul a guruló dollárok nem is jöttek Magyarországra, hanem a Szovjetunión keresztül mentek el „internacionalista segítségnyújtásra". A törlesztés terhe azonban a miénk maradt.

– És a vízerőmű-párti Mosonyi Emil kitüntetésének mi lehet az üzenete?

– Bős-Nagymaros volt az utolsó csepp a pohárban, éppen a Dunaszaurusz ellen szervezett tüntetésekkel kezdődött meg a rendszer palástolhatatlan összeomlása, ezért a vízierőmű politikai szimbólummá vált. Nem véletlen, hogy 1998-ban Horn Gyula is elővette, szerintem pszichológiai okokból, mégpedig azért, mert az erőmű igenlése a rendszerváltozás szimbolikus tagadása. Szerintem ez motiválhatta Gyurcsányt is, és ehhez kellett Mosonyi.

– Marjai József kitüntetése?

– Ez oly mértékben mellőz minden racionalitást, hogy ennek végképp csak pszichológiai okai lehetnek. Marjai ugyanis olyan ellenreformernek számított, akire már Grósz Károly sem tartott igényt.

– Melyik az MSZP vezetésének legnagyobb blöffje?

– Az, hogy szocialistának nevezik magukat. Valójában ez az a klientúra, amelyik a Kádár-rendszerben való politikai privilégiumait tőkésítette, és ők lettek az új nagytőkések, nagybirtokosok, az új burzsoázia. Ezért ellenzékben és kampányban a szociális demagógiát veszik elő, de kormányon a vadkapitalista érdekeket érvényesítik. Először államosítanak, majd miután csődbe vitték az államot, privatizálnak. A lényeg az, hogy a vagyon az ő zsebükben kössön ki.

– Járja a vidéket. Mindennap kampányol valahol. Az MSZP szerint nincs kormányváltó hangulat az országban. Ön hogyan látja?

– Még a legkisebb településeken is a csilláron lógnak az emberek a rendezvényeinken. Ez nem nekünk szól személy szerint, hanem a változás iránti igénynek. Itt most két világ áll egymással szemben, a társadalom nagy része érzi, sorsdöntő csatába megyünk. Mi, magyarok sokszor indultunk már harcba történelmünk folyamán, volt Mohács és volt Nándorfehérvár. Mohácsnál széthúzás volt, a magyarságnak csak egy töredéke ment Tomori érsekkel a mohácsi síkra, mert a nyugatiak Ferdinánddal csak a nyugati részeket védték, az erdélyiek Szapolyaival csak Erdélyt. Tudjuk, mi lett a vége: csatavesztés, országvesztés, amelynek következtében mindenki elvesztette mindenét. Nándorfehérvárnál viszont volt összefogás, amit Hunyadi kardja és Kapisztrán Szent János keresztje szimbolizált, meg is lett a jutalma: diadal a ránk törő pogányság felett.

– Mi történne akkor, ha olyan restek és felelőtlenek lennénk, hogy nem mennénk el szavazni, s átengednénk a győzelmet a szocialistáknak?

– Bebizonyosodott, hogy nem tudják kormányozni az országot, újabb kölcsönöket vennének fel, per-

sze egyre rosszabb feltételekkel, és már nemcsak a mi, hanem az unokáink jövőjét is eladósítanák. Ráadásul kiárusítanák a magyar földet és a még megmaradt állami vagyont. Mi pedig gyapotszedő négerek lennénk a saját országunkban…

– *Vajon a templomok szószékeiről most elhangzanak-e hazafias buzdítások?*

– Azt mondják, hogy az egyház ne politizáljon. De mi vagyunk az egyház, mindannyian, minden hívő ember. Vonuljunk ki a politikából, a közéletből csak azért, mert az egyházunk tagjai vagyunk? Szent István országában ne használhassuk a keresztény szót, ne képviselhessük a keresztény értékrendet? Ez megdöbbentő.

– *A baloldal annál harciasabban védi a maga érdekeit, ha kell, az egyházakkal szemben is.*

– Ennek tudatosítására a KDNP kiadott egy szórólapot, amelyen felsorolja a balliberális oldal legdurvább egyházellenes támadásait. Mintegy mottóként szerepel II. János Pál pápa Emlékezet és azonosság című könyvének egy részlete is, amely így szól: „Mert ma is vannak pártok, amelyek egyértelmű demokratikus önmeghatározásuk ellenére egyre növekvő mértékben hajlamosak olyan módon értelmezni egyház és állam szétválasztásának elveit, ahogyan azt a kommunista kormányok tették. Természetesen a mai társadalom elegendő eszközzel rendelkezik az önvédelemre, csupán akarniuk kellene alkalmazniuk azokat. Ám pontosan ebben a tekintetben aggasztó a passzivitás, amit a hívő polgárok magatartásában felfedezhetünk". Nos, a Szentatya mindannyiunknak feladta a leckét.

– *Az SZDSZ tüntetést szervezett Lech Kaczynski ellen a lengyel elnök magyarországi látogatásán. Nyilván azért, mert Lech Kaczynski Varsó főpolgármes-*

tereként nem engedte az ottani melegfelvonulásokat…

– Gyurcsány neoliberális politikája elszívta a levegőt a szabad demokraták elől, így nem maradt más nekik, mint a drogliberalizáció, a homoszexualitás és a devianciák pártolása, amivel megpróbálják összekaparni az öt százalékot. Nagy áldás lenne, ha nem sikerülne nekik.

– *Vajon példának számít-e a KDNP számára a jelenlegi lengyel kormány tevékenysége?*

– Igen, és a lengyel jobboldalnak jelentős hatása lesz az EU politikájára is. A lengyelek ki merték mondani, hogy nagy baj van abban az unióban, ahol Buttiglione professzor nem lehetett biztos, Kovács László viszont igen. Szerintem a lengyel jobboldal gondolkodásmódja friss fuvallat a brüsszeli bürokrácia áporodott levegőjében. Az alapító atyák, Schumann, De Gasperi, Adenauer a keresztény civilizációra épülő, erős nemzetek Európájáról álmodtak, s nem a számonkérhetetlen bürokrácia által dirigált Európai Egyesült Államokról. A lengyelek tehát hűek az alapítókhoz, és mi is azok vagyunk. Adja Isten, hogy rövidesen kormányzati pozícióból juttathassuk érvényre keresztény és nemzeti értékeinket.

(Demokrata, 2006. április 6.;
Az interjút készítette: Sinkovics Ferenc)

A MUNKA PÁRTJÁN

Az önállóságról, a hűségről és a szelídülésről

A KDNP teljes önállósága már helyreállt, a szövetségi hűség pedig nemcsak politikai, hanem morális kategória is.

– Gratulálhatok ahhoz, hogy részben ön lett Áder János vagy Kövér László főnöke? A Fidesz és a KDNP frakciószövetség társelnökeként befolyásolhatja egy az önénél hatszor nagyobb képviselőcsoport döntéseit.

– Nem főnöke, hanem szövetségese vagyok a Fidesz képviselőinek. A kapcsolat alapja a bizalom. Racionális oka volt annak, hogy a KDNP önálló frakciót alakított. Így két önálló képviselőcsoport jelenítheti meg egyeztetett, de esetleg markánsan különböző nézeteit adott kérdésekben. Ami tehát történt, nem szétválás, hanem valódi szövetség.

– Ön mégiscsak erős ember lehet, hiszen Orbán Viktor akarata ellenére érte el, hogy a KDNP-nek saját frakciója legyen.

– Nem ellenében, hanem vele dolgoztuk ki a Fidesz és a KDNP megújult viszonyát. A történet nem tíz napja, hanem a kilencvenes évek végén kezdődött, amikor Varga László és Orbán Viktor megállapodott abban, hogy a KDNP-t fel kell támasztani. Ennek első lépése volt az MKDSZ támogatása, s most a Fidesz segítségével ismét parlamenti párt lettünk, végül önálló frakciót hoztunk létre.

– Akkor miért mondta Orbán kezdetben azt, hogy egységes frakciót alkosson a Fidesz és a KDNP?

– Az a variáció is elképzelhető volt. Több érv szólt viszont amellett, hogy önállóan, de deklarált szövetségben politizáljunk.

– 2010-ig meddig juthat el az önállóságban az ön által irányított párt? Elképzelhető, hogy egyedül méretik meg magukat?

– A KDNP teljes önállósága már helyreállt, a szövetségi hűség pedig számunkra nemcsak politikai, hanem morális kategória is. A következő választáson olyan konstrukcióban indulunk, amely a leginkább biztosítja a kormányváltás esélyét.

– Miért egy évre vállalta a frakció vezetését?

– Nem titok, hogy a képviselőcsoport egyhangú kérésére mondtam igent. Ódzkodásom és e rövid intervallum oka, hogy a szövetségi társelnöki, a pártelnöki feladatok kiegészülve a kalocsai körzetben rám háruló munkával, nagy terhelést jelentenek. Márpedig, mindegyiket szeretném rangjának megfelelően ellátni. Végül képviselőtársaim meggyőztek, hogy a KDNP teljes újjászervezéséhez erre az egy évre még szükség van, és úgy helyes, ha egy kézben összpontosul a döntések nagy része.

– Hírlik, hogy az a Simicskó István lehet majd az utódja a frakció élén, aki az Országgyűlésben egyedüliként mondott nemet az uniós csatlakozásra.

– Első frakcióvezető-helyettessé Rubovszky Györgyöt választottuk, de szakpolitikai kérdésekben Hoffmann Rózsa, Salamon László vagy Simicskó István is kifejti majd véleményét a parlamentben. Korai lenne arról dönteni, ki legyen utánam a frakcióvezető.

– Néhány volt fideszes képviselő már inkább a KDNP-t választotta. Nagy Andor, Orbán Viktor volt kabinetfőnöke, de Salamon László és Simicskó is a szövetséges párt képviselője volt. Felkészültek esetleges követőik befogadására?

– A névsort, amely ma a KDNP frakcióját alkotja, egyeztettem OrbánViktorral. Ami a neveket illeti: Nagy Andor Surján László körzetében indult, be is lépett a KDNP-be. Simicskó alapítója volt a pártnak, ő a Giczy György-féle vezetés elől menekült a Fideszbe. Azóta visszatért. Salamon szintén KDNP-tag, míg Hoffmann Rózsa, a Pázmány Péter Egyetem tanára az egyházi iskolák nagy védelmezője. Itt a helye közöttünk. Ami az esetleges további átüléseket illeti, a házszabály szerint a döntést már mindenkinek meg kellett hoznia.

– Milyen jövőt jósol a Fidesznek azok után, hogy a kereszténydemokrata irányvonal önálló frakciót alkot, az MDF pedig – mint hírlik – bevenné nevébe a konzervatív kifejezést?

– Hogy az MDF esetében a konzervativizmus mit jelent, majd kiderül a parlamenti munka során. A Fidesznek, mint gyűjtőpártnak fontos szerepe lesz a sokrétű jobbközép áramlatok megjelenítésében, de a világnézeti alapú kereszténységszociális politizálás elsősorban a KDNP-re hárulhat.

– Mit ért a kereszténységszociális politizálás alatt?

– XIII. Leó pápa enciklikája alapján formálódtak egykor a kereszténydemokrata és a kereszténységszociális pártok. Ebben íratott le a kulcsfontosságú axióma, miszerint a tőke nem állhat munka, a munka pedig tőke nélkül. De a munka elsődleges a tőkével szemben. Azt látom, hogy a szocialista kormány egyre kevésbé vállalja a szociáldemokrata értékeket, és inkább neoliberális gazdaságpolitikát valósít meg. Az igazságosság szempontjainak érvényesülniük kell. Ezt fogja képviselni a KDNP frakciója.

– Önt is felelőssé tették a Fidesz–KDNP vereségéért. Ha tehetné, visszavonná-e bármelyik mondatát?

– Minden szavamat vállalom. Markáns fellépésem biztosította, hogy a keresztény értékrend mellett szavazók a mi listánkat és képviselőinket támogatták. Megszólítottam őket akár a házasság szentségének tiszteletben tartásával, akár az egyház közéleti szabadságának hangoztatásával. Lehet, hogy néhány gondolatom szemben áll a közvélekedéssel, de mint keresztény ember és politikus nem mondhattam mást, mint ami a keresztény tanításból következik. Ha pedig igaz lenne a kérdésben megfogalmazott állítás, hogyan nyerhettem volna két hét alatt egyéniben Kalocsán?

– Ezek után a radikális Semjén Zsoltra készüljünk, vagy arra, aki egykoron békejobbot kívánt nyújtani – például Dávid Ibolya mellett.

– Semmit nem változtam az elmúlt tizenhat évben. A politika változott körülöttem. Harcos vagyok, ha támadják a keresztény értékeket. Őszintén remélem, hogy a jövőben csillapul, például az egyházi iskolák elleni támadás, és akkor én is szelídebben szólhatok.

(Népszabadság, 2006. május 10.;
Az interjút készítette: Gréczy Zsolt)

A KERESZTÉNY ALTERNATÍVA

A szövetségi hűség morális kategória

A jakobinus gyökerű balliberális tábor egyfajta kvázi világnézetként akarja rákényszeríteni a társadalomra a maga semlegesnek nevezett, valójában relativista, értéktagadó szemléletét, ideológiáját, mondhatnám dogmáját. Az önálló, erősödő Kereszténydemokrata Néppárt célja, hogy hozzásegítse a polgári oldalt a választási győzelemhez.

– Miért döntöttek amellett, hogy önálló KDNP-frakció alakuljon, hiszen a választások után Orbán Viktor úgy nyilatkozott: azt szeretné, ha egységes maradna a Fidesz–KDNP képviselőcsoport, legalább az önkormányzati választásokig.

– Három szintje van ennek a történetnek. Az első, és talán a legfelszínesebb, hogy számos racionális, pragmatikus érv szól az önálló frakció mellett, gondoljunk csak a dupla napirend előtti felszólalásokra vagy a bizottsági helyek kérdésére, a médiakuratóriumokra, amelyekbe így az ellenzék eggyel több delegáltat küldhet. Ez utóbbinak a jelentőségét alig hiszem, hogy ecsetelnem kell az olvasóknak. A másik szempont a korábbi választások tanulságai. A legfontosabb talán az 1994-es parlamenti választás volt, ahol noha a jobboldal összességében több szavazatot kapott, mint a baloldal, mégis a szocialista párt harminchárom százalék szavazattal ötvennégy százaléknyi mandátumot szerzett, és az SZDSZ-szel kétharmados többségben volt. Orbán Viktor vonta le ebből azt a tanulságot, hogy ha a jobboldal ilyen mozaikszerű széttöredezettséggel indul, akkor hiába van többségünk a társadalomban,

kisebbségben leszünk az Országgyűlésben. Ezért kellett létrehozni egy széles szövetséget, ami biztosítja, hogy a szavazati többség mandátumtöbbséget is eredményezzen.

– Ezt a célt a mostani választáson sem sikerült elérni. Az „egy a tábor, egy a zászló" stratégia nem vezetett eredményre.

– A 2002-es és a 2006-os választás végeredménye azt mutatja, hogy a Szövetség gondolata helyes és járható út, de szükséges, hogy a különböző hangsúlyok markáns módon meg tudjanak jelenni, mert csak így tudjuk teljes szélességében elérni a polgári-konzervatív-keresztény-nemzeti oldal bázisát, ami elég sokszínű és a különböző hangsúlyokra fogékony. Tehát a politikai formációnak is követnie, tükröznie kell ezt a társadalmi sokrétűséget. Így egyfelől mindenképpen fenn kell tartani a Szövetség egységét, másrészt ezt úgy kell pontosítani, hogy a különböző hangsúlyok markáns módon meg tudjanak jelenni. De visszatérve a KDNP frakcióalakításának szempontjaira, létezik egy harmadik, történelmi ok is. Ez a konstrukció nem tíz napja, hanem tíz éve kezdődött, amikor Varga László és Orbán Viktor végiggondolta, hogy a Kereszténydemokrata Néppártot fel kell támasztani. Ez volt a kiindulópont. Ennek a következő állomása volt, az MKDSZ-en keresztül a Barankovics-féle értékek átmentése az első Orbán-kormány országépítő munkájába. Ezután a párt törvényes működésének helyreállítását követően a Fidesz–KDNP-megállapodás, majd a választási szövetség következett, amelynek következtében parlamenti párt lettünk. Ennek a folyamatnak a logikus betetőzése a saját parlamenti frakció helyreállása.

– Az önálló, markáns kereszténydemokrata politizálás csak a parlamenti munkában jelenik majd

meg, vagy az a cél, hogy a következő választásokon külön listán induljon a KDNP?

– A KDNP önállósága mostanra jogilag és politikailag is teljes mértékben helyreállt. A KDNP szuverén önálló párt, önálló frakcióval. Számunkra a szövetségesi hűség nem pusztán politikai, hanem alapvetően morális kategória. Következésképpen a politikánknak két pillére van. Egyfelől a szövetségesi hűség a Fideszhez, személy szerint Orbán Viktorhoz, a másik pedig az a jogos igénye a kereszténydemokratáknak – miután sajátos történelmünk, politikai filozófiánk és programunk van –, hogy ennek az önálló megjelenése biztosítva legyen. A szövetségesünkkel egyeztetve olyan konstrukcióban fogunk indulni a választásokon, amely a leginkább biztosítja a kormányváltás lehetőségét, maximalizálja ennek az oldalnak a szavazatait. Számunkra nem az az egyedüli szempont, hogy létrehozzunk egy biztosan öt százalék fölötti KDNP-t, hanem az, hogy a megerősödött Kereszténydemokrata Néppárt hozzásegítse a polgári oldalt a választási győzelemhez.

– Visszatérve a parlamenti munkára, a frakciószövetség nem azért jött létre, hogy egyfajta kontroll alatt tartsa a Fidesz a KDNP-t és a frakcióját?

– Két szempontból sem. Először is azért, mert a teljes egyenrangúság alapján működik a frakciószövetség. De ennél fontosabb az, hogy a KDNP-frakció abszolút bizalmi politizálás alapján született meg. Ez a szövetség a szükséges egységnek a szimbolizálása, és az egyeztetésnek az intézményes garanciája.

– Milyen kérdésekben mutatkozhat meg a különbség a Fidesz és a KDNP között?

– Természetesen lesznek olyan kérdések, amelyekben hangsúlyait tekintve más lesz a KDNP álláspontja, mint a Fidesz többségének. Azért vagyunk keresz-

tény párt, mert vállaljuk a történelmi keresztény egyházak társadalmi tanításának politikai képviseletét. Nyilvánvalóan nem várható el, hogy olyan kérdésekben, mint például az eutanázia, a Fidesz egésze azt a markáns álláspontot képviselje, mint ami egy világnézeti pártnak, a KDNP-nek a sajátja. Ezeken a szorosan vett világnézeti kérdéseken kívül természetesen a sajátos kereszténydemokrata programunkból következnek bizonyos hangsúlyok. Elkötelezettek vagyunk a családi jövedelemadózás választhatóvá tétele mellett, mert keresztény alapon azt mondjuk, hogy a személyi jövedelemadó ebben a kizárólagos formában helytelen és igazságtalan.

– Állandóan visszatérő polémia a magyar közéletben az állam és az egyház viszonya, illetve az egyházak és a társadalom viszonya. Mi a KDNP álláspontja ebben a kérdéskörben?

– Az egyház és az állam elválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom szétválasztását. Egyszerre vagyunk tagjai egyházunknak és polgárai hazánknak. Keresztény emberként jogom van arra, hogy keresztény értékrendemet megjelenítsem a politikai életben. Jellemző és tanulságos, ahogy ezért Heller Ágnes filozófus megtámadott engem a Hetek című újságban. Nem kevesebbet mondott, mint azt, hogy én a keresztény szavaimat használhatom a templomban, de a parlamentben nem. Például azt a szót, hogy bűn nem ejthetem ki a magyar Országgyűlésben. Először is sajátos, hogy a bűnt apriori, eleve tagadó Heller egyetlen bűnt ismer bűnnek, ha egy keresztény politikus a bűnt bűnnek nevezi. Másodszor, Heller Ágnes felfogása a legenyhébb kifejezéssel is intoleráns, mert kétségbe vonja, hogy keresztény emberként jogom van keresztény értékrendem alapján gondolkodni a világ dolgairól, és ezen

értékek érvényre juttatásáért politizálnom. Én nem vonom kétségbe, hogy Heller Ágnes olyan liberális, vagy marxista terminológiát használ, amilyet akar, de nem hagyhatom, hogy kétségbe vonják azt a jogomat, hogy Szent István országában a keresztény értékrendet képviseljem és keresztény szavakat használjak.

– Újabb kényes témához érkeztünk, amely élesen megosztja a magyar elitet és a társadalmat is. A kereszténydemokrata erőknek mennyiben célja, hogy például az oktatás ne értéksemleges, hanem keresztény értékekre épülő legyen?

– A jakobinus hagyományú balliberális oldal állandóan az állam semlegességéről beszél. Politikai következményeiben is alapvető ennek a kérdéskörnek a tisztázása. Az állam semlegessége nem jelentheti azt, hogy létezne valamiféle semleges világnézet, hiszen ez fából vaskarika. De ha létezne semleges világnézet, akkor a semleges államnak a semleges világnézettel szemben is semlegesnek kellene lennie. Én elfogadom az állam semlegességét olyan értelemben, hogy nem illetékes filozófiai, teológiai viták eldöntésére. Az állam ne preferáljon egy adott filozófiát egy másikkal szemben. De nem fogadom el abban az értelemben, amikor a semlegesség jelszavával – például a kereszténységgel szemben – egyfajta relativista-nihilista felfogást akarnak rákényszeríteni a társadalom egészére. A semlegesség nem jelenthet közömbösséget sem. Politikai értelemben mindez úgy fogalmazódik meg, hogy kétségbe vonják a keresztény társadalmi tanítás legitimitását, vagyis az egyházak azon jogát, hogy a köz ügyeiben állást foglaljanak. Ebben a kiélezett szituációban érthető meg a jelentősége annak, hogy XVI. Benedek pápa feltűnően határozott szavakkal hívta fel az Európai Nép-

párt vezetőinek figyelmét arra, hogy harcolnunk kell az ellen, hogy a privát szférába száműzzék a vallást. Jézus Krisztus ugyanis nem egy hitbuzgalmi egyesületet alapított, hanem az élet egészét tekintve adott tanítást.

(Magyar Nemzet, 2006. május 13.;
Az interjút készítette: Kis Ferenc)

ELLENE MONDANI AZ IGAZSÁGTALANSÁGNAK

A béke az igazságosság gyümölcse – tanítja nekünk a keresztény bölcselet. Tehát nem pusztán a harc hiánya, hanem az igazságosságnak a gyümölcse. Ezért nem béke az igazságtalanságba való beletörődés. És ezért az igazságtalanságnak való ellentmondás a béke feltétele.

Ellene kell mondanunk a társadalmi igazságtalanságnak. Annak, amikor a munka jogait alárendelik a tőke érdekeinek. XIII. Leó pápa a Rerum novarum kezdetű nagy szociális enciklikájában megfogalmazta a keresztény tanítást: sem a tőke munka nélkül, sem a munka tőke nélkül nem állhat fenn, de a munka elsődleges a tőkével szemben. Ezért ellentétes a keresztény tanítással, amikor a munkajövedelmet kegyetlen adóterhekkel sújtják, miközben a tőkejövedelmek adómentességet élveznek. És ezért elfogadhatatlan, amikor minden terhet a nép vállára tesznek, miközben a bankok és a multinacionális cégek – amelyek ennek az időszaknak a nyertesei voltak – nem vállalnak arányos részt a terhekből.

Ellene kell mondanunk a privatizáció – valójában a nemzeti tulajdon kifosztása – igazságtalanságának, mert ellentétes a nemzet életérdekeivel, amikor a magántulajdon elszakad a közjótól, amikor nem fejlesztést jelent, hanem a magyar konkurencia megfojtását és a magyar piac monopolizálását, amikor nem szolgáltatásbővülést jelent, hanem azt, hogy a szolgáltatáson túl az embereknek ki kell fizetniük a befektetők extraprofitját is. Az állami tulajdon nem lehet szabad préda – és fel kell hívnunk a figyelmet arra is, valójában nem „tehermentes". Mégpedig azért

nem, mert ebben testesül meg nemzedékek ki nem fizetett·munkájának értéke. Gondoljunk arra, hogy a szocializmus idején a dolgozók munkabérének jelentős részét visszatartotta, nem fizette ki az állam azzal, hogy ezért ingyenes egészségügyet, szociális biztonságot, és méltó nyugdíjat biztosít. Mindezt nemcsak törvényben, hanem alkotmányban garantálta. Ezért az államnak nemcsak a külföldi hitelezők felé van eurómilliárdokban kifejezhető adóssága, hanem saját állampolgárai felé is. És a természetjog szerint a megélhetésükért küzdő emberek felé való kötelezettség erősebb, mint a befektetők haszna iránti. Természetesen szem előtt kell tartani, hogy van politikai realitás, és szűk a gazdasági mozgástér: de az erkölcsi rend nem tehető zárójelbe.

És ellene kell mondanunk a hazugság – lényegéből fakadó – igazságtalanságának. Hiszen a hazugság mindig igazságtalan, mert éppen az igazság elleplezése a célja. És ezért a hazugság igazságtalanságának való ellene mondás keresztény parancsa jogosít minket arra, hogy nevén nevezzük a dolgokat. Amint Jézus is annak nevezte Heródest, ami: rókának. A béke az igazságosság gyümölcse. És megfordítva, csak az igazságosság termi meg a béke gyümölcsét. A keresztény béke nem a kushadás csöndje, hanem az igazság győzelme.

(Új Ember, 2006. október 22.)

GYURCSÁNY PERSONA NON GRATA

Bojkott a Nap-kelte ellen

Sárosak, és mivel nem tudják kimosni magukat, ezért megpróbálják az elmúlt tizenhat évet is besározni. Gyurcsány Ferenc már nem hazudhatja azt, hogy nem hazudott, ezért most azt hazudja, hogy mindenki hazudik. Semjén Zsolt a KDNP elnöke bejelentette, a Szövetség többé nem szólal meg a Nap-keltében.

– *Miért pont most?*

– Mert mostanra telt be a pohár. Régóta érik ez a döntés, de most már olyan fokúvá lett a Nap-kelte bizonyos figuráinak politikai manipulációja, amihez nem szabad asszisztá1ni.

– *Igen, de gyakran hangzik el az az érv is, hogy ha nem mennek be a tévébe a jobboldali politikusok, akkor csak szűkebb körben ismeri meg a közvélemény a nézeteiket…*

– Ebben van igazság. De azt is meg kell fontolni, hogy annak ellenére, hogy egy tévévitában az érveink megállják a helyüket, a szerkesztők és műsorvezetők kommunikációs manipulációja miatt csak rosszul jöhetünk ki ezekből a szereplésekből. Ez a politikai megfontolás. Az erkölcsi pedig az, hogy nem statisztálhatunk az emberek megtévesztéséhez. És arra is fel kell hívnom a figyelmet, hogy a Nap-kelte a magát közszolgálatinak nevező tévében kerül képernyőre. Bár, hogy ez a közszolgálatiság mit jelent a Rudi Zoltán-féle tévében, arra illusztráció lehetett Gyurcsány reklámfilmjének sugárzása. Ez már nem hogy nem közszolgálati, nem is állami, hanem inkább kormánytévének tűnik számomra.

– Érdekes, hogy éppen ön tette meg a bojkottal kapcsolatos bejelentést. Hiszen éppen Semjén Zsolt az, akinek a vitakészségével és érveivel még a legdörzsöltebb baloldali műsorvezetők sem tudtak és tudnak mit kezdeni…

– Nekem valóban fekszik a kard ki kard szituáció. De sok olyan kiváló jobboldali politikus van, akinek nem ilyen a habitusa. Beléjük fojtják a szót, kiforgatják az érveiket, kérdésnek álcázott állításokkal zavarják össze őket, a manipulációnak ezer trükkje van… Ezért döntöttünk úgy, hogy nem megyünk be a NAP TV műsoraiba. Orosz József és Aczél Endre nyugodtan adja elő agit-prop mutatványát, mi ebben nem akarjuk zavarni őket. A néző számára meg legyen világos, hogy amit látnak, az nem egy adott kérdés megvitatása, hanem az MSZP–SZDSZ brosúrája. Ön a széles körű közlés lehetőségét említette. Én pedig azt mondom erre, hogy valóban vannak pro és kontra érvek, de minden pragmatikus meggondolásnál fontosabb az erkölcsi üzenet, hogy van, amihez nem szabad asszisztálni. Nyilván támadni fognak, mert találva érzik magukat, de itt volt az ideje annak, hogy a médiának ezt a részét annak nevezzük, ami: lakájmédia.

– Milyen szerepe van ma a közéletben a médiának? Valóban a média kezében van a valódi hatalom?

– Megpróbálom ezt egy példával megvilágítani: ha bemegyek mondjuk egy kínai étterembe és elém tesznek egy étlapot, amin az van, hogy választhatok a hutulu és a kutulu között, akkor valójában nincs szabad választásom, mert fogalmam sincs, hogy mi az egyik és mi a másik. Ha magyarul is odaírják, hogy az egyik rántott pontyot, a másik pedig sült kacsát jelent, akkor a szó igazi értelmében választhatok. Nos a média hutulut és kutulut kínál az embereknek. A parlamentáris demokrácia egész konstrukciója a sza-

bad választások eszméjén nyugszik. Igen ám, de egyre nyilvánvalóbb, hogy miközben a hatalmi ágak elválasztása aprólékosan kidolgozott, addig a választásokat – és ezzel végeredményben az egész államszervezetet – eldöntő média valójában nem áll alkotmányos kontroll alatt, hanem bizonyos pénzügyi-ideológiai érdekcsoportok kezében van. És ezért van az, hogy az egész világon szembetűnőek a parlamentáris demokrácia válságjelenségei. Csökken a választási részvétel, elfordulnak a közélettől az emberek. Ezért állítom azt, hogy a parlamentáris demokrácia a választások valóban szabad voltától függ, ez pedig nemcsak azt jelenti, hogy ne lehessenek választási csalások, mint például a kékcédulák 1947-ben, hanem arra is igazi garancia kell, hogy bizonyos érdekcsoportok a médiahatalmukkal ne manipulálhassák a közvéleményt és így a választásokat.

– Itt egyébként egy egész hazugságkonszern működik. Október 23-án például biztosan elmondja Gyurcsány Ferenc az állami megemlékezésen, hogy az MSZP azoknak a reformkommunistáknak az utódpártja, akik kirobbantották az 1956-os forradalmat.

– Évtizedekig ki akarták retusálni a magyar történelemből, de miután ez nem sikerült, most igyekeznek kisajátítani 1956 örökségét, és Gyurcsány Nagy Imre politikai örököseként próbálja beállítani magát. A „te Imre, hogy csinálnád?" szemtelensége sem valami elszólás volt, hanem ennek a saját előképmítosz-csinálásnak egy fejezete. A vértanúság mindenre felmentés, és Nagy Imre ott van a magyar panteonban. De Nagy Imre nem vezette, hanem követte a forradalmat. Nagy dolog, ha valaki a történelem egy nagy pillanatában szembe tud fordulni korábbi önmagával. De volt olyan, akinek a múltjából nem kellett megtagadnia semmit, nem kellett a jó oldalra áll-

nia, mert mindig ott volt. Anélkül, hogy kisebbítenénk Nagy Imrét, nem szabad hagynunk, hogy a reformkommunista mítoszépítés árnyékba szorítsa Mindszenty Józsefet vagy Bibó Istvánt!

– *A forradalom emlékét Nagy Imre és a baloldali szereplők emlékére szűkítik?*

– Gyurcsány Ferenc az MSZP színházában akarja eljátszani Nagy Imre szerepét. Óriási ellentmondás azonban, hogy Nagy Imre forradalomban – és utána – vállalt szerepében nem a politikai tettek, hanem az erkölcsi tartása volt a döntő és maradandó. Azonkívül rá kell mutatnom még egy döntő különbségre, amiből látható, hogy milyen hazug és abszurd ez a kisajátító erőlködés. Nagy Imre elsősorban magyar, azután valóban szocialista volt. Az egy másik kérdés, hogy ez az „emberarcú" szocializmus, amiben ő hitt, történelmi tévedésnek bizonyult. Ez azonban nem változtat azon, hogy Nagy Imre valóban szocialista volt. Az MSZP legnagyobb blöffje pedig éppen az, hogy szocialistának mondja magát, holott immár minden, csak nem szociális, valójában neoliberális, a multinacionális nagytőke strómanja lett. Nagy Imre forog a sírjában.

– *Hazudnak abban is, mintha a tizenhat év politikai erőinek közös vétsége lenne a napjainkra kialakult válság.*

– Sárosak, és mivel nem tudják kimosni magukat, ezért megpróbálják az elmúlt tizenhat évet is besározni. Gyurcsány Ferenc már nem hazudhatja azt, hogy nem hazudott, ezért most azt hazudja, hogy mindenki hazudik. A parlamentben – miután a bizalmi szavazásnál eljátszotta a bűnbánó szerepet is – azt mondtam neki, hogy négy feltétele van a bűnbocsánatnak, és reméltem, hogy tudja követni a teológiai reflexiómat, hiszen ő maga nyilatkozta, hogy

„rendszeresen szokott bérmálkozni”… Tehát a négy feltétel: a bűnbánat, a bűnbevallás, a jóvátétel és a penitencia elfogadása. Csakhogy a bűnbánat nem azonos egy színházi mutatvánnyal, a bűnbevallás nem azonos a lebukással, a jóvátétel tekintetében pedig a bibliai vámos történetét idéztem neki, javasolva, hogy tegyen valamit vissza a költségvetésbe, a penitenciának pedig van egy nagyon egyszerű módja: mondjon le.

– *Gyurcsány Ferenc ingerültsége, arroganciája ma már a hatalom egész szerkezetét áthatja. Mi lesz ennek a vége?*

– Nem véletlen, hogy legutóbb éppen egy budapesti börtönben tartottuk a parlament emberi jogi bizottságának ülését, amit a szocialisták persze obstruáltak, ahogy tudtak. Nem kizárólag az ártatlanul meghurcolt, megalázott, megvert békés tüntetők mellett emeltük fel a szavunkat, hanem azon rendőrök mellett is, akiket a politikai hatalom a maga manipulációs céljai miatt veszélyeztetett. Felkészítés nélküli, vidéki rendőrlányt állított például a tévészékház elé, amíg a készenléti ezred kiképzett és felszerelt egységeit – noha négyszer kérték – nem engedték oda a laktanyából… Vajon miért? Kettős provokáció történt, aminek célja először a társadalom manipulálása, azután pedig a megfélemlítése volt.

– *A hatalmi arrogancia további jele az is, hogy a jelenlegi kormány a tervezeteit nem egyezteti az érintettekkel. Legutóbb éppen a pedagógusok tüntettek emiatt.*

– Nemcsak a szakmai szervezetekkel, a társadalommal nem egyeztetnek, de saját frakciójukkal, saját pártjukkal sem. Épp ezért mondtam a kormányprogram parlamenti vitájában, hogy ez nem egy kormány, hanem egy holding felépítésére emlékeztet.

Az uniós pénzek elosztása például Bajnai Gordon kezében van. Csakhogy Bajnai nem kormánytag, ő és társulata kizárólag Gyurcsány Ferenc kreációja, amire a parlamentnek, sőt a kormánynak sincs nemhogy irányítása és ellenőrzése, de valójában rálátása sem. Például nem is interpellálható. Gyurcsány Bajnaival valójában a közjogi struktúrán kívülre akarja helyezni az uniós pénzek elosztását… Nagy szerencséje az országnak, hogy október elsején a nemzet az ellenzék kezébe tette a megyei és települési önkormányzatok nagy többségének irányítását, áthúzva ezzel a nagy lenyúlás számításait.

– *Kirúgják Gyurcsányt?*

– A szocialistáknak is fel kell ismerniük, hogy csak a szakértői kormány jelenti ebben a pillanatban az egyetlen reális megoldást, kiutat a válságból az ország számára. Különben a mostani krízis újra és újra meg fog ismétlődni, de egyre súlyosabb formában. Alapvetően rossz irány, ami a gazdaság növekedése ellen hat. A munkát sújtó terhek például azt eredményezik, hogy nő a munkanélküliség, tehát egyre kevesebb ember fizet be a költségvetésbe. A magyar cégek vagy csődbe mennek, vagy átmennek adózni Szlovákiába, illetve a feketegazdaságba menekülnek, a vége ugyanaz: kevesebb lesz a költségvetési bevétel. A múlt századi neoliberális dogma miatt azt erőltetik, hogy a pénzügyi egyensúly áll mindenek felett! Megjegyzem, ha ez így lenne, akkor Szomália lenne a világ legjobb országa, hiszen nulla kiadás, nulla bevétel – vitathatatlan az egyensúly. Mi azt mondjuk, hogy az államháztartási egyensúly valóban fontos – ezért nem kellett volna az MSZP–SZDSZ kormánynak pártcélok miatt felborítania –, de nem az egyetlen szempont. Ennek az oltárán nem áldozható fel a gazdasági növekedés, sem a társadalompolitika szempontjai. A magyar tár-

sadalom nagy többsége nem bír ki további drasztikus elvonásokat, további terheket. Egy szociális robbanásnak beláthatatlanok a következményei! Ezért is mondom hónapok óta, hogy az államnak rá kell kényszerítenie ennek az időszaknak a nyerteseit és haszonélvezőit, a bankokat és a multikat, hogy ők is vállaljanak arányos részt a terhekből.

– A kormány az államadósságra hivatkozik, amit minden más elé helyez, és ezzel indokolja a még megmaradt állami vagyon privatizációját is. Legutóbb Ceausescu tett így, még a panelházakban is kukoricacsutkával fűtöttek Romániában…

– Először is az államadósság a Gyurcsány-kormány idején szabadult el végletesen és végzetesen, miközben elherdálták az állami vagyont. Azóta sincs válasz arra, hogy hova lett ez a tengernyi pénz. Vérlázító, hogy miközben a magyar nép elszegényedett, addig azok, akik személy szerint felelősök ezért a válságért Gyurcsány Ferenc, Kóka János és Veres János, milliárdosok lettek. Az államadósság és a privatizáció tekintetében pedig szeretném felhívni a figyelmet egy eddig elhallgatott szempontra, ami nekünk kereszténydemokratáknak különösen fontos. Természetesen tisztában vagyunk a politikai realitásokkal, és azzal, hogy szűk a gazdasági mozgástér, de az erkölcsi szempont nem tehető zárójelbe. Tehát arról van szó, hogy a szocializmus idején a szocialista állam elvette a dolgozók munkabérének nagy részét, azzal, hogy ezért az állam garantálja az ingyenes egészségügyi ellátást és a tisztes megélhetést biztosító nyugdíjat. Ezt törvényekben és az alkotmányban is rögzítették. Tehát nem kizárólag eurómilliárdokban kifejezhető adósság van külföldi befektetők felé, hanem adósság van a magyar emberek milliói felé is, akiknek ki nem fizetett munkabére a még

meglévő állami vagyonban testesül meg. Ezért az adósság és privatizáció kérdésében a KDNP álláspontja az, hogy a természetjog alapján a magyar államnak erősebb kötelezettsége van a megélhetésükért küzdő magyar emberek felé, mint az Óperencián túli befektetők profitja irányában.

– Mondhatjuk-e, hogy Gyurcsány Ferenc hazugsága kettétörte a magyar parlamenti demokráciát?

– A társadalmi szerződés lényege, hagy a pártok a választási programjukkal mintegy szerződési ajánlatot tesznek a választópolgároknak, amit azok azzal, hogy megválasztják azt a pártot, elfogadnak. Így létrejön a szerződés az adott párt és a nép között, a választási program megvalósítására. Gyurcsány kormányon a szöges ellentétét csinálta annak, mint amit a választási programjában ígért, ezzel megszegte a társadalmi szerződést, ami ezért morális és politikai értelemben semmis, Gyurcsány és társulata pedig illegitim. Másodszor azért illegitim, mert az MSZP és az SZDSZ képviselői a bizalmi szavazáson nem menthetik föl a választási hazugság/csalás alól, mert ők is annak köszönhetik a mandátumukat, hogy részesei – mondhatnám bűntársai – voltak a szervezett hazugságnak, amivel megnyerték a választást. Harmadszor pedig azért illegitim, mert az kéri a felhatalmazást arra, hogy kivezesse a válságból az országot, aki odajuttatta. Elméletileg van több millió ember, akiről elképzelhető, hogy ki tudná vezetni az országot a válságból. Reálisan lehet több száz, akiről ténylegesen hihető, hogy képes lenne rá. Gyurcsányról viszont fehéren-feketén bebizonyosodott, hogy alkalmatlan erre.

(Demokrata, 2006. október 19.;
Az interjút készítette: Sinkovics Ferenc)

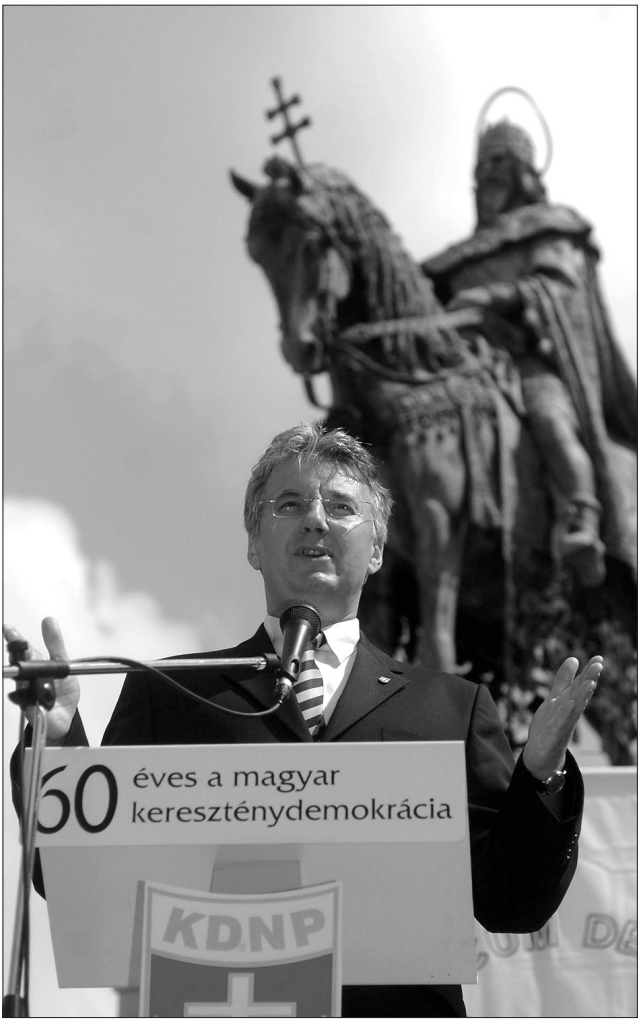

Fotó: MTI

„A kereszténydemokratákkal való közös munka izgalmas és inspiráló. Egy olyan jelenségről is szó van, amelyet sokáig nem tudtunk elrendezni – magunkban sem. A KDNP szigorúan világnézeti alapon működik. Bár nem lényegtelen számukra, hány voksot kapnak, de nem ez a legfontosabb. Úgy gondolkodnak, „vagyunk, akik vagyunk, kapunk, amennyit kapunk". Elsősorban nem a programjukra, hanem az annak alapját adó világnézetre kérik a támogatást. Ez egyedülálló a magyar politikai életben. Örömmel működöm együtt velük. Sőt, néha egy kicsit irigylem is őket. A legnagyobb értékük, hogy úgy képviselik megalkuvás nélkül a saját értékrendjüket, hogy eközben nem válnak ellenségessé a polgári oldal legnagyobb erejével szemben. Nem arra használják energiájukat, hogy másokat kioktassanak. Ilyen értelmes munkamegosztásra a jobboldal eddig csak elvétve volt képes, s ezért tisztelettel adózom Semjén Zsoltnak. A kereszténydemokraták azt is tudják, hogy világnézetük értékeinek hatékony képviselete, a kormányra kerülés csak akkor lehetséges, ha a

nagy néppárttal, a Fidesszel stratégiai együttműködést alakítanak ki. De van másik oldala is az éremnek, a Fidesz nem fogad el a velük való egyeztetés nélkül programot és azt is tudja, csak a KDNP által is támogatott elnök képes összefogni a jobboldal erőit, ami minden siker elsőszámú feltétele."

Orbán Viktor nyilatkozata a KDNP-ről
(Demokrata, 2007. január 4.)

III. A Parlament szószékén

ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÉDEK

IV. KÁROLY KIRÁLY BOLDOGGÁ AVATÁSÁRÓL

2004. szeptember 27.

Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Október 3-án II. János Pál pápa a Szent Péter téren boldoggá avatja IV. Károly királyunkat. Több évtizedes, a legapróbb részletekig kiterjedő vizsgálatot követően tavaly decemberben elismeréssel zárta le a szükséges eljárást az illetékes szentszéki testület, a boldoggá és szentté avatások előkészítéséért felelős kongregáció. Egy történészek és orvosok alkotta bizottság – amely nem csupán katolikusokból állt – pozitívan foglalt állást, és tavaly áprilisban hivatalosan is elismerték az uralkodó különösen erényes életét. Végül decemberben egy, Károly közbenjárásának köszönhető csodálatos, természetes okokkal nem magyarázható gyógyulást is bizonyítottnak fogadtak el. Boldoggá avatásával a pápa egy olyan keresztény személyiséget méltat, akit, noha hősi fokon gyakorolta az erényeket, mégis mind a saját korában, mind manapság is számos rágalom ért.

A szentatya ezzel az elismeréssel Magyarország királyának személyén keresztül hazánkat is megtiszteli. II. Szilveszter pápa ezer esztendeje adományozta Szent István királyunknak a Szent Koronát, egy évezreddel később a Szent Korona utolsó viselőjét is felmagasztalja az egyház.

Ferenc József császár és király hatvannyolc esztendőnyi korszakához képest az ifjú Károly uralkodása oly rövidnek tűnik. Az Osztrák–Magyar Monarchiáról többnyire a festményekről jól ismert, idős Kaiser und König és a kiegyezést követő, ahogy nevezni szok-

ták, boldog békeévek jutnak az eszünkbe. IV. Károlyról azonban – akit 1916-ban Szent István koronájával koronáztak meg – valóban hiányosak az emlékeink. És még ezt a keveset is eltorzította a sok évtizedes, elfogult, szélsőségektől távolról sem mentes, előbb jobb-, majd baloldali propaganda. A korabeli sajtóból úgy tűnhet, hogy Károly király gyengekezű, a viharos történelmi napokban szerepére alkalmatlan uralkodó volt, akit meglehetősen határozott felesége irányított. Sikertelen békéltető kísérleteivel megvetést váltott ki militáns német szövetségeseiből és saját alattvalóiból egyaránt. Az előítéletek sorát szaporította a mérges gáz bevetéséről szóló vád és a reménytelen restaurációs próbálkozások.

Az elfogulatlan történészek munkái azonban ellene mondanak a különböző politikai prekoncepciók által eltorzított Károly-képnek. Tudományos abszurditás őt úgy beállítani, mint aki gyávaságból akarta a békét. Károly volt az egyetlen korabeli uralkodó, aki a háború két első esztendejét a hadszíntereken töltötte. Éppen a fronton szerzett szörnyű élmények győzték meg arról, hogy a háború értelmetlen tömeggyilkosság, aminek mielőbb véget kell vetni. Károly mindhiába próbálta II. Vilmost rávenni a békekötésre. Reménytelenül győzködte a német császárt a vérontás haszontalanságáról. Törekvése elbukott a berlini vezérkar meggyőződésén: ezt a háborút a központi hatalmak megnyerik.

Már a koronázáskor beindult a propagandagépezet Károly és felesége, Zita ellen. Azt híresztelték, hogy iszákos és kicsapongó életet él, jóllehet aszketikus, hűséges és rendkívül fegyelmezett volt. Zita királynőt Bourbon-pármai származása miatt Németországban franciának, Ausztriában taljánnak bélyegezték. A mai napig sok történész bizonyos távolságtartással szem-

léli Károly béketörekvéseit. Természetesen minden történelmi-politikai eseményt – akkor és utólag – több szempontból lehet megközelíteni. Károly királyé az volt, hogy a lelkiismeretére hallgatott: személyesen vállalt felelősséget a fegyvernyugvásért. Végső soron nem politikai megfontolásokból, hanem személyes hitéből érthetjük meg azt, hogy mindenáron el akarta kerülni a további vérontást. Károly tollából származó idézetek bizonyítják: inkább elszenvedte, mintsem saját maga tett volna igazságtalanságot.

Az első világháború nyomán és következtében a cári Oroszország helyét a Szovjetunió foglalta el, a vesztes Németország versailles-i tönkretétele és megalázása teret nyitott a nemzetiszocialista ideológiának. És eltűnt a térképről a soknemzetiségű Habsburg-monarchia is. Az Osztrák–Magyar Birodalommal együtt elenyészett az a nagy történelmi keret, amely – még ha erről megoszlik is a monarchia népeinek emlékezete – a közép-európai nemzetek együttélését és fejlődését biztosította. Helyében a győztesek érdekei szerint mesterségesen összetákolt, az etnikai és történelmi tényeket semmibe vevő, a nagyhatalmaktól függő, nekik kiszolgáltatott utódállamok jöttek létre. Hazánkat megcsonkították, a történelmi Magyarország kétharmadát, lakosságának több mint felét elszakították, a Kárpát-medencei magyarság egyharmada került idegen impérium kényekedvének kiszolgáltatott kisebbségi létbe.

A köztársasági kormány nyomására 1919 márciusában a családnak el kellett hagynia Ausztriát. Károly, Zita és gyermekeik Svájcban leltek menedékre. Károly – mint koronázott magyar király – két eredménytelen restaurációs kísérletet tett a Magyarországra való visszatérésre. A történészek számos motivációra mutatnak rá: a trianoni diktátum tragédiájá-

ra, a proletárdiktatúra rémuralmára, a Horthy Miklós ellentengernagy hatalomátvétele által megnyíltnak vélt lehetőségekre. Törekvéseit mindez bizonnyal ösztönözte, de az elmélyült vizsgálat megmutatta, hogy a politikai számítások előtt és fölött ismét a lelkiismeret szava volt a döntő: az uralkodó úgy érezte, hűségesnek kell maradnia uralkodói esküjéhez. Magyarország hercegprímása, Csernoch János bíboros a következő szavak kíséretében tette Károly fejére a Szent Koronát: „Ma rád száll a királyság, neked kell gondoskodnod a terád bízott nyájról." Károly hűséges akart maradni esküjéhez. A győztes hatalmak elhatározták, hogy a kényelmetlenné vált Károlyt eltávolítják, és Madeira szigetére száműzték.

Károly király rövid életét beárnyékolták a tragédiák: kétségek között vállalt, eredménytelennek bizonyult béketörekvése, a sok évszázados birodalom széthullása, sikertelen visszatérési kísérletei, megalázó száműzetése, a nélkülözés és a betegség. De más mércével mérnek a mennyben és a földön. Ott a végső mérce nem a siker, hanem az életszentség. Ez az üzenete annak, hogy az egyház boldoggá avatja Károly királyt. Ez a szertartás nem evilági politikáról szól, nem történelmi viták eldöntéséről, nem alkotmányjogi kérdésekről, és még csak nem is egy történelmi személyiség historikus szerepének megítéléséről. A lényeg az, hogy valaki saját kora adott történelmi helyzetében, a maga sajátos életállapotában Jézus példáját követve és ezzel másoknak konkrét példát adva készen áll Krisztus követésére.

IV. Károly a világháború embertelenségében a béke embere volt. Adja Isten, hogy szent királyaink sorában, Szent Istvánnal és Szent Lászlóval együtt Boldog Károly is égi közbenjárónk legyen!

Köszönöm szépen. *(Taps.)*

NEM ENGEDJÜK, HOGY MÁSODRENDŰ ÁLLAMPOLGÁROK LEGYENEK A KERESZTÉNYEK

2004. november 3.
Felszólalás a 2005. évi költségvetési törvényhez

Elnök Úr! Tisztelt Ház! A költségvetés egyházakat érintő részét illetően rögtön az elején le akarom szögezni, hogy az egyházak nem valamiféle privilégiumot kérnek, hanem a hátrányos megkülönböztetés ellen tiltakozunk, alkotmányos jogainkhoz és a nemzetközi és hazai szerződések tiszteletben tartásához ragaszkodunk.

A költségvetési törvényjavaslatban lévő diszkrimináció nem pusztán az egyház ellen hirdet kultúrharcot, hanem – sőt, elsősorban – az egyházi intézményeket igénybe vevő és az ott dolgozó állampolgárok ellen. Sem az egyházi iskolába járó gyerek, sem az egyházi kórházban gyógyított beteg, sem az egyházi szociális otthonban gondozott idős ember nem kaphatja meg azt, amit az állami vagy önkormányzati intézményt igénybe vevő társaik, sem az ilyen egyházi fenntartású, de közfeladatot átvállaló munkahelyen dolgozó azt, mint az állami vagy önkormányzati intézményben lévő kollégáik.

Tisztelt Ház! A vallásos ember ugyanolyan adófizető állampolgár, mint bárki más. Ugyanúgy a mi adónkból is van fenntartva az összes létező állami és önkormányzati intézmény. Most azért, hogy emberi és állampolgári jogunkkal élve egyházi iskolába já-

rathassuk a gyermekeinket, a befizetett adónkon túl további anyagi tehervállalásra vagyunk kényszerítve, vagyis kettős adófizetésre. Ezzel a jelenlegi hatalom másodrendű állampolgárnak bélyegez minket, vallásos embereket. Egyúttal elveszi a társadalom egészétől a szabad intézményválasztás lehetőségét és jogát, azt, hogy mindenki szabad akaratából, plusz anyagi tehervállalás pressziójától mentesen dönthesse el, hogy milyen intézményt választ.

Nézzük a számszaki tényeket! A kisebb létszámú önkormányzati iskolák diákjai után járó normatív támogatást durván csökkenti a kormány, ellehetetlenítve a kistelepüléseken az életet. De az egyházi általános iskola és óvoda akkor sem kaphatja meg az önkormányzati iskolákkal azonos kiegészítő támogatást, ha az iskola megfelel a létszámelőírásoknak. Így az egyházi iskolába járó gyerek – iskolatípustól függően – 18 és 44 ezer forint közötti összeggel kap kevesebbet, mint az önkormányzati iskolába járó társa. És mivel a bejárónormatívát is elveszik tőle, így a gimnazisták esetében diákonként további 9800, általános iskolások esetében diákonként 25 ezer forintot vesz el tőlük a Gyurcsány-kormány.

Tehát összességében az egyházi iskolákban egy tanulóra jutó normatíva 43 és 69 ezer forint közötti összeggel kevesebb, mint az önkormányzati iskolában. Ha a normatíván túl az elmaradó kiegészítést is hozzászámolom, akkor ez már diákonként minimum 84, maximum 110 ezer forint elvétele. Százalékban kifejezve: az egyházi iskolák legalább 20 százalékkal vannak hátrányosan megkülönböztetve a különben szintén alulfinanszírozott önkormányzati iskolákhoz képest.

További nyilvánvaló diszkrimináció az, hogy mostantól az egyházi iskolába járó gyerekek nem kap-

hatnak az önkormányzati iskolával megegyező kiegészítő támogatást az ingyenes tankönyvellátáshoz, a napközi étkeztetéshez és a kollégiumi szálláshoz.

Itt kell megjegyeznem azt a statisztikai tényt, hogy míg az önkormányzati iskolákban szociális helyzete miatt a diákok 18 százaléka szorul rá a kedvezményes étkeztetésre és az iskolai tankönyvtámogatásra, addig az egyházi iskoláknál ez az arány 44 százalék. És teszi a kormány mindezt tanév közben, időt sem hagyva az állampolgároknak és intézményeknek a felkészülésre, védekezésre, megsértve egyúttal a közjogi váromány hoz fűződő alkotmányos jogukat, amit egyébként az Alkotmánybíróság már korábban kénytelen volt megvédeni a szocialista-liberális hatalommal szemben.

A diszkrimináció tekintetében a kormány és az Országgyűlés ismerte el a 2003. évi zárszámadási törvényben, hogy az egyházi intézmények 1,4 milliárddal kevesebbet kaptak, mint amennyi járt volna, tehát ennyivel már eleve adósa volt az állam az egyházi fenntartású, közfeladatot ellátó intézményeket igénybe vevő embereknek.

A diákok mellett azok a munkavállalók, akik egyházi oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális intézményben dolgoznak, szintén másodrendű állampolgárrá válnak ezzel a törvénnyel, mivel számukra a jövőben nem lesz kötelező a közalkalmazotti bér biztosítása, noha közfeladatot látnak el, így sem az eseti, sem a tartós béremelés fedezetét nem kapják meg az állami költségvetésből. Megemlítem, hogy a kormány már ebben az évben is elvette tőlük az 1 százalékos keresetkiegészítést. Mindeközben kilóg a lóláb, az egyházellenes mesterkedés, hogy ezekkel a hátrányos megkülönböztetésekkel és az egyház morális tekintélyét szisztе-

matikusan lejáratni akaró médiamanipulációval az egyházi intézményt választani akarókat elbizonytalanítsák, az egyházi intézményben dolgozókat pedig az egyházi intézményfenntartó ellen fordítsák.

A leginkorrektebb azonban az, hogy mindezt a Gyurcsány-kormány úgy tette, hogy közben megtévesztő tárgyalásokat kezdeményezett és folytatott az Apostoli Szentszék delegációjával. Ott mosolyogva fogadkozott, ígérgetett, elterelő módon mellébeszélt, miközben suttyomban készítették ezt a valóban példátlan diszkriminációgyűjteményt, törvény-, szerződés- és alkotmánysértést.

Mi persze kidolgozzuk a szükséges módosító javaslatokat, amelyeket a kormányoldal – nincsenek illúzióim – leszavaz. De már most jelzem, hogy ugyanúgy, mint a szociális törvény esetében is tettem, az Alkotmánybírósághoz fordulok. A Csehák-Kökény kettős akkor pökhendien lesöpörte a módosító javaslatainkat, és arrogánsan lesöpörték a köztársasági elnök úr észrevételeit is. És mi lett a vége? Az Alkotmánybíróság a beadványunkra megsemmisítette a szociális törvény egyházellenes passzusait. Most sem lesz másként.

Befejezésül főként Magyar Bálint miniszter figyelmébe ajánlok egy régi tapasztalatot. A mondás úgy szól, hogy aki az egyházba harap, annak előbb-utóbb kitörnek a fogai. *(Derültség az ellenzéki padsorokban.)* Nos, el lehet kezdeni csináltatni a protézist.

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki padsorokban.)*

A VALLÁSSZABADSÁG VÉDELMÉBEN

2004. november 22.
Kérdés a kulturális miniszterhez

Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Ezekben a napokban súlyos támadás éri a demokráciát, a sajtó- és vallásszabadságot.

A Református Egyház Zsinatának állásfoglalása és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a határon túli magyarság érdekében a Magyar Televízió egyházi műsorában sem hangozhatott el. Ezeket az állásfoglalásokat a Híradóban is ismertetni kellett volna, mert ha van hírérték, akkor ez az.

Az előzményekhez tartozik, hogy az intézményfenntartó egyházak nyílt levelét, amelyben tiltakoztak az egyházi intézmények ellehetetlenítése ellen, a múlt kedden a Katolikus krónikában még ismertették, de a most vasárnapi ismétlésből már kivágták, cenzúrázták.

A kettős állampolgárság ügyében az igen melletti katolikus és református kiállást szintén cenzúrázzák: vasárnap a református egyház Örömhír című műsorából már kimaradt, a holnapi Katolikus krónikából pedig ki fog maradni. Ezért ma mind a katolikus, mind a református egyház az ORTT-hez fordul, követelve, hogy olvassák azt be a magát közszolgálatinak nevező televízióban.

Hogy mennyire kilóg a lóláb, azt jól mutatja, hogy miközben az uniós szavazáskor hasonló nyilatkozat minden vita nélkül lemehetett, addig a határon túli magyarokért való megnyilatkozást cenzú-

rázzák. Tehát ami a kormánynak tetszik, az igen, ami a kormánynak nem tetszik, az nem mehet le a magát függetlennek nevező tévében.

Megjegyzem, ilyen cenzúrára, a vallásszabadság ilyen megsértésére akkor volt precedens, amikor a náci időkben megakadályozták, hogy a katolikus és protestáns egyházak tiltakozása nyilvánosságot kaphasson zsidó polgártársaink jogfosztása és deportálása ellen, vagy a kommunista diktatúra idején, amikor az emberi jogokért való egyházi kiállást próbálták elhallgattatni.

Miután a jelen kormányzati struktúrában az egyházi ügyek a kulturális tárcához tartoznak, ezért kérem és elvárom, hogy a kulturális tárca tegye meg a szükséges és lehetséges lépéseket, hogy az egyházi állásfoglalás a társadalom egésze számára megismerhetővé váljék, és az a közszolgálati médiában megjelenhessen. Ez minden demokrácia, sajtó- és vallásszabadság mellett elkötelezett párt és politikus közös felelőssége és kötelessége.

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzék padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Vass Lajos államtitkár urat illeti a szó.

VASS LAJOS, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának államtitkára: Elnök Asszony! Tisztelt Képviselő Úr! Igen, az egyházügy a kulturális minisztériumhoz tartozik – a médiaügyekben nem vagyunk illetékesek. De a kormány sem avatkozik bele következetesen a közszolgálati média műsorpolitikájába, illetve a műsorszerkesztésbe, így hát nincs cenzúra. A '96. évi I. törvény, azaz az úgynevezett médiatörvény szabályait tartjuk irányadónak, és úgy gondo-

lom, mindenki azt tartja irányadónak. Ebből idézek egy legelső, alapelvi rendelkezést, mely szerint – így szól az idézet – a műsorszolgáltató a törvény keretei között önállóan határozza meg a műsorszolgáltatás tartalmát, és azért felelősséggel tartozik. Mi ezt komolyan vesszük, és így is gondoljuk.

Bármilyen, törvényességi szempontból kifogásolható kérdéskörben persze - mint ahogy a képviselő úr is említette – az ORTT panaszbizottsága illetékes a kivizsgálásra. Természetesen magunkra nézve ezt az eljárási rendet kötelezőnek tartjuk. Tudomásom szerint – ettől függetlenül, mondom – az ORTT elnöke rövidesen kezdeményez egy találkozót a történelmi egyházak vezetőivel.

Köszönöm szépen. *(Szórványos taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm. A képviselő urat illeti egy percre a szó.

DR. SEMJÉN ZSOLT (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Államtitkár Úr! Ez olyan freudi elszólás volt, hogy „következetesen nem avatkozik be a kormány” – attól függ, hogy hova tesszük a hangsúlyt.

Én sajnos úgy látom, a kormány e tekintetben is végeredményben közpénzből kampányol, miközben a televízióban cenzúra érvényesül az egyházakkal szemben és például a Trianon-filmmel szemben is. Ami ilyen „déjá vu”-szerűen az aczéli időket idézi, amit egyébként nemcsak én mondok, hanem az önökhöz közel álló mai lapok is hasonló gondolatokat fogalmaznak meg.

Liberális dolog-e az, hogy egy egyház a saját műsorában nem mondhatja el a saját álláspontját alapvető fontosságú kérdésekről? Kérdezem, államtitkár

úr: vallásszabadság ez, sajtószabadság ez, demokrácia ez?

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padsorokban.)*

ELNÖK: Államtitkár úr, egy percre önt illeti a szó.

VASS LAJOS, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának államtitkára: Elnök Asszony! Képviselő Úr! Még egyszer említem: a kormány nem avatkozik bele a közszolgálati média műsorpolitikájába, sem a műsorszerkesztésbe. Nem tudom, hogy amit a képviselő úr mond, hogyan fordulhatott elő. Én úgy gondolom, hogy az egyházi idővel az egyházak kell hogy rendelkezzenek. Nem tudom, milyen szerkesztési polémia folytán kerülhetett erre sor, de még egyszer, ha ezzel kapcsolatosan bármilyen panasz, törvényességi probléma van, akkor legyenek szívesek, az illetékesek forduljanak az ORTT panaszbizottságához.

Azt is említem még egyszer, amit az előbb mondtam, természetesen ezeket, bármilyen döntés születik, mi magunkra nézve ezt az eljárási rendet kötelezőnek és érvényesnek tartjuk.

Köszönöm szépen.

DIPLOMÁCIAI BALLÉPÉS A SZENTSZÉKNÉL

2004. december 20.
Kérdés a miniszterelnökhöz

Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Miniszterelnök Úr! Nem érzi ön kínosnak azt, hogy audienciát kér a Szentatyától olyan előzmények után, miután ön nem átallott Mária országán poénkodni? Nem átallott pár héttel ezelőtt itt, a parlamentben a Rákosi-időket idézve klerikálisozni. És éppen ma, a költségvetési törvényben akarják megfojtani és ellehetetleníteni, egyébként a vatikáni szerződést megsértve, az egyházi iskolákat, egyházi szociális intézményeket, egyházi kórházakat, könyvtárakat. *(Kiss Péter: Túlzás ezt állítani! Képviselő úr, ez túlzás!)*

Azt is hadd említsem meg napirend előtti válaszával kapcsolatban, hogy ön tárgyalást legfeljebb Sodano bíboros úrral folytathat, a Szentatyával nem tárgyalni szoktak, hanem a Szentatya audiencián fogad miniszterelnököket, kormányfőket, közjogi méltóságokat.

Miniszterelnök Úr! Hogy jön ön ahhoz, hogy a Szentatyánál mószerolja a Magyar Katolikus Egyházat?! *(Derültség az MSZP soraiban. – Közbeszólás a Fidesz soraiból: Így van!)* Mi az, hogy az egyház beavatkozik a politikába, társadalmi kérdésekbe? *(Folyamatos zaj. – Az elnök csenget.)* Hogy jön ön ahhoz, hogy kioktassa a katolikus egyházat a II. Vatikánum tanításából?! Az is elgondolkodtató, hogy ön sérelmezi, hogy az iskoláik védelmében szülők, ta-

nárok, diákok megszólalnak, amire azért kényszerülnek, mert önök a költségvetési törvényben megsértik a vatikáni szerződést. *(Kiss Péter: Azért ez így nagyon durva!)*

Miniszterelnök Úr! Hogy a Magyar Katolikus Püspöki Kar milyen körlevelet ír a papságnak és a híveknek, nem tartozik önre, nem tartozik a Szocialista Pártra, nem tartozik a magyar kormányra! *(Közbeszólás az MSZP soraiból: De a Szentatyára igen! – A Fideszre se! – Közbeszólás az SZDSZ soraiból: A Szentatyára se? – Derültség, moraj az MSZP soraiban.)* Elnök Úr! *(Az elnök csenget.)* Én nem szólok bele, hogy például egy szabadkőműves páholy tekintetében ki mit mond, mi a véleménye. *(Kiss Péter: Idő! – Közbeszólás az MSZP soraiból: Keresztényi indulatok?)* Megkérném az urakat, hogy ne minősítsék a katolikus egyház állásfoglalásait. *(Közbeszólás a Fidesz soraiból: Döbbenetes ez a… – Közbeszólás az MSZP soraiból: És te miért minősítetted a miénket?)* Alkotmányos joga az egyháznak, hogy eldöntse, hogy mit tekint politikának és mit nem, milyen kérdésben óhajt megszólalni, és milyenben nem.

Arra is szeretném felhívni a figyelmet *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.),* hogy ha a lengyel egyház és benne az akkori krakkói érsek, a későbbi lengyel pápa bizonyos értelemben nem politizált volna, akkor önök még mindig az MSZMP-ben ülnének, a Varsói Szerződésben és a KGST-ben. *(Közbeszólás a Fidesz soraiból: Ez így igaz!)*

Köszönöm. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

ELNÖK: A kérdésre Gyurcsány Ferenc miniszterelnök úr válaszol.

GYURCSÁNY FERENC miniszterelnök: Tisztelt Képviselő Úr! Nem zarándoklatra mentem Őszentségéhez *(Lasztovicza Jenő: Dolgozni mentél! – Dr. Simicskó István: Tárgyalni!),* és nem gondolom, hogy a magyar kormány feje nem fejtheti ki álláspontját tisztességesen, mértéktartóan a Szentatyának és Sodano bíborosnak Magyarországgal kapcsolatos bármely kérdésről, beleértve valamelyik nagy egyházunk dolgát is.

Ha ön úgy gondolja, hogy az egyház dolgába nincsen beleszólása, ha úgy gondolja, hogy az egyház dolgáról nem lehet véleménye a magyar társadalmi közösségnek, benne a magyar közélet szereplőinek, akkor nyilván úgy gondolja, hogy az egyház társadalmon kívüli. *(Dr. Simicskó István: Vélemény lehet, csak beleszólni nem!)* Én nem így gondolom. Azt gondolom, hogy az egyház a társadalom része; osztozik mindabban a gondban, bajban, és részesül mindabban a dicsőségben, amely közös. Ahogyan az egyháznak ön szerint természetes joga, hogy állást foglaljon a társadalom valamennyi kérdésében – ezt önök állítják –, azt gondolom, hogy a társadalom valamennyi szereplőjének, benne a közélet szereplőinek pedig akkor joga véleményt mondani az egyház magatartásáról.

Nem hitbéli, nem evangéliumi kérdésekről szóltam, hiszen ehhez nincsen közöm. Ahhoz fűztem véleményt, hogy az a közéleti szerepvállalás szerintem összeegyeztethető-e Krisztus szolgálatával. És ne haragudjon rám, ha erről van véleményem *(Lasztovicza Jenő közbeszól.),* lesz is véleményem. Ha önnek ez a véleményem nem tetszik, örömmel meghallgatom. Azt tudom mondani, hogy jelzői, megjegyzései talán nem méltóak ahhoz az emelkedettséghez, amelyet ön egyébként minden bizonnyal szükségesnek és köve-

tendőnek lát az egyház dolgaiban. Ami pedig a vatikáni szerződést illeti, azt betartottuk, most végre legalább nem kapnak több pénzt az egyházi iskolák, mint az önkormányzatiak – mert eddig így történt –, nem jár több pénz az egyházi iskoláknak, mint a nem egyházi iskoláknak. Nagyon helyes, hogy ezt tettük.

Ami a klerikalizmust illeti, Sodano bíboros államtitkár úrral megosztottam ezt a véleményemet, és láss csodát: Sodano bíboros államtitkár úr nem kelt ki ez ellen. *(Dr. Pósán László: Mert ő egy úriember! – Moraj az MSZP soraiban. - Közbeszólások az MSZP soraiban: Pontosan!)* Azt tudom önnek mondani, hogy nagyon-nagyon boldog lennék, ha az ön magatartása, az ön álláspontja, a magyar egyház bizonyos köreinek véleménynyilvánítása és magatartása legalább megközelítené a Szentszék magatartását, álláspontját és az ügyekben képviselt mértéktartó, keresztényekhez illő magatartását.

Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Viszonválaszra megadom a szót a képviselő úrnak.

DR. SEMJÉN ZSOLT: Miniszterelnök Úr! Önnek természetesen lehet véleménye a magyar egyházi szerepvállalásról. *(Közbeszólás az MSZP soraiból.)* Ami nem lehetséges, az az, hogy ön kétségbe vonja azt, hogy a magyar egyház olyan kérdésekben szólaljon meg, amilyenekben akar, mert ön a magyar miniszterelnök, tehát ön nem vonhatja kétségbe a vallásszabadságot. *(Kiss Péter: Arról nem is volt szó! Vallásról nem volt szó!)* A vallásszabadságból pedig az következik, hogy semmi köze ahhoz, hogy a katolikus egyház, a református egyház vagy bármelyik egyház

milyen kérdést tekint politikai kérdésnek és milyet nem, milyen kérdésben óhajt megnyilvánulni és milyenben nem.

Az ön dolga az, hogy betartsák a törvényeket, betartsák a hatályos szerződéseket, így a vatikáni szerződést is. Önök ezt nem tartották be, éppen az Alkotmánybíróság állapította meg ezt a szociális törvény esetében, nem is olyan nagyon régen. És éppen most sértették meg a nuncius úr szerint is, a katolikus egyház szerint is, a magyar püspökök szerint is a vatikáni szerződésben foglaltakat. Ezért voltak kénytelenek szülők, tanárok, diákok demonstrálni. *(Közbeszólások az MSZP soraiból. – Közbeszólás a Fidesz soraiból: Nem volt kötelező, mint május 1-jén!)*

Befejezésül, azt hiszem, miniszterelnök úr, jobban tenné, ha elgondolkodna azon, hogy a következő látogatásánál ne ilyen diplomáciai modortalanságokat kövessen el, hanem inkább Canossa-járásként tegye. *(Moraj az MSZP soraiban.)*

Köszönöm. *(Taps a Fidesz soraiban. – Dr. Répássy Róbert: Nem kanaszta, Canossa!)*

ELNÖK: Viszonválaszra megadom a szót a miniszterelnök úrnak.

GYURCSÁNY FERENC miniszterelnök: Hit, vallás és egyház dolgában, képviselő úr, ön és én mást képviselünk, úgy látom. Ez helyénvaló. Törekedtem arra, hogy megjegyzéseim pontosak és finomak legyenek. Így fogalmaztam: „sokakban aggodalmat kelt", „többek szerint talán nem szerencsés". *(Közbeszólás a Fidesz soraiból: Királyi többes?)* Idáig jutottam el a véleményfogalmazásban. Ön és az ön politikustársainak az álláspontja erre a „kikérem magam-

nak", „hogyan veszi a bátorságot", „ez arcátlanság" kifejezések voltak.

Azt tudom mondani önnek, hogy talán ebben és más kérdésben a több megértés, a több mértéktartás és a több méltóság eligazító erővel szolgálhatna önnek is, párttársainak is.

Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

AZ ÉRTÉKEK VÉDELMÉBEN ÉS A SZOCIÁLIS IGAZSÁGOSSÁGÉRT

2006. június 08.
Vezérszónoklat a kormányprogramról

Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Miniszterelnök Úr! Tisztelt Ház! Gondolom, sokunk előtt ismert még a régi irodalomórákról a József Attila-kötet végén lévő néhány szonett, amelyet Illyés Gyulával írt, mégpedig olyanformán, hogy Illyés Gyula kitalált néhány szót, és ezekhez a szavakhoz írt később József Attila egy szonettet. Azok voltak ezek a szavak, hogy: „parlament – balra ment" – ezt most nem az áthallás miatt mondom, tényleg ez volt –, „szemüveg – Lübeck", „szivaros – villamos", és ezekhez a rímekhez József Attila írt egy verset, egy szonettet. *(Közbeszólások a kormánypárti képviselők soraiból.)* Az a helyzet, hogy ez egy irodalmi bravúrnak kétségtelenül megáll, de üres formalizmus, tartalma nem sok van, hiszen nem egy életérzés diktálta, hanem ez a játék.

Hasonló az embernek az érzése ezzel a kormányprogrammal kapcsolatban is: azt látjuk, hogy van benne több tucat szó, amit PR alapon kitaláltak, ennek egy része ilyen kitalált, kedvenc szó, egy részét a Fidesz programjából csaklizták el *(Moraj és közbeszólások a kormánypárti képviselők soraiból.),* olyat, mint: „bátorság", „siker", „szolidaritás", „lendületes fejlődés", „társadalmi hidak", „reform" – ez az egyik kedvenc –, „harmadik köztársaság", és ezekkel a szavakkal teleraktak 84 oldalt, úgy, hogy lehetőleg min-

den sorba jusson belőle kettő, és utána szavakkal és mondatokkal kitöltötték a köztük lévő üres helyet. Persze nyelvtanilag megáll a dolog, mert vannak benne szavak, alany, állítmány, vessző, pont, írásjelek, de az egésznek a belső kohéziója, a szerves tartalma, a mögötte lévő valódi politikai akarat nincs benne *(Podolák György: Két perc alatt nem mondtál semmit!);* üres, semmitmondó.

A másik, ami szembeötlő, hogy valóban úgy van, ha megnézem a korábbi választási programokat, és később a kormányprogramokat, akkor, ha nem is volt teljesen ugyanaz, de volt egy törekvés arra, hogy legalább visszaköszönjön valami abból; volt törekvés arra, hogy ha hangsúlyáthelyezéssel is, de valami azért abból visszatükröződjön. Itt valóban az a helyzet, hogy a választási programnak és ennek a kormányprogramnak semmi összefüggése nincs egymással. Körülbelül olyasmi, mintha a miniszterelnök úr kedves családjával hátradől a kanapén, és különböző autómárkák reklámanyagát tanulmányozva választanak egy autót, kinéznek az ajánlatok alapján egy Mercedest, és ami megérkezik, az nem egy Mercedes, hanem egy Velorex, egy szakadt Trabant. *(Közbeszólás az MSZP soraiból: Melyik?)* Hasonló érzése lehet az embereknek azzal, amit önök csináltak ennek a kormányprogramnak a tekintetében. És az a probléma, hogy ez a parlamentáris demokráciát korrodálja; az, hogy a kormányprogram nincs összefüggésben azokkal az ígéretekkel és azzal a választási programmal, amit meghirdettek.

S még egy szembeötlő dolog van. A miniszterelnök úr az üzleti életből jött, munkatársainak egy nagy része szintén az üzleti életből jött. S ami ebből kirajzolódik, az valójában nem egy kormányzati struktúra, hanem sokkal inkább egy holding felépí-

tése, ahol a miniszterelnök áll a holding élén, a minisztériumok megfelelnek a cég vállalatainak, a miniszterek az ügyvezető igazgatók. Megvan a fejlesztési igazgató, a stratégiai igazgató – ha jól értem, ez Draskovics úr –, és az egész nem egy kormányzati struktúrát mutat, hanem egy holding felépítését. Jó-e Magyarországnak az, ha egy holding vezeti ezt az országot? Mert van egy döntő különbség egy holding és egy kormány között: az, hogy a holding a részvényesek, a befektetők érdekeit képviseli, a kormánynak pedig az ország érdekeit kell képviselnie.

Van egy kedvenc szlogen vagy lózung ebben a programban, ez a szolgáltató állam gondolata és frazeológiája. Szeretném előrebocsátani, hogy mi, kereszténydemokraták elvileg szemben állunk a túlterjeszkedő állammal, elvileg szemben állunk a bürokrácia burjánzásával. *(Gőgös Zoltán: És akkor mi a baj?)* De azért, miniszterelnök úr, az államnak nem az az értelme és a célja, hogy kiállítsa a lakcímkártyákat! Az se baj, de van más célja is, van lényegibb és mélyebb értelme is, és ezért fel kell tennünk a kérdést, hogy mi az állam értelme egy nemzet életében. Végső soron egy állam értelme az, hogy a nemzet történelmi önkifejeződése legyen. A magyar állam értelme az, hogy a magyar nemzet életérdekeit intézményesen biztosítsa. Az állam értelme az, hogy megvédje azokat, akik nem tudják megvédeni önmagukat. Ezért van a munkavállalók és a munkaadók között szerepe az államnak, mert különben a munkavállalók kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek, és ez az értelme a magyar államnak e tekintetben is, hogy a magyar vállalkozókat igenis megvédje a multik erőfölénnyel való visszaélésétől.

Arra kérem önöket, és arra kérem a televízió nézőit is, hogy gondoljanak bele abba, hogy ha – első-

sorban az SZDSZ intenciójára – teljesen relativizálják az államnak ezt a szerepét, akkor ugyan ki fogja megvédeni az embereket. Egy biztos: az Óperencián túli részvényeseket aligha fogja érdekelni, hogy mondjuk, mi történik Kovács Pistivel, Mari nénivel vagy Kovács Béla vállalkozásával. Az Óperencián túli részvényeseknek ez az ország se inge, se gatyája. Ezért az állam értelme az, a magyar állam egyik legfontosabb értelme az, hogy a magyar nemzeti érdekeket védje.

És kedves Kuncze Gábor! Ön, mint országgyűlési képviselő *(Kuncze Gábor nem tartózkodik az ülésteremben. – Közbeszólás a Fidesz soraiból: Hol van?),* a magyar nemzetnek felelős, az egyetemes magyar nemzetnek térben és időben, nem pedig a multinacionális cégeknek, nem pedig a bankoknak, nem pedig a Világbanknak, hanem az egyetemes magyar nemzetnek. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban. – Kuncze Gábor visszatér az ülésterembe.)*

Nehezen, de elismerték, hogy pénzügyi válság van. Új Bokros-csomagok készülődnek, amelyeket nemes egyszerűséggel reformoknak neveztek el. Alapvető különbség van természetesen a reform és a megszorítások között. A reformnak, mint a neve is mutatja, az az értelme, hogy egy intézménynek az olyan megújítása, hogy visszaálljon az eredeti értelme, az emberek szolgálata. Ez nem azonos a megfaragásokkal, nem azonos a megszorításokkal. De ahhoz, hogy a pénzügyi válságon úrrá lehessen az ország, mindenekelőtt tudnunk kell, hogyan áll ez az ország. Az ötpártinak nevezett négypárti találkozón miniszterelnök úr nem válaszolt arra a kérdésemre, hogy adjon számot arról, hogy valóban milyen az ország helyzete, mi a helyzet az államadóssággal, a deficittel, hová lett a felvett tengernyi hitel, hová lettek

a privatizációs bevételek. Azt kell mondanom, hogy azt mondani, hogy a nyugdíjasok és a szegények tehetnek erről, mert ők élték ezt fel, ez egész egyszerűen arcátlanság. *(Kuncze Gábor: Ki mondta ezt, hazudós?)* Az ön miniszterelnöke, kedves Kuncze úr. És az ő nevükben utasítom vissza ezt. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* Ahhoz, hogy a pénzügyi válságon úrrá lehessen lenni, először meg kell mondani, hogyan áll az ország, mi a valós helyzet, és nem ártana megnevezni a felelősöket sem. Minderre nincs válasz.

Atekintetben is maszatolás folyik, hogy a konkrétumok tekintetében mi a kormányzat elképzelése a privatizáció vonatkozásában. Ilyen mondatok vannak, hogy „folytatjuk a privatizációt", „a tömegközlekedés piacosítása", és aztán az abszurditás csúcsa, amikor a honvédelemről szóló részben az van, hogy „a társadalom biztonságát az állami és magán biztonsági szolgáltatók együttes tevékenységével kívánja megvalósítani". *(Szórványos derültség a Fidesz és a KDNP soraiban.)* Odajutottunk, hogy a költségvetési törvényben 7 milliárd forint van arra, hogy működő laktanyákat civil őrző-védő cégekkel őriztessenek. Azokat a laktanyákat, amelyeknek a feladata lenne az ország megvédése. Ezeket őrző-védő kft.-k őrzik, azért, hogy a katona bácsik a sötétben ne féljenek, és jól aludjanak. *(Szórványos derültség.)* Elképesztő ez a fajta privatizáció! Szeretnék itt emlékeztetni arra, hogy az Európai Unióban többszöröse az állami tulajdon aránya, mint Magyarországon. És még ezt is privatizálni akarják. Ez a jövő nemzedék jövőjének a felélése.

A válságkezelésnek nyilván két területe van. Az egyik az azonnali válságkezelés, a másik pedig a bajok mélyebb gyökereinek a megvizsgálása. A máso-

dik résszel önök egyáltalán nem foglalkoznak, én ezt is meg fogom tenni.

Az azonnali válságkezelés tekintetében az alapvető kérdés, hogy kik viseljék ezeket a terheket, az elmúlt rossz kormányzás terheit. Mi azt mondjuk, hogy az emberek már nem tudnak több terhet viselni. Nem lehet az, hogy csak az emberekkel, az állampolgárokkal fizettetnek meg mindent! Az elmúlt ciklus nyertesei a bankok és a multinacionális cégek. Arra kérem önt, miniszterelnök úr, hogy kezdjen tárgyalásokat, hogy a bankok és a multinacionális cégek is arányos részt vállaljanak ezekből a terhekből. Nem lehet mindent az emberekre terhelni!

Mondok egy példát. A bankoknak csak 2005-ben 320 milliárd forint tiszta hasznuk volt, elsősorban a lakáshitelezésből következően. Többek között azért, mert a kormány 2002-2005 között elfelejtette a profittartalmat szabályozni. Ezeket a terheket nem lehet megfizettetni azokkal az emberekkel, akik csak lakást szeretnének, akik azért szeretnének egy otthont, hogy a gyerekeiket felnevelhessék. Ezt egyszerűen morálisan nem lehet elvárni tőlük. Ezért alapvető fontosságú, miniszterelnök úr, hogy a bankokkal és a multinacionális cégekkel kezdjen tárgyalást, hogy arányosan ők is részt vállaljanak ezekből a terhekből. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

De mindennek, az egész problémahalmaznak van egy mélyebb oka, mélyebb rétege is. A bajok gyökereit is számba kell venni. Gazdasági tekintetben, noha azt írják, hogy szociális piacgazdaságot akarnak, valójában egy neoliberális gazdaságpolitikát folytatnak. Ennek megvannak a gazdasági következményei és a társadalomszerkezeti következményei is. Magyarország már nem úgy néz ki, mint egy európai ország társadalomszerkezet tekintetében, ahol erős kö-

zéprétegekre épül a társadalom, hanem egyre inkább egy dél-amerikai típusú társadalom szerkezetét mutatja: fönn egy korlátlan anyagi lehetőségű elit, lent pedig az egyre inkább leszakadó szegény rétegek tömege. Ez Dél-Amerika társadalomszerkezete és nem Európáé.

A másik kérdés, és azt gondolom, ez a legfontosabb, valóban az, hogy demográfiai katasztrófa felé tántorog az ország. Miniszterelnök úr, erre nem válasz az, hogy akkor a fiatalok menjenek Nyugatra, és nem válasz az, hogy majd jöjjenek ide a kínaiak. Erre egyetlenegy válasz van, hogy olyan családtámogatást kell felépíteni, ami lehetővé teszi, hogy magyar gyerekek szülessenek, magyar kultúrában, magyar nyelvben, ebben az országban felnőve. Ennek pedig a lehetősége, és a Kereszténydemokrata Néppártnak ez a javaslata, hogy francia mintára tegyük lehetővé a családi adózás választhatóságát. Franciaországban ezzel a szisztémával megváltoztatták a demográfiai trendet, és egy fogyó, pusztuló, csökkenő országból egy népesedő, erősödő Franciaország jött létre. Egyszerűen nem igazságos az, hogy ugyanúgy adózik az az ember, aki önmagáról gondoskodik, mint az, aki eltartja a családját, gyermekeit, idős szüleit. Nem igazságos az, hogy csak azt vegyék figyelembe, hogy mekkora valakinek a jövedelme. Azt is figyelembe kell venni, hogy hány másik embert tart el ebből a jövedelemből.

És meg kell mondanom, hogy a válságokba súlyosan belejátszik a morális értékvesztés kérdése. Tudom, hogy ez sokak számára már-már metafizikai dolognak tűnik. *(Derültség az ellenzéki padsorokban.)* De nem így van! Közgazdászok is azt mondják, hogy a gazdaság működőképességét veszélyezteti, ha morális válság van egy országban. És itt kell

különös fájdalommal azt mondanom, hogy ebben, miniszterelnök úr, az ön koalíciós partnere jár az élen. Amikor a kormányprogram például arról beszél, hogy drogmegelőzésre és a drogos betegek kezelésére milyen intézkedéseket kell tenni, akkor az SZDSZ Új Generációja drogliberalizálást követel és az enyhébb drogok legalizálását kendermagos felvonulások alkalmával. Ez az a morális értékválság, ami az összes többi válságjelenség mögött van. Azért tehát, hogy az ország kilábaljon a mostani válságból, nem lehet pusztán csak a pénzügytechnikai kérdésekre koncentrálni, hanem a dolgok mögé kell nézni. A morális válsággal és elsősorban a demográfiai kérdésekkel is foglalkoznunk kell.

Egyetlenegy mondatot szeretnék idézni a kormányprogramból. Ez található benne: „A köztársaság választott, felelős vezetőiként 10 millió magyar polgár nevében, 15 millió érdekében kívánunk kormányozni." Derék mondat, helyes mondat, önmagában igaz mondat. *(Közbeszólások.)* Ezt egyetlen ember nem mondhatná: december 5-e után, miniszterelnök úr, ön ezt a mondatot nem írhatta volna le. *(Taps az ellenzéki oldalon.)* Miniszterelnök úr szeret abban a szerepben tetszelegni, hogy ő a bátor ember. Ha miniszterelnök úr olyan bátor, akkor jöjjön el egyszer Csíksomlyóra *(Közbeszólás az ellenzéki padsorokból: Hagyd abba, amíg nem figyel oda!),* mint magyar ember a magyar emberek közé. Jöjjön el úgy, amikor nem egy luxusautó hűvösében üldögél, nem román protokollosoktól körülvéve és testőrök gyűrűjében, hanem jöjjön el úgy, ahogy mi elmegyünk, magyar emberként a magyar emberek közé. *(Folyamatos zaj, közbeszólások.)* És akkor nézzen azoknak az embereknek a szemébe! Azoknak az embereknek a szemébe nézzen, és akkor beszéljen szívre tett kéz-

zel felelős hazafiságról meg patriotizmusról! *(Közbeszólás az MSZP soraiból. – Taps az ellenzéki oldalon.)*

Tisztelt Ház! Időt szeretnék spórolni kereszténydemokrata képviselőtársaim számára, ezért a szakkérdések tekintetében KDNP-s barátaim fogják kifejteni a szakkérdésekben a KDNP álláspontját. Összefoglalóan azt szeretném leszögezni, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt az egyedüli történelmi pártként van ebben az Országgyűlésben. *(Moraj a kormánypárti padsorokban.)* Hatvankét év szellemi… *(Az MSZP sorai felé:)* Önök is történelmi pártnak tekintik magukat, kedves szocialista barátaim? *(Derültség és taps az ellenzéki oldalon.)* Hatvankét év szellemi és morális öröksége kötelez és jogosít fel minket arra, hogy a programunkat ellenzéki szerepből is – mint az Országgyűlés harmadik legnagyobb pártja –, markáns módon képviseljük. *(Közbeszólás az MSZP soraiból: Nem is indult a választásokon.)*

Ez a programunk két alapvető pilléren nyugszik. Az egyik a történelemben kipróbált értékek védelme, a családok támogatása, a nemzeti identitás megerősítése, az egyház szabadságának biztosítása. A másik pillér legalább ilyen fontos és ugyanilyen hangsúlyos: ez a szociális igazságosság gondolata.

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

FELELŐSSÉG A NEMZETÉRT

2006. június 26.
Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására

Köszönöm szépen, tisztelt elnök asszony. A miniszterelnök úr időről időre szóáradattal örvendezteti meg a Magyar Országgyűlést – e tekintetben nem fogom őt követni, de két reflexiót hadd tegyek mindenre. *(Közbeszólások az MSZP padsoraiból.)*

A kulcsgondolata, az állandóan visszatérő szlogen és a címe is a történelmi felelősség volt, és e tekintetben a magyar nemzetet említette. *(Közbeszólás az MSZP padsoraiból: Az újságot…)* Miniszterelnök úr, ön az utolsó ebben a teremben, aki a magyar nemzet vonatkozásában a történelmi felelősség szót kiejtheti a száján december 5-e óta. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiból. – Közbeszólások ugyanonnan: Úgy van! – Közbeszólások és moraj az MSZP padsoraiból, többek között: Szégyellje magát! – Pfuj! – Jaj!)*

Miniszterelnök úr, ön egy lelki Trianonba vitte ezt a nemzetet *(Közbeszólások az MSZP padsoraiból, többek között: Szégyelld magad! – Ülj le! – Az elnök megkocogtatja a csengőt.);* ön meghasonlásba vitte az itteni magyarságot. A határon túli magyarság *(Közbeszólás az MSZP padsoraiból: Menjél haza!)* úgy élte meg, hogy a magyar nemzet eltaszította őket, és még azok is, akik követték az önök politikáját, egy lelkiismereti válságként és meghasonlottságként élték meg azt, ami december 5-én történt. *(Közbeszólások a Fidesz padsoraiból: Úgy van! – Szégyen!)*

De a történelmi felelősség szót, noha nem az én tisztem, de azért megkockáztatom, ön szocialista politikusként sem használhatná. *(Közbeszólások az MSZP padsoraiból: Tipikus kereszténydemokrata vagy! – Neked lehet?)* Mert az a politika, amit önök művelnek, minden, csak nem szociáldemokrata, hanem egy szélsőségesen neoliberális politika. *(Közbeszólások az MSZP padsoraiból.)*

Hogy létezik az, tisztelt Ház, hogy egy szocialista kormány minden terhet a kisemberekre, a bérből és fizetésből élő emberekre vagy a magyar vállalkozókra akar hárítani, miközben az önök miniszterelnöke még csak nem is hajlandó arról tárgyalni, hogy az előző ciklus nyertesei, a multinacionális cégek és a bankok is arányos részt vállaljanak ebből a teherből?

Ha ezt teszi egy liberális párt, lelke rajta, én nem értek velük egyet, de azt teszik, ami az eredeti ideológiájukból következik. De amit önök tesznek, az a szöges ellentéte mindannak, amit szociáldemokráciának neveznek. *(Közbeszólás az MSZP soraiból: Ez a külpolitikai vonal. – Taps az ellenzéki padsorokban.)* És ha már Európát emlegeti, miniszterelnök úr, kissé zavaros és filozófiainak aligha tekinthető gondolatsorából *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Nem értetted?)* talán jobb lett volna, ha inkább arra futtatta volna ki a mondandóját, és arról szólt volna hozzánk, hogy hova tolódik már az euró bevezetése. Talán szerencsésebb lett volna, ha arról beszél, hogy Magyarország miért a különböző könyvelési trükkökről híresül el. Európa-politika tekintetében néhány mondatot minderre vesztegethetett volna.

És befejezésül, miniszterelnök úr, egyetlenegy dolgot szeretnék az ön figyelmébe ajánlani: azt, hogy a mindenkori magyar kormány először, másodszor és harmadszor az egyetemes magyar nemzetnek tarto-

zik felelősséggel. *(Közbeszólás a kormánypárti padsorokból: Meg a választóknak!)* Térben és időben egyetemes magyar nemzetnek; nem pedig Moszkvának, Washingtonnak, Brüsszelnek vagy a Világbanknak, hanem a magyar nemzetnek. *(Közbeszólások az ellenzéki padsorokból: Így van! – Taps ugyanonnan.)*

Fotó: Magyar Nemzet – Éberling András

A HAZUGSÁGRÓL, GYÁVASÁGRÓL ÉS A BŰNBOCSÁNATRÓL

2006. október 06.
Vezérszónoklat a bizalmi szavazásnál

Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Ház! Kuncze Gábor frakcióvezető urat és Lendvai Ildikót hallgatva az az érzésem támadt, hogy itt valamilyen tévedés van, ugyanis abból, ami itt elhangzott, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az MSZP és az SZDSZ frakciója megvonta a bizalmat Orbán Viktortól. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Ezt jól látod! Ezt nagyon jól látod! – Az elnök csenget.)* Ez egy érdekes dolog, csak az a helyzet, hogy nem ez a mai ülés témája. S ha megengedi, Gyurcsány úr, egy reflexiót tennék ahhoz a bűnbánati mutatványához, amit itt bemutatott, és miután ön rendszeresen szokott bérmálkozni, bizonyára követni tudja ezt a teológiai reflexiót. *(Moraj a kormánypártok soraiban. – Szórványos derültség a Fidesz soraiban. – Gúr Nándor: Egyszer! – Az elnök csenget.)*

A bűnbocsánatnak van néhány feltétele. Nem árt, kedves képviselő urak és asszonyok, ha ezt meghallgatják; önöknek is jól jöhet még. *(Közbeszólások a kormánypártok soraiból. – Derültség és taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* A bűnbocsánat feltétele a bevallás, a megbánás, a jóvátétel és a penitencia elfogadása. Kedves Gyurcsány úr! A bevallás nem azonos a lebukással; a megbánás nem azonos egy színházi mutatvánnyal. A jóvátétel tekintetében pedig talán hallott a Bibliában a vámos történetéről –

ezt önnek is ajánlani tudom: jóvátételképpen esetleg tegyen valamit vissza a költségvetésbe. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* A penitenciának pedig van egy nagyon egyszerű módja: mondjon le! *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

Tisztelt Ház! Nagyon fontos, hogy világosan lássuk és láttassuk, hogy ami történt, az hol történt és mi történt. Nem arról van szó, hogy egy magánbeszélgetés során mondott valamit Gyurcsány úr. Megjegyzem, amit mondott, az egy magánbeszélgetésben sem lenne helyes, de hát a magánbeszélgetések során az ember mondhat olyan mondatokat, amelyekkel nem is teljes mértékben azonosul, csak kipróbálja annak értékét, annak használhatóságát; magánbeszélgetésbe sok minden belefér. Akkor se szóltam volna, ha ez egy pártrendezvényen történik, ami szintén nem lett volna helyes, de az bizonyos értelemben mondható, hogy a párt belügye. De az a helyzet, hogy ez egy frakcióülésen történt, a frakcióülés pedig a közjog kategóriájába tartozik. Ezért ennek a megítélése sokkal súlyosabb, mint egy pártgyűlésé vagy mint egy magánbeszélgetésé.

Mi történt? Nem arról van szó, és nem az a fő probléma, hogy a miniszterelnök csúnyán beszél – bár megjegyzem, a stílus maga az ember *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* –, hanem a kérdés az, hogy miért hazudott Gyurcsány úr. Leszámítva azt, hogy úgy tűnik, hogy ez mostanában már habituális adottság, ezen túlmenően a lényeg az, hogy azért hazudott, mert kénytelen volt hazudni, mert csődbe vitték az országot. Ennek a csődnek az elleplezésére kellett hazudni, és a hatalom újbóli megkaparintása érdekében kellett hazudni. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* És ezzel az a legnagyobb baj, Gyurcsány úr, hogy ezzel ön megsértette a saját miniszterelnöki

esküjét. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* És az esküszegés az, ami nem megbocsátható.

A köztársasági elnök úr iránymutatását mi normatívnak tekintjük, nem úgy, mint Kuncze Gábor frakcióvezető úr, aki szemezget belőle, hogy mi az, ami tetszik, és mi az, ami nem tetszik. Mi a köztársasági elnök úr iránymutatása alapján itt vagyunk az Országgyűlésben, de azért hadd mondjam el, hogy fenntartjuk az eredeti álláspontunkat, amelyet Rubovszky György képviselő úr mondott el a házbizottságban. Mégpedig azt, hogy erről az úgynevezett bizalmi szavazásról titkos szavazással kellene szavaznunk. Miért? Azért, mert ha nem ez történik – és úgy tűnik, hogy nem ez történik –, akkor bizony fennáll a veszélye annak, hogy önöket, kedves szocialista képviselőtársaim, megfélemlítik, presszíót gyakorolnak önökre *(Felzúdulás a kormánypártok soraiban. – Közbeszólás az MSZP soraiból: Körömi…!),* és ha netalán kiszavaznának, akkor retorzióval élnek önökkel szemben. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Ez nálatok van! Volt már ilyen! – Göndör István: Ez nem a Fidesz! – Az elnök csenget.)* Tehát a mi javaslatunk az önök védelmében lett volna. *(Derültség, szórványos taps és közbeszólások a kormánypártok soraiból.)*

A másik: Gyurcsány úr szeret a bátor ember szerepében tetszelegni. Gyurcsány úr, ha ön olyan bátor ember, akkor megkockáztathatna egy titkos szavazást. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

Nézze, ha én a saját frakciómnál nem mernék megkockáztatni egy titkos szavazást, abban a percben lemondanék. *(Közbeszólások az MSZP soraiból. – Göndör István: Áder János ellenőrzi a szavazólapokat!)* Miniszterelnök Úr! Ezt gyávaságnak hívják! *(Taps a Fidesz soraiban.)*

És ha már ennyire belelkesültek, kedves szocialista képviselőtársaim, azért az a helyzet, hogy önöknek is megvan itt a bűnrészességük, hiszen önök mindannyian végighallgatták azt, amit Gyurcsány úr elmondott. Önök tudván tudták, hogy amikor kampányolnak, hazudnak a választópolgáraiknak a választókerületeikben, és hallgattak.

De van ennél egy még nagyobb probléma, bár ez is nagyon-nagyon súlyos probléma. Nevezetesen, önök most arra készülnek – mint az úgynevezett próbaszavazásból kiderült –, hogy megválasztják miniszterelnöknek Gyurcsány urat ismét. Csak hát az a helyzet, hogy azt gondolom, önöknek morális értelemben nincs erre legitimációjuk. Miért nincsen? Azért nincsen, mert részben önök a mandátumukat annak a szervezett hazugságnak köszönhetik, amelyet Gyurcsány úr akaratlanul leleplezett az őszödi beszédében. *(Taps a Fidesz soraiban.)* Ezért tehát ez a szavazás fából vaskarika lesz, hiszen érintettek az ügyben, haszonélvezői az ügynek, ezért nincs morális legitimációjuk arra, hogy e tekintetben felmentést adjanak Gyurcsány úrnak.

Engedjék meg nekem, hogy még néhány alapvető kérdésre kitérjek! A köztársasági elnök úr igen pontosan megvilágította azt, hogy itt valóban a parlamentáris demokrácia a tét; az, hogy az állampolgárok hihessenek a parlamentáris demokráciában. Ennek pedig a lényege mégiscsak a társadalmi szerződés gondolata, ami arról szól, hogy van egy választási program, amit egy adott párt meghirdet a társadalom számára. Ez a szerződési ajánlat, és amikor ezt a választópolgárok elfogadják azáltal, hogy megválasztják ezt a pártot, akkor létrejön ez a szerződés.

Igen ám, de önök a szöges ellentétét hajtják végre kormányon, mint amit a szerződési ajánlatukban,

a választási programjukban hirdettek. Szó se volt arról, hogy munkanélküliség-növekedést ígérnek, szó se volt arról, hogy az államadósság növekedését ígérik, sose volt arról szó, hogy például a bérek csökkenni fognak, mint ahogy bármelyik választópolgár meggyőződhet erről, ha előveszi a mostani fizetési szelvényét. Ezért tehát ez a szerződés politikai értelemben semmis, mert önök szerződésszegést követtek el a választópolgárokkal szemben akkor, amikor a szöges ellentétét hajtják végre annak, mint amit ígértek a választási programjukban.

Látom, hogy ezen az oldalon a miniszterek közül – úgy látom – csak egy államtitkár asszony van itt az egész széksorból, de ha már a Külügyminisztérium képviselteti magát, akkor hadd mondjak egy gondolatot külpolitikai értelemben is. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Halljuk! Halljuk!)* Most figyeljenek! *(Derültség, moraj.)* Az a helyzet, hogy az önök által megválasztott – és most megerősíteni szándékoznak ugyanezt az embert – Gyurcsány úr, csak k… Magyarországról beszélt ebben az őszödi beszédében nem egyszer, nem kétszer, visszatérő fordulatként.

Kérdezem, államtitkár asszony, ha mondjuk Ján Slota vagy George Funar ezt mondta volna, abban a percben mindannyian rohantunk volna Brüsszelbe panaszt tenni, hogy hogyan beszélnek ezek a politikusok Magyarországról. Ezek után kérdezem, hogy hogy mehetünk panaszra, hogy tiltakozhatunk, amikor a saját országunk miniszterelnöke durvábban sértegeti ezt az országot és ezt a nemzetet, mint George Funar vagy Ján Slota. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

És kedves szocialista Képviselőtársaim! Elgondolkodtak önök egyáltalán azon, hogy mi végre van ez a rettenetes kapaszkodás, hogy bármi áron, az ország csődbevitelének árán is hatalomban maradjon ez a

kormány? *(Göndör István: Mi vittük az embereket az utcára?)* Nem látják, hogy arról van szó, hogy a privatizációnak nevezett folyamat során van még olyan vagyon, amit bizonyos érdekcsoportok meg akarnak kaparintani, és amihez önöket biodíszletül használják? A MÁV, az állami erdők, az állami földek… Kedves szocialista Képviselőtársaim! Mi maradt az állami tulajdonból? Hol ez a tengernyi pénz? *(Göndör István: Az állami gazdaságokról is beszélni kellene!)* Tudják önök, hogy mire készülnek még a privatizáció tekintetében? Nem látják, hogy biodíszletnek használják önöket?

És ha már itt tartunk, nem árt egyébként egy kis történelmi visszatekintés. Akárhogy is nézem, ezt az országot kétszer rabolták ki, nagyjából ugyanaz a kör, érdekcsoport, hálózat, nevezzük bárminek. Ha jól emlékszem olvasmányélményeimből, a második világháború után valami olyasmit mondtak, hogy a magántulajdon rossz, az állami tulajdon jó, és az államosítás jelszavával elvették az emberektől a földjüket, az üzletüket, a házát, kinek mije volt. Most azt mondják, hogy az állami tulajdon rossz, a magántulajdon jó, és éppen most kótyavetyélik el a megmaradt állami vagyont. És ami a vérlázító az egészben, hogy miközben a magyar nép elszegényedik, addig Gyurcsány úr, Kóka úr, Veres úr milliárdos lett *(Taps a Fidesz soraiban. – Közbeszólás az MSZP soraiból: És Orbán úr!),* bizonyára szorgos munkájuknak és intellektuális teljesítményük következményeként. Az pedig az abszurditás teteje, hogy miután ez a három ember – aki persze jól szórakozik, hiszen milliárdokkal a háta mögött nyilván nem érzik olyan tragikusnak a helyzetet, mint azok az állampolgárok, akik megkapták a fizetésüket, és látják, hogy mennyit vontak le belőle *(Dr. Kóka János: Nevetséges!)* –, ez a há-

rom ember, aki személy szerint felelős azért, hogy ebbe a válságba jutott a hazánk, ez a három ember kéri a felhatalmazást a társadalomtól, hogy majd ők kivezetik az országot abból a válságból, ahova ők taszították. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

Nézzék, van ebben az országban több millió ember, akiről elméletileg elképzelhető, hogy ki tudná vezetni az országot a válságból. Reálisan van sok száz ember, akiről valóban feltételezhető, hogy ki tudná vezetni az országot a mostani válságból. De van három ember, aki feketén-fehéren bizonyította már, hogy erre képtelen: Gyurcsány Ferenc, Kóka János és Veres János. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

Tisztelt Ház! Mi a megoldás? *(Dr. Kóka János: Mondd el még egyszer!)* Egyetlen reális megoldás van: előbb-utóbb egy szakértői kormány felállítása. Miért? Mert válság van, palástolhatatlan a válság. *(Zaj. – Közbeszólás az MSZP soraiból: Bolsevista…)* Ez a válság napról napra nő. Ez a válság újra és újra elő fog állni, ezért ebben a formában nem mehetnek tovább a dolgok, mert újra és újra meg fog ismétlődni, és ezért azt mondjuk, hogy meg kell haladni az ország válságára való tekintettel a bal- és jobboldali szekértáborok sáncait. Önök tévedésben vannak! Nem arról van szó, hogy Orbán Viktor azt mondja, hogy ő akar a miniszterelnök lenni. *(Közbekiáltások az MSZP soraiból: Nem! Á, nem!)* Nem! Nem arról van szó, hogy mi azt mondjuk, hogy mi akarunk kormányra kerülni. *(Közbekiáltások az MSZP soraiból: Nem! Á, nem! - Az elnök csenget.)* Nem, hanem arról van szó, hogy álljon fel egy szakértői kormány, tőlünk akár nevezzenek meg baloldali értelmiségieket, nevezzenek meg baloldali szakértőket, de nevezzenek meg valakit, valakiket, akikről hihető, hogy ki

tudják vezetni az országot a válságból, mert másképp nem lehet az emberek bizalmát kérni.

Ezért tehát az ország morális, pénzügyi, gazdasági és politikai válságára tekintettel arra kérem önöket, haladjuk meg a bal- és jobboldal szekértáborát, sáncait *(Közbekiabálás az MSZP soraiból: Veled!),* és álljon fel egy olyan szakértő… – nem velem, nem velem és nem vele!

…hanem egy olyan szakértőkből álló kormánnyal, akikről hihető az, hogy a szakértelmük, a tekintélyük és a morális tartásuk alapján ki tudják vezetni az országot a válságból.

Kedves MSZP-s és SZDSZ-es Képviselők! Önök – mint ez a próbaszavazásnak nevezett színjáték során valószínűvé vált – meg akarják újfent szavazni Gyurcsány urat Magyarország miniszterelnökének. Ezzel bűnrészességet vállalnak mindabban, ami történt, és magukra húzzák a felelősséget. Ez a döntés körülbelül olyan, minthogyha viaduktépítéssel Matuska Szilvesztert bíznák meg.

Köszönöm. *(Hosszan tartó taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

A KORMÁNY SZAVAHIHETŐSÉGÉRŐL

2006. október 16.
Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására

Köszönöm szépen. Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Gyurcsány Ferenc úr elmondta a költségvetési beszédének, illetve Molnár Lajos miniszter úr költségvetési beszédének a felvezetését, elmondta a százszor hallott paneleket, amiben egyetlenegy új elem nem volt. Ennél még talán az is érdekesebb lett volna, ha ifjúkori verseiből olvas fel szemelvényeket. *(Kuncze Gábor hangosan felnevet. – Derültség a kormánypártok soraiban. – Horn Gábor: Tréfás!)* Felajánlom a pohár vizemet, ha Kuncze Gábor rosszul érzi magát. *(Folyamatos zaj. – Az elnök csenget. – Horn Gábor: Egyszerűen csak tréfás volt! – Dr. Eörsi Mátyás: Én élnék vele! – Derültség. – Dr. Semjén Zsolt dr. Eörsi Mátyás felé emeli poharát: Tessék!)*

ELNÖK: Képviselőtársaim! *(Csenget.)*

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Mindazonáltal három reflexiót megkockáztatnék. Szó volt itt a költségvetés kiszámíthatóságáról. Igen ám, csak itt az a helyzet, hogy önök az előző ciklus végén például törvényben mondták ki az adócsökkentést, holott tudván tudták, hogy nem akarják és nem is tudnak adócsökkentést megvalósítani. Ezek után hogy lehet kiszámíthatóságról beszélni? Ezek után ki hihet önöknek?

A második: szó volt itt a két szűk vagy ki tudja, hány szűk esztendőről, a költségvetés kiszivárgott

ijesztő számairól. Mindez egy fokkal kevésbé lenne hiteltelen, ha azzal kezdte volna Gyurcsány úr, hogy minderre azért van szükség, mert önök válságba sodorták az országot.

A harmadik pedig: azzal kezdte Gyurcsány Ferenc a hozzászólását, beszédét, hogy azt szeretné, hogy visszatérjenek a dolgok a normál kerékvágásba. Az a helyzet, hogy ennek egyetlenegy akadálya van: az ön személye.

Köszönöm. *(Dr. Navracsics Tibor tapsol. – Közbeszólások a kormánypártok soraiból: Haha! – Tévedni tetszik!)*

KI FELEL AZ ÁRTATLANOK ÖSSZEVERÉSÉÉRT?

2006. október 24.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! A demokráciának, a jogállamnak, a parlamentarizmusnak nem ellentéte a demonstráció és a tüntetés, hanem éppen ebből következő szabadság. Aki ezt kétségbe vonja, az ne hivatkozzon demokráciára, mert az nem demokrata. Nincs démosz nélküli demokrácia. *(Zaj a kormánypárti oldalon.)* Ha a baloldali képviselők ismernék a saját politikai oldaluk nemzetközi hátterét, akkor tudhatnák, hogy például Romano Prodi… *(Dr. Géczi József Alajosnak, aki a Fidesz padsoraiban ül:)* Átjött a Fideszbe, képviselő úr? Nem hiszem, hogy felvesszük. Tehát Romano Prodi másfél éven keresztül az utcán tartotta az olasz baloldalt Berlusconival szemben, és Brüsszelből repült haza Olaszországba, hogy az utcán beszéljen a népnek. Tehát nincs démosz nélküli demokrácia.

Gyurcsány Ferenc a Szocialista Párt szeánszán nyílt hatalmi küzdelemről beszélt, és úgy látszik, hogy ezt a nyílt hatalmi küzdelmet a rendőrséggel akarja megvívatni. *(Zaj a kormánypárti oldalon.)* Ez nem Nagy Imrét, hanem Kádár Jánost és Münnichet idézi, azzal a különbséggel, hogy nem tudják behívni a Vörös Hadsereget. *(Zaj a kormánypárti oldalon. – Dr. Magda Sándor: Miről beszél ez?)*

Tisztelt Ház! Tegnap provokáció történt. *(Derültség és zaj a kormánypárti oldalon.)* Ez már sejthető

volt a Kossuth téren akkor, amikor nem azzal az ötven emberrel foglalkozott a rendőrség, aki ott volt, hanem rátámadt azokra a százakra, akik elhagyták a teret. És nyilvánvalóvá vált mindenki számára, amikor a békés Fidesz–KDNP-rendezvény után a hazatérő embereket a Deák tér felől az Astoria felé szorították, és támadtak meg minket. *(Zaj a kormánypárti oldalon. – Podolák György: Ez hazugság!)* Ott voltam én is, ott voltam a feleségemmel, és ott találkoztam Pokorni Zoltán képviselő úrral. Mentünk békésen hazafelé, amikor a rendőrroham könnygázzal és rendőrattakkal szembetámadt minket. S hogy mást ne mondjak, Vértesaljai László jezsuita atyát, aki papi civilben volt, és békességre szólított fel, félholtra verték a rendőrök. Papi civilben volt! *(Podolák György: És hány kavics volt a zsebében?)*

Felelőssé tesszük a provokációért és a brutalitásért elsősorban Gyurcsány Ferencet, aki gátlástalan hatalmi megszállottságában már semmitől sem riad vissza. Felelőssé tesszük a rendőrségért felelős minisztert, a rendőrség és a titkosszolgálatok vezetőit és ezeknek a parancsoknak a végrehajtóit. Ki fogjuk vizsgálni, hogy ki milyen parancsot adott ki, ki adta ki, ki és hogyan hajtotta végre. Minden törvénytelen és embertelen manipulációért, ütésért, földön fekvő emberek megtaposásáért és rúgásáért felelni fognak előbb-utóbb. *(Folyamatos zaj a kormánypárti oldalon: Dr. Géczi József Alajos: Ne fenyegetőzz!)* Bejelentem, hogy jogvédő segítségnyújtást biztosítunk az áldozatoknak. Bejelentem, hogy az Európai Unió parlamentjében vizsgálóbizottságot kezdeményezünk, és bejelentem, hogy nemzetközi szervezetekhez fordulunk. *(Egyre több Fidesz- és KDNP-képviselő tér vissza a terembe.)*

Az ’56-os kormányzati ceremóniákkal kapcsolatban is hadd tegyek egy reflexiót. A hallgatás után most a kisajátítás technikája következett. Nagy Imre vértanú, és a vértanúsága által ott a helye a magyar nemzet panteonjában. Ez méltó és igazságos azért, mert szembe tudott nézni a múltjával. De voltak olyanok, akiknek nem kellett szembenézniük a múltjukkal, mert a múltjuk tiszta volt. Voltak olyanok, akiknek nem kellett a jó oldalra állniuk, mert mindig a jó oldalon álltak. Mindszenty bíborosra gondolok… *(Derültség és zaj a kormánypárti oldalon.)* Nem ’49-ben vannak a Mindszenty-tárgyaláson, hanem 2006-ban a Magyar Országgyűlésben! *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* És Bibó Istvánra, akinek a tanítása ma is iránytű, és aki nem tehető zárójelbe.

Arra megy ki ez az egész játék, hogy úgy stilizálják Nagy Imrét, mintha valamilyen formában Gyurcsány Ferenc előképe lenne, aki az örökösének akarja magát beállítani. A „te, Imre, hogy csinálnád?” szemtelensége nem elszólás volt, hanem ennek a mítosznak az építése. Csak van egy nagy különbség: Nagy Imre igaz magyar ember volt. December 5-e után hogy nézne ön Nagy Imre szemébe? És Nagy Imre igaz szocialista volt, nem pedig a nagytőke szervilis kiszolgálója. Nagy Imre forog a sírjában.

Én ugyan egy jobbközép beállítottságú ember vagyok *(Derültség a kormánypárti oldalon.),* de ha már önök nem tették meg, akkor én megteszem: a felsőházi megemlékezéskor Gyurcsány úr szólt Göncz Árpádról, de elfelejtett szólni Szűrös Mátyásról, aki mégiscsak kikiáltotta ezt a köztársaságot *(Derültség és nagy zaj a kormánypárti oldalon.),* és elfelejtett szólni arról az emberről… *(Kikapcsolják a mikrofonját.)*

ELNÖK: Képviselőtársaim! *(Csenget.)* Képviselő úr!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): …akinek nagyon sokat köszönhet a rendszerváltozás; arról az emberről, aki kimondta, hogy '56-ban népfelkelés volt: Pozsgay Imréről. Pozsgay Imrének, Szűrös Mátyásnak vagy Németh Miklósnak nincs helyük a Gyurcsány-janicsárok között. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

A CSALÁDI ADÓZÁSRÓL ÉS AZ ÁLLAM MORÁLIS ADÓSSÁGÁRÓL

2006. október 30.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm szépen a szót. Elnök Asszony, Tisztelt Ház! A beszéd, amellyel Gyurcsány úr megörvendeztetett ma minket, három gondolat köré csoportosult: a rend, a demográfiai kérdések és a nyugdíj kérdései.

Erre a háromra szeretnék egy-egy reflexiót tenni, nem megismételve azt, amit az előttem szólók már elmondtak. A rend vonatkozásában világosan kell látni, hogy a rend három dolgon nyugszik: a demokrácián, vagyis a démosz, a nép tiszteletén, az emberi jogok tiszteletén és a törvények tiszteletén.

Az elmúlt napokban ezek mindegyikét megsértették. Világos, hogy a rendőrségnek két feladata van: egyfelől a randalírozók megfékezése, másfelől pedig a békés tüntetők védelme. Nézzük az elsőt! Ami például a TV-székház előtt történt, az több mint elgondolkodtató. Amikor lényegében megfelelő kiképzés nélküli, vidékről felvezényelt rendőrlányt állítanak oda, miközben a készenléti ezred hiába kéri, hogy vezényeljék oda, nem engedik, azért ez több mint elgondolkodtató.

A másik a békés tüntetők védelme. Hát, ami az Astoriánál történt, az minden, csak nem ez! Földön fekvő emberek rugdosása, országgyűlési képviselő összeverése *(Moraj az MSZP soraiban.),* egy pap összeverése – ez nem a békés tüntetők védelme. Tehát számos példa hozható fel, hogy ezek tekinteté-

ben egyiknek sem felelt meg a rendőrség fellépése. Tehát le kell szögeznünk – és a Kereszténydemokrata Néppárt nevében szeretném újólag leszögezni –, hogy a provokáció és a megfélemlítés nem megengedhető, és ezeknek a felelőseit meg kell nevezni, és ennek jogkövetkezményei kell hogy legyenek.

A másik témakör a demográfia témaköre volt. Nagyon örülök, hogy ez a kérdés szóba került, mert valóban azt gondolom, hogy az ország szempontjából ez a legfontosabb kérdés. Hiszen a nyugdíjrendszer is alapvetően nem technikai okok miatt nem tartható fenn, hanem az ország elöregedése és katasztrofális demográfiai állapota miatt. És nem válasz arra a kérdésre, hogy a most 30-40 éves embereknek honnan lesz nyugdíja, nem válasz az, hogy akkor menjenek külföldre. A magyar népesedés kérdésére nem válasz az, hogy ha nem születik elég magyar gyerek, akkor jöjjenek ide a kínaiak, hanem olyan családpolitikát kell folytatni, ami biztosítja a magyar nemzet fennmaradását, hogy több gyerek szülessen.

A Kereszténydemokrata Néppárt kezdetektől fogva felkínálta a megoldást. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Például?)* Azt a megoldást, ami Európában egyedül volt sikeres, a francia példát, azt, hogy tegyük lehetővé, hogy a személyi jövedelemadó helyett választható legyen a családi adózás, legalább mozduljunk el ebbe az irányba. Franciaországban ezzel a szisztémával megfordították a demográfiai folyamatokat *(Moraj az MSZP soraiból. - Dr. Lamperth Mónika: Ez egy akkora hülyeség!),* hiszen nemcsak azt kell figyelembe venni, hogy mekkora egy ember jövedelme, hanem azt is, hogy hány másik emberről gondoskodik ebből a jövedelemből. Konkrét számítások állnak rendelkezésünkre, nemzetközi összehasonlító tanulmányok. Készséggel felajánljuk, és mindenben

partnerek vagyunk annak érdekében, hogy végre elmozduljunk abba az irányba, hogy az igazságtalan személyi jövedelemadó helyett választható legyen a családi adózás lehetősége, legalább fokozatosan.

A nyugdíjkérdésben pedig egy sajátos szempontra szeretném felhívni a figyelmet, arra, amit Erdő Péter bíboros úr fogalmazott meg, miután az európai püspöki konferenciák elnökének megválasztották. Ez a kérdés különösen a volt szocialista országok tekintetében nagyon égető, és fontos, hogy ezt az Európai Unióban lévő nyugati országok is világosan lássák. Ugyanis nemcsak eurómilliárdokban kifejezhető adóssága van ennek az államnak és ennek az országnak, hanem elsősorban a saját állampolgárai felé van adóssága, a magyar állampolgárok milliói felé, akik emberöltőn át dolgoztak, miközben a szocialista állam a munkabérük egy jelentős részét, sok esetben nagy részét elvette, mondván, hogy ezért az elvett munkabérért biztosítja az ingyenes egészségügyet, az ingyenes oktatást és a méltó nyugdíjat. Ezt törvényben és alkotmányban garantálta a szocialista állam, elvéve emberöltők és milliók munkájának jelentős részét.

Persze, tisztában vagyunk azzal, hogy szűk a politikai mozgástér és a gazdasági lehetőségek, de ezek az erkölcsi és jogi szempontok nem tehetők zárójelbe. A természetjog alapján ki kell mondanunk, hogy fontosabb a megélhetésükért küzdő magyar állampolgárok millióinak szempontja, mint az Óperencián túli befektetők extraprofitra való igénye. E tekintetben kellene diplomáciai offenzívát indítani, nem pedig a diplomatáinkat arra felhasználni, hogy magyar ellenzéki politikusokat járassanak le külföldön. *(Derültség és moraj az MSZP soraiból.)* Ezeknek a szempontoknak a megfontolását kérem önöktől. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

A HAZUDÓS GYURCSÁNY ÉS A HAZUDÓS GÖRÖG

2006. november 13.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Gyurcsány Ferenc úr szavait hallgatva azt kell mondanom, hogy nem várt sikert értünk el, hiszen párbeszédről beszélt, partnerségről, azt mondta, hogy vetélkedni a politikában. Ma ezeket a szófordulatokat használta itt az Országgyűlésben.

A képet némileg az árnyékolja, hogy pár héttel ezelőtt a Szocialista Párt szeánszán nyílt hatalmi harcról beszélt, aminek a gyakorlati megvalósulását be is mutatták az október 23-ai rendőrattak kapcsán. *(Zaj az MSZP soraiban.)* Bizonyára ismerik azt a logikai feladványt – matematika- vagy logikaórán találkozhattak vele –, amely úgy hangzik, hogy minden görög hazudik, mondja a görög. Akkor most hihetünk a görögnek, vagy nem hihetünk a görögnek? Amit Gyurcsány Ferenc úr most a párbeszédről mondott, azt őszintén gondolta, vagy pedig egy újabb PR-fogásnak lehetünk tanúi?

Mindenesetre mi a javaslatainkat megtettük, azok nagyrészt az Országgyűlés előtt vannak, és a Kereszténydemokrata Néppárt nevében jelzem, hogy az ország érdekében készen állunk az érdemi párbeszédre.

Köszönöm. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

KI IS AZ A „VASPREFEKTUS"?

2006. november 20.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Gyurcsány úr partnerségről, párbeszédről beszélt. *(Dr. Szekeres Imre: Miniszterelnök úr.)* Készen állunk a párbeszédre, és készek vagyunk a partnerségre. De hadd tegyek néhány megjegyzést!

A külpolitikával kapcsolatban örülünk, hogy Romániával és Szlovákiával tárgyalások folynak. Remélem, hogy ön és a kormánya tanul Romániától és Szlovákiától, amelyek több millió románra, illetve szlovákra terjesztették ki az állampolgárságot, ellentétben azzal, amit önök december 5-én műveltek. Adja Isten, hogy tanuljon tőlük valamit! A másik pedig, ilyen tárgyalások előtt nem ártana, ha összeszedné a bátorságát, és eljönne Erdélybe, beszélne az ottani emberekkel. És utána tárgyaljon Romániával, tárgyaljon Szlovákiával.

A belpolitikai kérdések tekintetében pedig az a helyzet, hogy ezek valóban szép szavak, csakhogy itt fekszik előttünk az a költségvetés, amely bizony hosszú távra eldönti a legfontosabb kérdéseket. Ezek után tárgyalásokat folytatni, erre mondja a magyar népnyelv azt, hogy eső után köpönyeg. Egész pontosan: vihar után az esőköpeny ígérete.

De partnerek vagyunk sok mindenben. Partnerek vagyunk például abban, amit itt a Világgazdaság is ír, hogy a magyar bankok csillagászati profitja kirívó az egész régióban. Partnerek vagyunk abban, hogy úgy fogalmazzam, rábeszéljük a bankokat és a multinaci-

onális cégeket, hogy ők is vállaljanak arányos részt a terhekből, hogy ne csak a magyar vállalkozók, ne csak a magyar munkavállalók viseljenek minden terhet, a magát szocialistának mondó párt nagyobb dicsőségére.

Kapcsolódnék ahhoz, amit Navracsics Tibor frakcióvezető úr mondott, mi is megkaptuk Kuncze Gábor frakcióvezető úr kedves meghívóját az SZDSZ-től fontos kérdések megtárgyalására. *(Dr. Magda Sándor: Miről beszél? Nincs mondanivalója.)* Partnerek vagyunk ebben, de azért a bizalmat javítaná, ha eközben például nem osztogatnának Pro Urbe-díjat Gergényi Péternek. *(Felzúdulás a kormánypárti oldalon. – Dr. Magda Sándor: Mi köze ehhez a témához? – Dr. Avarkeszi Dezső: Ti is megszavaztátok.)* Nagyon-nagyon sok köze van ehhez. És ha már itt tartunk, akkor fel szeretném hívni a figyelmet arra, nem tartom szerencsésnek, hogy önök folyamatosan vasprefektusnak hívják Gergényi Pétert. *(Felzúdulás a kormánypárti oldalon. – Közbeszólás ugyanott: A sajtó. – Az elnök csenget.)* Tudják, ki volt a vasprefektus? Akkor egy kis történelemóra!

Cesare Mori volt a vasprefektus Olaszországban, az az ember, akit Mussolini bízott meg a maffiával szembeni fellépéssel. De azért elgondolkodtató, hogy az SZDSZ a fasiszta párt sikerpropagandájának frazeológiáját csaklizza el. De ezen az SZDSZ lelke rajta. *(Derültség a kormánypárti oldalon.)* De van egy különbség Cesare Mori és Gergényi Péter között. Egy mindenképpen. *(Az elnök ismét csenget.)* Ugyanis Cesare Mori Mussolinitől olyan felhatalmazást kapott, hogy a fasiszta párt vezetői ellen is felléphet, ha maffiakapcsolataik vannak. K&H-ügyben például nem hallottam, hogy Gergényi Péter nyomozott volna. *(Derültség az MSZP soraiban.)*

Ha tehát önök párbeszédet akarnak, akkor megkérem önöket arra, beszéljenek a főpolgármesterükkel, hogy ne provokálják a magyar társadalmat azzal, hogy Gergényi Péternek Pro Urbe-díjat adnak, és szerencsésebb lett volna, ha a Szocialista Párt a tárgyalások tekintetében a költségvetési törvény előtt kezdi ezekről az alapvető fontosságú kérdésekről a párbeszéddel kapcsolatos javaslatait.

Összefoglalva: partnerek vagyunk a partnerségben, és partnerek vagyunk a párbeszédben, ha az például lehetővé teszi a családi jövedelemadózás választását a személyi jövedelemadó helyett, ha az lehetővé teszi, hogy ne minden terhet a magyar vállalkozók és a magyar bérből és fizetésből élő emberek viseljenek.

Amennyiben ilyen konkrét javaslatok vannak, és nem pusztán szép szavak, akkor e tekintetben partnerek vagyunk. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

KERESZTÉNY CIVILIZÁCIÓRA ÉPÜLŐ EURÓPA

2006. december 11.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm szépen a szót. Elnök Asszony! Tisztelt Ház! A távlatosság volt a kulcsszó abban, amit hallhattunk. Mi a legnagyobb távlatosságnak az ország demográfiai helyzetét tartjuk, ezért is kezdeményeztük azt, hogy a jövő év elején legyen egy parlamenti vitanap az ország demográfiai helyzetéről, ahol az Országgyűlés végre megvitathatja a személyi jövedelemadó helyett választható formában bevezethető családi jövedelemadózás gondolatát. *(Az elnök csenget.)* Mi ezt tartjuk a legtávlatosabb dolognak.

Külpolitikai vonatkozásban a Kereszténydemokrata Néppárt a kezdet kezdetétől híve volt Horvátország európai uniós csatlakozásának. Azt gondolom, hogy ennek már meg kellett volna történnie, de a legfőbb ideje, hogy most ez végre megtörténik.

Az Unió további bővítése tekintetében azonban vannak olyan kérdések, amelyek éppen a távlatosságból eredően valóban őszinte és mély konzultációt igényelnek, például Törökország kérdése. Nyilván nem most van itt az idő és a hely, hogy ezt a kérdést megvitassuk, de ez a kérdés felveti azt, amit mi, kereszténydemokraták mindig szóba hoztunk – például az uniós alkotmány kérdésében is –: át kell gondolnunk, hogy mi az Európai Unió identitása. Ha az Európai Unió pusztán egy gazdasági seft, akkor a történelem első zökkenőjében szét fog esni, ezért

szükséges, hogy az Unió identitását magunk között is átgondoljunk. A mi álláspontunk szerint megkerülhetetlen az, hogy az Unió identitása, Európa identitása a keresztény civilizációra épül, a zsidó-keresztény civilizációra, a zsidó-keresztény hagyományra, a görög-latin kultúrára és hagyományokra. Sokféleképpen megfogalmazhatjuk ezt, de az biztos, hogy az Unió identitásának átgondolása megkerülhetetlen, és a mi álláspontunk az, hogy vissza kell térni az alapító atyák örökségéhez, Adenauer, Schuman és De Gasperi örökségéhez, akik mindnyájan keresztény-demokrata politikusok voltak, és erre a keresztény civilizációra épülő Európai Uniót álmodtak meg, és a bővítés tekintetében nem megkerülhető bizonyos országok vonatkozásában éppen ennek az identitásnak az átgondolása.

A konkrét javaslat tekintetében számunkra két dolog megkerülhetetlen és alapvető fontosságú: az egyik az, hogy a parlament ellenőrző szerepe érvényesüljön, a másik pedig, hogy az önkormányzatok vonatkozásában a választópolgári akarat érvényesüljön. Ez a két döntő mozzanat. Amennyiben ez elfogadásra kerül a kormányoldalról, akkor a részletek tekintetében, amelyek igen fontosak, a részletek tekintetében készen állunk a konzultációra.

Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az ellenzék soraiból.)*

FEJÉTŐL BŰZLIK…

2006. december 11.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Elhangzott a kijelentés, hogy ami történt, az nem a politika sara. Bizony-bizony a politika sara is! Hosszan lehetne cégneveket sorolni, de aszketikus önmérsékletet tanúsítok *(Derültség az MSZP soraiban),* és nem sorolom fel ezeket a cégneveket. *(Moraj az MSZP soraiban.)* De ha óhajtják, és ekkora lelkesedés van a szocialista táborban, akkor a kakaóbiztos számítógépektől kezdve a Hajdú-Béten keresztül nem férne bele öt percbe, ha ezt mind felsorolnánk. *(Közbeszólások az MSZP soraiból, köztük Podolák György részéről.)* Örülök, hogy tudják önök is, ez egy beismerő vallomással felér, kedves Podolák úr! *(Derültség.)*

De itt van egy súlyosabb dolog is. *(Az elnök csenget.)* Egész egyszerűen az a helyzet, hogy a társadalom egészétől hogyan lehet elvárni azt, hogy erkölcsi normákat tartson be, amikor azt látja, hogy az ország vezetői ugyanezt nem teszik. Hogy van az, hogy aki elcsen a közértből egy Sport-szeletet, azt így megbilincselve *(Mutatja.)* elviszi a rendőr, viszont azok, akik milliárdokat síboltak el, azok joghézagokra hivatkozva, sztárügyvédekkel a hátuk mögött beleröhögnek a kamerákba?

Ez a politika felelőssége, hogy ez ne történhessen meg, mert ahogy a népi bölcsesség is mondja, a fejétől bűzlik a hal. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiból.)*

A HAZUGSÁG MŰVÉSZI FOKA

2006. december 18.
Reagálás Gyurcsány Ferenc
napirend előtti felszólalására

Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! A mostani kommunikációs panelben, amit hallhattunk, és a tegnapi nap folyamán olvashattunk is, van egy új elem: ez az önkritikai elem, ami lényegében arról szól, hogy a kormányzás alapvetően jó, a problémák a kommunikációval vannak, a kommunikáció rossz.

Nézzük az első állítást a kormányzással kapcsolatban! Ha önkritikáról van szó, akkor fel kell tenni a kérdést, hogy miért jutottunk ide, miért kellenek az úgynevezett válságintézkedések. Nem lehet úgy csinálni, mintha a Medgyessy-kormány nem az önök kormánya lett volna, önök szavazták meg egyenként és személy szerint, ugyanennek a koalíciónak volt a kormánya. Ön Medgyessy Péter főtanácsadója volt egészen addig, amíg meg nem puccsolta. Hova jutottunk? Pénzügyi válság, unokáinkat is megnyomorító államadósság, a maradék állami vagyon eltüntetése, nyílt családellenesség, miközben az ország a demográfiai katasztrófa szélén tántorog, teljes morális ellehetetlenülés – ez a kormányzás.

És akkor nézzük a kommunikációt! Józan ésszel azt gondolná az ember, hogy ilyen kormányzás után – válság, szegénység, rendőrterror, korrupció – a népnek már réges-rég el kellett volna önöket kergetni, azonban önök itt vannak, tehát tudnak valamit, félelmetesen értenek valamihez. Miért nem kergették még el önöket? Azért, mert az önöket kiszolgáló mé-

diával a hátuk mögött gátlástalanul manipulálnak, mondhatnám, ha ez jobban tetszik: nagyon ügyesen kommunikálnak. Például az, amit ön itt bemutatott, színészi képességeit tekintve figyelemre méltó teljesítmény volt, amint remegő hangon, áhítatos arccal megköszönte a népnek a megértését, köszönetet mondott elhaló hangon és megható arckifejezéssel, miközben néhány óra múlva a költségvetési törvény szavazásánál most készülnek kifosztani és megnyomorítani ezt a népet. *(Derültség és felzúdulás az MSZP soraiban.)* A nagy blöff, amit most eladni akarnak, a kommunikáció tekintetében önkritika, a kormányzás tekintetében pedig öntömjénezés. Ez a hazugság logikájának már-már művészi foka. Kitalált egy fedőbűnt, amit nem követett el, ez a rossz kommunikáció, hogy elfedje a voltaképpeni bűnt, amit elkövetett, ez a rossz kormányzás.

Önök lényegében azt mondják ebben az írásban, hogy az ország hajóján nem sikerült kifesteni a fedélzetet, és fakó a zászló. A valóság ezzel szemben az, hogy ragyog a festék, és színjátszó színben sziporkázik a zászló, csak éppen rossz irányba, a zátonyok felé sodródik a hajó, és az elkorhadt fenékdeszkákon keresztül ömlik befelé a víz.

Tisztelt Képviselő Urak és Hölgyek, a patkó mindkét oldalán! A navigációs irányon kell változtatni, mert különben elsüllyed a hajó.

Köszönöm szépen. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiból.)*

BARANKOVICS ISTVÁN ÖRÖKÉBEN

2006. december 18.
Napirend előtti felszólalás

Köszönöm a szót, elnök asszony. Egy évszázada, 1906. december 13-án született a Szabolcs megyei Polgáron Barankovics István. Illő és kötelességünk is megemlékezni róla, aki közös elődünk az országgyűlési képviselői *(Folyamatos zaj. – Az elnök csenget.)* megbízatásban. A centenárium alkalmával emlékezzünk rá e falak között, ahol ő maga is heroikus küzdelmét vívta a magyar demokráciáért.

A két háború közötti korszak társadalmi berendezkedését keresztény erkölcsi alapról bíráló szervezetek, mozgalmak és szerkesztőségek szívesen látott alakja, idővel vezetője lett. Már 22 évesen az Országos Magyar Katolikus Főiskolai diákszövetség főtitkárának választották, és utat talált a Bartha Miklós Társasághoz is. A társaságból kinőtt Wesselényi Reformklubnak már 1929-ben nagy célja a földreform volt.

Megtalálta azt a kört, amelyben otthon lehetett, amely szellemileg inspirálta, és amely a politikai cselekvésre is teret nyitott: előbb a Prohászka Ottokár Társaság, aztán a Deák Ferenc Társaság. Ady Endre, Szabó Dezső és Szekfű Gyula életműve jelentette az iránymutatást, alakította gondolkodását, és természetesen mindenekelőtt az anyaszentegyház szociális tanítása, illetve ennek hazai szószólói, Giesswein Sándor és Prohászka Ottokár püspök.

Mind többet jelentkezett publicistaként is. A Korunk Szava, Az Ország Útján, a Kis Újság s aztán a Magyar Nemzet, amelynek 1943 májusától a náci megszállásig, a lap első betiltásáig felelős szerkesztője volt. Ő fordította le – emlékezetes előszót írva hozzá – *(Zaj. - Az elnök csenget.)* 1943-ban a korszakos, ám a nácik és kommunisták által gyűlölt gondolkodó, Wilhelm Röpke híres-nevezetes művét: A harmadik utat.

Az egyre komorabb '40-es években részt vett a Szekfű Gyula vezette Magyar Történelmi Emlékbizottságban, tollal, szóval, utóbb a Magyar Nemzet élén, szerkesztői kvalitásával harcolt a nácizmus ellen. Hatvankét esztendeje, 1944 októberében legbátrabb társaival megalapították a Demokrata Néppártot, pártunkat.

A náci újpogányság után a bolsevik újpogányság ellen kellett védekezni. Barankovics István 1945-től a Demokrata Néppárt főtitkáraként, annak tényleges vezetőjeként folytatta politikai szerepvállalását. Sikerét mindennél ékesebben bizonyítja, hogy az 1947 augusztusi választásokat pártunk megnyerte volna, ha a kommunisták nem követnek el százezres nagyságrendben választási csalást. *(Számos ellenzéki képviselő érkezik a terembe.)*

Az úgynevezett kékcédulás választás után a harc mind nyilvánvalóbban a puszta létezésért folyt, a kereszténydemokrata párt és a kereszténydemokrata politikusok személyes létezéséért. Barankovics István kitartott, ameddig kitarthatott. 1949 februárjában, a Mindszenty-per árnyékában immár nyilvánvalóvá vált: nincs tovább. Annál is inkább, mert maga Rákosi Mátyás szólította föl pártjának feloszlatására, egyben annak kimondására, hogy a Demokrata Néppárt antidemokratikus és népellenes politikát folytatott.

Barankovics a jellemzően kommunista hazugsághoz nem asszisztált. Rákosi figyelmeztetésére, hogy: „Nincs tisztában a helyzetével!", így válaszolt: „Tudom, hogy csak a lét és a becsület között van választásom, de a becsületet választom." És mielőtt elindult volna az emigrációba, ezt írja naplójába: „Emigrációba nem megy az ember, hanem kényszerül." De pártját soha nem oszlatta fel, hanem – gondolva a jövőre – csak felfüggesztette annak működését.

Egy szál aktatáskával távozott a zöldhatáron át. A nyomorba, a bizonytalanságba ment. Nem tehetett másként, nem akart még egy koncepciós per vádlottjaként sem asszisztálni a magyar demokrácia szétveréséhez. Negyvenkét éves volt ekkor, s életének hátralévő 26 évében folytatta az ifjúságától fogva meghatározó elméleti-elemző munkát. Nem az emigráció szervezését tekintette fő feladatának, hanem a szellemi iránymutatást: előadásokat tartott, tanulmányokat ír.

Barankovics István centenáriumán, az ő emlékének adózva gondoljunk egy percre arra a nagy magyar nemzedékre, amelyik a kereszténységszociális tanítás szellemi fegyverzetébe öltözött, s amelyik az európai fejlődés élvonalába vezette volna Magyarországot – miként Európa szerencsésebb felén Adenauer, Schumann, De Gasperi meg is tette –, ha hagyják. Ha hagyták volna azok, akik előbb Hitlernek, aztán Sztálinnak segítettek kifosztani Magyarországot, akik vagy letértek az erkölcsi alapú politizálásról, vagy elvből tagadták magát az erkölcsi alapot, s akiknek így egyetlen szempontjuk maradt: a saját hasznuk. Az ilyen emberek szemében szálka ma is és mindenkor Barankovics István, a tiszta jellemű, nagy magyar politikus, aki a nemzeti és nemzetközi szocializmus he-

lyett a kereszténységszocializmusra, a liberális demokrácia helyett a kereszténydemokráciára próbálta vezetni népét, hazáját.

Isten nyugtassa Barankovics Istvánt *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*, aki immár 2001 decembere óta a polgári kormány áldozatvállalásából hazatért a New York-i szegénytemetőből, és immár a Kerepesi úti Nemzeti Sírkertben lelte meg végső nyughelyét, egykori frakciótársa, pártjának újraszervezője, Varga László mellett. Adja Isten, hogy ma is betölthessük a magyar politikai életben azt a szerepet, amire az ő morális, szellemi, politikai örökségük jogosít, sőt kötelez minket!

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormány részéről megadom a szót Hiller István oktatási és kulturális miniszter úrnak. Miniszter Úr!

DR. HILLER ISTVÁN oktatási és kulturális miniszter: Elnök Asszony! Igen tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Úr! Helyes dolognak és fontosnak tartom, hogy születésének 100. évfordulóján Barankovics Istvánról a Magyar Országgyűlés felszólalásban és közös gondolkodásban megemlékezik.

Igazi demokrata volt, olyan ember, akinek véleményével lehet vitatkozni, különböző álláspontokat vallhatunk, de el kell ismerni, hogy egy kitűnően képzett, valóban európai színvonalú gondolkodó, újságíró és közíró, elveiért végig kiálló, bátor politikus és tisztességes ember volt.

Elveiért és véleménye mellett persze nemcsak politikai ellenlábasaival és ellenfeleivel szemben állt ki, hanem akár saját gondolkodói, saját pártja, saját tá-

bora különböző gondolkodóival is vitába szállt. Így szeretnék arra emlékeztetni, hogy végig, viták kereszttüzében is kiállt a köztársasági államforma mellett, ha kellett, az általa tisztelt Mindszenty bíborossal szemben is más véleményt vallott, igaz, hogy amikor a Mindszenty-perben koholt vádak alapján próbálták elítélni és megalázni a hercegprímást, akkor ezt immáron nem politikai eszköznek, valami egészen másnak tartotta.

Örülök, hogy Barankovics István – bár emigrációban hunyt el, mégis – immáron magyar földben nyugszik. Örülök, hogy különböző módon gondolkodók – önök, kereszténydemokraták, mi szociáldemokraták – száz évvel azután, hogy megszületett, fejet hajthatunk Barankovics István emléke előtt.

Köszönöm, hogy elmondta. *(Taps a kormánypártok és a KDNP, szórványos taps a Fidesz és az MDF soraiban.)*

IN MEMORIAM VARGA LÁSZLÓ

László Bátyám,

Te egyszer azt mondottad nekem
a Parlamentben, hogy sokan a történelmi
múltat látják bennünk, sokan a jövőt.
Pedig mi az örökkévalóság pártja vagyunk,
mert az örökkévaló értékeket képviseljük
a mindenkori itt és most-ban.
Te már az égi kereszténydemokrata
frakcióban vagy Barankovics Istvánnal,
Bálint Sándorral, Isépy Tamással.
Segítettél minket idelenn, most segíts odafentről!
Neked ajánlom ezt a könyvet.

Semjén Zsolt

(2006. december 18.,
Varga László születésének 96. évfordulóján)

Egyenes úton

„Abban az órában megadatik nektek,
hogy mit mondjatok” (Mt. 10,19)

ELŐSZÓ

Adveniat Regnum Tuum imádkozunk keresztény emberként. De mit is jelent az, hogy: *Jöjjön el a Te Országod?* Jelenti teológiai értelemben, hogy valósuljon meg Isten egyetemes uralma. Jelenti személyes értelemben, hogy valósuljon meg a szívünkben Krisztus királysága. És jelenti politikai értelemben azt is, hogy nem keresztény az a felfogás, amelyik azt mondja, hogy katolikus, protestáns, ortodox vagyok vasárnap a templomban, otthon a családomban, aztán fütyülök arra, hogy mi történik a világgal, a hazámmal, a falummal.

Mert a keresztségben kapott küldetésünk az, hogy a világot – legalább a mi kis világunkat – elmozdítsuk az Evangélium eszményei felé. Ez Semjén Zsolt alapgondolata és ez a magyarázata a politikai életben példátlan következetességének.

Ennek jegyében születtek művei, országosan ismert – nemegyszer az egyház- és nemzetellenes oldalon vihart kavaró – emlékezetes parlamenti beszédei, távlatokat adó tanulmányai, amiknek első összefoglalását *Arató László* szerkesztette, a Márton Áron Kiadó gondozásában ***Igenis, szólnunk kell!*** címmel. A másodikat maga a szerző, ***Ius Resistendi*** című nagy sikert arató könyvében.

A mostani, időszerű összefoglalást úgy gyűjtöttem egybe, hogy az ne csak a fentebbi műfajokból álljon, hanem teljességében mutassák be Semjén Zsolt személyiségét, ezért a kötet függelékében – rendhagyó módon – egy összeállítás is olvasható versei-

ből. Mert ez ad választ a miért?-re. Nem csak az indíttatás, hanem mind az ok, mind a cél tekintetében.

Ezek a beszédek, tanulmányok, interjúk voltaképpen: kereszténydemokrata homíliák. Más szóval: politikai prédikációk. Ez a megfogalmazás persze provokatívnak tűnhet, pedig nem az. Hanem az, ami Semjén Zsolt életműve sub specie aeternitatis: valóban prédikáció és valóban politika. Prédikáció, mert a régi apologéták sem kegyeskedtek, hanem érveltek és vitáztak a pogányokkal. És politika, mert ez a küzdelem az Egyház és a Nemzet sorskérdéseiről szól, szabadságáért folyik!

Nyiri János

I. A parlamenti arénában

ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÉDEK*

** Semjén Zsolt összes parlamenti beszéde olvasható az* ***Igenis, szólnunk kell!*** *és a* ***Ius Resistendi*** *című könyveiben, a legújabbak pedig ebben a fejezetben. Egyetlen kivétel a bizalmi szavazásnál mondott beszéd – ami szerepel a Ius Resistendiben – ennek a fejezetnek az elején azért olvasható újra, mert mintegy megértési horizontját jelenti a következő beszédeknek, a Gyurcsány–Semjén harcnak.*

A HAZUGSÁGRÓL, A GYÁVASÁGRÓL ÉS A BŰNBOCSÁNATRÓL

Vezérszónoklat a bizalmi szavazásnál
2006. október 6.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP):Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Ház! Kuncze Gábor frakcióvezető urat és Lendvai Ildikót hallgatva az az érzésem támadt, hogy itt valamilyen tévedés van, ugyanis abból, ami itt elhangzott, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az MSZP és az SZDSZ frakciója megvonta a bizalmat Orbán Viktortól. (*Közbeszólások az MSZP soraiból: Ezt jól látod! Ezt nagyon jól látod! — Az elnök csenget.)* Ez egy érdekes dolog, csak az a helyzet, hogy nem ez a mai ülés témája. S ha megengedi, Gyurcsány úr, egy reflexiót tennék ahhoz a bűnbánati mutatványához, amit itt bemutatott, és miután ön „rendszeresen szokott bérmálkozni", bizonyára követni tudja ezt a teológiai reflexiót. *(Moraj a kormánypártok soraiban. – Szórványos derültség a Fidesz soraiban. – Gúr Nándor: Egyszer! – Az elnök csenget.)*

A bűnbocsánatnak van néhány feltétele. Nem árt, kedves képviselő urak és asszonyok, ha ezt meghallgatják; önöknek is jól jöhet még. *(Közbeszólások a kormánypártok soraiból. – Derültség és taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* A bűnbocsánat feltétele a bevallás, a megbánás, a jóvátétel és a penitencia elfogadása. Kedves Gyurcsány Úr! A bevallás nem azonos a lebukással; a megbánás nem azonos egy

színházi mutatvánnyal. A jóvátétel tekintetében pedig talán hallott a Bibliában a vámos történetéről – ezt önnek is ajánlani tudom: jóvátételképpen esetleg tegyen valamit vissza a költségvetésbe. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* A penitenciának pedig van egy nagyon egyszerű módja: mondjon le! *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

Tisztelt Ház! Nagyon fontos, hogy világosan lássuk és láttassuk, hogy ami történt, az hol történt és mi történt. Nem arról van szó, hogy egy magánbeszélgetés során mondott valamit Gyurcsány úr. Megjegyzem, amit mondott, az egy magánbeszélgetésben sem lenne helyes, de hát a magánbeszélge-tések során az ember mondhat olyan mondatokat, amelyekkel nem is teljes mértékben azonosul, csak kipróbálja annak értékét, annak használhatóságát; magánbeszélgetésbe sok minden belefér. Akkor se szóltam volna, ha ez egy pártrendezvényen történik, ami szintén nem lett volna helyes, de az bizonyos értelemben mondható, hogy pártnak a belügye. De az a helyzet, hogy ez egy frakcióülésen történt, a frakcióülés pedig a közjog kategóriájába tartozik. Ezért ennek megítélése sokkal súlyosabb, mint egy pártgyűlésé vagy mint egy magánbeszélgetésé.

Mi történt? Nem arról van szó, és nem az a fő probléma, hogy a miniszterelnök csúnyán beszél – bár megjegyzem, a stílus maga az ember *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* –, hanem a kérdés az, hogy miért hazudott Gyurcsány úr. Leszámítva azt, hogy úgy tűnik, hogy ez mostanában már habituális adottság, ezen túlmenően a lényeg az, hogy azért hazudott, mert kénytelen volt hazudni, mert csődbe vitték az országot. Ennek a csődnek az elleplezésére kellett hazudni, és a hatalom újbóli megkaparintása érdekében kellett hazudni. *(Taps a Fidesz és a KDNP*

soraiban.) És ezzel az a legnagyobb baj, Gyurcsány úr, hogy ezzel ön megsértette a saját miniszterelnöki esküjét. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)* És az esküszegés az, ami nem megbocsátható.

A köztársasági elnök úr iránymutatását mi normatívnak tekintjük, nem úgy, mint Kuncze Gábor frakcióvezető úr, aki szemezget belőle, hogy mi az, ami tetszik, és mi az, ami nem tetszik. Mi a köztársasági elnök úr iránymutatása alapján itt vagyunk az Országgyűlésben, de azért hadd mondjam el, hogy fenntartjuk az eredeti álláspontunkat, amelyet Rubovszky György képviselő úr mondott el a házbizottságban. Mégpedig azt, hogy erről az úgynevezett bizalmi szavazásról titkos szavazással kellene szavaznunk. Miért? Azért, mert ha nem ez történik – és úgy tűnik, hogy nem ez történik –, akkor bizony fennáll a veszélye annak, hogy önöket, kedves szocialista képviselőtársaim, megfélemlítik, pressziót gyakorolnak önökre *(Felzúdulás a kormánypártok soraiban. – Közbeszólás az MSZP soraiból: Körömi…!)*, és ha netalán kiszavaznának, akkor retorzióval élnek önökkel szemben. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Ez nálatok van! Volt már ilyen! – Göndör István: Ez nem a Fidesz! – Az elnök csenget.)* Tehát a mi javaslatunk az önök védelmében lett volna. *(Derültség, szórványos taps és közbeszólások a kormánypártok soraiból.)*

A másik: Gyurcsány úr szeret a bátor ember szerepében tetszelegni. Gyurcsány úr, ha ön olyan bátor ember, akkor megkockáztathatna egy titkos szavazást. *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

Nézze, ha én a saját frakciómnál nem mernék megkockáztatni egy titkos szavazást, abban a percben lemondanék. *(Közbeszólások az MSZP soraiból. – Göndör István: Áder János ellenőrzi a szavazó-*

lapokat!) Miniszterelnök Úr! Ezt gyávaságnak hívják! *(Taps a Fidesz soraiban.)*

És ha már ennyire belelkesültek, kedves szocialista képviselőtársaim, azért az a helyzet, hogy önöknek is megvan itt a bűnrészességük, hiszen önök mindannyian végighallgatták azt, amit Gyurcsány úr elmondott. Önök tudván tudták, hogy amikor kampányolnak, hazudnak a választópolgáraiknak a választókerületeikben, és hallgattak.

De van ennél egy még nagyobb probléma, bár ez is nagyon-nagyon súlyos probléma. Nevezetesen, önök most arra készülnek – mint az úgynevezett próbaszavazásból kiderült –, hogy megválasztják miniszterelnöknek Gyurcsány urat ismét. Csak hát az a helyzet, hogy azt gondolom, önöknek morális értelemben nincs erre legitimációjuk. Miért nincsen? Azért nincsen, mert részben önök a mandátumukat annak a szervezett hazugságnak köszönhetik, amelyet Gyurcsány úr akaratlanul leleplezett az őszödi beszédében. *(Taps a Fidesz soraiban.)* Ezért tehát ez a szavazás fából vaskarika lesz, hiszen érintettek az ügyben, haszonélvezői az ügynek, ezért nincs morális legitimációjuk arra, hogy e tekintetben felmentést adjanak Gyurcsány úrnak.

Engedjék meg nekem, hogy még néhány alapvető kérdésre kitérjek! A köztársasági elnök úr igen pontosan megvilágította azt, hogy itt valóban a parlamentáris demokrácia a tét; az, hogy az állampolgárok hihessenek a parlamentáris demokráciában. Ennek pedig a lényege mégiscsak a társadalmi szerződés gondolata, ami arról szól, hogy van egy választási program, amit egy adott párt meghirdet a társadalom számára. Ez a szerződési ajánlat, és amikor ezt a választópolgárok elfogadják azáltal, hogy megválasztják ezt a pártot, akkor létrejön ez a szerződés.

Igen ám, de önök a szöges ellentétét hajtják végre kormányon, mint amit a szerződési ajánlatukban, a választási programjukban hirdettek. Szó se volt arról, hogy munkanélküliség-növekedést ígérnek, szó se volt arról, hogy az államadósság növekedését ígérik, sose volt arról szó, hogy például a bérek csökkenni fognak, mint ahogy bármelyik választópolgár meggyőződhet erről, ha előveszi a mostani fizetési szelvényét. Ezért tehát ez a szerződés politikai értelemben semmis, mert önök szerződésszegést követtek el a választópolgárokkal szemben akkor, amikor a szöges ellentétét hajtják végre annak, mint amit ígértek a választási programjukban.

Látom, hogy ezen az oldalon a miniszterek közül – úgy látom – csak egy államtitkár asszony van itt az egész széksorból, de ha már a Külügyminisztérium képviselteti magát, akkor hadd mondjak egy gondolatot külpolitikai értelemben is. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Halljuk! Halljuk!)* Most figyeljenek! *(Derültség, moraj.)* Az a helyzet, hogy az önök által megválasztott – és most megerősíteni szándékoz-nak ugyanezt az embert – Gyurcsány úr, csak k… Magyarországról beszélt ebben az őszödi beszédében nem egyszer, nem kétszer, visszatérő fordulatként.

Kérdezem, államtitkár asszony, ha mondjuk Ján Slota vagy George Funar ezt mondta volna, abban a percben mindannyian rohantunk volna Brüsszelbe panaszt tenni, hogy hogyan beszélnek ezek a politikusok Magyarországról. Ezek után kérdezem, hogy hogy mehetünk panaszra, hogy tiltakozhatunk, amikor a saját országunk miniszterelnöke durvábban sértegeti ezt az országot és ezt a nemzetet, mint George Funar vagy Ján Slota. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

És kedves szocialista Képviselőtársaim! Elgondolkodtak önök egyáltalán azon, hogy mi végre van ez a rettenetes kapaszkodás, hogy bármi áron, az ország csődbevitelének az árán is hatalomban maradjon ez a kormány? *(Göndör István: Mi vittük az embereket az utcára?)* Nem látják, hogy arról van szó, hogy a privatizációnak nevezett folyamat során van még olyan vagyon, amit bizonyos érdekcsoportok meg akarnak kaparintani, és amihez önöket biodíszletül használják? A MÁV, az állami erdők, az állami földek… Kedves szocialista Képviselőtársaim! Mi maradt az állami tulajdonból? Hol ez a tengernyi pénz? *(Göndör István: Az állami gazdaságokról is beszélni kellene!)* Tudják önök, hogy mire készülnek még a privatizáció tekintetében? Nem látják, hogy biodíszletnek használják önöket?

És ha már itt tartunk, nem árt egyébként egy kis történelmi visszatekintés. Akárhogy is nézem, ezt az országot kétszer rabolták ki, nagyjából ugyanaz a kör, érdekcsoport, hálózat, nevezzük bárminek. Ha jól emlékszem olvasmányélményeimből, a második világháború után valami olyasmit mondtak, hogy a magántulajdon rossz, az állami tulajdon jó, és az államosítás jelszavával elvették az emberektől a földjüket, az üzletüket, a házát, kinek mije volt. Most azt mondják, hogy az állami tulajdon rossz, a magántulajdon jó, és éppen most kótyavetyélik el a megmaradt állami vagyont. És ami a vérlázító az egészben, hogy miközben a magyar nép elszegényedik, addig Gyurcsány úr, Kóka úr, Veres úr milliárdos lett *(Taps a Fidesz soraiban. – Közbeszólás az MSZP soraiból: És Orbán úr!)*, bizonyára szorgos munkájuk és intellektuális teljesítményük következményeként. Az pedig az abszurditás teteje, hogy miután ez a három ember – aki persze jól szóra-

kozik, hiszen milliárdokkal a hátuk mögött nyilván nem érzik olyan tragikusnak a helyzetet, mint azok az állampolgárok, akik megkapták a fizetésüket, és látják, hogy mennyit vontak le belőle *(Dr. Kóka János: Nevetséges!)* –, ez a három ember, aki személy szerint felelős azért, hogy ebbe a válságba jutott hazánk, ez a három ember kéri a felhatalmazást a társadalomtól, hogy majd ők kivezetik az országot abból a válságból, ahova ők taszították. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

Nézzék, van ebben az országban több millió ember, akiről elméletileg elképzelhető, hogy ki tudná vezetni az országot a válságból. Reálisan van sok száz ember, akiről valóban feltételezhető, hogy ki tudná vezetni az országot a mostani válságból. De van három ember, aki feketén-fehéren bizonyította már, hogy erre képtelen: Gyurcsány Ferenc, Kóka János és Veres János. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

Tisztelt Ház! Mi a megoldás? *(Dr. Kóka János: Mondd el még egyszer!)* Egyetlen reális megoldás van: előbb-utóbb egy szakértői kormány felállítása. Miért? Mert válság van, palástolhatatlan a válság. *(Zaj. Közbeszólás az MSZP soraiból: Bolsevista…)* Ez a válság napról napra nő. Ez a válság újra és újra elő fog állni, ezért ebben a formában nem mehetnek tovább a dolgok, mert újra és újra meg fog ismétlődni, és ezért azt mondjuk, hogy meg kell haladni az ország válságára való tekintettel a bal- és jobboldali szekértáborok sáncait. Önök tévedésben vannak! Nem arról van szó, hogy Orbán Viktor azt mondja, hogy ő akar a miniszterelnök lenni. *(Közbekiáltások az MSZP soraiból: Nem! Á, nem!)* Nem! Nem arról van szó, hogy mi azt mondjuk, hogy mi akarunk kormányra kerülni. *(Közbekiáltások az MSZP soraiból: Nem! Á, nem! – Az elnök csenget.)*

Nem, hanem arról van szó, hogy álljon fel egy szakértői kormány, tőlünk akár nevezzenek meg baloldali értelmiségieket, nevezzenek meg baloldali szakértőket, de nevezzenek meg valakit, valakiket, akikről hihető, hogy ki tudják vezetni az országot a válságból, mert másképp nem lehet az emberek bizalmát kérni.

Ezért tehát az ország morális, pénzügyi, gazdasági és politikai válságára tekintettel arra kérem önöket, haladjuk meg a bal- és jobboldal szekértáborát, sáncait *(Közbekiabálás az MSZP soraiból: Veled!)*, és álljon fel egy olyan szakértő… – nem velem, nem velem és nem vele!

…hanem egy olyan szakértőkből álló kormánynyal, akikről hihető az, hogy szakértelmük, tekintélyük és morális tartásuk alapján ki tudják vezetni az országot a válságból.

Kedves MSZP-s és SZDSZ-es Képviselők! Önök – mint ez a próbaszavazásnak nevezett színjáték során valószínűvé vált – meg akarják újfent szavazni Gyurcsány urat Magyarország miniszterelnökének. Ezzel bűnrészességet vállalnak mindabban, ami történt, és magukra húzzák a felelősséget. Ez a döntés körülbelül olyan, minthogyha viaduktépítéssel Matuska Szilvesztert bíznák meg.

Köszönöm. *(Hosszan tartó taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

GYURCSÁNY FERENC BATTHYÁNY LAJOSHOZ HASONLÍTJA MAGÁT

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására 2007. február 12.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. *(Az elnök csenget.)* Gyurcsány Ferenc Batthyány Lajoshoz hasonlította magát. *(Felzúdulás, derültség az MSZP és az SZDSZ soraiban.)* Batthyány Lajos… – örülök, hogy önök is nevetségesnek találják, van egy közös pont, mindannyian nevetségesnek tartjuk ezt. *(Az elnök csenget.)*

Batthyány Lajos a reformkorban és miniszterelnöksége idején kormányával a felvirágoztatás útján indította el ezt a nemzetet, és maradandót alkotott. Önök ehhez képest válságba sodorták ezt az országot. Válságba sodorták, hiszen gondoljanak bele abba, hogy a 2002-es parlamenti választások előtti vitában egyetértés volt abban, hogy akár a Fidesz, akár a szocialisták alakítanak kormányt, 2006-ban – tehát már egy évvel ezelőtt – euró legyen Magyarországon. Most már időpont sincs, hogy mikor lesz euró, és ebben valójában nem az euró az érdekes, hanem az, hogy milyen állapotban van az ország; hogy már időpont sincs arra, hogy mikorra lehetne bevezetni az eurót. A csatlakozó tíz ország éllovasa voltunk, most sereghajtói vagyunk. Ez ellentéte annak, amit Batthyány Lajos cselekedett.

És itt van a morális kérdés. Batthyány Lajos morális ember volt. Mi oda jutottunk, hogy belföldön és

külföldön a magyar miniszterelnök eposzi jelzője az, hogy „a hazudós Gyurcsány”. Ez nekem mint magyarnak fáj. *(Derültség az MSZP és az SZDSZ soraiban. – Közbekiáltás az MSZP soraiból: Azt elhiszem! – Az elnök csenget.)* Tudják, van, akinek van hazája, és fáj az, ha a nemzetét gyalázzák!

Gróf Batthyány Lajos *(Az elnök ismét csenget.)* magyar államférfi volt; magyar államférfi volt, aki életét adta ezért a nemzetért. Önök – és mint az Gyurcsány Ferenc könyvéből kitűnik – kicsinyes pártpolitikai megfontolásokból elárulták a hazánkhoz tartozó magyar nemzetrészeket és a határon túli nemzetrészeket, meghasonlottá tették ezt a nemzetet december 5-én. *(Közbeszólások az MSZP soraiból.)*

Beszélt Gyurcsány Ferenc a demokráciáról. Batthyány Lajos valóban demokrata volt; demokrata volt, és tudta, hogy a néppel szemben nincs demokrácia. Úgy látszik, ezt önök nem tudják, hiszen például az önkormányzati választások eredményét kijátszva, a népakaratot kijátszva fiktív szervezeteket hoznak létre, hogy az uniós pénzre rátehessék a kezüket. Ezért negligálják a megválasztott, a népakarat által megválasztott legitim megyei vezetőket és önkormányzati vezetőket, polgármestereket.

Gróf Batthyány Lajos az alkotmányosság talaján állt, és pontosan tudta, az alkotmányosság értelme az, hogy az embereket ne lehessen jogfosztani és kifosztani. Önök a költségvetési törvényben pénzbeszedést művelnek, és kifosztják az embereket, és mindenféle fiktív veszélyre hivatkozva, korlátozva gyülekezési jogot, a szólásszabadságot éppen most akarják jogfosztani a magyar embereket.

És szó volt a békéről. A béke nem pusztán a háború hiánya, hanem az igazságosság gyümölcse. Az igazságosság lényegi ellentéte a hazugság, még-

pedig azért, mert a hazugság az igazság elleplezésére szolgál, történjen az fiktív szóözönnel vagy száz lépés programtól kezdve zászlóshajókon át tartó mindenféle fiktív, követhetetlen és részleteiben sem megvalósuló programokkal, amiket már csak követni sem lehet.

Akkor folytatná ön gróf Batthyány Lajos művét, ha nem a családokra tennének minden terhet; ha nem lebontották volna a családtámogatási rendszert; ha nem a gyerekes családoknak kellene a terhek nagy részét viselni. Akkor folytatnák önök gróf Batthyány Lajos művét, ha nem a magyar vállalkozókat terhelnék, irreális versenyelőnyhöz juttatva a multinacionális cégeket. *(Közbekiabálás a kormánypártok soraiból: Pfuj!)* Akkor folytatnák gróf Batthyány Lajos művét, hogyha a bankok és a multi-nacionális cégek arányos terhet viselnének a magyar vállalkozókkal.

Akkor folytatnák gróf Batthyány Lajos művét, ha nem tüntették volna el a még megmaradt állami vagyont. Akkor folytatnák Batthyány Lajos művét, ha nem adósították volna el még az unokáinkat is. Akkor folytatná Batthyány Lajos művét, ha nem a magyar nemzet ellen fegyverkezne. *(Kuncze Gábor: Mi van?! Ezt még egyszer! – Derültség az MSZP-s képviselők soraiban.)* És akkor folytatnák Batthyány Lajos művét, ha az országunkat válságba sodrók vállalnák a felelősséget. *(Közbeszólások az MSZP-s képviselők soraiból.)*

Önök a szöges ellentétét teszik annak, mint amit gróf Batthyány Lajos tett, ezért a botrányok botránya az, amikor ön gróf Batthyány Lajoshoz hasonlítja magát. *(Dr. Navracsics Tibor tapsol. – Derültség és közbeszólások az MSZP-s képviselők soraiból: Pfuj!)*

A TERMÉSZETJOGRÓL, A CSALÁDI JÖVEDELEMADÓZÁS LEHETŐSÉGÉRŐL ÉS A KORMÁNY ÁLTAL TERVEZETT ÁZSIAI BETELEPÍTÉSRŐL

Felszólalás a KDNP által kezdeményezett demográfiai vitanapon
2007. február 20.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A Kereszténydemokrata Néppárt – egyedüliként a magyar politika történetében – alapítása óta tudatosan és következetesen a természetjog alapján áll. Meggyőződésünk az, hogy a parlament csak olyan törvényt hozhat, amely levezethető a természet rendjéből, vagy legalábbis nem ellentétes azzal.

A mostani kizárólagos személyi jövedelemadótörvénnyel egyrészt az a problémánk, hogy nem felel meg a természet rendjének, másrészt pedig az, hogy nem felel meg az igazságosság követelményének. Nem felel meg a természet rendjének, mégpedig azért, mert a társadalom a közösségek közössége, nem pedig individuumok eklektikus halmaza. Természetesen lehet, hogy valaki nem családban él természetes vagy akár természetfölötti okból, de a társadalom a természet rendje szerint családokból áll és a családokra épül. A személyi jövedelemadó pedig a mostani kizárólagos formájában egyfajta atomisztikus szemléletet tükröz, ami

ellentétes az ember antropológiai természetével, és ellentétes a társadalom valóságával. De nem felel meg az igazságosság követelményének sem, mégpedig azért, mert csak azt veszi figyelembe, hogy az egyes embernek mekkora a jövedelme, és nincs tekintettel arra, hogy ebből a jövedelemből hány másik emberről gondoskodik, hány másik embert tart el.

Mindebből következik, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt által javasolt lehetőség, hogy az emberek szabadon választhassanak a személyi jövedelemadó, illetve a családi jövedelemadózás lehetősége között, azért jó, mert megfelel a természet rendjének, az ember antropológiai természetének, igazságos, hiszen figyelembe veszi azt is, hogy hány embert tartanak el ebből a jövedelemből, megfelel a magyar nemzet életérdekeinek, hiszen javítana az ország egyébként katasztrofális demográfiai helyzetén, és bevált a gyakorlatban, például Franciaországban. S ha ez így van – márpedig így van –, akkor miért nem támogatják a kormánypártok ezt a javaslatot? Nem tudtuk meg, hogy miért nem.

De azt sem tudtuk meg a vitában, hogy mi a kormány demográfiai programja. Például van-e a kormánynak bevándorlási stratégiája? Ha van, miért nincs itt az Országgyűlés előtt? Tisztelt Ház! A „miért nem"-re a választ itt tartom a kezemben. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium a nyilvánosság kizárásával, titkolózva pár hete elkészítette a Magyar Köztársaság bevándorlási stratégiáját. Milliós tömeg betelepítését tervezi, milliós tömeg integrálásának szükségességéről beszél, milliós tömeg áttelepítési programjáról ír, milliós tömegekről Ázsiából.

Tisztelt Ház! Ez a kormány megtagadta pár százezer magyartól az állampolgárságot, amit most oda-

adna milliónyi ázsiai betelepülőnek. Ez nem felelős hazafiság, ez a nemzet életérdekeinek semmibevétele. Félreértés ne essék, a politikai menekültek befogadása erkölcsi kötelesség. Korlátozott bevándorlás – elsősorban Európából – szükséges lehet, de nem a magyar gyerekek megszületése helyett, hanem mellett. A felelőtlen bevándorlási politika tragikus következményeit láthatjuk néhány nyugat-európai országban. Nem lenne szerencsés mindezt hazánkra zúdítani. A magyar állam célja az kell legyen, hogy magyar gyerekek születhessenek, és magyar nyelven, magyar kultúrában nőhessenek fel.

Tisztelt Ház! Két lehetőség áll az Országgyűlés és az ország előtt. Az egyik a Kereszténydemokrata Néppárt javaslata, amit fideszes barátaink is támogatnak. Ez az, hogy tegyük lehetővé, hogy az emberek szabadon választhassanak a személyi jövedelemadó és a családi jövedelemadó lehetősége között. A másik lehetőség az, amit a kormány tett, amikor elvette a családi adókedvezményt, vagy az, amit Kóka miniszter úr SZDSZ-es programjában meghirdetett, aki még a szocialisták által meghagyott családi pótlékot is elvenné az emberektől, és aki számára a gyerekvállalás szegénysegélyezés; valamint az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium terve, ami nyilvánvalóan integrálhatatlan, milliós ázsiai tömegek betelepítését tervezi.

Tisztelt Ház! A magyar állam értelme nem az, hogy a multinacionális cégek munkaerő-piaci igényeit kielégítse, hanem az, hogy a magyar nemzet fennmaradjon, és a magyar emberek életminősége javuljon. Remélem, hogy a kormány nem fogja elfogadni az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium anyagát, tervezetét. S remélem és kérem, hogy az Országgyűlés támogassa a Kereszténydemokrata

Néppárt határozati javaslatát, és tegyük lehetővé az állampolgárok számára a családi jövedelemadózás lehetőségét.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a KDNP és a Fidesz soraiban.)*

A KORMÁNY ÁLTAL TERVEZETT MILLIÓNYI ÁZSIAI BETELEPÍTÉSÉRŐL

Napirend előtti vita
2007. február 26.

DR. SZABÓ ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm, elnök asszony. Tisztelt Ház! A KDNP elnöke a keddi vitanapon azt állította, hogy a kormány a magasabb születésszám ösztönzése helyett milliós nagyságrendű bevándorló tömeggel kívánja orvosolni a hazai demográfiai gondokat. Bizonyítékul felmutatta ezt az anyagot. *(Felmutatja.)* Nos, ennek az anyagnak a 2. oldalán a következő olvasható: *„A természetes reprodukcióra tett józan feltételezések mellett csakis egy emelt szintű bevándorlás jelentheti a népességfejlődés konszolidálását, ez viszont feltételezi sok százezer, akár milliós nagyságrendű külföldi eredetű népesség integrálását."* A magyar nyelv elemi ismerete is elégséges ahhoz, hogy felismerjük, ez a mondat nem kormányzati szándékot fejez ki, pusztán egy – meglehet, szomorú – tény tudomásulvételét. Felmerül a kérdés, hogy mire alapozza az előterjesztő ezt a tényt.

Tisztelt Ház! 1999. május 13-án az Orbán-kormány megalakította a népesedéspolitikai ad hoc bizottságot. A bizottság felkérésére Csehszombati László akadémikus egy korábbi kutatásokra alapuló, népesedési koncepciót tartalmazó jelentést készített. A jelentést az Orbán Viktor miniszterelnök elnökletével és Harrach Péter szociális és családügyi miniszter

részvételével működő bizottság 2000. március 29-i ülésén megvitatta, és annak megállapításaival egyetértett. Ez a jelentés kijelöli azt a gyakorlatilag egyetlen reálisan járható utat, amellyel 2050-re is megőrizhető hazánk 10 milliós népessége. Ehhez arra lenne szükség, hogy a születéskor várható élettartam addigra fokozatosan meghaladja a 85 évet, a gyermekszületések számát kifejező termékenységi ráta elérje a mai franciaországi 1,9-et, a Magyarországra évente bevándorlók száma pedig tartósan 20 ezerre emelkedjék.

Számoljunk, tisztelt hölgyeim és uraim: ötven éven keresztül 20 ezer bevándorló bizony pontosan 1 millió bevándorló. Mindebből az is pontosan látható, hogy erre az 1 milliós bevándorló tömegre nem a születésszám erőteljes emelése helyett, hanem amellett van szükség ahhoz, hogy a népesség századunk közepén is elérje a mai 10 milliót.

Tisztelt Ház! Érdemes még egy kicsit csemegézni ennek a jelentésnek a következtetéseiből. *„Ha megpróbáljuk kiszámítani, milyen mértékű bevándorlásra lenne szükség ahhoz, hogy a jelenlegi termékenységi és halandósági szint mellett 2050-re 10 millió körül maradjon a népességszám, két variációt lehetne megfogalmazni. Az egyik: ha 2000-ben kereken 1 millió 800 ezren vándorolnának be hazánkba, a másik, ha az elkövetkező ötven év folyamán évente 47 ezren költöznének Magyarországra."* Megint egy gyors számítás: ötven év alatt 47 ezer bevándorló, az kevés híján két és fél millió bevándorló.

Következik-e mindebből, tisztelt Ház, hogy Orbán Viktor 2000-ben még 2-2,5 millió bevándorló letelepítését akarta előkészíteni? Természetesen nem, hiszen szögezzük le, maga a jelentés is mindkét for-

gatókönyvet képtelenségnek nevezi. Ebből pusztán annyi következik, hogy Orbán Viktor kormánya 2000-ben komolyan szembenézett a népességfogyás problémájával, és számba vette a lehetséges megoldásokat, ahogyan azt egy, a nemzet jövője iránt kicsit is felelősséggel viseltető kormánynak tennie is kell.

Tisztelt Ház! A KDNP frakcióvezetője csütörtökön a következőket nyilatkozta: *„Két lehetőség van, Petrétei miniszter úr vagy tudott erről a dokumentumról, vagy nem tudott. Ha tudott, akkor morálisan alkalmatlan, ha nem tudott róla, akkor pedig szakmailag alkalmatlan, ezért felszólítjuk a lemondásra."* Nos, tisztelt Ház, klasszikusokat csak szó szerint!

Két eset lehetséges. Lehet, hogy a KDNP frakcióvezetője nem tudta, hogy a tanulmányban – amelyet elcsent egy minisztériumi fiókból, és amellyel végighaknizta a fél magyar sajtót – nem az van, amit ő állít, ami viszont benne van, az egy olyan kormány megrendelésére készült szakmai anyagból származik, amely kormánynak Orbán Viktor a vezetője, Harrach Péter KDNP-képviselő a minisztere, ő maga pedig a tisztségviselője volt. Ebben az esetben szakmailag alkalmatlan, mert nem tudja értelmezni az általa olvasottakat, és mert előbb nyilatkozik, mint ahogy tájékozódna.

Az is lehet persze, hogy Semjén úr tudta mindezt, de azt is tudta, hogy az ázsiai veszedelem felemlegetése mindig muzsika azoknak az idegengyűlölő szélsőségeseknek a fülében, akikkel a Fidesz és a KDNP mostanában oly szívesen kacsint össze; egy a tábor és egy az Árpád-sávos zászló ugyebár. Ebben az esetben morálisan alkalmatlan, mert csúsztatott, és mert egy olyan megállapítást vetett a mai kormány

szemére, amit még az általa támogatott kormány fogadott el.

Felteszem ezek után a kérdést, tisztelt Ház, vajon kinek kell lemondania. *(Font Sándor: Neked! Szégyelld magad!)* A következtetések levonását a KDNP frakciójára bízom.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

DR. SZILI KATALIN (ELNÖK): Köszönöm szépen. Mielőtt a kormány képviselőjének megadnám a szót, tájékoztatom önöket, hogy Semjén Zsolt, a Kereszténydemokrata Néppárt frakcióvezetője szót kért, feltételezem, hogy személyes érintettség okán. *(Dr. Semjén Zsolt: Így van.)*

Tájékoztatom önöket, hogy a Házszabály 51. § (5) bekezdése és az ahhoz fűzött magyarázat értelmében frakcióvezetőnek ilyenkor nincs lehetősége felszólalni, de személyes érintettség okán kérhet szót. Azonban az, hogy a frakcióvezető úr neve elhangzott, nem gondolom, hogy a személyes érintettséget kielégíti. Frakcióvezető úrnak arra van lehetősége, hogy a Háztól kéri, szavazza meg, kíván-e önnek szót adni. Kérdezem, kíván-e élni azzal a lehetőséggel, hogy ezt tegyem fel szavazásra. *(Dr. Semjén Zsolt: Igen.)* Köszönöm.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérdezem akkor a tisztelt Házat, hogy kíván-e kétperces hozzászólásra lehetőséget adni Semjén Zsolt frakcióvezető úrnak személyes érintettség okán. Kérem, most szavazzanak! *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy az Országgyűlés 199 igen szavazattal, 8 nem szavazat ellenében, 2 tartózkodás mellett engedélyezte a frakcióvezető úrnak két percben személyes érintettség okán a felszólalást.

Kérem szépen, hogy a személyes érintettségre korlátozva beszéljen. Öné a szó, frakcióvezető úr.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, tisztelt elnök asszony, és köszönöm a Háznak, hogy lehetővé tette, hogy szóljak. *(Közbeszólások a bal oldalon: Szívesen. – Zaj.)* Egész egyszerűen nem felel meg a valóságnak az, amit Szabó Zoltán mondott *(Derültség az MSZP soraiban.)*, kormányzati szándékról van szó, és ennek alátámasztására föl szeretnék olvasni egy mondatot. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Ez személyes érintettség? – Zaj.)*

„Meg kell teremteni annak feltételeit, hogy kellő (Zaj. – Az elnök csenget.) *integrációs intézményrendszer kialakítását követően Magyarország be tudja indítani saját, meghatározott válságövezeteket célzó áttelepítési programját."* Önök először letagadták azt, hogy létezik ilyen dokumentum, miniszter úrral az élen…

DR. SZILI KATALIN (ELNÖK): Frakcióvezető úr, jelzem önnek, hogy nem vitára van alkalma, a személyes érintettségre vonatkozóan tegye meg észrevételét. *(Folyamatos zaj.)*

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Elnök asszony, ha megengedi, ezt próbálom megtenni, ha ön nem szólna közbe. *(Felzúdulás a kormánypárti sorokban. – Közbeszólások az MSZP soraiból: Na!)*

DR. SZILI KATALIN (ELNÖK): Frakcióvezető úr, én sokkal több udvariasságot várok öntől.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Én maximális udvariassággal viseltetem, csak szeretném elmondani az álláspontomat, tekintve, hogy durva támadás ért, ráadásul teljesen valótlan támadás. *(Derültség a kormánypárti padsorokban. – Zaj. – Az elnök csenget.)*

Tehát, önök december 5-én megtagadták pár százezer magyartól azt az állampolgárságot, amit milliónyi ázsiai betelepülőre akarnak kiterjeszteni. Gyurcsány Ferenc politikai megfontolásokból olyan tanácsot adott Kovács Lászlónak, hogy 23 millió románnal riogasson. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Ez mind személyes megtámadtatás? – Folyamatos zaj. – Az elnök csenget.)*

A mi álláspontunk és az én álláspontom az, hogy a családtámogatásokra kell helyezni a hangsúlyt az ország demográfiai problémáinak a megoldására, nem pedig a multinacionális cégek munkaerő-piaci igényeit kielégíteni. Mert amit önök elkövettek ebben a dokumentumban, azt úgy hívják, hogy nemzetárulás. *(Felzúdulás, zaj a kormánypárti sorokban. – Taps a Fidesz és a KDNP soraiban.)*

DR. SZILI KATALIN (ELNÖK): Köszönöm szépen, frakcióvezető úr.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérdezem, hogy a kormány részéről kíván-e bárki reagálni. *(Nincs jelzés.)* Nem. Köszönöm.

Tisztelt Képviselőtársaim! Dávid Ibolya frakcióvezető-helyettes asszony kért ugyancsak… *(Horn Gábor: Még két percet adjunk neki! – Derültség.)* Horn Gábor frakcióvezető-helyettes úr, államtitkár úr kíván szólni? *(Horn Gábor: Nem, nem. – Derültség.)* Köszönöm szépen. Azt hittem, önnek is személyes érintettség okán van ingere felszólalni. *(Zaj, közbeszólások mindkét oldalról. – Az elnök csenget.)*

A MÁRCIUS 15-I ÜNNEPSÉGEKRŐL ÉS SZILVÁSY TITKOSSZOLGÁLATI MINISZTER ÚJABB PROVOKÁCIÓS KÍSÉRLETÉRŐL

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására – 2007. március 19.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! *(Közbeszólás az MSZP padsoraiból: Empatikusan!)* Ön azt mondotta, hogy a kormánybuktatási szándék megbukott.

Ezzel szemben áll az, hogy ön és kormánya bukott meg szakmai és morális értelemben, hiszen válságba sodorták az országot; szavahihetetlenné váltak, a nép megtévesztésével a nép felhatalmazása nélküli diktátumokat hoznak.

Most a népszavazásnál meglesz a magyar nép *(Közbeszólás az MSZP padsoraiból: Mit vársz?)* lehetősége arra, hogy ezt az elégtelent beírja ön és kormánya bizonyítványába *(Közbeszólás az MSZP padsoraiból: Jézusom!)*, mégpedig azzal, hogyha a nép elutasítja azt, hogy kihúzzák a földet a lábunk alól, hogy elprivatizálják a kórházainkat *(Derültség és közbeszólások a kormányzó pártok padsoraiból.)*, hogy tandíjat fizettessenek, hogy vizitdíjat fizettessenek velünk. *(Az elnök megkocogtatja a csengőt.)*

A március 15-ei rendezvényekkel kapcsolatban bárki megnézheti azokat a felvételeket, amely ren-

dezvényeket a KDNP a Pilvax kávéházban, illetve szövetségesünk, a Fidesz az Erzsébet hídnál tartott. Március 15-én 200 ezer ember *(Közbeszólások a kormányzó pártok padsoraiból, többek között: A Pilvax kávéházban! —250!)* hitet tett a márciusi ifjak öröksége mellett; hitet tett a szabadság, a béke és az igazságosság mellett.

Azt, hogy Budaházy urat egy másik történetbe *(Derültség a kormánypárti padsorokban.)* hogyan sikerült becsempészni (*Moraj és szórványos taps az MSZP és az SZDSZ soraiban. – Az elnök megkocogtatja a csengőt.)*, e tekintetben Szilvásy urat kellene megkérdezni, és azt gondolom, ideje lenne annak, hogy magyarázatot adjon nekünk, miért éppen március 15-én sikerült fél év után letartóztatni *(Közbeszólások a kormánypártok soraiból: Ez az! A szegénység védelmezője! – Az elnök csenget.)*, miért pont a Fidesz-rendezvény közepén, március 15-én, 16 óra 57 perckor sikerült a rendőrség szóvivőjének, Garamvölgyi Lászlónak közzétenni az MTI által, hogy elfogták, azt is gondosan megjelölve, hogy hol tartják fogva. E tekintetben, azt gondolom, hogy Szilvásy úr tartozik magyarázattal az Országgyűlésnek és az országnak.

Ön azt mondta, hogy be kell fejezni a háborúskodást. Csak hát az a helyzet, hogy ez a háborúskodás valójában nem annyira a kormánypártok és az ellenzék között folyik, hanem önök háborút viselnek a saját népük ellen. *(Felzúdulás a kormánypártok padsoraiban.)* A békének van néhány természetszerű feltétele – nem annyira a mi feltételünk ez, hanem a magyar nemzeté –: vonják vissza a vizitdíjat, ne vezessék be a tandíjat, ne adósítsák el az unokáinkat is, ne találjanak ki újabb és újabb módszereket meg nem szerzett jövedelmek megadóz-

tatására! *(Folyamatos zaj.)* Próbáljanak alkotmányos törvényeket hozni, ne rágalmazzák a magyar nemzetet és például az ellenzék vezetőjét külföldön, és állítsanak szavahihető embereket! *(Közbeszólás az MSZP soraiból: Meg se szólalt!)*

Tisztelt Ház! A béke az igazságosság gyümölcse, nem pusztán a háború hiánya. Ha igazságosság lesz, és igazságos törvényeket hoznak, akkor megvalósul annak gyümölcse, a béke is.

AZ OROSZ BEFOLYÁSIÖVEZET-SZERZÉSI TÖREKVÉSEKRŐL

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására – 2007. március 26.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Mi, kereszténydemokraták tisztában vagyunk azzal, hogy az Európai Unió nem a magyarság történelmi célja, hanem a magyarság megmaradásának történelmi eszköze: annyiban vagyunk Unió-pártiak, amennyiben az Unió megfelel a magyar nemzet életérdekeinek. Miután úgy látjuk, hogy összességében az Unió a magyar megmaradást szolgálja, ezért Unió-pártiak vagyunk és uniópártiak voltunk.

De van egy sajátos feladatunk, amit a küldetésünknek tudunk, ez az, hogy kifejezzük hűségünket az Európai Unió alapító atyáihoz, Adenauerhez, Schumanhoz, de Gasperihez, akik elkötelezett kereszténydemokrata politikusok voltak, és akik nagyon világossá tették, hogy az Európai Uniónak szükséges, hogy legyen identitása. Ez az identitás a görög kultúrára, a római jogra, az ószövetségi etikára vagy Nagy Károly esetében a germán államszervezésre épül, de ezekből az építőkövekből mégis csak a kereszténység hozta létre azt a civilizációt, ami létrehozta Európát. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a kereszténység létezhetne Európa nélkül, de Európa nem létezhetne a kereszténység nélkül, és ez az az identitás, ami az Unió megmaradásának esélyét adja, azt, hogy ne pusztán egy gazdasági érdekkö-

zösség legyen, hanem legyen egy identitása, ami megtartóerőt jelent. A másik ilyen gondolata az alapító atyáknak a nemzetek gazdagságának sokszínűsége, a harmadik pedig a szociális igazságosságnak gondolata, az, amit Adenauer szociális piacgazdaságnak nevezett.

Tagja vagyunk az Európai Uniónak, következésképpen elkötelezettek vagyunk amellett, hogy a szerződés betűjét és szellemét is betartsuk. És itt kell egy aktuális mondatot mondanom a kormánypártok és a kormány felé. Tisztelt Ház! Nem lehet asszisztálni egy olyan orosz politikához, amely politikai és gazdasági értelemben befolyási övezetévé akar tenni minket. Szeretném már most leszögezni, hogy korrekt gazdasági kapcsolatokra kell törekednünk Oroszországgal. Nem támogatunk semmiféle oroszellenességet – én személy szerint egyébként nagy tisztelője vagyok a pravoszláviának *(Derültség az MSZP soraiban.)* –, de azért azt látni kell, hogy a befolyási övezet expanziós gondolata nem Putyin elnök úr sajátja, még csak nem is a Szovjetunió találmánya volt, hanem Nagy Péter cártól kezdve ez az orosz történelem sajátja. Ezzel tisztában kell lennünk. És a nemzeti érdekek érvényesítésének lehetőségi feltétele az, hogyha a szövetségeseink számára nem kérdéses, hogy ki kivel van.

A nyilatkozattal kapcsolatban: fájdalommal láttuk, hogy a „kisebbség" szó nem szerepel ebben a nyilatkozatban, ugyanakkor üdvözöljük azt, hogy a nyelvekre és kultúrákra való utalás – egyébként az Európai Néppárt nyilatkozatából – bekerült ebbe a nyilatkozatba. Befejezésül: úgy gondolom, hogy az a helyes, hogyha itt, az Országgyűlésben ezt megköszönjük az Európai Néppártnak.

Köszönöm szépen a figyelmüket.

A GAZDASÁGBAN A PIACNAK, DE AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN A SZOLIDARITÁSNAK ÉS AZ ÁLLAMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSNAK VAGYUNK A HÍVEI

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására – 2007. május 7.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Mi, keresztény-demokraták, hívei vagyunk a piacnak a gazdaságban, az egészségügyben pedig a szolidaritásnak és az állami felelősségvállalásnak.

A koalíciós pártok között arról folyik a vita, hogy egy- vagy több-biztosítós modell legyen-e. Ennek a kérdésnek a megértéséhez nagyon fontos látni mindannyiunknak és a tévénézőknek is, hogy a több-biztosítós modell két teljesen ellentétes dolgot jelent; körülbelül úgy, mint ahogy a körte jelenthet villanykörtét és jelentheti a gyümölcsöt is. *(Derültség a kormánypárti oldalon.)* A több-biztosítós modell elfogadható abban az értelemben, hogy van a kötelező szolidaritásalapú társadalombiztosítás, és a gazdagok, miután befizették ide a járulékot, ha akarnak – nem e helyett, hanem e felett – pluszban olyan biztosítást köthetnek még maguknak, amilyet akarnak.

De az nem fogadható el, hogy ezt a szolidaritásalapú társadalombiztosítást szétszedjék. Kérem, gondolják meg, hogy a társadalom felső 20 százaléka fizeti be a tb-költségvetés több mint a felét. Ha ezt a 20 százalékot kiengedik magánbiztosítókba, akkor mi marad a többi 80 százaléknak? *(Horn Gábor: Miért nem olvasol újságot? Nem kell szakmai dolgokat tudni, elég, ha újságot olvasol!)*

ELNÖK: Képviselő urak!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Reagálnék Horn Gábor bekiabálására. Egyébként körülbelül mindig ugyanezt mondja, és…

ELNÖK: Kérem, frakcióvezető úr, folytassa a felszólalását.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen. Akkor reflektálnék arra is, amit Eörsi Mátyás frakcióvezető úr ma reggel lelkesen magyarázott a rádióban, amikor a magánbefektetők és a magántőke fontosságáról beszélt, és hogy milyen jó lesz az egészségügynek, ha a magántőke itt megjelenik. Annak megfontolását kérem mindannyiuktól, hogy ugyan miért akar egy befektető befektetni, mondjuk, az egészségügybe? Azért, hogy a profitot kivegye. Nem azért, hogy a Mari néninek és a Józsi bácsinak jó legyen, hanem azért, hogy a profitot kivegye. Ki fogja kifizetni a befektetőknek ezt a profitját? Végeredményben csak az állampolgárok fogják megfizetni, akiknek ezek után az egészségügyi szolgáltatásokon túlmenően még meg kell fizetni a befektetők profitját is. Ezért vagyunk ellene annak, hogy ilyen értelemben magántőkét vonjanak be az

egészségügybe, és ezért vagyunk ellene annak, hogy szétszedjék a kötelező, szolidaritásalapú társadalombiztosítást.

Ezek megfontolását kérem a valóban szocialista képviselőtársainktól, hogy ne engedjenek a bizniszorientált érdekcsoportok nyomásának.

Köszönöm szépen. *(Dr. Navracsics Tibor tapsol.)*

NEM A RENDŐRSÉG OKOZÓJA AZ ÖN POLITIKAI VÁLSÁGÁNAK, HANEM AZ ÖN POLITIKÁJA AZ OKOZÓJA A RENDŐRSÉG BŰNEINEK

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2007. május 21.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Ház! Mindenekelőtt ne keverjük össze az okot az okozattal. Nem a rendőrség bűnei az okozója az ön politikai válságának, hanem az ön politikája okozója a rendőrség bűneinek. (*Zaj, közbeszólások az MSZP soraiból. – Taps az ellenzék soraiban.)* Mégpedig azért, mert október 23-án kiengedte a rendőri erőszak szellemét a palackból. A kormánytól törvénysértő utasításokat kaptak, falaztak nekik, kitüntették azokat, akik utasításokat adtak emberek összeverésére, ezért gondolták azt ezek a figurák, hogy őnekik mindent szabad, hogy őnekik mindent lehet, és ezért van az, hogy joggal meg lehet kérdezni, hogy ezek után ki érezheti ma magát biztonságban ebben az országban.

És arról is szólnunk kell a Ház falai között, hogy egy rendőr lopott a bankból. Igen. *(Horn Gábor: Ez jó! – Podolák György: Igen! Még egyszer! Igen!)* De ez a rendőr végeredményben semmi mást nem csinált kicsiben, mint amit önök csináltak nagyban. *(Felzúdulás a kormánypártok soraiban. – Dr. Vadai Ágnes:*

Ne! – Göndör István: Szégyen!) Azt tette kicsiben, amit önök nagyban az állami vagyonnal. *(Felzúdulás az MSZP soraiban.)* Itt van az Országgyűlés előtt az állami vagyonról szóló törvény. *(Folyamatos zaj. – Az elnök csenget.)* Újabb privatizációs elképzeléseik. *(Balogh József: Meggyónhatod ezt is!)* A Szerencsejáték Rt.-től a Nemzeti Színházig, ami még megmaradt, azt is el akarják tüntetni.

Arra kérem a választópolgárokat, a tévénézőket, és önöknek sem ártana, egyszer vegyenek elő egy papírt és egy ceruzát, nézzék meg, hogy hova fajult el az államadósság *(Podolák György: Például?)*, hova tűnt el az állami vagyon; olvassanak el közgazdasági tanulmányokat azokról az offshore cégekről, ahova hihetetlen vagyonokat, hogy úgy mondjam, mentettek át, és utána egy egyszerű osztásos művelettel önök is eljuthatnak arra az eredményre, amit most el fogok mondani. *(Közbeszólás az ellenzéki pártok soraiból: Halljuk!)* Amit ez a rendőr elvett, az kevesebb, mint egymilliomod része annak, amit önök eltüntettek. *(Moraj az ellenzéki pártok soraiban.)* Ezért a megoldás az, hogy nem elegendő a rendőri vezetők menesztése *(Dr. Eörsi Mátyás: …a Torgyán…!)*, nem elegendő az igazságügy-miniszter leváltása, hanem az egyetlen megoldás az ön távozása.

Köszönöm. *(Folyamatos közbeszólások a kormánypártok soraiból. – Tellér Gyula tapsol.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! *(Horn Gábor: Kérjél elnézést, te sötét bunkó! – Dr. Semjén Zsolt: Kérném jegyzőkönyvezni!)* Képviselőtársaim! Kérem szépen, fejezzék be… *(Horn Gábor közbeszól. – Dr. Semjén Zsolt: Ezt is kérném jegyzőkönyvezni!)* Képviselő úr! Kérem szépen, hogy fejezzék be a jegyző-

könyvvezetők felé történő utasításokat; tudjuk, hogy az ő dolguk is, hogy minden, ami elhangzik az ülésteremben, kerüljön a jegyzőkönyvbe. Nyilván ez a sors illeti a felszólalásokat is.

A KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT AZ EURÓPAI NÉPPÁRT TELJES JOGÚ TAGJA LETT

Napirend előtti felszólalás
2007. május 21.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Elnök Asszony! Tisztelt Ház! A múlt héten a Kereszténydemokrata Néppárt az Európai Néppárt teljes jogú tagja lett. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)* Az Európai Néppárt mostani, ellenszavazat és tartózkodás nélküli egyhangú döntése *(Horn Gábor: Hú!)* egyértelmű elismerése és megerősítése a Kereszténydemokrata Néppárt hiteles, európai, kereszténydemokrata politikájának és a magyar politikai életben betöltött szerepének.

Tisztelt Ház! Mi vagyunk az egyetlen történelmi párt a magyar parlamentben és az Európai Unió magyar pártjai között. Ez felelősség és küldetés a nemzeti érdekek szolgálatára. Az Európai Néppárton belül Adenauer, Schuman és De Gasperi kereszténydemokrata örökségét szeretnénk erősíteni, a keresztény civilizációra épülő Európa gondolatát és a barankovicsi keresztényszociális hangsúlyt.

Az Európai Unió egészében pedig a volt szocialista országok egy sajátos problémájára szeretnénk ráirányítani a figyelmet. Arra, amiről Erdő Péter bíboros is szólt akkor, amikor az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnökévé választották.

Arról van szó, hogy a boldogabb történelmű nyugati, európai uniós országok és a volt szocialista országok, amelyek tagjai lettek az Európai Uniónak, az egészségügy tekintetében egy sajátos különbséget mutatnak történelmi vonatkozásban. A volt szocialista országokban a második világháború után az emberek társadalombiztosítási megtakarításait államosították. Majd a létező szocializmusnak nevezett évtizedekben emberöltőkön keresztül, emberek millióitól a szocialista állam elvette a fizetésének a felét, és ezért törvényben és alkotmányban garantálta az ingyenes egészségügyi ellátást. Ezek után hogyan lehet azt mondani egy 70 éves embernek, miután élete munkájának felét elvették tőle, és ezért ingyenes egészségügyi ellátást ígértek neki, hogy ettől kezdve gondoskodjon magáról? *(Dr. Vojnik Mária: Senki nem mondott ilyet!)* Ezért tehát ki kell mondanunk azt, hogy a volt szocialista országok elsősorban a saját állampolgáraik felé adósak.

Ezeknek a gondolatoknak a megfogalmazására és érvényre juttatására felkértem Surján László urat, európai képviselőt, az Antall-kormány volt népjóléti miniszterét, hogy e tekintetben koordinálja és fogja össze az Európai Unióban lévő volt szocialista országok pártjait, azzal a nem titkolt céllal, hogy így szélesebb hozzáférést biztosítson ezeknek az országoknak például az egészségügyi és egyéb forrásokhoz is.

Mindennek a támogatását kérem az Országgyűlésben lévő pártoktól, itt Budapesten és kint Brüsszelben. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

A CSALÁDI JÖVEDELEMADÓZÁS VÁLASZTHATÓVÁ TÉTELÉRŐL

Semjén Zsolt előterjeszti törvényjavaslatát és válaszol a vitában elhangzottakra
2007. május 21.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Ez a törvényjavaslat, a családi jövedelemadózás választhatóvá tétele, a Kereszténydemokrata Néppárt talán legfontosabb politikai célja, hogy úgy mondjam, életcélunk. Azért vagyunk a családi jövedelemadó mellett – és kritikusak a személyi jövedelemadóval szemben –, mert a személyi jövedelemadó igazságtalan, csak azt nézi, hogy mekkora az egyes ember jövedelme, de nincs tekintettel arra, hogy ebből a jövedelemből hány másik embert tart el.

A személyi jövedelemadó nem felel meg a természet rendjének, mert atomisztikusan szemléli a társadalmat, ez értékrendileg helytelen, szociológiailag pedig egyszerűen téves. Mindebből eredően a személyi jövedelemadó demográfiailag káros, ezért nem felel meg a magyar nemzet életérdekeinek, és nem felel meg a magyar családok jogos életminőségi igényeinek sem.

A mostani kötelező személyi jövedelemadóval szemben az általunk javasolt, választható családi jövedelemadózás igazságos, mert nem pusztán a jövedelmet veszi figyelembe, de tekintettel van arra is, hogy ebből a jövedelemből hány másik emberről gondoskodnak. A családi jövedelemadózás megfelel

a természet rendjének, mert tükrözi azt a valóságot, hogy az emberek nagy része családban él.

A francia tapasztalatok pedig feketén-fehéren bebizonyították, hogy a családi jövedelemadózás lehetőségével megfordították az addig igen rossz demográfiai trendet: a francia családokban megszületett a második-harmadik gyerek. Mi azt szeretnénk, hogy ez a magyar családokban is megtörtén-hessen.

Tisztelt Ház! A magyar politikai életben egyedülálló módon törvényjavaslatunkat könyvben is kiadtuk, a teljes kodifikációt elvégeztük, az egész magyar joganyagon átvezettük, és részletes pénzügyi, gazdasági, társadalmi hatástanulmánnyal támasztottuk alá. Csak megemlítem, hogy 11 éve egyszer már benyújtottam az Országgyűlésnek a családi jövedelemadózás választhatóságát lehetővé tevő javaslatomat. Ha akkor, a Horn-kormány idején elfogadták volna, akkor ma nem sodródnánk ilyen tragikus mértékben a demográfiai katasztrófa felé.

Tisztelt Ház! Mindezek alapján kérem érveink megfontolását, a családok támogatását, a családi jövedelemadózás választhatóságának lehetővé tételét.

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

(…)

ELNÖK: Most, hogy elhangzottak a képviselői felszólalások, megkérdezem az előterjesztőket. *(Jelzésre.)* Ismételten megadom a szót Semjén Zsolt képviselő úrnak. Képviselő urat illeti a szó.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. A közgazdászok, a demográfusok egyetértenek abban, hogy ha most nem tudjuk meg-

fordítani a demográfiai trendet, akkor ennek a következményei belátható időn belül a nyugdíjrendszer összeomlásától kezdve a gazdasági nehézségeken át mindenkit el fognak érni. Két lehetséges megoldás van elméletileg: vagy több százezer külföldi betelepítése, vagy a magyar családok támogatása. Azt gondolom, a helyes az, ha mi az utóbbit választjuk, a magyar családok támogatását, és az esetleges külföldi betelepülés csak olyan mértékű, amit a magyar családokban született gyerekszám nem tud pótolni.

Két mondatban hadd válaszoljak a Szocialista Párt, illetve az SZDSZ által elmondottakra. A mostani javaslatunk nem részesíti előnyben a családokat, hanem a hátrányt küszöböli ki, hiszen a családok ma nyomasztó hátrányban vannak azokkal szemben, akik nem viselik a gyermeknevelés terheit. Senki nincs semmire kényszerítve. Mindenki szabad akaratából eldöntheti, hogy a személyi jövedelemadózást választja, vagy pedig él a családi adózás lehetőségével. Ebből kifolyólag nem lehet azt mondani, hogy bárki hátrányba kerülne javaslatunk elfogadásával. Az SZDSZ álláspontjával kapcsolatban pedig hadd mondjam azt, hogy a családtámogatás nem szegénysegélyezés, hanem annak elismerése, hogy a gyermeknevelés a legértékesebb munka és a legjobb befektetés a jövőbe.

Ennek alapján kérem, hogy szavazatukkal támogassák azt, hogy tegyük lehetővé a magyar családok számára a családi jövedelemadózás választását.

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a határozathozatal következik. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, tárgysorozatba veszi-e a Semjén Zsolt és kép-

viselőtársai, KDNP, által előterjesztett T/2878. számú törvényjavaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Az Országgyűlés 140 igen szavazattal, 161 nem ellenében, 11 tartózkodás mellett az előterjesztést nem vette tárgysorozatba.

MIKÖZBEN AZ EMBEREKET ELSZEGÉNYÍTETTÉK, AZ OFF-SHORE BÁRÓK MULTIMILLIÁRDOSOK LETTEK

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2007. június 11.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Contra facta non valent argumenta *(Közbeszólások az MSZP soraiból.)*; a tényekkel szemben nincsenek érvek – mondta Aquinói Szent Tamás. Ezért lássuk a tényeket!

Ellentétben azzal a retorikával, amit ön előadott, a tények a következőt mutatják. Az államháztartási hiány tekintetében az Európai Unióban Magyarország áll a legrosszabbul. Az államháztartási hiány, az egyensúly felborulása Medgyessy Péter idejére megy vissza.

Az MSZP és az SZDSZ nem csinálhat úgy, mintha semmi köze nem lenne Medgyessy Péter kormányához, hiszen önök szavazták meg Medgyessy Pétert, ön pedig minisztere volt, főtanácsadója volt, bizonyára remek tanácsokat adott neki, legalábbis egészen addig, amíg meg nem puccsolta.

Tehát a tény az, hogy az államháztartási hiány nálunk a legmagasabb. Az adósság tekintetében még az unokáinkat is eladósították, eközben az állami

vagyon nagy részét eltüntették. Az infláció tekintetében megint csak nálunk a legnagyobb az infláció, ami tervezhetetlenné és kiszámíthatatlanná teszi a jövőt. És ami a legnagyobb baj, az, hogy a növekedés az egész Európai Unióban a legkisebb. Ezáltal illuzórikus a kilábalás, illuzórikus a jövő.

És tudja, Gyurcsány úr, a legvérlázítóbb ebben az egészben az, hogy miközben az országot tönkretették és az embereket elszegényítették, addig az önök klientúrája, nómenklatúrája – hogy Szili Katalin elnök asszony klasszikus kifejezését használjam –, az off-shore bárók multimilliárdosok lettek.

Most két lehetőség van. Vagy látja mindezt, vagy nem látja. Ha látja, és mégis elmondta azt, amit elmondott, akkor oly mértékben cinikus, hogy morális értelemben alkalmatlan arra, hogy az ország miniszterelnöke legyen.

Lehetséges az is, hogy valóban nem látja, és tényleg elhiszi a saját propagandáját. Ebben az esetben, hogy úgy mondjam, pszichológiai, szellemi problémák vannak, e tekintetben pedig, hogy úgy mondjam, szakmailag alkalmatlan. *(Zaj, közbeszólás az SZDSZ soraiból: Van egy harmadik is!)* Igaza van az SZDSZ bekiabálásának, van még egy harmadik lehetőség is, és én is erre hajlok, hogy mindkét szempontból alkalmatlan.

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

GYURCSÁNY FERENC HATALOMBAN MARADÁSÁÉRT A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁST IS ELADTA AZ SZDSZ-NEK

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2007. június 25.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Az elmúlt héten két kompromisszum született. Egy kompromisszum született Brüsszelben, az Európai Unióban, és egy kompromisszumnak nevezett paktum Budapesten Gyurcsány Ferenc és az SZDSZ között. Egy-egy reflexiót tennék mind a kettőre.

Nézzük az elsőt: a Kereszténydemokrata Néppárt úgy látja, hogy vállalható kompromisszum született Brüsszelben. Három nagyon fontos dologban született kompromisszum, amelyet messzemenően üdvözlünk. Az egyik az, hogy az Európai Unió egysége megmarad. Nem következett be az a veszély, amitől féltünk, hogy a régi és az új tagállamok tekintetében egyfajta belső kör jön létre és egyfajta periféria, hogy lesznek elsőrangú uniós polgárok és másodrangú uniós polgárok, lesz egy elit klub és lesznek a szegény rokonok. Ez, hála Istennek, nem következett be.

Számunkra talán a legfontosabb az, hogy a nemzeti, kisebbségi jogok bekerültek, bennmaradtak a szövegben – messzemenően üdvözöljük. Nagyon

fontosnak tartjuk a közös energiapolitikára való hivatkozást, ennek a távlatait. Ebben a tekintetben a magyar szereplés egyfajta kármentésként is értelmezhető Gyurcsány Ferenc orosz Kék Áramlat-kalandja vonatkozásában. A lényeg az, hogy a közös energiapolitika benne van a szövegben. Tehát Brüsszelben vállalható kompromisszum született, amit mi támogatni fogunk.

Ugyanez sajnos nem mondható el arról a paktumról, amelyet Gyurcsány Ferenc kötött a Szabad Demokraták Szövetségével. Az alapvető dolog, amit mindannyiunknak látni kell, hogy a társadalom felső 20 százaléka fizeti be a társadalombiztosítás költségvetésének 55 százalékát. Következésképpen, ha így vagy úgy az üzleti érdekű biztosítók ezt a 20 százalékot elviszik, akkor ennek a következménye az, hogy a társadalom 80 százalékának marad a tb-befizetés 45 százaléka. Ez az SZDSZ üzletembereinek sok száz milliárdos biznisz. De az idős, szegény, beteg embereknek mi marad? *(Közbeszólás a kormánypárti oldalról: Mi lenne, ha elolvasnád, hogy mi van benne?)* Többszörösére fog nőni a bürokratikus költség, hiszen több biztosító több bürokráciát feltételez. Hogyan fog megvalósulni a szabad orvosválasztás egy ilyen típusú több-biztosítós rendszerben? És a legfontosabb kérdés: ki fogja kifizetni a befektetők profitját? A költségvetés? A beteg emberek? Ki fogja kifizetni a szolgáltatások fölött a befektetők profitját? Hiszen nem azért fektet be egy befektető, mondjuk, a biztosítási rendszerbe, hogy a Mari néninek és a Józsi bácsinak jó legyen, hanem azért, hogy a profitot kivegye. Ki fogja kifizetni ezt a profitot?

Gyurcsány Ferenc a hatalomban maradásáért a tb-t is eladta az SZDSZ-nek. Ez egyébként szöges ellen-

téte a szociáldemokráciának, a baloldaliságnak és a szociális igazságosságnak. *(Közbeszólás a kormánypárti oldalról: Konzervatív!)* Gyurcsány Ferenc megállapodott az SZDSZ-szel. De ki állapodott meg a magyar néppel? Ki hatalmazta fel erre őt? *(Közbeszólás a kormánypárti oldalról: A választók.)* Ki adott erre felhatalmazást?

Ezért tehát a valóban szocialista képviselőket, a szakmai szervezeteket és a magyar állampolgárokat fölszólítjuk az önvédelemre és az ellenállásra. (*Moraj, derültség a kormánypárti oldalon.)*

(Taps a KDNP és a Fidesz padsoraiban)

VÁDOLOM A VÁDLÓKAT! ÜZENET A MAGYAR ZSIDÓSÁGHOZ

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2007. szeptember 10.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! A Kereszténydemokrata Néppárt nevében – rendhagyó módon – izraelita honfitársaimhoz szeretnék szólni, mert ez jogom és kötelességem. Annak a megfontolását kérem izraelita vallású és zsidó származású honfitársainktól, hogy jó-e az a magyar zsidóságnak, ha egy rossz politika mintegy túszként löki maga elé Schwarz bácsit és Weisz nénit? Jó-e ez a magyar zsidóságnak? *(Horn Gábor: Te hülye vagy?)*

Tisztelt Ház! Van szociáldemokrata antifasizmus, amiként van kereszténydemokrata antifasizmus is. Hogy mást ne mondjak, egyedül a (*Moraj és derültség az MSZP padsoraiból.)* Kereszténydemokrata Néppárt az a párt, aminek két olyan elnöke is volt a rendszerváltoztatás óta, akik itt ültek ezekben a parlamenti sorokban, akiket a nyilas számonkérőszék halálra ítélt, és csak csodával határos módon menekültek meg. Keresztes Sándorról és Varga Lászlóról beszélek.

Ezen a történelmi jogon szeretném emlékeztetni baloldali képviselőtársaimat arra, hogy a második világháború után a nyilasok, akikről önök mostanában annyit beszélnek, nem a Barankovics-féle

kereszténydemokrata pártba léptek be, nem is a Kisgazdapártba, hanem a Kommunista Pártba. Akkor a baloldal nem volt finnyás nyilas tekintetben.

És nem mi államosítottuk a zsidó vagyont, hanem az önök valahányadik elődje, a Kommunista Párt. A jobboldal adta vissza a zsidó vagyont, az Antall-kormány hozta meg azt az ingatlanrendezési törvényt, ami erre a jogi lehetőséget megnyitotta *(Horn Gábor: A jobboldal hozta a zsidótörvényeket!)*, és az Orbán-kormány volt az, amelyik a legtöbb ingatlant adta vissza, és az Orbán-kormány idején kötöttünk három olyan szerződést a magyar zsidósággal, ami csak a vatikáni szerződéshez hasonlítható.

És ellentétben a Magyar Szocialista Munkáspárttal, mi soha nem voltunk Izrael-ellenesek. *(Közbeszólás a kormánypárti padsorokból: Izrael-ellenesek vagyunk?)*

Az SZDSZ-hez is hadd szóljak egy-két gondolat erejéig! A köztünk lévő legélesebb ellentét a drogliberalizáció, a melegházasság kérdése, az extrém szekták problémája, az eutanázia kérdése. Ezeknek a kérdéseknek, amelyek megkülönböztetik az SZDSZ-t az MSZP-től, semmi köze nincs a zsidósághoz, és velejéig aljas dolog mindezeket kapcsolatba hozni a zsidósággal. Sőt hadd emlékeztessek arra, hogy mindezek – drogliberalizáció, egyneműek házassága, extrém szekták, eutanázia – szöges ellentétei a mózesi törvénynek, a Tórának, az autentikus rabbinikus hagyománynak. *(Horn Gábor: Miről beszél?)* Mózes mindezekért egyébként megkövezést írt elő. *(Felzúdulás a kormánypárti padsorokban. – A Fidesz- és a KDNP-frakció képviselői folyamatosan érkeznek vissza az ülésterembe.)*

Tisztelt Ház! Van egy régi történet, amelyet nem árt manapság emlékezetünkbe idézni. A történet

Scheiber Sándor főrabbi úrról szól, aki nagy tudós volt, igaz ember és jó magyar. Ő azt mondotta, hogy az Örökkévaló mentse meg a magyar zsidóságot attól a mentalitástól, amelyet az jellemez, hogy ha van konjunktúra, akkor van pajesz, ha pedig nincs konjunktúra, akkor nincs pajesz. Mindennek a megfontolását kérem izraelita honfitársainktól és minden jó szándékú magyar embertől.

Köszönöm. (*Taps az ellenzék padsoraiban.)*

TANULSÁGOS MEGEMLÉKEZÉS AZ 1947-ES KÉKCÉDULÁS VÁLASZTÁSOK 60. ÉVFORDULÓJÁN

Napirend előtti felszólalás
2007. szeptember 10.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Hazánk sorsa tragikus fordulatot vett 60 évvel ezelőtt, az 1947. augusztus 31-én tartott kékcédulás választás következtében. A nagyhatalmak jaltai konferenciáján, 1945 februárjában elfogadott *„Nyilatkozat a felszabadított Európáról”* hiába deklarálta a népek jogát, hogy demokratikus választások útján a nép akaratának megfelelő kormányokat alakíthatnak. A jog a baloldal számára csak akkor számított, ha neki kedvezett; ha korlátozta, akkor semmibe vette. Az 1946. évi VII. törvény a demokratikus államrend és köztársaság büntetőjogi védelméről nyitott kaput a kommunistáknak a leszámolásra politikai ellenfeleikkel.

Ez a hóhértörvény véget vetett a szólás, vallás és gyülekezés szabadságának. Először egy asztaltársaságot, a Magyar Közösséget vádolták meg köztársaság-ellenes összeesküvéssel, de ez volt a hivatkozási alap a ’45-ös választások abszolút győztese, a Független Kisgazdapárt leszalámizására is. Reakciósnak, fasisztának bélyegezték, majd e vádakkal leválasztották a Kisgazdapártról többek között *Sulyok Dezső*t, aztán *Pfeiffer Zoltán*t és társaikat, akik való-

jában elkötelezett antifasiszták voltak, és akik politikai környezetükben nem tűrtek meg volt nyilasokat, ellentétben a Kommunista Párttal, ahová tömegesen tódultak a most Rákosit, pár éve még Szálasit éltetők és kiszolgálók. A megszállók csak annak a pártnak adtak indulási papírt, amelyiknek azt a kommunisták megengedték.

A baloldal minden ügyben a megszálló Vörös Hadsereghez szaladt, és ők kezdeményezték azt a nemzetközi jogtiprást is, amikor a Vörös Hadsereg elvitte az elvben már ismét szuverén Magyarország közepéről *Kovács Bélát*, a Kisgazdapárt főtitkárát. Saját embereiket titokban minden más pártba beléptették, hogy belülről bomlasszanak. Megfélemlítették az embereket, szétverték a civil szervezeteket, üldözték az egyházakat. Közben átjátszották az ország megmaradt vagyonának és jövedelmének jelentős részét a megszállóknak. Vegyesvállalatok alakultak a Szovjetunióval, a megtermelt értékek jó részét kivitték az országból.

A Kisgazdapárt szétverése után Rákosiék elérkezettnek látták az időt egy új választásra, hogy korrigálják '45-ös választási vereségüket. Annyira azért nem voltak bátrak, hogy tiszta küzdelembe bocsátkozzanak, amint Marosán György fogalmazott: *„nem kell az olyan demokrácia, amely azt is biztosítja, hogy az antidemokratizmus velünk egyenlő jogokat élvezzen."* Hogy ki az antidemokrata, reakciós, klerikális, netán fasiszta, azt természetesen ők mondták meg. A megbélyegzés, a rágalmazás a baloldali sajtó napi rutinjává vált. Justus Pál szerint demokrácia csak a demokratáknak jár, azt is persze ők mondták meg, hogy ki a demokrata, miközben a leggátlástalanabbul számolták fel magát a demokráciát.

A ’47-es választásokat a maguk jellegzetes módján előkészítették, 700 ezer embert kizártak a választójogból, nem létező személyek ezreit felvették a szavazólistákra, érdekeik szerint módosították a mandátumkiosztás szabályait, és bevetették csodafegyverüket, a kék cédulát. Több mint félmillió példányt nyomtattak, kétszázezernél többnek a felhasználására konkrét terveket készítettek, és tizenkétezer aktivistát szerveztek be, hogy teherautókon járva szavazzanak minden faluban, hajnaltól napestig.

A választási csalások kivizsgálását megakadályozták, a szavazatszámlálási eredményeket meghamisították, a tiltakozni merészelőket megfélemlítették, internálták. *Karig Sára* szociáldemokrata írónő például Vorkutára került. Pfeiffer Zoltán Magyar Függetlenségi Pártjának választási eredményét utólag egyszerűen megsemmisítették, mandátumait törölték.

A választások valódi győztese mindezek ellenére a mi pártunk, a *Barankovics István* vezette Demokrata Néppárt volt. A Demokrata Néppárt a kereszténydemokrácia programjával 827 ezer leadott szavazatot kapott, miközben 150 ezer választónktól elvették a választójogát! Egymillió körüli támogatottságával tehát a Demokrata Néppárt volt a győztes.

A csalások nyomán megalakult új országgyűlés illegitim többsége készséggel asszisztált Rákosiéknak a parlamentarizmus és a demokrácia felszámolásához, az ország nyomorba döntéséhez. A történelmi tanulság keserű: akik állandóan a demokrácia és a köztársaság védelmére hivatkoztak, azok számolták fel a magyar demokráciát, a második Magyar Köztársaságot. A valódi demokratákat megbélyegezték, bebörtönözték, internálták, száműze-

tésbe kényszerítették. *„Az erőszak és zsarnokság annál nagyobb lesz, minél kevesebb ellenállásra talál”* – hangzottak a püspöki kar prófétai szavai 1945-ben. A Bibliában a Prédikátor könyve azt mondja, hogy nincs új a nap alatt. A mi felelősségünk az, hogy őrállók legyünk, felismerjük a történelmünkben rejlő tanulságokat, áthallásokat, és ne engedjük, ha átcsomagolva, átcímkézve is, de mindez újra megtörténhessen.

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

A JÉGHEGY CSÚCSA

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására – 2007. október 8.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Az elhangzott javaslatnak van persze érdemi pontja is, és persze tárgyalhatunk ezekről a kérdésekről. De azt gondolom, mindaz, ami a Zuschlag-üggyel kapcsolatban történt, ennek az egész hullámverésnek *(Dr. Vadai Ágnes: A dögei polgármester.)* a mélyén van egy sokkal súlyosabb valóság.

Az egész Zuschlag-ügy a jéghegy csúcsa, alatta van a jéghegy. Erről beszéljünk! *(Derültség és taps az MSZP soraiban.)* Beszéljünk azokról a hegyekről, amikkel kapcsolatban önök csak a jéghegy csúcsáról akarnak beszélni: a közpénz és a közvagyon eltüntetéséről. Beszéljünk az állami vagyon eltüntetéséről! Hol ez a tengernyi pénz? *(Dr. Vadai Ágnes: Viktorral beszélgess!)* Beszéljünk az adósságról! A jegybank és az ÁSZ jelentéséből nyilvánvalóvá vált, hogy drámai az ország eladósodása. Önök nevethetnek, de a Medgyessy–Gyurcsány-kormány nagyobb adósságot csinált, mint a Kádár-rendszer, amit az unokáink is nyögni fognak. Hol van ez a tengernyi pénz? Hol van ez a tengernyi közpénz? És beszéljünk a társadalom kifosztásáról; a betegek, a diákok kifosztásáról, aminek kapcsán a nagycsaládosoktól kezdve a szakszervezeteken át az Írószövetségig tüntetnek. Hová lett ez a tengernyi pénz? Elvitte a rossz kormányzás, és elvitte a korrupció.

És a konkrét Zuschlag-üggyel kapcsolatban: Gyurcsány úr, ön volt a miniszter. Most vagy nem tudott arról, ami huzamos időn keresztül intézményes formában a minisztériumában zajlott, akkor a szakmai alkalmasság, hogy úgy mondjam, megkérdőjelezhető. Ha pedig tudott róla, és mintegy haszonélvezője is volt, akkor a morális aspektus válik bizonytalanná. Aki a kicsiben hűtlen, az a nagyban is hűtlen. Ha így volt miniszterként, hogyan lehet miniszterelnökként? Önök most fogadkoznak. De ki hihet önnek, ki hihet az ön őszinteségében Őszöd óta? Az ars poeticája akkor az volt, hogy a hatalom megtartásáért lehet hazudni. Ha akkor megtette, most miért ne tenné meg? Ha akkor nem voltak gátlásai, most miért lennének? Hihetünk-e az ön őszinteségében? És kik fogadkoznak most? Kik fogadkoznak a korrupció ellen, a közpénz lenyúlása ellen, az erkölcstelen meggazdagodás ellen? Gyurcsány úr, ön az altusos ügyeivel? Vagy Bajnai miniszter úr *(Bajnai Gordon felé mutat.)* a Hajdú-Bétes múltjával? Vagy a hankookos Kóka János? Azok, akik, ha Justitia érvényesülne, aligha ezeken a bársonyszékeken ülnének…

Tehát mi készek vagyunk ezekről a javaslatokról tárgyalni; de annak tudtával, és annak szem előtt tartásával, hogy mindez a jéghegy csúcsa. És akkor tudunk valóban előrelépni, ha a közvagyonról és a közpénzek eltüntetésének egész hegyéről beszélünk, beleértve az államadósságot, beleértve az emberek kifosztását, és beleértve az állami vagyon eltüntetését.

MI EZ, HA NEM DISZKRIMINÁCIÓ?

Felszólalás a 2008. évi költségvetési törvény vitájában – 2007. október 26.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A 2008. évi költségvetési törvény tervezetének egyházi vonatkozásainál első látásra szembeötlik, hogy – ellentétben a kormányzati retorikával – csak ott nőnek az összegek, ahol a kötelező automatizmusok ezt előírják, de jellemzően ott is kisebb mértékben. Nincs valorizáció, így például a kistelepülésen élő egyházi szolgálattevők jövedelempótlékánál sem. Az egyházi közgyűjtemények támogatása 500 millióról 325 millióra, az egyházi rekonstrukciós alap 545 millióról 325 millióra csökken. Megjegyzem, ez az összeg a mi időnkben, hat évvel ezelőtt, a mostaninak a tízszerese volt!

A normaszövegben olyan pontok szerepelnek, amelyek ellen az egyházak tiltakoztak, amelyek az Alkotmánybíróság előtt vannak, és amelyek például az egyházi közoktatási kiegészítő támogatás folyósításának feltételeit önkényesen szűkítik.

A kormány az egyház-finanszírozási törvényt is át akarja variálni. A vatikáni szerződéssel szöges ellentétben a tervek szerint az állampolgárok által felajánlott összeget a költségvetés ugyan megduplázza, de ezen túl azonban semmilyen kiegészítő támogatás nem lesz. Noha a módosítás 2008-ban még nem így lépne hatályba, hanem feltehetően az

eddigi szisztémát, a progresszív szja 0,9 százalékára való kiegészítést alkalmaznák, de ez a szövegtervezetből nem egyértelmű, ugyanis a 4. § (1) bekezdésében nem szerepel a *„nyilatkozattal érintett év”* kifejezés, ami legalábbis szakmai pontatlanság, és aminek a korrekciójára ezúton kérem a kormányt.

Szeretnék emlékeztetni arra, hogy a 2006. évi zárszámadási törvény alapján az egyházi intézményfenntartókat 2006-ra visszamenőleg 7,3 milliárd forint közoktatási kiegészítő támogatás és 2,8 milliárd forint szociális kiegészítő támogatás illeti meg, vagyis ennyivel kaptak kevesebbet. Feketén-fehéren bebizonyosodott tehát, hogy a kormánnyal szemben az egyházaknak volt igazuk. Ezek a számok önmagukban diszkriminációs vádiratok Magyar Bálint manipulatív propagandájával szemben.

A 2006-ban folyósított kiegészítő támogatáselőleg – a kormány által is immár elismerten – mindössze az önkormányzati közoktatási kiegészítés 61 százalékát, az önkormányzati szociális kiegészítés 66 százalékát tette ki. A nagy különbség oka egyfelől a költségvetési törvény alultervezése, másfelől az önkormányzati intézményeknek folyósított pótlólagos bérkiegészítés és a többcélú kistérségi társulások normatívája, amit az egyházak év közben nem kaptak meg. Mi ez, ha nem diszkrimináció?

Mindehhez tartozik még, hogy a szociális kiegészítő normatíva elszámolásáról semmilyen egyeztetés nem volt, és az elszámolásban szereplő önkormányzati közoktatási adatok ebben az évben is eltérnek a zárszámadási törvényben szereplő önkormányzati adatoktól, mondanom sem kell, hogy az egyházak kárára. Le kell szögeznem, hogy a zárszámadási törvényből kiolvasható önkormányzati adatok alapján kiszámítható pontos összeg 9,4

milliárd forint közoktatási kiegészítő támogatás és 4,6 milliárd forint szociális kiegészítő támogatás lenne, amelyekhez mind elvi, mind gyakorlati szempontból ragaszkodunk; egészen egyszerűen azért, mert nem fogadható el semmifajta diszkrimináció, semmilyen megkülönböztetés az egyházi iskolába járó diák és az önkormányzati iskolába járó diák, az egyházi iskolában tanító tanár és az önkormányzati iskolában tanító tanár között.

Ismételten hangsúlyozom, hogy az egyházi közfeladatot ellátó intézmények nem valamifajta plusztámogatást kérnek, hanem pusztán annak érvényesülését, hogy ugyanannak a közfeladatnak az ellátására ugyanazt a finanszírozást kapják, mint a hasonló feladatot ellátó önkormányzati intézmények; mert ez következik az állampolgárok szabad akaratú, presszióktól mentes, szabad intézményválasztási jogából és az állampolgári jogegyenlőségből.

Köszönöm szépen.* *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiból.)*

** Az Alkotmánybíróság Semjén Zsolt és Salamon László indítványára 2008. június 30-án, a vatikáni szerződésbe ütközés miatt, megsemmisítette a közoktatási törvény egyházi iskolákat diszkrimináló passzusát.*

MEGEMLÉKEZÉS BOLDOG APOR VILMOSRÓL

Napirend előtti felszólalás
2007. november 6.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ezen a héten lesz tíz esztendeje annak, hogy Apor Vilmos püspököt, a magyar kereszténység vértanúját boldoggá avatta II. János Pál pápa. Báró Apor Vilmos Segesváron született 1892-ben, egy évben Mindszenty József hercegprímással. E két főpap a magyar glóbusz két ellentétes pólusáról érkezett: Mindszenty ősei Vas megyei szegényparasztok voltak, Apor Vilmoséi erdélyi arisztokraták, ám életútjuk egyazon irányba vitt.

Az ősi székely eredetű Apor családot az erdélyi nemesség sajátosságai jellemezték századokon át: mély hazaszeretet, puritán életvitel, erős kötelességtudat. A szülői háttér és a jezsuita gimnáziumi nevelés felébresztette papi hivatását. Apor Vilmos Innsbruckban szerzett teológiai doktorátust, 23 évesen szentelték pappá. Az első világháborúban kórházvonaton teljesített lelkészi szolgálatot, majd az 1918-as összeomlás idején Gyula város plébánosa lett. Huszonhat éves volt ekkor, és huszonhárom évet szolgált Gyulán.

Az Innsbruckban tanultak, személyes életpéldája, állhatatos szorgalma révén virágzó lelkiséget teremtett Apor plébános úr. Amikor 1941-ben a győri egyházmegye élére állította Róma, akkor a gyulai lelkipásztori munka folytatására kapott küldetést, de

már nem plébániai, hanem egyházmegyei léptékben. Ars poeticáját a legtömörebben annak a máltai lovagrendnek a jelmondatával összegezhetjük, amelynek mélységesen elkötelezett tagja volt: *„A hit védelme és a szegények szolgálata."* Ezt a lelkiséget élte meg egész szolgálata során: a szenvedők és ínségesek segítése, a gyermekek jó példával nevelése, az iskolaügy felkarolása.

A történelem azonban mind többet követelt. 1941-ben a fiatal, mindössze 49 éves püspöknek ki kellett lépnie az új hivatalával szükségképpen együtt járó politikai síkra is. A közéletet mindig is figyelemmel kísérte, és markánsan képviselte a keresztényszociális tanítást. Apor Vilmos győri püspökként – Prohászka Ottokárhoz hasonlóan – szorgalmazta a földosztást, a nagybirtokrendszer átalakítását, beleértve az egyházi nagybirtokot is. Támadták is érte azok, akik nem értették meg az idők szavát.

Máig ható érdemei vannak a magyar kereszténydemokrácia politikai kereteinek megteremtésében. 1943 nyarán ő adott otthont a katolikus szociális mozgalmak vezetői és a politikai élet képviselői közötti nagy találkozónak, amelynek eredményeképpen megalakult a katolikus szociális népmozgalom. Ennek lelki vezetését, egyházi képviseletét vállalta Apor Vilmos. A mozgalom kezdettől fogva a háború utáni szükséges, nagy társadalmi átalakulás elvi és gyakorlati programjának kidolgozásával foglalkozott. Mire ez a munka elkészült, hazánk már hitleri megszállás alatt állt.

1941-től ő volt a Magyar Szent Kereszt Egyesület elnöke, és 1944-től egyre több és több menekültet bújtatott a nyilas üldözés elől. A győri Püspökvár pincéje megtelt zsidó menekültekkel és politikai üldözöttekkel. Apor Vilmos senkit nem küldött el,

hanem bővítette az embermentő hálózatot. Segítették őt ebben hívei, az egész egyházmegyei szervezet és a Pannonhalmi Főapátság.

Apor Vilmos Győr szovjet ostromára is felkészült. A Püspökvárba menekült sok-sok ember ellátására élelmiszert tartalékolt. Amikor részeg, emberi mivoltukból kivetkőzött vörös katonák a Püspökvár pincéjébe akartak bejutni, hogy onnan ételt-italt, de főleg nőket szerezzenek, Apor püspök mindannyiszor személyesen hárította el őket. Március 30-án, nagypénteken azonban egy részeg szovjet tiszt géppisztolysorozatot lőtt rá. Háromnapi, hősiesen viselt szenvedés után, húsvét hétfőn hajnalban adta vissza lelkét a Teremtőnek. 1945. április 4-én, szerdán a félelemtől bénult Győrben csöndben temették el, ideiglenesen a karmeliták templomában.

1948 novemberében már minden meg volt szervezve a méltó temetésre, amikor a kommunista hatalom megtiltotta a szertartást, mivel *„Apor Vilmos tervezett temetése sértené az ország külpolitikai érdekeit."* Az ÁVO a temetés napján Győrt hermetikusan lezárta, még az utcát is fölszedette, úgy félt a mártír püspök emlékétől.

Az elhallgatás ellenére mégis kialakult a bensőséges Apor-tisztelet. A késő Kádár-rendszer, nemzetközi renoméját javítandó, 1986-ban hozzájárult Apor Vilmosnak saját sírba való temetéséhez, de csak titokban. Apor püspök vértanúhalála után az Isten- és emberellenes hitleri és sztálini neopogányság a történelem szemétdombjára került. Üldözöttjüket, Apor püspök urat pedig immár egy évtizede oltárainkon tiszteljük. Életpéldája és közbenjárása segítsen minket!

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps.)*

GYURCSÁNY FERENC NAGYOBB ÁLLAMADÓSSÁGOT CSINÁLT, MINT KÁDÁR JÁNOS

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2008. február 18.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Gyurcsány úr, ön már mondott mindent *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Miniszterelnök úr!)* és annak az ellenkezőjét is. Egyik programot a másik után hirdette meg, egyikből se lett semmi, nyilatkozik egy külföldi lapnak, két nap múlva az ellenkezőjét nyilatkozza, majd az egészet letagadja; a Gyurcsány–Kóka-kormány egyetlen ígéretét sem tartotta be. *(Derültség az SZDSZ soraiban.)* Azért egyet el kell ismernem: Kóka János legalább az SZDSZ elnöki ígéretét betartotta. Ő azt ígérte, hogy azon fog dolgozni és az a politikai célja, hogy legyen egy 10 százalékos liberális párt Magyarországon. Ezt megcsinálta, igaz ugyan, hogy nem az SZDSZ-ből, hanem az MSZP-ből, de mégiscsak van egy 10 százalékos liberális párt. Gratulálok! *(Közbekiáltások az MSZP soraiból: Jó vicc volt! – Felzúdulás a kormánypártok soraiban. – Dr. Lamperth Mónika: Egy kicsit magasabbra!)*

Adócsökkentésről, a járulékcsökkentés lehetőségéről volt szó, és reménykedtünk abban, hogy ebben valamilyen konkrétumot hallunk. Reményeinket némileg csökkentette, hogy már a hét végén a Pénzügyminisztérium nyilatkozott – szó szerint idé-

zem –, hogy *„egyetlen adómódosítással kapcsolatos döntés sem született sem kormányzati, sem tárcaszinten”*, tehát semmiféle közjogi relevanciája nincs annak, amit hallottunk, úgyhogy az ön klasszikus blogját idézem, betudhatjuk ezt a Klára asszonynak való imponálás és az üveg whisky jelentőségének.

Most azokhoz a képviselőtársaimhoz szeretnék fordulni, akik az előző ciklusban is képviselők voltak. Emlékezzünk vissza arra, hogy akkor a választások előtt adócsökkentési törvényt fogadott el a Ház. Hogy, hogy nem, a választások után az egészet visszavonták. Most, amikor újra adócsökkentés és járulékcsökkentés kerül szóba, láthatjuk, hogy három hét múlva népszavazás van, bízzunk benne, hogy három hét múlva nem kerül mindez visszavonásra. Egyébként, ha komolyan gondolta, Gyurcsány úr, az adócsökkentés lehetőségét, mi akadályozta meg abban, hogy miután két hónapja sincs, hogy elfogadtuk a költségvetést és az adótörvényeket, mármint a kormánytöbbség elfogadta, miért nem javasolt ezzel kapcsolatban valamit két hónappal ezelőtt? Miért a távoli jövőben, jövő évi vonatkozásban ígéri mindezt?

De, tisztelt Ház, a tanulság nem az volt, amiről Gyurcsány úr beszélt, hanem az, amiről nem mert beszélni. 133 nap – amióta utoljára megörvendeztetett minket a felszólalásával – nem volt elég arra, hogy összeszedjen egy olyan eredményt, amire büszke lehetne. Gyurcsány úr *(Közbeszólás az MSZP soraiból: Mi ez a Gyurcsány úr?)*, miért nem szólt arról, hogy miért gyenge a forint, miért sebezhető a forint? Mi van azokkal az emberekkel, akik svájci frankban vagy euróban vettek fel hitelt? Mikor lesz euró? Ezt lehet, hogy ön viccesnek tartja, de az ön elődje miniszterelnökként azt mondta, hogy 2007-

ben euró lesz. Ahogy múlik az idő, egyre távolabb kerül, most már időpont sincsen. Miért nő az infláció? Miért csökken a GDP? 0,7 százalékos. Kegyetlenség lenne megkérni, hogy esetleg a környező országok tekintetében mondana-e egy összehasonlító adatot? *(Közbeszólás az MSZP soraiból. – Derültség a kormánypártok soraiban.)*

És az a legnagyobb probléma, hogy Gyurcsány Ferenc nagyobb adósságot csinált, mint Kádár János. Ezt lehet, hogy önök nagyon viccesnek tartják, de meg tudnák mondani, hogy Kádár János mekkora adósságot csinált? Megmondom: 21 milliárd dollár adósságot. És Gyurcsány Ferenc mekkora adósságot csinált? 25 milliárd dollár államadósságot, tehát nem tulajdonhoz juttatás történik, hanem a magyar embereknek fejenként másfél millió forintos adósságot hagyott ez a kormány, tehát nem tulajdonossá tette az embereket, hanem adóssá.

Szó volt az esélyteremtésről, ami nagyon helyes dolog, lelkesen támogatjuk a leszakadt rétegek felemelését, így például a cigányság sorsának javítását, a szegénység, a munkanélküliség, a kiszorulás az egészségügyi ellátásból és az oktatásból, ezen a lehetetlen állapoton való segítést. De a Gyurcsány-kormány gyakorlatában az esélyegyenlőség nem azt jelentette, hogy a leszakadt rétegeket emelték fel, hanem azt, hogy a magyar társadalom nagy részét taszították szegénységbe, munkanélküliségbe, az egészségügyi ellátásból való kiszorultságba és az oktatásból való kiszorultságba. Gyurcsány úr, hol van a magyar társadalom 98 százalékának esélyegyenlősége a szocialista nagykapitalistákkal szemben? *(Derültség a kormánypártok soraiban.)* Hol van egy magyar gazdának esélyegyenlősége, mondjuk, a Gráf József miniszter úr típusú latifundiumos

nagybirtokosokkal szemben? *(Derültség a kormánypártok soraiban.)* Hol van egy magyar vállalkozónak esélyegyenlősége a hajdú-bétes Bajnai Gordon vagy a tésztagyáros Veres Jánossal szemben? *(Derültség a kormánypártok soraiban.)*

Igen, a tulajdonhoz juttatás helyes gondolat, elvileg helyeseljük is – de hol van már az állami tulajdon nagy része?! Nem tudom elhessegetni magamtól a gondolatot, hogy e mögött a javaslat mögött van egy olyan hátsó megfontolás is, hogy miután eltüntették az állami vagyon 90 százalékát, most 1 százalékot ígérnek az embereknek, hogy ne feszegessék azt, hogy hova tűnt az a 90 százalék. *(Gőgös Zoltán: Nem érted, látszik!)* A tulajdonhoz juttatásnak a lényege az lenne, hogy erős középrétegek legyenek Magyarországon. Az önök kormányzása következtében Magyarországon nem egy európai típusú társadalomszerkezet alakult ki, ami erős középrétegeket jelent, hanem egy dél-amerikai típusú társadalomszerkezet: fönn egy milliárdos, korlátlan lehetőségű nagytőkés „elittel", lenn pedig a szegénységbe, kiszolgáltatottságba taszított emberek millióival. Hárommillió ember él a létminimum közelében; ez nem egy európai típusú társadalomszerkezet, hanem egy dél-amerikai típusú társadalomszerkezet.

Gyurcsány úr, amit ön előadott, azt eddigi szavaival és tetteivel összevetve komikusnak lehetne tekinteni akkor, ha az ország helyzete nem lenne tragikus. Így a mai produkciójának dramaturgiai műfaja tragikomikus végjáték; Pilinszky szavaival: „beteljesítve bukásod fokozatait". *(Taps a Fidesz és a KDNP soraiból. – Dr. Magda Sándor: Még van egy perc!)*

MA A SZOCIÁLIS IGAZSÁGOSSÁG SZEMPONTJÁBÓL VETT BALOLDALI ÉRTÉKEKET A JOBBOLDAL KÉPVISELI MAGYARORSZÁGON

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására – 2008. február 25.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Gyurcsány Ferenc valószínűleg maga sem tudja már *(Dr. Vojnik Mária: Miniszterelnök!)*, hogy hány programot hirdetett meg. Egyben közösek ezek a programok: hogy egyikből sem lett semmi. Ahhoz sem kell valami nagy politikai éleslátás, hogy valószínűleg azért van most ez a programhirdetés, hogy elterelje a figyelmet a népszavazásról.

De nézzük, mikről volt szó ebben a napirend előtti felszólásban! Tudásról és tanulásról. Ehhez képest a Gyurcsány-kormány volt az, amelyik a legtöbb kistelepülési iskolát zárta be. Az ön minisztere, Magyar Bálint *(Felzúdulás a kormánypártok padsoraiban.)* mintegy anti-Klebelsberg Kunóként porig rombolta a kistelepülési iskolákat.

Az önök kormányzata volt az, amelynek áldatlan működéséből kifolyólag tízezer állástalan pedagógus van az országban. Tízezer tanárt bocsátottak el. Ennyit a tanulásról. *(Podolák György: Nyolcezer.)*

A Szocialista Párt bekiabálójának annyit sikerült ehhez hozzátenni, hogy csak nyolcezer volt. Bravó! *(Közbekiáltások a kormánypárti padsorokból.)*

Bevezették a tandíjat, aminek következtében a magyar társadalom szegényebb sorsú diákjai, szegényebb szülők gyerekei nem tudnak egyetemi tanulmányokat folytatni. *(Közbekiáltások, derültség a kormánypárti padsorokból. – Dr. Lamperth Mónika: Hazugság!)* A tekintetben senkinek nincs kétsége, hogy Gyurcsány úr csemetéi akár Oxfordban, akár Cambridge-ben fognak tudni majd tanulni, függetlenül a képességeiktől és az adottságaiktól, de nem ez a kérdés, tisztelt Ház. A kérdés az, amin megint csak a szocialista képviselőtársaimnak kellene elsősorban elgondolkodni, hogy József Attila járhatna-e ma egyetemre? *(Dr. Vojnik Mária: Szádra ne vedd a nevét! – Közbekiabálások a kormánypárti padsorokból.)*

A tulajdon tekintetében hallottunk némi konkrétumot is, és meg kell mondanom, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt 1989 óta híve a társadalom széles rétegei tulajdonhoz juttatásának, azért is, hogy ne a külföldi spekulatív privatizáció domináljon. *(Derültség az MSZP soraiban.)* Az is tény, hogy a rendszerváltás adós maradt a tulajdonviszonyok igazságos rendezésével, ezért e tekintetben készen állunk a párbeszédre. Kár, hogy akkor állt elő ezzel, amikor az állami tulajdon 90 százalékát már eltüntették. *(Közbekiabálások a kormánypárti padsorokból.)*

És szó volt a munkáról. Gyurcsány Úr! Azt mondja meg nekünk, miért gondolja, hogy ön baloldali politikát folytat. *(Derültség, közbekiabálások a kormánypárti padsorokból. – Az elnök csenget.)* Hiszen a Gyurcsány-kormány politikájának lényege éppen

az, hogy a munka szempontjait alárendelték a tőke szempontjainak, elsősorban a multinacionális tőke szempontjainak. Ezt nemcsak én mondom, hanem a saját szakszervezeteik is azt mondják, hogy nagyrészt lebontották azokat a történelmi munkásbiztosítási jogokat, amiért annak idején a szociáldemokrata pártok és a keresztényszociális gondolkodók küzdöttek.

Azt mondja, hogy beszéljünk világosan. Beszéljünk világosan! *(Közbeszólás az MSZP padsoraiból: Neked nem fog sikerülni.)* Az önök klientúrája azokból áll, akik az előző rendszerben való politikai privilégiumukat átváltották gazdasági tőkére, és a gyárigazgatókból gyártulajdonosok lettek, a téeszelnökökből nagybirtokosok. *(Dr. Magda Sándor nevet.)*

Magda Sándor derül rajta. *(Derültség a kormánypárti padsorokban.)* Esetleg érdemes elolvasni az életrajzát a parlamenti almanachban. *(Dr. Géczi József Alajos: Nem is voltam téeszelnök!)* Tehát gyárigazgatókból gyártulajdonosok lettek, téeszelnökökből nagybirtokosok. Önök lettek az új burzsoázia *(Derültség a kormánypárti padsorokban.)*, és ezért van az, hogy a legkegyetlenebb kapitalizmust erőltetik az országra. És ezért van az, hogy ma a szociális igazság szempontjából vett baloldali értékeket a jobboldal képviseli Magyarországon. *(Felzúdulás a kormánypárti padsorokban. – Közbeszólások: Óóó! – Dr. Vadai Ágnes: Bravó!)*

Köszönöm szépen, elnök asszony. *(Taps az ellenzéki pártok soraiból.)*

MINDENKINEK AZ LENNE A LEGJOBB, HA GYURCSÁNY FERENC ELFOGADNÁ A GAZPROM ÁLLÁSAJÁNLATÁT

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2008. március 3.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Gyurcsány úr felszólalásának címe a partnerség volt, többször is elmondta ezt a szót. Ehhez képest szimpla gyalázkodás volt, amit sikerült előadnia. Bár ez a Szocialista Párt szombati rendezvényén már előrevetítette az árnyékát, ahol lejúdásozta a jobboldalt *(Horn Gábor nevet.)*, ami azért furcsa, mert ha belegondolunk, Júdás az árulás szimbóluma. Ha volt árulás politikai értelemben, az az, amit a Szocialista Párt tett Gyurcsány Ferenc vezetésével a baloldali értékekkel szemben, a szociáldemokráciával szemben *(Derültség az MSZP padsoraiban.)*, a baloldali ethosszal szemben. Ezen a nagy sikerű MSZP-kampányrendezvényen burkoltan, de hazaárulónak nevezte a jobboldalt. *(Felzúdulás a kormánypárti oldalon. – Az elnök csenget.)* Aki december 5-e után hazaárulózik, és ezt a szót kiejti… Hát, nem tudom, ki volt a statikus, aki megépítette azt az épületet, de nagy építész volt, hogy nem szakadt az ön fejére, amikor ezt a szót kiejtette. *(Közbekiáltások a kormánypárti padsorokból.)*

Nem voltak partnerei a szakmai szervezeteknek. Nem voltak partnerei a saját szakszervezeteiknek, és nem voltak partnerei a magyar társadalomnak. Hiszen a szöges ellentétét tették kormányon, mint amire a választásokon felhatalmazást kaptak, és ezzel megsértették a társadalmi szerződést. A társadalmi szerződés, amin az egész parlamentáris demokrácia nyugszik, ennek a lényege az, hogy a politikai pártok meghirdetik a saját programjukat, és amikor a nép ezt elfogadja, az olyan, mint amikor a szerződési ajánlatot elfogadják, és ezáltal szerződéssé válik; azért, hogy a választási programban és a kormányprogramban teljesíteni ígérteket végrehajtsák. Az önök választási programjában szó sem volt vizitdíjról, szó sem volt ápolási díjról, és szó sem volt tandíjról. Miután felrúgva a társadalmi szerződést, ezt bevezették, ezáltal felmondták a párbeszédet a magyar társadalomban.

Párbeszédet ajánl például a családi adózás tekintetében. Gyurcsány úr, kezdeményeztünk egy parlamenti vitanapot a családi adózás tekintetében. Kiadtuk könyv alakban is – ezt át fogom adni a miniszter asszonynak, tanulmányozza buzgón, előnyére fog válni –, benyújtottuk törvényjavaslatként is, érdemi érvek nélkül leszavazták.

Az adócsökkentés tekintetében a választások előtt törvényt hoztak arról, hogy adócsökkentés lesz. A választások után az egészet visszacsinálták. Hát, nagy hit kell ahhoz, hogy ezek után partnernek lehessen tekinteni önöket. De miután nekünk nagy hitünk van, vitassuk meg, nem zárkózunk el tőle. Csak azért ezt a készséget némileg csökkenti az, hogy egy hete van annak, hogy a Déli Áramlat kérdésében ön a parlamentnek sem volt partnere. *(Dr. Eörsi Mátyás: Gripen! Gripen! Gripen! – Közbekiál-*

tások a kormánypárti padsorokból.) A parlamenti ellenzéknek sem volt partnere, hiszen megállapodtunk ott Veres Jánossal és az államtitkár asszonnyal, hogy bekerül a szövegbe egy olyan félmondat, amely szerepet ad a parlamentnek e tekintetben. A szövegbe ez nem került be, tehát a parlamentnek nem adtak szerepet e tekintetben.

Az SZDSZ részéről hangzanak a bekiabálások, a Kék Áramlat tekintetében; ott, Veres János szobájában ötpárti egyezség született arról, hogy a Nabucco támogatására ötpárti javaslatot nyújtunk be. Ehhez képest Kóka János elément az egésznek, és benyújtott egy külön javaslatot. Ezt nevezik partnerségnek? *(Gőgös Zoltán: Sosem lesz kész.)* Egy dolog biztos, ha a társadalommal nem is, de a Gazprommal megvan a partnerség, úgy tűnik, talán több is, mint partnerség. *(Nagy Jenő: Szólj az olaszoknak meg a németeknek!)* Kövesse Gyurcsány úr Schröder példáját, és azt javasolom önnek, hogy március 9-e után fogadja el ön is a jó zsíros Gazprom-ajánlatot, ezzel teszi a legnagyobb jót mindannyiunknak.

Köszönöm. *(Taps az ellenzék padsoraiból. – Dr. Semjén Zsolt könyvet ad át dr. Lamperth Mónikának.)*

GYURCSÁNY ÚR, HA TEHETNÉ, LEVÁLTANÁ A NÉPET

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2008. március 10.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Gyurcsány úr azt mondta, hogy érti a népszavazás üzenetét. *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Miniszterelnök!)* Abból, amit elmondott, úgy tűnik, hogy nem érti. Azt is mondta, „hogy nem értek vele egyet". Gyurcsány úr, kit érdekel, hogy ön egyetért vagy nem ért vele egyet? Egy demokráciában… *(Felzúdulás és közbeszólások az MSZP soraiból: Mi az, hogy Gyurcsány úr? Miniszterelnök! – Az elnök csenget.)* Ha megengedik, én Gyurcsány úrnak hívom. *(Felzúdulás az MSZP soraiban.)* Esetleg bukott miniszterelnököt lehetne mondani, de az is úgy lenne pontos…

ELNÖK: Képviselőtársaim! Frakcióvezető úr!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): …hogy egy olyan bukott ember, aki önmagát miniszterelnöknek képzeli.

ELNÖK: Gyurcsány Ferenc ma a Magyar Köztársaság miniszterelnöke. Kérem, hogy… *(Közbeszólások az MSZP soraiból: Így van! – Taps az MSZP soraiban.)* Ma a törvényes miniszterelnöke. Öné a szó, folytassa!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Én morális értelemben is értem ezt a szót és immár legitimációs értelemben is. *(Közbekiáltások és felzúdulás az MSZP soraiban.)* Tehát Gyurcsány úr, kit érdekel, hogy ön egyetért a nép akaratával, vagy nem ért egyet? *(Folyamatos zaj és közbeszólások az MSZP soraiban.)* Egy demokráciában a kormány két dolgot tehet: vagy végrehajtja a nép akaratát, vagy lemond. *(Dr. Vojnik Mária: Végrehajtjuk.)* A népszavazás üzenete az volt, hogy az emberek kifejezték, hogy nem tűrik a társadalmi szerződés felrúgását. A kormány nem tehet olyat, amire nem kapott felhatalmazást a választások során. Szolgáljon ez tanulságul az egészségügy privatizációjának a kérdésében is!*

Ön valami olyasmit mondott, hogy nincs ingyenesség, és hogy itt az emberek valamifajta ingyenszolgáltatást várnak. Milyen ingyenességről beszél, Gyurcsány úr? Irreálisan nagy járulékot fizetnek a magyar emberek, irreálisan nagy adókat fizetnek. A helyzet az, hogy önök a hozzá nem értő, korrupt és rossz kormányzásuk árát akarják megfizettetni az emberekkel. Erre mondott nemet a népszavazás. *(Taps az ellenzék soraiban.)*

Ismert a Bourbonokról az a mondás, hogy nem tanultak, és nem felejtettek. *(Zaj, közbeszólások az MSZP soraiban.)* Úgy tűnik, hogy ez az ön esetében is igaz, bár szeretném jelezni, hogy a Bourbon-házat semmilyen módon nem akarom összehasonlítani önnel, hiszen a Bourbon-háznak voltak nagy kor-

---

** Az ülésszak végén az egészségbiztosítási pénztártörvénynek nevezett társadalombiztosítás privatizációjáról szóló törvényt a Kormány kénytelen volt visszavonni.*

szakai Franciaországban, amit a Gyurcsány-kormány tekintetében nem mondhatunk el magyar viszonylatban. *(Zaj, közbeszólások az MSZP soraiban. – Dr. Vojnik Mária: Éljen a köztársaság!)* De mindenesetre a Bourbonok, miként ön is, nem felejtett és nem tanult. Nem felejtett, hiszen amit elmondott, az nem volt más, az a néhány panel, ami egyfajta bukott kampányszöveg a tegnapi népszavazás óta. És nem tanult, mert amit elmondott, abból az következett, hogy ha tehetné, leváltaná a népet. *(Felzúdulás az MSZP soraiban.)*

Önnek nem a népet kellene leváltania, hanem például Horváth Ágnes bukott miniszterét. *(Dr. Kóka János: Ki mondta neked Horváth Ágnesről, hogy megbukott?)* És ha az SZDSZ ilyen érdeklődéssel tisztel meg, akkor a tegnapi napon, ami a hab a tortán volt, ékes szavú Horn Gábort szeretném idézni, akivel ugyan életemben nem értettem egyet, a stílusával most sem, de tartalmi iránymutatásával nem tudok vitatkozni.** Fontolja meg! *(Zaj, közbeszólások a kormánypártok soraiban.)*

Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok soraiból.)*

*** Horn Gábor (SZDSZ) elszólása a népszavazás éjszakáján az volt, hogy: „Feri azt mondják, hogy menj a p…ba."*

ORBÁN VIKTOR ÉS SEMJÉN ZSOLT ÁLTAL KEZDEMÉNYEZETT GYŐZTES NÉPSZAVAZÁSRÓL

Napirend előtti felszólalás
2008. március 10.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Tisztelt Ház! Miután Orbán Viktor elnök úrnak nincs lehetősége reflektálni arra, amit Gyurcsány úr elmondott, néhány reflexiót megtennék én. *(Derültség és zaj az MSZP soraiban.)* Gyurcsány Úr! Önnek alapvetően nem Orbán Viktorral és nem az ellenzékkel van vitája, hanem a magyar néppel. Ebben az országban ön az – különösen most a népszavazás után –, aki nem vállalja a felelősséget. Ha vállalná a felelősséget, már nem ülne abban a székben. *(Taps a KDNP és a Fidesz soraiban.)*

Őszöddel kapcsolatban: nemcsak a hazugságbeszédből ismerjük a gondolatait, hanem a kormányzati gyakorlatukból is. A hazugságbeszéd hazugságbeszéd marad. A hazugságkampány és hazugságkormányzás hazugságkampány és hazugságkormányzás marad.

A haza tekintetében pedig: Gyurcsány úr, december 5-e után ön és magyarul beszélő kormánya nem ejthetné ki ebben a Házban a haza szót. *(Taps a KDNP és a Fidesz soraiban. Zaj a kormánypárti oldalon.)*

Vox populi vox Dei, a nép szava Isten szava, ami egy demokráciában azt jelenti, hogy a nép döntése kötelezi a hatalmat. A szociális népszavazás megmentette az embereket a vizitdíjtól, az ápolási díjtól és a tandíjtól, ezek emelésétől, újabb és újabb sarcok bevezetésétől. Ez a szociális népszavazás betegek százezreinek, diákok tízezreinek teszi lehetővé a gyógyulást és a tanulást.

Bajtársi szövetségben

A kereszténydemokrácia számára az egység nagyon fontos, és most létrejött a nemzeti egység. Belpolitikai kérdésben soha ilyen egyetértés még nem volt, mint e népszavazás kérdéseiben. És mindez a szolidaritás gondolata körül kristályosodott ki, aminek a lényege az – és ez a kereszténydemokrácia egyik legfontosabb tanítása –, hogy a gazdaságban a piacnak kell érvényesülnie, de az egészségügyben, az oktatásban és a kultúrában a szolidaritásnak és az állami felelősségvállalásnak. *(Taps a KDNP és a Fidesz soraiban.)*

Tisztelt Ház! Mi megtettük a javaslatainkat. Senkit sem hagyunk az út szélén. Idén a kormányzati luxuskiadásokból, jövőre pedig a szerencsejáték adójából megoldást adunk a felmerült kérdésekre. Arra kérem a kormánypártokat – nem Gyurcsány urat és kormányát, hanem a kormánypártokat –, hogy felejtsék el a bukott kampányszöveget, tanuljanak a népszavazás eredményéből, s a betegek és orvosok, diákok és tanárok, az emberek érdekében támogassák a megoldást jelentő törvényjavaslatunkat.

Köszönöm. *(Taps a KDNP és a Fidesz soraiban.)*

A NÉPSZAVAZÁS TANULSÁGA

Reagálás Gyurcsány Ferenc napirend előtti felszólalására
2008. március 17.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Elnök Asszony! Tisztelt Ház! A változás természetesen szükséges, csak nem mindegy, hogy milyen irányba és milyen módon. *(Zaj a kormánypártok soraiban.)* Kellő tisztelettel, tényleg úgy gondolja, hogy tisztességes és komoly dolog azt állítani, hogy a forint helyzete azért rendült meg, azért nincs euró, azért ilyen drámai az államadósság, mert eltörölte a nép az ápolási díjat? Tényleg úgy gondolja, hogy a sikertelen kormányzásnak a következményeit tisztességes dolog a népszavazásra hárítani? Navracsics Tibor pontosan elmondta: az az összeg, amiről itt szó van, 1 ezreléke a költségvetésnek. Teljesen komolytalan dolog azt állítani, hogy ez az 1 ezrelék lényegi összefüggésben lehetne *(Gőgös Zoltán: Akkor miért kellett róla szavazni?)* az államadóssággal, az eltüntetett állami vagyonnal, a forint helyzetével, az inflációval, az államháztartási hiánnyal, és lehetne még nagyon sokáig sorolni.

Azt gondolom, az sem egy szerencsés állítás, amikor az emberek egészségét vagy oktatását legközvetlenebbül érintő dolgokat mintegy zárójelbe teszik bizonyos gazdaságpolitikai megfontolások miatt, ráadásnak még csak nem is reális gazdaságpolitikai megfontolások miatt.

A népszavazás megmutatta a tanulságát. Ez pedig az, hogy nem lehet felrúgni a társadalmi szerződést,

nem lehet figyelmen kívül hagyni a szakmai szervezeteket, és egyszerűen nem lehet semmibe venni az emberek akaratát. Amikor ilyen helyzetben van az ország, és a népszavazásnál a magyar nép megmutatta a politikai akaratát, akkor a tanulságok levonása nem az, hogy úgy csinálnak, mintha le akarnák váltani a népet, hanem a leváltás és a menesztés gondolatát önmagukra kellene alkalmazni.*

** A népszavazást követően Gyurcsány Ferenc kénytelen volt meneszteni Horváth Ágnest, majd a koalíció is szétesett, így kisebbségi kormányzásra kényszerült.*

MEGEMLÉKEZÉS KOVÁCS K. ZOLTÁNRÓL

Napirend előtti felszólalás
2008. március 31.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Semjén Zsolt frakcióvezető úr kért ugyancsak napirend előtti felszólalásra lehetőséget, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselőcsoportjából: *„Megemlékezés Kovács K. Zoltán egykori demokrata néppárti képviselőről”* címmel.

Öné a szó, frakcióvezető úr.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Szomorú kötelesség ez a beszéd, mert abból az alkalomból kell szólnom, hogy itt, a tisztelt Ház falai között vegyek búcsút egy nagyszerű embertől, kiváló magyar demokratától, atyai baráttól. Kovács Károly Zoltán képviselő urat, elődünket a magyar törvényhozásban magához szólította az idő és az Örökkévalóság Ura. Kovács K. Zoltán március 27-én töltötte volna be 84. évét.

Egyszerű nyugat-dunántúli szülők gyermekeként és tanulmányai révén is megtanulta tisztelni a föld népét, és már tizenévesen elhatározta, hogy a magyar parasztság felemelkedésének szolgálatába áll. A mosonmagyaróvári gazdasági akadémián szerzett diplomája erkölcsi elkötelezettségéhez szolgált tudományos vértezettel. A barna és a vörös diktatúrák elleni küzdelemből egyaránt kivette részét. A kisalföldi parasztságért végzett munkájának elismeré-

seképpen kérte fel 1947-ben a mindössze 23 éves Kovács K. Zoltánt pártunk, hogy vállaljon képviselőjelöltséget. A nép bizalmából az Országgyűlés legfiatalabb képviselője lett. A tisztelt Házban is a szokott szorgalommal vitte a gazdák ügyeit, aminek következményeképpen az egyre fenyegetőbb vörös diktatúra folyamatos megfigyelés alá vonta, és mind nyilvánvalóbb volt, hogy vagy emigrál, vagy a puszta élete sincs biztonságban.

1949 februárjában menekült el az országból. Előbb Salzburgban Barankovics István titkára volt, aztán 1951-től a müncheni Szabad Európa Rádió munkatársaként szolgálta évtizedeken keresztül a magyar demokrácia, azon belül a magyar földművestársadalom ügyét. Zoltán Károly néven készített műsorai évtizedeken keresztül a mezőgazdasági szakkérdések pontos és korszerű, magyar nyelvű útmutatói voltak.

A politikai változások nyomán Kovács K. Zoltán hazatért Magyarországra. Mit sem törődve azzal, hogy már jól megérdemelt nyugdíját élvezhetné, fiatal nemzedékeket is ámulatra késztető erővel dolgozott a KDNP sikerén, a magyar demokrácia erősítésén, idővel a párt hiteles történetének feltárásán a Barankovics Alapítvány megteremtésével, amelynek tiszteletbeli elnöke volt. Alázatára jellemző, hogy a háttérben akart maradni, mondván, az első vonalba azok kerüljenek, akik életüket végig Magyarországon töltötték, a hazai viszonyokat alaposabban ismerik.

Újabb hazai munkássága nemcsak cikkekből, könyvekből és beszédekből áll, hanem sajtó alá rendezte Barankovics István, a Magyar Nemzet főszerkesztője, kereszténydemokrata országgyűlési képviselő írásait és beszédeit, amivel megbízható és

megkerülhetetlen forrásmunkát adott a történészek kezébe. Mi, kereszténydemokraták nagyon sokat köszönhetünk Kovács K. Zoltánnak. Pártunk hiteles történetének, elődeink tetteinek sok részletét tőle ismerjük meg. Eleven példával szolgált nekünk, hogy miként él és munkálkodik egy igazi magyar demokrata politikus. Zoli bácsi tiszta, egész életével gáncstalanul szolgálta a magyar nemzetet, különösképpen a parasztságot, amelynek szorgalma, szenvedése, akarása már gyermekkorában mélyen megérintette, és a szülőföldről messze sodródott értelmiségiként sem akart soha mást, mint őket megerősíteni, őket felemelni.

Tisztelt Képviselőtársaim! Őrizzük meg mindnyájan lelkünkben elődünk, Kovács K. Zoltán emlékét. Őrizzük meg derűjét, példamutatását, merítsünk erőt hitéből, hogy minden nehézség ellenére lehet és érdemes jót cselekedni, mert a végső győzelem nem az erkölcstelenségé, hanem az erényé.

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Feltételezem, hogy a kormány nem kíván reagálni. *(Nincs jelentkező.)* A frakciókkal történt egyetértésben néma felállással adózunk a képviselő úr emlékének. *(Megtörténik.)* Köszönöm szépen, képviselőtársaim.

TIBET SZABADSÁGÁÉRT

Országgyűlési határozat vitája
az Emberi jogi bizottságban
2008. május 5.

BALOG ZOLTÁN (ELNÖK): Az előterjesztők nevében Semjén Zsolt képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Tisztelt Bizottság! Emlékezetem szerint mintegy másfél évtizedes adósságunk ennek a határozatnak a meghozatala. Ezt még annak idején Szájer József és Fodor Gábor kezdeményezte, a konkrét szövegjavaslatot pedig, amire a mostani szövegünk épül, Szabó Iván nyújtotta be. Köztudott, hogy számos európai uniós ország már réges-régen meghozta ezt a határozatot, vagy pedig most a tibetieket sújtó erőszakhullámmal szembeni tiltakozásként és válaszként fogadtak el hasonlót.

Kinek tartozunk ezzel a határozattal? Elsősorban a tibeti népnek, amellyel szemben kulturális népirtás, etnikai agresszió folyik, amivel szemben természetes kötelességünk a szavunkat felemelni. Másodsorban magunknak, hiszen a magyar nép 1956-ban megtapasztalhatta a világ szolidaritását. Tibet ma hasonló helyzetben van, mint amilyenben Magyarország 1956 után volt a szovjet megszállás miatt. De a kínai népnek is tartozunk ezzel a határozati javaslattal, mert az emberi jogok érvényre juttatása és a demokratizálódás elősegítése minden egyes kínai ember érdeke is. Egyébként pedig emberi jogi kérdésekben nincs alku!

A határozati javaslat történetéhez hozzátartozik, hogy ez az egyezség Tabajdi Csaba európai uniós képviselő úrnak köszönhetően jött létre. A Duna TV-ben egyenes adásban volt egy ötpárti vita erről a kérdésről, s ott Tabajdi Csaba rendkívül konstruktív módon hitet tett amellett, hogy a Szocialista Párt támogatni fogja ezt az ötpárti javaslatot. Megjegyzem, az Európai Unióban a szocialista frakció megszavazott egy hasonló tartalmú állásfoglalást. Tabajdi Csaba nagyon pontosan kifejtette, ahogy Kína képes volt Hongkong vagy Makaó esetében józan álláspontra helyezkedni, remény van arra, ha a világ egyöntetűen felemeli a szavát Tibet kérdésében, akkor Tibettel kapcsolatban is létre fog jönni egy elfogadható megoldás.

Ennek alapján kérem képviselőtársaimat, hogy az emberi jogok nevében támogassák a határozati javaslatot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A Külügyminisztérium képviselőjének adom meg a szót.

KUTI LÁSZLÓ: (Külügyminisztérium): A hivatalos magyar álláspont keretében kihangsúlyoztuk, hogy fontosnak tartjuk az emberi és kisebbségi jogok, ezen belül is a vallás- és véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését a világon mindenütt, így Kínában is. Az erőszaktól való tartózkodásra szólítjuk fel az érintett feleket és támogatjuk a tibeti kérdés békés keretek közötti tárgyalásos rendezését, a dalai láma és a pekingi vezetés közötti érdemi párbeszéd folytatását. (…)

A legnagyobb problémát a benyújtás időzítésében látjuk. Az időzítés azért rendkívül nehezen indokolható ebben az időszakban, mert a múlt héten teljesült a nemzetközi közösség legfontosabb követelése: ismételten megindult a dalai láma és a pe-

kingi központi kormányzat képviselői közötti tárgyalás.

Nem tudunk arról, hogy bármelyik európai uniós nemzeti parlament olyan jellegű megállapításokat tett volna, mint amit ez a határozati javaslat tartalmaz. Véleményünk szerint a magyar–kínai viszonyrendszerben egy ilyen határozat elfogadása azért sem szükségszerű, mert a közép-kelet-európai országok közül Magyarország üzemeltet egy különleges fórumot – ez a magyar–kínai emberi jogi párbeszéd, amely 2000-ben indult be a két ország között, és ennek keretében egyebek mellett a kisebbségi és vallási jogok érvényesülésének kérdése is folyamatosan napirenden van.

Az Európai Unió az elmúlt időszakban kiadott nyilatkozataiban inkább arra hajlik, hogy érdemes lenne megvárni, milyen eredményekkel zárulnak a dalai láma és a pekingi kormány képviselői közötti tárgyalások, és ezekre a kérdésekre a tárgyalások sikerének vagy kudarcának ismeretében lenne érdemes visszatérni.

Diplomáciai szempontból tekintve a jelenlegi helyzetben a csendes háttér-diplomácia célravezetőbbnek és jóval hatékonyabbnak tűnik. A magyar kormány és Külügyminisztérium készen áll arra, hogy ezt a csendes háttér-diplomáciát aktívan alkalmazza. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Semjén Zsolt képviselő úr!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Azt kérdezte a Külügyminisztérium igen tisztelt képviselője, hogy miért éppen most akarjuk ezt a határozati javaslatot elfogadtatni. Azért, mert most zajlik az agresszió a tibeti nép és a tibeti kultúra ellen. Erről bárki meggyőződhet, ha bekapcsolja a televíziót.

Másrészt azt mondta főosztályvezető-helyettes úr, nem tudnak arról, hogy az Európai Unió tagországainak parlamentjei ilyen határozatot fogadtak volna el. Javaslom, hogy nézzék meg a lengyel, a litván és a cseh parlament határozatát. Lehet, hogy van több is, de most kapásból ezt a hármat tudom megemlíteni. S nyilván nem véletlenül ezekben az országokban fogadtak el ilyen határozatot, mert ez a három nép megtapasztalta a saját történetében a kommunista megszállás következményeit.

A találkozás pedig azért jött létre a pekingi vezetés és a dalai láma között, mert a pekingi vezetést erre a világ rákényszerítette, mégpedig olyan eszközökkel, mint ez a határozati javaslat, amelynek az elfogadását javasoljuk. Azért jött létre a dalai lámával a találkozó, mert a szabad világ erre rákényszerítette Pekinget azzal, hogy hasonló módon nyomást gyakorolt rá, mint amit mi is szeretnénk. Zárójelben azt is szeretném megjegyezni, hogy eddig nagy áttörést nem érzékelek a tárgyalások eredményeképpen. Persze már az is nagy dolog, hogy egyáltalán létrejött a találkozó.

Azt is említette a Külügyminisztérium képviselője, hogy ez a szöveg jelentősen eltér a Külügyminisztérium álláspontjától. Hálás lennék, ha részletezné, hogy mely pontokon van eltérés az önök álláspontja és e szöveg között.

Végül hadd tegyek egy személyes megjegyzést. Elég nevetséges azt gondolni, hogy Pekingben a kínai vezetés azért rágja a körmét, mert Budapesten az emberi jogi bizottság ilyen határozatot fog hozni. De még ha így is lenne, az emberi jogok tekintetében ez nem mérlegelési szempont.

Köszönöm.

(…)

ELNÖK: Köszönöm szépen. A Külügyminisztérium képviselőjének adom meg a szót.

KUTI LÁSZLÓ főosztályvezető-helyettes (Külügyminisztérium): Semjén képviselő úr azt kérdezte, hogy miben különbözik az álláspontunk a határozati javaslat szövegétől. Nos, egy ilyen dokumentumban valamilyen módon jelezni kell, hogy megindult a párbeszéd, amit mi támogatunk és üdvözlünk.

ELNÖK: Köszönöm. Semjén képviselő úr!

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Éppen azért van szükség erre a határozatra, mert megindult a párbeszéd, arra ugyanis rá kell erősíteni. Emlékeztetem a Külügyminisztérium képviselőjét, hogy hat évvel ezelőtt hasonló volt a helyzet, akkor is megindult valami, mégsem lett belőle semmi. Nem kell hozzá nagy politikai fantázia, hogy a ember átlássa, miután Kína emberi jogi szempontból lehetetlen helyzetbe került a szabad világ előtt, elkezdett bizonyos tárgyalásokat, hogy a rá nehezedő politikai nyomást csökkentse. De ez csak akkor fog eredményre vezetni, ha a világ nem teszi félre ezt a kérdést, hanem éppen most erősít rá ilyen típusú határozatokkal. Ezért soha nem volt olyan aktuális ez a határozat, mint most.

ELNÖK: A megindult tárgyalásokat természetesen üdvözölhetjük a határozati javaslatban. Ez módosító indítványokkal kezelhető.

Ki támogatja a tárgyalássorozatba-vételt ? *(10)* Ki nem támogatja? *(0)* Ki tartózkodott? *(9)* Megállapítom, hogy a bizottság támogatja a határozati javaslat tárgysorozatba-vételét. Javaslom, egyúttal az általános vitára való alkalmasságról is döntsünk, hogy erről ne kelljen újra tárgyalnunk. Ehhez napirendet kell módosítanunk, amit azonban csak kétharmados többséggel tudunk megtenni.

Ki ért egyet azzal, hogy ma az általános vitára való alkalmasságról is döntsünk? *(Egyhangú.)* A bizottság egyhangúlag úgy határozott, hogy ma döntsünk az általános vitára való alkalmasságról is.

Ki tartja általános vitára alkalmasnak a határozati javaslatot? *(10)* Ki nem tartja általános vitára alkalmasnak? *(0)* Ki tartózkodott? *(9)* Megállapítom, hogy a bizottság általános vitára alkalmasnak tartja a határozati javaslatot.

Előadót kell állítanunk a plenáris ülésre. Ezt a feladatot én szívesen vállalom. Egyetért vele a bizottság? *(Igen)* Köszönöm.

A PÓCSPETRI ÜGY TANULSÁGAI

Napirend előtti felszólalás
2008. június 3.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Hatvan évvel ezelőtt, 1948. június 3-án kezdődött a pócspetri ügy, amelynek következményeképpen néhány nappal később a Rákosi-diktatúrát kiszolgáló országgyűlési többség sürgős eljárásban államosította az egyházi iskolákat.

Pócspetriben szervezett provokáció történt. A rendőrség és az ÁVO több településen is előkészített hasonló provokációt, de végül is Pócspetriben hajtották végre. A provokátorok félrevezették a falu népét, elhitették velük, hogy a községi vezetés dönt arról, állami kézbe kerül-e az iskolájuk, vagy megmarad egyházinak. Az emberek a hitoktatásért, az erkölcsi nevelésért aggódtak, ezért akarták, hogy egyházi maradjon az iskola, és ez nemcsak Pócspetriben volt így, hanem az ország túlnyomó többségében.

Gerjesztett hangulatban a fiatal községi rendőr megijedt, és puskatussal akarta elverni az embereket a községháza lépcsőjéről. Ekkor bekövetkezett a szerencsétlenség. A puskatussal hadonászó fiatalember fegyvere elsült, és mivel maga felé fordította, önmagát találta el. A – hívás nélkül – megjelenő államvédelmisek bekerítették, a külvilágtól elzárták, és napokon át terrorizálták a falut. A helyi emlékezet szerint a terror napjaiban megfordult a helyszínen a belügyminiszter, Kádár János is. Sok embert félholtra

vertek, többeket örökre megnyomorítottak, mire összeállt a koncepciós történet. Eszerint a községi plébános bujtotta fel a falu békés népét, a kialakult verekedésben pedig a „volt horthysta tiszt", akkori községi írnok lelőtte a „népi demokrácia" helyi őrét, a rendőrt.

Hazugság volt az első szótól az utolsóig. De az uszító baloldali sajtónak nagyon is kapóra jött. A *Szabad Nép* fejeket követelő cikkét Vásárhelyi Miklós jegyezte. A „népi demokrácia" őrei mind-mind a „fekete reakcióról" szónokoltak. Asztalos János plébánost és Királyfalvi Miklós községi írnokot halálra ítélték. Asztalos másodfokon kegyelemből életfogytiglant kapott, '56-ban emigrált; a harmadrendű vádlott Som Lajost, a községi római katolikus elemi iskola tanítóját életfogytiglanra ítélték, 1972-ben szabadult.

Rákosiék az 1947-es választások előtt azt hazudták, hogy soha nem fogják államosítani az egyházi iskolákat, és a kisgazdapártba beépített kriptokommunista Ortutay Gyula miniszter még 1948 tavaszán is hangsúlyozta – ezen a helyen, az Országgyűlésben –, hogy nem tervezik az egyházi iskolák államosítását. Aztán a tanév végén, a nyári szünet elején megtették, amit évekig tagadtak. Az Országgyűlésben sürgős tárgyalásban, egy nap alatt áterőltetett 1948. évi XXXIII. törvénycikk csapás volt a magyar jövőre. Világszínvonalú intézmények tűntek el, nagyszerű tantestületeket kergették szét.

Itt, az Országgyűlésben Slachta Margit és Barankovics István beszéde alatt folyamatosan közbekiabáltak, az ellenzéki szónokokat gyalázták. Ugyanakkor a néphangulat csillapítására szemrebbenés nélkül ünnepélyesen megígérték, hogy a hitoktatás az állami iskolákban csorbítatlanul folytatódni fog.

A valóságot ismerjük. Az Országgyűlés elnöke nem vette át Slachta Margittól a több ezer tiltakozó táviratot, a képviselőnő által beterjesztett határozati javaslatot visszautasította, sőt a jegyzőkönyvből is töröltette. Az akkori házelnököt Nagy Imrének hívták, és napra pontosan tíz évvel ezután a saját akkori párttársai akaszttatták föl. A történelem a bizonyíték rá: ha a jogtiprás gyakorlattá válik, akkor senki sincs biztonságban, sem az emberek, sem az ellenzék, de előbb-utóbb a jogtipráshoz asszisztálók sem.

Tisztelt Ház! Emlékezzünk és vonjuk le a tanulságokat!

Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

II. Kibontott zászló: természetjog és szociális igazságosság

CIKKEK, INTERJÚK, TANULMÁNYOK

NINCS NÉPPEL SZEMBENI DEMOKRÁCIA

A népszavazás eredményét Gyurcsány Ferencnek és a kormánypártoknak is tiszteletben kell tartani, s ha ők nem ezt tennék, akkor a magyar népnek természetes joga erre rákényszeríteni őket. Nincs néppel szembeni demokrácia. Az alkotmányosság értelme az emberek védelme, hogy ne lehessen jogfosztani és kifosztani őket – mondta a Demokratának Semjén Zsolt, a KDNP elnöke.

– Az önök legnagyobb értéke, hogy úgy képviselik megalkuvás nélkül a saját értékrendjüket, hogy eközben nem válnak ellenségessé a polgári oldal legnagyobb erejével szemben. Ilyen értelmes munkamegosztásra a jobboldal eddig csak elvétve volt képes, mondta Orbán Viktor a KDNP-ről a Demokratának adott újévi interjújában. Örült az elismerésnek?

– Megtisztelő és megerősítő, amit Orbán Viktor mondott. Bajtársi hűség van a Fidesz és a KDNP között, illetve Orbán Viktor és köztem. A Fidesz nagy nemzeti gyűjtőpárt, amiben a jobbközép politikai felfogás minden áramlata megtalálható, a KDNP pedig keresztény világnézeti párt. Filozófiailag és politikailag is nyilvánvaló, hogy ez a két erő nem konkurense egymásnak, hanem kiegészítik egymást. A nemzeti oldal tragédiája lenne, ha rivalizálnánk, hiszen az elmúlt másfél évtizedben számtalanszor bebizonyosodott, hogy a szövetség az egyetlen járható út. Közismert, hogy egyik fő céltáblája vagyok az antikrisztiánus, nemzetellenes oldalnak, a szabadkőműveseknek, destruktív szektáknak, homoszexuális

szervezeteknek. Ha én kritikai megjegyzéseket tennék Orbán Viktorra, akkor a balliberális sajtó ugyanúgy ünnepelne, mint ahogy Dávid Ibolyát. Csakhogy így tönkretenném a jobboldalt. Úgyhogy innen üzenem a másik oldalnak: bár mindent megtesznek, hogy megpróbáljanak éket verni közénk, nem fog menni. A történeti igazsághoz tartozik, hogy Orbán Viktor nélkül nem tudtuk volna feltámasztani a KDNP-t. Már Varga Laci bátyánk idejétől kezdve segített, hogy újjászervezzük a Barankovics-pártot, s újra betöltsük a közéletben azt a szerepet, amire 62 év erkölcsi és szellemi öröksége feljogosít, sőt kötelez minket.

– Azt mondta, többször bebizonyosodott, hogy a nemzeti oldal pártjainak szövetségben kell működniük. Milyen esetekre gondol?

– Vegyük például az 1994-es választást. A jobboldalnak stabil többségben kellett volna lennie az Országgyűlésben, ám mivel az öt párt külön indult a választásokon – az MDF, az FKGP, a KDNP, a Fidesz és a MIÉP –, ebből következően egyharmadnyi mandátumot sem tudtunk szerezni. Orbán Viktor felismerte, hogy csak a szövetséggel lehet esélyünk a társadalmi többséget mandátumtöbbségre váltani, és ezt a szövetségi modellt ő meg is tudta valósítani. A 2002-es választásoknál pedig megmutatkozott, hogy emellett figyelembe kell venni még egy szempontot: a jobboldal életérzésében különböző hangsúlyokat képvisel, ezért ezeknek a hangsúlyoknak politikailag is ki kell fejeződniük és a szövetségben markánsan meg kell jelenniük. Ennek a két nagy tanulságnak a megvalósulása a Fidesz–KDNP összefogás.

– Orbán Viktor tehát felépítette a szövetséget, csakhogy – legalábbis ezt mondják balról – nem lehet vele választást nyerni…

– Nyilvánvalóan ők azt szeretnék, ha a jobboldal karizmatikus vezetőjét lecserélnénk egy papírmasé figurára. A baloldali tanácsokat hallva eszembe jutnak Prohászka Ottokár szavai, aki azt mondta: amennyiben nem vagyunk biztosak abban, hogy helyesen cselekszünk, akkor nem tévedhetünk nagyot, ha az ellenkezőjét tesszük annak, mint amit az ellenfeleink sugallnak. Azért akarják, hogy Orbán Viktor eltűnjön, mert pontosan tudják, ő az, akinek megvan a tudása és elszántsága is ahhoz, hogy a nemzeti érdekeket tűzön-vízen át érvényesítse. Egyébként az a javaslat, hogy ne Orbán Viktor fogja össze a nemzeti oldalt, azért is abszurd, mert alig pár hónapja annak, hogy a jobboldal történetének legnagyobb győzelmét aratta az önkormányzati választásokon. Ebben a szituációban tehát nagy hülyeség kellene ahhoz, hogy akár személyi, akár a konstrukciós vonatkozásban felfordulást csináljunk. Végezetül pedig emlékeztetnék mindenkit – beleértve azon fideszes barátainkat is, akik hajlamosak lennének felülni a balról jövő tanácsoknak –, hogy Orbán Viktor nélkül a Fidesz jó esetben egy középpárt lenne, s nem az ország legerősebb pártja.

– A KDNP kapcsán többször elhangzott a vád, hogy egy jórészt idősekből álló, kis taglétszámú „fantompárt". Milyen a tagság összetétele?

– A Kereszténydemokrata Néppárt támogatottsága alapvetően nem a közvélemény-kutatási adatokból mérhető le, hanem abból, hogy a jobboldal támogatói valójában a Fidesz–KDNP szövetség mellett állnak. Ennek a szövetségnek mint új minőségnek nagyobb a bázisa, mint a Fidesz és a KDNP támogatottságának puszta összeadása. Ami pedig a tagságunkat illeti, az utóbbi hónapokban több mint kétezren léptek be hozzánk, jórészt fiatal értelmi-

ségiek, így a KDNP-nek immár több mint tizenhétezer tagja van, amivel stabilan az ország harmadik legnagyobb pártja vagyunk. Mi adjuk huszonhárom képviselővel az Országgyűlés harmadik legnagyobb frakcióját, és több önkormányzati képviselőnk van, mint az SZDSZ-nek és az MDF-nek együttvéve. A KDNP egyik legfőbb értéke a kiszámíthatóság: nem mondhatunk mást, mint ami a keresztény tanításból, illetve a természetjogból következik.

– Ha már a keresztény tanítást említette, a másik oldal cinikusan fel szokta emlegetni a keresztényi megbocsátást a baloldali bűnök kapcsán. Tényleg, miért nem tudnak megbocsátani Gyurcsány Ferencnek?

– A keresztény etika alapvető tanítása, hogy a bűnös emberben meg kell különböztetnünk az embert, akit szeretünk és a bűnt, amit elutasítunk. Én megpróbálom szeretni Gyurcsány Ferencet, az embert – sőt megfogadva Eperjes Károly színművész úr tanácsát, imádkozom érte is –, de nem fogadhatom el azokat az égbe kiáltó bűneit, amelyekkel megnyomorítja a hazámat, a nemzetemet. Vétkeznék a szeretet ellen, ha gyűlölném az embert, és vétkeznék az igazság ellen, ha elfogadnám a bűnt. Gyurcsány úr egyébként zokon vette, amit a bizalmi szavazásnak nevezett színjáték előtt mondtam. Ott, az Országgyűlésben, miközben eljátszott egy bűnbánati színművet, kénytelen voltam neki elmagyarázni, hogy a keresztény megbocsátás azért nem ilyen egyszerű. A bűnbocsánatnak ugyanis van né-hány feltétele: a bűn bevallása, a megbánás, a jóvátétel és a penitencia elfogadása. A bűn bevallása azonban nem azonos a lebukással. A bűn megbánása nem azonos egy színházi mutatvánnyal. A bűn jóvátétele tekintetében idéztem Gyurcsány úrnak a bibliai

vámos történetét, aki négyszeresen visszaadott mindent, amit elvett az emberektől, és ezért azt javasoltam neki, hogy tegyen valamennyit vissza a költségvetésbe. A penitenciának pedig van egy roppant egyszerű módja: mondjon le.

– Úgy tűnik, ez nem megy könnyen, az ellenzéknek is tennie kell azért, hogy a kormányfő távozzon… Orbán Viktornak és Vona Gábornak is feltettük a kérdést: alkotmányos út, vagy forradalom?

– Felkínáltuk a megoldást az őszi bizalmi szavazás előtt, amikor messze felülemelkedve a pártpolitikai érdekeken, szakértői kormány felállítását javasoltuk – ami, hangsúlyozom, nem azonos a nagykoalícióval. Ez a szakértői kormány elősegíthette volna a mély pénzügyi, gazdasági, társadalmi és morális válságból való kilábalást. Erre a megoldásra azonban a kormánypártiak nemet mondtak, a név szerinti szavazással mintegy marhabélyegként a homlokukba égették Gyurcsány Ferenc képmását.

Ősszel morális felháborodásból fakadó politikai tiltakozássorozat zajlott le. Nem kell különösebb jóstehetség ahhoz, ismerve a költségvetés számait és azok szükségszerű következményeit, hogy lássuk: tavaszra a szociális krízis szélére fog sodródni a magyar társadalom. A jogos szociális elégedetlenségnek politikai artikulációt kell adnunk. Én az alkotmányos út híve vagyok. Bár ha például szétszedik a szolidaritás alapú társadalombiztosítást, és a nagyobb befizetőket elviszik magánbiztosítókba, a népnek meg marad, ami marad, ez nem más, mint egyfajta társadalmi Taigetosz, ami például Franciaországban legitim ok lenne a forradalomra… Az alkotmányos megoldás azonban a népszavazás. A népszavazás eredményét Gyurcsány Ferencnek és a kormánypártoknak is tiszteletben kell tartani, s ha ők

nem ezt tennék, akkor a magyar népnek természetes joga erre rákényszeríteni őket. Nincs néppel szembeni demokrácia. Cinizmus a kormánynak az alkotmányosságra hivatkozni, amikor a rendőrterrorral a legalapvetőbb alkotmányos jogokat tiporják, vagy amikor regionális fikciókat találnak ki az önkormányzati választásokon kinyilvánított népakarat kijátszására. Az alkotmányosság értelme az emberek védelme, hogy ne lehessen jogfosztani és kifosztani őket.

– *Lengyelországban is egy morális kérdés tartja lázban az embereket: az új varsói érsek lemondott, mert kiderült az ügynökmúltja. Mit gondol erről?*

– A kérdés igazi jelentőségének a megértéséhez ismerni kell a lengyel belpolitika történéseit. A két Kaczinsky testvér, illetve a kormányzó Jog és Igazságosság Pártja (PiS) a lengyel nemzeti érdekeket védi, mind a multinacionális, mind a posztkommunista nagytőke ellenében. Ez utóbbi vonatkozásban meghirdették a korrupció elleni harcot, különös tekintettel a privatizációs ügyletekre, és ezzel összefüggésben a volt kommunista titkosszolgálati hálózatok kiszorítását a gazdasági és politikai hatalomból. Ezért mind a globalista, mind a posztkommunista nagytőke érdekcsoportjai totális háborút indítottak a Kaczinsky testvérek ellen. A mostani ördögi ravaszsággal megszervezett ügy célja az, hogy nehéz helyzetbe hozza a Kaczinsky testvéreket, hiszen ők a lengyel katolikus egyházra támaszkodnak.

– *Ez nálunk sajnos fordítva van: kiderült, hogy a kormány eladta egy rendkívül értékes gázmező kitermelésének a jogát egy kanadai magáncégnek…*

– A KDNP ezért követeli, hogy hozzák nyilvánosságra a makói gázmező szerződésének minden részletét, a további lépéseket akkor tesszük meg, ha

pontosan tudjuk, mi szerepel ezekben a megállapodásokban. Az esetről mindenesetre az jut eszembe, hogy Cecil Rhodes Szváziföldön üveggyöngyökért szerezte meg az őslakosok ásványkincseit…

Nem azt ellenezzük, hogy ha a gáz felszínre hozásához speciális technikára, külföldi cég segítségére van szükség, akkor jöjjön az a cég és legyen meg a tisztességes haszna is. Hanem a titkolózás ellen emelünk szót, és az ellen, hogy természeti kincseink kis részét hagyják nekünk, a nagy részére pedig külföldi cégek tegyék rá a kezüket. A magyar kormány a magyar nemzetnek felelős, azért választották, hogy a magyar nemzet érdekeit képviselje. És ha nem ezt teszi, akkor mi kereszténydemokraták azért vagyunk az Országgyűlésben, hogy erre rákényszerítsük!

(Demokrata, 2007. január 18;
Az interjút Bándy Péter készítette)

MÁRCIUS 15-I ÜNNEPI BESZÉD A PILVAXBAN

(részlet)

Játsszunk el a gondolattal, ha visszaforgatnánk az idő kerekét 1848-ba, a mai magyar sajtó – vagy legalábbis egy jelentős része – milyen tudósításokat tenne közzé a március 15-i forradalomról? Szinte bizonyos, beszámolóikban azt olvashatnánk, hallhatnánk, hogy néhány tucat randalírozó, a rendőrségi jogszabályokat semmibe vevő nacionalista tüntetésekbe és a békés polgárok zavarásával járó utcai randalírozásba fogott, s az ultranacionalista Petőfi nem átallotta azt mondani, hogy: „rabok legyünk!" És Táncsics kiszabadításáról mit írnának?

Valami olyasmit, hogy a randalírozó, populista, nacionalista, szélsőséges tömeg politikai bűnözőket szabadított ki. Vagy közállapotainkhoz máshonnan közelítve kérdezem: eszébe jutott-e egyetlenegy Habsburg főhercegnek, hogy odaálljon a Batthyány-örökmécseshez és azt mondja: Lajos, te, hogy csinálnád?

(Hazánk, 2007. március)

A SZENTHÁROMSÁGRÓL ÉS A FEKETE BÁRÁNYOK KONCERTRŐL

Szokatlan interjú Semjén Zsolttal – I. rész

– Teológus, politikus. Hit és ész. Hogy egyeztethető össze ez az ellentét?

– Miből gondolja, hogy a kettő ellentétben van?

– Egyik a hit, másik az ész világa. Nekem például mindig probléma volt a Szentháromság. Hogy lehet Isten egy, ha háromság?

– Szívesen tartok hittanórát, voltaképpen szívesebben, mintha banális aktuálpolitikai kérdésekről csevegnénk. Tehát az értelem oldaláról: Isten az Abszolútum. Abból, hogy abszolút, következik, hogy egy, mert ha nem egy lenne, akkor mintegy korlátoznák egymást, tehát nem lehetne abszolút.

– Jó, azt értem, hogy egy, de hogy és miért háromság?

– Az Abszolútum abszolút voltából következik, hogy abszolút tudása van mindenről, így önmagáról is. Az Abszolútum elgondolja önmagát: a Gondoló az önmagáról való Gondolatot. Ha én elgondolom magamat, az abban különbözik attól, ha az Abszolútum gondolja el önmagát, hogy az én magamról való elgondolásom nem tökéletesen azonos velem – vagyis én és az én-képem nem ugyanaz –, továbbá én valóságosan létezem, míg a magamról való elgondolásom csak fogalmilag van a fejemben. Ezzel szemben, ha az Abszolútum gondolja el önmagát, akkor az tökéletes, vagyis önmaga és az önmagáról

való gondolata ugyanaz. Továbbá mivel ugyanaz, ezért nem csak ő van valóságosan, hanem az önmagáról való gondolata sem csak fogalmilag létezik, hanem ugyanolyan valóságosan van, mint ő maga. Mivel a Gondoló személy – hiszen elgondolja önmagát –, ezért a Gondolat sem lehet személytelen – hiszen akkor sem tökéletes, hiány nélküli nem lenne, sem ugyanaz mint a Gondoló. A Gondoló, mint végtelen értékre a Gondolatra irányul, a Gondolat pedig, mint végtelen értékre a Gondolóra. Ez a szeretet, amiben és ami által a Gondoló a Gondolatra és a Gondolat a Gondolóra irányul: A Gondolás, maga is végtelen – hiszen végtelent „közvetít", vagyis nem lehet „kisebb", mint a Gondoló és a Gondolat – ezért maga is személy. Mindebből – mivel belátható, hogy más vonatkozás nem lehet –, állítható, hogy az Abszolútum: Önmagát Gondoló Gondolat.

– Így még sohasem hallottam… Vagyis a Gondoló az Atya, a Gondolat a Fiú és a Gondolás a Szentlélek. Ez a Szentháromság?

– Egy, az értelmem általi megközelítési kísérlet. A Szentháromság misztériumához képest persze csak az emberi értelem dadogása, az antik sejtésektől a modern teológia reflexióiig. Ez olyasmi, mint amikor Pascalnak azt mondta valaki, hogy Isten nem lehet egyszerre mindenütt jelen, akkor azt válaszolta, hogy gondoljon egy végtelen sebességgel mozgó pontra. Mindezt pusztán arra mondtam, hogy a hit és az ész nem áll ellentétben, sőt.

De míg Isten létét józan ésszel felismerhetjük a világból és magunkból, mint az alkotásból az Alkotót, addig a Szentháromság Isten önkinyilatkoztatása. A Bibliában a csipkebokor jelenetben Mózes kérdésére, hogy „ki vagy Te?", az Isten ad egy ilyen filozófiai jellegű választ, hogy „Én vagyok az, aki

Vagyok" – tehát nem egy a létezők közül, hanem az abszolút Lét –, de rögtön hozzáteszi – belépve a történelembe, mindnyájunk személyes történetébe –, hogy ő az atyák Istene, és velünk van, és megszabadít.

– *Én tulajdonképpen egész másról akartam beszélgetni, de most nagyon kizökkentett az újságírói szerepből és elgondolkodtatott…*

– Akkor már nem találkoztunk hiába.

– *Bayer Zsolt a Magyar Nemzetben a Fidesz 19. születésnapjára írt vezércikkében, szó szerint ezt írta: „…el akartam mesélni egyszer: tizennégy évesen ittam először alkoholt életemben. Merthogy akkor még sportoló voltam, nem ittam, nem bagóztam. Még jó… Szóval tizennégy évesen, elsős gimnazistaként. Fél deci rumot, a Hajógyári-szigeten, a Fekete bárányok-koncerten. Vagyis: P. Mobil, Hobo Blues Band, Beatrice. És mi tagadás, az a fél deci rum kis híján megölt. Utolsó emlékem, hogy fekszem a sárban, a ricsés kendőmben, a nagyon csöves gatyámban és a bőrdzsekimben, és magamhoz ölelem osztálytársamat s barátomat, aki éppen olyan állapotban van, mint én. Megegyezünk még, hogy kár ilyen fiatalon meghalni, aztán sötét… Amúgy ehhez a barátomhoz jártunk állandóan. Nagy, polgári lakásban éltek, volt külön szobája, Tesla lemezjátszója(!), és megvolt neki az összes Pink Floyd (Yugoton, pupákok!); nála voltak a legnagyobb bulik, mindig. Aztán harmadik után kimeszelte a szobáját, csak egy ágy maradt benne, egy íróasztal, az ágy felett egy feszület. Elég sokszor megkérdeztem már tőle, hogy mi történt azon a nyáron, azt feleli, hogy majd egyszer elmeséli, ha itt lesz az ideje. Ja! Hogy hogy is hívják a barátomat? Semjén Zsoltnak. Semmi maoizmus, semmi Lukács-iskola, semmi Rajk-butik,*

semmi Beszélő, semmi eszdéesz; egyből egy feszület a kimeszelt falon, 1980." Tudom, hogy furcsa egy interjúban ilyet kérdezni, de ez a cikk már úgyis különös lett. Mi történt?

– Jézus azt mondja: „Íme, az ajtóban állok és zörgetek. Ha valaki meghallja szavamat, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem és ő énvelem." Fogalmazzunk úgy, hogy ajtót nyitottam Neki.

– Bayer Zsolttól hallottam a Lánchíd rádióban az Antigoné sztorit. A Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban történt, ahol osztálytársak voltak. Az első év első hetében a gimnazista Semjén Zsolt – meghosszabbítva a nyaralást – nem látogatta az iskolát. Amikor pedig bejött, a magyartanár éppen röpdolgozatot íratott. A kérdésre, hogy ki volt Antigoné, azt a választ adta: „Antigon felesége"… Ez igaz vagy anekdota?

– Igaz. Különben úgy folytatódott a nap, hogy matekóra következett. Mi Bayerral az utolsó padban önfeledten torpedóztunk. Biztos ismeri ezt a játékot, a-b-c, 1-2-3, talált, süllyedt.

– Persze, minden diák játssza kockás papíron.

– Egyszer csak Schneider Zsuzsa néni, miközben valamilyen zavaros egyenletet vezetett le a táblán – talán abból kiindulva, hogy a bátyám, aki matematikus, szintén szilágyis volt – azt mondja: Kissemjén folytassa! Felállok, nézem, $\sqrt{2}ab$, per a^2 … Közben a Bayer bátran odasúgja: B2. Én diadalmasan bemondom: B2! Zsuzsa néni öt percig beletemetkezik az egyenlet tanulmányozásába, aztán csodálkozva rámnéz: Mi az, hogy B2?!? Az én drága barátom a torpedó tippjét súgta…

– Bayer–Semjén: egy–egy. Nem tudom megállni, hogy az interjú végefelé ne kérdezzek vissza arra, amivel kezdtem: teológus és politikus. Mint a minap is egy TV műsorban következetesen megvédte a cö-

libátust, ugyanakkor közismert, hogy a parlamentben harcosan ellenezte az egynemű párok házasságát, a természet rendjére hivatkozva. Nincs ellentmondás ebben?

– Nincs. A természetes ellentéte nem a természetfölötti, hanem a természetellenes. Az „egynemű párok házassága" ellentétes a természet rendjével. A cölibátus pedig az Egyház egyik természetfölötti jele.

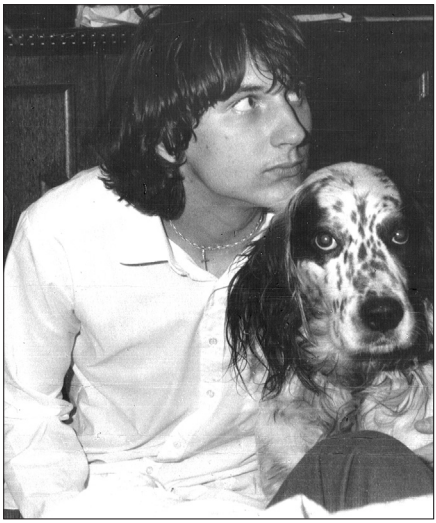

A Szilágyi Gimnáziumban, 1980

– Ilyen beszélgetésnél, ahol a cél a személy bemutatása, fel lehet tenni kérdésként a mesterségem címere játékot: milyen címert választana, amivel kifejezné azt, hogy ki is Ön?

– Nekem jó a családi címer.

– *Szimbolikusan kérdeztem.*

– Nekem szimbolikusan is jó. De ha már teológus-politikus voltomat feszegeti, reflektálva az előzőekre is: a természetfeletti a természetesre épül. Az értelem és a kinyilatkoztatás azért nem lehet ellentétben, mert mindkettő ugyanattól az Istentől van. Ezt kifejezné egy olyan címer, amelyiknek egyik felén fölülről lefelé jövő fény van, a másik felén lentről fölfelé menő. Ez talán utalna arra is, amit Szent Josemaría Escrivá tanított, hogy a munkánknak – legyen az újságírás, képviselőség vagy villamos vezetés – akkor van végsősoron értelme, ha annak tudatosan tisztességesen művelve természetfölötti jelentőséget adunk.

(*Gondola, 2007. április 24;*
az interjút Kárpáti Katalin készítette)

A SZOVJETUNIÓ ATEISTA-VALLÁSÁRÓL ÉS A LEX SEMJÉNRŐL

Szokatlan interjú Semjén Zsolttal – II. rész

– A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének miskolci fórumán, az előadótermet zsúfolásig megtöltő hallgatóság előtt a keresztény politika lehetőségét és szükségességét a Miatyánkból vezette le.

– Keresztény emberként imádkozzuk a Miatyánknak azt a mondatát, hogy Adveniat Regnum Tuum. De mit is jelent az, hogy *jöjjön el a Te Országod*? Jelenti teológiai értelemben, hogy valósuljon meg Isten egyetemes uralma. Jelenti egzisztenciális értelemben, hogy valósuljon meg a szívünkben Krisztus Királysága. És jelenti politikai értelemben azt is, hogy egyszerűen nem keresztény az a felfogás, amelyik azt mondja, hogy katolikus vagy protestáns vagyok vasárnap a templomban, otthon a családomban, azután fütyülök arra, hogy mi történik a világgal, a hazámmal, a városommal. Mert a keresztségben kapott küldetésünk, hogy a világot – legalább a mi kis világunkat – elmozdítsuk az Evangélium irányába.

– Ez nagyon szép gondolat, de közben a világ szekularizálódik, elvallástalanodik.

– A szekularizációs elméletek a laikusok között tartják magukat közvélekedésszerűen, a vallásszociológia éppen az ellenkezőjéről számol be. Míg egy emberöltővel ezelőtt vallásilag a legelkötelezettebbek az idős, falusi, alacsony iskolázottságú emberek

voltak, ma a fiatal városi értelmiség. Ez persze nem cáfolja azt, hogy úgy tűnik, a világ – úgy általában – a dekadencia és deviancia elsötétülésébe hanyatlik, ami a késő római korra emlékeztet, de Szent Pál arról beszélt a Rómaiaknak írt levelében, hogy ahol megárad a bűn, ott túlcsordul a kegyelem. Mindenesetre az ilyen-olyan szekularista elméletekkel szemben bölcs dolog szem előtt tartani, hogy a Szentlélek nem szociológiai kategória.

– *Beszélhetünk vallási reneszánszról?*

– Két okból is beszélhetünk: az egyik filozófiai, a másik antropológiai természetű. A filozófiai természetű ok, hogy nyilvánvalóvá vált, hogy ez a mindent elborító relativizmus abszurditásba torkollik. Megkockáztatom a megállapítást, hogy napjainkra a józan ész védőbástyája a keresztény bölcselet maradt. Nekünk kereszténységnek a dolgunk részint az, hogy bölcseleti-teológiai minőségben, tanúságtevő módon mutassuk be a hitet, részint pedig – ezt mintegy bevezetve – relativizáljuk a relativizmust, hintsük el a hitetlenséggel szembeni hitetlenség termékeny magvait. Az antropológiai természetű ok pedig az, hogy az ember transzcendenciára nyitott lény, sőt éppen ez a transzcendenciára való eredendő nyitottság jelenti az ember ember voltát. Ezt az emberből nem lehet eltüntetni, csak ideig-óráig elhazudni, valláspótlékkal helyettesíteni. Miután a transzcendenciát tagadó ideológiák látványosan csődbe jutottak, ezért a mi korunk alapvonása a transzcendenciaéhség. Persze ez azt is jelenti, hogy a teológiai minőségű virágok mellett burjánzanak a vadhajtások is. Az elsőre példák a lelkiségi mozgalmak, a másodikra, a vallási bóvlira, a szekták. A mi küldetésünk az, hogy a kihívást lehetőséggé változtassuk!

– Milyen régi vagy új „vallási bóvlira" céloz?

– Régi vallási bóvli például a Szovjetunió ideológiája.

– Hogy-hogy vallási? Nem ateista?

– Abszurd módon ateista-vallási. Megmagyarázom. A történet szerintem Izajás próféta értelmezésével kezdődött, az Ebed Jahve dalokkal, amelyek az Úr szenvedő, de szenvedése által az emberiséget fölemelő Szolgájáról szólnak. Ezt a kereszténység Krisztusra értelmezi, a zsidóság pedig Izraelre. Marx ezt egyszerűen szekularizálta, és a proletariátusra vonatkoztatta. A Mennyországból, a Mennyei Jeruzsálemből így lett kommunizmus. Az Istennek, mint Abszolútumnak a jegyeit – mint például az örökkévalóság stb. – az anyagra ruházták. De ikonográfiailag is tetten érhető ez, Marx–Engels–Lenin megfelel a Szentháromságnak – az egy eszme három személyben áll fenn –, Marx Tőkéje és a Kommunista kiáltvány az Evangéliumoknak, a munkásmozgalom mártírjai az ókeresztény vértanúknak, a kommunista indulók a pravoszláv egyházi énekeknek, a május 1-jei felvonulás a húsvéti körmenetnek. A Moszkvai Patriarchátuson hallottam, hogy Lenint miért tömték ki? Azért, mert ezzel az új „ereklyével" akarták mintegy pótolni az orosz néptől 1917 után elvett, és nyilvánosan meggyalázott szentek ereklyéit.

De mindez igaz a filozófiatörténet más részeire is. Például Auguste Comte, a pozitivizmus atyja, aki egész életében a metafizika ellen hadakozott, élete utolsó éveiben semmi mást sem csinált, mint a pozitivista-vallás rítusainak kitalálásával bíbelődött…

Mélységesen igaza van Chestertonnak, hogy „ha az emberek nem hisznek Istenben, akkor nem valamiféle semmire gondolnak, hanem mindenfélére".

Ilyen mindenféle vallási bóvli ma a – fogyasztói társadalom önkifejezéseként értelmezhető – New Age. Az a legfárasztóbb ezekben a „modern" eretnekségekben, hogy divatos csomagolásba burkolt ócska kacatok. Míg ókori elődjük, az antik gnózis – bár ugyanilyen hazug –, de legalább sziporkázóan színes, szellemes világ volt, ez pedig tényleg olyan, mint egy mai pláza.

– *Most a teológus beszélt Önből, de mit mond a politikus?*

– A liberális relativizmus vonatkozásában relativizálni kell az ideológiájukat. Például kedvenc szlogenjüket, a „világnézeti semlegességet". Először is világnézetileg legfeljebb egy döglött ló semleges, és nyilvánvaló, hogy a „világnézeti semlegesség" fából vaskarika. Az helyes, hogy az állam világnézeti kérdésekben legyen semleges, vagyis a profán, immanens állam nem hivatott teológiai, transzcendens kérdések eldöntésére. De az állam nem lehet „semleges világnézetű", pláne nem propagálhat ilyent – amint azt a liberálisok szeretnék –, mert a világnézetileg semleges államnak – az egyébként nem létező – „semleges világnézettel" szemben is semlegesnek kellene lennie. Különben attól, hogy az állam világnézeti kérdésekben semleges – sőt éppen azért, mert semleges –, tiszteletben kell tartania – súlyuknak és értékeiknek megfelelően – állampolgárai világnézeti döntéseit.

Tehát Magyarországon – és az Európai Unióban – azt, hogy a kereszténység a maga katolikus-protestáns-ortodox összetettségében mind történelmi, mind szociológiai szempontból meghatározó, releváns valóság, vagyis nem pusztán egy a szubkultúrák közül. Más lehet persze más, de hozzánk képest más!

Szektaügyben pedig abból erednek a problémák, hogy – Európában példátlan módon – Magyarországon egyszerűbb egyházat alapítani, mint bélyeggyűjtő egyesületet. Semmi akadálya annak, hogy mi itt és most megalapítsuk a Szent Mikrofon Egyházát, ugyanis ehhez még a hittételeket sem kell bemutatnunk, vagyis a bíróság még azt sem vizsgálhatja, hogy egyáltalán vallási jellegű-e? Azt állítom, hogy nem normális állapot az, hogy azonos jogi státuszban van az Esztergomi Érsek, a Református Egyház Lelkészi Elnöke, és a Boszorkányegyház Főboszorkánya. Ez nem vicc, ha jól emlékszem, 74-es sorszámon van az egyházak állami regiszterében.

Nem normális, hogy egy kuplerájt be lehessen jegyeztetni egyházként, mondván: ez nem egy nyilvánosház, hanem egy templom; itt nem prostituáltak vannak, hanem papnők; itt nem prostitúció folyik, hanem termékenységi liturgia; és nem üzleti bevételük van, hanem stólapénzük, és üdvözlik az adóhivatalt…

Másfél évtizede mondom, hogy szigorítani kell az egyházalapítási jogszabályt, de mivel kétharmados, az SZDSZ mindig megfúrta. Ennek a vesztese pedig az egész magyar társadalom, az elszélhámoskodott adóforintok miatt, a destruktív szekták által pszichoterrorral agymosott, egy életre megnyomorított gyerekek miatt, a szétszakított családok miatt.

– Amikor az Orbán-kormány idején Ön volt az egyházügyi államtitkár, az MSZP–SZDSZ azzal támadta, hogy az egyházi iskolák több pénzt kapnak, mint az önkormányzatiak. Most viszont Ön vádolja az MSZP–SZDSZ kormányt, hogy kevesebbet. Az ember azt gondolná, hogy ezek objektív számok… Most akkor többet kapnak az egyháziak, vagy kevesebbet?

– A mi alapelvünk az egyenlő finanszírozás, tehát ugyanannak a közfeladatnak az ellátására fillérre ugyanannyi illesse meg mind az önkormányzati, mind az egyházi iskolát. És így az állampolgárok minden anyagi pressziótól mentesen dönthessék el, hogy melyikben van bizalmuk. Miután mi, vallásos emberek, ugyanúgy fizetjük az adókat – amiből fenntartják az állami és önkormányzati intézményeket – mint bárki más, akkor, ha emberi jogainkból – jelesül a vallásszabadságból – következő, közfeladatot ellátó egyházi iskoláinkat ezen felül, mintegy plusz anyagi tehervállalással kell fenntartanunk, akkor végeredményképpen kétszeres adófizetésre vagyunk kényszerítve, és ez azt jelenti, hogy másodrangú állampolgárok vagyunk a saját hazánkban. Amíg én vezettem az egyházi ügyeket, minden tekintetben megvalósult az egyenlő finanszírozás.

Az SZDSZ most azzal bűvészkedik, hogy nem egyenlő közpénzről beszél, hanem egyenlő állami pénzről. Ezen a csúsztatáson való átlátáshoz ismerni kell az iskolafinanszírozási szisztémát. A lényege az, hogy az önkormányzati iskola működésének egy részét közvetlenül folyósítja az állam fejkvóta néven, egy részét meg az adott önkormányzat teszi hozzá. Az egyházi iskolának a fejkvótát ugyanígy folyósítja az állam, az önkormányzati részt pedig – az országos önkormányzati átlag alapján – itt az állam teszi hozzá. Így egyenlő a közpénz-támogatás, függetlenül attól, hogy önkormányzati vagy egyházi-e az iskola.

Az SZDSZ az önkormányzati átlagnak megfelelő részt egyszerűen elvenné az egyházi iskolába járó gyerekektől, ezért nem beszél soha közpénzről – mert abba bele kell számolni az önkormányzati részt

is –, hanem csak állami pénzről. Primitív, de hatásos trükk.

A másik leleményük, hogy amikor összehasonlítják a számokat, akkor egy átlagszámot vesznek: egy gyerekre számított önkormányzati iskolaátlag és egyházi iskolaátlag. Igen ám, de az önkormányzatiaknál arányaiban sokkal több az óvoda és általános iskola, mint a gimnázium. Az egyháziaknál meg arányaiban pont fordított a helyzet. És miután nyilvánvalóan sokkal olcsóbb egy óvodás hely fenntartása — ahová kell egy-két óvó néni és dadus –, mint egy gimnáziumi képzés – ahol kell történelem, matematika, magyar, kémia, torna, rajz, angol, német, stb. tanár –, ezért ez az átlagszám-összehasonlítás értelmetlen. A körtét mérik az almához. Én azt mondom, hogy az óvodát az óvodával, az általános iskolát az általános iskolával, a gimnáziumot pedig a gimnáziummal hasonlítsuk össze, és akkor feketén-fehéren kiderül, hogy – ha beleszámítom a felújítási kereteket, pályázati hozzáférést, stb.-t –, az egyházi iskola, az egyházi iskolába járó gyerek – iskolatípustól függően – felét-kétharmadát kapja annak, mint az önkormányzatiba járó társa. Mi ez, ha nem vallási alapon való diszkrimináció? *

– Most értettem meg, pedig évek óta hallgatom ezt a vitát. Az SZDSZ különben azt javasolja, hogy szüntessenek meg minden állami finanszírozást, és az

---

** Az Állami Számvevőszék 2008. június 3-án megállapította, hogy az Egyháznak volt igaza, mivel a Kormány nem a törvényeknek megfelelően számította az egyházi kiegészítő támogatást és így az egyházi iskolák 2005-2006-ban 2,7 milliárd forinttal kevesebbet kaptak, mint ami a törvények szerint járt volna. Az ÁSZ egyúttal személyi felelősségre vonást is kezdeményezett.*

egyházakat tartsák el a hívek, mondván, hogy most így esetleg olyanok adóforintja megy egyházi célra, akik nem vallásosak.

– A hívek tartják fenn az egyházat, sőt az államot is jórészt. Én például nem bokszolok, nem is szeretem a bokszot, mégis az én adómból is támogatják a sportegyesületeket. Nem hegedülök, mégis – nagyon helyesen – az én adómból is támogatják a zeneoktatást.

Az SZDSZ-t pedig tartsák el a párttagjai. Megjegyzem, ha ez így lenne, aligha tudnának pár száz ember tagdíjából milliárdos kampányt folytatni… Azért pedig tulajdonképpen köszönettel tartozom az SZDSZ-nek, amiért mániákusan támad, mert ezzel megerősít, hogy jó úton járok. Ha egyszer megdicsérnek, rögtön lelkiismeret-vizsgálatot fogok tartani!

– A személyes kérdésekre térve, mit tart a legnagyobb sikerének?

– Milyen értelemben? A feleségem biztos azt várná, hogy azt mondjam: azt, hogy hozzám jött feleségül. És ebben egyébként sok igazság lenne. A fiam pedig azt, hogy kiküzdöttem vele a döntetlent gombfociban.

– Azért nem ennyire személyesre gondoltam. Mondjuk egyházpolitikusként?

– Az, hogy szerepem lehetett abban – eszközszerű szerep, mert az a Szentlélek műve volt –, hogy I. Bartholomaiosz, Konstantinápoly egyetemes patriarchája szentté avatta Szent István királyunkat. Ilyen – hogy egy egyházszakadás után nyugaton kanonizált szentet elismerjenek keleten, vagy egy keletit nyugaton – 1054, a nagy keleti egyházszakadás óta nem történt. Szent István bizánci kanonizációja óta van egy ilyen közös szentje keletnek és nyugatnak.

Ezer évvel ezelőtt, a mi keresztény őseink elszakították Krisztus varratlan köntösét, és 2000-ben, a Magyar Millenniumkor tettünk egy öltést, hogy összevarrjuk azt, ami akkor elszakadt.

– *Meg is kapta II. János Pál pápától a pápai nagykeresztet, a Patriarchától pedig az ortodoxia legmagasabb kitüntetését, az aranykeresztet.*

– Igen, büszke is vagyok rá. De életem legfontosabb pillanata az volt, amikor a katolikus és ortodox egyház döntése szerint, I. Bartholomaiosz egyetemes patriarcha és Sodano bíboros, pápai legátus jelenlétében augusztus 20-án, a Szent István bazilika előtt felolvastam – és ezzel kihirdettem Isten népének – Hierotheosz püspök és Szent István király kanonizációját, majd a bullákat és az ikonokat átadtam Esztergom Érsekének. Nem voltam hiába. Ezután nehéz mit adni.

– *Hogy jön egy ilyen szentté avatási ötlet?*

– Végső soron Isten népének hitérzékéből, hittapasztalatából és az erre adott reflexióból, de mindez egy adott, konkrét történelmi szituációban történik. Lehet, hogy profánul hangzik, de a Gellért söröző teraszán merült föl, ahol '98-ban egy későnyári délután söröztünk Mihail metropolitával. A Lélek ott fúj, ahol akar. Azután két év kemény munka, Budapest–Konstantinápoly–Róma háromszögben.

– *Vannak olyan dolgok az életben, amire az ember álmában sem gondolt…*

– Például amikor aláírtam, hogy visszaadjuk az Egyháznak a Mátyás-templomot és a Szent István-bazilikát, amikor belegondoltam abba, hogy Uram Isten, Semjén Zsolti a Keleti Károly utcából, visszaadom a Mátyás-templomot, hát elakadt a lélegzetem…

– És a politikában mi volt az eddigi legnagyobb siker?

– Az, hogy újra parlamenti párt a Kereszténydemokrata Néppárt. Megjegyzem, egyetlen politológus sem volt, aki reális lehetőségként számolt volna azzal, hogy feltámasztjuk a KDNP-t. Varga László halála előtt politikai testamentumában rám bízta a párt vezetését. A Barankovics-párt nem esett ki a történelemből – a történelmi pártok közül egyedül mi maradtunk meg! –, az Országgyűlés harmadik legnagyobb frakcióját adjuk, ugyanígy az önkormányzatokban szerte az országban és az újjászervezett párttagság tekintetében is, karakteres világnézeti párt vagyunk. Megcselekedtem, amit megígértem neki.

– Mit szeretne még elérni? Valamilyen poszt vagy valamilyen lex Semjén?

– Ez utóbbi. A személyi jövedelemadó helyett választható családi jövedelemadó megvalósítása – amelyik nem csak azt nézi, hogy mekkora az egyes ember jövedelme, hanem figyelemmel van arra is, hogy ebből hány másik emberről gondoskodik –, mert tudom, hogy ez segítené a magyar megmaradást.

– Befejezésül megosztaná az olvasókkal valamilyen „égését" is?

– A ferences Szent Angéla iskolába járnak a gyerekeim, köztük Emese lányom, aki 16 éves, annak minden viharával… És miután itt van Buda egyik legnagyobb tornacsarnoka, itt szoktuk tartani a KDNP-s rendezvényeket. Egyszer vendégünk volt ifjabb Konrad Adenauertől Adam Lipinsky lengyel államminiszterig számos barátunk, én meg késésben voltam és rohantam föl a nagygyűlésre. Az utcán szintén odatartott egy jólöltözött idősebb úr a fele-

ségével és ahogy elnyargaltam mellettük, láttam, hogy megismernek. Éppen megállapítottam magamban, hogy hát igen, az ismertség, a népszerűség… Mire hallom, hogy az öregúr azt mondja a feleségének: Tudod te, ki volt ez? A Semjén Emese apukája! – én pedig nagyon büszke apa voltam!

(Gondola, 2007. április 30;
az interjút Kárpáti Katalin készítette)

ÚJ KORSZAK KEZDŐDIK

Semjén Zsolt az európai kereszténydemokráciáról és a politikai ingáról

– Tíz esztendő után a KDNP újra az Európai Néppárt tagja. Annak idején mi volt a kizárás oka, illetve mit tettek azért, hogy most visszafogadják önöket?

– Valószínűleg emlékeznek a kedves olvasók arra, hogy körülbelül egy évtizeddel ezelőtt, ha szabad így fogalmaznom, „küldetéses" emberek kezébe került a Kereszténydemokrata Néppárt. Ebből kifolyólag a KDNP elveszítette arcát, hitelét, s ennek következményeként kiesett a parlamentből. Ahogy Gyulay püspök úr a Giczy-korszak idején mondta: ez a párt már sem nem keresztény, sem nem demokrata. Kiüldözték a pártból mások mellett Varga Lászlót, Harrach Pétert és engem is. A Giczy–Bartók időszakban követhetetlenné és vállalhatatlanná váltak a politikai cikcakkok, ezért nem volt helye a KDNP-nek az Európai Néppártban. Varga Lászlóval azonban elhatároztuk, hogy nem hagyjuk a történelemből kiesni ezt a pártot. Az 1947-es Barankovics-párti képviselőkkel létrehoztuk a Barankovics-platformot, amelyből aztán létrejött – és Orbán Viktor hathatós támogatásával megerősödött – a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség, amelyik mintegy átmentette a hiteles kereszténydemokráciát. A következő mérföldkő az volt, amikor Varga László a Legfelsőbb Bíróság döntése után 2002. november 2-

án helyreállította a párt törvényes működését. Aztán megkötöttük a Fidesz–KDNP szövetséget, s így 2006-ban ismét bejuthattunk az Országgyűlésbe, önálló frakciót alakítottunk, a harmadik legnagyobbat a parlamentben. Ma már több önkormányzati képviselőnk van, mint az MDF-nek és az SZDSZ-nek együttvéve, tagjaink száma pedig 17 ezer, ami szintén a harmadik legnagyobb párttá tesz bennünket. Politikai irányunk és politikai súlyunk elismerése, hogy az Európai Néppárt ellenszavazat és tartózkodás nélkül visszafogadott bennünket. Ezzel feltettük az i-re a pontot, de ez egyúttal a KDNP új korszakának, intenzív Európa-politikájának a kezdete is.

– *Ez azt jelenti, hogy ki akarják használni néppárti tagságukat az európai politikai színtéren?*

– Pontosan, és határozott elképzeléseink vannak arról, mit szeretnénk tenni. Egyrészt az Európai Néppárt, az Európai Parlament legnagyobb frakcióját adó erő belső életében, másrészt az egész unió tekintetében is.

– *Mit szeretnének tenni?*

– Mindennek ára van, így annak is, hogy az Európai Néppárt a legnagyobb pártszövetség lett az unióban. Ez az ár pedig az volt, hogy a hagyományos kereszténydemokrata-keresztényszociális értékrend elhalványult, nem utolsósorban a brit konzervatívok érkezésével. A brit konzervatívok világképe finoman fogalmazva is eltér a kontinentális keresztény felfogás értékrendjétől. Mi például a család szentségét, védelmét sokkal fontosabbnak tartjuk, mint brit barátaink, de a legnagyobb különbség talán az, hogy mi sokkal szociálisabbak vagyunk, az államnak sokkal több felelősségvállalást tulajdoní-

tunk, mint ők. Ők piacgazdaságban gondolkodnak, mi szociális piacgazdaságban. Mi hívei vagyunk a piacnak a gazdaságban, de az állami felelősségvállalásnak és szolidaritásnak vagyunk a hívei az egészségügyben, az oktatásban és a kultúrában. Ebben hangsúlyos különbség van tehát az angolszász konzervativizmus és a kontinentális kereszténydemokrata felfogás között.

Félreértés ne essék, az ő jelenlétük fontos és szükséges, barátaink és szövetségeseink, de mi küldetésünknek tartjuk, hogy világossá tegyük, vissza kell térni az alapító atyák, Adenauer, Schumann és De Gasperi örökségéhez, akik a keresztény civilizációra épülő Európai Uniót álmodtak meg.

– *Itt át is térünk az unió egészére.*

– Ezzel kapcsolatban egy sajátos szempontra szeretnénk felhívni a figyelmet, amelyben offenzív külpolitikát indítunk. Arról van szó, hogy alapvető különbség van a volt szocialista országok és a boldogabb történelmű nyugati országok egészségügye között. Mégpedig az, hogy egyfelől Nyugaton soha nem államosították az állampolgárok társadalombiztosítási befizetéseit, miként tették ezt keleten a második világháború után, másfelől a szocialista országokban nemzedékeken át emberek millióitól elvették a fizetésük felét, és ezért cserébe alkotmányban garantálták ingyenes egészségügyi ellátásukat. Ezek után hogyan lehet azt mondani, mondjuk egy 70 éves embernek, hogy gondoskodjon magáról, és fizessen, ha orvosra szorul? Mi azt állítjuk, hogy az államnak elsősorban a saját állampolgárai felé van adóssága, és a természetjog alapján a megélhetésükért küzdő emberek szempontjai megelőzik a befektetők és hitelezők szempontjait.

Tisztában vagyunk a gazdasági és politikai realitásokkal, de ez a kérdés nem tehető zárójelbe. Célunk ennek a problémának az exponálása, megértetése és elfogadtatása, és nem titkoljuk azt sem, hogy egyszersmind szélesíteni szeretnénk az uniós forrásokhoz való hozzáférésünket is. Ezért megbíztam Surján László EP-képviselőt, az Antall-kormány volt népjóléti miniszterét, hogy a volt szocialista országok európai parlamenti pártjait ebben az ügyben rendezzük közös falanxba.

– Most, hogy érezhetően erősödik itthon a KDNP, ráadásul immár ismét az Európai Néppárt tagjai, logikusnak tűnne, ha önállóan indulnának a 2009-es EP-választáson. Készülnek-e erre?

– A mi felelősségünk és feladatunk úgy megerősíteni a Kereszténydemokrata Néppártot, hogy olyan konstrukcióban tudjunk indulni, ami az adott pillanatban és szituációban a leginkább képes maximalizálni a polgári oldal szavazatait. Mi nem fogunk politikai kalandorakciókba kezdeni.

– Angela Merkel és Nicolas Sarkozy személyében két erős uniós országnak is hangsúlyosan jobboldali, konzervatív vezetője lett az elmúlt időszakban. Wilfried Martens, a Néppárt elnöke és Joseph Daul frakcióvezető is megemlítette a Fidesz kongresszusán, hogy Merkel, Sarkozy és Orbán Viktor egy új európai politikusi generáció tagjai. Emellett az unió szinte minden fontos tisztségét is konzervatív politikusok töltik be. Ön szerint minek köszönhető ez a tendencia?

– Tény, hogy a politikai inga Európában tartósan elmozdult a jobboldal irányába. Sárközy győzelme egyébként nem csupán egy szokásos meccs volt a jobboldal és a baloldal között, hanem paradigma-

váltás. Sárközy ugyanis nyíltan meghirdette, hogy elég volt a '68-as Marx–Mao–Marcuse-féle baloldali-anarchista ideológiából, ami lényegében tagadta a keresztény civilizációt, a nemzeti hagyományokat, és ez volt szerintem a most tapasztalható devianciák gyökere is. Ezért az ő győzelme a francia elnökválasztáson nézetem szerint fordulópontot jelent. Az emberek lassan rájönnek arra is, hogy a magukat szocialistának mondó pártok mára neoliberálissá, a nemzetközi nagytőke kiszolgálóivá váltak, elvesztették azt a karakterüket, ami a szociáldemokrácia alapja kellene hogy legyen: a munkavállalók, a kisemberek védelme a nagytőkével szemben. Ezért mind eszmeileg, mind politikai szempontból itt az ideje, hogy mi, kereszténydemokraták emeljük magasra a szociális igazságosság, a munkásvédelem és a korlátokat nem ismerő kapitalizmus kritikájának a zászlaját!

– Mivel a konzervativizmusról beszéltünk megkerülhetetlen a magyar rendőrség helyzete. A konzervatív ember ugyanis rendpárti, ám itthon alapvetően ingott meg a bizalom a rendfenntartó szervekben.

– Tavaly október 23-án Gyurcsány Ferenc kiengedte a rendőrterror szellemét a palackból azzal, hogy a rohamosztagosait ráuszította a népre és az államhatalom falazott nekik, elhitette velük, hogy nekik mindent szabad. Egy idős atya mondta nekem, hogy ez a mostani megerőszakolás, útonállás, zabrálás kísértetiesen emlékezteti arra, amit a megszálló oroszok műveltek Budapest ostroma után… Azzal, hogy egy rendőrnyomozó lopott a bankból, végül is semmi mást nem csinált kicsiben, mint amit a kormány nagyban. Amit ő elemelt, milliomod része sincs annak, amit a kormányklientúra tüntetett el az állami vagyonból…

– Vagyis Bene László, Gergényi Péter, Petrétei József, Dobozi József távozása sem megoldás?

– Persze, hogy nem. Mert ahogy a parlamentben is mondtam, fejétől bűzlik a hal.

(Demokrata, 2007. május 24;
az interjút Bándy Péter készítette)

FELTÉPNI AZ AJTÓT

Ha ma Kft-t alapítok és disznót nevelek, nyugdíjjogosultságot szerzek vele. Ha gyereket nevelek, azzal nem. Nonszensz.

– *Egy évre vállalta a frakcióvezetőséget, tehát most jár le a mandátuma. Van egyáltalán ellenfele?*

– Egy komoly ellenzőről be tudok számolni: ő a feleségem. Úgy látja, a gyerekekkel kellene töltenem az időmet, ezért kemény harcot folytat, nehogy tovább is vállaljam a feladatot. A képviselőcsoport viszont arra kért, maradjak. Meggyőztek, maradok.

– *Ha már a gyerekek: otthon is a pofozógép-szerep az öné, mint a parlamentben?*

– Ez ügyben már-már bűnösen liberális vagyok. Lényegében mindenben engedek. Múltkor, amikor tényleg tarthatatlan volt, amit a három neveletlen gyermekem művelt, az volt az utolsó érvem: ha nem hagyjátok abba, szólok anyátoknak.

– *A frakcióban is így tart fegyelmet: ha nem vagytok jók, szólok Orbán Viktornak?*

– Ő egy másik párt elnöke.

– *Tényleg?*

– Tényleg. Vissza is térhetünk rá mindjárt, de nem akarom megkerülni a pofozógépügyben feltett kérdést.

– *Hallgatjuk.*

– Tehát: nem én lettem harciasabb, hanem a helyzet vált abszurddá. Ha ég a ház, és bent van a gyerekem, nem mondhatom akadémikusi attitűddel, hogy: „Hölgyeim és uraim, a tudomány mai állása szerint az a biológiai-pszichológiai organizmus,

amelyet összefoglalóan Semjén Botondként ismerünk, perceken belül olyan kémiai oxidációs folyamaton esik át, hogy a transzcendentális aspektustól eltekintett létezése ennek bekövetkeztével befejezettnek lesz tekinthető". Az a normális, ha segítségért kiáltok, feltépem az ajtót, és kimentem a gyereket.

– *Múlt héten épp tolvajt kiáltott a kormányra.*

– Ezt a szót nem használtam, csak vázoltam, hogy a bankból félmilliót elemelő rendőr azt csinálta kicsiben, amit a hatalom klientúrája nagyban. Épp e napokban, amikor a Szerencsejáték Zrt.-t, a Nemzeti Színházat és szinte mindent, ami még megmaradt, privatizálni akarnak, amikor nincs válasz arra, hogy hová lettek a hitelbe felvett ezermilliárdok, amikor off-shore cégekbe hihetetlen vagyonokat „mentettek át", miközben az unióban itt a legnagyobb az adósság, a hiány, az infláció, és legkisebb a növekedés, ez inkább szolid ténymegállapítás. Hasonlítsuk össze a „sötét bunkóval", amit a toleranciabajnok Horn Gábor vágott a fejemhez ezért, vagy hogy Gyurcsánytól az „ocsmány" és az „inkvizítor" jelzőket kaptam meg, és döntsük el, ki a durva, ki a pofozógép.

– *Ön persze nem is lehet durva, hiszen szereti Gyurcsány Ferencet.*

– Igyekszem, Eperjes Károly biztatására még imádkozni is szoktam érte. Mindenesetre sajátos, hogy egy olyan ember akar kioktatni a kereszténységről, aki „rendszeresen szokott bérmálkozni", mély teológiai tudásával olykor a Megváltóról értekezik a zsinagóga falai közt…

– *Nem lehet, hogy az ön elevenére tapintott, amikor azt mondta: a KDNP csak azért van, hogy beszedje az állami támogatást?*

– Tizenhétezer taggal a harmadik legnagyobb párt vagyunk, több önkormányzati képviselőnk van, mint az MDF-nek és az SZDSZ-nek együtt. Mi vagyunk az egyetlen történelmi párt, amely talpon maradt, mi rendelkezünk a legrégebbi eszmei megalapozottsággal. Az, hogy mi a kereszténydemokrácia, egyértelmű az egyház társadalmi tanításából és az adenaueri, barankovicsi hagyományból. Mi ehhez vagyunk hűek. A szocialista párt viszont minden munkásvédelmi hagyományt megtagadott, és a legdurvább vadkapitalista, neoliberális politikát erőlteti az országra. Ezek után azt hiszem, inkább az szorul indoklásra, miért létezik még az MSZP.

– Gyurcsány arra utalhatott: taktikai szempontok miatt létezik a frakció, egyes „átcímkézett" fideszesekkel.

– Millió előnye van a külön frakciónak, de nem taktikai megfontolásokból létezünk, hanem mert van egy eszmerendszer, egy társadalmi bázis, amelynek joga van hozzá, hogy a parlamentben is megtapasztalhassa a kereszténydemokrata felfogást. Egy sor kérdésben nemcsak hangsúlyeltolódás, hanem véleménykülönbség van köztünk és a Fidesz között. Az uniós alkotmányra mi például nemmel szavaztunk, pedig akkor még a Fidesz-frakcióban foglaltunk helyet. Szövetségünk két, valóban nem egyenlő súlyú, de egyenrangú párt szövetsége, amely olyan erős, hogy a véleménykülönbségek sem tudják megbontani.

– Mégis mennyire ragaszkodnak az elveikhez? Megpróbálnák például rávenni a Fideszt, hogy tiltsák be az abortuszt, ha újra kormányra kerülnek?

– Párt vagyunk, nem hitbuzgalmi kongregáció. Márpedig aki a politikában nem tud kompromisszumot kötni, az szakmailag alkalmatlan. Aki viszont

elveket ad föl, az erkölcsileg az. Mi vagyunk az egyetlen politikai erő, amely kiáll a legkiszolgáltatottabb kisebbség, a magzati korukat élő embertársaink mellett. Magyarországon az abortusz a leggyakoribb halálozási ok. Csak utána jönnek a szív- és érrendszeri-, a daganatos betegségek. Egy törvénymódosítás viszont csak akkor lehetne reális, ha a társadalom szellemi, szociális állapota adva volna hozzá. Ma nincs. De nem engedem, hogy bárki kétségbe vonja a jogunkat, hogy ha kell, akkor kisebbségben, prófétai jel módjára, de kiálljunk a keresztény, természetjogi felfogás mellett, és a bűnt bűnnek tartsam.

– *A homoszexualitást is annak tartja?*

– Keresztény emberként igen. Egyszerű belátni: ha azonos neműek kapcsolatán múlna, az emberiség nem tudna fennmaradni. Az ilyen párok kapcsolata ezért sem felel meg a természet rendjének.

– *Egy sor kutatás mutatja, hogy az állatok körében is dívik.*

– Ott sem lesz utóda az ilyen pároknak – már ha valóban vannak ilyen párok. És főleg nem akarják ezt házasságnak hívni.

– *Miért tagadjon meg az állam egy jogot, ha egyszer senki másét nem sérti vele? Azaz: attól, ha a melegek is házasodhatnának, nem lenne kevesebb frigykötési lehetősége a heteróknak.*

– Magánéletében mindenki azt csinál, amit akar. Hogy ezt bűnnek tartom, abból nem következik, hogy ezt a viselkedést államhatalmi szankcióval akarnám sújtani. Csak ne hívják az ilyen viszonyt házasságnak! Ez a fogalom foglalt. Már a római jog is egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg a házasságot. Ha föloldjuk az „egy férfi–egy nő" szabályt, mivel indokolhatnánk, hogy három vagy akár

öt férfi szexuális kapcsolatát ne ismerje el az állam házasságként? Az lehetetlen, hogy csak kicsit adjuk fel a természetjogot. Ez esetben az államnak minden szexuális irányultságot házasságként kellene elismernie. Jobb hát, ha kitartunk a természetjog mellett. Nem vaskalaposságból, még csak nem is feltétlenül hitből: hanem mert a józan ész e mellett szól.

– A különutas politikához visszatérve: a Fidesszel ellentétben nem írták alá a digitális átállásról kötött megállapodást, amelyben a két nagy párt többek között 2012 utánra is bebiztosította a Hír Tv és az ATV helyét. Úgy érezték, kimaradtak a buliból?

– Ne váltsuk ennyire aprópénzre a történetet! A digitális átállás emberöltőkre meghatározza nemcsak a politikai, de a kulturális pozíciókat is. Nem az a lényeg, hogy mi lesz a Hír Tv-vel vagy az ATV-vel. Mi feltettük a valóban fontos kérdéseket, de nem kaptunk rájuk megnyugtató választ. Miért jó, ha egy kétharmados médiatörvényből feles hírközlési törvényt csinálunk? Lehet-e egy parlamenti testületet kormányigazgatás alá rendelni? Ugyan miért kell most véglegesen elköteleződni, amikor 2012-ig kell átállni digitális műsorszórásra? 2007 májusa van. Ellenzékben vagyunk. Ki tudja, milyen erőviszonyok alakulnak ki egy újabb választás után?

– Megelégedne az egyházügyi államtitkársággal megint, vagy nagyratörőbb terveket dédelget?

– Az egyházügyhöz értek. Ez a szenvedélyem. Életem legnagyobb sikerének tartom, hogy a konstantinápolyi ortodox egyház is a szentjei sorába emelte államalapító István királyunkat – hitem szerint ez a Szentlélek műve volt, de eszközszerű szerepem lehetett benne. De van egy személyes életcélom is: hogy a KDNP legfontosabb programpontja, a családi adózás megvalósuljon.

– Ez érthető: három gyerekkel kevesebb adót kellene fizetnie, mint most.

– Jó poén, de nem így értettem azt, hogy „személyes". A lényeg, hogy ha nem tudjuk megfordítani a demográfiai folyamatokat, akkor egy emberöltő múlva hat-hétmillióra csökken a lakosság, és a szülőképes nők aránya nem lesz akkora, hogy a nemzet reprodukálja magát. Most kell döntenünk, hogy tovább kövezgetjük-e a kihalás útját, vagy megpróbáljuk eltorlaszolni. Utóbbira elvben két lehetőség van. A kormány egymillió ázsiai betelepítésével próbálkozott volna, miközben látjuk, hová jutottak azok a nyugat-európai országok, amelyek átgondolatlan betelepítési politikát folytattak. A másik lehetőség: olyan családpolitika, melynek köszönhetően a gyerekek megszületnek. Nem kell feltalálni a spanyolviaszt. Franciaországban a családi adózással megfordították a demográfiai trendet, megszületett a második, harmadik gyerek is. Százhúsz oldalas törvényjavaslatot nyújtottunk be a múlt héten, hatástanulmányokkal.

– Családi adózás, és megfordul a demográfiai trend? Egyszerűen hangzik. Túlságosan is.

– Persze egy sor más intézkedés kell hozzá, például a nyugdíjrendszernek is igazodnia kell ehhez a célhoz. Mert ha ma kft-t alapítok és disznót nevelek, nyugdíjjogosultságot szerzek vele. Ha gyereket nevelek, azzal nem. Nonszensz. Mi azt mondjuk, hogy mivel a gyermeknevelés a leghasznosabb munka az állam és a társadalom egésze szempontjából is, ez a legjobb befektetés a jövőbe.

(Heti Válasz, 2007. május 31;
az interjút Stumpf András készítette)

BESZÉLGETÉS SEMJÉN ZSOLTTAL A MELEG-HÁZASSÁGRÓL ÉS LUKÁCS GYÖRGYRŐL

– Itt a nyári uborkaszezon és az SZDSZ megint elővette a meleg-témát.

– Azért vették elő, hogy elterelje a figyelmet a katasztrofális kormányzásukról. Mindig ugyanez a taktikájuk: amikor palástolhatatlanná válik, hogy válságba sodorták az oktatást, az egészségügyet, a gazdaságot, amikor lebuknak a korrupciós ügyeikben, akkor veszik elő a meleg-házasságot, a drogliberalizációt, az egyházellenes ötleteiket. És ezzel akarják magukat megkülönböztetni a szocialistáktól, mivel más nem maradt, amióta összefeküdtek Horn Gyula kormányában, elárulva a rendszerváltoztatás ethoszát, és amióta a rendőrterrorban való bűnrészességükkel elárulták az emberi jogok ügyét is.

– Ezért nem írta alá az SZDSZ kezdeményezte ötpárti nyilatkozatot, amely elítéli a homoszexuálisokat ért atrocitásokat?

– Három okból nem írtam alá. Először is, mert manipulatív módon egyoldalú az említett nyilatkozat. Mi elfogadhatatlannak tartjuk a homoszexuálisokat ért atrocitásokat, de ugyanígy elfogadhatatlannak tartjuk a meleg-büszkeségnek nevezett provokációt, mert ez a demonstráció önmagában sérti a közerkölcsöt és a gyerekek jogait. A provokációs szándékot bizonyítja – ami különben kimeríti a vallásos közösség elleni gyűlöletkeltést –, amikor egy

bizonytalan nemű úr/hölgy félig pucéron, félig reverendában páváskodott egy rózsaszín bibliával.

Másodszor azért nem írtam alá, mert a demonstráción megfogalmazott – és az SZDSZ által támogatott – követelések alkotmányellenesek, hiszen az Alkotmánybíróság feketén-fehéren kimondta, hogy a házasság egy férfi és egy nő között lehetséges és azt is, hogy alkotmányellenes ha kiskorúak vannak homoszexuális egyesületekben. Továbbá, ha feladjuk az egy férfi, egy nő természetjogi és alkotmányos alapelvét, akkor abszurditásba jutunk, mivel akkor például a regisztrált élettársi kapcsolatot milyen alapon tiltanánk egy már meglévő házasság mellett? Ha a „férfi–nő"-t feladjuk, akkor az „egy-egy"-et sem lehet védeni. Ha két nő házasodhat, akkor miért ne lenne legitim a többnejűség? Megjegyzem, ha egy férfinek több felesége van, ott sem jön létre valójában a házasság, mert az ahhoz szükséges önátadás nem lehetséges mondjuk öt ember között, de miután férfi és nő közötti a szexuális kapcsolat, ezért legalább nem természetellenes.

Harmadszor pedig azért nem írtam alá, mert az SZDSZ eltévesztette a házszámot: nem a pártokhoz kellene fordulniuk a problémájukkal, hanem szeretett rendőrségükhöz, hiszen nem az a kérdés, hogy meleg rendezvény volt, vagy nem meleg rendezvény, hanem az, hogy a rendőrség sokadszorra sem biztosította a gyülekezési jog érvényesülését.

– *A homoszexuális aktivisták azt terjesztik, hogy az Önök szövetségesei között is van ismert homoszexuális politikus.*

– Miért tartozna ez ránk? Akár a szövetségeseink, akár az ellenfeleink ilyen vonatkozása szerintem a magánélet és nem a közélet területe. Számomra visszataszító, ahogy Ungár Klára és Szetey államtitkár

szexuális problémáival traktálja a közvéleményt és hogy politikai tőkét próbál ebből kovácsolni. És felháborítónak tartom azt a gátlástalanságot, amivel az SZDSZ instrumentalizálja ezeket az embereket és szervezeteket azért, hogy ki ne essen a Parlamentből. A Kereszténydemokrata Néppárt álláspontja világos: nem akarjuk megbélyegezni ezeket az embereket, nem akarunk büntetőjogi szankciókat, de ne nevezzék a kapcsolataikat házasságnak, mert ez megszentelt fogalom, és ne fogadhassanak örökbe gyereket, mert a gyerek egészséges fejlődéshez való alkotmányos joga erősebb, mint a homoszexuális párok gyerekre való igénye. És nem mondunk, mert nem is mondhatunk le arról a jogunkról és kötelességünkről, hogy a természetjog és a keresztény tanítás alapján a bűnt bűnnek nevezzük.

– Az SZDSZ azt is szemére vetette Önnek, hogy a Fidesz kongresszuson ecsetelve az SZDSZ „szakértelmét", szó szerint azt mondta: ha Horváth Ágnes lehet egészségügyi miniszter, akkor ezzel az erővel Győzike lehetne a Tudományos Akadémia elnöke.

– Az idézet és a hasonlat is pontos. A félreértések elkerülése végett: nem volt szándékomban megsérteni Győzikét.

– És Halmai Gábort? Állítólag Ön vétózta meg Kuncze Gábor javaslatát, hogy alkotmánybíró legyen.

– Erre a vétómra különösen büszke vagyok. Amíg én frakcióvezető vagyok, addig Halmai Gábor nem lesz alkotmánybíró Magyarországon. Az Országos Választási Bizottságban játszott dicstelen szerepe, ahogy packáztak az emberekkel, ahogy az alkotmánybíróság fölé próbálta helyezni magát, és az, hogy a választás szabadsága helyett a választás el-

szabotálásával mesterkedett, nyilvánvalóvá tette, hogy mennyire igazam volt.

– Ön számos alkalommal kimondta a Parlamentben is, hogy Gyurcsány Ferenc pénzügyi válságba vitte az államot, morális válságba az országot és – december 5-én lelki Trianont okozva – meghasonlottságba a nemzetet. A Gyurcsány-időszak a magyar történelem fekete lapja. Mi a magyarázata annak, hogy mindezek után még mindig ragaszkodik a hatalomhoz?

– Nyilván több síkja van ennek. Van egy személyes, pszichiátriai természetű, és van egy egzisztenciális természetű, nevezetesen az, hogy ha Magyarországon nem csak formálisan lenne jogállam, hanem a justicia értelmében is, akkor Gyurcsány úr és haveri köre nem a Parlamentben ülne, hanem egészen máshol… De ahhoz, hogy megértsük a Gyurcsány-félék gátlástalanságának, hatalmi megszállottságának mozgató rugóit, a sajátos történelmi gyökerekre kell rámutatni. Ezt szerintem legpregnánsabban Lukács György ideológia-csinálása mutatja, ami mögött persze ott van a jakobinus – és még régebbi – hagyomány. De a közvetlen politikai-szellemi előzmény Lukács György, aki eleve adottnak tartotta – amit persze nem mondott ki –, hogy ő és a hasonszőrűek eleve a hatalomra rendeltettek. Még azt is megengedem, hogy tényleg azt hitték, hogy ők kiválasztottak arra, hogy az emberiséget boldogítsák, még akkor is, ha abba az emberek történetesen belepusztulnak. Tehát Lukács György mutatványa az volt, hogy valamilyen ideológiát csináljon arra, hogy miért is ők a hatalomra rendeltek? A kiinduló pont Marxtól jött, hogy minden tudat hamis tudat, kivéve a proletár tudat, ami nem hamis tudat. Igen ám, de ezt a proletárok nem

tudták, és ráadásul akik erre a megállapításra jutottak, azok feltűnően nem voltak proletárok. A lukácsi válasz erre az ellentmondásra az volt, hogy aki erre azt mondja, hogy az egész úgy hülyeség ahogy van, és még a saját rendszerében is önellentmondásos, az pusztán azt bizonyítja ezzel, hogy hamis tudata van, tehát eleve nem lehet igaza, és ha továbbra is ugrál, akkor Lukács elvtárs esetleg saját kezűleg lövi agyon. A lényeg az, hogy van egy eleve hatalomra rendelt élcsapat, akinek nincs hamis tudata, tehát igaza van; vannak proletárok, akiknek elvileg nincs hamis tudatuk, csak ezt nem tudják, de itt az élcsapat, aki tudja, és ezért a proletárt, akár akarja, akár nem, boldogítani fogja; és vannak akik ezt ellenzik, amiből is láthatóan hamis tudatuk van, tehát nincs igazuk. Szerintem ez az a tudatlan-tudatos alapbeállítottság, ami érthetővé teszi a gyurcsányferencek figuráit.

– Míg Horn Gyula a Rákosi–Kádár rendszer legitimitása mellett nyilatkozott, mondván, hogy pufajkásként a törvényes rendet védte az „56-os csőcselektől", addig Ön feleségével együtt eleget téve Nagy Imre unokája meghívásának, tisztelgő látogatást tett a Nagy Imre emlékházban.

– Az egész magyar jogállamiság sarokpontja a Nagy Imre-kormány legitimitása. Éppen ez a legitimitás teszi nyilvánvalóvá a Kádár-rendszer illegitimitását. Számomra a kor erkölcsi tekintélye természetesen Mindszenty hercegprímás, akinek nem kellett a jó oldalra állnia, mert mindig a jó oldalon állt, de ez nem érinti azt, hogy a legitimitás közjogi értelemben Nagy Imre kormányán és személyén alapult, sem azt az erkölcsi tényt, amit a keresztény teológia az ókeresztény vértanúk korától vérkeresztségnek nevez, amiről Nagy Imre akkor tett

tanúságot, amikor az igazsághoz mindhalálig ragaszkodva kimondta a Népbíróságnak nevezett vérbíróság előtt azt, hogy: „nem kérek kegyelmet". Nagy Imre ott van a magyar nemzet pantheonjában.

– Korábban mégse ment el arra a Nagy Imre égisze alatt rendezett imádkozásra, amire az öt pártelnök volt hivatalos. Gyurcsány miatt nem ment el?

– Az imádság nem arra való, hogy egy legitimitásában megrendült politikus a társadalmi presztizsét toldozza-foldozza vele. Megjegyzem Gyurcsány azt mondta a Parlamentben, hogy „a vallás dolgaihoz nincs közöm", ezek után egy ateistát imádkozni hívni olyan udvariatlanság, mint egy izraelitát szalonnasütésre vagy egy keresztényt nagypénteken bálba. A mi erkölcsi és politikai kötelességünk az, hogy – a Gyurcsány-féle ravaszkodásoknak és olcsó számítgatásoknak ellene mondva – méltó módon tisztelegjünk Nagy Imre és öröksége előtt.

(Gondola, 2007. július 16;
az interjút Kárpáti Katalin készítette)

A KÖZÉLET BOGÁNCSAIRÓL, A NÉPSZAVAZÁSRÓL ÉS PÁZMÁNY MA IS AKTUÁLIS INTELMÉRŐL

*– Parlamenti beszédnek olyan visszhangja még nem volt, mint annak a pár percnek, amelyben Ön izraelita honfitársaihoz szólt. A Népszava vaskos nyelvészeti szakvéleményt rendelt és publikált, az SZDSZ-es Kóka János támadta, az antallista Granasztói György üdvözölte, Zoltai Gusztáv hitközségi ügyvezető igazgató tajtékzott, Köves Slomó rabbi értékelte, Weisz Péter debreceni hitközségi elnök teljes mellszélességgel támogatta.**

– 2007 első fele arról szólt, hogy azért, hogy Gyurcsány Ferenc kormányzati csődjéről, a szociális válságról, a rendőrterrorról a figyelmet elterelje, előkapta az antiszemita kártyát, és immár rituálisan megrágalmazta a jobboldalt és gyalázta a magyar nemzetet, mintegy túszként rántva maga elé a magyar zsidóságot. Erre hívtam fel izraelita honfitársaim figyelmét, és emlékeztettem a szocialistákkal kapcsolatban arra, hogy a háború után ők nem voltak finnyásak nyilas tekintetben, ők államosították a zsidóság vagyonát és az ő hivatalos politikájuk volt az Izrael-ellenesség; az SZDSZ-t pedig arra, hogy az általuk propagált devianciák – egyneműek házas-

** A parlamenti beszéd és az azt követő vita eredményeképpen a kereszténydemokrata Barankovics Akadémia keretében Izraelita Műhely alakult.*

sága, drogliberalizáció, stb. – szöges ellentétei a rabbinikus hagyománynak és amikkel szemben Mózes megkövezést írt elő…

Zoltait az borította ki, hogy én nem zsidóként hogy merek szólni a zsidósághoz, pláne az ő engedélye nélkül. Ami persze abszurd, mert én katolikusként miért ne szólhatnék a reformátusokhoz, vagy magyarként pl. a szlovákokhoz, vagy a magyar társadalom bármely részéhez?

A szavaim önmagukért beszélnek, a *Népszava* Rákosi időket idéző bértollnokainak politikai diszlexiájával nem tudok – és nem is akarok – mit kezdeni.

Minden izraelita honfitársamtól azt kérem, olvassa el a beszédet, és fontolja meg, Mózes kinek adna igazat: az SZDSZ-nek vagy a KDNP-nek? Zoltainak vagy nekem?

– *Hogy viselte a Népszava gyalázkodását?*

– Nézze, a közélet olyan mint egy mező. Nő rajta virág is, meg kóró is. Na most, miközben az ember csokrot szed pipacsból és búzavirágból, és árvalányhajat tűz a kalapja mellé, a nadrágja hajtókájára ragad pár bogáncs. Valahogy így viszem én is magammal a gáborgyörgyöket és andressewivánokat a történelembe…

– *A jobboldal frontembereit minden eszközzel támadják, hallani például, hogy a legelképesztőbb rágalmakat terjesztik róluk. Az Ön esetében odáig mentek, hogy megfenyegették, hogy géppisztolysorozattal kivégzik.*

– Jézus megmondta, hogy ahogy őt üldözték, úgy üldözni fogják az ő tanítványait is. Ezért én mindezeket természetfölötti jelnek tekintem. Megerősítés számomra, mert bizonyítja, hogy eredményesen harcolok a kereszténység és a magyarság ellenségeivel szemben. Ha nem így lenne, nem támad-

nának így. Annak idején Barankovicsot is így üldözték…

– A KDNP történelme ismert. Ma milyen távlatokat lát a kereszténydemokrácia előtt?

– Pontosan megmondtuk a célunk: egyfelől Gyurcsány ámokfutásától megszabadítani a nemzetet, meneszteni az országot romba döntő MSZP–SZDSZ kormányt. Másfelől a jövendő Fidesz–KDNP kormányban normatívvá tenni a kereszténydemokráciát – különösen azokon a területeken, amelyek irányítása a KDNP felelőssége lesz –, érvényre juttatni sajátos hangsúlyainkat: pl. megszűntetni az egyházi intézmények diszkriminációját, lehetővé tenni a családi jövedelemadózás választhatóságát, biztosítani a szabad vasárnapot.

Medvére vadászunk nem nyúlra. Tehát nem ilyenolyan támogatottságú ellenzéki párt akarunk lenni, hanem megkerülhetetlen kormánypárt, mert kétségtelenül szép dolog cizellált programokat írni, de az az igazi, amikor azt valósággá tesszük!

– Tehát a közös választási győzelem nagy céljának adott esetben készek alárendelni a szűkebb pártszempontokat. Nem érzi úgy, hogy túl közel kerültek a Fideszhez?

– Nem a KDNP idomult a Fideszhez, hanem a Fidesz lett Orbán Viktor vezetésével kereszténydemokrata ihletettségű: mind értékrendileg, mind a szociális radikalizmus szempontjából. A KDNP következetes: természetjog és szociális igazságosság.

– Egy éve kezdeményezte Orbán Viktorral a népszavazást. Úgy tűnik, hogy Gyurcsány Ferenc minden trükközése és az Országos Választási Bizottság minden időhúzása ellenére lesz – ahogy önök nevezik – szociális népszavazás. Mit vár tőle?

– A szociális válság megoldását és a Gyurcsány-kormány bukását. Az MSZP most rákényszerül arra, hogy szembe kampányoljon a szocializmus ideológiájával és saját szavazóival! December 5-e ezért nem analóg a mostani népszavazással: ott a hagyományos felállás volt: a jobboldal nemzeti, a baloldal nemzetellenes. Most viszont nyilvánvaló lesz a szocialista szavazók előtt is, hogy az MSZP a nagytőke strómanja, és ma a szociális szempontokat a jobboldal képviseli. Ezért ez magában hordozza az MSZP teljes összeomlásának lehetőségét.

A cél az, hogy minden idők legerősebb Fidesz-KDNP szövetsége ütközzön meg egy döntő csatában a történelmi mélypontján lévő MSZP–SZDSZ-szel.

– *Befejezésül egy személyes kérdés: frakcióvezetői szobája falán Pázmány képe van. Miért?*

– Kereszténység, magyarság és az Alma Mater. Vezércsillagom Pázmány kardinális üzenete, amit a protestáns Erdélyi Fejedelemségbe küldött, hogy mi magyarok minden körülmények között tartsunk egymással jó correspondentiat, mert különben gallérunk mögé pökik az nímöt. A mindenkori labancok most is itt vanak…

A történelmünk tanúsítja, hogy a magyar megmaradás Pázmány intelme megfogadásának függvénye.

(Hazánk, 2007. decemberi szám,
az interjút Kárpáti Katalin készítette)

IMÁDKOZOM GYURCSÁNYÉRT

Ki kapta a Fidesz Hőse címet? Volt-e már részeg? Megdobálná-e tojással a miniszterelnököt? Bejuthat-e egy MSZP-s a mennyországba? Interjú Semjén Zsolttal, a KDNP elnökével. *

– Megdobálná-e tojással Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt, ha ezt büntetlenül megtehetné?

– Noha magát a kérdést abszurdnak tartom, válaszolok. Nem. Nem dobálnám meg. Nekem nem az számít, hogy jár-e érte büntetés, nem ezen múlik. A tojásdobálás nem stílusom.

– Pedig van már olyan bírósági ítélet, amely szerint egy közéleti szereplőnek – a konkrét esetben éppen Demszky Gábornak – a tojással kifejezett véleményt is el kell viselnie.

– De ha én dobálnám meg, az csak és kizárólag Gyurcsány Ferencnek használna. Harmadik ellenérvként idesorolnám azt is, hogy megszorítások és szociális válság idején a tojást nem szabad pazarolni.

– Pedig nyilván egész évi harcosságát is dicsérte Orbán Viktor, amikor a frakcióvezetői munkásságát értékelte. Jól esett önnek, hogy a fideszes képviselők előtt kapott dicséretet?

– Jól.

– Hogyan zajlik egy ilyen esemény? Orbán Viktor piros pontot ír a frakcióvezetők ellenőrzőjébe?

** A korábbi cikkekben már érintett témák átfedésének elkerülése miatt az interjút rövidített szerkesztésben közöljük.*

– A frakciószövetség karácsonyi koccintása alkalmából tartott Orbán Viktor egy értékelést. Ebben a kis beszédben köszönte meg a frakciószövetség munkáját, és szimbolikusan a *Fidesz Hőse* címet adományozta Navracsics Tibornak és nekem. Gyurcsány Ferenc idestova három hónapja nem mert megszólalni a parlamentben, amit Orbán Viktor főként annak tud be, hogy a korábbi napirend előtti párharcok során rendesen leamortizálódott.

– Nem akarjuk kisebbíteni a teljesítményt, de más nem is harcolhatott volna Gyurcsány Ferenccel, mert csak önök ketten maradnak az összecsapás helyszínén. A többiek még mindig rendszeresen kivonulnak, ha a kormányfő megszólal. Folytatódik a kivonulás?

– Miután még mindig Gyurcsány Ferenc az, aki Magyarország miniszterelnökének képzeli magát, és ehhez a kormánytöbbség asszisztál, a persona non grata státusza nem változott. A közvélemény-kutatások egyébként is azt mutatják, hogy a stratégia bevált. Gyurcsány Ferenc megítélése a mélypont alatt van. Természetesen nagyrészt saját politikája járatta le, de azt hiszem, komoly szerepünk volt abban, hogy a napirend előtti próbálkozásokkal felhagyott, mert vereséget szenvedett.

Másrészt nemcsak a szerénység, de a politikai realitás is azt mondatja velem, hogy miattunk Gyurcsány Ferenc nem ért el Orbán Viktorig, holott a célja az volt, hogy vele hadakozzon.

– Úgy látszik, a két pártvezetés számára még mindig egyszerű levezetni logikailag, miért kell kivonulni, de az elmúlt időszakban az azért kiderült, hogy sok választónak ez egyáltalán nem tetszik: kapják a képviselői fizetéseket, aztán be se mennek a terembe. Megéri?

– Mindennek van előnye-hátránya. Mi úgy látjuk, hogy több az előnye, mint a hátránya. A köztársasági elnök úgy fogalmazott, hogy az ellenzéki frakciók is vegyenek részt az országgyűlésben akkor is, ha a miniszterelnök előre bejelentett módon felszólal, ezt a kérést mi úgy hidaltuk át, hogy mi ketten a két frakció képviseletében az ülés minden pillanatában ott vagyunk. Nekem személy szerint keresztény emberként azért is jó, mert el tudom képzelni, milyen lehetett az őskeresztényeknek az arénában az üvöltő oroszlánokkal szemben.

– *Kétszáz szocialista oroszlán?*

– Nem állítom, hogy mind az. Ahogy múlik az idő, látom, hogy egyre többen ülnek szemlesütve azon az oldalon. Nem kétszázan üvöltenek.

– *Kiket szelídített meg az idő?*

– Nem akarok neveket mondani, mert nem akarok nekik ártani. De látható, hogy a komolyabb emberek rossz érzésekkel figyelik azt, ami történik. Egy szocialistának – gondolom – olyan lehet megszavazni az egészségbiztosítás privatizációját, mintha nekem kellene asszisztálnom az egyházi iskolák államosításához. Vannak azonban olyanok is, akik a bunkózástól kezdve a legdurvább gyalázkodásokig mindent megengednek maguknak. Érdemes megnézni például Horn Gábor bekiabálásait a jegyzőkönyvekben. Ezért mondom, hogy az ókori cirkuszhoz hasonlatos ilyenkor az ülésterem hangulata. És mindehhez egy stréberekből álló harmadik csoport tapsol. Magda Sándor arckifejezését látva mindig az ötvenes évek fílingje jut eszembe, hogy ilyen lehetett, amikor lelkes tapsolással próbálták egyesek megmutatni a vezérnek szervilitásukat.

– *Az őskeresztényi fílinghez hogyan passzol, hogy nem sok jele mutatkozik a megbocsátásnak? Inkább*

a harag és a gyűlölet a jellemző érzelmi alap.

– Én nem gyűlölök senkit. Sőt Eperjes Károly példája nyomán rendszeresen imádkozom Gyurcsány Ferencért.

– Egyre többen fohászkodnak érte. Ön milyen formában teszi?

– Minden este a lelkiismeret-vizsgálat után imádkozom a családomért, a szeretteimért, azokért, akik betegek az ismeretségi körömben. Imádkozom az országért is, és Gyurcsány Ferencért. Jézus azt mondja, imádkozzatok ellenségeitekért is. Másrészt, pragmatista szempontból, nekem is jól felfogott érdekem, hogy jól menjen az országnak, jó vezetője legyen, mert akkor – mint az ország tagjának – remélhetem, hogy nekem is jobb lesz. A keresztény morál alapja, hogy a bűnös emberben meg kell különböztetni a bűnt, amit elvetünk, és az embert, akit szeretünk. Én Gyurcsány Ferencet, mint embert igyekszem szeretni, de nem asszisztálhatok ahhoz a bűnhöz, amit elkövet, nem asszisztálhatok ahhoz az országromboláshoz, amit művel.

Tehát ha én ütközöm Gyurcsány Ferenccel, akkor valójában nem mint személlyel harcolok, hanem azok ellen a dolgok ellen próbálok fellépni, amiket képvisel, amiket rossznak tartok és amiktől meg akarom menteni az országot. Vannak olyan pillanatok, amikor éppen az ország érdekében karcosabban és markánsabban kell fogalmazni, hogy az üzenet átmenjen.

– Miért van, hogy a kimunkált distinkció ellenére a KDNP országmentő tevékenységét csak a választók kisebb tömege hálálja meg?

– Látni kell azt is, hogy a Fideszt választó szimpatizánsok jelentős része valójában a Fidesz–KDNP-szövetséget választja. Fontos az is, hogy az elmúlt

években nem a KDNP hasonult a Fideszhez, hanem a nagyobb párt fogadta el a kereszténydemokrácia legfontosabb alapértékeit, a keresztény értékrendet, és ezen belül a szociális hangsúlyt. A KDNP egy jottányit sem adott fel magából, hál' Istennek, a Fidesz járt be egy olyan fejlődési utat, amelyben a 90-es évek liberális pártjából egy kereszténnyi ihletettségű néppárttá vált.

– Az antikapitalista ihletettséget kinek köszönhetjük? Az egészségbiztosítás vitájában a sanda kapitalisták szapulásából ön is kivette a részét. Szavait idézve „Mari néni és Józsi bácsi" csak a szegény adózókkal megfizettetett befektetésekről és külföldre menekített extra profitról hallott.

– A világban ma egyetlen koherens kapitalizmuskritika létezik, és ez a katolikus egyház szociális tanítása, amelynek lényegét több mint száz évvel ezelőtt XIII. Leó pápa úgy fogalmazta meg, hogy sem a munka tőke nélkül, sem a tőke munka nélkül fenn nem állhat, de a munka az elsődleges a tőkével szemben, mert az jobban hozzátartozik az ember személyiségéhez.

Ugyanilyen fontos állítás, hogy a magántulajdon nem valamiféle „szentség" és nem korlátlan, hanem mindig van közösségi aspektusa, nem lehet elszakítani a közjótól. Ennyiben az egyház társadalmi tanításának mindig van egy kapitalizmuskritikai éle.

– Azért a szociáldemokratáktól sem kellene elvitatni, hogy elméleti kritikát fogalmaztak meg a kapitalizmussal szemben!

– A szociáldemokrata pártok jelentős része mára feladta azokat a szociális szempontokat, amik miatt egykor létrejöttek. Hogy mást ne mondjak, Magyarországon a magát szocialistának mondó párt valójában az újburzsoázia klientúrája, és a legvadabb

kapitalizmust akarja az országra kényszeríteni. Az egészségbiztosítás ügyében például – biztos vagyok benne, hogy az SZDSZ nyomására – az MSZP azt mondja, hogy piaci viszonyokat kell teremteni az egészségügyben is. Ez az a pont, ahol végletesen nem értek egyet az álláspontjukkal. Én keresztény alapon azt mondom, hogy az életnek vannak területei, ahol piaci viszonyoknak kell lenni, ilyen a gazdaság, és vannak olyan területei, ahol nem piaci viszonyoknak kell uralkodni, hanem szolidaritásnak és állami felelősségvállalásnak. Ilyen az egészségügy, az oktatás és a kultúra.

Ráadásul Magyarország esetében az is probléma, hogy a gazdaságban sem a piaci viszonyok érvényesülnek, hanem a protekcionista szabadrablás. A szocialista párt környékén található milliárdosok sem szorgos munkájuknak és intellektusuknak köszönhetik vagyonukat, hanem a kapcsolatrendszerüknek, és ebből következően a privatizációs buliknak. Másrészt a multik olyan kedvezményeket kapnak, amelyekről a magyar vállalkozók nem is álmodhatnak.

– Közbevetőleg kérdeznénk, hogy a Fidesz-közeli milliárdosok kapcsolati tőkéjéről mi a véleménye?

– Én általában mondtam, hogy a magyar gazdaságban nem érvényesülnek a piaci viszonyok. Különben ez a garnitúra, amelyik most országol, egy morzsát se hagy az asztalon. Közbevetőleg pedig megemlítem, hogy a KDNP-nek 63 éves történelme során soha nem volt korrupciós ügye.

– Az, hogy a privatizációval esetleg hatékonyabban is lehetne működtetni a rendszert, fel sem merül? Most úgy néz ki, mintha a párt nosztalgikusan ragaszkodna a jelenlegi rendszerhez, amit bűn megváltoztatni.

– A jelenlegi rendszer száz sebből vérzik, ez így van. De ebből nem az következik, hogy el kell adni, hanem az, hogy jól kell működtetni. Ki kell rúgni azokat a vezetőket, akik nem tudják jól irányítani. Vicces, hogy épp egy kormányon lévő ember állítja, hogy az állam nem jó tulajdonos, mert ezzel lényegében magáról állít ki szegénységi bizonyítványt.

Az egészségügyben amúgy is csínján kell bánni a hatékonysággal, mint jelszóval. Ott mi a hatékony? Az, ha a lehető legkevesebbet költi egy betegre, vagyis ha az állampolgár makk egészséges, vagy halott. A kettő közötti állapot csak viszi a pénzt az ő szempontjukból. Nem állítom, hogy a magánbiztosítók minél gyorsabban meg akarják halasztani a pácienseket, csak azt mondom, hogy a hatékonyság logikájából az következik, hogy minél kevesebb pénzt kelljen költeni egy-egy betegre. Miért fektetne be valaki az egészségügybe? Nyilván nem azért, hogy Mari néninek és Józsi bácsinak jobb legyen. Hanem a profitért. Ki fogja kifizetni a befektetők profitját? Az állam biztos nem, mert nincs pénze. Tehát a betegek. A privatizáció következtében már nemcsak a szolgáltatás árát, hanem a befektetők profitját is meg kell fizetniük. Akkor lehetne az egészségügy helyzetén javítani, ha az állam nem kivonna pénzt belőle, hanem befektetne. Ehhez képest Horváth Ágnes diadalként jelentette be, hogy mennyi pénzt vontak ki, holott ez szégyen. Az egészségügy az a terület, ahol nem lenne szabad kísérletezni, mert ott halottak és megnyomorított emberi életek maradnak a kudarc után.

– *Mikor volt ön utoljára kórházban betegen?*

– Pár évvel ezelőtt estem akkorát, amikor a telefon miatt kiugrottam a kádból, hogy felrepedt a könyököm. Azt kellett összevarrni.

– Nem voltak negatív tapasztalatai?

– A varrást már magam szedtem ki otthon. Én látom, hogy vannak bajok, csak azt nem látom, hogy ha eladják a járulékfizetők vagyonát, akkor attól mivel lesz jobb?

– De honnan lenne a költségvetésnek annyi pénze, hogy rendbe szedje az egészségügyet? Az állami többletbefektetéseket is valahol ki kell termelnie az állampolgároknak.

– Pontosan ezért mondjuk, hogy növekedésorientált gazdaságpolitikai fordulatra van szükség. Az MSZP–SZDSZ-kormány először felborította a pénzügyi egyensúlyt, majd múltszázadi restrikciós mítoszoktól vezérelve válságos állapotba vitte az ország gazdaságát. A magyar vállalkozó előtt három lehetőség van: csődbe megy, tehát nem fizet adót, átviszi a cégét Szlovákiába, tehát külföldön fizet adót, átmegy a fekete gazdaságba, azaz nem, vagy csak részlegesen fizet adót. Növekedésellenes gazdaságpolitikával nem lehet megcsinálni a nagy ellátórendszerek reformját, ameddig nincs GDP-növekedés, addig ez nem reform, csak pénzkivonás.

– A KDNP programja is benne van a fideszes Erős Magyarország programban?

– Igen. De a KDNP-nek az a magyar politikatörténetben példanélküli teljesítménye, hogy teljes kodifikációt és háttéranyagot tett le az asztalra a családi adózás megteremtése érdekében. Ezt könyvformában is kiadtuk. Ugyanígy a teljes nyugdíjrendszer átalakításának tervezetét.

– Hogyan áll a harcuk a szabad vasárnapért?

– Ez is egy olyan ügy, ami jól jellemzi kereszténytársadalmi elkötelezettségünket. Azzal próbáltak támadni, hogy azért karoltuk fel ezt az ügyet, hogy az emberek tudjanak templomba járni. Ez is helyes,

de nem vallási alapon kezdeményeztük, hanem szociális okokból. Jól látszik ugyanis, hogy sok multi semmibe veszi, hogy a vasárnap pihenőnap, és mondjuk helyette kedden lehet szabad a dolgozójuk. De kedden mihez kezdhet, amikor a családja – a házastársa és a gyermekei – vasárnap érnek rá?

– Miért díszíti Nagy-Magyarország térkép az irodáját?

– Azért, mert anyám erdélyi, és azért, mert egy magyar nemzet tagjai vagyunk, akkor is, ha történelmi okokból a magyar nemzet harmada idegen államok területén él. Ez egy történelmi adottság, de ettől még nem szűnik meg az a szolidaritás, ami a határon túli nemzetrészekhez fűz minket.

– Ha jól tudjuk, tervezik a kettős állampolgárság kérdésének ismételt felvetését a délvidéken élők érdekében.

– December 5-e lelki Trianonja után kell keresnünk valamilyen előrelépést. Most két olyan magyar közösség van, akik nehéz helyzetben vannak és kimaradtak az Európai Unióból: ők a délvidéki és a kárpátaljai magyarok. Ukrajna alkotmánya tiltja a kettős állampolgárságot, a szerb viszont nem. Ezért nekik indokolt magyar állampolgárságot adni, ebben az ügyben ötpárti tárgyalásokat kezdeményeztünk. Mert most leginkább a délvidéki magyaroknak segítene a magyar állampolgárság.

– Hányasra értékelné a szövetségi rendszeren belül a KDNP érdekérvényesítő képességét?

– Ötösre. Minden fontos kérdésben a kereszténydemokrata ihletettség érvényesül a frakciószövetség döntéseiben.

– Nemrég volt egy időközi választás Budakalászon, ahol mintha nem működött volna túl jól az együttműködés. A Lezsák-féle Nemzeti Fórum le-

nyomta helyben a kereszténydemokratákat.

– Volt legalább tíz időközi választás, ahol a Fidesz–KDNP-pártszövetség tarolt. Budakalászon a nemzeti fórumos polgármester nyert, aki korábban is irányította a települést. Ott a megállapodás az volt, hogy a Fidesz–KDNP közös polgármesterjelöltet állít, de külön listákat. Nem volt egy túl sikeres szereplés, ez tény. De Budakalász speciális eset volt, és végülis a polgári oldal nyert.

– Ön szerint helyes az az orbáni stratégia, hogy a Fidesztől jobbra ne legyen életképes politikai erő? Ennek jegyében a Fidesz elnöke jól irányított kiszólásokkal igyekszik megnyerni a radikálisokat.

– A kérdésben két dolog keveredik össze. Az helyes és politikailag vállalható, hogy nem akarjuk, hogy egy radikális jobboldali párt szavazatokat vegyen el tőlünk. Mint ahogy nyilván az MSZP se örülne, ha MSZMP néven indulna egy párt, és kapna pár százalékot. Érdemes emlékezni mind a 2002-es, mind a 2006-os választásokra, ha a MIÉP-re leadott szavazatok közül egy százaléknyian a Fideszre voksoltak volna, ma a miniszterelnököt Orbán Viktornak hívnák, és nem Gyurcsány Ferencnek. Ez a politikai válaszom, de ez nem jelenti azt, hogy a Fidesznek ki kellene mennie a radikális jobboldal pályájára.

– Volt-e már részeg?

– Erről Bayer Zsolt részletes beszámolót írt a *Magyar Nemzet*ben. Megírta, hogy gimnáziumi éveinkben különféle koncerteken nagyon berúgtunk, ami igaz is.

– Ha létezne időgép melyik kort látogatná meg?

– Történésznek indultam, a keresztes hadjáratokkal és a szentföldi keresztes állam történetével sokat foglalkoztam.

– *Elfogadhatónak tartaná-e ha saját gyereke házasság előtt együtt élne valakivel?*

– Nem helyeselném, de nem tagadnám ki.

– *Az ön esetében ez hogy volt?*

– Tizenöt éves korunk óta járunk a feleségemmel, életem nyitott könyv.

– *Bejuthat-e egy MSZP-s a mennyországba?*

– Válasszuk el a teológiát és a politikát, mert a teológiában nem viccelünk, a politikába belefér az irónia. A teológiai válaszom az, hogy igen. A politikai válaszom az: ha bűnbánatot tart. Teológusként mondhatom: az igen válasz nem felmentés attól, hogy törekednie kell az igazság megismerésére és a felismert igazság követésére, mert ez az üdvösség feltétele. Ennek alapján, ha a tb-nél tartunk, minden egyes szavazat esetén el kell gondolkodnia, ez az ország érdekeit szolgálja-e, tehát keresnie kell az igazságot e tekintetben is. Ha az a lelkiismereti meggyőződése, amit számos szocialista politikus mondott nekem a folyosón, hogy az egészségügy privatizációja nem helyes, akkor miután követnie kell a felismert igazságot, ha a felismert igazság ellen szavazott a parlamentben, akkor bűnbánatot kell tartania. De a jobboldal se gondolja azt, hogy menetjegye van a mennyországba. A lelkiismeret-vizsgálat és a bűnbánat mindenkire vonatkozik. Ezt gyakorlom is.

– *Hány miatyánk járhat egy ilyen szavazatért?*

– Most nem a penitencia kiszabásánál, hanem a bűnbánatnál tartunk. Mindenkinek javaslom a napi lelkiismeret-vizsgálatot és azt, hogy évente egyszer legalább egy lelkigyakorlaton vegyen részt, mert ez igen jótékony hatással van mindenkire. Ezúton is üzenem szocialista barátainknak, akinek affinitása van ehhez, örömmel szervezek nekik egy lelkigya-

korlatot a jezsuita atyáknál vagy az Opus Deinél. Egyébként Hegyi Gyula többször élt már a lehetőséggel.

(Index, 2007. december 28.,
az interjút Bogád Zoltán és Spirk József készítette.)

A KDNP FELADATA, HOGY ERKÖLCSI MÉRCE LEGYEN A POLGÁRI OLDALON

(részlet)

– A pártját gyakran minősítik úgy baloldali-liberális politikusok, zsurnálpolitológusok, hogy fundamentalista, radikális jobboldali párt, amely ugyanakkor magáévá tette a radikális baloldal antiliberalizmusát és antikapitalizmusát is. Nemrég pedig ön mondta azt újságírók előtt, hogy a szociális igazságosság értelmében a KDNP a legbaloldalibb párt a jelenlegi parlamentben. Hogyan lehet egyszerre jobb- és baloldali a Kereszténydemokrata Néppárt?

– Jézus Krisztus jobboldali, vagy baloldali?

– …?

– Amikor Jézus azt mondja, hogy egy vessző sem vész el a törvényből, akkor a fenti logikából következően, azt mondhatják rá, hogy jobboldali fundamentalista, amikor saját magát azonosítja a szegényekkel, akkor azt mondhatják rá, hogy baloldali forradalmár. A KDNP mint keresztény párt politikai filozófiája és értékrendje két pilléren nyugszik. Az egyik a tradicionális értékekhez való kötődés, mint például a házasság, a család védelme, támogatása, az egyházak szabadságának biztosítása, a nemzeti identitás erősítése. Ez lenne a „jobboldali pillér". A „baloldali pillér" pedig a szociális igazságosság képviselete, ezen belül a munka elsődlegessége a tőkével szemben. És annak állítása, hogy a magántulajdon nem valamiféle „szentség", mindig van kö-

zösségi vonatkozása és nem szakítható el a közjótól. Amikor összeomlott a szovjet birodalom, II. János Pál pápa nem ült diadalt, hanem arra figyelmeztette a világot, hogy a létező szocializmus történelmi csődje nem jelentheti a kapitalizmus megdicsőülését.

– Tehát mindenki téved, mert a KDNP a politikai középen áll…

– Nem arról van szó, hogy a KDNP a jobboldal és a baloldal között helyezkedik el, hanem az a történelemfilozófiai és politikaelméleti megközelítés a helytálló, hogy a keresztény tanításban őseredeti egységben vannak a ma jobboldalinak, illetve baloldalinak minősített tradicionális és szociális alapértékek. A szabadság, egyenlőség, testvériség keresztényi ihletettségű hármas egységét a felvilágosodás szekularizálta, majd a francia forradalmat követően egyoldalú túlzásokkal szétszakították. A szabadság individualista liberalizmussá torzult, az egyenlőség kollektivista szocializmussá deformálódott, a testvériséget pedig egyaránt elfelejtették. Egyedül a kereszténydemokrácia őrizte meg az eredeti, keresztény fundamentumon nyugvó hármas egységet.

A szónak ebben az eredeti értelmében büszkén vállalom a fundamentalista jelzőt. Egyébként a latin szó egyszerűen azt jelenti, hogy valaminek szilárd alapja van és nem csak úgy esetlegesen lóg a levegőben…

(Magyar Hírlap, 2008. január 12.,
az interjút Faggyas Sándor készítette)

GYURCSÁNY ÚRNAK MENNIE KELL

A szocialisták legnagyobb blöffje az, hogy szocialistáknak nevezik magukat. Semmi mást nem akarnak, mint a legkegyetlenebb kapitalizmust, hiszen ők az új burzsoázia. Ezt értették meg az emberek március kilencedikén, és ennek a következménye, hogy körülbelül egymillió olyan választó is igennel voksolt, aki egyébként nem jobboldali szavazó – mondta a Demokratának Semjén Zsolt, a KDNP elnöke.

– Elsöprő győzelmet arattak az igenek a Szociális Népszavazáson. Számított ekkora részvételre és sikerre?

– Ha nem bíztunk volna az emberek józan ítélőképességében, akkor nem kezdeményeztük volna Orbán Viktorral ezt a népszavazást. Boldog vagyok.

– Koalíciós vita bontakozott ki a kormánypártok között azzal kapcsolatban, hogy miről szólt a népszavazás. Gyurcsány Ferenc szerint 300 forintról szavaztak a választók, Horn Gábor viszont azt mondta, hogy Gyurcsány Ferenc sorsáról is döntöttek. Ön mit gondol?

– Ennek az eredménynek nyilvánvalóan többrétegű üzenete van. Egyrészt az emberek nem fogadják el a társadalmi szerződés felrúgását, vagyis azt, hogy a kormány az ellenkezőjét tegye annak, mint amire felhatalmazást kapott. Másrészt a polgárok azt sem tűrik, hogy miután Európában az egyik

legmagasabb járulék terheli őket, még duplán kelljen fizetniük. Mindezeken kívül az is világos, hogy a választók elutasították azt, hogy a rossz és korrupt kormányzás árát velük fizettessék meg. És elutasították az újabb sarcok kivetését is. Végül, de nem utolsó sorban pedig szeretném megemlíteni, hogy életemben először tökéletesen egyetértek Horn Gáborral. A stílusával persze most sem tudok azonosulni, de tartalmilag pontosan fogalmazta meg, hogy mit gondolnak az emberek Gyurcsány úrról. Ez a szavazás a szolidaritás diadala volt: az idősebbek szolidárisak voltak a fiatalokkal – és fordítva –, s a társadalom középrétegei szolidárisak voltak a legszegényebbekkel is.

– A kormány meglehetősen furcsán reagált a vereségre. A kormányfő kioktatta az embereket, és mint egy sértődött óvodás, azt is közölte, hogy a kieső bevételeket nem pótolják sem az egészségügyben, sem az oktatásban.

– Nem gondoltam volna, hogy Gyurcsány Ferenc még meg tud lepni, de most sikerült neki. Ennél ostobább reakciót kitalálni sem lehetett volna. Gyurcsány úr azt mondta a parlamentben, hogy nem ért egyet a népszavazás eredményével. De kit érdekel, hogy ő egyetért-e, vagy sem? Egy kormány ilyenkor két dolgot tehet. Vagy végrehajtja a népakaratot, vagy lemond. Megjegyzem, hogy egy lelkiismereti alapon politizáló ember előtt pedig nem is két, csupán egy lehetőség állna ilyen esetben: a lemondás.

– Mindenesetre jobboldaliasággal aligha vádolható Kéri László politológus azt mondta, a kormányfő gyorsabban veri a szögeket a saját politikai koporsójába, mint azt bárki gondolta volna…

– Ebben kivételesen igaza van Kéri Lászlónak. A népszavazásnak egyébként az előbb felsoroltakon kívül volt még egy következménye: világossá tettük, hogy a Magyar Szocialista Pártnak semmi köze nincs a valódi baloldali értékekhez. Az, hogy az elmúlt hónapokban a fizetős egészségügyért és a fizetős felsőoktatásért kampányoltak, olyan, mintha én ezt tenném az egyházi iskolák államosításáért. Ezek után kimondhatjuk: az MSZP legnagyobb blöffje az, hogy szocialistának nevezi magát. Ők semmi mást nem akarnak, mint a legkegyetlenebb kapitalizmust, hiszen ők az új burzsoázia. Ezt értették meg az emberek, és ennek a következménye, hogy körülbelül egymillió olyan ember is igennel voksolt március kilencedikén, aki egyébként nem jobboldali szavazó.

– Lesz újabb népszavazás, ha nem fogadják el az Önök törvényjavaslatát az egészségbiztosítás privatizációjának megakadályozásáról? Miről szól ez az elképzelés?

– Lehetőséget adtunk a kormánypártoknak ezzel a törvényjavaslattal, hogy visszatáncoljanak, mielőtt belezuhannának – az országot is magukkal rántva – a társadalombiztosítás privatizációjának szakadékába. Mert miért fektet be egy multinacionális biztosító a magyar egészségügybe? Biztosan nem azért, hogy a Józsi bácsinak és a Mari néninek jó legyen, hanem a profitért. Tehát ettől kezdve az embereknek nemcsak az ellátást kellene a befizetett járulékokból kifizetni, hanem a befektetők profitját is. Ráadásul a kormány is elismerte, fogalmuk sincs, hogy fog a több-biztosítós rendszer működni. Szerintünk fehér egerekkel lehet kísérletezni, de emberekkel nem! Világosan megmondtuk, hogy a Fidesz–KDNP-kormány vissza fogja adni az embereknek a tár-

sadalombiztosítást és annak vagyonát. Mindennek a legegyszerűbb módja az, ha a kormánypártok levonják a népszavazásból a tanulságot és megszavazzák a javaslatunkat.

– *Visszatérve Gyurcsány Ferenc személyére: a parlamentben felrótták Önnek, hogy soha nem nevezi őt miniszterelnöknek. Miért hívja egyszerűen Gyurcsány úrnak?*

– Mert a miniszterelnök szóban benne van az elengedhetetlen morális és legitimációs tartalom. Gyurcsány úr kapcsán erkölcsről felesleges értekezni, és mivel szervezett hazugságok következtében került posztjára, így legitimitásról sem beszélhetünk. És hadd térjek ki egy másik támadott szóhasználatomra, nevezetesen arra, hogy a Gyurcsány-kormányt nem magyar kormánynak, hanem *magyarul beszélő kormány*nak neveztem. Mert ugyan az vitathatatlan, hogy ők is magyarul beszélnek – bár őszöd és újabban Horn Gábor kapcsán kiderült az is, hogy elég csúnyán –, azonban 2004. december 5-én az egyik legnagyobb bűnt követték el, amit politikus csak elkövethet: saját nemzetük ellen kampányoltak, és ezzel a nemzet egyharmadát kirekesztették a magyar állampolgárságból.

– *És mikor lesz magyar kormánya Magyarországnak? Mit tart a legvalószínűbbnek: minden marad a régiben 2010-ig, vagy Gyurcsányt lecserélik, de a kormánypártok maradnak, esetleg előrehozott választások lesznek?*

– Az ország és az erkölcsi rend helyreállításának szempontjából nyilvánvalóan az előrehozott választás lenne a legtisztességesebb megoldás. Persze erre joggal mondhatja bárki, hogy nagy hit kell ahhoz, hogy ennyi tisztességet feltételezzünk erről a kor-

mánykoalícióról. Azonban mostanra mindenki előtt nyilvánvalóvá válhatott, hogy Gyurcsány úr nem képes az ország vezetésére. Ezért mindenkinek, az országnak és a saját pártjának is az lenne a legjobb, ha elfogadná például a Gazprom állásajánlatát és szedné a sátorfáját.

(Demokrata, 2008. március 10;
az interjút Bándy Péter készítette)

EZ EGY BOLONDOKHÁZA VAGY A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS?

– Nem hittem a szememnek. Azt akartam megnézni, hogy milyen döntés született arról, hogy az APEH küldjön-e az adózónak visszajelzést arról, hogy az 1%-os felajánlása eljutott-e az adott egyházhoz vagy civil szervezethez, vagy sem. Ehelyett az Országgyűlés Emberi jogi bizottságának mostani ülésének hivatalos, interneten bárki által letölthető jegyzőkönyvében szó szerint ez áll:

„– BALOG ZOLTÁN (elnök): Kíván-e még valaki szólni? *(Donáth László: a megtérés tárgyában igen.)* Azt napirend előtt kellett volna, mert nem az előterjesztéshez tartozik.

DONÁTH LÁSZLÓ (MSZP): Nem vicc ez elnök úr, sőt sokkal fontosabb, mint az egész vám- és pénzügyőrség (…) Annak azonban – és itt Semjén képviselő úr valamilyen igazságát mégis csak el kell ismernem –, aki a végsőkig bizalmatlan és azt mondja, hogy a Földön minden hatalom a Sátántól van, még az APEH is *(Dr. Semjén Zsolt: Ezt nem állítottam…)* – drága pápista barátom, hátrébb az agarakkal –, tehát feltételezi azt, hogy ami ezen a földön van, az mind Augustinus egyházatyánk tanítása szerint a pokol és a Sátán uralma alatt van és totális megváltásra szorul, aminek a végrehajtása a Szentszék kezébe adandó, akkor sokkal egyszerűbb lenne – ahogy Semjén képviselő úr egyszer korábban már a házasságkötéssel kapcsolatban is fel-

vetette, hogy a pápista egyház által kötendő frigy ugyanolyan érvényű legyen, mint a polgári házasságkötés –, ha egy bíborost vagy püspököt neveznénk ki az adóhatóság élére. Ebben az esetben Semjén képviselő úr nem botránkozna meg és többé nem vádolná az APEH-et azzal, hogy lop, csal, hazudik és egészen biztosan mindenki – nem hívő, protestáns vagy akár Krisna-tudatú is – bizalommal lehetne, hiszen a bíboros úr őrködnék afölött, hogy egyetlenegy adókrajcár se guruljon a semmibe.

DR. SEMJÉN ZSOLT (KDNP): Szeretnék egy dolgot Donáth nagytiszteletű úr emlékezetébe idézni. Az emberi természettel kapcsolatos bizalmatlanságból ered az APEH-hel szembeni némi bizalmatlanság, mégpedig – mint azt Szent Páltól és az előbb idézett Ágostontól pontosan tudjuk – az eredeti bűn tényéből következően. Az eredeti bűn tényének értelmezése tekintetében protestáns barátaimnak szigorúbb álláspontot kellene elfoglalniuk, mint nekünk, tekintve, hogy az ő felfogásuk szerint az emberi természet az eredeti bűn következtében mindenestől megromlott, ezért nagyobb bizalmatlansággal kell viseltetniük az emberi természet, következésképpen az APEH irányában is. Én katolikusként azt állítom, hogy nem romlott meg mindenestől, csak rosszra vált hajlamossá. Ezért az én katolikus álláspontom az, hogy bízzunk az APEH-ben, de azért kérjünk visszajelzést. *(Donáth László: Ez szellemes volt. Peccatum originale Augustinusnál a szakkifejezés.)*

GUSZTOS PÉTER (SZDSZ): Magam is amellett szeretnék érvelni, hogy szavazzunk. Emellett megfontolásra ajánlom, hogy hozzunk létre egy albizottságot az APEH és a teológiai kérdések megvitatására. Én szívesen részt vennék ennek a mun-

kájában, mert érdekelnek ezek a kérdések, és minden ilyen vitából nagyon sokat lehet tanulni. Ezeknek a kérdéseknek a megtárgyalására vagy egy albizottság, vagy egy ilyen tárgyú nyílt nap lenne a megfelelő fórum…"

– Ez egy bolondokháza vagy a Magyar Országgyűlés?

– Valóban furcsa lehet így – mintegy kívülről – beleolvasva, különösen, hogy a kiragadott résznél meglepőbb gyöngyszemek is vannak százával a korábbi jegyzőkönyvekben. Szép disszertációkat fognak egyszer írni belőle… Miután több mint egy évtizede vitézkedem ebben a bizottságban, nekem már fel sem tűnik Donáth képviselő úr sajátos stílusa. Gusztos képviselő úr viszonylag új versenyző itt, ezért tette – különben jogos – nyilvánvalóan ironikus javaslatát. Nekem tetszik, hogy egy kis szín is van a politikai- és szakkérdések palettáján, különösen, ha Balog Zoltán és Szászfalvi László nagytiszteletű képviselő urak, kedves barátaim is beszállnak a teológiai disputába. Ráadásul a konkrét kérdésben is győztünk a Kormány és az APEH egyesített ereje fölött.

– 12:7-re. Gratulálok. De ha már a bűn teológiai kérdéseivel foglalkozik a nagyra becsült bizottság, mit szól az utóbbi időkben az Egyházat, egyházi személyeket ért súlyos erkölcsi vádakhoz?

– Előbb le kell vonni ebből a szokásos szabadkőműves propagandát, majd teológiai szempontból fontos tisztázni, hogy: a szent Egyház nem a szentek egyháza, mert az Egyház szentsége Krisztus abszolút szentségétől van, nem pedig esendő tagjaitól – bár az Egyházat természetfölötti jelként minden időben ékesítik a szentek. Láttam ezzel kapcsolatban egy

kifejező képet: a templomkapu fölé kőbe vésve a következő felirat: *Isten mindig vár rád.* Alatta meg egy kis zománctábla: *a plébános úr fogadóórája 9-10-ig.* Szociológiai szempontból pedig: esendőség ide-oda, de az statisztikai s tapasztalati tény, hogy az egyházi intézmények és személyek általában morálisabbak a hitetlenekhez képest. Ezzel együtt azért üdvös dolog szem előtt tartani, hogy akinek több adatott, attól több is kéretik számon majd ama napon…

– *Balliberális oldalról felhozzák Ön ellen, hogy elkötelezett katolikusként hogyan tudja képviselni a nem keresztényeket?*

– Pontosan ugyanúgy, ahogy a Köztársasági Elnök Úr férfiként a nőket.

– *A KDNP Alkotmánybírósághoz fordult a homoszexuális párok regisztrált élettársi státuszával szemben, mondván, hogy az – jogkövetkezményeit tekintve – kvázi házasság lenne. Majd egy hét múlva XVI. Benedek pápa a magyar püspökök előtt kijelentette, hogy „jogos volt kritikátok a homoszexuálisok együttélésének polgárjogi elismerésével kapcsolatban, mert az nem csak az egyház tanításával ellentétes, hanem a magyar Alkotmánnyal is." A balliberális sajtó Önt a Vatikán meghosszabbított kezének titulálta, illetve az Ön kezét sejtették az események ilyetén egybeesése mögött. Véletlen egybeesés?*

– Keresztény ember nem mondhat mást, csak ami a teremtés és a természet rendjéből következik. Legyen ez a Szentatya vagy christifideles laici, világi krisztushívő, aki történetesen parlamenti képviselő.

– *Mikor a családi adózás választhatóságát lehetővé tenni akaró törvényjavaslata mellett érvelt, azt nyilatkozta, hogy: ami családellenes, az nem-*

zetellenes. Ennyire szorosnak gondolja az összefüggést?

– Igen. Van olyan idő, amikor a fregolin száradó pelenka a nemzeti zászló jelentését is hordozza a magyar élni akarás szimbólumaként.

– Liberális oldalról azért is megtámadták Önt, mert Munkácson turul szobrot avatott, mondván, hogy egyfelől a turul politikailag szélsőjobboldali jelkép, másfelől vallásilag sem keresztény.

– Maga a támadás bizonyítja, hogy milyen abszurd viszonyok közt élünk. Elképzelhető lenne például, hogy Itáliában megtámadjanak valakit, azért mert felavatja az anyafarkas szobrát Romulusszal és Rémusszal? A turul különben sem valamiféle politikai logó, hanem a tradíció által megszentelt magyar nemzeti szimbólum. Ha valaki zsákutcának látja a neopogány törekvéseket, az én vagyok. Nem véletlenül mondtam koppánykodásra hajlamos barátainknak, hogy azt nem tudom, hogy Koppány magyarabb volt e, mint Szent István, de azt pontosan tudom, hogy a magyar megmaradást Szent István jelenti. A munkácsi várban újjáépítettük a honfoglalás tiszteletére 1896-ban állított millenniumi emlékművet, amit Trianon után ledöntöttek. Ez a régi-új turul a magyar megmaradás szimbóluma!

– A bizottságban győztek, de mi a véleménye a koalíciós válságról, a kisebbségi kormányzásról?

– Mindenek előtt ne keverjük össze az okot az okozattal. Nem azért van gazdasági és szociális válság, mert koalíciós válság van, hanem azért van koalíciós válság, mert gazdasági és szociális válság van. Ezért semmiféle párt-paktum, párt-alku, adok-kapok, osztozkodás nem oldja meg a tehetetlen és rossz kormányzás problémáit. Gondoljuk meg józan ésszel: ha nem tudtak többségben kormányozni,

mitől tudnának kisebbségben? Amire nem volt képes az egész, ugyan mitől lenne képes a rész? Amire képtelen volt a több, mitől lenne képes a kevesebb? A politikai agóniát még el lehet húzni, de ezek a problémák újra és újra meg fognak ismétlődni, miközben egyre mélyebbre és mélyebbre süllyed az ország. Az a tisztességes, becsületes és valóban megoldást jelentő megoldás, ha a kormánytöbbség, a Parlament visszaadja az embereknek a döntés lehetőségét. Mondják meg az emberek, hogy mit akarnak, hogyan látják a helyzetet, és mi legyen. Döntsenek az emberek!

(Gondola, 2008. június 3;
az interjút készítette Kárpáti Katalin)

THE HUNGARIAN MODEL OF CHURCH-STATE RELATIONS

The purpose of our church policy is the development of a unified, coherent model with historic perspectives, which, on the one hand, compensates for the damages caused by decades of the fallen regime that persecuted the church, and, on the other hand, avoids those deadlocks where, led by the secular myths of the past century, the church policy of some of the western nations ended up.

The philosophy of our church policy is based on three cardinal tenets. The first regards the recognition that the church is a sui generis reality. Therefore the church is not a sub-unit of the apparatus of state institutions but a reality, which is equal with the state. Therefore, there cannot be accepted any hierarchy in the relationship between state and church, but only the strictest possible equality. The second assumption is that the separation of church and state does not mean the separation of church and society, since we are at the same time members of a church and citizens of the Hungarian nation. The proper attitude is not confrontation but a harmonic cooperation. Our third fundamental point is that we wish to recognize the church's service in its totality. When we say in its totality, we mean both its sacral reality, and its activities provided by its public benefit institutions. The essence of the church is its pointing toward the transcendent. In this sense, the responsibility of the immanent state is to ensure the freedom of religion in its fullness. The church lives in the world, so it follows – exactly

because of the transcendental mission constituting the essence of the church –, that in every field the church undertakes a public duty. In this sense, the state cannot say that it ensures the freedom of religion but does not finance the undertaking of public duties. When the church takes upon itself a public duty, it relieves the state, and therefore the state has to provide – by respecting the free choice of institutions of the citizens – the budgetary financing of the public duty activities of the church, which should be devoid of any discrimination.

Based on the above said, the philosophy of our church funding practice is the following: if the church undertakes a public duty, then it shall receive exactly the same amount as a state or municipal institution for the maintaining of the same public activity. Because religious people who pay taxes are not different from any other taxpayers, all the possible state and municipal institutions are maintained from their taxes as well. It follows that if religious people should – partially or completely – maintain church institutions as an extra burden, then they would be forced to pay double taxes, which would mean that the state regards them as second class citizens. As the Hungarian government does not regard religious people as second-class citizens, it shall not force them to do double taxpaying. Therefore the state finances church institutions fulfilling public duties the same way as it finances public and municipal institutions carrying out similar tasks. We must insist that church institutions belong to the category of public institutions rather than the category of non-public ones. The reason for this is that they render the same services to society than state and municipal institutions. On the other hand

private institutions respond to consumer demand, are market oriented, profit making entities. They are entitled to partial funding only by the state.

This is particularly true for schools: those maintained by the church are public institutions and receive funding as such.

Our church policy implemented in the last few years follows one single principle but may be divided into three well distinguishable areas.

The first one is the elimination of former discriminations, the securing of equal financing in every field. Religious education also belongs here, which is funded by the state to the same extent as any other optional subject. It does not mean at all that the State teaches religion, nor does it mean that the State commissions the church to teach religion. What really happens is that based on the freedom of religion, the church, through the appropriate persons selected by her, teaches freely its set of doctrines and moral norms, which is financed by the state – while respecting the free choice of the citizens – to the same extent as any other subject.

The second area refers to the agreements concluded with the historical churches. The agreement was concluded by the center-right government with all those entitled churches who wished to make use of it. The former government duly reached an agreement with the Holy See, but did not observe its provisions on the one hand, and did not reach similar agreements with the other historical churches, on the other hand. Based on the work of the Hungarian-Vatican joint committee, we have passed several amendments so that our legislation would fully comply with the agreement concluded with the Apostolic See. We have concluded similar agree-

ments with other historical churches, always fully considering their peculiarities concerning church organization and assets-structure. These agreements provide a unified horizon of interpretation, they constitute a unified legal – including international law – and political guarantee. They secure the freedom of the church in all spheres of life, settle the rate of perpetual annuity due to the churches as well as its yearly valorization, and provide for the right of the church to make use of 1% of the income tax of the citizen freely assigned for her. We have also taken legal measures, according to which the aggregated amount of the assigned 1%-s shall be complemented by the State up to 0.8% of the total income tax, in a way that facilitates the extension of this right, taking into consideration the data of the last census, which represents the opinion of all Hungarian citizens, not only that of taxpayers. These agreements open up historical perspectives and may only be amended by the common consent of the contracting parties.

The third area is the settlement of ownership. Through government decrees – in a legal sense – we have settled all real property claims of all churches. With the annually increasing budgetary resources we have also secured the necessary financial funds. Consequently, we managed to ensure predictability both for the churches and for local governments. It is of crucial importance that the actual form of the individual property settlement cases is determined by the church; whether they want the real estate in kind, or financial compensation instead, or want a perpetual annuity for the property placed on the annuity list. The center-right government has provided a very significant amount for the

reconstruction of church monuments and the construction of new buildings, in relation to church investments in the millennial year. We are aware of the fact that the destruction which churches suffered under past decades cannot be compensated in a few years, however, the results achieved in reconstructing monument-churches and in building new churches are amazing.

The Hungarian model of church policy is faithful to the spiritual legacy of our first king Saint Stephen (997–1038), which proclaims: whatever is beneficial to the church is also beneficial to the nation, and whatever is beneficial to the nation is also beneficial to the church.

Elhangzott Rómában, 2001. december 12-én, az International bilateral legal relations between the Holy See and states: experiences and perspectives konferencián, kiadta a Libreria Editrice Vaticana.

I. Bartholomaiosz patriarcha vendége a Semjén család

III. Sub specie aeternitatis

VERSEK *

** A '80-as évek elején a hidegkúti egyházközséghez tartozó formálódó fiatal közösségben születtek Semjén Zsolt versei, melyek úgyis értelmezhetőek, mint a szellemi-lelki eszmélődés dokumentumai. Ő a politika vaskos realitásai felé fordult, de a közösség tagjai olvasták és őrizték ezeket a műveket, amelyet barátai nyomtatásban is megjelentettek.*

BLUES

Poros grundokon
lépcsőházak
gangok és lichthofok
dzsungelében

szenilis nénik
és maszatos kisiskolások
közt keresgéllek,

Ó Rejtőzködve Közelítő!

AZ ÉN KÜLSŐ ÉS BELSŐ EMBEREM IMÁDSÁGA

Az én külső emberem imádsága

Kisétálva Babilonból,
Kimondhassam azt, hogy nem kell.
Békességben önmagammal,
Békességben az Istennel.

Az élet teljességét akarom élni,
Hogy levegőt ne az égből, de a mennyből vegyek,
Ne rokkanjak én-ölő robotban,
S néha habos tortát egyek.

Alkothassak én örömömre,
És ne csapjon senki a körmömre,
Hogy mit csinálok, csak nekem jó.

És tudjam mi a képzelet és mi a való,
Hogy ez perc és rész, de van örök és egész,
Fölöttünk egy őrző kéz, Aki hazavár.

Az én belső emberem imádsága

a
a l l
a l l e l
a l l e l u j
a l l e l u j a a
a l l e l u j a a l l
a l l e l u j a a l l e l
a l l e l u j a a l l e l u j
a l l e l u j a a l l e l u j a a
a l l e l u j a a l l e l u j a a l l
a l l e l u j a a l l e l u j a a l l e l
a l l e l u j a a l l e l u j a a l l e l u j
a l l e l u j a a l l e l u j a a l l e l u j a a

NÉGYSOROS

Mezítláb ülök, gyertyafényben, egymagam.
Összekulcsolt kezemen szúnyog. Megcsíp. Hagyom.
De „gondolataitok nem az én gondolatom,
és útjaitok nem az én utam.”

AZ ÚR HEGYE

Keresztes Szent Jánosnak

Csönd ölelte liget. Körül cser és som,
Egy kertnyi nap-csókolta paradicsom.
Vadrózsa és kökénybokor,
Indája bokámra hajol.

Majd erdők, mohos tölgyesek, fenyvesek,
Kidőlt, korhadt fák közt út már nem vezet.
Aztán csak kő, kő, kő. A hegy kopár.
Sziklarepedésben egy árva kis gyopár.

Aztán csak szikla, szikla, szikla,
És mind azt sikítja:
Ember! Nincs tovább! Megállj!
És egyre közelebb a világvégi táj.

Felhőkbe öltözött jég-kő-hegy fejek,
Mindent körülfolyó végtelen egek,
Napba öltözött kék azúr,
S az egekben sincs az Úr.

Nap, hold, bolygók, csillagok,
Kozmoszt átdöfő fénysugárba kapaszkodok,
Kristály-csillagtól sebzett kezem vére az Úr
Hegyére hull, s a csillagokban sincs az Úr.

Aztán nincs se ég, se föld, se kő,
Nincs anyag, nincs tér, nincs idő,
Nincs tudás, nincs törvény, nincs filozófia,
Csak rossz képekben dadog a misztika.

Körülöttem a semmi semmi semmi
A hegyen nincs senki senki senki
Túl a mindenség arcán,
Állok a semmi partján.

Csönd. A semmi tengerének üvegcsönd hangja.
A gondolaton túlról az Úr egy angyala.
Itt már egy az én és a nem én.
És nincs az Úr a hegy tetején.

Aztán már nem keresem az üdvösségemet.
Egy van: az Urat az Úrért szerető szeretet.
Közel hoztál hozzád, közel, közel,
S nagy szelídségben magához ölel.

ARS POETICA

Versem Igazság-keresés.
Van végső, örök Igazság.
De ha nem érte imádság,
Már nem misztikus, csak mesés.

INTELEM

A pásztor,
kinek nem pásztora
a legkisebb bárány,
már közelít a farkashoz.

ÖNARCKÉP 1983. DEC. 5.

Egy emberrel jó voltam
Egy másikat szerettem
Egy harmadikat pedig próbáltam szeretni

Most tehát ragyogok
Mint aki alamizsnát csorgatott
A kolduló Krisztus lukas markába

MIÉRT?

Lao-Ce	bölcs
Buddha	szent
Arisztotelész	zseni

De miért keresgélem
a töredezett igazság üveg-szilánkjait
mikor az Igazság már eljött?

ÁMENTELENÜL

Jézus, értemvérző Arcod
Rúzsként kenem szét arcomon,
Dicsőséged dicsőségem részeként
Önmagamra aggatom.

Igent mondhatok-e Rád
Míg magamra nem mondok nemet?
A talánok közt így tördelem
Én skizofrén életemet.

AZ APOKALIPSZIS ANGYALA

1.

Mindig is őt vártam.
Tűzözönben, villámszemekkel, izzó lángkarddal.
Igazságot doboló, Haragot kiáltó, Öldöklő angyalt.

2.

Egy este megjött.
Csendesen leült a konyhában. Ültünk, ültünk,
rám nézett és elsírta magát.

MELYIKET AKARJÁTOK, HOGY ELBOCSÁSSAM NÉKTEK?

(Szín: kavargó por, izzadt idegenség, markoló rettegés. Napba csillogó sasok, ing alatt megbújó tőrök s csontig szakadt homlokú Jézus imádsága.)

Ünnepenként pedig egy foglyot szokott szabadon bocsátani a helytartó a sokaság kedvéért, a kit akarának. Vala pedig akkor egy nevezetes foglyuk, a kit Barabbásnak hívtak. Mikor azért egybegyülekezének, monda nékik Pilátus: Melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek: Barabbást-é, vagy Jézust, a kit Krisztusnak hívnak?

És négy hang szólott:

Az ördög: se Jézust, se Barabbást!
A nép: Barabbást!
A tanítványok: Jézust! Jézust!
Az Isten: Jézust és Barabbást!

VASVESSZŐ

A kicsukott Isten
vasvesszője
az a csend lesz,
amellyel eltűri
önmagunk istenné nyilvánítását.

EGY KISPAP BARÁTOMNAK

Minden Isten-képen túl
Isten felé vezess,
tudod, az ihlet kevés,
sugallatot keress!

A Megsejthetetlen
Nyilvánvalóra figyelj,
s a világon stigmaként
ég az Isten-i jel.

S ne káromold bennük
a Lelket, kiket a hegy
másik oldalán vezet,
hisz jöhet üzenet.

Mert kardhordozóival
töreti azokat
a bűnben formált
képzelt-isten-bálványokat.

(1985. febr. 12.)

JELMONDAT

Megsejteni a Sejthetetlent.

1985. FEBRUÁR 12. ESTE, HAZAFELÉ.

Egy kutya megfagy a fagyban.
Átkozott legyek mikor verset faragok!

JEL

Isten szerelmének legfinomabb jele,
hogy munkálkodhatunk munkáján,
és kiérdemelhetjük a kiérdemelhetetlent.

TARTALOM

Igenis, szólnunk kell!

Előszó *(Arató László)* 7

PARLAMENTI BESZÉDEK 1994–1998

A szubszidiaritás elvének érvényesítése az önkormányzatokban 13
Az enyhébb kábítószer út a kemény droghoz 18
Az állatvédelmi törvény szükségességét, sajnos, számtalan szörnyűséges eset támasztja alá 23
Erkölcsi elvek nélkül a gazdasági élet is lehetetlenné válik 26
Horn Gyula bírálja Fodor Gábor SZDSZ-es minisztert 30
A vallásos emberek nem másodrendű állampolgárok 34
Nem pótolhatja semmi a karitatív egyházi és világi segélyszervezetek tevékenységét 42
Piacgazdaság nincs vállalkozás nélkül 45
Öngyilkos az a nemzet, amelyik a jelen szorításában feláldozza a jövőt 47
A szocialista dominanciájú kormány nem a társadalom általános javát keresi, hanem egy csoport érdekeit, melyet általános érdeknek tüntet fel 51
Minden emberi jog alapja az életvédelem 57
A médiának az értékek gazdagítását kell elősegítenie a társadalomban 60

Minden nemzetnek alapvető joga van nyelvéhez, kultúrájához és gyermekeinek neveléséhez 62
A csecsemőgyilkosságoknak a társadalomra nézve tragikus következményei vannak 65
A magyar nemzet 1996-ban öngyilkossági állapotba került 68
A politika ne kényszerítse a gyermek megszületésének elhalasztására vagy nem vállalására a családokat 70
El kell gondolkodni a palástolhatatlanná vált kereszténységellenes megnyilvánulásokon 74
Felelősségünk, hogy a halál kultúrájával szemben az élet kultúráját képviseljük 77
A szerzetesek szétszóratásával együtt a pálosokat is internálták, sokukat bebörtönözték, többen vértanúságot szenvedtek, de a rend titokban élt tovább 81
Magyarországon külföldi bandák bordélyhálózatot szerveztek gyermekprostitúcióra utazó perverz, pénzes turistáknak 87
Jelentős károkat okozhat a társadalomnak, ha a helyes, emberséges viselkedésről kialakult közfelfogás alapvető normáit korlátlan mértékben meg lehet sérteni 91
Nem zárható ki, hogy a külföldre kikerült gyerek a szülein és magyarságán kívül a szeme világát vagy akár a fél veséjét is elveszítheti 99
A szocialista-liberalista kormány gondosan kifent borotvát szorít az egyházak torkának 101
A hit és a szabadság a legszentebb eszmények voltak Márton Áron számára, ezek sohasem képezték nála alkudozás tárgyát 105

Brutálisan szembeötlő tapasztalat az utcán kéregető – nemegyszer megnyomorított – gyerekek, akiket koldulásra kényszerítenek a koldusmaffiák 112
Az egy darab 1% skizofrén helyzetbe kényszeríti az állampolgárokat 115
Az önkormányzatok pillanatnyi politikai összetételének szolgáltatják ki az egyházi iskolák létét 121
A szocialista-liberalista kormány nemzetközi szerződést sértve kész helyzetet teremtett 123
A génmanipuláció veszélyt is jelenthet magára az emberre 125
Hullarabló maffiáknak nevezhető vállalkozások is megjelentek a temetkezési bizniszben 128
Elvárjuk a leghatározottabb rendőri fellépést az egyházellenes barbárságok visszaszorítására, a vallásos emberek védelmében 131
A liberalista minisztérium valóban azt akarja üzenni az érettségiző lányoknak: az az életkilátásuk, hogy választhatnak a prostitúció és a nyomor között? 133
Szent István országában ne legyen hátrány az, ha valaki keresztény 135

BESZÉDEK, CIKKEK ÉS INTERJÚK
1991–2000

A New Age értelmezése 141
A polgárok kaphassanak igazi iskolaválasztási szabadságot! 154
Gondolatok az Egyházról és a politikáról 159
A magyar kereszténydemokrácia elvei 162
Matróz vagy kapitány? 171

A KDNP-nek határozott centrumpártnak kell lennie 175
Sem jobbra, sem balra nem csúszunk el 181
A keresztyének se lehetnek másodrendű állampolgárok 186
Ami jó az Egyháznak, az jó az országnak, és ami jó az országnak, az jó az Egyháznak 197
Othmár atyától a pápáig 210
Az egyházpolitika sikeres másfél éve 215

Ius Resistendi

I. A KATEDRÁN
Előadások

A kereszténydemokrácia ethosza 231
Egyházpolitika, egyház és politika 244

II. A POLITIKA LÖVÉSZÁRKÁBAN
Interjúk, cikkek

Rendhagyó személyes beszélgetés Semjén Zsolttal 285
Példa nélküli pillanat 288
Előszó 290
A kereszténydemokrácia jövője 295
Magunkat büntetnénk, ha… 304
Vallásszabadság – kérdőjelekkel 308
Különbség 311
Egy lépést sem hátrálni 315
Szemben állni a vadkapitalizmussal 325
„Nem én lettem harciasabb, hanem a politika bizarrabb” 330
Ha ég a ház 335
In nomine Sancti Huberti 342
A keresztényszociális eszme apostola 349
Hazánk sorsával törődni kötelesség 351
Isten közügy 353
A munka pártján 360
A keresztény alternatíva 364
Ellene mondani az igazságtalanságnak 370
Gyurcsány persona non grata 372

III. A PARLAMENT SZÓSZÉKÉN
Országgyűlési beszédek

IV. Károly király boldoggá avatásáról 385
Nem engedjük, hogy másodrendű állampolgárok legyenek a keresztények 389
A vallásszabadság védelmében 393
Diplomáciai ballépés a Szentszéknél 397
Az értékek védelmében és a szociális igazságosságért 403
Felelősség a nemzetért 412
A hazugságról, gyávaságról és a bűnbocsánatról 415
A kormány szavahihetőségéről 423
Ki felel az ártatlanok összeveréséért? 425
A családi adózásról és az állam morális adósságáról 429
A hazudós Gyurcsány és a hazudós görög 432
Ki is az a „vasprefektus”? 433
Keresztény civilizációra épülő Európa 436
Fejétől bűzlik… 438
A hazugság művészi foka 439
Barankovics István örökében 441

In memoriam Varga László 447

Egyenes úton

Előszó *(Nyiri János)* 453

I. A PARLAMENTI ARÉNÁBAN
Országgyűlési beszédek

A hazugságról, a gyávaságról és a bűnbocsánatról 457
Gyurcsány Ferenc Batthyány Lajoshoz hasonlítja magát 465
A természetjogról, a családi jövedelemadózás lehetőségéről és a kormány által tervezett ázsiai betelepítésről 468
A kormány által tervezett milliónyi ázsiai betelepítéséről 472
A március 15-i ünnepségekről és Szilvásy titkosszolgálati miniszter újabb provokációs kísérletéről 478
Az orosz befolyásiövezet-szerzési törekvésekről 481
A gazdaságban a piacnak, de az egészségügyben a szolidaritásnak és az állami felelősségvállalásnak vagyunk a hívei 483
Nem a rendőrség okozója az Ön politikai válságának, hanem az Ön politikája az okozója a rendőrség bűneinek 486
A Kereszténydemokrata Néppárt az Európai Néppárt teljes jogú tagja lett 489
A családi jövedelemadózás választhatóvá tételéről 491
Miközben az embereket elszegényítették, az off-shore bárók multimilliárdosok lettek 495

Gyurcsány Ferenc hatalomban maradásáért a társadalombiztosítást is eladta az SZDSZ-nek 497
Vádolom a vádlókat! Üzenet a magyar zsidósághoz 500
Tanulságos megemlékezés az 1947-es kékcédulás választások 60. évfordulóján 503
A jéghegy csúcsa 507
Mi ez, ha nem diszkrimináció? 509
Megemlékezés boldog Apor Vilmosról 512
Gyurcsány Ferenc nagyobb államadósságot csinált, mint Kádár János 515
Ma a szociális igazságosság szempontjából vett baloldali értékeket a jobboldal képviseli Magyarországon 519
Mindenkinek az lenne a legjobb, ha Gyurcsány Ferenc elfogadná a Gazprom állásajánlatát 522
Gyurcsány úr, ha tehetné, leváltaná a népet 525
Orbán Viktor és Semjén Zsolt által kezdeményezett győztes népszavazásról 528
A népszavazás tanulsága 531
Megemlékezés Kovács K. Zoltánról 533
Tibet szabadságáért 536
A Pócspetri ügy tanulságai 542

II. KIBONTOTT ZÁSZLÓ: TERMÉSZETJOG ÉS SZOCIÁLIS IGAZSÁGOSSÁG
Cikkek, interjúk, tanulmányok

Nincs néppel szembeni demokrácia 547
Március 15-i ünnepi beszéd a Pilvaxban 554
A Szentháromságról és a Fekete Bárányok koncertről 555

A Szovjetunió ateista-vallásáról és a lex Semjénről 561
Új korszak kezdődik 572
Feltépni az ajtót 578
Beszélgetés Semjén Zsolttal a meleg-házasságról és Lukács Györgyről 584
A közélet bogáncsairól, a népszavazásról és Pázmány ma is aktuális intelméről 590
Imádkozom Gyurcsányért 594
A KDNP feladata, hogy erkölcsi mérce legyen a polgári oldalon 606
Gyurcsány úrnak mennie kell 608
Ez egy bolondokháza vagy a Magyar Országgyűlés? 613
The Hungarian Model of Church-State Relations 619

III. SUB SPECIE AETERNITATIS
Versek

Blues 627
Az én külső és belső emberem imádsága 628
Négysoros 630
Az Úr hegye 631
Ars poetica 633
Intelem 633
Önarckép, 1983. dec. 5. 633
Miért? 634
Ámentelenül 634
Az Apokalipszis angyala 635
Melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek? 636
Vasvessző 637
Egy kispap barátomnak 638
Jel 639

ISSN 1217-744X

ISBN 978 963 9848 15 3

Kiadja a Kereszténydemokrata Néppárt
Országgyűlési Képviselőcsoportja
Felelős kiadó: **dr. Rubovszky György** frakcióvezető-helyettes
Tördelés, korrektúra: **Agócs Sándor**
Borító és typográfia: **Brém-Nagy Ferenc**
Nyomdai munka: Multiszolg Bt.
Felelős vezető: **Kajtor István**